

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A propos de ce livre

Ceci est une copie numérique d'un ouvrage conservé depuis des générations dans les rayonnages d'une bibliothèque avant d'être numérisé avec précaution par Google dans le cadre d'un projet visant à permettre aux internautes de découvrir l'ensemble du patrimoine littéraire mondial en ligne.

Ce livre étant relativement ancien, il n'est plus protégé par la loi sur les droits d'auteur et appartient à présent au domaine public. L'expression "appartenir au domaine public" signifie que le livre en question n'a jamais été soumis aux droits d'auteur ou que ses droits légaux sont arrivés à expiration. Les conditions requises pour qu'un livre tombe dans le domaine public peuvent varier d'un pays à l'autre. Les livres libres de droit sont autant de liens avec le passé. Ils sont les témoins de la richesse de notre histoire, de notre patrimoine culturel et de la connaissance humaine et sont trop souvent difficilement accessibles au public.

Les notes de bas de page et autres annotations en marge du texte présentes dans le volume original sont reprises dans ce fichier, comme un souvenir du long chemin parcouru par l'ouvrage depuis la maison d'édition en passant par la bibliothèque pour finalement se retrouver entre vos mains.

Consignes d'utilisation

Google est fier de travailler en partenariat avec des bibliothèques à la numérisation des ouvrages appartenant au domaine public et de les rendre ainsi accessibles à tous. Ces livres sont en effet la propriété de tous et de toutes et nous sommes tout simplement les gardiens de ce patrimoine. Il s'agit toutefois d'un projet coûteux. Par conséquent et en vue de poursuivre la diffusion de ces ressources inépuisables, nous avons pris les dispositions nécessaires afin de prévenir les éventuels abus auxquels pourraient se livrer des sites marchands tiers, notamment en instaurant des contraintes techniques relatives aux requêtes automatisées.

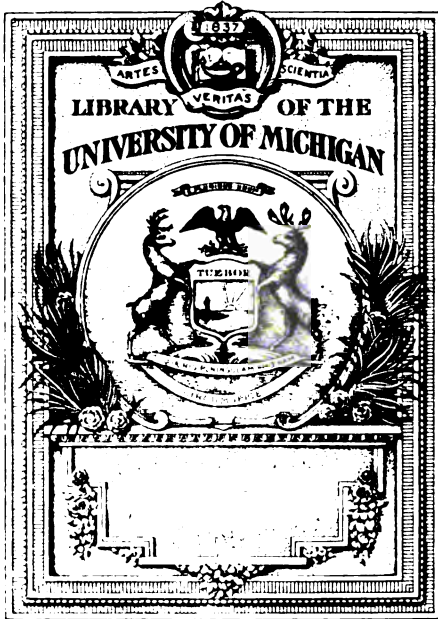
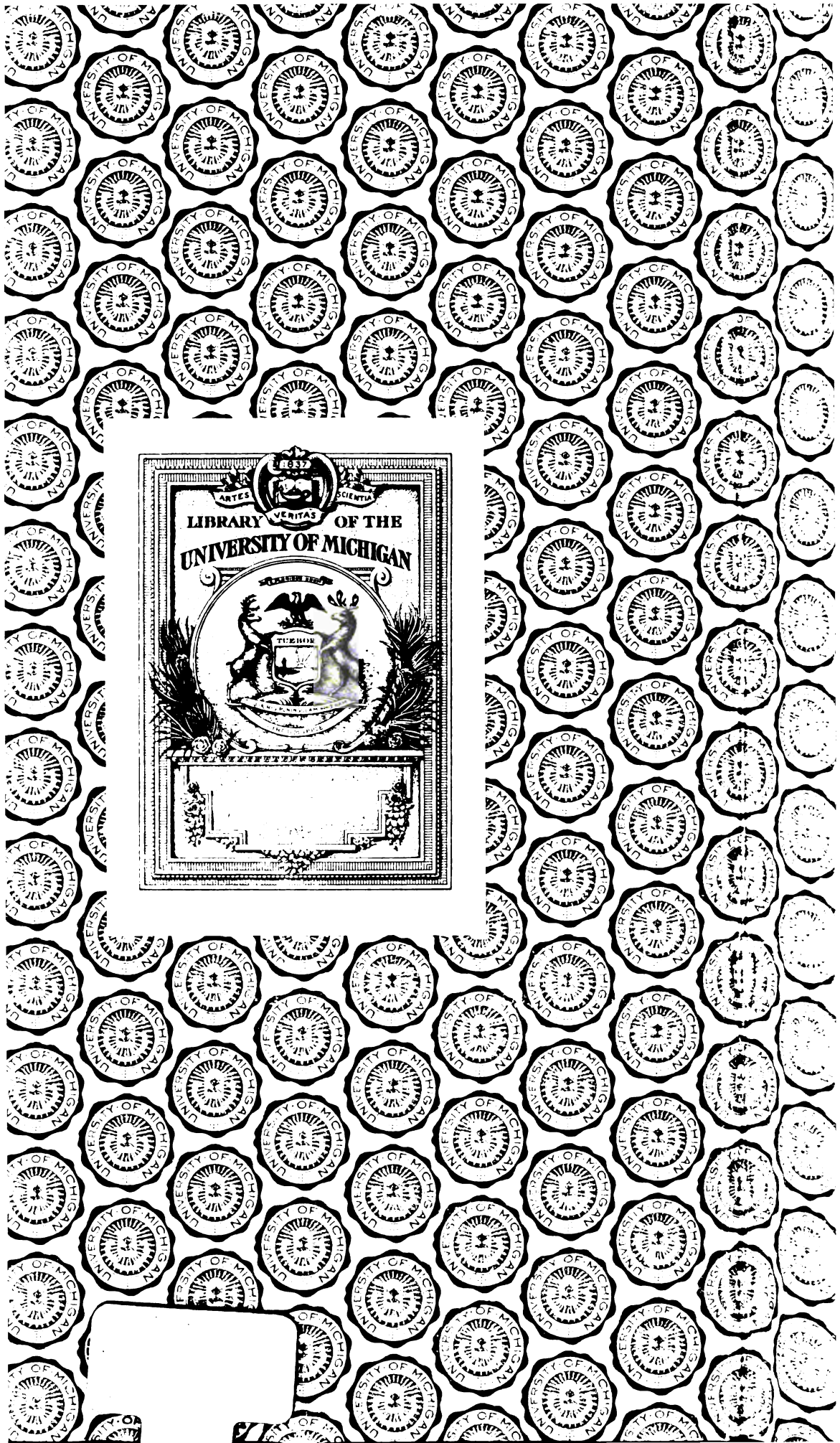
Nous vous demandons également de:

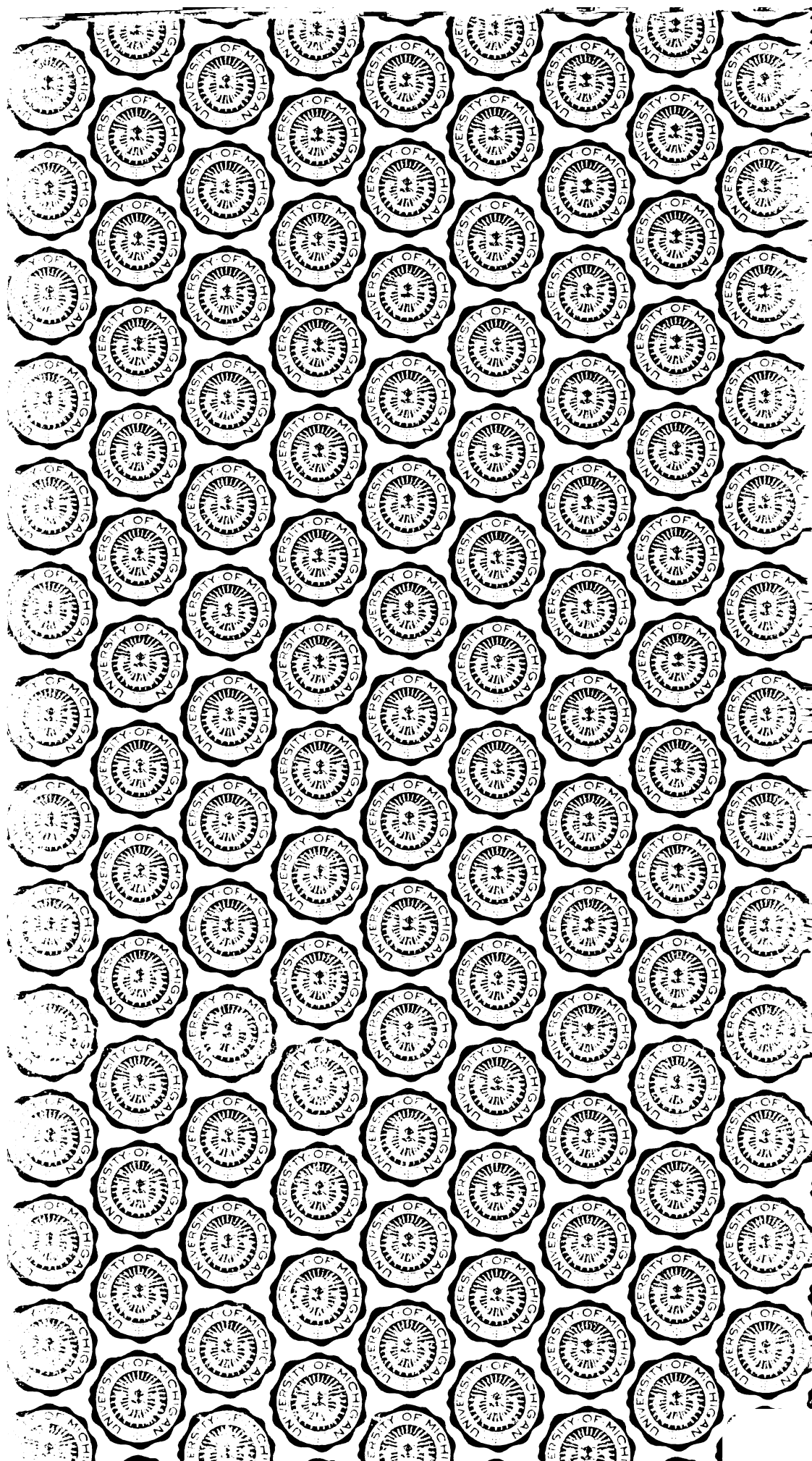
- + *Ne pas utiliser les fichiers à des fins commerciales* Nous avons conçu le programme Google Recherche de Livres à l'usage des particuliers. Nous vous demandons donc d'utiliser uniquement ces fichiers à des fins personnelles. Ils ne sauraient en effet être employés dans un quelconque but commercial.
- + *Ne pas procéder à des requêtes automatisées* N'envoyez aucune requête automatisée quelle qu'elle soit au système Google. Si vous effectuez des recherches concernant les logiciels de traduction, la reconnaissance optique de caractères ou tout autre domaine nécessitant de disposer d'importantes quantités de texte, n'hésitez pas à nous contacter. Nous encourageons pour la réalisation de ce type de travaux l'utilisation des ouvrages et documents appartenant au domaine public et serions heureux de vous être utile.
- + *Ne pas supprimer l'attribution* Le filigrane Google contenu dans chaque fichier est indispensable pour informer les internautes de notre projet et leur permettre d'accéder à davantage de documents par l'intermédiaire du Programme Google Recherche de Livres. Ne le supprimez en aucun cas.
- + *Rester dans la légalité* Quelle que soit l'utilisation que vous comptez faire des fichiers, n'oubliez pas qu'il est de votre responsabilité de veiller à respecter la loi. Si un ouvrage appartient au domaine public américain, n'en déduisez pas pour autant qu'il en va de même dans les autres pays. La durée légale des droits d'auteur d'un livre varie d'un pays à l'autre. Nous ne sommes donc pas en mesure de répertorier les ouvrages dont l'utilisation est autorisée et ceux dont elle ne l'est pas. Ne croyez pas que le simple fait d'afficher un livre sur Google Recherche de Livres signifie que celui-ci peut être utilisé de quelque façon que ce soit dans le monde entier. La condamnation à laquelle vous vous exposeriez en cas de violation des droits d'auteur peut être sévère.

À propos du service Google Recherche de Livres

En favorisant la recherche et l'accès à un nombre croissant de livres disponibles dans de nombreuses langues, dont le français, Google souhaite contribuer à promouvoir la diversité culturelle grâce à Google Recherche de Livres. En effet, le Programme Google Recherche de Livres permet aux internautes de découvrir le patrimoine littéraire mondial, tout en aidant les auteurs et les éditeurs à élargir leur public. Vous pouvez effectuer des recherches en ligne dans le texte intégral de cet ouvrage à l'adresse <http://books.google.com>

B 1,326,251

BIBLIOTHÈQUE
GRECQUE VULGAIRE

TOME IV
ÉPISTOLAIRE GREC

ANGERS, IMP. BURDIN ET Cie, RUE GARNIER, 4.

Ἑλληνικὸν ἐπιστολαρίον
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΑΡΙΟΝ

ÉPISTOLAIRE GREC

OU

RECUEIL DE LETTRES ADRESSÉES POUR LA PLUPART

A

CHRYSANTHE NOTARAS

PATRIARCHE DE JÉRUSALEM

PAR LES PRINCES DE VALACHIE ET DE MOLDAVIE

ETC., ETC., ETC.

PUBLIÉ PAR

ÉMILE LEGRAND

PROFESSEUR A L'ÉCOLE NATIONALE DES LANGUES ORIENTALES

PARIS

MAISONNEUVE ET CH. LECLERC, LIBRAIRES-ÉDITEURS

25, QUAI VOLTAIRE, 25

—
1888

1A
505
.B58
v. 1

General

Papyrology
maison neuve
6-15-25
11953

PRÉFACE

QUAND on veut étudier l'histoire de la domination grecque en Roumanie, on est frappé du petit nombre de travaux qu'elle a suscités dans ce pays. Une telle disette ne provient pas, comme on pourrait le croire, de la rareté des matériaux à mettre en œuvre; elle s'explique principalement par la répugnance que les érudits roumains ont montrée jusqu'à ce jour à s'occuper d'une période qu'ils considèrent comme ayant été funeste à leur patrie, tandis que les Grecs la préconisent comme une ère de prospérité sans égale. Avec tout aussi peu de logique que ceux-ci s'acharnent à bannir de leur vocabulaire tel mot turc ou albanais, sans se douter que par cette expulsion, ils effacent peut-être une page d'histoire écrite avec le sang de leurs aïeux, ceux-là voudraient rayer de leurs annales, jusqu'au nom d'un régime qu'ils exècrent.

La question phanariote est beaucoup plus compliquée qu'elle ne le paraît de prime abord; elle n'est pas de celles que l'on tranche au pied levé; elle demande au contraire à être mûrie par une longue étude, et nous abandonnons volontiers à d'autres le soin de la résoudre. Les démêlés de ce genre entre nations (surtout quand ils revêtent un caractère aigu; et c'est ici le cas), ne sont point sans analogie avec les querelles de ménage: il n'est pas prudent à un étranger de s'y ingérer; on risque fort de mécontenter les

deux parties et d'attirer sur soi le ressentiment de chacune d'elles.

Cependant de ce que l'on admet que la susdite période peut prêter matière à discussion, il ne s'ensuit pas nécessairement qu'il faille en négliger l'étude. Il serait plus sage, à notre humble avis, de rechercher consciencieusement, sans autre préoccupation que le souci de la vérité, quelles causes amenèrent cette domination phanariote. Au lieu de se livrer à des récriminations aussi creuses que sonores contre les *vautours de la mer de Marmara* (qualification que décerne aux princes grecs un chauvin des bords du Danube, auteur d'un livre dénué de cette gravité sereine qui sied à l'histoire), peut-être serait-il plus utile de nous dire, documents en main, sans s'échauffer la bile, si, longtemps avant le règne du premier hospodar phanariote, l'hellénisme n'avait pas déjà jeté de profondes racines dans la terre roumaine ; si, par leur éducation intellectuelle, par leurs alliances, par l'empressement qu'ils mettaient à attirer des savants grecs à leur cour, les Cantemir, les Racovița, les Brancovan, d'autres encore, n'avaient pas préparé, sans en avoir conscience, l'avènement de princes étrangers. Il serait extrêmement curieux de nous montrer comment, dès le règne de Jacques Basilicos Héraclide (1561-1563), peut-être même à une époque plus ancienne encore, les Grecs pullulaient en Roumanie ; il faudrait rappeler que la célèbre école fondée à Bucarest par l'infortuné Constantin Brancovan avait été confiée à des professeurs grecs ; que les affaires commerciales et financières étaient presque exclusivement entre les mains des Grecs ; que la plupart des membres du haut clergé étaient Grecs ; que le patriarche de Jérusalem, qui était toujours un Grec, possédait tant en Valachie qu'en Moldavie d'immenses propriétés foncières et avait sous sa dépendance immédiate un nombre considérable de riches monastères ; que, grâce à une telle situation, ce puissant

prélat traitait d'égal à égal avec les princes roumains ; il faudrait rappeler encore que les hospodars indigènes (notamment Michel le Brave, ce héros) avaient recours, dans leurs démêlés avec la Porte, à la médiation du patriarche œcuménique. Tous ces faits, absolument incontestables, et beaucoup d'autres qu'il serait aisé de grouper, durent être pris en considération le jour où le Sultan investit Nicolas Maurocordato du gouvernement de la Moldavie. Un travail où ils seraient coordonnés avec méthode et exposés sans esprit de parti offrirait un intérêt des plus vifs ; ce travail n'a pas été fait et l'on doit s'en féliciter ; car, en l'absence des documents grecs et uniquement basé sur les sources roumaines, manifestement hostiles à tout élément étranger, il était condamné d'avance à n'être qu'une œuvre de passion.

Si donc la publication des documents en langue grecque ou d'origine grecque a été trop négligée en Roumanie, c'est très probablement par suite d'un patriotisme mal compris. Un Roumain, qui se prétendait bien renseigné, nous affirmait naguères que l'on écartait systématiquement à peu près tous les documents grecs du vaste recueil d'Eudoxe Hurmuzaki, dont la publication fait tant d'honneur à l'Académie roumaine. Malgré toute la confiance que nous inspire la source d'où nous vient ce renseignement, nous ne saurions nous résoudre à l'admettre ; nous aimons mieux croire que l'on a surpris la bonne foi de la personne dont nous le tenons, et que l'absence presque complète de textes grecs dans la grande collection de Hurmuzaki tient à une autre cause.

Le souvenir de la domination phanariote a, nous ne l'ignorons pas, laissé au cœur des Roumains une blessure difficile à guérir.

Profondément froissés dans leur fierté nationale, ils ne sauraient se consoler d'avoir subi cet « affront ». C'est là un sentiment honorable et que l'on comprend mieux quand on

a vu soi-même les cohortes étrangères fouler le sol de sa patrie. Toutefois, il est bon de se rappeler qu'il n'y a pas de nation dont les annales soient exemptes de ces pages douloureuses. Il faut avoir le salutaire courage de les lire et de les méditer. Loin de nous la pensée que la domination phanariote ait été un châtement pour la Roumanie. Mais (c'est une vérité presque banale) l'histoire renferme parfois de terribles enseignements : plus d'un peuple y peut apprendre qu'il n'a trouvé un maître que le jour où il n'était plus digne de posséder cette liberté si chère à l'homme, puisque, comme dit Dante, il donne sa vie pour elle.

I

Nos relations personnelles avec les Grecs, jointes à nos recherches dans de nombreuses bibliothèques, nous ont mis entre les mains une assez notable quantité de documents émanés de source hellénique et ayant trait à l'histoire politique et littéraire des deux principautés roumaines. Nous avons cru qu'il était de notre devoir de ne pas les laisser dormir dans un oubli immérité, et toutes les fois que l'occasion s'est présentée, nous en avons profité pour les mettre au jour.

On nous permettra de rappeler ici nos diverses publications concernant l'histoire de la Roumanie.

Dans la collection de l'École des langues orientales vivantes, ont successivement paru : les *Poèmes historiques en grec vulgaire relatifs à la Turquie et aux Principautés danubiennes* ; les *Éphémérides daces* par Constantin Dapontès. Ma *Bibliothèque grecque vulgaire* renferme également un certain nombre de documents sur la Roumanie : le tome II contient une *Vie de Michel le Brave*, l'*Histoire de Valachie*

par Matthieu, métropolitain de Myre, et une curieuse satire intitulée *l'Écurie*. Le tome III est aux deux tiers rempli par le *Jardin des Grâces* de Dapontès, mine féconde de renseignements sur l'état de la Valachie et de la Moldavie vers le milieu du siècle dernier. Enfin la *Généalogie des Maurocordato* et les documents qui l'accompagnent sont venus récemment combler une regrettable lacune.

Le présent volume n'est donc pas, comme on le voit, isolé au milieu de nos autres publications. Il se rattache même d'une façon immédiate et intime au volume précédent, plus encore par la nature des documents qu'il contient que par le rang qu'il occupe dans la tomaiison de cette série.

Les lettres publiées ici proviennent de sources différentes ; mais la plupart sont extraites de deux manuscrits appartenant à la riche bibliothèque de M. le prince Georges Maurocordato.

Le premier de ces manuscrits, que je désignerai par la lettre A, contient des lettres d'Alexandre Maurocordato ἐξ ἀπορρήτων et de son fils Nicolas. On y trouve toutes les lettres de ce dernier déjà publiées à Constantinople, en 1804, dans le volume intitulé : ΕΠΙΣΤΟΛΑΡΙΟΝ ΕΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΡΑΝΙΣΘΕΝ ΚΑΙ ΤΥΠΩΘΕΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΥΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΘΕΙΩΤΑΤΟΥ (sic) ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΦΩΝΗΘΕΝ ΔΕ ΤΟΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΦΙΛΟΜΑΘΕΣΙ ΝΕΟΙΣ. Ἡδὴ πρῶτον ἐκδίδεται. Ἐν τῷ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Τυπογραφίῳ. Ἔτει 1804. In-4° de 4 feuillets non chiffrés et 344 pages. Marque de l'Imprimerie patriarcale sur le titre, avec les mots : ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

Le texte du manuscrit appartenant à M. le prince Georges Maurocordato est beaucoup plus correct et surtout plus complet que celui de l'imprimé ; et, détail dont il est inutile de faire ressortir l'importance, chaque lettre porte la date à laquelle elle a été écrite. Ce manuscrit calligraphié avec le

plus grand soin paraît remonter au milieu du xviiie siècle.

Le second manuscrit, désigné par la lettre B, ne contient à peu près exclusivement que des lettres adressées à Chrysanthé Notaras. C'est une copie exécutée dans les premières années de ce siècle, et prise, selon toutes probabilités, sur les originaux qui existent à la bibliothèque du Métoque du Saint-Sépulcre, à Constantinople.

M. Constantin Sathas a publié (*Bibliotheca græca mediævi*, tome III, pp. 515-533) un catalogue de ces autographes, dans lequel sont mentionnées la plupart des lettres adressées à Chrysanthé Notaras qui figurent dans le présent volume ; mais nous en publions aussi plusieurs qui n'y sont pas indiquées. Ces dernières ne font-elles pas partie de la collection étudiée par M. Constantin Sathas, ou bien forment-elles une liasse qui n'aurait pas passé sous les yeux de cet érudit ? C'est une question à laquelle nous ne saurions répondre.

Lors d'un récent voyage à Constantinople, nous essayâmes d'obtenir communication des originaux de ces lettres. On nous promit d'abord de nous les laisser étudier ; mais le jour où nous nous présentâmes pour en prendre connaissance, le bibliothécaire nous déclara sans sourciller que, *sur l'ordre du patriarche, on les avait envoyées à Jérusalem pour y être publiées*. Comme quelqu'un m'avait charitablement instruit des us et coutumes de la maison, je n'eus pas de peine à comprendre que cette réponse équivalait à un refus catégorique. En sortant du Métoque, je constatai, non sans quelque surprise, que la bibliothèque d'une mosquée voisine était libéralement ouverte à tout venant, même aux ghiaours.

Nous publions le texte des lettres à Chrysanthé Notaras tel qu'il nous a été fourni par le manuscrit B. Dictées pour la plupart à des secrétaires ou rédigées par eux, elles se ressentent en général de la façon dont elles ont été écrites. Une personne qui a pu consulter les originaux m'affirme que, dans les lettres émanées des princes de Valachie et de Mol-

davie, il n'y a guère que les formules de politesse et quelques *post-scriptum* qui soient de la main du signataire.

En revanche, les lettres en grec ancien dues à la plume de Nicolas Maurocordato peuvent à juste titre être considérées comme des modèles d'élégance et de bon goût. Le texte que nous en publions est rigoureusement conforme au manuscrit A.

La provenance des lettres et documents qui ne sont pas tirés des manuscrits A et B est indiquée à leur numéro respectif, dans les notes qui se trouvent à la fin du volume.

II

M. le prince Georges Maurocordato nous a communiqué le catalogue inédit d'une collection de lettres latines et italiennes adressées à Chrysanthe Notaras, et dont les originaux, qui appartiennent également au Métoque du Saint-Sépulcre de Constantinople, étaient détenus, il y a une quinzaine d'années, nous ignorons à quel titre, par feu Georges Hadji-Constantinidis. Nous croyons utile de donner ici la liste alphabétique de ces lettres, qui ne peuvent manquer de se retrouver un jour ou l'autre.

ADELUNG (Anhard), 8 septembre 1702; 8 des calendes d'octobre 1707.

BARLAAM, métropolitain de Kiev, 6 juillet 1694.

BILINSKI (Jean), Bucarest, le 15 mars 1696.

BRIOCIANINUS (Joannes), Padoue, le 30 octobre 1706.

BULGARIS (Arsenius), Venise, le 2 octobre 1692.

CALOGERA (Stellio), Pera, le 18 mars 1728.

CANTACUZENUS (Rodulphus), Pétersbourg, 21 janvier 1721.

CORNELIUS (Antonius), 1er mars 1727; 15 mars 1727, de Venise

COSTIN (Nicolas), 2 septembre 1700.

CUNA (Fr. Antonius a), 20 septembre 1725; 1er décembre 1726; 8 novembre 1727, de Jérusalem.

DAMASCENUS, episcopus, 28 janvier 1707.

DINDAR (Theodorus Ladislaus), 26 octobre 1702, de Cibinium (Hermannstadt).

ENEMAN (Michael), 15 octobre 1711, de Smyrne.

EUTHYMIUS, archiepisc. Tyri et Sidonis, 10 janvier 1709, de Damas.

FOLIE (Bernardin de la), 18 janvier 1702, de Jérusalem; 25 janvier 1702; 30 janvier 1702.

FORTUNATO (le D^r), 13 décembre 1701, de Jaffa (en italien); 5 mars 1702, de Tripoli de Syrie (en italien).

GIUSTINIANI (G.), 5 novembre 1706, de Péra (en italien).

LEO, carmelita discalceatus, 25 janvier 1702, de Rama.

LEOPOLDUS, cardinalis archiepisc. Strigoniæ, 5 juillet 1702, de Vienne.

LUDOLF (Henri-Guillaume), 31 mai 1698, de Venise; 21 mai 1699, de Constantinople; 14 septembre 1700, de la Haye; 19 octobre 1702, de Londres.

MATTHIAROWSKI (Ladislaus), episc. Nittriensis, 3 août 1700.

MULTIANUS (Damascenus), archimandrita Hierosolymitanus, 15 juillet 1694.

OLIVERIUS (Horatius), societatis Jesu, 19 août 1702, de Rome; 24 novembre 1703, de Rome; 16 mai 1705, de Rome (en italien).

ORTIX (Philippus), dux exercitus Zaporoviensis, 2 septembre 1710, de Bender; 28 décembre 1711, de Bender; 12 juillet 1725, de Thessalonique.

PAPADOPOLI (Nicolas Comnène), 4 des ides de juin 1697; 3 des nones de juillet 1698 (les deux lettres datées de Padoue).

PAYNE (Thomas), prêtre de l'église d'Angleterre, 14 juillet 1724 (en italien); 6 juin 1726, de Péra.

PISANI (Dom.), 8 mars 1703, de Péra (en italien).

PROKOPOWICZ (Théophane), 1er décembre 1707, de Kiev.

PYLARINUS (Jacobus), 1er septembre et 6 septembre 1699 (les deux lettres datées de Venise).

QUIEN (Michel le), veille des ides de novembre 1724, de Paris.

SACROPONTES (Joseph cardinal), 29 octobre 1702, de Rome.

SENIECKI (Pantaléon), 12 juin 1701.

SHERMAN (Rowland), 8 août 1724 ; 11 septembre 1724, d'Alep ; 27 janvier 1725, d'Alep.

TRAVAS (Baro Michael), 20 février 1707, de Tirgoviște.

WORFLAY (Henri), 2 décembre 1701, de Jaffa (en italien).

A cette liasse de lettres on avait encore joint les suivantes également adressées à Chrysanthe Notaras :

Une lettre d'ANTOINE CORAÏ, datée du 8 juin (sans millésime), en grec.

Deux lettres en grec signées MAROUCA MAUROCORDATO, l'une du 28 juin 1727, l'autre du 25 août 1727.

Enfin une lettre en latin de PIERRE ALLIX, professeur de théologie, adressée à GABRIEL, métropolitain de Chalcédoine, datée de Londres, le 6 novembre 1701.

*
* *

La Bibliothèque du Métoque du Saint-Sépulcre de Constantinople renferme un très grand nombre de documents manuscrits concernant plus ou moins directement la Roumanie. On nous permettra de signaler les suivants aux personnes qui s'intéressent à l'histoire de ce pays, en souhaitant qu'on leur accorde pour les étudier toutes les facilités qu'on nous a refusées.

a) Τάξις γινομένη τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ πέμπτῃ ἐν τῷ τῆς Οὐγγροβλαχίας αὐθεντικῷ παλατίῳ, ἥτοι τοῦ ἱεροῦ νικτήρος, καὶ τοῦ μεγάλου σαββάτου, τοῦ πάσχα, τῇ πέμπτῃ τῆς διακαινησίμου, τῶν Θεοφανείων, κτλ. (dans le manuscrit n° 182).

b) Ἐκ τῶν κατὰ ἀλφάβητον στίχων τοῦ ἐκλαμπροτάτου μπετζαδὲ κ. Ἰωάννου Μαυρόκορδάτου 48 εἰς φράσιν ἀπλῆν (dans le ms. n° 237.)

c) Εἰδήσεις ἱστορικὴ ὑπὸ Ἱερεμίου Κακαβέλα ἱεροκλήρυκος, ἀφιερῶντος

αὐτὴν εἰς τὸν ἡγεμόνα Οὐγγροβλαχίας Στέφανον Καντακουζηνόν, ἣτις διαλαμβάνει ἱστορίαν πολέμων μεταξὺ Οὐγγρων καὶ Τούρκων · ἄρχεται δὲ ἀπὸ τοῦ 1660 ἔτους (manuscrit n° 252).

d) Cinq lettres de Nicolas Mourouzi au patriarche œcuménique Cyrille; une lettre d'Alexandre Soutsos à Zoé Mourouzi, avec la réponse, datée de 1819 (dans le ms. 274).

e) Θεοφυλάκτου, ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας, παιδεία βασιλικὴ πρὸς τὸν πορφυρογέννητον Κωνσταντῖνον, μεταφρασθεῖσα μὲν εἰς πεζὴν φράσιν ὑπὸ Σεβαστοῦ Τραπεζουντίου τοῦ Κυμηνίτου, ἀφιερωθεῖσα δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα Οὐγγροβλαχίας Κωνσταντῖνον Βασαράβαν (précédée d'une épître dédicatoire et d'une préface). — Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἴδιον ἡγεμόνα τοῦ αὐτοῦ Σεβαστοῦ Τραπεζουντίου (manuscrit n° 321).

f) Προσφώνημα εἰς τὴν περιδοῦσαν τελετὴν τῶν λαμπρῶν γάμων τῆς ἐνδοξοτάτης καὶ πανευγενεστάτης ἀρχοντίσσης κυρίας κυρίας Αἰκατερίνης, θυγατρὸς τοῦ ἐκλαμπροτάτου καὶ εὐγενεστάτου αὐθέντου ἐξ ἀπορρήτων τῆς κραταιᾶς βασιλείας τῶν Ὁθωμανῶν κυρίου Ἀλεξάνδρου Γκίκα, μετὰ τοῦ τιμιωτάτου καὶ εὐγενεστάτου ἄρχοντος κ. Δημητρίου Γεωργιάδου, προσφωνηθὲν ἐνώπιον πάντων τῶν συμπαρόντων παρὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ περιφανεστάτου κ. Γρηγοράσκου Γκίκα, καμφιλιτάτου υἱοῦ τῆς αὐτοῦ ἐκλαμπρότητος (manuscrit n° 495 bis).

g) Πολυχρόνιον τοῦ βοεβόδα Οὐγγροβλαχίας Μιχαὴλ Ῥακοβίτζα καὶ τῆς δόμνης Ἀννης. — Διαθήκη τῆς μητρὸς τοῦ βοεβόδα Ἰωάννου Σεράννου, γεγραμμένη κατὰ τὸ ρχπά (dans le ms. n° 523).

Les bibliothèques du mont Athos fourniraient, elles aussi, une riche moisson de documents concernant l'histoire des principautés roumaines. C'est ainsi que la Laure de Saint-Athanase possède un précieux manuscrit contenant la correspondance de Néophyte Maurommate, métropolitain de Naupacte et d'Arta. Parmi les lettres adressées à ce prélat on en trouve de Nicolas Maurocordato, de Roxandre Maurocordato, de Grégoire et d'Alexandre Ghica, etc., etc.

PARIS, décembre 1887.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

	Pages.
1. Σεβαστὸς Τραπεζούντιος Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1684 φεβρουαρίου 20	1
2. Σερβάνος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1684 ἀπριλίου 15 . .	2
3. Σερβάνος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1685 ἰουλίου 25. . .	4
4. Κωνσταντῖνος Βασσαράδας Κλήμεντι Ἀδριανουπόλεως. 1690 μαΐου	5
5. Κωνσταντῖνος Βασσαράδας Δοσιθέῳ πατριάρχῃ. 1695 ἰουνίου 13.	6
6. Νικ. Κομνηνὸς Παπαδόπουλος τῷ αὐτῷ. 1697 μαΐου 15.	8
7. Σεβαστὸς Τραπεζούντιος Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1698 μαρτίου 20.	9
8. Νικ. Κομνηνὸς Παπαδόπουλος Δοσιθέῳ πατριάρχῃ. 1700 ἀπριλίου 8	11
9. Νικ. Μαυροκορδάτος Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1701 νοεμβρίου 4.	12
10. Ἰάδουλος Μπραγκοδάνος τῷ αὐτῷ. 1704 ἀπριλίου 14. .	14
11. Μαρία δέμνα τῷ αὐτῷ. 1704 ὀκτωβρίου 31	14
12. Ἀντίσχος Καντεμίρης Δοσιθέῳ πατριάρχῃ. 1705 Σεπτεμβρίου 6	15
13. Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος τοῖς Ἀγιοταφίταις. 1707 φεβρουαρίου 25.	17
14. Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος Νεοφύτῳ Νοταρᾷ. 1707 φεβρουαρίου 25.	18
15. Σερβάνος Καντακουζηνὸς Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1707 μαρτίου 19	19

	Pages.
16. Ἀντίοχος Καντεμύρης Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1707 ἀπριλίου 21	20
17. Κωνσταντῖνος Βασσαράδας τοῖς Ἀγιοταφίταις. 1707 ἰουλίου 1.	21
18. Ἀντίοχος Καντεμύρης Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1707 ὀκτ. 17 .	24
19. Γρηγοράσκος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1708 φεβρουαρίου 13 . . .	25
20. Ἄγγελος Σουμμάκιος τῷ αὐτῷ. 1708 ἀπριλίου 14	26
21. Κωνσταντῖνος Βασσαράδας τῷ αὐτῷ. 1709 φεβρουαρίου 4 .	27
22. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1709 ἰουνίου 3	31
23. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1709 ἰουνίου 4	32
24. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας Γερασίμῳ. 1709 νοεμβρίου 20.	33
25. Ἴσον πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγιλλιῶδους γράμματος περὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολείου τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων. 1709 νοεμβρίου	33
26. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ διδ. κὺρ Ἰακώβῳ. 1709 δεκ. 31. .	37
27. Νικ. Μαυροκορδάτος Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1710 ἰαν. 28. .	38
28. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1710 φεβρουαρίου 9. .	39
29. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1710 μαΐου 9. . . .	40
30. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ διδ. κὺρ Ἰακώβῳ. 1710 μαΐου 10. .	40
31. Ἄγγελος Σουμμάκιος Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1710 ἰουλίου 13. .	42
32. Νικ. Μαυροκορδάτος Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1710 Σεπτ. 30. .	43
33. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1710 δεκεμβρίου 9 . . .	44
34. Νικόλαος Μαυροκορδάτος ἀνωνύμῳ. 1711 ἰανουαρίου 20. .	46
35. Νικ. Μαυροκορδάτος Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1711 φεβρουαρίου 5. .	47
36. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1711 φεβρουαρίου 15. . . .	48
37. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1711 φεβρουαρίου 19. .	49
38. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1711 μαρτίου 21.	50
39. Νικ. Μαυροκορδάτος ἀνωνύμῳ. 1711 Σεπτεμβρίου 3	51
40. Νικ. Μαυροκορδάτος Ἱεροθέῳ, μητροπολίτῃ Δρύστρας. 1711 ὀκτ. 27.	55
41. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ υἱῷ αὐτοῦ Σκαρλάτῳ. 1711 νοεμβρίου 20.	56
42. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ διδ. κὺρ Ἰακώβῳ. 1711 δεκεμβ. 1. .	57

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

XVII

Pages.

43. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1712 ἰανουαρίου 10 . . .	60
44. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1712 ἰανουαρίου 20 . . .	60
45. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1712 φεβρουαρίου 10 . . .	62
46. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ μεγ. ἐκκλησιάρχῃ κὺρ Χουρμούζη. 1712 φεβρουαρίου 15.	62
47. Νικ. Μαυροκορδάτος Χρυσάνθῳ Νοταρᾷ. 1712 φεβρ. 20 .	63
48. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1712 ἀπριλίου 5.	63
49. Νικ. Μαυροκορδάτος Δημητρίῳ. 1712 ἀπριλίου 25. . . .	64
50. Νικ. Μαυροκορδάτος Χρυσάνθῳ Νοταρᾷ. 1712 ἀπρ. 26 .	65
51. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1712 μαΐου 26.	66
52. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1712 ἰουνίου 30	68
53. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1712 αὐγούστου 17. . . .	70
54. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1712 Σεπτεμβρίου 14 . . .	72
55. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1712 νοεμβρίου 17. . . .	73
56. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1712 δεκεμβρίου 12 . . .	74
57. Νικ. Μαυροκορδάτος Ἱεροθέῳ, μητροπολίτῃ Δρύστρας. 1712 δεκεμβρίου 15	75
58. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ πατριάρχῃ πρώτῃν Ἀλεξανδρείας κυρίῳ Γερασίμῳ. 1712 δεκεμβρίου 20.	76
59. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ διδασκάλῳ κὺρ Ἰακώβῳ. 1713 φεβρουαρίου 20.	85
60. Κωνσταντῖνος Καντακουζηνὸς Χρυσάνθῳ Νοταρᾷ. 1713 ἀπριλίου 8.	94
61. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1713 αὐγούστου 29. . .	95
62. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ λογιωτάτῳ παπᾷ κὺρ Σεραφείμ. 1713 Σεπτεμβρίου 8.	96
63. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος Χρυσάνθῳ Νοταρᾷ. 1713 Σεπτ. 15.	97
64. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ λογιωτάτῳ παπᾷ κὺρ Σεραφείμ. 1713 ὀκτωβρίου 15.	98
65. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος Χρυσάνθῳ Νοταρᾷ. 1713 ὀκτ. 27. .	99
66. Νικόλαος Μαυροκορδάτος ἄνωνύμῳ τινί. 1713 νοεμβρ. 11.	100
67. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος Χρυσάνθῳ Νοταρᾷ. 1713 δεκεμ- βρίου 2.	102

	Pages.
68. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ διδ. κὺρ Ἰακώδω. 1713 . . .	103
69. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1714 ἰανουαρίου 1 . . .	105
70. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ πατριάρχῃ πρώτῃν Ἀλεξανδρείας κυρίῳ Γερασίμῳ. 1714 ἰανουαρίου 11.	106
71. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1714 φεβρ. 13.	107
72. Κωνσταντῖνος Βεντούρας τῷ αὐτῷ. 1714 φεβρουαρίου 22 .	108
73. Κωνσταντῖνος Μπασσαράμπας τῷ αὐτῷ. 1714 μαρτίου 17 .	109
74. Στέφανος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1714 μαρτίου 26 . . .	110
75. Στέφανος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1714 ἀπριλίου 18. . .	112
76. Στέφανος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1714 ἀπριλίου 25 . .	114
77. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1714 ἀπριλίου 29 . .	115
78. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1714 μαΐου 20 . . .	116
79. Νικολάου Μαυροκορδάτου χρυσόβουλλον. 1714 μαΐου . . .	117
80. Στέφανος Καντακουζηνὸς Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1714 ἰου- λίου 1.	120
81. Δράκος Σοῦτζος τῷ αὐτῷ. 1714 ἰουλίου 22	122
82. Κωνσταντῖνος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1714 ἰουλίου 26 .	123
83. Στέφανος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1714 αὐγούστου 1 . .	125
84. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ διδασκάλῳ κὺρ Ἰακώδω. 1714 αὐγούστου 15	127
85. Ἀπάντησις τοῦ διδασκάλου κὺρ Ἰακώδω.	128
86. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος Χρυσάνθω Νοταρᾷ. 1714 αὐ- γούστου 30	128
87. Δράκος Σοῦτζος τῷ αὐτῷ. 1714 αὐγούστου 30.	129
88. Στέφανος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1714 Σεπτεμβρίου 12 .	130
89. Στέφανος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1714 Σεπτεμβρίου 6. .	131
90. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1714 Σεπτεμβρίου 24. .	133
91. Στέφανος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1714 ὀκτωβρίου 3 . .	133
92. Στέφανος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1714 ὀκτωβρίου 15 . .	135
93. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1714 ὀκτωβρίου 16 . .	137
94. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1714 δεκεμβρίου 6. . .	138
95. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1714 δεκεμβρίου 14. .	139
96. Στέφανος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1715 ἰανουαρίου 22 . .	139
97. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1715 ἰανουαρίου 27. .	140

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

XIX

Pages.

98. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1715 μαρτίου 7 . . .	141
99. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1715 ἀπριλίου 1 . . .	142
100. Στέφανος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1715 ἀπριλίου 20 . . .	143
101. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1715 ἀπριλίου 21 . . .	144
102. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1715 ἀπριλίου 25 . . .	145
103. Σκαρλάτος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1715 ἀπριλ. . . .	146
104. Στέφανος Καντακουζηνὸς τῷ αὐτῷ. 1715 ὀκτωβρίου 25. . .	147
105. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1715 δεκεμβρίου 27 . . .	148
106. Μιχαὴλ Ρακοβίτζας τῷ αὐτῷ. 1716 ἰανουαρίου 7	149
107. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1716 ἰανουαρίου 14 . . .	151
108. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1716 ἰανουαρίου 29. . .	152
109. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1716 μαρτίου 14 . . .	153
110. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1716 μαΐου 6	154
111. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1716 ἰουνίου 5	155
112. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1716 αὐγούστου 10 . . .	155
113. Κωνσταντῖνος Βεντούρας τῷ αὐτῷ. 1717 ἰανουαρίου 7. . .	156
114. Κωνσταντῖνος Βεντούρας τῷ αὐτῷ. 1717 ἰανουαρίου 22. . .	157
115. Καλλίκιμος Ἡρακλείας τῷ αὐτῷ. 1717 ἰανουαρίου 31. . .	158
116. Κωνσταντῖνος Βεντούρας τῷ αὐτῷ. 1717 φεβρουαρίου 1. . .	159
117. Μαρία δόμνα τῷ αὐτῷ. 1717 μαρτίου 4	160
118. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1717 νοεμβρίου 13. . .	161
119. Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτη τῷ αὐτῷ. 1718 ἰανουαρίου 6 . . .	162
120. Ζαφείρα δόμνα τῷ αὐτῷ. 1719 ἰουλίου 16	163
121. Ζαφείρα δόμνα τῷ αὐτῷ. 1719 ὀκτωβρίου 21	165
122. Γρηγοράσκος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1720 φεβρουαρίου 21 . . .	165
123. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1721 αὐγούστου 31 . . .	167
124. Χρῦσανθος Νοταρᾶς τοῖς ἐν Ἀδριανουπόλει. 1721. . . .	167
125. Νικ. Μαυροκορδάτος Στεφάνῳ Μπεργλέρῳ. 1723 μαρτ. . .	170
126. Νικ. Μαυροκορδάτος Χρυσάνθῳ Νοταρᾷ. 1723 ἰουλίου 14. . .	171
127. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1723 Σεπτεμβρίου 8. . . .	173
128. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1723 ὀκτωβρίου 8. . . .	175
129. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1724 Σεπτεμβρίου 11. . . .	176
130. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1725 ἰουλίου 14	177
131. Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτη τῷ αὐτῷ. 1725 Σεπτεμβρίου 25. . .	178

	Pages.
132. Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1726 δεκεμβρίου 23.	179
133. Χρύσανθος Νοταρᾶς Νικολάω Μαυροκορδάτῳ. 1726 δε- κεμβρίου.	180
134. Ζωὴ δόμνα Χρυσάνθῳ Νοταρᾶ. 1727 μαρτίου 25.	183
135. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1727 ἀπριλίου 5.	184
136. Ζωὴ δόμνα τῷ αὐτῷ. 1727 ἀπριλίου 6.	185
137. Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1727 ἀπριλίου 10.	186
138. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1727 ἀπριλίου 14.	187
139. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1727 μαΐου 5.	188
140. Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1727 ἰουλίου 3.	190
141. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1727 Σεπτεμβρίου 9.	191
142. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1727 Σεπτεμβρίου 11.	192
143. Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1727 Σεπτεμβρίου 29.	193
144. Ζωὴ δόμνα τῷ αὐτῷ. 1727 Σεπτεμβρίου 29.	194
145. Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1727 ὀκτωβρίου 7.	195
146. Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1727 Νοεμβρίου	195
147. Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1727 δεκεμβρίου 11.	196
148. Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1727 δεκεμβρίου 23.	197
149. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1727 δεκεμβρίου 29.	198
150. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1727 δεκεμβρίου 31.	199
151. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰανουαρίου 2.	200
152. Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰανουαρ. 2.	200
153. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰανουαρίου 2.	201
154. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰανουαρίου 8.	202
155. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰανουαρίου 8.	204
156. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰανουαρίου 10.	204
157. Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτῃ τῷ αὐτῷ. 1728 ἰανουαρίου 14.	205
158. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰανουαρίου 16.	206
159. Ἀλέξανδρος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1728 ἰανουαρίου 18.	207
160. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰανουαρίου 21.	208
161. Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1728 Φεβρουαρίου 1.	209
162. Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτῃ τῷ αὐτῷ. 1728 Φεβρουαρίου 13.	209
163. Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 Φεβρουαρίου 16.	210
164. Ζωὴ δόμνα τῷ αὐτῷ. 1728 Φεβρουαρίου 16.	211

165.	Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτη τῷ αὐτῷ. 1728 ἀπριλίου 14. . .	212
166.	Ζωὴ δόμνα τῷ αὐτῷ. 1728. ἀπριλίου 14.	213
167.	Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1728 μαΐου 19.	213
168.	Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουνίου 13.	214
169.	Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουνίου 17.	216
170.	Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουνίου 18.	217
171.	Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουνίου 18.	218
172.	Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουνίου 28.	219
173.	Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουλίου 3.	220
174.	Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουλίου 5. . .	221
175.	Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουλίου 8. . . .	222
176.	Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουλίου 14.	223
177.	Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουλίου 14. . . .	224
178.	Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουλίου 21.	225
179.	Σμαράγδα δόμνα τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουλίου 21.	226
180.	Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 ἰουλίου 30.	227
181.	Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 αὐγούστου 1.	228
182.	Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 αὐγούστου 9.	229
183.	Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 αὐγούστου 21.	230
184.	Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 αὐγούστου 31.	231
185.	Νικ. Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1728 Σεπτεμβρίου 18. . . .	332
186.	Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτη τῷ αὐτῷ. 1728 ὀκτωβρίου 19. . .	233
187.	Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1728 ὀκτωβρίου 19.	234
188.	Ζωὴ δόμνα τῷ αὐτῷ. 1728 ὀκτωβρίου 19.	235
189.	Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτη τῷ αὐτῷ. 1728 Νοεμβρίου 11. .	236
190.	Δράκος Σοῦτζος τῷ αὐτῷ. 1728 Νοεμβρίου 16.	237
191.	Ζωὴ δόμνα τῷ αὐτῷ. 1728 Νοεμβρίου 18.	238
192.	Ζωὴ δόμνα τῷ αὐτῷ. 1728 Δεκεμβρίου 13.	239
193.	Σμαράγδα δόμνα τῷ αὐτῷ. 1730 ἰανουαρίου 4.	240
194.	Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1730 ἰανουαρίου 10.	240
195.	Σμαράγδα δόμνα τῷ αὐτῷ. 1730 Μαρτίου 10.	241
196.	Ζωὴ δόμνα τῷ αὐτῷ. 1730 Μαρτίου 12.	242
197.	Νικέλκος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1730 ἰουνίου 28. . .	243
198.	Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1730 ἰουνίου 28. .	245

	Page.
199. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1730 ἰουνίου 28 . . .	246
200. Νικόλαος Μαυροκορδάτος τῷ αὐτῷ. 1730 ἰουλίου 30 . . .	246
201. Ζωή δόμνα τῷ αὐτῷ. 1730 ἰουλίου 31.	248
202. Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1730 αὐγούστου 8	249
203. Γρηγόριος Γκίκας τῷ αὐτῷ. 1730 νοεμβρίου 25.	250
Νικολάου Κυπαρισσᾶ διήγησις τῶν συμδάντων ἐν Μολδαβίᾳ ἐπὶ τῆς τρίτης ἡγεμονίας Μιχαήλ Ραιοβίτζα	253

ΕΠΙΣΤΟΛΑΡΙΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΡΙΟΝ

1

ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τῷ λογιωτάτῳ ἐν ἱεροδιακόνοις, ἡμετέρῳ δὲ ἐν Χριστῷ περιποθήτῳ κυρίῳ κυρίῳ Χρυσάνθῳ πᾶν ἐν Χριστῷ καταθύμιον.

Τῶν ὄντων, φησὶν Ἐπίκμητος, τὰ μὲν ἐστὶν ἐφ' ἡμῖν, ὅσα ἡμέτερα ἔργα· τὰ δ' οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ὅσα οὐκ ἔστιν ἡμέτερα. Ἐπὶ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν τοίνυν, παρακατιῶν φησιν, δπηγίκα μὴ γένηται καθάπερ αὐτοὶ βουλόμεθα, βουλώμεθα καθάπερ ἐκεῖνα γίγνεται· ἀλλὰ ταύτην οὐκ ἐπαινεῖ τὴν γνώμην ὁ τῆς Καισαρέων φωστήρ, καὶ γὰρ συντίθεμαι τῷ οὐρανοφάντορι, οὐ γὰρ καὶ τὰ κακὰ βουλητέα γιγνόμενα· ἀλλ' ἴσως οἶδε τοῦτο καὶ Ἐπίκμητος, ἀλλ' ἐκεῖνος, οἶμαι, τοῦτο παραμυθούμενος ἔφη τοὺς δυσπραγοῦντας, φορητότερα γὰρ πῶς τὰ δεινὰ. Ἀνθ' ὧν καὶ αὐτὸς ἐπεῖπερ οὐχ ἐκῶν τῆς τῶν ἐρασμίων ἐστέρημαι παρουσίας, οὐκ ὄν ἐφ' ἡμῖν, ἀγαπήσω καὶ ἄκων τῶν αὐτῶν καὶ ἀπόντων τὸν ἐνόντα γοῦν τρόπον ἐκπολαῦσαι.

Καὶ δὴ, φοιτητῶν μοι γνησιώτατε, τέκνον πατρός οὐρανόυ καὶ λογίων ἀνδρῶν ἀρχινοῦσάτε καὶ ὀξύτατε, τέως μὲν ἐδόκει εἰσέτι καὶ νῦν ὑπερόριος ἐν Μυσίᾳ διάγειν, τανῦν τὴν σὴν ἐπιδημίαν παρὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἡμετέρου ἐν ἱερομονάχῳ παπᾷ κύρ Γρηγορίου μαθὼν, προσαγορεύω καὶ νοερῶς περιπτύσσομαι τὸ κλέος τῆς ἐμῆς ὀλιγομαθείας, τὸν ἐμὸν ἱερολογιώτατον κύριον Χρυσάνθον, ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἤδη φθάσας ἀπολελόγημαι τῆς βραδύτητος τοῦ γράμματος· σὺ δὲ τίποτ' ἄρ' αἰτίαση, πάλαι ὡς ἐγῶμαι τὴν Κωνσταντίνου καταλαβών; Μὴ δὴ κατόχνει, τέκνον πνευματικόν καὶ τῆς ἐμῆς ὠδίνος εὐκλεές ἀποκύημα, γραφῇ γοῦν συνεχέστερον, ὅποι

περ' ἂν ᾗς, δηλῶσαι τοῖς φιλοῦσιν εἰδέναι τὰ καθ' ὑμᾶς, ὡς ἔμοιγε οὐδὲν τούτου ποθεινότερον τῶν ἐκεῖθεν πρὸς ὑμᾶς ἀγωγίμων· μηδὲ λήθην ἀμπίσχου τηλικαύτης πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας, τὴν διάστασιν αἰτιώμενος τῶν οὐκ ἔφ' ἡμῖν οὔσων, καὶ διὰ τοῦτο μέμψεως ἀνωτέραν· ἢ τίτι διόισομεν τῶν ἀμυήτων καὶ μόνῃ ζώντων αἰσθήσει; εἰ μὴ καὶ τὸ χεῖρον ἐκείνων ἔξομεν, ὁπότε κακείνοι τοῖς ἡμετέροις σεμνύνονται καὶ ἀλλοτρίᾳ χρώνται πρὸς τοῦτο χεῖρι, καὶ γραφῇ τοὺς ἀπόντας ὡς παρόντας ἀσπάζονται καὶ τὰ κατ' αὐτοὺς ἀλλήλοις γνωρίζουσιν.

Εἰ δὲ καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς εἰδέναι σοι φίλον, καὶ ἐν οἷς ἔσμεν ἤδη, περὶ μὲν τῶν προλαβόντων δηλὰ σοι παρὰ τῆς εἰς τὸν μακαριώτατον προκομισθεῖσης ἐπιστολῆς. Καὶ νῦν δὲ ὑγείας μὲν ὅσον τῆς κατὰ σῶμα ἐν, ὡς εἰπεῖν, ἔχομεν (οὐ γὰρ εἶπομι ὡς ἐμχυτὸν πείθω κατὰ ψυχὴν)· περὶ δὲ τῶν προσφοιτώντων, ὡς ἡμῖν κακείνοις ἐνὸν, ἀντιλαμβάνόμεθα καὶ τῶν κρειττόνων ἐλπιδὼν ἐχόμεθα, ἐν θεῷ συλλαμβάνοντι.

Καὶ αὐτὸς τοιγαροῦν, εἴ τίς σοι δύνῃς, τῷ τε λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ἀπὼν ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν ἀντιλαβοῦ, καὶ μεγάλα σοι γενήσονται παρὰ θεοῦ ἀμειβαί τούτου γε ἔνεκεν. Εὐδαιμονέοις ἐν ᾗσιν καθ' ἑκάτερον, ἱερολογίων ἀνδρῶν ἀγγιχούσαστε καὶ πάντων ἐμοὶ περιπόθητε. Ἀσπάζομαι δὲ ὅλην ψυχὴν καὶ τὸν αὐτάδελφόν σου ἅγιον ἀρχιδιάκονον κύριον Νεόφυτον ἰδίᾳ καὶ ἀμφοτέρους ὁμοῦ, τὴν ἱερὰν ξυνωρίδα καὶ κλέος τῆς ἐν Κωνσταντίνου σχολῆς. Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἐκ μέσης ψυχῆς καὶ ὁ φιλοπονώτατος καὶ φιλομαθέστατος ἐν σπουδαίοις κύριος Θεόδωρος, μετὰ καὶ τῆς λοιπῆς τῶν προσφαιτώντων χορείας.

1684 φεβρουαρίου 20.

Σεβαστὸς ὁ ἐλάχιστος ἐν σπουδαίοις καὶ σὸς,
εἰ καὶ ἀνάξιος, καθηγητής.

ΣΕΡΒΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Ἰωάννης Σερβάνος βοεβόνδας ἐλέω θεοῦ αὐθέντης Οὐγγροβλαχίας.
Λογιώτατε ἐν ἱεραδικόνις κύρ Χρυσάνθε, τὴν λογιότητά σου ἡδέως

χαιρετούμεν, δεόμενοι τοῦ κυρίου νὰ τὴν ἀπολαύσῃ τὸ παρόν μας ἐρρωμένην καὶ κατὰ πάντα εὐτυχούσαν, ὅτι καὶ ἡμεῖς χάριτι Χριστοῦ ὑγιαίνομεν ἕως τοῦ νῦν.

Τὸ γράμμα της ἐλάβομεν δι' οὗ τὴν ἀγαθὴν της ὑγίαν μαθόντες ἐχάρημεν. Τὰ γεγραμμένα καλῶς ἐνόησαμεν, πλὴν διὰ τὸν παναγιώτατον πατριάρχην, πρώην Κωνσταντινουπόλεως, κύρ Ἰάκωβον, ὁποῦ μᾶς γράφει ἡ λογιότης σου πῶς ἀδημονεῖ καθ' ἡμῶν, τάχα πῶς ἡμεῖς ἐφανήκαμεν αἰτία ζημίας τῆς αὐτοῦ παναγιότητος, τοῦτο εἰς ἡμᾶς κάμμιαν μετοχὴν δὲν ἔχει, διότι καὶ πρῶτα καὶ ὕστερα εἰς τοιαῦτα δὲν ἐβάλαμεν σκοπὸν καὶ γνώμην ποτὲ κατ' οὐδένα τρόπον χωρὶς νὰ προβληθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς παραιτήσεως, νὰ φανοῦμεν αἵτιοι διὰ τὴν ἔξωσιν τῆς αὐτοῦ παναγιότητος ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, καθὼς καὶ ἡ παναγιότης του τυχὸν νὰ τὸ γνωρίζῃ καὶ κοινῶς καὶ ὅλως.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν περιληψὶν τῶν γραμμάτων ὁποῦ εἰς τὰς χεῖράς μας ἔχομεν ὅτι νὰ ἀπέλθῃ ἀπ' ἐδῶ ὁ κύρ Διονύσιος, διὰ νὰ πατριαρχεύσῃ γνώμῃ κοινῇ συνοδικῇ, μὲ οἰκειοθελῇ παραίτησιν τοῦ κύρ Ἰακώβου, ἐφάνημεν καὶ ἡμεῖς συνδρομηταί. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἡ παναγιότης του νὰ ἀδημονῇ καθ' ἡμῶν δὲν εἶναι εὐλογον, ἐπειδὴ κατ' οὐδὲν εἴμεσθαι ὑπαίτιοι, ἀλλὰ καὶ ἂν ἐγνώριζε κι ὅλας πῶς εἰς τίποτες ἐσφάλαμεν καὶ δὲν τὸ ἐγνωρίσαμεν (ὑποθετικῶς εἰπεῖν), ὅπερ μὴ γένοιτο, πάλιν δὲν τυχαίνει νὰ ἀναγκάζεται ἀγανακτῶν, ὅτι ἡ ἐπαγγελία τῆς αὐτοῦ παναγιότητος εἶναι τὸ νὰ εὐχῇται ἀδιαλείπτως· καὶ τοιοῦτοτρόπως στοχαζομένη ἡ παναγιότης του κάθε δικαιοσύνην ἃς παύσῃ ἀπὸ τῆς ἀδημονίας, ὅτι ἡμεῖς κάμμιαν φορὰν παντελῶς ἀντευλάβειαν δὲν ἐδείξαμεν, ἀλλὰ ὁπόταν μᾶς ἔγραφε, προσηνῶς καὶ εὐμενῶς ἀποκρινόμεσθε εἰς τὴν αὐτοῦ παναγιότητα. Ἡ λογιότης σου οὖν πάλιν θέλει μᾶς γράψῃ ὅσον καὶ διὰ τὰ λοιπὰ ἀκοῆς ἄξια, τὰ ὁποῖα εἰς πλάτος σημειόνοντάς μας τα ἡ λογιότης σου, θέλομεν ἔχῃ τὴν χάριν. Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ ὑγιαίνετε εὐτυχῶς.

1684 ἀπρ λίου 15.

Ἰω. Σερβάνος βοεδόδας.

ΣΕΡΒΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΙΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ γράμμα τῆς λογιότητός σου ἐλάδομεν, καὶ τὴν ὑγίειαν τῆς μαθόντες λίαν ἐχάρημεν, καὶ τὰ γραφόμενα ἐγνώμεν. Μᾶς γράφεις πῶς πρὸ πολλοῦ δὲν ἔλαβες γράμμα τοῦ μακαριωτάτου, τὸ ὅποιον οὐδὲ ἡμεῖς δὲν ἐλάδομεν παρὰ ἐν μόνον γράμμα, ὅπου μᾶς ἔστειλε πρὸ τῆς ἀλλῆς ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ εὐθὺς ἐγράψαμεν τὴν ἀπόκρισιν, καὶ τὴν ἐστείλαμεν· ἡ ὁποία πάγει μὲ τοὺς ὀλάκηδες τοῦ πασᾶ. Ἀμὴ, μαθόντες τὸν θάνατον τοῦ πτωχοῦ καραβοκύρη μας, ἐλυπήθημεν, μάλιστα ὅπου ἐκράτησαν τὸ καράβι μας οἱ ἐκεῖσε ἐπικρατοῦντες, μὲ τὸ νὰ μὴν εὐρέθῃ ἄλλος ἀνθρωπὸς μας μαζὶ νὰ ἀποκριθῇ· τὸ ὅποιον ἐλπίζομεν ἐρχόμενος ὁ βιστιάρης νὰ μᾶς τὸ ἐλευθερώσῃ ἐκ τῶν χειρῶν ἐκείνων.

Ἀκόμη καὶ διὰ ὀλίγα τινὰ μαντᾶτα ὅπου μᾶς σημειόνεις ἐνόησαμεν· πλὴν πολὺν καιρὸν ἔχετε ὅπου δὲν μᾶς ἐγράψατε τίποτα νέα ὅσον τῆς ἄσπρης θαλάσσης τέσον καὶ τῆς αὐτόθι πολιτείας. Ἄν καλὰ καὶ μὴδὲ ἡμεῖς καλαράσηδες δὲν ἐστείλαμεν, μὲ τοῦτα ὅλα ἀνθρώποι δὲν ἔπαυσαν ἀπὸ τοῦ νὰ μὴν ἐρχωνται, καὶ καραβοκύριοι καὶ τζελέπηδες, μὲ τοὺς ὁποίους ἡμποροῦσες ἂν ἤθελες νὰ μᾶς γράψῃς· ἀμὴ, ὡς φαίνεται, ἀμέλητες καὶ δὲν ἐκαμες καλὰ· γράφε μας τὸ λοιπὸν περὶ πάντων.

Ἐμάθατε, λογιάζομεν, καὶ τὸν θάνατον τοῦ πτωχοῦ τοῦ Δοῦκα βοεβόνδα, ὅπου ἀπέθανε μὲ νταμπλᾶ, οὐδὲ ἐπρόφθασε νὰ ἐξομολογηθῇ, καθὼς ἔπεσεν ἔτζι· ἐκλειδοστόμιχσεν, οὐδὲ τὴν μετᾶδοσιν ἡμπόρεσε νὰ πάρῃ μὲ αἰσθῆσιν· καὶ τὸν ἐλυπήθημεν τὸν ἄθλιον, καὶ μάλιστα διὰ τὸν αἰφνίδιον τοῦτον θάνατον, ὅπου καὶ τὸν ἐχθρόν μας νὰ φυλάξῃ ὁ κύριος ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταδίκης. Ἄς ὀψωνται ἐκεῖνοι ὅπου μᾶς ἐμάκρυναν ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς ἐλευθερίας του· ἴσως ἂν εἴμεσθην εἰς τὴν μέσση ἡμεῖς, πρὸ ἡμερῶν ἤθελεν ἐλευθερωθῇ, καὶ, ἂν τοῦ ἔμελλεν ὁ θάνατος, νὰ πεθάνῃ εἰς τὸ σπίνιν του. Τάχα ἡ ἀρίζικη ἡ δόμνα του πῶς ἐπέρασε, μήπως ἐπειράχθησαν ὑπὸ τῆς βασιλείας, ἡ ἀπὸ τῶν δανειστῶν; Τάχα οἱ εὐεργετηθέντες νὰ τὴν στοχάζονται τίποτα καὶ νὰ τὴν τριγυρίζουν, ἡ μόνον τῆς εὐτυχίας εἶναι ἡ φίλια ζωὴ καὶ τῇ δυστυχίᾳ συναποθνήσκει; Τὴν λυπούμεθα τὰ μέγιστα.

"Αμποτες ἡ θεία πρόνοια νὰ νεύσῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν κρατούντων νὰ τὴν σπλαγχνισθοῦν, καὶ νὰ τὴν περισκέψουν ἀπὸ τῶν παγίδων τῶν τελπιζήδων. Γράμμα τῆς λογιότητός σου νὰ ἔχωμεν νὰ μάθωμεν τὴν ὑγιείαν τῆς καὶ κάθε ἄλλο νεωστὸν πάντοθεν τῶν μερῶν. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς λογιότητός σου εἴσαν πολλοὶ καὶ καλοί.

1685 ἰουλίου 27.

Διὰ τὸ καράβι ἐκάμαμεν ὀρισμὸν καὶ ἀγᾶν νὰ τὸ ἐλευθερώσουν, καὶ ἴσως ὁ θεὸς τὸ ἐλευθερώσῃ. Νεωστὰ μὴ λείπῃς νὰ μᾶς γράψῃς.

Ἰω. Σερβάνος βοεβόδας.

4

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΣΑΡΑΒΑΣ ΚΛΗΜΕΝΤΙ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Πανιερώτατε καὶ λογιώτατε μητροπολίτα τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως, κύριε κύριε Κλήμη, τὴν πανιερότητά σου εὐλαβῶς χαίρομεν, καὶ ἀσπαζόμεθα τὴν ἱεράν αὐτῆς δεξιάν, δεόμενοι τοῦ θεοῦ νὰ τὴν ἀπολαύσῃ τὸ παρὸν μας ἐν ὑγείᾳ καὶ πάσῃ ἄλλῃ χαρᾷ καὶ εὐφροσύνῃ.

Γράμμα τῆς πρὸ πολλοῦ δὲν ἐλάβομεν, ἀλλ' οὔτε ἡμεῖς τῆς ἐγράψαμεν ἀπὸ τῆς πολλῆς φροντίδος ὅπου ἔχομεν. Ὅμως κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἐλείψαμεν νὰ τῆς γράψωμεν καὶ νὰ τῆς δώσωμεν τὸν προσήκοντα χαιρετισμὸν, καὶ τὸ περισσότερον διὰ τοὺς Σιναίτας, ὅτι ἀκούομεν πῶς ἤλθαν αὐτοῦ, καὶ περιπατοῦν μὲ ἐξωτερικὰς τέχνας καὶ γυρεύουν προνόμια καὶ μεγαλεῖα, καὶ τοὺς ἐμήνυσεν ἡ Σύνοδος νὰ ὑπαγαίνουν ἐκεῖ νὰ ἰδοῦν τὴν διαφοράν τους · καὶ αὐτοὶ ὑβρίζουν καὶ καταφρονοῦν τὴν Σύνοδον καὶ δὲν πείθονται εἰς τὴν Σύνοδον · καὶ τοὺς πατριάρχας τοὺς ὑβρίζουν καὶ τοὺς λέγουσιν διάφορες βλασφημίες, τὸ ὅποιον εἶναι ἴδιον τῶν ἀσεβῶν. Καὶ ἠθέλομεν ὥς ἐξ ἡμῶν νὰ τοὺς κράξῃς ἡ πανιερότης σου καὶ νὰ τοὺς εἰπῇς νὰ κάθωνται φρόνιμα, καὶ σὰν καλογέροι καὶ χριστιανοί, καὶ νὰ κυβερνῶνται καὶ νὰ πορεύωνται καθὼς ἐπέρασαν καὶ ἐπερνοῦσαν οἱ πατέρες τοῦ μοναστηρίου ἀφ' οὗ ἐκτίσθη ἕως τώρα. Ὅτι οἱ καινοτομίαι εἶναι ἴδιον τῶν αἰρέσεων, καὶ ἂν ἔχουν τίποτα λόγον, ἅς τὸν εἰποῦν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἡ

ὅποια δὲν ἀδίκησε μήτε ἀδικᾶ κανένα ποτέ. Καὶ καθ' ὑπόθεσιν ἂν εἶναι καὶ δὲν εὐχαριστοῦνται εἰς δύο πατριάρχας, ἃς κάμουν νὰ ἔλθουν καὶ οἱ ἄλλοι εἰς ἓνα τόπον, καὶ ἐκεῖνο ὅπου εὗρουν ὅλοι εὐλογον, νὰ στέρξουν καὶ αὐτοί· καὶ νὰ τοὺς εἰπῆς ἔτζι νὰ κάμουν χωρὶς ἄλλο. "Οτι καὶ ἡμεῖς ὅλοι μας καὶ οἱ βασιλεῖς τῶν χριστιανῶν ὅπου εἶναι ἀπὸ ἡμᾶς μεγαλύτεροι, εἰς τὴν ἀπόφασιν τῶν πατριαρχῶν.... παρακούει τῆς ἐκκλησίας, εἶναι ὡς ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης, καθὼς εἶπε μοναχὸς τοῦ ὁ κύριος· καὶ ἔτζι λοιπὸν νὰ κάμουν ἐξ ἀποφάσεως. Εἰ δὲ καὶ κάμουν ἀλλέως καὶ θέλουν νὰ καταφρονοῦν τὴν μητέρα μας τὴν ἐκκλησίαν, καὶ νὰ ὑβρίζουν τὴν Σύνοδον, καὶ νὰ βλασφημοῦν τοὺς πατριάρχας, ἢ ἓνα ἢ καὶ ὅλους, ἃς ἡξέυρουν ὅτι καὶ ἡμεῖς, ὡς τέκνα τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, θέλομεν τοὺς ἀντιπολεμήσῃ με ὅτι τρόπον καὶ ἂν ἤμποροῦμεν. "Ολα νὰ τοὺς τὰ εἰπῇ ἡ πανιερότης σου, καθὼς γράφομεν, καὶ νὰ ἔχωμεν ἀπόκρισιν. Ταῦτα κατὰ τὸ παρόν· οἱ δὲ χρόνοι τῆς εἴησαν θεόθεν πολλοὶ καὶ ἀγαθοί. 'Ο τῆς σῆς πανερότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα.

1690 μᾶλου.

Ἰω. Κωνσταντῖνος Μπασαράμπας βοεβόνδας.

5

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΣΑΡΑΒΑΣ ΔΟΣΙΘΕΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

Μακαριώτατε καὶ σοφώτατε ἐν Χριστῷ πάτερ, καὶ πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Δοσίθεε, τὴν μακαριότητά της εὐλαβῶς προσκυνοῦμεν καὶ ἀσπάζόμεθα τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιάν, ἣν καὶ διαφυλάττοι ὁ κύριος ἑσαεῖ.

Τὸ σεβάσμιον αὐτῆς γράμμα ἐδεξάμεθα· ἐχάρημεν διὰ τὴν ὑγίαν καὶ τὰς ὑπὲρ ἡμῶν θεοπειθεῖς της εὐχάς· ἔγνωμεν καὶ τὰ γεγραμμένα καὶ αὐτὴν τὴν εἰς πλάτος περιληψὶν τῶν Σιναΐτων· διὰ τοὺς ὁποίους δοξαζόμεθα τὸν εἰρηνοποιὸν θεόν, εὐχαριστοῦμεν καὶ τῇ μακαριότητί σου, ὅπου δὲν ἐπαρεῖδεν τὴν μεσιτείαν μου, ἀλλὰ ἐκλινεν εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ ἐγεινεν τῆς συγχωρήσεως τὰ συνοδικὰ γράμματα καὶ μᾶς ἤλθαν. Τὰ ὅποια καὶ πέμποντές τε ἤδη εἰς Βουκουρέστιον πρὸς τὸν ἐπίσκοπον κύρ Ἰωαννίκιον.

πρὸς παρηγορίαν αὐτοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ἐλπίζομεν πῶς καὶ ἐκεῖνοι οἱ πτωχοὶ πατέρες θέλουσι χαρῇ, καὶ θέλουν δώσῃ δόξαν θεῷ καὶ εὐχαριστίαν καὶ πολυχρονίσματι τῇ μακαριότητι σου, ὅπου ἐκάμφθη εἰς τὴν δέησίν τους καὶ ἀπέλαυσαν τοῦ ποθομένου, ὅπου μὲ τόσους κόπους ἐζήτησαν καὶ ἠμποροῦσι πλέον καὶ μετὰ τοῦτο τὰ ἐπιστρέψουν καλόκαρδοι εἰς τὰ ἴδια. Βέβαια, δέσποτά μου, κατὰ τὴν εἰρήνην ταύτην χαρὰ γέγονεν ἐν οὐρανῷ, καὶ ἔπαινον πολλὸν καὶ μισθὸν θέλει ἔχῃ ἡ μακαριότης σου, ὅπου προ-τυχόντα σκάνδαλα ἐτέρων διέλυσε, καὶ ἐκκλησιῶν ὁμόνοιαν προετίμησεν, ἔργον ἀποστολικόν. Ἄμποτες ὁ τῆς εἰρήνης θεὸς νὰ μὴν παρχωρήσῃ πλέον εἰς τὰ μετέπειτα ὅπου νὰ προέλθουν παρόμοια σκάνδαλα καὶ παραχαῖ μεταξὺ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν, ἀλλ' ἐν ἀγάπῃ καὶ ἀδελφικῇ ὁμο-νοίᾳ νὰ τὰς διεξάγῃ μέχρι παντός. Ἐγράψαμεν καὶ ἡμεῖς τῷ ρηθέντι ἐπισκόπῳ νὰ προσέχεται μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ εἰς πάντα τὰ δίκαια, ὅτι ἂν παρασαλεύσουν εἰς τι, βέβαια τὸν βοηθοῦντα δὲν θέλουν εὕρῃ. Ὁμοίως παρακαλοῦμεν καὶ τὴν μακαριότητά σου νὰ τοὺς ἀγαπᾷ χάριν τῶν ἁγίων Τόπων καὶ νὰ τοὺς συστήνῃ εἰς τὰ πρὸς κυβέρνησιν πρὸς τοὺς δυνατοὺς καὶ γὰρ ἡ ἐντολὴ « τὰ βάρη τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν » καὶ περὶ αὐτῶν ὁ λόγος ἅλις.

Περὶ δὲ τῆς περιτειχίσεως τοῦ ἐνταῦθα ἁγίου Γεωργίου, ὅπου ὁ λογιώ-τατος κύριος Χρῦσανθος μᾶς ἀνέφερε, καὶ ὑπεσχέθημεν νὰ προστατεύ-σωμεν νὰ λάβῃ τέλος, καὶ τὸ ἔσπεξε καὶ τὸ ἐπῆνεσεν ἡ μακαριότης σου, καὶ μᾶς εὐχεται εἰς τοῦτο νὰ μᾶς ἀναγκάσῃ μὲ τὰ διορισθέντα ἔξοδα νὰ τὸ ἐπιχειρισθῶμεν. βέβαια, δέσποτά μου, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τὸν πόθον ὅπου ἔχομεν εἰς τὸν καλλωπισμὸν τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς ἀρχίζομεν σὺν θεῷ ἐφέτος, καὶ ἐλπίζομεν, βοηθείᾳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, νὰ τελειωθῇ τὸ ἔργον κατὰ τὸν ἐρχόμενον χρόνον, χωρὶς νὰ λυπούμεθα κόπους ἢ τὰ γενησόμενα περισσότερα ἔξοδα. ὁ δὲ ἅγιος Γεώργιος διὰ μακαρίων τῆς εὐχῶν εἶναι μετὰ θεὸν πρόστάτης καὶ τελειωτής.

Ἐγνωρίζαμεν, δέσποτά μου, πῶς καὶ εἰς τὰ ἄλλα μοναστήρια ἐδιόρισεν ἡ μακαριότης τῆς τὸ αὐτὸ νὰ γίνηται ἀπὸ τῶν εἰσδημάτων τους, καὶ ἐπ-αινοῦμεν κατὰ ἀλήθειαν τὸ ἔργον σας δίκαιον καὶ εὐλογον. καὶ ἐπειδὴ τοι-αύτῃ ἀπόφασιν καὶ διορισμὸς τῆς μακαριότητός τῆς ἐγενεν εἰς τοὺς ἡγου-μένους, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς αἰτίαν νὰ τοὺς προστασσωμεν εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἔργου, μάλιστα καὶ τὸν τοῦ Καλοῦρου τυχόντες τὸν ἐπαρχαγείλαμεν

ἀποφασίστως νὰ ἀρχίσῃ νὰ φκειάνῃ ὅσα ἡ χρεῖα καλέσῃ, καὶ πλέον νὰ μὴν ἀμελᾷ, ὥσῃν ὅπου τόσων χρόνων δικαίωμα τούτῳ ἐσυγχωρήσατε, καὶ εὐχόμεθ' αὖ νὰ ἰδῶμεν πάντων τὸν καλλωπισμὸν καὶ τὴν σύστασιν.

Τὸ δὲ πῶς ἀπὸ τοὺς δυνάστας τοῦ καιροῦ ἔχετε, δέσποτά μου, ἔξοδα μεγαλώτατα δὲν τὸ ἀπιστοῦμεν· ὅτι αὐτὸ πῶς γίνεται μᾶς τὸ βεβαιοῦσι καὶ τὰ ἐνταῦθα. Καὶ ἄλλο δὲν ἔχομεν νὰ εἰποῦμεν παρὰ ὁ θεὸς νὰ εὐσπλαγχνησθῇ τοὺς πάντας καὶ νὰ ἐξαποστείλῃ βοήθειαν καὶ κυβέρνησιν. Μᾶς σημειόνετε καὶ τοῦτο ὅτι μὲ τὸν ἄρχοντα ποστέλνικόν μας ἔχετε νὰ μᾶς γράψῃτε καὶ τι, καὶ περιμένομεν νὰ ἰδῶμεν ὅποια τὰ γραφθῇσόμενα, καὶ ἂ καὶ τὴν ἀπόκρισιν ποιησόμεθα. Ἡμεῖς, δέσποτά μου, προθυμοῦμεν νὰ σᾶς δουλεύσωμεν καὶ μὲ θάρρος εἰς τὰ δυνατὰ, ἂν μᾶς ἀναγκάζῃ.

Ὁ κύρ Χρῦσανθος, κατὰ τὴν πρόσταξιν τῆς μακαριότητός σου, ἰδοὺ ὅπου ἐκίνησε πρὸς τὸ Βουκουρέστι, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐτοιμαζόμενος θέλει ἔλθῃ· ὁ ὅποιος καὶ ἤδη σᾶς γράφει καὶ μάλιστα καὶ καὶ τι ὅπου μᾶς ἐφάνη τοῦ εἶπαμεν νὰ σᾶς γράψῃ. Ὅθεν καὶ ἡ μακαριότης σας, καθὼς τὸ στοχασθῇτε καὶ τὸ μετρήσετε, θέλετε τοῦ δώσῃ ἀπόκρισιν εἰς ἐκεῖνο. Ταῦτα καὶ ἡ μακαρία σας εὐχή νὰ μὴ μᾶς λείπῃ ἐν βίῳ παντί. Τῆς σῆς μακαριότητος κατὰ πνεῦμα.

1695 ἰουνίου 3, ἀπὸ Τζερνετζί.

Ἰω. Κωνσταντῖνος Μπασαράμπας βοεδόδας.

ΝΙΚ. ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΟΣΙΘΕΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

Τῷ ἀγιωτάτῳ, μακαριωτάτῳ τε καὶ σοφωτάτῳ πατριάρχῃ τῆς ἁγίας καὶ θεοσώστου πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κυρίῳ ἡμετέρῳ κυρίῳ Δοσιθέῳ τὴν ὀφειλομένην αἰδῶ.

Καὶ πρὸ πολλοῦ ἡ πολυφθογγος φήμη εἶχε φέρῃ εἰς τὴν ἀκοήν μου τὴν εἰδῆσιν τῆς θαυμαστῆς καὶ πινσόφου πολιτείας τῆς θεολέκτου σας μακαριότητος, τὴν ὁποίαν καὶ ὑπερηγάπησα καὶ εὐλαβήθηκα, ὅση δύναμις· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησά ποτε μὲ γράμμα νὰ πλησιάσω εἰς τὸ ἔνθεον σκεῦός

σας, οὐχ ἥκιστα δεδοικώς τὸ ὕψος τῆς ἱερᾶς σου μεγαλειότητος, καὶ θαυμάζων καὶ μακαρίζων αὐτῇ τὴν ἀκροτάτην σοφίαν. Νῦν δὲ ὅπου ὁ πολυμαθέστατος ἀρχιμανδρίτης Χρῦσανθος ἀντέταξεν εἰς τὴν ὁρασίν μου τὴν εἰκόνα τῆς χαριτωνύμου μορφῆς σας, ὡς γνήσιος ἀνεψιὸς καὶ μιμητῆς σας, ἔχοντας ἐγὼ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔμβιον καὶ ἔμψυχον τὸ ἐντύπωμα τοιούτου καὶ τοσοῦτον σεβασμιωτάτου θείου, ἡδουλήθην, καθὼς πλησίον μὲ τὴν καθήγησίν μου καὶ διδασκαλίαν τιμῶμι νὰ ἔχω τὴν ἐπιστασίαν τῆς σπουδῆς καὶ μαθήσεως τοῦ φιλαρέτου καὶ ὄντως ἀγγινουστάτου φιλοσόφου, τοῦ ἀνεψιῦ σας, οὕτως καὶ ἀπὸ μακρόθεν νὰ ἀποπέμψω εἰς τὴν μακαριότητά σας παραμικρόν τι εὐνοίας καὶ εὐλαβείας τεκμήριον, καὶ νὰ ὑποτάξω τὴν ὑπηρεσίαν μου εἰς τὴν θειοτάτην σας ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν.

Παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε ὁμοῦ μὲ τὴν ἀναφορὰν τῆς ἀγάπης μου καὶ τὴν βίβλον, ὅπου νειωστί ἐξέδωκα ἀφιερωμένην εἰς τὸν περίβλεπτον καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος ἀξιοπρεπέστατον ἄρχοντα Καντακουζηνόν, ἐλπίζοντας ἀπὸ τὴν ὑμετέραν θεοσεβεστάτην ψυχὴν νὰ τύχῃ συγγνώμης καὶ ἀφέσεως ἢ αὐθαδεῖά μου. Τοῦ λοιποῦ ὑπερέχου μοι καὶ τῇ σῇ δραστηκωτάτῃ εὐλογίᾳ κατεύθυνον τὰς σπουδάς μου, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πάτερ. Ζῆθι δὲ εἰς αἰῶνας, ποιμὴν θεοπρόβλητε, διὰ καύχημα τοῦ ἡμετέρου γένους, δόφελος τῶν φιλοούντων ὑμᾶς καὶ σωτηρίαν τοῦ ὑμῖν ἐμπιστευθέντος ποιμνίου.

Ἐν Παταβίῳ, εἰς τὰς 15 μαΐου 1697.

Νικόλαος ἱερεὺς Κομνηνὸς Παπαδόπουλος.

7

ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τῷ ἐν Χριστῷ ποθεινοτάτῳ καὶ κατὰ πάντα ἐρασμιωτάτῳ ἀγίῳ ἀρχιμανδρίτῃ τοῦ ἀγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου κυρίῳ Χρυσάνθῳ πᾶν ἐν Χριστῷ καταθύμιον.

Δεῖγμα δὴ καὶ τοῦτο τῆς πάντα πρὸς τὸ συμφέρον οἰκονομούσης προνοίας, τὸ πανταχόθεν συνελαθέντα πρὸς τὸ τοῦ ποθομένου κατατυγχάνειν τέλους, ἐντεῦθεν ἀπαραι. Ἔθος γὰρ τῇ θεῇ προνοίᾳ τὸ διὰ τῶν ἀποθυμίων τὰ καταθύμια τοὺς ἀξίους ἐπιδραβεύειν. Οὕτω καὶ τὸν μακάριον

Ἰωσήφ ἐκείνον τὸν πατριάρχην, διὰ τῆς φονικῆς ἐπιβουλῆς καὶ ἀπειπολήσεως τῶν ἀνταδελφῶν κατηνάγκασεν εἰς Αἴγυπτον ἀφικέσθαι, ἐπὶ τῷ βασιλεύειν ἐν καιρῷ δέοντι τηλικούτον ἄνδρα πάσης Αἰγύπτου καὶ διατρέφειν ἐν καιρῷ λιμοῦ τὴν οἰκίαν συγγένειαν καὶ τοὺς φονικούς ἀνταδελφούς, οἷον εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς ἀκουσίου δι' ἐκείνου εὐεργεσίας καὶ βασιλείας. Οὕτω δὴ καὶ τὸν εὐσεβέστατον καὶ αἰοδιμόν καὶ πρῶτον ἐν βασιλεῦσι μέγαν Κωνσταντῖνον φεύγειν κατηνάγκασε διὰ τὴν ἐπιβουλὴν, καὶ πρὸς τὸν πατέρα ἀναδραμεῖν τὰ λοιπὰ πνέοντα, ὅπως προλάβῃ τὴν βασιλείαν, καὶ τὸν παγγάλεπον φυγαδεύσαντα σκότος τῆς εἰδωλομανίας, ἀνακηρύξαι κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην καὶ ἀνδεῖξαι τὸ φέγγος τῆς εὐσεβείας καὶ ἀληθείας· οὕτω γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἔρμαιον, ὃ φιλότης, ἤδη κατὰ θυμὸν ἐν χερσὶν· δεῖ δὲ προσοχῆς πρὸς τοῦτο καὶ φυλακῆς, μήποτε τι λάθος παραιοφρήσαν αἰγυπτιακοῦ του, καὶ, ἔν' οὕτως εἴπω, δηλητηρίου φαρμάματος, ἵνα μὴ τὸ ἄδολον κατακιβδηλεύηται καὶ θανατηφόρον ἀποφαίνεται γάλα τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος, μὴ τι πάθωμεν ἐπαναζεύξαντες, ὃ καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν ἐπανελθόντες πεπόνθασιν ἐκκηρυχθέντες καὶ ἄκοντες· ὅτι φθείρουσιν ἥθη χρηστὰ ὁμίλῃαι κακαί; δεινὸν ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ ῥαθυμία, καὶ ῥανίς ἐνδελεχοῦσα κοιλαίνει πέτρην· ὥστε τὸ τῆς μελίττης ζηλωτέον καὶ μόνον, πανταχόθεν τὸ χρήσιμον καὶ ἄδολον συλλέξαντας τῆς εὐσεβοῦς καὶ ὀρθοδόξου διδασκαλίας, τὰλλα πάντα τεθεαμένους καὶ δοκιμάσαντας, ὡς οὐδὲν ἡμῖν συνοῖσον παραδραμεῖν.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον. Σὺ δέ μοι, ὦ λῶστε, μὴ μνησικακῆσης, εἰ φυλὴν κατέλαβες, ὡς ὁ κωμικὸς παραινεῖ· νόει ἃ λέγω, φησὶν ὁ θεὸς ἀπόστολος· δῶν γὰρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσιν. Ἐμοὶ δὲ καὶ τοῦτο τοῖς ἄλλοις προσεγένετο τάχαθόν, ὥστε με διὰ σοῦ τῶν καταθυμῶν τυχεῖν. Πολλῶν μοι καὶ χρησίμων χρεῖα βιβλίων· τὸ δέ γε νῦν ἔχον, εὐρέ μοι Ἀλέξανδρον τὸν Ἀφροδισίεα εἰς ὅλην τὴν μεταφυσικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους, κτλ.

1698 μαρτίου 20.

Ὁ ἐν σπουδαίοις ἐλάχιστος καὶ ὑμέτερός ποτε χρηματίσας καθηγητής.

Σεβαστὸς Τραπεζούντιος Κυμνήτης.

ΝΙΚ. ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΟΣΙΘΕΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

Τῇ σοφίᾳ τῆς ἀκροῖεραρχίας, τῷ μακαριωτάτῳ πατρὶ καὶ δεσπότῃ ἡμῶν Δοσιθέῳ, πατριάρχῃ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ προσκυνητῶς.

Εἰ καὶ καλὸν ἡ σιγὴ, καλὸν ὅμως καὶ τὸ λαλεῖν ἐν καιρῷ, κατὰ τὸν σοφόν· καὶ ἡ μὲν ἐστὶν εὐλαβείας σημεῖον, ἡ δὲ τεκμήριον ἀνάγκης ἀναφέρουσα ἐν αὐτῇ καὶ τὸ εὐλαβὲς, ὅταν πρὸς κύριον καὶ δεσπότην τὴν προσήκουσαν ἀπονέμῃ προσκύνῃσιν. Καὶ δὴ ἀνάγκη μοι, μακαριώτατε πάτερ, καὶ νῦν καὶ εἰς τοῦτιδον πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εἰ καὶ σπανίως, ἀλλὰ μὴν ποτὲ, γράφειν. Ἀπελθόντος γὰρ τοῦ σοφωτάτου ἀρχιμανδρίτου, δι' οὗ μοι τὸ πρὸς ὑμᾶς εὐσεβὲς ἦν ποτε ἐκτελέσαι, χρή αὐτὸ τοῦτο δι' ἐμαυτοῦ ἐντεῦθεν προσπληροῦν καὶ αἰρεῖσθαι τὸ αὐθαδὲς τῆς γραφῆς, ἵνα μὴ φανῶ ὑπεύθυνος τῷ ἀχαρίστῳ τῆς λήθης· ἵνα, φημί, μὴ φανῶ, οὐκ ἔσομαι γὰρ, εἰ καὶ φανῶ ποτε· ὅτι ἀδύνατον Ἑλλήνι, καὶ Ἑλλήνων ἐλληνικωτάτῳ, μὴ μεμνησθαι αἰεὶ ὑμῶν, καὶ σέβεσθαι τοῦνομα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, ἐν ἣ συνήρμωσται τὸ κορυφαῖον τῆς πατρῴας δόξης, τὸ ὀρθόδοξον τῆς ἀνατολικῆς σοφίας, τὸ καταπληττον τὴν αἰρετικὴν φρενοδράζειαν.

Καὶ ταῦτα πρὸς δικαιολογίαν τῆς παρούσης μου τόλμης, ἣν μόνον ἔχω παράκλησιν τῆς ἀπουσίας τοῦ φιλιτάτου μοι Χρυσάνθου. Ἀπῆλθεν οὗτος μετὰ τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Ραδουκάνου τῇ μεγάλῃ δευτέρᾳ ἐὰπριλίου, κατὰ τὸ ἐν Ἱταλίᾳ καλενδάριον, καὶ ἀρξάμενός τῆς πρὸς Κέλτας πορείας ἀφείλε μοι μετὰ τῆς καρδίας τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν δόξαν μου τῆς διδασκαλίας· οὐ γὰρ ἐλπίζω ποτὲ, εἰ καὶ ἐκατοντούτης ἀποθάνω, φοιτητὴν τοιοῦτον εὑρεῖν, ὅς τὸ φιλεπίστημον ἄκρον, τὸ σπουδαῖον πολὺ, βαθὺ τὸ νοητικόν, τὸ πολυμαθὲς ἀνερεύνητον.

Ὅφει, μακαριώτατε πάτερ, τὸν ἀνεψιόν, οἷον ὀρμώμενον ἀπὸ τῆς Φοινίκης τὸν Πυθαγόραν, καὶ ἀνερχόμενόν ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὸν Πλάτωνα ἢ Ἑλλάς, καὶ εἰ καὶ μὴ ἡὔξημένην τῇ αὐτοῦ σοφίᾳ τὴν ὑμετέραν δόξαν αἰσθήσῃ, γνώσῃ ὅμως πεπλατυσμένην τὸν αὐτὸν τρόπον (εἴπερ τι τῶν ἡμετέρων πρὸς τὸ θεῖον ἀνάλογον), ὃν οὐκ ἡὔξησεν ὁ υἱὸς τὴν τοῦ πατρὸς δόξαν, ἀλλ' ἐξέτεινε· καθάπερ γὰρ υἱὸς οὐκ ἄλλως γ' ἐξέτεινε τὸ ἐνδοξον τοῦ πατρὸς, ἢ ἀνάγων αὐτὸ εἰς συντόμην, ἵνα ταῖς

δρισταῖς ἡμῶν διανοαῖς φορητὸν γένοιτο τὸ ἄπειρον καὶ ἄδριστον· οὕτω καὶ ὁ ἅγιος ἀρχιμανδρίτης ὡς ἐν συντομῇ ἀνέδειξεν ἡμῖν τὰ μεγαλεῖα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, ἣν καὶ εὐλαβούμεθα καὶ εὐλαβησόμεθα εἰσαεῖ, τῷ θεῷ μεγάλας ἀπονέμοντες χάριτας, ὅτι ἡξιώθημεν δοῦλοι γενέσθαι καὶ θαυμάσται τῆς ὑμετέρας ἀγιωτάτης ἀρχιερωσύνης, καί, εἰ δίδωσιν ἡμῖν ἡ ὑμέτερα φιλανθρωπία, ἐρασταί τε τῆς ὑμετέρας ἐξοχωτάτης σοφίας καὶ κτήτορες τῆς ἀγάπης, ἡ ἀντάξια κατὰ τὸ δυνατόν παρῆξομεν, τοῖς ὑμετέροις θεοῖς προστάγμασι πειθόμενοι, ἐκόμενοι δὲ τοῖς παραδείγμασι τοῦ ἁγίου Χρυσάνθου ἡμῶν, ἐν ᾧ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἁξιοπρεπὲς τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἐθαύμασεν ἀτενῶς θεωρήσασα ἡ Ἱταλία καὶ ὡμολόγησε καὶ ἄκουσα διὰ τὸν ἐμφυτον φθόνον, ἀλλ' οὐ τὸ ἀνῆκον εἰς τὸν μέγαν Δοσίθεον. Τοσοῦτο τὸ κλέος τοῦ ὑμετέρου ἀνεψιοῦ, τοῦ γεγονότος ἐνταῦθα θεάτρον οὐ τῆς πατρῴας σοφίας πλὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ἀρετῆς, ὥστε χρή με ἀγάλλεσθαι, οὐχ ὅτι ἐλθὼν σοφὸς ἐπανερχεται σοφώτατος, ἀλλ' ὅτι ἀμετάβλητος τὰ ἦθη ἐκ τῆς ἰταλικῆς διαφθορᾶς τὸ χρυσοῦν ἄνθος τῆς καλοηθείας μεθηγεῖται ἐνταῦθα γενόμενος ἐν τῷ μεταξὺ καὶ τοῖς μυκτηρρίζουσιν ἡμᾶς Λατίνοις ἔπαινος διὰ τὴν ἐν τοσαύτῃ ταπεινοφροσύνῃ μεγαλόνοιαν, ἐν τοσαύτῃ μεγαλονοίᾳ ἐπιείκειαν, διὰ τε τὸ σῶφρον ἐν τῷ ἐπεικεῖ καὶ τὸ εὐτράπελον ἐν τῇ αὐστηρότητι, τὸ φρόνιμον, πολιτικὸν καὶ ἀστείον ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ διαίτῃ. Εἴθε τὸ θεῖον οὐ δέκα, ἀλλὰ καὶ δύο τοιούτους δῶν, ἦν ἂν μοι ἐλπίς μεγάλων κατορθωμάτων, ἃ δὴ καὶ δῶν ἡμῖν διὰ τούτου μόνου ὁ θεὸς, ἰθυνούσης τὰς ἱεράς ἡγίας τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, ἧς πρόσκευφῶς ἀσπάζομαι τὰ ἱερώτατα ἔχνη. Τῆς ὑμετέρας ἀγιωτάτης μακαριότητος ταπεινότητος υἱὸς καὶ ἐσχχτος δούλος.

Νικόλαος ἱερεὺς Κομνηνὸς Παπαδόπουλος.

Ἐκ Παταβίου, 1700 ἀπριλίου 8.

9

Τῷ Αἰδεσιμωτάτῳ καὶ Σοφωτάτῳ Ἀγίῳ Ἀρχιμανδρίτῃ
 τοῦ
 Παναγιῶτος Ταφῶτος Κυρίου Χρυσάνθου Ὑγιαίνειν.

Εἰ καὶ τοῦ πρὸς τὴν σὴν ἐπιστέλλειν μακαριότητι τῷ χρόνῳ ὑστέρηκα,

τῷ φίλτρῳ μέντοι γε καὶ τῇ ἐννοίᾳ ἥμισυ κατόπιν ἀπολείπομαι. Πῶς γάρ; ὅς τῶν ὧδε ἀπάραντί σοι μονονουχὶ συνεξεδήμηκα τῷ νοῒ, τάς τε ἀναζυγὰς καὶ τὰς καταλύσεις ἅμα αὐτῇ ἐποιούμην τῇ διανοίᾳ τῆς ἐρασμιωτάτης μοι ψυχῆς οὐδόλως ἀφιστάμενος· ὁσημέραι γὰρ ποτὲ μὲν τοὺς ἡδίστους καὶ φιλοσόφου ἐμπειρίας ἐμπλεω λόγους αὐτῆς ἀναπολῶ· ποτὲ δὲ τὸ περὶ ἐμὲ ταύτης εὖνουν ἐν γῶ τίθημι. Καὶ νῦν μὲν καταλέγω τῆς τύχης, ἣτις βᾶσκανον ὀφθαλμὸν ἐπιβαλοῦσά μοι τῆς τοῦ φιλάτου παρουσίας ἀπολαύειν ἐπὶ πολὺ οὐ ξυγχεχώρηκε· νῦν δὲ ἀναλογίζομαι ὡς ὁ φιλόσοφος ἔρως οὐ τόσῳ περιορίζεται, ἀλλὰ καὶ οἱ φιλοῦντες πολὺ διεστηκότες ὥσι τοῖς σώμασιν, οὐδὲν μείον μηχανοῦνται τὴν παρουσίαν τῷ τῆς διανοίας πτερῷ, ᾧ τῶν ἀλόγων ζῶων ὑπερανέστηκεν ἄνθρωπος, καὶ τὸ πρὸς τὸ θεῖον ξυγγενὲς ἐμφανίζει· ἀπὼν γὰρ πάρεστι καὶ τῶν φιλοῦντων ἐγκάθεται ψυχαῖς φερόμενος διαπόντιος. Καὶ τὴν ἐκ τῆς τοιαύτης διαστάσεως ἐπικύψασάν μοι λύπην, τοῖς τοιοῦτοις λογισμοῖς ἀποκρούομαι, τῇ τε περὶ αὐτὴν ἀναπολήσει καὶ μνείᾳ τὴν ψυχὴν, ὅση δύναμις, εἰς τὸ ἱλαρώτερον διατίθῃ. Ἐπεὶ δὲ τοῖς ἐκ τῆς τῶν συνήθων ἀπουσίας δυσμήχανος διάλεξις, ἥς καλῶς ποιούσα ἤρξατο ἡ σὴ λογιότης, καὶ τὸν ὅσον οὕτω τῆς γραφίδος ἀψέμενον ἐμ', καθάπερ ἔπκον εἰς πεδλὸν προυκέκληκεν, ἐς τοῦπιόν (μέχρις ἂν τὴν πρὸς ἡμᾶς αὐτῆς ἐπάνοδον τὸ θεῖον παρασκευάσῃ) συχνὰ διαπορθεύειν πρὸς ἡμᾶς γράμματα οὐκ ἀποστήσομαι· εἴ που ταύτῃ γε δυνάμει τὴν τύχην ἀμύνασθαι ἥς ἡμῖν ἐφθόνησε ξυνουσίας, ταύτην τοῖς γράμμασιν ἀνακαλούμενος. Ἐπιστέλλων δὲ ἑλληνιστί, οὐ δέδοικα μὴ παρ' αὐτῆς φεύγοιμι γραφὴν θράσους. Ἐπεὶ περ οὐχὶ τῇ περὶ τὸ γράφειν ἐμπειρίᾳ τεθαρρηκώς τοῦτο πεποίηκα· ἀλλὰ λογιζόμενος ὡς εἰ μὴ πρὸς αὐτὴν τῆς ἑλληνικῆς εὐμουσίας πόρρω προσήκουσαν τῇ ἐλλάδι χρῆσθαι διαλέκτῳ, ἀλλὰ τοιαύτην τοῦ μελετᾶν καὶ ἀσχεῖσθαι εὐκαιρίαν προέσομαι καὶ περιόψομαι, ἀνάγκη παντάπασιν ἐπιλησθῆναί με τῆς ἥς περὶ αὐτὴν γνώσεως μετὰ πολλῶν πόκων ἐγκρατὴς ὁπωσοῦν γεγέννηται. Τὴν πεμφθεῖσάν μοι λατινικὴν βίβλον ὡς παρ' αὐτῆς ἐρχομένην ἄσμενος δέδεγμαi. Ἐρρωτο, φίλη καὶ σοφὴ κεφαλὴ.

1701 νοεμβρίου 4.

Τῆς ὑμετέρας αἰδεσιμότητος εἰς τοὺς ὀρισμούς.

Νικόλαος Μαυροκορδάτος.

ΠΑΔΟΥΛΟΣ ΜΠΡΑΓΚΟΒΑΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Πανιερώτατε καὶ σοφώτατέ μοι δέσποτα, τὴν πανιερότητά της εὐλαβῶς ἀσπάζομαι.

Ἡ ταπεινή μου εὐλάβεια ἐξέδωκεν ἓνα λόγον εἰς τὸ σωτήριο πάθος τοῦ ἀπαθοῦς ἡμῶν θεοῦ · ἡ δὲ εὐλαβητική μου καὶ εὐγνώμων προαίρεσις τὸ ἐπροσφώνησε τῷ μακαριωτάτῳ καὶ σοφωτάτῳ δεσπότη καὶ πατριάρχῃ τῆς ἁγίας πόλεως. Ἄν ἦτον ἡ μακαριότης του ἐδῶ παρὼν ἤθελα ἐγὼ αὐτοπροσώπως προσφέρῃ τῇ αὐτοῦ μακαριότητι τὴν ταπεινὴν προσφορὰν. Διὰ τὸ ὅμως τούτου ἀπέτυχον, τολμῶ νὰ πειράξω τὴν μακαριότητά της παρακαλῶντας τὴν ὡς παρ' ἐμοῦ τῇ αὐτοῦ μακαριότητι νὰ προσφέρῃ τὸ ἐλάχιστον δῶρον. Διάφορα ἴσα ἔθεσα εἰς τὸ κουτίον · εἰς τὸ θέλημά της εἶναι ὅσα θέλῃ νὰ δώσῃ τῷ μακαριωτάτῳ καὶ ὅσα θέλῃ πάλιν νὰ κρατῇ ἡ πνιερότης σας. Δὲν γράφω μερικῶς τῷ μακαριωτάτῳ ὡς περιττὸν, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν αὐτοῦ μακαριότητα εἶναι τυπωμένη. Ζητῶ λοιπὸν συγχώρησιν διὰ τὴν πείραξιν καὶ βάρος ὁποῦ τῆς δίδω, καὶ μένω πάντοτε τῆς πανιερότητός της εὐλαδέστατος υἱὸς κατὰ πνεῦμα.

Βουκουρέστι, 14 ἀπριλίου 1704.

Ῥάδουλος Μπραγκοβάνος.

ΜΑΡΙΑ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μαρία ἐλέω θεοῦ δόμνα πάσης Οὐγγροβλαχίας. Πανιερώτατε καὶ λογιώτατε ἅγιε Καισαρείας κύρ Χρῦσανθε, τὴν ὑμετέραν πανιερότητα μετ' εὐλαβείας προσκυνούμεν, ἡ δὲ παρούσα μας νὰ εὕρῃ τὴν πανιερότητά σας ἐν ὑγείᾳ, εὐτυχίᾳ, εὐφροσύνῃ, ἀγαλλιάσει καὶ πάσῃ χαρᾷ. Ἡμεῖς χάριτι θεοῦ καὶ δι' ἁγίων σας εὐχῶν ὑγιαίνομεν.

Τὴν ἀποσταλεῖσαν ἡμῖν ὑμετέραν σεβασμίαν ἐπιστολὴν μετ' εὐλαβείας ἄχρως ἐλάβομεν, ἐξ ἧς μαθόντες τὴν ὑμετέραν ὑγείαν ὅλη ψυχῇ ἐχάρημεν καὶ ἠσθημεν. Τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα καλῶς τε καὶ ἀκριβῶς ἐγνώμεν · ἐν

ἡ μετ' εὐχαριστίας ἡμῖν γράφει περὶ τῶν σταλέντων τῇ ὑμετέρᾳ πανιερότητι ποκαμισίων, περὶ ὧν ἄς ἔχωμεν συγχώρησιν καὶ συμπάθιον, διότι ἔπρεπε πρὸ τῆς Λαμπρῆς νὰ τελειωθοῦν καὶ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι νὰ πεμφθοῦν. Ἐμπόδιον δὲ ἐστάθη ἡμῖν πρὸς τοὺς ἄλλοις 'καὶ ἡ τοῦ μακαρίτου Παύλου θανή, δι' ὅπερ αὐθις ζητοῦμεν συγχώρησιν. Ἐχόμεν μεγίστην τὴν ἔννοιαν καὶ διὰ τὸ μαντίλιον, μόνον ὑγίειαν νὰ μᾶς χαρίσῃ ὁ ἅγιος θεός. Μεγίστας τὰς εὐχαριστίας ἀπονέμομεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι διὰ τοὺς γαλανοὺς τοῦ κίτρου. Ταῦτα κατὰ τὸ παρὸν, οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πολλοί τε καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ὡς θυγάτηρ.

1704 ὁκτωμβρίου 31.

Μαρία δόμνα.

ΑΝΤΙΟΧΟΣ ΚΑΝΤΕΜΠΡΗΣ ΔΟΣΙΘΕΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ σεβασμιώτατε δέσποτα καὶ πατριάρχᾳ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιοστίνης, κύριε κύριε Δοσίθεε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα μετ' εὐλαβείας προσαγορεύοντες τὴν πάντιμον αὐτῆς δεξιάν γονυκλινῶς ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ κυρίου νὰ τὴν διαφυλάττῃ ὑγιᾶ, ἄνοσον, καὶ πάσης ἐπηρείας ἀνωτέραν. Ἡμεῖς δὲ θεῖα βοήθεια καὶ δι' εὐχῶν τῆς ὑγιαίνομεν.

Τὸ τίμιον αὐτῆς ἐλάβομεν δι' οὗ καὶ τὰ γραφθέντα ἔγνωμεν ἕνα πρὸς ἕνα. Εἰς αὐτὰ μένει νὰ ἀποκριθῶμεν ἔννοιαν πρὸς ἔννοιαν καὶ περίοδον πρὸς περίοδον· γίνεται πολυλογία εἰς μάκρος, ἀλλ' ἐν συντομίᾳ δημοποιούμεν καὶ ἀποκρινόμεθα εἰς τὸ γράμμα τῆς· ἐπειδὴ ἡ ὑμετέρα μακαριότης κλαίεται πρὸς ἡμᾶς διὰ τὴν τῶν μοναστηρίων διοίκησιν, τάχα πῶς κάμνομεν μεγάλας ἀδικίας, καὶ δὲν εὐχαριστεῖται, ἀλλ' ἄκρως ἀχαριστεῖται λέγοντας πῶς τὴν ἠδικήσαμεν, τὰ ἀφανίσσαμεν καὶ τὰ ἐρημάξαμεν, καὶ δὲν κάμνει τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν.

Ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸν λόγον τῆς μακαριότητός του. Τί ἀφανισμόν καὶ ἀδικίαν ἐκάμαμεν; ἕνα δύο φορές τοὺς ἐπήραμεν μερικὰ προσόδια, καὶ πάλιν εἰς τὸ δόσιμόν τοὺς ἐπιάσθησαν, καὶ αὐτὸ μὲ τὸ νὰ μᾶς ἔτυχαν ἀνάγ-

κες, ἀμὴ πάλιν κάμμία ζημία δὲν ἐπροξενήθη εἰς τὰ μοναστήρια τοῦ ἁγίου Τάφου. Πέρυσι εἰς τὸν καιρὸν τῆς κόστινας, ὅπου ἐσηκώθησαν μικροὶ τε καὶ μεγάλοι ἐκ τῶν ἀρχόντων, διὰ τὰ δώσουν τὰ μοναστήρια γκρόθησαν, καὶ ἡμεῖς ἐστάθημεν διὰ τὴν εὐλάβειαν τοῦ ἁγίου Τάφου καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τῆς μακαριότητός της, καὶ δὲν ἀφήσαμεν νὰ δώσουν ὅπου ἔκοπταν ποσότητα ἱκανὴν ἕως τρία πουργία, καὶ ἐκάμαμεν ἕναν τρόπον καὶ τὰ ἐσηκώσαμεν, καὶ ἡμεῖς τὰ ἐζημιωθήκαμεν, μόνον μὲ ἕνα λογαριασμὸν τὰ ἐσηκώσαμεν ἀπὸ τὰ μοναστήρια καὶ τὰ ἐδιορίσαμεν ἀπὸ ἄλλου, καὶ ἐβγήκαν ἀπὸ τὰ ἡμέτερα.

Καὶ ἄλλην ἔτι ἀδικίαν ἐκάμαμεν. Πέρυσιν ὅπου εἶχαν ἀνάγκες μεγάλες καὶ ἔβγαλαν τὰ χαρτιά, καὶ ἔγεινεν ἡ ὁμοία σύγχυσις, καὶ αὐθις τὰ ἐκυβερνήσαμεν, καὶ πάντοτε εἰς αὐτὰ ἐβοηθούσαμεν ὡς ἱδιοὶ οἰκοκύριοι. Ὅμως εἰ μὲν ἡμεῖς εἰς αὐτὰ ποῦ μᾶς γράφετε ἔχομεν εἶδῃσιν νὰ ἀδικήσωμεν τὰ μοναστήρια, καὶ τὴν ἀδικίαν ἂν ἐμεταχειρίσθημεν εἰς δουλείαν ἰδικὴν μας ἢ εἰς κυβέρνησιν τοῦ ὁσπιτίου μας νὰ εἶναι καθὼς καὶ μᾶς γράφετε· καὶ διὰ τοῦτο σᾶς γράφομεν οὕτως· νὰ ἐβγήτε ἀπὸ αὐτὲς τὲς ὑποφίες· ἀλλὰ ἀπὸ τώρα καὶ ἐμπροσθεν γνωστὸν ἔστω τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητὶ ὅτι, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ προτῆτερον εἶχαμεν μετὰ τῆς μακαριότητός της τὰς συνθήκας καὶ συμφωνίας διὰ τὴν κυβέρνησιν τῶν μοναστηρίων καὶ δὲν εὐχαριστεῖσθε ἀπὸ λόγου μας, ἀφινόμεθα καὶ μακρυνόμεθα, καὶ πλέον οὔτε βοήθοι, οὔτε αἵτιοι κακοῦ θέλομεν εἶσθαι. Ἴδου οἱ ἄρχοντες, Ἴδου ἡ μακαριότης της, Ἴδου καὶ τὰ μοναστήρια, καὶ ὅτι θέλετε κάμετε, δὲν ἀνακατονόμεθα εἰς κάμμιαν σας ὑπόθεσιν, καὶ νὰ μὴν θαρρήτε πῶς ἡμεῖς τοὺς δίδομεν μάθησιν, ἢ πῶς τοὺς παραγγέλλομεν, ἀλλὰ εἰς τὴν προαίρεσίν τους τοὺς ἀφίνομεν. Αὐτὸ δὲν ἔπρεπεν, οὐδὲ πρέπει νὰ τὸ κάμωμεν· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ μακαριότης της ἀπὸ λόγου μας δὲν εἶναι εὐχαριστημένη, ἀπὸ τώρα καὶ ὕστερον ἅς ἰδῇ καὶ αὐτῶν τὴν διοίκησιν· « τὸ γὰρ πολὺ τῆς θλίψεως γεννᾷ παραφροσύνην ». Ἐξεύρομεν αὐτὰ ὅτι εἶναι τοῦ ἁγίου Γαλατᾶ μηνύματα, καὶ δὲν τὸν πρέπει νὰ γράφῃ τέτοια, ἐπειδὴ οἱ ἱερεῖς χρειάζεται νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς τῶν τοιούτων καὶ ἄλλων αὐτοῖς ὁμοίων. Ἡ δὲ εὐχὴ αὐτῆς μεθ' ἡμῶν. Ὁ κατὰ πνεῦμα υἱὸς αὐτῆς.

1705 σσιπτιμεβρίου 6.

Ἰω. Ἀντίοχος Κωνσταντίνου βρεβόδας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΟΙΣ ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΑΙΣ

Πανιερώτατοι ἀρχιερεῖς οἱ ὑποκείμενοι τῷ ἀποστολικῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ οἱ λοιποὶ πανοσιώτατοι ἱερομόναχοι καὶ ἐσιώτατοι μοναχοί, τὴν ὑμῶν ἱερότητα χαιρετῶ καὶ ἀσπάζομαι. Κύριος ὁ θεὸς διαφυλάττει ὑμᾶς ἐν ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηγεκεί.

Τὸ παρὸν εἶναι πρῶτον μὲν νὰ δώσωμεν τὸν προσήκοντα ὑμῖν χαιρετισμὸν, καὶ δεύτερον νὰ φανερώσωμεν πρὸς ὑμᾶς, ἂν καλὰ καὶ νὰ ἐγγράψωμεν καὶ πρότερον ἐν συντομίᾳ, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ μακαριώτατος πατριάρχης πρῶτῃ Ἱεροσολύμων κύρ Δοσίθεος ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος καὶ ἀπεδήμησεν εἰς τὰς αἰωνίας τῶν δικαίων μονάς, ἐπροβιβάσθη μὲ κοινήν γνώμην πάντων τῶν ἐνταῦθα ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ τῆς ἱερᾶς συνόδου τῶν ἀρχιερέων εἰς αὐτὸν τὸν ἀποστολικὸν θρόνον τοῦ πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων ὁ κύρ Χρῦσανθος, ὄντας γνήσιον θρέμμα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πᾶσιν ὑμῖν γνώριμος καὶ ἡγαπημένος. Εἰς τοῦ ὁποίου τὸν προβιβασμὸν ἦτο σύμφηρος καὶ ἡ γνώμη τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου αἰοδιμου πατριάρχου κύρ Δοσιθέου, καθὼς δὲν λανθάνει ὑμᾶς. ἐπειδὴ ἤξεύρετε καλὰ πῶς ἡ γνώμη του εἰς τὸν νῦν μακαριώτατον κύρ Χρῦσανθον ἐκλινε πάντοτε, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡμᾶς πολλάκις τὸ ἔλεγε, καὶ ἐγγὺς τοῦ θανάτου γενόμενος ἐν τῇ προγραφείσῃ διαθήκῃ καὶ ἰδίᾳ χειρὶ ἐνσφραγισθείσῃ τὸν μακαριώτατον κύρ Χρῦσανθον ἐδήλου διάδοχόν του. Τούτου λοιπὸν τῇ γνώμῃ, ὡς ἐμπνευσθείσῃ παρὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος, συναινεσάσης καὶ τῆς ἱερᾶς συνόδου, ἐγινε νομίμως καὶ κανονικῶς ἡ μετὰθεσις εἰς τὸν ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου κυρίου Χρυσάνθου μὲ τρόπον ἡσυχον καὶ εἰρηνικόν, χωρὶς νὰ ἀκολούθησῃ καμία ζημία.

Καὶ λοιπὸν θέλετε ἔχει τὴν αὐτὴν ἀγάπην καὶ εὐνοίαν καὶ εὐλάβειαν εἰς τὴν μακαριότητά του, καθὼς καὶ εἰς τὸν πρὸ αὐτοῦ πατριάρχην κύρ Δοσίθεον, τὸν καὶ θεῖον αὐτοῦ, καὶ θέλετε συμφροντίζει αὐτοῦ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν χριστιανῶν, φυλάττοντες καὶ πρὸς ἀλλήλους τὸν σύνδεσμον τῆς πνευματικῆς ἀγάπης, καὶ τὴν χριστοπαράδοτον εἰρήνην καὶ ἐμόνοιαν· τὸ ὅποιον μανθάνοντες καὶ ἡμεῖς θέλομεν χαρῇ, ἐπειδὴ καὶ ἔχομεν εὖ-

λάβειν εἰς τὸν ζωοδόχον Τάφον καὶ εἰς ὅλα τὰ ἐν Ἱερουσαλήμ σεβάσματα προσκυνημάτων, καὶ ἀγαποῦμεν τὴν εἰρηνικὴν κυδέρνησιν, καὶ τὴν ἀνενοχλησίαν αὐτῶν, καὶ δὲν λείπομεν ἀπὸ τὴν δυνατὴν συνδρομὴν.

Ἄς ἔχω δὲ τίμιον ὑμῶν γράμμα δηλωτικὸν παντὸς χρεώδους, ἔτι δὲ καὶ τὰς εὐχὰς ὑμῶν, καὶ οἱ χρόνοι ὑμῶν εἴησαν πολλοί· καὶ ἀγαθοί. Τῆς ὑμῶν ἱερότητος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1707 φεβρουαρίου 25.

Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΝΕΟΦΥΤΩ ΝΟΤΑΡΑ

Πανοσιώτατε καὶ λογιώτατε ἐπίτροπε τῶν σεβασμίων ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἱερουσαλήμ προσκυνημάτων, ἐμοὶ δὲ προσφιλέστατε, τὴν σὴν πνευσιότηα χαιρετῶ καὶ ἀσπάζομαι. Κύριος ὁ θεὸς διατηροίη αὐτὴν ἐν ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ.

Ἐγραψα καὶ πρότερον κοινῶς τοῖς αὐτόθι τὸν θάνατον τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀοιδίμου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυρ Δοσιθέου, τοῦ θεοῦ της, καὶ τὸν προβιβασμὸν εἰς τὸν αὐτὸν ἀποστολικὸν θρόνον τοῦ μακαριωτάτου καὶ σοφολογιωτάτου πατριάρχου κυρ Χρυσάνθου, τοῦ ἀδελφοῦ της· καὶ νῦν αὖθις γράφω ὅτι ὁ προβιβασμὸς τῆς αὐτοῦ μακαριότητος ἔγινε νόμιμος καὶ κανονικός, καὶ μὲ γνώμην τοῦ μακαρίτου πατριάρχου κυρ Δοσιθέου, καθὼς ἐφάνέρωσε τὴν γνώμην του καὶ ἐκ στόματος ὀνομάτισεν εἰς τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην τὸ πρόσωπον τὸ διαδεξιόμενον τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων. Τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τοῦ λόγου μας ἐδήλωσεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διαθήκην του διὰ τῶν περιστατικῶν τὸν νῦν μακαριώτατον κυρ Χρυσάνθον ἐδήλου διάδοχόν του. Καὶ λοιπὸν κοινῇ γνώμῃ τῆς συγκροτηθείσης ὑπὸ τοῦ ἀγίου πνεύματος ἐνταῦθα ἱερᾶς συνόδου, συναινούντων καὶ ἡμῶν, ἔγινε, θεοῦ εὐδοκοῦντος, ἡ μετὰ-θεσις τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου κυρ Χρυσάνθου εἰς τὸν ἀγιώτατον θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων μὲ τρόπον εἰρηνικόν, χωρὶς νὰ ἀκολουθήσῃ καμμία ἐνέχλησις παρὰ τινος ἡζημία. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἄπαντες ἐδοξάσαμεν

τὸν θεὸν, ὅπου ἐπισκέπτεται τοὺς ἁγίους τόπους. Καὶ ἡ πανοσιότης σου ἂν καλὰ ἤξεύρω πῶς πάντοτε ἐζητεῖ καὶ ἔγραφεν εἰς τὸν ἀείμνηστον πρώην Ἱεροσολύμων κύρ Δοσίθεον τὰ τὴν μετακινήσῃ ἀπὸ τὴν ἐπιστασίαν αὐτὴν τῆς ἐπιτροπικῆς, καὶ δὲν τὸ ἔστεργεν ἡ μακαριότης του, ὅμως διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην καὶ εὐλάβειαν καὶ εὐπείθειαν δὲν ἀντίλεγεν, ἀλλ' ἐδέχετο ἵνα ἔχῃ αὐτὴν τὴν φροντίδα καὶ τὸ βάρος τῆς ἐπιστασίας, καὶ λοιπὸν καὶ τώρα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ νῦν μακαριωτάτου πατριάρχου τοῦ ἀδελφοῦ τῆς, ἐτι δὲ καὶ διὰ χάριν ἡμετέραν, ὅπου ἀγαποῦμεν τὸ ἁγίμιον τοῦ ἁγίου Τάφου, καὶ ἔχομεν εὐλάβειαν εἰς αὐτὰ τὰ ἅγια προσκυνήματα, θέλει ὑποφέρει αὐτῆς τῆς ἐπιστασίας τὴν φροντίδα, διὰ νὰ γίνεταί καὶ ἡ πρέπουσα κυβέρνησις εἰς τὰ αὐτόθι· καὶ ἐρχομένου σὺν θεῷ εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ τοῦ νῦν μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κύρ Χρυσάνθου, θέλει γίνῃ ἐκεῖνο ὅπου ἤθελε φανῇ εὐλογον ἀνχμεταξύ. Καὶ λοιπὸν ὡς ἔχῃ τὴν ἐπιστασίαν αὐτὴν καὶ φροντίδα ἕως τῆς παρουσίας τῆς αὐτοῦ μακαριότητος.

*Ὡς ἔχω δὲ τίμιον αὐτῆς γράμμα μετὰ καὶ τῶν εὐχῶν αὐτῆς, ἧς οἱ χρόνοι εἴησαν πολλοί· καὶ ἀγαθοί. Τῆς σῆς πανοσιότητος εἰς τοὺς ὀρίσμούς.

1707 φεβρουαρίου 25.

Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος.

ΣΕΡΒΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΘΙ ΝΟΤΑΡΑ

Τῷ μακαριωτάτῳ, σεφωτάτῳ τε καὶ λογιωτάτῳ πατριάρχῃ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κυρίῳ κυρίῳ Χρυσάνθῳ, τῷ ἐν Χριστῷ μοι πατρὶ περιποθήτῳ, τὴν μετ' εὐλαβείας προσκύνησιν νομίζω, καὶ ἀσπάζομαι τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιάν,

Τὸ τίμιον καὶ σεβάσιμον αὐτῆς γράμμα ἔλαβον, καὶ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγιεὶαν ἐχάρην. Ὅμως περισσοτέραν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην μᾶς ἔδωκε τὸ ἀξίωμα τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ὅπου θείᾳ χάριτι καὶ βοηθείᾳ τὸν ἀπὸ πλάουθεν ἡ σὴ μακαριότης· καὶ κοινὴ χαρὰ ἐγένεν, καὶ ἅπαντες

ἐδώσαμεν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ ὅπου ἔτυχε τὸ πρᾶγμα τοιαύτης λογῆς, ἂν καλὰ καὶ νὰ ἐλυπήθηνεν καὶ διὰ τὸν θάνατον τοῦ μακαριωτάτου Δοσιθέου τοῦ πατριάρχου, ὄντας παλαιὸς μας πατήρ καὶ μὲ κατὰ θεὸν ἀγάπην εὐρισκόμενος πρὸς πάντας. Ὅμως, ἐπειδὴ ἔτῃ ἦτο τὸ θέλημα θεοῦ, τί νὰ κἀμῶμεν; θίλομεν ἔχῃ καὶ τὴν μακαριότητά σου εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Διότι καὶ ἡ μακαριότης σου φίλος παλαιὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἀγαθὸς καὶ σοφώτατος, καὶ ὅλες τὲς χάρες ἔχει· καὶ διὰ τοῦτο θίλομεν τὴν ἔχῃ παρηγορίαν εἰς τὸν τόπον τοῦ μακαριωτάτου Δοσιθέου.

Οἱ ἡμέτεροι οἰκιστοὶ σύζυγοι καὶ υἱοὶ καὶ θυγατέρες, γαμβροὶ καὶ νύμφαι, ἅπαντες εὐλαβῶς προσκυνοῦν τὴν μακαριότητά σου καὶ ἀσπάζονται τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιάν. Διὰ νὰ ἔχωμεν τὸν ἅγιον Τάφον εἰς ἀγάπην καὶ εὐλάβειαν, ἐφ' ὅλης μας ζωῆς δοῦλοι θίλομεν εἶσθαι τοῦ ἁγίου Τάφου μὲ τὴν κατὰ δύνάμιν μας δούλεψιν. Ταῦτα μὲν κατὰ τὸ παρόν· ἡ δὲ εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς σῆς μακαριότητος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν ἐν βίῳ παντί. Ἀμήν. Τῆς σῆς μακαριότητος κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ δοῦλος.

1707 μαρτίου 19.

Σερβάνος ὁ μέγας λογοθέτης.

ΑΝΤΙΟΧΟΣ ΚΑΝΤΕΜΙΡΗΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε δέσποτα καὶ πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρυσανθε, ἡμέτερε κατὰ πνεῦμα πάτερ πικρῶς, τὴν μακαριότητά της εὐλαβῶς προταγορευόμενος τὴν τιμὴν αὐτῆς δεξιάν σὺν τῷ Χριστῷ ἀνέστη ἀσπάζομεθα.

Εἰς τὸ πῶς μᾶς ἔγραψεν ἡ μακαριότης της δὲν τὴν ἀδικήσαμεν, διότι κατὰ τὸ γράμμα της ἀπεκρίθημεν, τὸ ὅποιον καὶ τὸ ἔχομεν. Μᾶς ἔγραφε τότε ἡ μακαριότης αὐτῆς πῶς αὐτὸ ποῦ παίρνομεν ἀπὸ τὰ μοναστήρια δανεικὰ νὰ ἐσηκόνουνταν· καὶ ἡμεῖς, ὁ θεὸς τὸ γινώσκει, κἀμμίαν φορὰν, ἔσαν χρεισθῶμεν, δὲν τὸ ἀρνούμεθα, παίρνομεν, καὶ πάλιν τὰ δίδομεν. Ἐξ ἀνάγκης, καὶ πάλιν μὲ τὸ ἀποζημιωτόν τους τὰ παίρνουν. Νὰ δώσῃ ὁ

θεός νά μή τὰ χρειασθῶμεν πλέον, κἀνένα κακὸν παρ' ἡμῶν τὰ μοναστήρια δὲν ἔχουν· νὰ βοηθήσῃ ὁ θεός, καθὼς φυλάττονται ἕως τώρα, νὰ μείνουν καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν.

Μᾶς γράφει ἡ μακαριότητά της πῶς εἶναι πρόθυμος εἰς ὅτι καὶ ἂν τὴν παρακαλέσωμεν νὰ μᾶς εὐρεθῇ· τὸ λοιπὸν αὐτὸ εἶναι τὸ ζήτημά μας, καθὼς μᾶς ἀγαποῦσεν ὁ κοινὸς πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει κύρ Δοσίθεος, τοιοῦτως καὶ ἡ μακαριότητά της· ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν διαθήκην ὅπου εἶχε πρὸς τὸν μακαρίτην τὸν πατέρα μας, ἀπαρχαλλάχτως καὶ πρὸς ἡμᾶς.

Μετὰ ταῦτα ἡξεύροντας πῶς καὶ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ μας Βασκράβα βόδα ὅτι ἔχετε φίλεις καθὼς καὶ εἰς ἡμᾶς, παρακαλοῦμεν, ἂν ἴσως καὶ μεσελαθῇσιν ἔχθραι καὶ διαβολαί, νὰ εὕρισκεται ἡ μακαριότητά της κατὰ τρεπὴ σπανδάλων, καὶ τῶν ἐχθρῶν μας παραδίδοντας τὴν ἀλήθειαν, καὶ φανερόντας φανερῶς τὰ ψεύματα τῶν κακούργων, ἵνα μὴ δύναται κἀνένας ψυχρὸς λόγος νὰ μᾶς σκανδαλίσῃ, καὶ μένωμεν καὶ ἡμεῖς πρόθυμοι εἰς τὰ προστάγματά σου· τοιοῦτω δὲ τρόπῳ νὰ ἀδυνατοῦν καὶ οἱ ἐχθροί.

Εἰς αὐτὲς τὲς ἡμέρας μισεύομεν εἰς τὴν βασιλικὴν προσταγὴν, ὅθεν παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς εὐχηθῇ νὰ τελειώσωμεν τῶν αὐθεντάδων μας τὴν προσταγὴν· αὕτη δὲ εἶναι ἡ ἐλπίδα μας μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ νὰ γίνῃ τὸ ἐπιποθοῦμενον. Οὕτω δὲ κατὰ τὸ παρὸν καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλογία αὐτῆς μεθ' ἡμῶν. Οἱ δὲ χρόνοι της πολλοὶ καὶ εὐτυχεῖς. Ὡς κατὰ πνεῦμα αὐτῆς καὶ εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1707 ἀπριλίου 21.

Ἰω. Ἀντίοχος Κωνσταντίνου βεσβόδας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΣΑΡΑΒΑΣ ΒΟΕΒΟΝΔΑΣ
ΑΥΘΕΝΤΗΣ ΠΙΑΣΗΣ ΟΥΓΓΡΟΒΛΑΧΙΑΣ

Πανιερώτατοι καὶ θεοφιλέστατοι ἄγιοι ἀρχιερεῖς, οἱ ὑποκείμενοι τῷ ἀριωτάτῳ θρόνῳ τῶν Ἱεροσολύμων, πανοσιώτατοι καὶ ἀιδεσιμώτατοι ἄγιοι

ἀρχιμανδρίται τοῦ αὐτοῦ ἀγιοτάτου θρόνου, πρωτοσύγκελλοί τε καὶ σκευοφύλακες, καθηγούμενοι, προηγούμενοι, ἐκκλησιάρχαι, ἐφημέριοι καὶ μοναχοὶ πάντων τῶν ἔσω καὶ ἔσω ἱερῶν καὶ σεβασμίων μοναστηρίων, τιμιωτάτη καὶ ἀγία σύναξις, τὴν προσήκουσαν εὐλάβειαν καὶ προσκύνησιν ἀπονέμεμεν πᾶσιν ὑμῖν, καὶ εἵδῃσιν δίδομεν ὡς ἐλάβομεν τὸ κοινὸν ὑμῶν γράμμα καὶ ἐγνωρίσαμεν τὰς ὑπὲρ ἡμῶν εὐχὰς σας καὶ ὅσα πρὸς εὐχριστίαν διὰ τὰς κατὰ καιροὺς βοηθείας καὶ συνδρομάς μας εὐχετικῶς μᾶς ἀποδίδετε, εἰς τὰς ὁποίας καὶ ὁ θεὸς νὰ σᾶς ὑπακούσῃ.

Τὸ πῶς πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐχάρητε πάντες ἐξαίρετως καὶ διὰ τὴν νῦν συνδρομὴν, ὅπου ἐκάμαμεν καὶ ἀπεκατεστάθη διάδοχος τοῦ αὐτοῦ ἀγιοτάτου πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων ὁ ἐν Χριστῷ ἡμῶν πατὴρ καὶ πατριάρχης μακαριώτατος κύρ Χρῦσανθος, καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ὑπόσχεσθε πάντες ὑποταγὴν καὶ εὐπεΐθειαν καὶ πᾶσαν εὐλάβειαν εἰς τὴν μακαριότητά του, ἐπαινετὸν ἔργον καὶ χριστιανικόν, ταῦτόν εἰπεῖν καὶ θεοφιλὲς κάμνετε, καὶ τὸ ἐχάρημεν καὶ ἡμεῖς κατὰ πολλὰ, οὕτω καὶ γὰρ ἔστι τὸ πρέπον καὶ εὐλογον καὶ δίκαιον νὰ γίνεται, διὰτὶ ἡ μακαριότης του δὲν ἐπροέβη εἰς τὴν πατριαρχικὴν αὐτὴν ἀξίαν ἐπιδατικῶς, ἀλλὰ νομίμως καὶ διὰ τῆς θύρας, ὥσάν ὅπου εἶναι θρέμμα τοῦ αὐτοῦ ἀγιοτάτου θρόνου, καὶ ἐκοπίασε καὶ ἐμόχθησεν εἰς τὴν δούλευσίν του αὐτοῦ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύγων.

Τοῦτο προβλέποντες καὶ ἡμεῖς ὡς εὐλογον καὶ δίκαιον συνηργήσαμεν ὅλη ψυχῇ καὶ καρδίᾳ ὡς μέλη τοῦ αὐτοῦ θρόνου καὶ πρόμαχοι· καὶ εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ πρωταίτιος ὅπου ηὐδόκησε νὰ λάβῃ ἔλεος ἢ ὑπόθεσις κατὰ τὸ δίκαιον καὶ κατὰ τὸν πόθον μας, καὶ ἔλειψαν οἱ ἔξωθεν ἐπιβάται καὶ πᾶσα ἐνδεχομένη περίστωσις. Βέβαια εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ, ὅπου ἔτρεξεν ἔτι εἰρηρικῶς καὶ ἀταράχως, θεία καὶ μόνη νεῦσις ἦτο καὶ ὅχι ἄλλο· διὰ τοῦτο καὶ πάντες μας καὶ χαίρομεν καὶ ἀγαλλόμεθα καὶ εὐλογοῦμεν εὐχαρίστως τὸν προνοητὴν θεόν. Καλὸν ἦτον ἀλόγη (ἀνθρωπίνως λαλοῦμεν) νὰ ᾔθελε ζῇ ἐκεῖνος ὁ ἀείμνηστος κύρ Δοσίθεος, ὁ μέγας φωστὴρ τῆς ἐκκλησίας μας· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔτι ἦτο τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ νὰ μεταβῇ ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα εἰς τὰ αἰώνια, γεννηθῇ τὸ βούλημά του τὸ ἅγιον ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἄμποτε δὲ ἡ θεία πρόνοια νὰ εὐδοκήσῃ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εἰς τοῦτον τὸν ἐν Χριστῷ πατέρα καὶ πατριάρχην μακαριώτατον κύρ Χρῦσανθον ὑγιεῖαν, εὐρωστίαν, ζωὴν μακρόβιον καὶ πᾶσαν δύναμιν,

λόγον τε καὶ ἔργον, ἐποῦ νὰ διαπρέψῃ εἰς τὴν ἀξίαν αὐτὴν, καὶ νὰ θυνηθῇ νὰ διοικήσῃ καὶ νὰ ποιμάνῃ τὸν ἀγιώτατον αὐτοῦ θρόνον καὶ τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ λογικὸν ποίμνιον· τὸ ὅποιον ἐλπίζομεν νὰ τοῦ ἀξιώσῃ αὐτὸς ὁ κύριος, ὅτι εἶναι ὑποκείμενον κεκοσμημένον μὲ πᾶσαν ἀρετὴν καὶ πραότητα, τὴν ὅποιαν μὲ τὸ νὰ τὴν βλέπωμεν καὶ ἡμεῖς ἀρχήθεν λάμπουσιν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, καὶ τὸν ἀγαπήσαμεν καὶ τὸν ἀγαποῦμεν, καὶ εἰς περισσότερον θέλομεν ἐκτείνῃ τὴν περὶ αὐτὸν ἀγάπην μας, διὰ νὰ ἀπολαμβάνωμεν καὶ τὰς μακαρίας του εὐχὰς καὶ εὐλογίας.

Ἐχάρημεν λοιπὸν κατὰ πολλὰ διὰ τὴν θεῖαν νεύσει μετὰθεσιν αὐτοῦ καὶ ἀξίαν· ἀλλὰ δὲν ἐχάρημεν καὶ ὀλιγώτερον διατὶ τὸν εἶδομεν καὶ ὀφθαλμοφανῶς παραγεγονότα ἤδη καὶ πρὸς ἡμᾶς· τοῦ ὁποίου ἡ μακαριότης ἔκρινεν εὐλογον πρῶτον νὰ ἔλθῃ πρὸς τὰ ἡμέτερα νὰ διοικήσῃ τὰ ἐνταῦθα εὐρισκόμενα μετέχια καὶ ἅγια μοναστήρια· ἔπειτα μετ' οὐ πολὺ νὰ ἔλθῃ καὶ πρὸς ὑμᾶς νὰ σᾶς ἀπολαύσῃ καὶ νὰ σᾶς συγχαρῇ πνευματικῶς· τὸ ὅποιον καὶ τοῦτο καθὼς καὶ τὰ ἄλλα ὁ θεὸς νὰ τοῦ τὸ ἀξιώσῃ.

Ἐχάρημεν ἀκόμη καὶ διὰ τὴν εἰδήσιν ἐποῦ μᾶς δίδετε πῶς ἐτελειώθη ἡ λαῦρα τοῦ ἁγίου Σάββα εἰς δόξαν θεοῦ. Σᾶς δίδομεν καὶ ἡμεῖς εἰδήσιν νὰ ἀντιχαρῆτε πῶς καὶ ἐδῶ ἐτελειώθη ἐκ βάθρων ἡ ἐκκλησία τοῦ μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου ἁγίου Γεωργίου· ἥτις ἀπὸ ὅσας ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια εὐρίσκονται εἰς τὸν τόπον μας εἶναι καὶ εὐρυχωρότερα καὶ ὑψηλότερα καὶ κοσμιωτέρα. Δὲν ἐξωδεύθησαν ὅμως καὶ εἰς αὐτὴν ὀλιγώτερα παρὰ ὅσα καὶ εἰς τὸν ἅγιον Σάββαν αὐτόθι. Ὁ ἅγιος θεὸς μόνον νὰ εἶναι εὐπρόσδεκτος εἰς τὴν προσφορὰν ἐκάστου, καὶ βοηθὸς εἰς τὰ ἐπιχειρήματά του τὰ πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἀποδλέποντα. Συνηκολούθησε περιφανῆς καὶ ὁ ἐγκαινισμὸς τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ μακαριωτάτου πατρὸς καὶ πατριάρχου κύρ Χρυσάνθου καὶ πολλῶν ἀρχιερέων καὶ ἱερέων καὶ χριστιανικοῦ καταλόγου κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἁγίων καὶ θεοκηρύκων ἀποστόλων, ἐποῦ ἐλάβομεν καὶ τὴν βῆθεισαν τιμὴν σας ἐπιστολὴν, καὶ εὐλογήσαμεν πάντες καὶ διὰ τοῦτο τὸν θεὸν, ἐποῦ μᾶς ἐχαροποίησε· τοῦ ὁποίου μόνον ἡ χάρις διὰ τῶν ἁγίων σας εὐχῶν νὰ διαφυλάξῃ καὶ τὸν κοινὸν πατέρα ἐν Χριστῷ μακαριώτατον, καὶ τὰς ἁγίας του ἐκκλησίας τὰς τε ἐνταῦθα καὶ αὐτόθι, καὶ τὰς ἀπανταχοῦ διὰ νὰ δοξάζεται καὶ νὰ ὑμνῆται ἐν αὐταῖς τὸ ὑπεράγιόν του ὄνομα.

Ταῦτα εἰς εἰδήσιν καὶ ἀπέχρισιν. Παρακαλοῦμέν σας δὲ πάντας, ὥ

τιμία καὶ ἱερὰ συνέλευσις, καθὼς ἕως τοῦ νῦν ἐφέρθητε εὐχόμενοι πρὸς θεὸν ὑπὲρ ἡμῶν, οὕτω καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, ὡς παρρησίην ἔχοντες διὰ τὴν δοθείσιν ὑμῖν ἐξ αὐτοῦ χάριν, νὰ φέρεσθε δεόμενοι ὑπὲρ ἡμῶν· καὶ δὲν θέλομεν λείψῃ καὶ ἡμεῖς νὰ φροντίζωμεν πρὸς βοήθειαν καὶ αὐξήσιν τῶν ἐνταῦθα μετοχίων καὶ ἀγίων σας μοναστηρίων. Καὶ πάλιν αἱ ἁγία σας εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν.

1707 ἰουλίου 4.

Υἱὸς ὑμῶν ἐν Χριστῷ.

Ἰω. Κωνσταντῖνος Μπασσαράμπας βοεδόνδας.

ANTIOXOS KANTEMIRIHS XRYΣANΘΩ NOTAPΛ.

Μακαριώτατε, σεβασμιώτατε καὶ σοφώτατε δέσποτα καὶ πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἡμέτερε δὲ κατὰ πνεῦμα πάτερ φιλοστοργότατε, δύο τῆς πάντιμα ἐλάδομεν, ὅθεν δι' ὧν τὴν ἔννοιαν καταλεπτιῶς κατενοήσαμεν, φανερόν δὲ εἰς ἐκεῖνα ὅτι εἰς τὴν πρὸ ἐκείνων ἐκεῖνα ὁποῦ μᾶς ἐσημείονεν ἦτον κατὰ τρόπον φιλικὸν καὶ νοθετικὸν καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ μᾶς κακοφνη. Νὰ μᾶς πιστεύσῃτε, δέσποτά μου, ἡμεῖς κἀνὲν αἴτιον ζημίας δὲν ἐπροξενήσαμεν εἰς τὰ μοναστήρια τοῦ ἁγίου Τάφου, οὔτε προξενούμεν, ἀλλὰ καὶ βοηθοῦμεν μεγάλως. Ὁ σκοπὸς καὶ ἡ λογοτριβὴ τῆς μακαριότητός σου εἶναι διὰ τὰ δανεικὰ ὁποῦ δίδουν· αὐτὸ καὶ σᾶς τὸ προεγράψαμεν πολλάκις πῶς αὐτὰ τὰ δανεικὰ ὁποῦ σᾶς συγχίζουν (ιδέτε τὸν τρόπον καὶ νὰ καταλάβετε μὲ τί κυδέρνησιν δίδονται) κάμμιαν φορὰν, ὡς ὁ τόπος ὁποῦ ἔχει ἀνάγκης μεγάλες καὶ χρειάζονται πολλὰ ἄσπρα, παίρνουν μερικὰ ἄσπρα ἀπὸ τοὺς ἡγουμένους διὰ νὰ θεραπεύσουν τὰς ὑποθέσεις· οὕτω δὲ ἐρχομένη ἡ διορία τῶν σφέρων τοὺς, πιάνονται ἐκεῖ. Εἰς αὐτὸ, παρκαλοῦμεν τὴν μακαριότητά σου, τί ζημία προξενεῖται, μὲ τὸ νὰ δοθοῦν μερικὲς ἡμέρες ἐμπροστίτερα; αὐτὸ τὸ πᾶν ὅλον, ἀλλ' ὅταν ἡμεῖς χρειασθῶμεν καὶ πάρωμεν ἐκεῖνα πάλιν τὰ ἐγχειρίζομεν. Τὲς περασμένες, ἐπήραμεν ἀπὸ τὸν καθηγούμενον τοῦ Γαλατᾶ ἕνα πουγγίον ἄσπρα. αὐτὸ εἶναι ἰδικόν μας χρῆμα καὶ τὸ δίδο-

μεν. Μακαριώτατέ μου, τὰ ὅσα ἔτρεξαν ἐν τῷ μεταξὺ ἃς παύσουν, καὶ ἂν βαρυκαρδίσατε ὀλίγον τι ἐπάνω μας, σύγγνωθι μοι καὶ εὐχήσου νὰ σκορπισθῶσι τὰ σκάνδαλα · καὶ ἡμεῖς πάλιν ὡς καὶ τὸ πρότερον θέλομεν εἶσθαι · καὶ ἡ μακαριότητά της πάλιν πρὸς ἡμᾶς καθὼς πατήρ πρὸς υἱόν, καὶ θέλετε μᾶς συγχωρήσῃ, καὶ διὰ τὸ ἀμφίβολον νὰ εἶναι παρακαλουόμεν διὰ γράμματος, καὶ παυσάσθωσαν τὰ πάντα, οἱ δὲ χρόνοι της εὐτυχεῖς.

1707 ὀκτωμβρίου 17.

Υἱὸς κατὰ πνεῦμα αὐτῆς.

Ἰω. Ἀντίοχος Κωνσταντίνου βοεβόδας.

ΓΡΗΓΟΡΑΣΚΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα της ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐμοὶ δὲ ἐν Χριστῷ σεβασμιώτατε πάτερ καὶ δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα προσκυνῶ καὶ τὴν ἀγίαν της δεξιὰν ἀσπάζομαι. Τὰ ἱερὰ γράμματα της ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, ἐξ οὗ μνησάντων τὴν ἐφετωτάτην μοι ὑγίειν της, τὸν θεὸν ἐδόξασα. Τὴν φροντίδα καὶ τὴν ἐννοίαν τοῦ ζωοδόχου Τάφου, τὴν ἔχω καὶ τὴν προτιμῶ ἀπὸ ὅλας τῆς κοσμικῆς ὑποθέσεις, καὶ ἐλπίζω ὁ καθηγούμενός της νὰ τὰ γράφῃ. Ἡ ὑπόθεσις τῶν Ἀρμενίων εὐρίσκεται πολὺ καλὰ, ἐπειδὴ καὶ τὸ ἄρτι ὅπου ἐπῆραν καθ' ἡμῶν εἶναι κρατημένον καὶ καλὰ φυλαγμένον παρὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου βεῖς ἐφέντη. Λοιπὸν μὴ παίρνοντας αὐτοὶ ὀρισμὸν, τί χρεῖα νὰ ζητῶμεν ἡμεῖς ὅπου ἔχομεν τόσα σενέτια.

Ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἀγίου Τάφου ἐτελείωσε, καὶ ὁ ἅγιος θεὸς νὰ εὐδοκήσῃ καλὴν κυβέρνησιν.

Τῇ 11 τοῦ παρόντος, θεοῦ βοηθοῦντος καὶ δι' εὐχῶν αὐτῆς ἀγίων ἐλευθερώθῃ καὶ ἡ συντέκνιστά της, καὶ εἰς τὸ καλὸν της ριζικὸν ἐκάμαμεν υἱόν, καὶ τὴν παρακαλῶ ὡς τέκνον της πνευματικὸν νὰ τὴν εὐχηθῇ.

Μὲ τὸν ὑψηλότετον αὐθέντην ἀγαπήθημεν καὶ ἐφιλιώθημεν. Τὰ προσόμια της φιλίας καλὰ, ἄμποτες νὰ εὐδοκήσῃ ὁ ἅγιος θεὸς καὶ δι' εὐχῶν της καὶ τὸν ἐπ' ἄλλογον καλόν.

Τὰ τῶν καλογήρων ἂν θελήσω νὰ τὰ γράψω τῇ μακαριότητί της, γρεῖα εἶναι νὰ ἔχω ἄδειαν καὶ εὐκαιρίαν τὸ ὀλιγώτερον τρεῖς ἡμέρες, ἂν καλὰ καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἄλλοι ἔπου ἔχουν ἄδειαν θὰ τὰ ἐπερίγραψαν. Ὅμως τέσον μένον τῇ γράφω ὅτι μὲ τὴν παρακάλεσιν καὶ μεσιτείαν ὅλης τῆς συνόδου, καὶ μὲ τὴν προσταγὴν τῶν πολυχρονίων αὐθεντῶν ὡς ὑπερέχων τῆς πολιτείας, μὲ καλὸν καὶ καθαρὸν σκοπὸν ἐσύντρεξα καὶ ἐσυγκοινώνησα, καὶ βέβαια ἡ ἀρχὴ καλὴ καὶ ἐπαινετὴ παρὰ πάντων. Τὸ τέλος δὲ ἀπὸ αἰτίαν μερικῶν κακῶν ἀνθρώπων ψυχρὸν καὶ ὀλέθριον. Τὰ ἔτη αὐτῆς εἶψαν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὅρισμούς.

1708 φεβρουαρίου 13.

Γρηγοράσκος Γκίκας.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΟΥΜΜΑΚΙΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ θεοπρόβλητε δέσποτα, πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης ἀξιοπρεπέστατε, εἴη σου τὸ ἔνθεον σκῆνος τῆς τρισολβίας ψυχῆς ὑγιαῖνον καὶ πάσης ἐπηρείας ὑπέρτερον.

Τὸ πολυθρύλλητον τῆς σῆς μακαριότητος ὄνομα ἔπου μεγαλοφώνως κηρύττουσα ἡ ἀψευδὴς φήμη μέχρι περάτων τὴν προεδίβασε μὲ κοινὴν τέρψιν εἰς τὸν ἀγιώτατον τῆς τοῦ κυρίου πόλεως θρόνον, ἔν' ὥσπερ ἥλιος μυστικὸς ἐκεῖ διαφώτιση τὰς τῶν εὐσεβούντων ψυχὰς ταῖς μαρμυρυαῖς τῆς σοφίας καὶ ἀρετῶν, ἐπαρακίνησε κ' ἐμὲ ὡς δοῦλον πιστὸν καὶ κατὰ πνεῦμα υἱὸν τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀειμνήστου σου θεοῦ, τοῦ μεγαλωνύμου λέγω Δοσιθέου, τοῦ ποτὲ μακαριωτάτου ἡμετέρου πατρὸς, νὰ φιερώσω διὰ γραμμάτων τὸ σέβας μου εἰς τὴν πάνσοφόν σου ψυχὴν, θεότατε δέσποτα, παρακαλῶντας νὰ καταδεχθῇ ταύτην μου τὴν ταπεινὴν τῆς εὐλαβείας ἐπίδειξιν ἣν ἔχω πρὸς τὸ ὑπερβάλλον τοῦ ἀξιώματος καὶ τὴν ἄνω τῶν προνομίων σου χάριν · καὶ νὰ μὲ εὐλογήσῃ διαφυλάττουσα διὰ μνήμης εἰς τὸν κατὰλογον τῶν εὐσεβῶν δούλων κατὰ τὴν εὐμενὴ τοῦ μακαριωτάτου σου θεοῦ

προαίρεσιν, διὰ τὰ ἔχῃ καὶ εἰς τὰ μέρη ταῦτα τὸν ἐκ βάθους σεδόμενον καὶ κατὰ δύναμιν κήρυκα τῶν θαυμαστῶν σου πρότερονμάτων.

Διὸ δέομαι νὰ μὲ τιμήσῃ με ἀντεπιστολικὸν εὐλογητικὸν γράμμα καὶ διὰ τῶν λοιπῶν βιβλίων, ὅπου μὲ τὴν ἐσχάτην του ἐπιτολὴν ὁ ῥηθεὶς ἀείμνηστος πατήρ ἐτι ζῶν μου ἔταξε, κατὰ τὴν περιληψὶν τῆς αὐτῆς ὅπου εἰς βεβαίωσιν τῆς πρὸς με πνευματικῆς του ἀγάπης πέμπω, ἣν ἐκ πολλοῦ ἤδη ἐπεδείξατο, πάντα τῶν προτυπωθέντων βιβλίων μεταπεμφόμενος εἰς διαφέντευσιν τῆς ὀρθοδόξου ἀληθείας, ἐπιστάμενός με ἓνα τῶν ἀκραιφνῶν παιδῶν τῆς ἀνατολικῆς ἡμῶν ἐκκλησίας. Τὰ ὅσα βιβλία μου ἔπεμψεν ὁ τρισόλβιος ἀνὴρ εἶναι ἡ Ἀγάπη, ἡ Καταλλαγή, τὸ τοῦ Νεκταρίου, τοῦ Συμεὼν Θεσσαλονίκης, τοῦ Μαξίμου Πελοποννησίου, τὸ κατὰ Καρυοφύλλου, τὸ τοῦ Σεβαστοῦ καὶ τοῦ Μελετίου Συρίγου κατὰ αἱρέσεων. Τὰ δ' ἄλλα ὅσα εὐρίσκονται πρὸς μίμησιν τοῦ θεοῦ ζηλωτοῦ θέλει με τιμήσῃ ἡ θειοτάτη σου καὶ πολύσοφος ψυχὴ, ἀρχιερέων πρόκριτε, με τὸν τίμιον γραμματοκομιστὴν κύριον Μιχαήλ, τὸν ἐξ αἵματός μου ἐξάδελφον. διὰ νὰ μεγαλύνηται κἀνταῦθα τὸ περιδόητόν σου ὄνομα εἰς περιποίησιν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, καὶ εἰς δόξαν τοῦ ἐν τριάδι ἐρῶντος παρ' ἡμῖν ὑμνουμένου θεοῦ, οὗ τὸ ἄπειρον ἔλεος διατηρήσῃ εἰς εὐτυχιστάτων ἐτῶν περιόδους τὸ θεοσεβέστατον καὶ προσκυνητόν σου πρόσωπον. Τῆς σῆς μακαριότητος δοῦλος μικρὸς καὶ κατὰ πνεῦμα υἱός,

Ἄγγελος Σουμμάκιος.

Ἀπὸ Ζακύνθου, κατὰ τὸ 1708 ἔτος ἐν μηνὶ ἀπριλίῳ 14.

Τὴν προσκυνεῖ εὐλαβῶς καὶ ὁ υἱός μου Κωνσταντῖνος δοττόρος, ὅπου καλὰ τὴν ἐγνώρισεν εἰς τὸ Πατάξιον καὶ ἐθαύμασεν, ὅταν ἐκεῖ ἐσπούδαζε τὰ τῶν νόμων εἰς διδασκαλίαν τοῦ σοφοῦ Παπαδοπούλου.

Μακαριώτατε καὶ ἀγιώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνοῦντες ἀσπαζόμεθα τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιάν. Δύο τῆς τίμια καὶ

ἡμῖν ἐπιθυμητά, τὸ μὲν ἀπὸ Δαμασκοῦ νοεμβρίου 23 γεγραμμένον, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἁγίας πόλεως δεκεμβρίου 24 γεγραμμένον, ἐλάβομεν, καὶ ἀπὸ τὰ δύο τῆς γνωρίσαντες τὴν ὑγίειαν τῆς καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ δεξιὸν κατευόδιον εἰς τὸν ἀγιώτατόν τῆς θρόνον, μεγάλως ἐχάρημεν μὲ ὅλο μας τὸ σπῖτι καὶ τὴν συγγένειαν, καὶ εὐλογήσαμεν καὶ ἐδοξάσαμεν τὸν προνοητὴν θεὸν, ὅπου τὴν δι' ὥσε καὶ κατὰ τὰ δύο, ἡγουν καὶ μὲ τὴν ὑγίειαν τῆς καὶ μὲ τὸ αἰσιὸν τῆς κατευόδιον καὶ μὲ τὴν καλὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ἁγίου θρόνου καὶ τοῦ ποιμνίου τῆς. Ὑψφράνθημεν λοιπὸν, μακαριώτατε δέσποτα, εἰς τὴν καλὴν ταύτην εἵδῃσιν, καὶ δεόμεθα τοῦ θεοῦ παρομοίως νὰ μᾶς χαροποιῇ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μὲ τὴν εἵδῃσιν τῆς ὑγείας καὶ εὐρωστίας διὰ συνεχῶν σεβασμίων τῆς, καὶ εἰς τὸν προσήκοντα καιρὸν μὲ ἄλλην ἐπιθυμητὴν εἵδῃσιν τῆς ἐπιστροφῆς τῆς, εὐδοκοῦντες καὶ πάλιν νὰ τύχῃ καὶ αὐτὴ μὲ δεξιὸν κατευόδιον πρὸς τὰ ἐνταῦθα, ὅπου νὰ συγχαρῶμεν καὶ περισσότερον.

Τὸ ἀπὸ Δαμασκοῦ τίμιόν τῆς τὸ ἐνεχειρίσθημεν εἰς τὰς 19 τοῦ ἰανουαρίου, τὸ ἀπὸ τῆς ἁγίας πόλεως εἰς τὴν 1 τοῦ παρόντος. Ἐδικά μας γράμματα, ὡς φαίνεται, δὲν εἶχαν ἀκόμη προφθασῇ, εἰ καὶ ἡμεῖς ἐγράψαμεν καὶ κατὰ τὸν δεκέμβριον καὶ κατὰ τὸν ἰανουάριον, καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ἕως τῶρα νὰ μὴν τῆς ἐνεχειρίσθῃ καὶ τὸ πρῶτον, καὶ περὶ ἡμῶν αὐτῶν νὰ ἐγνώρισε καὶ περὶ τῶν ὅσα τότε ἐσημειώθησαν, ὅτι πάντες μας σὺν θεῷ καὶ δι' ἁγίων τῆς εὐχῶν καὶ ὑγιαίνομεν καὶ ἀπαξάπαντες τοῦ ὁσπιτίου μας μικροὶ καὶ μεγάλοι καὶ συγγενεῖς, καὶ τὴν προσκυνούμεν καὶ τὴν δεξιάν τῆς εὐλαβῶς ἀσπαζόμεθα.

Χαίρομεν ὅπου ὀρίζει ὅπου δι' ὅλης τῆς διαβάσεως εὔρε καὶ τιμὲς καὶ περιποιήσεις μεγιστάνων, καὶ εὐλογοῦμεν καὶ διὰ τοῦτο τὸν κύριον τὸν ἄριστον καὶ οἰκονόμον τῆς καὶ πῶς καὶ τὸ διὰ μέσου εὔρε διδασκάλους, καὶ ἐσοφίσθη καὶ παρ' αὐτῶν ἄρρητα καὶ ἀπόκρυφα, ἡγουν τὸ πῶς ἐπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ πῶς εἰς τὸν αὐτὸν ἔχει νὰ κάμῃ καὶ τὴν τελευταίαν κρίσιν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὡς διατρανοῖ τὸ Κοράνιον, καὶ αὐτὸ καλὸν, δέσποτά μου, καὶ ὡς ἀξιόπιστον ἅς τὸ μεταδίδῃ ἡ μακαριότης σου. Συνάζομεν καὶ ἀπὸ τοῦτο πῶς ριζικὸν ἔχει ἡ μακαριότης σου, ὅθεν καὶ ἂν διέλθῃ πάντοτε νὰ μανθάνῃ ἐκεῖνα ὅπου δὲν ἔτυχε νὰ ἡξεύρῃ, καὶ καλὰ κάμῃ ὅπου ἐπιμελεῖται νὰ μανθάνῃ κατὰ πάντα καιρὸν καὶ τόπον, ὅτι βέβαια ὅτι μάθῃ κάνεις ὅλο καλὸν εἶναι.

Ἄν τῆς τύχουν καὶ ἄλλα παρόμοια ἃς τὰ σημειώσῃ καὶ πρὸς ἡμᾶς νὰ τὰ ἡξεύρωμεν.

Τὸ πῶς τῆς ἔτρεξαν ἔξοδα περισσότερα ἀπὸ αἰτίας τῶν ἀποστατῶν Ἀράβων, ἃς πᾶνε, δέσποτά μου, εἰς τὸ καλὸν, σὺν ἅπασι ὑγιεῖς καὶ ἀδελφεῖς ἐφθάσατε εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν· καὶ δι' ἅσπρα ὁ θεὸς θέλει εὐδοκήσῃ. Τὸ πῶς δὲ καὶ ἀλληλομαχίαις ἔτρεξαν αὐτόθι, ἀλλ' ἄζήμιοι καὶ ἀδελφεῖς διεσώθησαν οἱ χριστιανοὶ καὶ τὰ μοναστήρια, καὶ τοῦτο εὐδοκία θεοῦ εἶναι, καὶ ἄμποτες καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τοιαύτην κατὰστασιν εἰρηνικὴν νὰ ἀκούωμεν. Χαίρομεν καὶ διὰ τὸ τέμπλον τοῦ ἁγίου Τάφου, καὶ διὰ τὸ κουδούκλιον τῆς ἁγίας Τραπεζῆς πῶς καινοποιοῦνται, καὶ ἔστω καὶ διὰ τοῦτο δόξα εἰς τὸν θεόν· καὶ ἂν τρέχουν καὶ ἔξοδα, πάλιν ὁ θεὸς οἰκονόμος ὅπου εἰς δόξαν του γίνονται. Ἀκόμη χαίρομεν καὶ διὰ τὴν θείαν μυσταγωγίαν ὅπου ἀφίέρωσεν ἡ μακαριότης σου τῷ ἁγίῳ θεῷ ὑπὲρ ἡμῶν κατὰ τὴν κυριακὴν τὴν πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως· καὶ εὐχαριστοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὴν μακαριότητά σου, ὅπου κατὰ πάντα καιρὸν καὶ τόπον δὲν λείπει νὰ μᾶς μνημονεύῃ καὶ νὰ μᾶς ὑποστηρίξῃ μετὰ τὰς ἁγίας τῆς εὐχᾶς καὶ δεήσεις τὰς εἰς θεόν. Ἐλειτουργήθημεν καὶ ἡμεῖς ἐδῶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἁγίας Ὑπαπαντῆς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, καὶ ἐδοξάσαμεν τὸν θεόν. Ἡυχῆθη εἰς ἐκείνην τὴν θείαν μυσταγωγίαν ὁ ἀρχιερεὺς μας ὑπὲρ τῆς ἁγίας καὶ πολυχρονίου διαμονῆς τῆς σῆς μακαριότητος.

Τὴν εἶδυσιν ὅπου μᾶς δίδει πῶς ἐσύντυχεν ἐδῶ μετὰ τὸν αὐτὸν πανιερώτατόν μας διὰ νὰ γίνῃ, κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς, ἓνα σπῖτι πέτρινον διὰ τυπογραφίαν καὶ μία βιβλιοθήκη εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἁγίου Σάββα, τὴν ἐγνωρίσαμεν, καὶ μᾶς ἐκαλοφάνη τὸ καλὸν αὐτῆς ἔργον, καὶ βέβαια ὡς τοιοῦτον θέλομεν συνεργήσῃ νὰ λάβῃ καὶ τὸ τέλος του, διὰ τὸ ὅποιον καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μας μᾶς εἶπε πῶς θέλουν ἐξοδευθῇ ἕως χίλια γρόσια μοναχά. Δέσποτά μου, τοῦτο τὸ ἐρχόμενον καλοκαίρι δὲν εἶναι μόδος νὰ ἀρχίσῃ, ἔστοντας καὶ, καθὼς ἡξεύρετε, ἡ αἰτία τοῦ θανατικοῦ ἐμπόδισε τὸ προσ- μένον θέρος τὴν δούλευσιν ὅπου πρόκειται εἰς τὸν ἅγιον Σάββαν, καὶ εἰς τὸ σχολεῖον· καὶ ἕως οὗ αὕτῃ ἡ δουλεία δὲν τελειωθῇ, τῆς τυπογραφίας καὶ βιβλιοθήκης δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀρχινήσῃ· μοναχά καὶ αὕτῃ μετὰ τὸν καιρὸν τῆς, τοῦ θεοῦ διδόντος ὑγίαν, ἀρχινᾷ καὶ λαμβάνει τὸ προσῆκον τέλος κατὰ τὸν πόθον τῆς.

Τώρα τῆς δίδομεν καὶ ταύτην τὴν εἴδησιν πῶς πάλιν σὺν θεῷ καὶ δι' εὐχῶν τῆς ἐφθάσαμεν καὶ εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ μας καὶ πνευματικοῦ τῆς υἱοῦ Στεφάνου· οἱ ὅποιοι ἔχουν νὰ ἀρχινήσουν εἰς τὰς 13 τοῦ τρέχοντος καὶ νὰ λάβουν τὸ σκοπούμενον τέλος τῇ 20 τοῦ αὐτοῦ. Πρὸς δὲ τὴν κυριακὴν τῆς ἀποκρέω ἔχει νὰ στεφανωθῇ καὶ ὁ Γεωργάκης καὶ ὁ Σερβὸν βέδας, ὁ ἐξαδελφός μας, ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται, μετὰ τὴν θυγατέρα τοῦ Γεωργάκη, υἱοῦ Ἀντωνίου Ῥωσσέτου βοεβόδζα. Τὸ ὅποτον τοῦτο συνοικέσιον, ἂν καλὰ καὶ ὁ βαθμὸς τῆς συγγενείας νὰ τὸ ἐμποδίζῃ, ὅμως ἡ εὐλογία καὶ ἡ συγχώρησις εἰς τὸ νὰ γίνῃ μᾶς ἦλθεν ἀπὸ τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικόν, καὶ εἰς τὴν ἐτοιμασίαν εὐρίσκεται ἡ κόρη νὰ μεταβῇ. Μᾶς ἐπαρακάλεσε καὶ ἡμᾶς ὁ ἐξαδελφός μας νὰ στελιωμεν νὰ τὸν στεφανώσωμεν, καὶ ἔτι θέλομεν ἀκολουθήσῃ πέμποντες ἐκ μέρους μας τὸν ἐξαδελφόν μας Θωμᾶν. Καὶ δι' ἀμφοτέρα λοιπὸν τὰ συνοικέσια αὐτὰ εἰμεσθεν βέβαιοι πῶς θέλει τὸ χαρῇ ἡ μακαριότης τῆς καὶ θέλει εὐχηθῇ καὶ εὐλογῇ τὰ συναλλάγματα πατρικῶς. Μ' ὅλον τοῦτο καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ περὶ ὧν τὰ συνοικέσια μετὰ τῶν οἰκείων μας πάντων παρακαλοῦμεν τὴν μακαριότητά σου νὰ τοὺς εὐχηθῇ καὶ νὰ τοὺς εὐλογῇ κατὰ τὸ πατρικόν τῆς ἰδῶμα, νὰ συζήσουν καὶ νὰ εὐδοκιμήσουν μετὰ καλὴν ἀγάπην καὶ ὁμόνοιαν καὶ τὴν πρὸς θεὸν εὐαρέστησιν.

Νέα παρ' οὐδενὸς μέρους δὲν ἔχομεν κατὰ τὸ παρὸν νὰ τῆς σημειώσωμεν, καὶ συνάξομεν ἀπὸ τὸν μεγάλον χειμῶνα καὶ βαρὺν, ὅπου εἰς τὰ μέρη ταῦτα ἔπεσε, νὰ εἶναι τὸ ἐμπόδιον. Ὅταν ὅμως μάθωμεν, θέλομεν γράψῃ πρὸς εἴδησιν. Τὸ δὲ σεβαστὸν αὐτῆς γράμμα καὶ πάλιν παρακαλοῦμεν νὰ μὴ μᾶς λείψῃ, ὅπου μᾶς χαροποιῇ μετὰ τὴν εἴδησιν τῆς υἱείας τῆς καὶ μετὰ τὰς ἀγίας καὶ πατρικὰς τῆς εὐχὰς, αἵτινες καὶ εἶψαν ἡμῖν ἐν βίῳ παντί. Τῆς σῆς μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα καὶ ὅλως εἰς τοὺς ἐρισμούς.

1709 φεβρουαρίου 4.

Ἰω. Κωνσταντῖνος βοεβόδζα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, αγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν θεοφροῦρητον μακαριότητα προσκυνῶ, καὶ τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι, καὶ δέομαι τοῦ ἐν τριάδι ἀδιαιρέτως ὑμνουμένου θεοῦ ὅπως διατηρήσῃ αὐτὴν ἄνοσον, ἄτρωτον, ἄλυπον, μακρόβιον καὶ παντὸς ἀνιαιροῦ ἀμέτοχον μετὰ διηνεκοῦς εὐδαιμονίας.

Τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα εὐλαδῶς ἀσπασάμενος ἔλαβον· τὰς ἁγίας τῆς εὐχᾶς ἐδέχθην καὶ ὑπερευχαριστῶ τῆς περὶ ἐμὲ μνείας· εὐχαριστῶ δὲ καὶ διὰ τὰ πεμφθέντα. Τὴν κατάστασιν τῶν αὐτόθι πραγμάτων τῶν ἀνηκόντων αὐτῇ τὴν ἐδιηγῆθη ζώσῃ φωνῇ πλατύτερον ὁ ὁσιώτατος κύρ Χριστόφορος, καὶ ἂν καλὰ μᾶς ἔδωκε λύπην τὸ ἀδιάκοπον τῶν ἀπαιτήσεων, καὶ τὰ πολλὰ ἔξοδα ὅπου ἠκολούθησαν καὶ ἀκολουθοῦν αὐτοῦ, ὅμως πάλιν παρηγοροῦμαι πληροφροῦν τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγίειαν τὴν πάντων ἐξευωτέραν, καὶ ὅτι γενναίῳ τῷ φρονήματι καὶ ἄκρα συνέσει ἐξομαλίζει τὰ δυσχερῆ, ὅσον εἶναι δυνατόν, καὶ κυβερνᾷ τὴν αὐτόθι τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν μὲ θεάρεστον καὶ θαυμασίαν διοίκησιν. Παρακαλῶ τὸν πανάγαθον θεὸν νὰ μᾶς ἀξιῶσῃ νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐδαιμονοῦσαν καὶ νὰ ἀρυσώμεθα τὰς ἁγίας αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας. Τὴν περὶ αὐτὴν ἱερὰν ὁμήγυριν καὶ μάλιστα τὸν πανοσιώτατον καὶ αἰδεσιμώτατον αὐτῆς ἀδελφόν, τὴν σεβασμίαν μοι κεφαλὴν, εὐλαδῶς προσαγορεύω καὶ ἐν Χριστῷ ἀσπάζομαι, καὶ παρακαλῶ νὰ ἔχω τὰς ἁγίας αὐτῆς εὐχὰς. Ἡ φιλάτῃ μοι σύζυγος μετὰ τῶν τέκνων μας καὶ τῶν φιλάτων ἀδελφῶν ἀσπάζονται τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν, ὁμοίως καὶ ὁ ἄρχων θεὸς ὁ Τζελεπῆς. Νὰ ἔχω πάντοτε τὴν τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς προσταγμάτων μετὰ καὶ τῶν ἁγίων αὐτῆς εὐχῶν· οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας θεοφροῦρητου μακαριότητος εἶσαν ἀμύητοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας θεοφροῦρητου μακαριότητος ἐν Χριστῷ υἱὸς καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1709 ἰουνίου 3.

Νικόλαος Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΩΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ.

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν θεοφροῦργτον μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιάν ἀσπάζομαι, καὶ δέομαι τοῦ ἐν τριάδι ὑμνουμένου θεοῦ ἡμῶν νὰ διαφυλάττῃ αὐτὴν ἄνοσον, εὖθυμον, ὑγιᾶ, μακρόδιον καὶ πάσης ἐπηρείας ὑπερέραν, μετὰ διηνεκοῦς εὐδαιμονίας.

Τὸ σεβάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετὰ τῆς προσηκούσης εὐλαθείας ἀσπαζόμενος ἔλαβον, καὶ τὴν ἐφretωτάτην μοι αὐτῆς ὑγίειαν μαθὼν, ὕμνους εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σῶζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ. Ἐγὼν δὲ καὶ ἐξ αὐτοῦ τὴν ἐπιείκειαν καὶ πατρικὴν αὐτῆς πρὸς ἐμὲ ἀγάπην, περὶ ἧς οὐδέποτε ἐδίστασα, μὲ τὴν ὁποίαν ὡς καὶ πάντα δὲν πύεται νὰ ἐπεύχῃται τὸν δοῦλον τῆς διὰ τοὺς εὐτελεῖς γάμους μου, οἱ ὅποιοι ἐφάνηκαν λαμπρότεροι, ὅτε ἡ μακαριότης ἡ ὑμετέρα τοὺς ἐτίμησε μὲ τίμια καὶ πατριαρχικά δῶρα. Ἄν ἤθελα πρεπόντως νὰ εὐχαριστήσω τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ἤθελα τὴν βαρύνω διὰ τοῦ πλήθους τῶν λόγων· τοῦτο μόνον φθάνει νὰ ἡξεύρῃ ὅτι μὲ ἔχει ὑπόχρεων καὶ μὲ τὰ δεσμὰ τῆς καλοκαγαθίας αὐτῆς ὑπήκοον εἰς πᾶσαν τῆς προσταγὴν καὶ εἰς ἀεὶ εὐχαριστοῦντα. Παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ μὴν ἀποδώσῃ τῇ ἀμελείᾳ μου τὸ πῶς δὲν τὴν ἔγραψα καὶ προτῆτερα, διὰτὶ δὲν ἤθελα εὐλαβούμενος νὰ προσθέσω εἰς τὰς πολλὰς τῆς φροντίδας καὶ τὴν ἰδικὴν μου ἀδολασχίαν, ἂν καλὰ καὶ νὰ εἶμαι βέβαιος πῶς μὲ ἔχει εἰς εὖνοιαν· ἧς δέομαι νὰ μὴν ὑστερηθῶ διὰ τῆς ἀγαθῆς αὐτῆς διαθέσεως, ἀλλὰ νὰ ἔχω πάντοτε τὴν τιμὴν τῶν σεβασμίων αὐτῆς ἐπιταγμάτων. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶησαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Ἡ δούλη τῆς καὶ ἐμοὶ σύμβιος μετὰ τοῦ ἐτοιμοτάτου πενθεροῦ μου μετὰ πολλῆς τῆς αἰδοῦς ἀσπάζονται τὴν μακαρίαν αὐτῆς δεξιάν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1709 ἰουνίου 4.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

24

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΩ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧῃ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΥΡΙΩ ΓΕΡΑΣΙΜΩ.

Ὅτι φίλον τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τὰ καθ' ἡμᾶς εἰδέναι ἤκιστ' ἀμφι-
γνοοῦμεν, ἅτε λαμπροῖς τεκμηρίοις τὸ περὶ ἡμᾶς φιλόστοργον αὐτῆς καὶ
προνοητικὸν πολλάκις πεπειραμένοι. Ἴσθι δὴ τα, πάτερ σεβασμιώτατε, ὅτι,
κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ ἐνεστῶτος μηνός, ὁ ἡμέτερος βασιλεὺς τὴν ἡγεμονίαν
τῆς μείζονος Δακίας, τῆς Μολδοβλαχίας δηλαδὴ, ἡμῖν ἐνεχειρίσατο,
λιπαραῖς ταῖς δεήσεσι παραιτουμένοις αὐτὴν διὰ τε τὴν ἀνωμαλίαν τῶν
ἐκεῖ πραγμάτων καὶ δι' ἄλλας οὐκ ὀλίγας ἀξιολόγους αἰτίας. Οὕτως ἄρ'
ἔδοξε τῇ θεῇ προνοίᾳ ἐμβαλεῖν ἡμᾶς ὄχλῳ μυρίων φροντίδων καὶ τοσού-
των ἀνθρώπων ἐπιστῆσαι διοικήσει. Παρασκευαζόμεθα τοίνυν ἐς τὴν ἐκδη-
μίαν, καὶ ὅσον οὕτω ἀφόμεθα τῆς ὁδοῦ. Ἄλλ' εὐχῶν τῶν ὑμετέρων πάνυ
τι χρῆζομεν, ὅπως ἴλεω καὶ εὐμενοῦς πειραθῶμεν τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτῷ
συνδιέποντι τὴν ἀρχὴν εὐκλείαν ἀλλ' οὐκ ἀδοξίαν ἡμῖν αὐτοῖς προσάψω-
μεν. Διαβιώῃ ἐπιμήκιστον ἡ ὑμετέρα μακαριότης.

1709 νοεμβρίου 20.

25

ΙΣΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΝΟΔΙΚΟΥ ΣΙΓΙΛΛΙΩΔΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

Πολύτροπα μὲν ὑπάρχουσι καὶ πολυειδῆ ἐν τοῖς ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς
τὰ ἔργα τῆς κατὰ θεὸν ἀρετῆς, καὶ πάντα ὁ θεὸς εὐμενῶς ἀποδέχεται, καὶ
ἀποδίδωσιν ἐκάστῳ τὰ ἐπ' αὐτῷ γέρα καὶ τοὺς μισθοὺς. Ἀλλὰ καὶ ἐπαινεῖν
τὰ τοιαῦτα καὶ μακαρίζειν ὀφειλομένον ἀποδοχῆς ὄντα πάσης ἀξία, σωτη-
ριώδη τε καὶ σεβάσματα, πρὸς δέ γε καὶ συνιστᾶν αὐτὰ πᾶσι τρόποις καὶ
συνηγορεῖν αὐτοῖς ὅση δύναμις, καὶ προνοίας ἀξιοῦν ἐπιμελείαις ὅλαις
πρὸς σύστασιν σφῶν καὶ διαμονὴν ἀδιάπτωτον. τούτῳ καὶ γὰρ τῷ τρόπῳ
ἐπαύξεσθαι πέφυκε τὰ καλὰ καὶ προκόπτειν, τουτέστι ταῖς πρὸς αὐτὰ
σπουδαῖς καὶ ἐπαίνοις καὶ αὖξεται καὶ πλατύνεται καὶ κρατύνεται

καὶ ὑπερπλείου μᾶλλον ἐζητημένοις λόγοις προσεπεζήχρηται, πολλοὺς τε συνγωνιστὰς διεγείρει καὶ ζηλωτὰς τῶν καλῶν ἢ περὶ ταῦτα κηδεμόνια καὶ περιποίησις. Τῶν καλῶν δ' αὖ ἄλλου ἄλλου ὑπερτεροῦντος, ὅσα τῶν ἄλλων τιμιώτερά τε καὶ ὑπερέχοντα, καὶ οἱ ἔπαινοι δῆπου τούτων καὶ τὰ βραβεῖα ἐνδοξότερά τε καὶ ὑψηλότερα. Τὴν παιδείαν δὲ καὶ σπουδὴν τῶν γραμμάτων τῶν παρ' ἡμῖν ἀγαθῶν εἶναι τὸ πρῶτον, καθάπερ καὶ ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος φάσκει, κοινῶς, οἶμαι, πᾶσιν ἀνομολογεῖσθαι, καὶ μηδεὶς ἂν ἕξαρτος γένοιτο, ψυχῆς καὶ γὰρ ἐστὶ κόσμος καὶ τελειότης νοός. Ὅσον δὲ ψυχὴ σώματος ὑπερέχει, εἰ βούλει δὲ, καὶ νοὺς αὐτῆς τῆς ψυχῆς, τοσοῦτον καὶ τῶν ἄλλων καλῶν ἐν τῷ μετὰ σώματος τῷδε βίῳ τῆς παιδείας καὶ μαθήσεως θεοδωρήτον ὑπέρκειται χρῆμα, ἧτις καὶ μόνῃ τῶν κτημάτων ἀθάνατος· διὸ καὶ μακάριος ἄνθρωπος ὅς εὔρε σοφίαν καὶ θνητὸς ὅς εἶδε φρόνησιν, τὸ ἱερὸν φησι λόγιον, ἀνθ' ὧν καὶ περισπούδαστον ἔργον παντὶ εὖ φρονούντι ἢ τῆς σοφίας μελέτῃ τε καὶ ἐπίκτησις κέκριται πάντως, καὶ ἀνθρώποις λογικοῖς ἐκ φύσεως οὖσιν ἀναγκαιότατον ὡς συμπληρωτικὸν καὶ τελειωτικὸν τῆς κατὰ φύσιν καὶ λόγον αὐτῶν ἀργείαν, δι' ἧς καὶ ἄνθρωπος ἐξομοιοῦσθαι θεῷ κατὰ τὸ δυνατόν πέφυκεν· οὗ ἕνεκα τοὺς τε ἀντιπαινουμένους ταύτης, τοὺς τε συνηγοροῦντας αὐτῇ καὶ τῆς συστάσεως ταύτης φροντίζοντας ἄξιον ἐφύπερθεν τῶν ἄλλων γεραίρειν καὶ ἐκθειάζειν ἄγαν οὐκ ἀπείκως. Ἀλλὰ καὶ ὅσα οἱ τῆς σοφίας αὐτοὶ ἐρασταὶ θεοφρόνως κινούμενοι φιλεργοῦσιν εἰς ἐπίδοσιν ταύτης κηδεμόνιας ὅτι πλείστης ἄξιον καὶ κατὰ πάντα καιρὸν καὶ τρόπον περιέπειν καὶ δεφενδεύειν κατὰ χρέος, ὡς ὑπὲρ πᾶν ἀξιόλογόν τε καὶ χρησιμώτερον εὐκαίρως τοῦτ' αὐτὸ κρίνοντες οἱ ἀνὰ χεῖρας ἐπειλημμένοι τῶν πνευματικῶν τῆς ἐκκλησίας οἰάκων προθέσει καὶ δυνάμεσιν ὅλκις κατατείνεσθαι μεμαθήκασιν.

Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ὁ ἐκλαμπρότατος καὶ σοφώτατος αὐθέντης ἐξ ἀπορρήτων τῆς κραταιᾶς βασιλείας, καὶ μέγας λογοθέτης τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας κύριος Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ὁ κατὰ Χριστὸν υἱὸς ἀγαπητὸς καὶ περιπόθητος τῆς ἡμῶν μετριότητος, πρὸς τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ κατορθώμασι, δι' ὧν χρησιμεύων ἐγένετο λόγῳ καὶ ἔργῳ τῷ ἡμετέρῳ γένει, καὶ οὗ τὸ κλέος τὴν οἰκουμένην πᾶσαν ἐπέδραμε κατηγλαϊσμένου ὄντος ποικίλοις καὶ παντοδαποῖς προτερήμασι καὶ ὑψηλοῖς ἀρχήμασι, φύσει καὶ τύχῃ δῆπουθεν κεκοσμημένου, ὥστε

κοινὸν ἀναφανδὸν ἀγλαΐσμα καὶ ἔφελος ἀναγνωρίζεσθαι χρηματίζοι, καθ' ὧν πολλοὺς τῶν φιλευσεβῶν χριστιανῶν ἔφесιν μὲν καὶ προθυμίαν κεκτημένους εἰς ἐπικτησιν τῆς ἀξιεράστου παιδείας καὶ σπουδῆς τῶν γραμμάτων, ἐνδεία δὲ καὶ ἀπορία τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων πιεζομένων καὶ δυσχεραίνοντας, ἔγνω δι' ἔμφυτον καὶ ἐμφιλόσοφον αὐτοῦ καλοκαγαθίαν καὶ ὃν ἔσχηκε πόθον ἐγκάρδιον κατ' ἐνθεον ζῆλον εἰς προκοπὴν καὶ βελτίωσιν τοῦ οἰκείου γένους, φημί τῶν φιλοχρίστων καὶ ὁμοπίστων αὐτοῦ χριστιανῶν παραμυθῆσαι τε καὶ ψυχαγωγῆσαι τὴν τούτων ἐνδειαν καὶ δυσχέριαν, καὶ δὴ παρέδωκε τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ λόγῳ θανείου δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια τῶν γροσίων μετὰ συμπεφωνημένου διαφόρου τὰ δέκα πρὸς ἐνδεκαήμενον τὸν χρόνον, ἀφιερώσας ταῦτα τῇ προκοπῇ καὶ ἐπιδόσει τῶν ὀρεγομένων σπουδῆς καὶ παιδείας, ἅπερ καὶ παραλαβόντες ἡμεῖς συνάμα τοῖς παρευρεθεῖσιν ἱερωτάτοις συναδελφοῖς ἡμῶν ἀρχιερεῦσι· δεδώκαμεν εἰς βακοῦφια χρέη τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ ἀπηλλαγμένης ἐνοχλίας ἐκείνων, ὑποσχόμενοι πληροῦν ἀπαραιτήτως τὸ συμπεφωνημένον τούτων διάφορον κατ' ἔτος ἀνὰ τριακόσια πρὸς τοῖς ἑβδομήντα πέντε δηλονότι γροσίοις, περὶ ὧν διετάξατο ἡ φιλευσεβὴς αὐτοῦ ἐκλαμπρότης διαδίδεσθαι τὸ διάφορον τοῦτο τῶν δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων γροσίων, τουτέστι τὰ τριακόσια ἑβδομήκοντα πέντε γρόσια τοῖς σπουδάζουσι μαθηταῖς ἀνὰ εἴκοσι τῶν γροσίων ἐκάστῳ κατ' ἔτος, ἦτοι ἀνὰ διακόσια τῶν ἄσπερων κατὰ μῆνα ἐγχειριζόμενα τούτοις εἰς ἀναγκαίαν αὐτῶν ζωτροφίαν τε καὶ περίθαλψιν· ἐφ' οἷς προσπιστάς καὶ προστάτας καὶ συνηγόρους διωρίσατο εἶναι τοὺς κατὰ καιροὺς χρηματίζοντας τέσσαρας ἱερωτάτους ἐκ τῆς ὁμάδος τῶν καθ' ἡμᾶς ἐγκρίτων συναδελφῶν ἀρχιερέων τὸν Ἡρακλείας, τὸν Κυζίκου, τὸν Νικομηδείας καὶ τὸν Χαλκηδόνος· πρὸς τούτοις δὲ καὶ σὺν τούτοις ἐπιτηρητὴν ὑπάρχειν ἐπὶ τῷ διὰ φροντίδος ἔχειν τοῦ διανέμεσθαι καὶ ἀποδίδεσθαι τοῖς μαθητευομένοις κατ' ἔτος τὰ 375 γρόσια, καθ' ὃν εἴρηται διορισμὸν ἀνὰ εἴκοσιν ἐκάστῳ γρόσια ἐτησίως, τὸν ἐπισημότερον καὶ περιφανέστερον τυγχάνοντα ἐκ τοῦ περιφήμου γένους τῆς αὐτοῦ ἐκλαμπρότητος.

Ἔτι δὲ διέθετο ὅτι οἱ ἀπολαύοντες τοῦ βοηθήματος τούτου, ὡς εἴρηται, ὀφείλουσιν ὑποσχέσθαι μὴ παραιτήσασθαι τὰς σπουδὰς αὐτῶν καὶ τὴν προκοπὴν περὶ τὰ μαθήματα μέχρι τέλους καὶ ἐπικτήσεως πάντων

τῶν ἀναγκαίων μαθημάτων · πρὸς δέ γε μὴ μεταπηδᾶν εἰς ἑτέρους περισπασμούς, εἶναι δὲ ὡς ἀληθῶς ἐνδεεῖς τοῦ βοηθήματος καὶ μὴ ὑπηρετοῦντας ἑτέρῳ τινὶ προσώπῳ ἱερωμένῳ ἢ κοσμικῷ, ἐκλέγεσθαι τε αἰεὶ τοὺς σεμνοτέρους καὶ ἀγγινουστέρους καὶ μὴ μεσιτείας χρωμένους, ἀλλὰ τῇ ἰδίᾳ ἐπιτηδεύειν καὶ ἀγαθῇ διαθέσει περὶ τὰς ἐπιστήμας προβιβαζόμενους. Κάντεῦθεν ἤξιωσε τὴν ἡμῶν μετριότητα μετὰ καὶ τῆς περὶ αὐτὴν ἱερᾶς τῶν συναδελφῶν ὁμηγύρεως κατασφαλισθῆναι τὴν διάταξιν αὐτοῦ ταύτην καὶ ἐπιβεβαιωθῆναι καὶ διὰ γράμματος ἐκκλησιαστικοῦ συνοδικοῦ σιγγιλλιώδους, οὗ τὴν ἀξίωσιν ἐπαινετὴν καὶ ἀποδοχῆς ἀξίαν οὖσαν, ὡς πρὸς ἐπίδοσιν τοῦ θεοδωρήτου χρήματος τῆς τῶν γραμμάτων σπουδῆς καὶ παιδείας τῆς καὶ ἀγγιθέου σοφίας χρησιμεύουσιν, καὶ μὴν καὶ τὴν ἐνδεῖαν τῶν προσφοιτώντων μαθήσεως καὶ προκοπῆς ἕνεκα θεραπεύουσιν καὶ τῆς τούτων βελτιώσεως καὶ τελειότητος παραίτιον τυγχάνουσιν προσηγῶς καὶ μετὰ πάσης εὐφημίας καὶ ἐγκωμίων ἀποδεξάμενοι γράφοντες καὶ ἀποφαινόμεθα γνώμῃ κοινῇ συνοδικῇ, μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ ὑπερέμων τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἡ διαληφθεῖσα διάταξις τοῦ ἐκλαμπροτάτου καὶ σοφωτάτου ἐξ ἀπορρήτων τῆς κραταιᾶς βασιλείας ἔχῃ τὸ κύρος καὶ τὴν ἰσχὺν διὰ παντὸς ἀμετάπτωτον καὶ ἀπαράτρεπτον, ὀφειλόντων ἡμῶν τε καὶ τῶν κατὰ καιροὺς οἰκουμενικῶν πατριαρχῶν μετὰ καὶ τῆς ἱερᾶς τῶν συναδελφῶν ἀρχιερέων ὁμηγύρεως πληροῦν ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας τῶν εἰρημένων 2500 γροσίων τὸ συμπεφωνημένον κατ' ἔτος δι' ἄφορον ἀνὰ τριακῶσια ἑβδομήκοντα πέντε τῶν γροσίων ἀπαραιτήτως, σωζομένου αἰεὶ καὶ διαμένοντος τοῦ κεφαλαίου τῶν αὐτῶν ἄσπρων ὀλοκλήρου καὶ ἀπαραιμώτου, καὶ κατ' ἐκείνην προασπισταὶ καὶ προσταταί, ὡς διεῖληπται, ὑπάρχωσιν οἱ διορισθέντες τέσσαρες ἱερώτατοι ἔγκριτοι τῶν συναδελφῶν ἀρχιερέων συνεργοῦντες καὶ φροντίζοντες τῆς κατ' ἔτος ἐκπληρώσεως τῶν τριακοσίων πρὸς τοῖς ἑβδομήκοντα πέντε γροσίων τοῦ συμπεφωνημένου διαφόρου τῶν 2500 γροσίων. Πρὸς τούτοις καὶ σὺν τούτοις ἐπιτηρητῆς καὶ προστατῆς εἴη τε καὶ γινώσκηται ὁ ἐπισημότερος καὶ περιφανέστερος ἐκ τοῦ ἐνδόξου καὶ εὐκλεοῦς γένους τῆς αὐτοῦ ἐκλαμπρότητος καταγόμενος δι' ἐπιμελείας καὶ φροντίδος ἔχων ἀκαταπαύστως εἰς τὸ διανέμεσθαι καὶ διαδίδεσθαι τοῖς μαθηταῖς τὰ πληρούμενα παρὰ τῆς μεγάλης

ἐκκλησίας κατ' ἔτος χάριν τοῦ συμπεφωνημένου διαφόρου 375 γρο., καθ' ὃν προεῖρηται διορισμὸν, ἐπὶ ζωοτροφία καὶ ἀναγκαίᾳ τούτων χρεία· καὶ μηδεὶς ποτὲ τολμήσῃ συγχύσαι καὶ διασεῖσαι τὰ ἐν τῷ παρόντι γεγραμμένα. Ὅς δ' αὐτῶν πάντων κινούμενος βουλευθῇ ἐπωσδήπως ἀνατρέψαι τὰ καλῶς καὶ θεοφιλῶς ταῦτα διαταχθέντα καὶ ἀποφανθέντα, ὁ τοιοῦτος, ὅποιας ἂν εἴῃ τάξεως καὶ ὁποίου βαθμοῦ, ὡς τῆς τοῦ γένους ὠφελείας ἀναιρέτης καὶ τοῦ καλοῦ ἐπίβουλός τε καὶ βάσκανος, ἀφωρισμένος εἴη καὶ τὰ ἐξῆς.

Ὅθεν εἰς ἐνδειξιν καὶ διηνεκῇ ἀσφάλειαν ἀπελύθη καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις ἐπιθεδαιωτήριον γράμμα, καταστρωθὲν καὶ τῷ ἱερῷ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας κώδικι, ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψθ^ω, μηνὶ νοεμβρίῳ, ἡν-δικτιῶνος τρίτης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Τῷ ΔΙΔΑΣΚΑΛῷ ΚΥΡ ΙΑΚΩΒῷ

Τοῖς ἔδοιποροῦσιν ἔξεστι μὴ γράφειν, εἰ δὲ καὶ μυρίαὶς μερίμναις περιστοιχίζονται καὶ τοῦτο ἱκανὸν ἀφοσιώσασθαι τὴν σιωπὴν. Ἄλλ' ἡμεῖς καὶ ὁδὸν ἀνύοντες κατὰ χειμέριον ὥραν, καὶ πολλῶν φροντίζοντες ταυτηνὶ σοὶ τὴν ἐπιστολὴν ὑπηγορεύκαμεν, ἵνα μὴ ὑπὸ τοῦ πρὸς ἡμᾶς φίλτρου τὸ τραχὺ τῆς ὥρας διανοομένη ἀθυμῇ καὶ ἀσχάλλῃ. Μέχρι δὲ Σηλυμβρίας ἡ τε χιών πολλὴ καὶ τὸ ψυχρὸς οὐ μέτριον ἦν, ὥστε ἡμᾶς τε καὶ τοὺς περὶ ἡμᾶς κακοπαθῆσαι· τὸ δὲ πρόσω, χάρις τῷ κρείττονι, οὐ μόνον χιόνος ἀπήλλακτο, ἀλλὰ καὶ ἡλίου ταῖς ἀκτίσι κατηύγαστο καὶ ἑαρινὴν ὥσιν παρεσκεύαζεν. Οὐδὲν ἤττον ὅμως ὑφορώμεθα τὸν χειμῶνα καὶ ὅπως διαβαλοῦμεν τὸν Αἴμον λογιζόμεθα· ὅθεν μακρότεροις σταθμοῖς τὴν πορείαν διανύομεν. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ Μολδαβίας καθ' ὁδὸν ἀπαντῶντα γράμματα τῆς ἡμετέρας παρουσίας πάνυ χρήζοντα τὰ ἐκεῖσε δηλοῖ πράγματα, καὶ μονοῦ πᾶν τὸ ὑπήκοον ἐς τοῦ Δανούβεως συρρεῦσαν ἅς ἔχθας μετὰ πολλῆς προθυμίας τὴν ἡμετέραν ἀφίξιν περιμένειν φασίν. Ἐρρωσο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ.

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχᾳ τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα μετ' εὐλαθείας προσαγορεύομεν καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν φιλοφρόνως ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ πνιτοδυνάμου θεοῦ νὰ τὴν διαφυλάττῃ εἰς τὸν ἀγιώτατον πατριαρχικὸν αὐτῆς θρόνον ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀδιασείσῳ ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ μετὰ μακροβιότητος.

Ἐπειδὴ, θεοῦ εὐδοκοῦντος, καὶ διὰ τῶν ὑμετέρων θεσπειθῶν εὐχῶν, τῇ 25 τοῦ παρόντος μηνὸς ἐφθάσαμεν εἰς τὸν ἡμέτερον αὐθεντικὸν θρόνον, δὲν ἐλείψαμεν νὰ γράψωμεν πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, δημοποιούν-τες αὐτῇ τὸ κατευοδίον μας, ἂν καλὰ καὶ εἰς τὴν στράταν ἐπεράσκαμεν μὲ πολλὴν κακοπάθειαν, τὸ μὲν διὰ τὸ τραχὺ καὶ σκληρὸν τοῦ καιροῦ, τὸ δὲ διὰ τὰς φροντίδας καὶ τοὺς περισπασμοὺς ὅπου ἠκολούθησαν ἀφ' οὗ ἤλθομεν εἰς Γαλάτῃ· ἐπειδὴ ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί, ἄρχοντες καὶ πένητες καὶ γυναῖκες, σχεδὸν πᾶσα ἡλικία, ἐβγήκαν ἔμπροσθέν μας, ἐλεεινολογούμενοι, καὶ θρηνοῦντες τὰς ἀδικίας καὶ τὰς γυμνώσεις ὅπου ἔκαμεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἐχθρὸς τῶν πτωχῶν Μιχάλης βόδας. Καὶ εὗρομεν τὸν τόπον εἰς πολλὴν ἀθλιότητα καὶ σχεδὸν πνέοντα τὰ λοιθία· μόνον ὁ πνιχάθος θεὸς μὲ τὸ ἄπειρόν του ἔλεος, διὰ τῶν ἁγίων τῆς εὐχῶν καὶ θερμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐντεύξεων, νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ πρὸς ἀγαθὴν κυβέρνησιν.

Παρακαλοῦμεν δὲ τὴν ὑμετέραν σεβασμιότητα, ἔχουσαν πληροφορίαν τῆς διπύρου εὐλαθείας καὶ εἰλικρινεστάτης ἐν Χριστῷ υἱίχης ἀγάπης ὅπου πρὸς αὐτὴν ἔχομεν, καὶ ὅτι· εἴμεσθεν προθυμότατοι ἐν τοῖς ἀνήκουσι τῷ παναγίῳ Τάφῳ, καὶ αὐτῇ νὰ μᾶς γράφῃ συχνάκις μὲ πατρικὸν θάρρος, δημοποιούσα τὴν ἐφειωτάτην ἡμῖν ὑγιεῖν αὐτῆς, καὶ πᾶν ἄλλο ἄξιον ἀκοῆς. Ταῦτα κατὰ τὸ παρὸν, οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν ἀγαθοὶ καὶ πολλοί, καὶ αἱ θεοπειθεῖς τῆς εὐχῆς μετ' ἡμῶν.

Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρι-σμούς.

1710 Ἰανουαρίου 28.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ.

Ἄν καλὰ καὶ πρὸ ἡμερῶν ἐγράψαμεν πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα φανερόν· αὐτῇ τὴν ἄφιξίν μας εἰς τὸ Γιάσι, ὅμως καὶ τώρα λαβόντες τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα, δὲν ἐλείψαμεν νὰ γράψωμεν καὶ ν' ἀποδώσωμεν τὴν μετ' εὐλαβείας προσαγόρευσιν. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἀπὸ καρδίας αὐτῆς εὐχὰς, δι' ὧν ὁ πανάγαθος θεὸς νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ πρὸς ἀγαθὴν κυβέρνησιν.

Ὅριζι ὅτι ὁ ποθεινότητός μας πατήρ Βασσαράβας βοεβόδας ἐγραψεν αὐτῇ ὅτι εἶχε σκοπὸν νὰ πέμψῃ ἄρχοντάς του πρὸς ὑπάντησιν ἡμῶν. Πλησίον εἰς Γαλάτζι ἡύρομεν κάποιον Ἀφεντούλην ἀπὸ τὰ Θεραπεῖα, ἀνεψιὸν τοῦ Ἀντωνίου γραμματικοῦ· τὸν γνωρίζει ἡ μακαριότης τῆς. Ἡμεῖς καὶ ἀπὸ Γαλάτζι, καὶ ἀφ' οὗ ἤλθομεν εἰς τὸ Γιάσι, ἅπαξ καὶ δις καὶ τρίς ἐγράψαμεν πρὸς τὴν ἐκλαμπρότητά του, καὶ τώρα ἐστείλαμεν ἄρχοντά μας τὸν ἐντιμότατον μέγαν βάμισον κυρίτζη Χουρμούζη, ὡς οἰκεῖον μας καὶ πιστόν· καὶ κοντολογίς μὲ καθαρὰν καρδίαν φερόμεθα, καὶ προθυμούμεθα τὴν συντήρησιν καὶ διαμονὴν τῆς μεταξὺ μας φιλίας, καὶ χωρὶς παραδρομὴν ἐκπληροῦμεν ὁλοψύχως τὰ καθήκοντα τῆς ἀγάπης. Νὰ δώσῃ ὁ θεὸς καὶ ἐκ μέρους τῆς ἐκλαμπρότητός του νὰ γίνηται παρομοίως, καθὼς μὲ διάφορα γράμματα μᾶς ὑπεσχέθη.

Ἐχάρημεν πολλὰ διὰ τὴν περιποίησιν ὅπου ἔδειξε πρὸς τὴν ὑμετέραν σεβασμιότητα ὁ νέος μουφτής· πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ σκέπος αὐτοῦ. Λυπούμεθα ὅτι ἐνοχλεῖται ὑπὸ ἀδυναμίας, καὶ τὴν παρακαλοῦμεν νὰ περιποιητῇ τὴν ὑγιείαν τῆς, καὶ νὰ ἔχωμεν πάντοτε τὴν τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν.

Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς· καὶ αἱ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1710 φεβρουαρίου 9.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα ἐλάβομεν καὶ ἐχάρημεν διὰ τὴν ἀγαθὴν καὶ ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγιάν· ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἀπὸ καρδίας ἀγίας αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι.

Ὅριζι δὲ ὅτι οἱ δοσιώτατοι ἡγούμενοι τῶν ἐνταῦθα ἱερῶν μοναστηρίων γράφουσιν αὐτῷ καὶ εὐχαριστοῦσιν ἡμῖν ἕνεκα τῆς πρὸς αὐτοὺς ἐπισκέψεως· διὰ τὸ ὅποιον ἡμεῖς, κατὰ τὸ χρέος ὅπου ἔχομεν πρὸς τὸν ἀγιώτατον πατριαρχικὸν αὐτῆς θρόνον καὶ διὰ τὴν πολλὴν εὐλάβειαν καὶ εἰλικρινεὴ ἐν Χριστῷ υἱικὴν ἀγάπην ὅπου φέρομεν εἰς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, εἴμεσθιν πάντοτε προθυμότατοι πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν σεβασμίων αὐτῆς μοναστηρίων· ὅμως καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς ὅ τε Γαλατᾶ καὶ ὁ Πουρνόβσκη εἶναι ἀληθινὰ ἄνδρες ἄξιοι εὐλαβείας καὶ τοὺς ἔχομεν εἰς τὴν εὐνοίαν μας.

Εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὅπου ὀλοψύχως συγχαίρεται καὶ ἐπεύχεται διὰ τὸ σὺν θεῷ κατευόδιον τῆς ὑμετέρας φιλότατης Πουλχερίας· Ὁ πανάγαθος θεὸς νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ περάσωμεν ζωὴν εἰρηνικὴν μὲ καλὴν κυβέρνησιν. Παρακαλοῦμεν δὲ νὰ ἔχωμεν συνεχέστερον τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα, μὲ τὴν ἀγγελίαν τῆς ἐφετωτάτης ἡμῖν αὐτῆς ὑγείας καὶ τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν· ὅτι ἡ μὲν προξενεῖ ἡμῖν χαρὰν, αἱ δὲ ἀνακουφίζουν τὰς πολλὰς μερίμνας καὶ φροντίδας. Ταῦτα κατὰ τὸ παρόν· οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν ἀμύπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ἔρισμούς.

1710 μαΐου 9.

Ἰω. Νικόλαος βρεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΩ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩ ΚΥΡ ΙΑΚΩΒΩ

Οὕτως ἄρ', ὃ φιλη κεφαλὴ, ταῖς τῆς ἡγεμονίας φροντίσιν ἡμᾶς ἐμ-

περιελθῆναι οἶε, ὥστε τῆς ἐξ αὐτῶν μονοῦ σπαργάνων τοῖς αὐτῆς τροφίμοις ἐγκαταλεξάσης καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης ἐς ἐπίδοσιν προαγούσης φιλοσοφίας ὅλως ἐπιλαθέσθαι, καὶ παρ' αὐτῆς τὰ εἰς ἡγεμονίαν ἐφόδια λαβόντας ἤχιστ' ἀντιδιδόναι νῦν τὰ τροφεῖα; Ἄλλ' εἴ γε, ὦ γὰθῃ, οὕτω γνώμης ἔχεις, ἴσθι σεαυτὸν τῆς ἀληθείας ἀφαμαρτάνοντα. Οὐχ οὕτως ἀγνώμονες ἡμεῖς· ἀλλὰ καθάπερ, ἐξ ἀπαλῆς ἡλικίας ἐς ἔννοιαν ἐλθόντες ἐκ τῆς ἀξιαγαστοῦ φιλοσοφίας ἐπιρρεῖν πάντα τὰ γαθὰ, συντετάχαμεν ἑαυτοὺς τοῖς ἐκείνης θιασώταις, καὶ ἀπρίξ ἀντειχόμεθα τῶν αὐτῆς θείων δογμάτων, οὕτω καὶ νῦν τῇ τοῦ κρείττονος ῥοπῇ τὴν διοίκησιν ταυτησί τῆς ἡγεμονίας εἰληφόρες, πάλιν ὅλῳ σθένει τῆς ἐπεράστου τροφῆς, τῆς εὐαγγελικῆς φιλοσοφίας περιεχόμεθα. Δύο δ' ὄντων αὐτῆς τῶν μερῶν (ὡς οἶδε καλῶς ἡ σὴ λογίτις), ἀφωρισμένοις καιροῖς, καὶ ἐκ περιτροπῆς δίδομεν ἑαυτοὺς ἑκατέρῳ· νῦν μὲν δικαιοσύνην ἐξασκοῦντες, καὶ ἄλλους, εἰ καὶ ἄκοντας, εἰς τοῦτ' αὐτὸ συνωθοῦντες, οὐ μόνον ψιλὰς ταῖς διὰ λόγων ἐπιτιμήσεσιν, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἐπιβαλλούσαις παιδείαις. Νῦν δ' ἐς τὸ ἐσωτέρῳ ταμεῖον ἐσερχόμενοι, τὰς βίβλους μετὰ χεῖρας λαμβάνομεν, καὶ τῇ ἀρίστῃ μελέτῃ περιθάλλομεν τὸν νοῦν ἀπειρηκότα· καὶ ὀλίγον ἀναψύξαντες πάλιν ἐπὶ θάτερον μεταβαίνομεν καὶ μετὰ δαψιλοῦς φροντίδος ἀνερευνῶμεν ἅπερ εἰσὶν ἱκανὰ πολιτεῖαν, πολυχρονίῃ κακουχίᾳ ἐς γόνυ κάμψασαν, ἀνορθῶσαι τῇ τοῦ κρείττονος εὐμενείᾳ. Οὕτω δὴ τιμῶντες ἡμεῖς τὴν ἱερὰν φιλοσοφίαν καὶ τῶν ἡδυτάτων ἐκείνης καρπῶν ἀπογεύεσθαι γλιγόμενοι, μεμψαίμεθα ἂν μέμψιν δικαίαν ὑμῖν τοῖς ἔχουσι μὲν πλουσίως μεταδοῦναι τῶν ἀπ' αὐτῆς καλῶν, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε οὐκ οἶδ' ὅπως τῆς πανδαισίας φεισάμενοις καὶ παρημεληκόσι τοῦ καθήκοντος· ἀφορίαν γὰρ ἐμμούσων λόγων οὐδ' ὑπόνοησαίμεθα ἂν, ἐς τοσοῦτον γὰρ πλουτοῦντας ὑμᾶς πεπειράμεθα, ὥστε καὶ τοὺς φιλοσοφίας ἀγεύστους οὐχ ἅπαξ ἐμμελεστάτοις ἐστιάσαι καὶ κοσμήσαι λόγοις, καὶ οἷς οὐκ ἔχρην, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ ἱεροῦ λογίου, ῥῖψαι τοὺς μαργαρίτας. Εἰ δὲ τότε φιλοπλουτοῦντες ἀδρῶν ἀντιδόσεων ἐλπίδι παρὰ χορδὴν κεκρούκατε, ἀλλ' οὐδὲ παρ' ἡμῶν τῶν ἀμοιβῶν ἀμοιρήσετε· οἶδε γὰρ ἐκνικᾶν ἀφορίαν χρόνου τὸ τῆς φύσεως ἐλευθέριον, καὶ φειδωλοῦ τύχης ἤχιστα ἡττάται γνώμης ἐκτένεια· ἀλλὰ καὶ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ τοὺς ἀξιαγάστους καὶ πολυτελεῖς ὑμῶν λόγους οὐκ ἰσχύσωμεν ἀνταμείψασθαι, λόγοις μέντοι γε λόγους ἀντιμετρήσομεν, τοῖς ἀνθηροτάτοις

τοὺς ἰσχυοτάτους, οὐ χρυσοῖς χάλκεα, ἀλλὰ χαλκείοις χρυσᾷ ἀνταλλαττόμενοι.

1710 μαίον 10.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΟΥΜΜΑΚΙΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ θεοπρόβλητε δέσποτα, πατριάρχᾳ τῆς ἁγίας τοῦ θεοῦ πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης ἀριπρεπέστατε, συλλογιζόμενος, κατὰ τὴν σημειωθείσάν μοι μελέτην τῆς σῆς μακαριότητος, τὴν αὐτόθι ἀποδημίαν διὰ τὸν ἅγιόν της θρόνον μετέφερον τὴν ἀπόκρισιν μέχρι σήμερον (ὅπου ἤκουσα τὴν ἐπανάκαμψιν της εἰς τὴν βασιλεύουσαν) εἰς τὸ ὑπέρτιμόν της γράμμα σὺν τῇ προσηκούσῃ εὐχαριστίᾳ ὑπὲρ τῶν δύο τόμων τῆς Χαρᾶς, ὧν μοι τὸ σοφὸν δῶρον προσεζήτησεν. Ὁμολογῶ τὴν χάριν καὶ ὑπερευχαριστῶ τὸ γενναῖον τῆς σοφωτάτης σου ψυχῆς, ἀρχιερέων πρῶτιστε. Παρακαλῶ τὴν σοφὴν ἦν ἔχει κλίσιν πρὸς τοὺς φιλομαθεῖς τῶν ἀνατολικῶν παιδῶν ὀρθόδοξους, νὰ μὲ τιμῇ ἀπὸ εἴ τι ἄλλο νεωστὶ ἐν τύποις ἐδόθη· μᾶλλον δὲ ἀναζητῶ, εἰ δυνατόν, τὴν ποθεινὴν τοῦ Βησσαρίωνος Μακρῆ βίβλον, τὴν περὶ τῶν τριῶν θεολογικῶν ἀρετῶν πίστεως, ἐλπίδος καὶ ἀγάπης πραγματευομένην, περιέχουσάν τε καὶ τὴν ὀρθόδοξον Ὁμολογίαν· καὶ, ἐὰν τύχῃ, ὁ κομιστὴς ἔσται ὁ αὐτὸς ἡμέτερος κύρ Μιχαὴλ Σουμμάκιος, ὃς τὸ πρῶτον καὶ τὸ παρὸν εὐλαβῶς τῇ σῇ μακαριότητι ἐγχειρίσει γράμμα.

Χαίρομεν πολλὰ διὰ τὸν καινὸν τῆς ἀραβικῆς διαλέκτου τύπον. Καὶ τοῦτο χωρεῖ πρὸς ἔπαινον τῶν ζηλωτῶν τῆς ὀρθόδοξου πίστεως, οὓς κύριος διατηρήσοι εἰς πιστῶν καύχημα. Κατ' ἀλήθειαν ἐκείνη ἡ λογικὴ γῆ διψῶσα ὑπάρχει τοιοῦτου σωτηρίου νάματος· τὸν δὲ μισθὸν ἔξει ὁ μυστικὸς γεωργὸς εἰς τὸν οὐράνιον παράδεισον.

Χρῆζω καὶ δευτέρου ἐγχειριδίου τοῦ Μαξίμου, ὅτι τοῦτο ὅπου ἔχω μοναχὸν δὲν φθάνει νὰ πληροφορήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἐντευξομένων, καὶ κινδυνεύει νὰ χαθῇ ἕως τέλους μὲ τὸ συγνὸν δάνειον πρὸς ἀνάγνωσιν. Διὸ ἄς προβλέψῃ οἰκονομικῶς ὁ ἐνθεὸς ζήλος τῆς μακαρίας σου ψυχῆς, ἀδελφὰ πλουσιόδωρε καὶ κηδεμῶν ὑπέρσορε.

Ἐπειδὴ καὶ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐφιλιώθηκα μὲ ἀρχιερατικὰ πρόσωπα καὶ ἡξιώθηκα καὶ πατρικῆς πατριαρχῶν τῶν πάνυ εὐνοίας, ὅφ' ὧν ἔλαβον εἰς ὠφέλειαν ψυχικὴν καὶ ἀφέσιμα γράμματα, ἃ τεθησαύρισμαι πρὸς τὸ πέρας τοῦ βίου, οἷά μοι τυγχάνουσι τὰ τῶν ἀειμνήστων πατριαρχῶν Μεθοδίου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Μωρόνη καὶ τοῦ θαυμαστοῦ ὑμετέρου Δοσιθέου τὸ διὰ τύπου· λίαν ὀρέγομαι ἐν οἷς κέκτημαι καὶ ἀπὸ τὴν μακαριότητά σου, δέσποτά μου εὐκλεέστατε καὶ πάτερ πνευματέμφορε, ὅμοιον δῶρον νὰ λάβω, διὰ νὰ πλουτήσω ἐς κόρον τοιοῦτον πολύτιμον θησαυρὸν εἰς ἀρωγὴν τῆς ἀθλίας μου καὶ πολυαμαρτητοῦ ψυχῆς. Θαρρῶν οὖν τὸ ἐκδέχομαι μὲ τὸν ρηθέντα κομιστὴν εἰς τέρψιν πνευματικὴν καὶ ἀγαλλίασιν. Ὅθεν ἂν ἐγὼ δὲν εἶμαι πρὸς ἀμοιβὴν ἱκανὸς, ὁ μισθοποδότης θέλει κάμῃ τὴν ἀνταπόδοσιν. Καὶ ἂν μὲ στέργῃ δοῦλον, ὃς μὲ δοκιμάσῃ ὑπερέτην τῶν προσταγμάτων τῆς τῶν δεσποτικῶν καὶ θέλει μὲ εὖρῃ ὅλῃ τῇ ψυχῇ πρόθυμον. Διὸ ταπεινῶς ἀσπάζομαι ἐν πάσῃ ταπεινοφροσύνῃ τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου. Τῆς ὑψηλῆς σου ἀρχιερωσύνης δοῦλος ἐλάχιστος καὶ πιστός,

Ἄγγελος Σουμμάκιος.

Ἀπὸ Ζακύνθου, ἐν ἔτει 1710 ἐν μηνὶ ἰουλίῳ 13.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱός μου ταπεινῶς προσκυνεῖ τὴν σὴν μακαριότητα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ.

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης ἐν Χριστῷ μοι πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα μετ' εὐλαθείας προσαγορεύομεν καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομεθα, δεόμενοι τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ νὰ τὴν διαφυλάττῃ εἰς τὸν ἀγιώτατον πατριαρχικὸν ἀποστολικὸν αὐτῆς θρόνον ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀδυσσεύσῃ ὑγίειᾳ καὶ εὐημερίᾳ μετὰ μακροβιότητος.

Τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν ἀγαθὴν καὶ ἐφευτάτην αὐτῆς ὑγίειαν ἐχάρημεν· ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἀγίας αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐχα-

ριστοῦμεν αὐτῇ. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα. Εὐχεται ἡ ὑμετέρα μακαριότης νὰ ἐπιστήσῃ ἡ θεία πρόνοια τοῖς βασιλικοῖς πράγμασιν ἐπίτροπον ἄξιον καὶ συμπαθεῖ πρὸς τὸ ὑπῆκοον, περὶ οὗ μεγάλως ἐδοξάσαμεν τὸν προνοητὴν τῶν ὅλων θεὸν, ὁποῦ ἐνευσεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ κραταιοτάτου ἡμῶν βασιλέως καὶ ἔκλεξεν ἐπίτροπον τὸν Μεχμέτ πασᾶν, ὁ ὁποῖος καθὼς καὶ εἰς τὴν πρώτην ἐπιτροπὴν ἐφάνη ὅτι εἶναι ἐπεικὴς καὶ ἥπιος, καὶ ἐλπίζομεν ἐν ταῖς εὐτυχισμέναις ἡμέραις τῆς ὑψηλότητός του νὰ ἴδωσιν ἄνεσιν ὅλοι οἱ ὑποκείμενοι τῇ κραταιᾷ βασιλείᾳ, καὶ μάλιστα αὐτοὶ οἱ τόποι ὁποῦ κατετρυχώθησαν ἀπὸ τὰς συνεχεῖς μεταβολὰς καὶ ἐπιβουλὰς τῶν κακότητων, καὶ ἐκατήντησαν εἰς τοιαύτην ἀδυναμίαν.

Ἐλυπήθημεν οὐ μετρίως ὁποῦ διὰ τὴν ἀνταρσίαν τῶν Ἀράβων ἠφάνισθησαν ἐκεῖσε πολλοὶ χριστιανοί · ὁ πανάγαθος θεὸς διὰ τῶν θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν νὰ δώσῃ εἰς τὸ ἐξῆς κατάστασιν εἰρηνικὴν. Εὐχαριστοῦμεν δὲ καὶ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὁποῦ πάντοτε χορηγεῖ ἡμῖν δαφιλῶς τὰς ἀγίας αὐτῆς εὐχὰς καὶ μὲ πατρικὴν στοργὴν μᾶς παρακινεῖ νὰ τὴν παρακαλέσωμεν περὶ ὧν ἤθελε μᾶς τύχῃ χρεία · καὶ λοιπὸν ἐπειδὴ αἱ ἀλλεπάλληλοι χρεῖαι ἔφεραν ὀλίγην ἄργητα καὶ δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ στείλωμεν αὐτῇ τὰ ὀφειλόμενα χίλια γρόσια, παρακαλοῦμεν αὐτὴν νὰ μᾶς ἔχῃ ὀλίγην ὑπομονὴν, καὶ ἐλπίζομεν χωρὶς πολλῆς βραδύτητος νὰ κάμωμεν τὴν πληρωμὴν αὐτῶν μετὰ εὐχαριστίας, μόνον ἃς μὴ μᾶς λείπουν συνεχῶς τὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα ἐξαγγελτικὰ τῆς ἀγαθῆς καὶ πολυποθῆτου ἡμῖν αὐτῆς ὑγείας · οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν ἀάμπολοι καὶ πανευτυχεῖς, καὶ αἱ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1710 σептемвриου 30.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν

μακαριότητα προσκυνῶ, καὶ τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιάν εὐλαβῶς ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ, ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ὑγιαίνουσιν καὶ εὐθυμοῦσαν ἐν εὐτυχίᾳ διηγεῖ μετὰ μακροβιότητος.

Τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα ἔλαβον ἐξ οὗ τὴν καλὴν αὐτῆς ὑγίειαν μαθὼν χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σῶζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ. Γράφει ἡ ὑμετέρα μακαριότης πῶς ἐσυγχύσθη πολλὰ ἀπὸ τὸ παρ' ἐλπίδα μαζιλίχι τοῦ αὐθέντου τοῦ ἀδελφοῦ μας. Τί νὰ κάμωμεν; ἐπειδὴ καὶ ὁ καλὸς διθύων τὰ πάντα θεὸς οὕτως ἡδύκῃσε, κάμνει χρεῖα καὶ ἡμεῖς νὰ ὑπομένωμεν καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ ἀποφασισθέντα μὲ ἀτάραχον γνώμην νὰ τὰ δεχώμεθα. Τὸν τρόπον καὶ τὸ διατί νὰ τὰ γράψωμεν λεπτομερέστερον πολλὰ πράγματα μᾶς ἐμποδίζουσι· τοῦτο μόνον διὰ τὴν ὥραν τὸ φανερώτερον ἅς ἡξεύρη ἡ μακαριότης τῆς πῶς ἀπὸ τὸν Χάνη ἐσυνέβη τὸ συμβάν· τὰ ἐπιχειρισθέντα καθ' ἡμῶν παρὰ τοῦ νῦν αὐθεντεύοντος τὰ πιστεύω, διατί ὄχι μόνον πῶς ἀδυνατεῖ, ἀλλ' οὐδὲ εἶναι παντελῶς δύσκολον εἰς ἄνθρωπον, ὅπου καὶ πρότερον (καθὼς τὸ ἡξεύρει καὶ ἡ μακαριότης τῆς) δὲν ἔπαυε νὰ τὴν πληττῇ μὲ βέλη ἐπιβουλῶν, νὰ μεταχειρισθῇ καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ βέλη, καὶ νὰ τολμήσῃ ἐκ δευτέρου τὸ τολμηθέν· ὅμως ἐλπίζω εἰς τὸν θεὸν νὰ μὴν ἰσχύσουσιν αἱ ἐπιβουλαί, ἀλλὰ νὰ διαλυθῶσιν εἰς τὸν ἄέρα διὰ πολλὰ αἵτια, καὶ τὸ περισσότερον διατί ὁ προγραφεὶς δὲν ἐπέτυχε τοῦ ποθουμένου ἀπὸ ἀγάπην Τουρκῶν, οὔτε ἀπὸ κάμμιαν ἀνδραγαθίαν ἢ ἀρετὴν, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ Χάνη τὴν παρακίνησιν. Ἐγὼ καὶ πάλιν εἰς τὰ συμβησόμενα δὲν θέλω παύσῃ καὶ μὲ λόγων δυνατῶν δύναμιν, καὶ μὲ ἄσπρα, ἂν τύχῃ μεγαλιτέρα χρεῖα, καὶ νὰ βοηθῶ καὶ νὰ ὑπερμάχωμαι. Τὸν ἐρχομὸν τῆς εἰς Ἀδριανούπολιν τὸν ἐστοχάσθη πολλὰ φρόνιμα, διατί ὁ καιρὸς ἔστι τὸ καλεῖ. Ἄς ἔχω πάλιν τὴν τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμάτων, ἧς οἱ χρόνοι εἴησαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάντοτε εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1710 δεκεμβρίου 9.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΑΝΩΝΥΜΩ ΤΙΝΙ

Ὅποσος δυσχερείας γέμει ὁποιονοῦν ἀρχῆς εἶδος καὶ πάλαι ἡμᾶς οὐκ ἐλελήθει, ἅτε δὴ κομιδῇ ἐφήβους αὐτόπτας γιγνομένους ὧν ἐσημέραι ὁ μακαρίτης ἡμῶν ἐπειρᾶτο πατήρ ἐν τῇ τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείῳ αὐλή. Πρὸσω δὲ χωρούσης ἤδη τῆς ἡλικίας, καὶ ἀφηγουμένῳ αὐτῷ τὰ διηγεκῶς ἀπαντῶντα καὶ τὰ πάλαι, ὧν τὰ μὲν ὤφει τὰ δὲ ἀκοῇ παρειλήφει, ἐπὶ λεπτοῦ διόντι, οὐ μόνον φιληκῶς τὸν νοῦν προσείχονεν, ἀλλ' ὥς τὴν αὐτὴν ἐνοστήσομενοι πορείαν τῇ τῶν πολιτικῶν βίβλων ἀναγνώσει τὸ πλεῖον ἐπιμετροῦντες ἦμεν τοῦ χρόνου. Οὕτω δὲ τὸ δέκατον ἔγδοον τῆς ἡλικίας ἀνύσαντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοί, εἰ καὶ ἀέκοντι θυμῷ, τὴν τῆς γενικῆς ἐρμηνείας ἀξίαν, ἥ, ἀληθέστερον εἰπεῖν, τὸ δύσοιστον ἄχθος τοῦ ἐν αὐτῇ βίου ἀναλαβόντες, θεαταὶ ἦμεν διηγεκῆς πολλῶν καὶ ἐξαισίων ἐγχειρημάτων καὶ κατηλεῶμεν ἄρα τοὺς ἐπειλημμένους τῶν τῆς ἀρχῆς οἰάκων, ἅτε διὰ μυρίων πόνων οὐδὲν ἄλλο εἰ μὴ τὴν τῶν πολλῶν αὐτοῖς ἐπισπωμένους ἀπέχθειαν. Καὶ τότε μὲν παρῆν ἡμῖν τὰς τῶν ἄλλων σκοπεύειν πράξεις, τῶν κινδύνων οὐ πᾶν τοι μετέχουσιν. Ἄλλ' ὁπνίκα, τὴν τῆς Μολδαβίας ἡγεμονίαν ἐγχειρισθέντες, ἐπ' αὐτοῖς γεγόναμεν τοῖς πράγμασιν, ὅσον δυσχερὲς εἴη τὸ ἄρχειν, καὶ ὅτι οὐ μόνον δυσκατόρθωτον ἀλλὰ σχεδὸν ἀδύνατον εἴη τὸν ἡγεμονεύοντα πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἀρέσκειν καλῶς ἐργῶμεν· οὐ μόνον διὰ τὴν ἔμφυτον μονονουχίαν πᾶσιν ἀνθρώποις φιλαυτίαν, ἥτις ἐν ἑαυτῇ περιεβλήθη πᾶσαν μιανίαν καὶ βδελυρίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν κατὰ τινα ἀρχαίαν ιδιότητα ἐμφωλεύουσιν τῷ γένει τῶν Δακῶν ἐς τὰ χεῖρω μετὰ ῥύμης φορὰν, ἐξ ἧς ἀνέκαθεν αἱ κατὰ τῶν ἰδίων ἡγεμόνων ἀνερράγησαν στάσεις, αἱ κατ' ἀλλήλων ἀνεφύησαν ἐριδὲς καὶ διχόνοιαι· ὧν ἴσως ἂν τις ἠτιάσατο τοὺς κατὰ καιροὺς ἡγεμόνας ἢ ἄλλοις τισὶν ἐπεγράψατο, εἰ μὴ ὁ παρελθὼν χρόνος (ὅς οὐκ ὀλίγους μετρίους τὸν τρέπον ἡγεμόνας αὐτοῖς ἐδεδιώκει, καὶ τῶν ἔξωθεν ἐπηρεϊῶν ὅλας ἐν αὐτῶν δεκάδας ἀσινεῖς ἐτετηρήκει) πᾶσαν τοιαύτην ὑπόνοιαν ἀφείλετο. Εἰ δ' ἔχοι τις ἀνεπιμύμως ἑαυτὸν ἐπαινέσαι, οὐδ' ἡμεῖς ἀπελίπομεν, θεοῦ συναιρουμένου, τὰ γε πλείω τῶν τοῖς ἡγεμονεύουσιν ἐπιβαλλόντων, καὶ οὐ μόνον λόγοις ἀλλὰ καὶ ἔργοις πατρικὴν εὖνοιαν αὐτοῖς ἐπεδειξάμεθα, καὶ οὔτε

πόνου οὔτε χρημάτων ἐφεισάμεθα, ὅπως τὴν δεινῶς τετραχωμένην πολιτείαν ἀνορθώσωμεν. Ἀλλὰ τοσοῦτον ἐδεήσμεν χάριτας ἀπολαβεῖν τῶν ὑπεργμένων, ὥστε οὐδὲ τὴν ἐνίων ἀπέχθειαν ἀπεφύγομεν, ἥκισθ' ὅμως μετὰμελοι γιγνόμεθα. Θεὸς γὰρ, ὁ πάντα ἐφορῶν καὶ ἰσορρόπους ἀντιμετρῶν τοῖς πραττομένοις τὰς δίκας, ἡμῖν μὲν πάντως ῥηστώνην πραγμάτων ἐπιχορηγήσει, τοῖς δὲ τῶν ἀγαθῶν οὐκ ἀντιποιουμένοις ἀποδώσει τῆς κακονοίας τὰ ἐπίχειρα.

1711 Ἰανουαρίου 20.

35

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα μετ' εὐλαθείας προσαγορεύομεν καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ νὰ τὴν διαφυλάττῃ εἰς τὸν ἀγιώτατον πατριαρχικὸν καὶ ἀποστολικὸν θρόνον αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀδιασείστῃ ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ μετὰ μακροδιότητος.

Τὸ ἱερὸν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος γράμμα μετὰ καὶ τῶν ἀγίων αὐτῆς εὐχῶν εὐλαδῶς ἐδέχθημεν· ἐξ οὗ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγιείαν μαθόντες, τὸν δοτήρα τῶν ἀγαθῶν θεὸν μεγάλως ἐδοξάσαμεν. Εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, ὅπου σοφώτατα καὶ ἀγιώτατα μᾶς παρακινεῖ· ὁ ἐλεήμων θεὸς διὰ τῶν ἀγίων αὐτῆς εὐχῶν νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν ἐκ τῶν συμβάντων ἀθυμίαν καὶ νὰ κυβερνήσῃ καὶ μὲ τὴν ἄπειρόν του εὐσπλαγχνίαν τὰ καθ' ἡμᾶς. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ παρὸν ἐφάνη συμπερώτατον τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι νὰ διατρίβῃ αὐτοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν τὴν τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμμάτων καὶ προσταγμάτων μετὰ τῆς δηλοποιήσεως τῆς ἀγαθῆς ὑμῶν ὑγείας, τῆς πάντων ἡμῶν προτιμοτέρας.

Διὰ τὸ πέσιμον τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ἁγίου Τάφου ὁ ἐν Χριστῷ αὐτῆς υἱὸς καὶ ἡμέτερος φίλτατος ἀδελφὸς ἄρχων μέγας δραγουμᾶνος φρον-

τίζει καὶ θερμὰ κοινολογεῖ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τοὺς μεγιστάνας ὁποῦ κάμη χρεῖα· ὁ ὅποιος κατὰ τὸ παρὸν ὄντας ἀχαμνός, ζητῶντας συγγνώμην ἀσπάζεται τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιάν, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀποδώσων καὶ δι' ἰδίου γράμματος τὴν ὀφειλομένην προσκύνησιν. Ἡμεῖς δὲ ἐν πᾶσι τοῖς ἀνήκουσι τῷ ἁγίῳ Τάφῳ καὶ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι εἰμεσθεν προθυμότατοι ὅσον ἡμῖν συγχωρεῖ. Τὰ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ καὶ αἱ ἅγαι αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1711 φεβρουαρίου 5.

Ἰω. Νικόλαος βρεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἁγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα μετ' εὐλαδείας προσαγορεύομεν καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιάν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττῃ αὐτὴν εἰς τὸν ἁγιώτατον πατριαρχικὸν καὶ ἀποστολικὸν αὐτῆς θρόνον ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀδιασειστώ ὑγίειᾳ καὶ εὐημερίᾳ μετὰ μακροβιότητος.

Τὸ γεγραμμένον τῇ 8 φεβρουαρίου ἱερὸν αὐτῆς γράμμα μετὰ τῶν ἁγίων αὐτῆς εὐχῶν εὐλαδῶς ἐδέχθημεν, ἐλυπήθημεν δὲ κατὰ πολλὰ ὅτι ἐνωχλήθη καὶ ἀπὸ ἀσθενείας καὶ ἀπὸ τὴν ποδालγίαν ἡ ὑμετέρα σεβασμιότης καὶ παρακαλοῦμεν τὸν πανάγαθον θεὸν νὰ ἐπιχορηγήσῃ ταχέως τὴν ἀνάρρωσιν καὶ νὰ μᾶς χαροποιῇ μετὰ τὴν ἀγγελίαν τῆς ἐφετητικῆς καὶ ἀναγκαιοτάτης αὐτῆς ὑγείας. Εὐχαριστοῦμεν δὲ καὶ διὰ τὰ ἐφεξῆς φιλοστόργως γραφόμενα, τὰ ὅποια ὅλα παραστήνουςι τὴν διάπυρον καὶ θερμὴν αὐτῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην, καὶ μᾶς καταστήνουςιν ὅλως ὑπόχρεων εἰς τὴν πολυειδῶς διατρανουμένην καὶ ἀναλάμπουσιν πατρικὴν καὶ πνευματικὴν διάθεσιν τῆς ὑμετέρας σεβασμιότητος. Παρακαλοῦμεν δὲ καὶ πάλιν νὰ ἔχωμεν τὴν τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμά-

των καὶ προσταγμάτων μετὰ καὶ τῶν θεσπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴσαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμοὺς.

1711 φεβρουαρίου 15.

Ἰω. Νικόλαος Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχᾳ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν σεβασμιωτάτην μακαριότητα προσκυνῶ, καὶ τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιὰν εὐλαβῶς ἀσπάζομαι δεόμενος τοῦ ἐν τριάδι ὑμνουμένου θεοῦ ἡμῶν ὅπως διαφυλάττῃ αὐτὴν ὑγιαίνουσιν καὶ εὐθυμοῦσιν ἐν εὐημερίᾳ διηγεκεί μετὰ μακροβιότητος.

Τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα ἀσπασίως ἔλαβον καὶ ὑπὲρ τῆς ὑγείας αὐτῆς καὶ εὐημερίας ὕμνους εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σῶζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν ἁγίῳ θεῷ. Ἐχάρην δὲ καὶ τὴν μεθ' ὑγείας ἐπιστροφὴν αὐτῆς εἰς Ἀθριανούπολιν, ἐνθα ἐλπίζομεν οὐκ εἰς μακρὸν νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν, νὰ λάβωμεν τὰς ἁγίας αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, ἐφόδια εἰς τὸν μελετώμενον δρόμον τῆς ἐκστρατείας. Λέγεται τὴν τετάρτην πῶς γίνεται τὸ ἀλὰ ὀρδί. Ἔγνων καὶ τὸ αἷτιον τῆς ἄρρηκτας εἰς ἀπάντησιν τοῦ προπεμφθέντος ἐμοῦ γράμματος, πλὴν καὶ ἐγὼ ζητῶ παρ' αὐτῆς συγγνώμην ὅτι ἄρρηξα νὰ τὴν ἀποκριθῶ, τὸ ὅποιον ἔγινεν ἀπὸ ἀχαμνοσύνης τοῦ σώματος καὶ τοὺς πολλοὺς περισπασμούς.

Περὶ δὲ τῶν ἡγεμόνων τῆς Μολδαβίας καλῶς ἀποφαίνεται, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ὁ τόπος πολλὰ ἀδυνάτησε καὶ ὅλον εἰς ἀδυναμίαν τρέχει. Διὰ τοῦτο οἱ ἡγεμονεύοντες ἐκεῖσε τὴν παρ' ἐκάτερα δύναμιν ὀλίγην τὴν ἔχουσιν. Εὐχαριστῶ τῇ αὐτῆς μακαριότητι ὅπου ἐπεμελήθη καὶ ἀνέφερε πρὸς τὸν ὑψηλότατον αὐθέντην Οὐγγροβλαχίας Βασσαράδα βοεβόδα περὶ τῶν χρεωστουμένων ἡμῖν ἀσπρων, ὅτι εἶναι ὁ ὀρισμὸς τῆς ἐκλαμ-πρότητός του.

Περὶ δὲ τοῦ κουμπέ εἰς τὸν ἅγιον Τάφον ὁποῦ ὀρίζει πῶς ἔπεσεν ἓνα μέρος ἀπὸ τῆς καμάρης, ἐπεμελήθηκα τὰ δυνατὰ, καὶ πάλιν ὅλο θέλω ἔχει τὴν ἔννοιαν. Ἀπὸ τοὺς δυτικούς ὅμως κάμμία δῆλωσις δι' αὐτὸ δὲν ἐγινε πουθενά, ὅμως ἐπῆρα τὰ σουρέτια τῶν ὁρισμῶν ἀπὸ τὸν ἐσιώτατον γέροντα Ἀθανάσιον, καὶ τὰ παρούσασα τῷ πρώτῳ βεῆς ἐφέντη, νῦν δὲ μπεγλιτζῆ ἐφέντη, καὶ τὸν ἐσύτυχα πολλὰ, καὶ ἂν κάμνη χρεῖα νὰ γίνωσι νέοι ὁρισμοί, καὶ ἀπεκρίθη ὅτι, κατὰ τὸ παρὸν, ἀνάγκη δὲν εἶναι. Εἶπεν ὅμως πῶς θέλει ἔχει φροντίδα, ἂν τύχη καὶ προσδληθῇ ἀπὸ τοὺς ἐναντίους καὶ ζητήσουν νὰ πάρουν φερμάνι διὰ νὰ κάμωσι τίποτε εἰς ἐκεῖνο τὸ κρήμισμα, θέλομεν σταθῇ νὰ τὸ ἐμποδίσωμεν, λέγοντες πῶς εἶναι ὁρισμοί ὅτι δὲν ἔχουν ἄδειαν αὐτοὶ οἱ δυτικοὶ νὰ κάμουν τέτοια εἰς τὸν ἅγιον Τάφον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔκρινα νὰ φυλάττηται τὸ πρᾶγμα τὸ μυστικώτερον, μήπως καὶ δοθῇ κρότος εἰς τοὺς ἐναντίους καὶ ἐξυπνήσουν, πλὴν μήτε ἡμεῖς πρέπει νὰ εἴμεθα ξεννοιασμένοι, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἴμεθα ἔξυπνοι καὶ νὰ φροντίζωμεν μήπως καὶ ἤθελαν κάμη κάμμιαν ἀπάτην οἱ δυτικοί, καθὼς ὀρίζει νὰ λάβωσιν ὁρισμὸν περὶ τοῦ ῥηθέντος κουλέ. Ἄς ἔχω δὲ πάλιν καὶ πάλιν τὴν τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμάτων εἰς δῆλωσιν τῆς ἀγαθῆς αὐτῆς ὑγείας, ἔτι δὲ καὶ τὰς θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχάς, ἧς οἱ χρόνοι εἶψαν κάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1711 φεβρουαρίου 19.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχᾳ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα μετ' εὐλαθείας προσαγορεύομεν, καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττῃ αὐτὴν εἰς τὸν ἀγιώτατον πατριαρχικὸν καὶ ἀποστολικὸν θρόνον ἐν

εἰρήνῃ καὶ ἀδιασεισῶ ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ μετὰ μακροβιότητος. Ἄν καλὰ καὶ πρὸ ἡμερῶν ἐγράψαμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, ὅμως ἡ ἔφεσις ὁποῦ ἔχομεν νὰ ἀπολαύωμεν συχνάκις τῶν ἁγίων αὐτῆς εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν δὲν συγχωρεῖ νὰ πραραδράμωμεν οὐδεμίαν εὐλογον ἀφορμὴν τοῦ γράφειν. Ἐπειδὴ λοιπὸν πλησιάζουσιν αἱ πάνσεπτοι ἡμέραι τῆς κοσμοσωτηρίου ἐγέρσεως τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ, παρακαλοῦμεν αὐτὸν τὸν κύριον ἡμῶν καὶ θεὸν νὰ πανηγυρίσῃ ἡ ὑμετέρα μακαριότης εὐδαιμόνως τὸ ἅγιον πάσχα καὶ νὰ τὴν ἀξιώσῃ εἰς παμπόλλων ἐτῶν περιόδους νὰ ἑορτάζῃ μετὰ φαιδρότητος καὶ εὐτυχίας. Νὰ ἔχωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς θαυμάσιον τὰς ἁγίας καὶ μυρίων ἀγαθῶν χορηγοὺς αὐτῆς εὐχάς, μετὰ καὶ τῶν πατρικῶν αὐτῆς ἐπιταγμάτων, καὶ τῶν ἀγγελτικῶν τῆς πολυποθῆτου αὐτῆς ὑγιείας γραμμάτων. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1711 μαρτίου 21.

Ἰω. Νικόλαος βοεδόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΑΝΩΝΥΜΩ ΤΙΝΙ

Καὶ τοῦτο φιλίας ἀκραιφνοῦς δεῖγμα λαμπρὸν, τοσοῦτω τέπων διαστήματι καὶ πελάγους εὖρει διεστηκότα ἤκιστ' ἀμνημονεῖν παλαιᾶς ἐταιρείας, ἀλλ' οὕτω περιπαθῶς τὰ καθ' ἡμᾶς ἀναπυνθάνεσθαι. Πολλὰς ἄγομεν ἄρα τῇ σῇ ἐμμελείᾳ τὰς χάριτας τῆς τοσαύτης πρὸς ἡμᾶς εὐνοίας · καὶ εἴθε ἐξὸν ἡμῖν εἴη αἰσιωτέρας τισὶν ἀγγελίας καὶ αὐτῇ τινα θυμηδία ἐνστάξαι, ὑπὸ τοῦ ἀνταμειβομένου τὸ διακαὲς τοῦ πρὸς ἡμᾶς φίλτρου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἄλλως ἔδοξε τῷ θεῷ διοικονομῆσαι ἕς γε τὸ παρὸν τὰ ἡμέτερα πράγματα, τὴν ἀληθῆ τούτων εἰκόνα, ὅσον ἐγχωρεῖ μῆκος ἐπιστολῆς, τῷ λόγῳ ζωγραφίσαντες, οὐκ ὀκνήσομεν σοι ὑπ' ὅψιν προθεῖναι · τοῦτο μὲν ἐντεῦθεν ὅποιαν οὖν τό γε νῦν ἔχον ἀνακούφισιν τῶν ἀνιώντων εὐρεῖν ἐλπίζοντες · τοῦτο δὲ θαρροῦντες κομισάμενόν σε τὰ γράμματα καὶ φίλον κάμνοντα κατοικισάμενον, οὐκ ἀναδαλέσθαι τὴν ἐπικουρίαν, ἀλλ' ὅσον οὔπω τὰ ἀπὸ τῆς φιλοσοφίας φάρμακα φιλοφρόνως ἐπιπάσεις τῷ τραύματι.

Καί ὁπόσα οὐ λείληθε τήν σὴν ἀξιόχαστον κεφαλὴν τί δεῖ μηχανῶναι; ὧν καὶ ἡ μνήμη λίαν ἡμῖν ἐστὶν ὀχληρὰ καὶ μονονοῦκ ἀφόρητος· ὅτι δηλαδὴ ἐλ νειαρᾶς ἡλικίας ὑπὸ τῷ μακαρίτῃ γεννήτορι ταῖς Μούσαις καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ συντραφέντες, ἐν πάνυ ὀλίγοις, κατὰ γε τὴν παροῦσαν τοῦ χρόνου φορὰν, εὐδοκίμειν ἐδοκούμεν. Τὸ δέκατον δὲ καὶ ὄγδοον τῆς ἡλικίας ἔτος ἐλπίοντες, εἰς τὴν βασιλῆιον αὐλὴν εἰσῆχθημεν καὶ τῷ τῆς γενικῆς ἐρμηνείας ἐκοσμήθημεν ἀξιώματι. Ἐξ ὅτου δὴ ἄμα τῇ ἡλικίᾳ καὶ τὰ τῆς εὐκληρίας ἐπεδίδου· ἔνθεν μὲν θεωρῶ τε καὶ τῇ καθ' ἡμέραν πείρᾳ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τοῦ νοῦς κατακαλλυνομένου, ἔνθεν δὲ τιμῶν προσθήκῃ καὶ προσόδων εὐροῖα τοῦ ἡμετέρου οἴκου περιρροομένου, καὶ μονονουχί πλεγμαυροῦντος. Ὁ γὰρ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἡμέτερος γεννήτωρ, ὁ ἀσίδιμος καὶ ἀξιόχαστος, τὸ κλέος τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος, ταῖς ἡρωϊκαῖς ἀρεταῖς, αἷς μέχρι θάμβους ἐκεκόσμητο, ἐς τοσοῦτον ἀπηρτημένου εἶχεν ἐκυτοῦ οὐ μόνον τοὺς ἐν τῇ τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείᾳ τῶν ὅλων προεστηκέντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς πλείους τῶν ἐν Εὐρώπῃ βασιλέων, ὥστε παρὰ μὲν τούτων δαψιλεῖς ἐπιφοιτᾶν ὁσημέρῃ τὰς εὐφημίας, παρὰ δὲ τῶν Ὀθωμανῶν οὐ μόνον ἐξιπίους ἐπαίνους ἀπντᾶν, ἀλλὰ καὶ πολυτελεῖς διδοσθαι προνομίας. Τοῦ δὲ φύντος διὰ τε τὸ γῆρας καὶ τὴν ποδαλγικὴν νόσον ἤδη ἀπειρηκός καὶ ὡς τὰ πολλὰ οἰκουροῦντος, ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς, ἡ δυνάμει εἶχομεν, τοῖς ἔγνεσι τοῖς ἐκείνου ἐπακολουθοῦντες ἤμεν, καὶ ἐν ὁποιοῦν ἐγχειρήματι τὰς αὐτοῦ ὑποθήκας ψυχῆς λόγον ἐπέχειν καλῶς ὑπολαμβάνοντες, κατ' ἐκείνας τὰ μετὰ χεῖρας δι'ιθύνομεν, καὶ οὕτω πως διῦπηρετούμεθα τῇ βασιλείᾳ αὐλῇ ὥστε οὐ πόρρω που ἀφεστάνει τοῦ πατρῷου ἥθους φαίνεσθαι, ἀδιακόπως τινὶ φορᾷ ἢ τῆς ἡμετέρας οἰκίας εὐδαιμονία εἰς τὰ πρόσω χωρεῖν οὐ διέλιπεν.

Ἄλλ' ἐν τούτῳ ἡμῖν οὔσι, καὶ τὴν διχμονὴν τῶν παρόντων εὐτυχίας οἰόμενοις ἀκρότητα, ἐξαίφνης βάσκανος τύχῃ προσέβαλε· φαιδρῶ τε τῷ προσώπῳ καὶ μειδιῶντι, καὶ πολλῷ πλείῳ καὶ κρείττω τῶν παρόντων ὑπισχνουμένη, οὐχ ἐκόντας μὲν, οὔτε πάνυ τοι βουλομένους, ἀλλ' ὅμως οὐδ' ἀντιτείνοντας παρεκτρέπει τῆς πρὶν πορείας, καὶ τῆς πατρίδος ἀνασπάστους ἡγεμονίας προσσχέματι πέρα τοῦ Ἰστροῦ ἐς Δακίαν ἀπαγαγοῦσα, μυρίῳ πραγμάτων ὄγλῳ ἐμβάλλει. Χάρις ὅμως τῷ κρείττονι. Ἐπιτραπέντες γὰρ τὴν τῆς Δακίης, τῆς κατὰ τὴν ἐπιχώριον φωνὴν Μολδοδακίης, ἡγεμονίαν, τῇ μὲν κατ' ἀρχὰς σκινούσῃ τύχῃ οὐ καθυπείξαμεν· ὥστε

τῇ λαμπρότητι τῆς ὀρχῆς καὶ τῇ ἐξουσίᾳ καὶ ἀδείᾳ, ἃς ἡ τῆς ἡγεμονίας ὑπεροχὴ καὶ τὸ τῶν ἀρχομένων ἐς κολακείαν ἔτοιμον νέψαι ἄρχοντι· δαψιλῶς εἰώθασι χορηγεῖν, καταδημαγωγηθέντας, τῆς μὲν τοῦ κοινοῦ τῶν ὑπηκόων ὠφελείας σμικρὰ φροντίσαι, κυνηγεσίῳ δὲ, ὡς τοῖς πολλοῖς φίλον, καὶ τρυφαίς ἑαυτοὺς ἐπιδοῦναι· ἡ καὶ τούτων μὲν ὀλιγωρῆσαι, δειναῖς δὲ καὶ συγκαῖς εἰσφοραῖς τρυχώσαντας τὸ ὑπῆκον ἐπ' αὐξήσει τῶν ὑπαρχόντων πᾶσαν καταναλῶσαι σπουδὴν. Τὴν δ' ἐναντίαν ὅλως ἐτρέπημεν· τρυφῆς δὲ καὶ βρασιωνῆς καὶ τῆς ἄλλης ἡδυπαθείας τοσοῦτον πόρρω γεγόναμεν, ὥστε καὶ αὐτῆς τῆς ὑγείας ἀφειδῆσαι, μοχθεῖν δὲ νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ πάντα λίθον κινεῖν, ὅπως ἐς γόνυ κάμψαντα τὰ τῆς Μολδοβλαχίας πράγματα ὅπως οὖν ἀνορθωθείη, καὶ οἱ τε εὖ γεγονότες καὶ τὸ λοιπὸν κατήκοον (ὅσοι εἰς ἄκραν πενίαν καὶ κακουχίαν ὑπὸ τῶν πρὶν ἐπηρειῶν συνελασθέντες τὴν ἐνεγκαμένην κατέλιπον καὶ εἰς ἄλλοδαπὰς διερρυσήσαν), χρηστοτέrais ἐλπίσιν ἀναπτρωθέντες ἐς τὰ οἴκοι πάλιν ἐπανακάμψαιαν, καὶ ὁ πρὶν ἐπανελθεῖ κόσμος ἀγροῖς τε καὶ πόλεσιν. Ὅποσα τοίνυν ἡμῖν μεμηγάνηται εἰς τὴν τούτου κατόρθωσιν, καὶ ὅπως ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, ὅπου οὐδ' ἔχνος ἀνθρώπων ἦν πολλαὶ καὶ καλαὶ κῶμαι καὶ πολίχνια, πόλεων σχῆμα προδεικνύντα, ἀνεφάνησαν, καὶ ὁσημέραι τὰ τῆς εὐτυχίας ἐπεδίδου, πανταχόθεν δῆμων ὅλων συρρεόντων, ἡμῖν μὲν ἀπέοικεν ἡ τούτων ἀφήγησις, ἅτε εἰς τὸν ἡμῶν αὐτῶν ἔπαινον τείνουσα· ἴσως δὲ εἴ τιτι τῶν φιλολόγων ἡ τῆς τῶν Δακῶν ἱστορίας συγγραφή προὔργου ἔσται, οὐ σιωπῇ παραδραμεῖται καὶ ταῦτα.

Ἀλλὰ τὰ μὲν τῆς ἡγεμονίας οὕτω πως ἐχώρει. Ὅπόσοι δὲ τὴν προτέραν ἡμῶν ἐπίδοσιν ὀρώντες διεπρίοντο καὶ διερρήγγυντο τῷ φθόνῳ, οὔτε τῆς Μολδοβλαχίας τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταβολὴν, οὔτε τὴν ἡμετέραν ἐπὶ πλέον εὐδοκίμησιν ἄρτι φέρειν ἔχοντες, ἡσυχίαν οὐκ ἔργον, οὔτε πᾶν δεινὸν καθ' ἡμῶν μηχανώμενοι διέλιπον. Καὶ δὴ, κρίμασιν οἷς οἶδε θεὸς, τοῦ κατὰ τῶν Μόσχων ἀναρραγέντος πολέμου, καὶ Δεβλετγιράου τοῦ τῶν Σκυθῶν σουλτάνου, τοῦ οὐ πᾶν τοι εὐνοϊκῶς ἔχοντος οὔτε πρὸς τὸν φύντα οὔτε πρὸς ἡμᾶς, εἰς τὴν βασιλεύουσαν ἀφικομένου, ταῖς ἐκείνου παρακλήσεσιν ὑπενδίδωσιν ὁ ἡμέτερος βασιλεὺς σουλτάν Ἀχμέτης, καὶ ἡμᾶς μὲν ἀέκοντί γε θυμῷ παραλύει τῆς ἀρχῆς, ἐγχειρίζει δ' αὐτὴν Δημητρίῳ τῷ Καντεμίρη. Ἐνθεν τοι ἡμεῖς μὲν εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἀνακάμψαντες, τῆς προτέρας μάλλον ἀξίας, ἡ τῆς τῶν Δακῶν ἡγεμο-

νίας, τὴν ἀπόβολήν δυσφόρως φέρομεν. Κάκεινο δὲ λίαν ἡμᾶς δάκνει καὶ ἄθυμίαν οὐκ ὀλίγην ἐμποιεῖ, ὅτι τὴν Μολδοβλαχίαν ἀνορθῶσαι σπουδάσαντες, τὴν πατρίαν οὐσίαν καὶ τὴν διὰ τοσούτων ἐτῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῇ ἐκτησάμεθα ἐφάπαξ ἐξεφορήσαμεν, ἐπὶ τῇ ἀποτίσει τῶν κατ' ἔτος τοῖς βασιλικαῖς ταμείοις ἀποδιδόμενων παρὰ τῆς Μολδαβίας τελῶν καὶ ἐς τὰς ἄλλας τῆς ἡγεμονίας ἀπαραιτήτους δαπάνας αὐτὴν καταναλώσαντες. Καὶ ἴσως μὲν μετριώτερον ἐνεγκεῖν εἵχομεν τὸ πρᾶγμα εἰ μέχρι τούτου ἔσθ' ἡ τῆς ζημίας. Νῦν δὲ τοῦ ὑπερκόου πάντῃ πενομένου, τοῦ δὲ βασιλέως οὐ καθυφιέντος, ἀλλ' ἀπαιτοῦντος τὰ συνθήκη δῶρα, καὶ βαρυτάτοις χρέεσιν ἑαυτοὺς ἐπεφορτίσαμεν· διὰ πολλῶν χρόνων ἐγκρατεῖς τῆς ἡγεμονίας ἐλπίζοντες ἔσεσθαι, καὶ ἐντεῦθεν οὐ μόνον τὴν τῶν χρεῶν ἀπότισιν ἐκ ῥάπτου ἡμῖν γενήσεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὸν πολυπλασιασμόν τῶν ὑπαρχόντων μετ' οὐ πολλὸν χρόνον ἐπακολουθησάτωι προδοκῶντες.

Οὕτω τοίνυν τό γε νῦν εἶναι ἔχει τὰ καθ' ἡμᾶς. Ἄλλ' ὁ συγχωρήσας τὴν προσβολὴν τούτων τῶν δυσχερειῶν θεὸς οὐκ εἴασεν ἡμᾶς ἐπὶ πολὺ χρηστοτέρων ἀμοιρεῖν ἐλπιδῶν. Ὁ γὰρ γεννάδας Δημήτριος, τὸ ἀπὸ Σκυθίας ἀνδράποδον, καίτοι προῖκα τὴν ἡγεμονίαν εἰληφώς, καὶ πολλῆς τῆς παρὰ τῶν κρατούντων εὐμενείας καὶ φιλοφροσύνης ἀπολαύσας, ἐπειδὴ ὥδινεν ἔκπαλαι τὰ τῆς ἀποστασίας, τὴν Μολδαβίαν καταλαβὼν, ἀνευ ἀναβολῆς εἰς ἔργον ἄγει τὸ μελετώμενον, καὶ τῶν μὲν Ὀθωμανῶν ἀφίσταται, προσχωρεῖ δὲ τοῖς Μόσχοις. Ἄλλ' ὁ φρονηματίας ἑαυτὸν τε κάκεινους ἐς ἄρκυς ἐμβάλλει, καὶ διὰ τῆς ἀποστασίας ζημίαν ἐπαγαγεῖν τοῖς Ὀθωμανοῖς οἰόμενος, τοῖς μὲν δίδωσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν νίκην, οὓς δ' ὠφελῆσαι σπεύδει, τοὺς Μόσχους, ἐς ἐκονειδίστους συνωθεῖ συνθήκας. Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων χωρησάντων, καὶ τῆς τοῦ Καντεμίρη προδοσίας καταφώρου γεγονυίας, πάλιν, τῇ τοῦ κρείττονος εὐμενείᾳ, ἡ ἡμετέρα εὐθύτης καὶ ἀθωότης δῆλη γέγονε τῷ τε βασιλεῖ καὶ τοῖς ἐν τέλει καὶ τῷ δήμῳ· καὶ πάντες ἄρ' εὐφημοῦσι τὸ ἡμέτερον ὄνομα, καὶ αὐθις κοινῇ ψήφῳ τῆς ἡγεμονίας ἀξίους κρίνουσιν. Ἡμεῖς δὲ μετὰ δακρύων καὶ στεναγμῶν ὅλως νοῦν τε καὶ ψυχὴν θεῷ προσηλώσαντες, κατὰ τὸ ἅγιον αὐτοῦ θέλημα διοικονομηθῆναι τὰ καθ' ἡμᾶς ἐκτενῶς ἱκετεύομεν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΩ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΩ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ
ΔΡΥΣΤΡΑΣ ΚΥΡΙΩ ΙΕΡΟΘΕΩ

Ὅσον τὸ ἀνέκαθεν ἡμῶν πρὸς τὴν ὑμετέραν φιλίην καὶ ἱερὰν κεφαλὴν φίλτρον ἴσμεν ἤκιστ' αὐτὴν λεληθῆναι, πολλάκις πείραν εἰληφύσαν, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐλαβείας τὸ ὑπερβάλλον, ὃ καὶ τὸ ὑπερέχον τῆς ἱεραρχίας, ἡ κεκόσμηται, γεραίροντες διατελοῦμεν ἄξιωμα, καὶ τὰς ἐμφύτους καὶ ἐπικτήτους ἀρετὰς αἷς περιστέφεται τιμῶντες οὐ διαλελοίπαμεν, πάνυ καλῶς οἶδεν. Οὕτω δὲ γνώμης ἔχουσι, τῶν τοῦ Δανούβεως νημάτων τὰ ἐκ τῆς ὑμετέρας εὐαγοῦς ψυχῆς πηγάζοντα ρεῖθρα πολλῶ ἡδύτερα ἢ ἡμῖν ἀπήντησεν· ἄτε ψυχὴν ἀρδεύουσα, καὶ καρδίαν ὑπὸ τῶν βιωτικῶν φροντίδων αὐχμῶσαν πλουσίως ποτίζοντα, καὶ πνευματικῆς θυμηδίας κατακόρως ἐμφοροῦντα. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ μὲν τοῦ ποταμοῦ ρεῖθρα πρὸ ὀφθαλμῶν ἡμῖν γέγονε, καὶ τὸ τούτων μεταλαβεῖν ἐκ ῥάστου, τῆς δὲ ὑμετέρας νέκταρος καὶ ἀμβροσίας ἡδυτέρας θέας καὶ ὁμιλίας ἀπολαῦσαι, καὶ τὰς ἱερὰς εὐχὰς τε καὶ εὐλογίας αὐτοπροσώπως ἀρύσασθαι τανῦν, καίτοι πάνυ ἐφετῶς ἔχουσιν, οὐ γέγονεν ἐξόν, οὕτω καλῶν ἐφοδίων ἡμοιρηκότες μετὰ κατηφείας τὸ πρόσω τῆς ὁδοῦ διηνύσαμεν ἢ εἰ μὴ τὸν δεύτερον πλοῦν, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀσπασάμενοι, τῇ διὰ γραμμάτων ὁμιλίᾳ τὴν ἀποτυχίαν ὅπως οὖν ἐθεραπεύσαμεν. Προστεροῦμεν ἄρα τὴν ὑμετέραν πανιερότητα ταῖς αἰσιωτάταις προσήρσεσι καὶ μετ' εἰλικρινείας καὶ εὐλαβείας τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμενοι λίαν αὐτὴν ἀντιβολοῦμεν, ὅπως, τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην ἀκέραιον διατηροῦσα, ἔν τε ταῖς πρὸς θεὸν ἐντεύξεσι μνείαν ἡμῶν ποιουμένη καὶ τῶν ἀγίων αὐτῆς εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν μεταδίδουσα μὴ διαλείποι. Ταύτη γὰρ εὐέλπιδές ἐσμεν καὶ τὴν ἀνωθεν ἀρωγὴν ἐπιχορηγεῖσθαι· ἡ καὶ μόνη πάσας ἀναθέντες τὰς ἐλπίδας, τῇ αὐθις ἡμῖν ἐμπιστευθεσθὴ ἡγεμονίᾳ τῆς ἀλλεπαλλήλαις ἐπιδρομαῖς καὶ αἰχμαλωσίαις ἐξιτήλου καὶ μονοноῦ κατὰ κράτος ἀναστάτου γεγεννημένης Δακίης ἐαυτοὺς ἐπιδεδώκαμεν· οὐκ ἀγνοοῦντες ὁπόσης γέμει δυσχερείας, κατὰ τὴν παροῦσαν τοῦ χρόνου φορὰν, ἡ ταύτης διοικήσεις, ἀλλὰ θεῷ, παρ' ὃ καὶ τὰ ἀδύνατα δυνατὰ, ὅλως τεθαρρηκότες, καὶ τὸν ἀπ' ἐκείνης τῆς πηγῆς

ἔλεον ἀναμνηρίστως ἐλπίζοντες διὰ γε τῶν ὑμετέρων εὐαγῶν καὶ εὐπροσ-
δέκτων ἐντεύξεων.

1711 ὁκτωβρίου 27.

41

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΩ ΥΙΩ ΑΥΤΟΥ ΣΚΑΡΛΑΤΩ

Καὶ καθ' ἑαυτὸ μὲν ἀθυμίας οὐ σμικρᾶς πρόξενον τὸ κεχωρίσθαι τῶν
φιλιτάτων· ἀλλὰ τὸ πυρετῷ κάμνοντά σε καταλιπεῖν ἐπέτεινε τὴν τῆς
ψυχῆς ἀθυμίαν, ὥστ' οὔθ' ὀδεύοντα, οὔτε καταλύοντα παραμυθίαν εὐρί-
σκεσθαι, ἀλλὰ διηνεκῶς οὐδὲν μείον τῇ ἀνία τρυχοῦσθαί με, ἢ σὲ, φίλτατε
καὶ ἐπέραστε παῖ, τῷ καύματι τοῦ πυρετοῦ. Καὶ δεδηλωκότος σου, ἀπαλ-
λαγέντα ἦδη τῆς νόσου, τὴν πρὶν σε ἀναλαβεῖν ὑγίειαν καὶ ὄρκον προσε-
πιθέντος εἰς βεβαίωσιν ταυτησί, τῆς ἀγαθῆς ἀγγελίας, οὕτω τῆς ἀθυμίας
παντάπασιν ἀπήλλαγμα (τὰ γὰρ πατρικὰ σπλάγχνα ἐσαεὶ δέδοικε περὶ τὰ
τέκνα, καὶ τῇ πρὸς αὐτὰ ἀγάπῃ φλεγόμενα μυρία εἰώθεν ὑπονοήσας ἀμύσ-
σεσθαι), πάνυ τοι ὀλίγην παραμυθίαν εὔρον ὡς οὕτω τὴν σὴν ἀνάρρωσιν
καὶ ὑγίειαν πεπληροφόρημαι. Καὶ, ἵνα μὴ ἐπικρύψωμαι τὴν ἀσθένειαν
τῆς ἐμῆς ψυχῆς, οὐδ' ἀπαλλαγῆσομαι τῆς περὶ τῆς σῆς ὑγείας φροντίδος
μέχρις ἂν τὴν κατ' ἔψιν θέαν ἐξοικονομήσῃ τὸ θεῖον. Τότε δὴ, ἐρρωμένον
σε ἰδὼν, χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἔμπλεως περιπτύξομαι καὶ τὰς ἀπὸ στό-
ματος εὐχὰς ἐπιδαψιλεύσομαι. Τὸ δέ γε νῦν ἔχον, ἔνθεν μὲν ποίχ καὶ
ὑπονοία ταραττόμενος, ἔνθεν δ' ἐλπίσιν ἀγαθαῖς ὀπωσοῦν ψυχαγωγούμε-
νος, τὰς ἀπὸ καρδίας εὐχὰς ἐγχαράττω τοῖς γράμμασιν, ὣν τὸ κεφάλαιον
ἀσινῇ διατηρεῖσθαι σε τὴν ἐμὴν ἀγλαίην, τῇ τοῦ κρείττονος εὐμενείᾳ
συμφυλαττόμενον καὶ ὑγείας ἀπολαύοντα, ἥτις κρηπὶς ἐστὶ τῶν ἀγαθῶν
τῶν κατὰ τὸ σῶμα. Ταύτης δ' ἀπολαύοντά σε ἀπρίξ ἔχεσθαι παντοίας
παιδείας ἥκιστ' ἀμφισθητῶ. Πῶς γὰρ ἀμφισθητοίην, ὅς νηπίον σε ὄντα
καὶ μονονοῦκ ἐν σπαργάνοις, τοῦ τε μακαρίτου πάππου κάμου τοῦ φύντες
τοῖς γούνασιν ἐπικαθήμενον, μάλα προθύμως τοῖς ἐς παιδείαν τείνουσι
λόγοις ὑπέχοντα τὰ ὥτα καὶ ἐνίοτε ἀστεῖως ἀναπυνθανόμενον μετὰ πλεί-
στης εὐρίων τῆς θυμηδίας. Ὅτε δὴ ἀμφοτέροι, ὃ τε σὸς πάππος καὶ γὰρ, τῶν

περί σέ καλῶν καὶ κατὰ τὴν ἐλπίδων πλήρεις γενόμενοι, ἀλλήλοις συνηθόμεθα, καὶ σοι τῷ φιλότατῳ χείροντες ἅμα καὶ δακρύοντες, ὅποσα αἵσι καὶ παιδρὰ ἀπὸ μέσης ψυχῆς ἐπευχόμεθα. Ἐρρωσο καὶ ζῆθι ἐπιδιδούς ἅμα ἡλικία τε καὶ ἀρετῇ.

1711 νοεμβρίου 20.

ΤΩ ΔΙΔΑΣΚΑΛῳ ΚΥΡ ΙΑΚΩΒῳ

Πολλὰ μὲν καλὰ καὶ ἀγαθὰ παρὰ τῆς ἀληθοῦς φιλίας ἐπόσοι ταύτην οἶδαι τιμᾶν ἀρύονται· ἀλλὰ καχεῖνο οὐδενὸς ἔλαττον τὸ μετὰ πολλῆς τῆς παρρησίας ἀλλήλοις ἀνακοινοῦσθαι τοὺς φιλία συνημμένους ὅποσα εἴτε ὀδυνηρὰ, εἴτε τερπνὰ θατέρῳ τούτων ἀπαντήσῃ. Κάντεῦθεν ἄρα ἀμύθητον ὅσην ὠφέλειαν εὐρίσκονται οὐ μόνον ἐποιασοῦν ἄντας κουφίζόμενοι, καὶ καθάπερ πικωνίοις τισὶ φαρμάκοις, τοῖς παρὰ τῶν φιλοῦντων παραμυθητικοῖς λόγοις θεραπευόμενοι, ἀλλὰ καὶ τὰ θυμηρέστερα καὶ τερπνότερα, τῇ μετὰ τῶν φίλων κοινωνίᾳ διπλῆν φέρει τῆς ἡδονῆς τὴν αἴσθησιν. Τί δὲ μὴκύνω τὸν λόγον; οὐχὶ πολλάκις, ὦ φίλη κεφαλῇ, ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους ἐμιλίᾳ, ἑκατέρου τούτων πεπειράμεθα; Καὶ τῶν μὲν ἡδέων καὶ τερπνῶν δαψιλῶς ἀπολελεύκαμεν ἀμφοτέροι τῇ ἀμοιβᾶν κοινωνίᾳ καὶ μεταδώσει, τῆς ἀπολαύσεως οὔτε καταμερισθείσης οὔτ' ἐλαττωθείσης, ἀλλὰ μάλιστα θαυμασίαν τινὰ προσθήκην εἰληφύας· ἐν δὲ τοῖς λυποῦσι καὶ ἀποκναίουσιν μεγάλην εὖρομεν παραμυθίαν, ὅτε μὲν κουφισθέντες, ἐνίοτε δὲ καὶ παντάπασιν ἀπαλλαγέντες τῆς ἐνσκηψάσης ἀθυμίας; Νῦν δὲ ἐπειδὴ ἀλλήλων πάνυ τοι διεστῆκαμεν, οὕτω δόξαν τῷ κρείττονι, καὶ τῆς κατ' ἔψιν θέας καὶ συνουσίας ἀμειροῦμεν, ἵνα μὴ τῆς συνήθους τροφῆς, ἣν ἡ ἀληθὴς φιλία χορηγεῖν εἴωθεν ὅλως ἀποτετυγχάνωμεν, δυσφόρως διακείσόμεθα, ἐγγαράττειν ἀναγκαζόμεθα τοῖς γράμμασιν, ἅπερ ἀπὸ στόματος ἀσφαλέστερον εἰχομεν ἀνακοινώσασθαι τῇ σῇ ἐμμελείᾳ, καὶ μὴν καὶ ἐκ τοῦ παραχρῆμα τῶν μελιρρύτων αὐτῆς λόγων ἐπακοῦσαι· ἀλλ' ἀσπασώμεθα τὸν δεύτερον πλοῦν, τὸ δὴ λεγόμενον.

Ἴσθι τοίνυν, ὦ φιλότῃς, ὅτι τὰ καθ' ἡμᾶς ἄλλως ἔχουσιν ἢ δοκεῖ

τοῖς πολλοῖς. Οἱ μὲν γὰρ ἡμᾶς μακαρίζουσιν, ἅτε μετὰ βραχὺν χρόνον αὖθις τὴν ἡγεμονίαν ἀνειληφότας, καὶ τῆς παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν παρ' αὐτῷ τὰ πρῶτα φερόντων εὐνοίας ἀπολαύοντας. Ἡμεῖς δὲ τῷ τοῖς πολλοῖς ἐπιφθόνῳ καὶ ζηλωτῷ προσωπεῖῳ ἥκιστ' ἐπτοημένοι εἰς τὴν ἐνδοτέραν τῶν πραγμάτων κατάστασιν τὰς ὕψεις ἐπιβάλλομεν, καὶ τῶν τε παρωχηότων τὴν μνήμην οὐκ ἀποτιθέμεθα, οὐδὲ τὴν τῶν ἐς τοῦτιδον ἐνδεχομένων ποικιλίαν ἀγνοοῦμεν. Καὶ τούτων ἄρα τῇ ἀναπολήσει ἢ κατὰ γε τὸ παρὸν δοκοῦσα τοῖς πολλοῖς εὐκληρία, καθάπερ ἀκάνθαις συμπιεζομένη, πάνυ τοι ἀμυδρὰ καὶ ἀνεπαίσθητος γίνεται. Ἄλλ' οὐδ' εὐκληρίαν ἔγωγε ταύτην ὀνομάσαιμι, ἣν ὀσημέραι τσαῦτα ἀνιαρὰ καὶ λυπηρὰ περιεργουσι, καὶ τὴν ἐμὴν ἀποστύφουσι καρδίαν, οὐδὲ ἀκαριαίας ἡδονῆς αἰσθησὶν λαβεῖν συγχωροῦντα. Καὶ ποῖόν σοι πρῶτον τῶν πρὸ ὀφθαλμῶν ἀνιαρῶν καταλέγω; τὴν ἐλεεινὴν τῶν οἰκητόρων κατάστασιν, οἱ, κατὰ τὸν προλαβόντα μεταξὺ Ὀθωμανῶν καὶ Μόσχων πόλεμον, λίαν ἀπηνοῦς τῆς τύχης πεπειράνται, ἐκατέρου τοῦ στρατοῦ παρανάλωμα γενόμενοι, καὶ οὐ μόνον τὰ ὄντα ἀφηρημένοι, ἀλλὰ καὶ παίδων καὶ γυναικῶν καὶ συγγενῶν ἔρημοι καταλειφθέντες. Καὶ δὴ ὅσαι ὥραι ὡς ἡμᾶς φοιτῶντες οἱ τάλανες σχετλῶς ἀπολοφύρονται, τὴν τῶν αἰχμαλωτισθέντων ἀπολύτρωσιν στεναγμοῖς ἀλλεπαλλήλοις καὶ κρουνοῖς δακρύων ἐλεεινῶς ἀπαιτοῦντες, ἀντιβολοῦντες, ἐκλιπαροῦντες, χεῖρας αἶροντες, ποτνιῶμενοι· ὥστε καὶ ἡμᾶς πικρῶς ἐπιδακρύειν αὐτοῖς καὶ ἐς οἶκτον ἀναφλεγόμενους, οὐδενὸς φείδεσθαι ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐξηνδραποδισμένων. Ἄλλ' ἢ τῶν Σκυθῶν ἀπῆνεια καὶ ἀπόνοια ἐς τοσοῦτον προέβη, ὥστε οὔτε τῶν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος σφοδροτάτων ὑπὲρ τῆς τῶν Μολδάβων ἀπολύσεως προσταγμάτων οὐδ' ὅπως οὖν φροντίζειν, προφάσεις δὲ ψευδεῖς εὐρίσκεισθαι, καὶ μυρίας ἀναβολὰς κλῶθοντας ἀπαναίνεσθαι τὴν τῶν αἰχμαλωτισθέντων ἐπιστροφὴν. Οὐκ ἔστι δὲ μέχρι τούτου ἡ τῶν Σκυθῶν κακουργία, ἀλλὰ δὴ βία τῶν πατρώων ἀγρῶν, τῶν κατ' ἀμφοτέρας τοῦ Ἱεράσου ποταμοῦ ὄχθας κειμένων, τοὺς ἀθλίους Μολδάβους ἐκβαλόντες, κᾶκείνων ἀντιποιοῦνται καὶ κατακυριεύειν πειρῶνται· καὶ διὰ τῆς ἡμῶν προσλιπαρήσεως δι' ἐπιταγῆς τῶν ἰδίων ἀρχηγῶν ἐξωθούμενοι, ὥσπερ Κῆρες καὶ Ἑριννύες ἀναρραγέντες ἐξ ἄδου πάλιν ἐπισκήπτουσι καὶ τοῖς αὐχέσι τῶν δυστήνων οἰκητόρων ἐπικάθηται. Τσαῦτα δὲ εἰσι τὰ τε ἡμῶν

αὐτῶν καὶ τὰ τῶν ὑφ' ἡμᾶς εἰς θεὸν πλημμελήματα, ὥστε τῇ παρὰ τῶν Σκυθῶν ἐπηρεᾷ προσεπεισφρῆσαι καὶ τὴν παρὰ τῶν Πολωνῶν, τῶν ὑπὸ τῷ Σβεκίας ῥηγί τελούντων· οἱ ἐς μὲν τὴν ἐνεγκαμένην οὐκ ἔχοντες ἐπανακάμψαι, ἐν δὲ τοῖς περιχώροις τῆς Τεγίνας οὐ δυνάμενοι διαρκῶς ἀποζῆν, ἅπαντες δίκην ἀγρίου χειμάρρου εἰς τὴν Μολδαβίαν καταρρυέντες καὶ προσαράξαντες, πᾶν τὸ προστυχὸν παρασύρουσιν, ὅλας οἰκίας, ὅλους ἀγροὺς ἐξαφανίζοντες, καὶ τὰ λείψανα τῆς ὀθωμανικῆς καὶ σκυθικῆς καὶ μοσχικῆς καταδρομῆς τὰ τε πρὸς τροφὴν ἀναγκαῖα καὶ τοὺς ἀροτῆρας βοῦς, ὧν οἱ ἐλεεινοὶ οἰκήτορες τὰ μὲν καθάπερ βαρύτιμα κειμήλια ἐν ταῖς ὑπὸ γῆν ἀποθήκαις διεσώσαντο, τῶν δὲ οὐδὲν μείον ἢ τῶν παίδων προσελιπάρουν τῇ φυλακῇ, μετὰ πολλῆς τῆς λύσεως καταδανωῦντες. Ἡμεῖς δὲ, θεαταὶ τῶν τοιούτων γιγνόμενοι καὶ μέσσην δακνόμενοι τὴν καρδίαν, οὐκ ἔχομεν ἀποκρούσασθαι τὰ ἐπικείμενα χαλεπὰ, ἀλλὰ πάσης θεραπείας ἀμνηχανοῦμεν. Πολλάκις γὰρ τῷ ἡμετέρῳ αὐτοκράτορι καὶ τοῖς παραδυνάταις δεδηλωκότες ὡς ἔχει τὰ πράγματα, οὐδὲν ἄλλο εἰ μὴ δαψιλεῖς ὑποσχέσεις ἀπηνεγκάμεθα, αἱ τὴν ὅσον οὐπω θεραπείαν ἐπαγγέλλονται· ἦν ἡ τοῦ θεοῦ κραταιὰ χεὶρ τῶν δυστήνων οἰκητόρων καὶ ἡμῶν κατοικτισαμένη ταχέως οἰκονομήσειε. Καὶ ταῦτα μὲν ἄπερ ἐφθήμεν διελθόντες, καίπερ πᾶν μέτρον ὀδύνης ὑπερπαίοντα, μετρίως ἂν ἠνέγκαμεν, χρηστοτέrais ἐλπίσι παραμυθούμενοι· ἀλλ' ἐκεῖνό γε διῆκνεται μυελῶν καὶ ὀστέων, ὃ πάλιν ὑπονοούμενος μεταξὺ Ὀθωμανῶν καὶ Μόσχων πόλεμος, ὃν τὸ θεῖον ἀποκρούσειε, ταῖς ἐκατέρων καρδίαις, ἐς εἰρήνην τείνοντας λογισμοὺς ἐπιστάξαν. Εἰ γὰρ, ὃ μὴ γένοιτο, αἱ τοῦ ἐνυαλίου σάλπιγγες αὐθις ἠχήσουσι, φεῦ, ὀπόσους ὑπόστησόμεθα κινδύνους! βαθαί, ὁποῖαις ἐπιβουλαῖς ἐκκείσόμεθα! Οἶσθα γὰρ τὸ ἀρχαῖον τῶν Δακῶν ἦθος τὸ ἄστατον, τὸ φιλοτάραχον, τὸ δυσήκον, τὸ ἀπίθασσον. Ἐπὶ μιᾷ ἄρα καὶ μόνῃ ἀγκύρᾳ σαλεύομεν, τῇ ἀρραγεὶ πρὸς θεὸν ἐλπίδι, ἧς οὐδέποτε ἐψεύσμεθα, ἀλλ' οὔτε ἐς τοῦπιόν ψευσόμεθα.

Καὶ τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς οὕτως ἔχει. Ἡ δὲ σὴ θαυμασιότης, εἰ μὲν θυμηρεστέρων καὶ φαιδροτέρων εὐμοιρεῖ, τούτων καὶ ἡμῖν ὅτι τάχιστα μεταδοίη, θεσμὸν φιλίας ἐκπληροῦσα καὶ τῆς ἐταιρείας ἀφοσιουμένη τὰ καθήκοντα. Εἰ δὲ τοῦτο οὐκ ἔνι, ἀλλὰ καὶ παραμυθητικαῖς λόγοις ἀθυμίας τοσαύτη κυμπινομένην φίλου ψυχὴν ἀκέσοιτο. Ἐρρωσο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΩ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩ ΚΥΡ ΙΑΚΩΒΩ

Ἐρωτᾷς ὡς ἔχει τὰ ἡμέτερα; πάνυ δεινῶς. Τῆς ἐπεράστου πατρίδος πόρρω κεχωρίσμεθα· τῶν φιλότιμων στερόμεθα· ταῖς μουσαῖς, αἷς ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων συνετράφημεν, οὐδ' ἀκαρεῖ σχολάζειν ἔχομεν, ἀλλεπαλλήλοις φροντίσι περικλυζέμενοι. Τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς τὸ ἐκλελυμένον καὶ ὑπτιάζον ὀρῶντες, κατελεοῦμεν ἑαυτοὺς ὅτι τοιούτοις δουλεύειν εἰλήχαμεν· τῶν ὑφ' ἡμᾶς τὴν ἐλευσινὴν κατάστασιν ὑπ' ὄψιν ἔχοντες, ἀπὸ μέσσης καρδίας στενάζομεν, διαπριόμεθα, τὴν ψυχὴν ἀπολεγόμεθα. Βαβαὶ τῆς δυστήνου Μολδαβίας! ἥτις τῇ ῥύμῃ τοῦ ἄρτι πεπαῦσθαι δοκοῦντος πολέμου καταρραγεῖσα καὶ τὰ λείσθια πνέουσα, τῷ δὲ τῆς εἰρήνης ὀνόματι ἀναρραίσαι πάλιν ἐλπίζουσα, τανῦν τοιαῦτα ὑφίσταται δεινὰ καὶ χαλεπὰ, ὧν οὐδὲν τῷ πολέμῳ πεπείραται, ἅπερ ἅπαντα ἡμῖν τοῖς ἐπιτετραμμένοις τὴν ταύτης διοίκησιν ἀθρόα προσαράσσει. Ἡ τῶν Σκυθῶν ἀπήνεια, ἡ τῶν Ὀθωμανῶν ἀσπλαγχία, ὁ τῶν ἐπὶ κεφαλῆς δεινῶν ἔγκλος, ὁ τῶν προσδοκωμένων φόβος, ἡ ἐνδεία τῶν χρημάτων, ἡ πάσης παρασκευῆς ἀπορία, ἡ τοῦ σώματος ἀσθένεια, ἡ τῶν φίλων ἀπουσία, πάντα ταῦτ' εἰς ἀμηχανίαν ἡμᾶς καθιστᾷ καὶ τῇ λύπῃ καταβαπτίζουσιν. Ἐν δὲ καὶ μόνον ἡμῖν εἴη παραμύθιον καὶ ἱερὰ ἄγκυρα ἡ ἄνωθεν πρόνοια, ἥ, ὅπως ἂν χωροῖται τὰ καθ' ἡμᾶς, ἐφηρευγάζειν ὀφειλομένη, τὴν τῶν δεινῶν λύσιν ἐκείθεν ἐλπίζοντες. Ἀλλὰ τὰ πολυειδῆ καὶ ποικίλα πλημμελήματα, οἷς ὅσαι ὥραι τὸν ἡμέτερον πλάστην παροξύνουσι, τὴν τῶν κρειττόνων ἐλπίδα μονονουχὶ περικόπτοντα, χαλεπωτέρας παιδείας ἀπειλεῖ καὶ μείζους πληγὰς ἐπανατείνεται, τὸ ἐς κακίαν κατάφορον τῆς ἡμετέρας γνώμης τοῦ δικαίου κριτοῦ ἀνυχαιτίζοντος καὶ συστέλλοντος.

1712 ἰανουαρίου 10.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΩ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩ ΚΥΡ ΙΑΚΩΒΩ

Φέρει πολλὴν ἡδονὴν τῷ σωθέντι μεμνησθαι πόνων παροϊχομένων, ἡ τραγωδία φησί. Ἡ δὲ τῶν παρωγηκότων ἡδέων καὶ τερπνῶν μνεία λίαν

ἀποκναίνει φιλεῖ, καὶ μάλιστα ὀπηνίκα τὰ παρόντα οὐ κατὰ θυμὸν χωροίη. Καί, ἵνα μὴ πόρρωθεν μαστεύωμεν τοῦ λόγου μάρτυρας, οἴκοθεν, ὡ φιλότης, πρὸ ὀφθαλμῶν σοι θήσομεν λαμπράς εἰκόνας θυμηδίας καὶ ἀθυμίας. Καὶ δὴ ὀπόσης ἀνίας ἐμπίπλασθαι οἶει τὴν ἡμετέραν ψυχὴν ἐς τὴν παρωχηνῶν ἰδέαν τοῦ βίου τὴν μνήμην ἀνάγουσαν; ὀπηνίκα δηλαδὴ, οὕτω τῶν αὐλικῶν φροντίδων καὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἐντὸς γεγονότες, καὶ τοῦ αἰοιδίμου γεννήτορος ἡμῶν τῇ δαφιλεῖ κηδεμονίᾳ ἀπάσης ῥασιώνης ἀπολαύοντες, ἀνετον, ἐλεύθερον καὶ χρυσοῦν ὄντως βίον ἐβιοῦμεν· τῇ φιλοσοφίᾳ ὅλως προσκνέχοντες τὸν νοῦν, ταῖς Μούσαις ὁμιλοῦντες, σπουδῇ καὶ ἀνέσει τὸν χρόνον μάλα δεξιῶς μερίζοντες, καὶ ἡδονῆς ἀμυθῆτου γενόμενοι!

Μέμνησαι ἄρα, ὦ φίλη κεφαλὴ, τὴν ἐν τῷ ἡμετέρῳ προαστείῳ ἀγρῷ διατριβήν, τοὺς ἐν τῷ πολυανθεῖ λειμῶνι περιπάτους, τὴν ἀποπνέουσαν τῶν ἀνθέων εὐωδίαν, τὰ προσηνῆ καὶ ποικίλα χρώματα τῶν ῥόδων, τῶν κρίνων, τῶν ὑακίνθων, οἷς δαιμονίως κατημφέστο τὸ ἔδαφος; τὸ γλυκὺ καὶ θυμηρὸς τῆς ἐπιπνεύσεως αὔρας, τὸ ἡρέμα πως ῥέον ὕδωρ, τὸ τὴν γῆν οὐδὲν ἤττον ποτίζον ἢ τὰς ἡμετέρας κατακηλοῦν ψυχάς; ὦ! μεθ' ὅσης ἡδονῆς ἐφεζόμενοι πολλάκις τῇ πόλῃ, τὰς ὄψεις ἐπεβάλλομεν, ὃ τι πορρωτάτω, τὴν ὑποκαθημένην βασιλίδι τῶν πόλεων καὶ τὴν ἢ περιρρεῖται θάλασσαν, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ πλοῖα, καὶ τὰς ἀντίπερα πόλεις, καὶ τοὺς παρρρέοντας ποταμοὺς τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπερχόμενοι, καὶ λόγων ἀφορμὰς ἐκ τῶν ὀρωμένων θηρώμενοι. Τῆς δ' ἡμετέρας ὄψεως ἐστιωμένης τῇ λίσαν ἐπιτερπεῖ θέα, καὶ τὰ ὅτι ἡμῖν θαυμασίως κατεθέλγετο τοῖς ποικίλοις καὶ ἡδυτάτοις τῶν ὀρνίθων ἄσμασι, τῶν παρρρεόντων ὑδάτων τοῖς κελαρύσμασι, τῷ ἤχῳ τῶν περιπνεομένων ζεφύρῳ φύλλων. Καὶ ἀπὸ πάσης τοιγαροῦν αἰσθήσεως ἄκρατος ἡδονὴ παρεπέμπετο τῇ ψυχῇ. Ἀλλ' ἐκεῖνη ἀπασῶν ὑπερνεστήκει ἢν ἡ τῶν ἐμμούσων λόγων κοινωνία καὶ ἡ τῶν μετὰ χεῖρας βίβλων ἀνάγνωσις μάλα πλουσίως ἐνέσταξεν, καὶ ταύτης ὁ νοῦς μερίμναις ἤμισα τεθολωμένος, ἀλλὰ διαυγῆς καὶ λαμπρὸς διατελῶν, ἀκραιφνοῦς ἐνεφορεῖτο καὶ ἀκηράτου. Νῦν δ' ἐκεῖνα μὲν παρῶχην· ὃχλῳ δὲ φροντιδῶν πολυειδῶν πάντοθεν περιειργόμεθα. Καὶ τὸ μὲν δοκοῦν ἡγεμονεύομεν, καὶ τοῖς πολλοῖς ἐσμεν ἐπίσθονοι, ἀλλ' ἡ ἑνδον κατὰστασις παντάπασιν ἀπάδει τῇ ἑξῶθεν περιβολῇ, καὶ οὐδ' ἀκαρῇ εὐθυμεῖν ἔχομεν· τῶν γὰρ παρόντων δυσχερῶν ἡ αἰσθησις καὶ τῶν ὑπονοου-

μένων ἢ πτοία, πολλῆς ἀθυμίας ἡμᾶς ἐμπύπλησιν. Ὁ δὲ χρυσοῦς φεῦ! αἰὼν παρερρύηκεν, ἀπέπη, οὐδὲν ἡμῖν ἄλλο καταλιπὼν εἰ μὴ τὴν ἀποκναίουσιν μνήμην. ὦ νεότης! ὦ Μοῦσαι! ὦ θεοπεσία φιλοσοφία! ὦ προσφιλὴς ἡσυχία! ὦ ἀμβροσίας ἡδύτεραι διατρίβαι! ὦ πολλῶν ἡγεμονιῶν ἀντάξις, ἄνετος καὶ ἐλεύθερος καὶ φροντῖδων ἀπείρατος βίος! Ἐρρωσο, περισπούδαστος κεφαλὴ, καὶ κατακόρως ἀπόλαυε ὧν ἡμεῖς ἐστερήμεθα.

1712 ἰανουαρίου 20.

45

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Τῷ ΔΙΔΑΣΚΑΛῳ ΚΥΡ ΙΑΚΩΒῳ

Ἡδέα μὲν τὰ ὑμέτερα γράμματα καὶ ἀμύθητον ὅσῃν ἀποστάζει γλυκύτητα. Ἄλλ' ὥσπερ τοῖς ἰκτέρω κάμνουσι καὶ αὐτὸ τὸ ὑμῆττεῖον μέλι πικρὸν εἶναι δοκεῖ, οὕτω καὶ ἡμῖν τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἀθυμίας ἀφαιρεῖ πᾶσαν ἡδύτητος αἴσθησιν· καὶ ἡ δευσοποιὸς ἀνία πᾶν τὸ προσφερόμενον μεταχρώννυσι καὶ μεταβάλλει, οὐ κατὰ μελισσῶν νόμον ἐκ τῶν πικροτάτων ἀπομάττουσα τὸ γλυκὺ, ἀλλὰ τοῦμπαλιν ἐκ τῶν γεμόντων ἡδύτητος λύπης προφάσεις μαστεύουσα.

1712 φεβρουαρίου 10.

46

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Τῷ ΜΕΓΑΛῳ ΕΚΚΛΗΣΙΑΡΧῃ
ΚΥΡ ΧΟΥΡΜΟΥΖῃ

Νέοις μὲν τὸ ἀστάτῳ γνώμῃ ταλαντεύεσθαι συγγνωστὸν εἶη, ἅτε ἐκ φύσεώς πως προσὸν τῷ ἀκμαίῳ καὶ οὕτω καθεστηκότι τῆς ἡλικίας· πολιτῶ δὲ λίαν ἀπᾶδὸν ἐστὶ τὸ ἀμφιρρεπὲς καὶ ἀνέδραστον. Οὐ μετρίως ἄρα θαυμάζειν ἡμῖν ἔπεισιν ἀναγινώσκουσι τὰ σὰ γράμματα, ἐν οἷς πάλιν εἰς Μολδαβίαν ἐκλιπαρεῖς ἀφικέσθαι. Ὅπηνκα δ' ἐνταῦθα διατρίδων ἐτύγχανες, τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ στόματος εἶχες· πῶς οὖν ἀπολαύων νῦν ὧν ἐν ἐφέσει διετελείς, ἐκείνων ἐπιθυμεῖς ὧν ὠλιγόρηκας καὶ, πολιτῶν

καθειμένος βαθεῖαν, οὐκ ἐμένεις τοῖς ἅπαξ δόξασιν, ἀλλ' ἐξ ὑπογυίου πάλινωδῶς ἄρεις, τὸ δὴ λεγόμενον; ἡ ἄρα τῆς ἀπολαύσεως οὐτινοσοῦν πράγματος κόρον ἐμποιοῦσης καὶ τῶν μὴ παρόντων, εἰ καὶ πολλῶ καταδεέστερα εἶεν, τὴν μνήμην ἀναρριπίζουσης ἐπὶ τῇ τῶν κρειττόνων αἵρεσει ἢ τῇ φυλακῇ τῶν μετὰ χεῖρας, ἐκλελύσθαι καὶ ἀπορραθυμεῖν φήσεις τὸ ἀνθρώπινον, καὶ οὐ μόνον νέους ἀλλὰ καὶ γέροντας ὑποκεῖσθαι τουτῷ τῷ πάθει. Ἄλλ' ἴσθι, ὦ Ἰαθὲ, τὴν τύχην τὸ μὲν μέτωπον πολύτριχόν, τὰ δ' ὅπισθεν φαλακρὰν εἶναι μυθεύεσθαι· ὅθεν ὁπόσοι κατὰ πρόσωπον ἰοῦσαν ἀλογίστως αὐτὴν παρέδραμον, ὅποτε τὰ νῶτα στρέψειε ἀμηχανοῦντες περὶ τὴν ταύτης θήραν, οὐ τῇ τύχῃ ἀλλ' ἑαυτοῖς ἐγκαλείτωσαν. Ἐρρωσο.

1712 φεβρουαρίου 15.

47

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Παῖσιος ὁ ὑμέτερος ἀφίκετο γράμματα κομίζων τῆς ὑμετέρας σεβασμιότητος· ἀλλ' ἔτι τῆς σφαγίδος ἐπὶ τοῖς γράμμασιν οὔσης, πάσης ἀπολέλαυκε παρ' ἡμῶν ἀποδοχῆς. Οὐδεμίαν ἄρα χάριν ἡμῖν ἐχέτω ἡ σὴ μακαριότης ὅτι ἀπάντων τῶν παρ' αὐτοῦ καθ' ἡμῶν εἰρημένων καὶ πεπραγμένων ἀμνημονήσαντες, θαψιλῇ αὐτῷ συγγνώμῃ ἀπενείμαμεν· τῷ γὰρ ὅσαι ὥραι τὰ ἡμῶν ὀφειλήματα μεγαλοδύως ἀφιέντι θεῷ ὑποκλίναντες τὸν αὐχένα, τῷ εἰς ἡμᾶς πεπλημμεληκότι κατὰ χρέος ἐτοίμως διηλλάγημεν. Ἐρρώσθω ἐπιμήκιστον ἡ ὑμέτερα σεβασμιότης καὶ ταῖς ἱεραῖς αὐτῆς εὐχαῖς ἐξιλεούτω τὸ θεῖον ἡμῖν.

1712 φεβρουαρίου 20.

48

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Ἐπειδὴ ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ ἀγάπη ἐποῦ ἔχομεν πρὸς τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα εἶναι ξεχωριστή, μᾶς κάμνει νὰ ἔχωμεν καὶ περισσότερον

θάρρος, με τὸ ὅποιον τὴν παρακαλοῦμεν νὰ ἀναδεχθῇ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα τὸν νεογενῆ μας υἱὸν, καὶ νὰ ἔχωμεν συγγνώμην ὅπου τὴν βάλλομεν εἰς κόπον. Ἔτι τὴν παρακαλοῦμεν τὸν πανοσιώτατον κύρ Παῖσιον δι' ἀγάπην μας νὰ κατανεύσῃ καὶ νὰ τὸν τιμήσῃ με τὸ ἀξίωμα τῆς ἀρχιεπισύνης· καὶ ἐπειδὴ τῶν ὑπὸ τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ ἀποστολικῷ αὐτῆς θρόνῳ ἐπαρχιῶν ἡ κατάστασις ἀπὸ τὴν περιπέτειαν τοῦ καιροῦ τὸ συγχωρεῖ, θέλει δώσῃ ἄδειαν, ἔχει μόνον νὰ χειροτονηθῇ ἐδῶ, εἰς τὸ ἔνομα ἧς τινος ἐπαρχίας ὀρίζει, ἀλλὰ καὶ νὰ εὐρίσκηται πάλιν ἐδῶ, καὶ νὰ ἔχῃ τὴν φροντίδα καὶ τοῦ Γαλατᾶ, καὶ τῶν λοιπῶν ἐκείνων μοναστηρίων ὡς ἐπίτροπος, καὶ νὰ τὸν ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς ἐδῶ· τὸ ὅποιον παρακαλοῦμεν νὰ γίνῃ χωρὶς ἀνβολῆς. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι διὰ τὴν δεύλευσιν ἐποῦ ἔκαμεν εἰς τὸν ἅγιον Τάφον, θέλει τὸν τιμήσῃ με κατάλληλον θρόνον. Γνωρίζομεν ὅτι τὴν πανοσιότητά του τὴν ἔχει εἰς τὴν εὐνοϊάν της· ὅμως εἰς τοῦτό μας τὸ αἶτημα θέλει κατανεύσῃ καὶ δι' ἀγάπην μας· ὅτι με εἰλικρίνειαν λέγομεν πῶς τὸν ἀγαπῶμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ τὸν εὐλαβοῦμεθα, καὶ γνωρίζομεν τὰ προτερήματά του, καὶ μάλιστα τὴν μετὰ προθυμίας δεύλευσιν εἰς τὸν πανάγιον Τάφον.

Παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν συχνὰ αὐτῆς γράμματα εἰς δῆλωσιν τῆς ἀγαθῆς καὶ πολυποθῆτου υἱείας της, καὶ τὰς πατρικὰς αὐτῆς εὐχάς. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ἑρισμούς.

1712 ἀπριλίου 5.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

Οἶδά σου τὸ πρόθυμον, τὸ ἄγρυπνον, τὸ τῆς ἐπιμελείας σύντονον· οὐδὲ λέληθέ με ὁπόσους φροντίσι καταπιέζει, ἐφ' ᾧ καλῶς χωρήσει τὰ ἡμέτερα. Ἐπαινῶ σου τὴν ἐπιμονήν, τὴν εἰλικρίνειαν, τὴν πίστιν· ἄγαμαι τὴν εὐφυΐαν, τὴν στοχαστικὴν τῶν δεόντων ἀγχίνειαν, τὴν ἐς ἀπόκρουσιν τῶν ἐναντίων γενναϊότητά. Ἀλλ' οὐδὲ κενὸς ὑποτόπαζε τοὺς παρ' ἡμῶν

ἐπαίνους, οὔτε μέχρι λόγων ψιλῶν νόμιζε στηρομένους· πόρρω γὰρ τοῦτο τῆς ἡμετέρας γνώμης, οἷ γε οὐδὲ τοὺς μικρόν τι δι' ἡμᾶς πονοῦντας δαψιλῶν ἀμοιβῶν ἀμοιβεῖν συγχωροῦμεν· ὧν δαψιλεστάτων ἀπολαύσεις αὐτὸς, ἅτε μείζονι προθυμίᾳ διηνεκῶς ἡμῖν ὑπηρετούμενος. Οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ σέ τε καὶ τοὺς ἄλλους φίλους πολλοὺς καὶ καλοὺς καρπούς, καὶ πλουσίᾳς ἀντιδόσεις περ' ἡμῶν ἤδη προσδοκᾶν, ἅτε τοῦ μὲν χειμῶνος παρελθόντος, ἀναλάμψαντος δὲ τοῦ ἔαρος· ἀλλὰ σέ τε κάκείνους ἀναμινήσκομεν, ἀρκτώου καὶ κατεψυγμένης γῆς τὴν διοίκησιν ἡμῖν ἀποκεκληρωῖσθαι, ὅπου ὁ τε χειμῶν λίαν βαρὺς καὶ τὸ ἔαρ, διὰ τὴν ἐπήρειαν τοῦ πολιτικοῦ χρόνου τὴν κατελιγρυῖαν τὸ πλεῖον τῆς οἰκουμένης, βραδύτερον ἢ περ εἰώθει φοιτᾷ. Μόλις ἄρ' ἤδη τῆς εἰρήνης, τοῦ τερπνοῦ καὶ πράγματος καὶ ὀνόματος, ἀναλάμπειν ἀρξάμενης, ὁ τε ὑπὲρ ἡμᾶς οὐρανὸς προσμειδιῶν φαίνεται, καὶ ἡ ὑφ' ἡμᾶς γῆ τὴν πρὶν ἀμορφίαν ἀποδυομένη, καὶ τῆς γονιμωτάτης ἰκμάτι καὶ ἐπιρροίας τῆς ἀνωθεν εὐμενείας ζωογονουμένη χρηστωτέραις ἐλπίσιν ἀναπτεροῖ τοὺς οἰκήτορας. Εὐέλπιδες τοίνυν ἐσμέν, τοῦ Ἄρεος παυσχμένου τῶν ἀπειλῶν, καὶ τῆς τοῦ πολέμου πτοίας λυθείσης, καὶ τῆς εὐκταίας εἰρήνης παγιωθείσης, καὶ τοῖς ὧδε τὸν πρὶν ἐπανελθεῖν κόσμον καὶ καλοὺς ἡμᾶς ἀποδρέψασθαι καρπούς, ὧν σοὶ τε καὶ τῇ ἄλλῃ συγγενεῖ καὶ τοῖς φίλοις οὐ τὴν τυχεύσαν μοῖραν μάλα προθύμως ἐπιχορηγήσομεν. Ἐρρωσο.

1712 ἀπριλίου 25.

50

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡᾷ

Τὰ ἱερὰ τῆς ὑμετέρας μακαριότητος γράμματα ἐλάβομεν, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀγαθῆς καὶ ἐφετωτάτης αὐτῆς ὑγείας λίαν ἐχάρημεν· ἐδέχθημεν μετ' εὐλαθείας καὶ τὰς ἱεράς αὐτῆς εὐχάς, καὶ εὐχαριστοῦμεν αὐτῇ. Ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα.

Διαβάζοντες τὰ ἀπὸ τῆς ἀγίας πόλεως γράμματα, πολλὰ ἐλυπήθημεν διὰ τὰς ἀπαιτήσεις καὶ ζημίας ὅπου ἔτρεξαν· ὅμως ὅσον εἶναι ὁ καιρὸς δυσκολώτερος, τόσον περισσότερον ἀναλάμπει ἡ τῆς ὑμετέρας μακαριό-

τητος ἄκρα σύνεσις· εἶναι καὶ ἡ διάπυρος εὐλάβεια, ὅπου πρὸς τὸν ζω-
δόχον Τάφον καὶ πρὸς αὐτὴν πέμπει ἅπαν τὸ χριστῶνυμον πλήρωμα, ὥστ'
ἐλπίζομεν νὰ ἀκολουθήσῃ ῥαυτέρᾳ κατὰστασις. Ὁ παρὼν καιρὸς εἰς ὅλα
τὰ μέρη τοιαῦτα ἐπροξένησε. Καὶ ἡμεῖς πόσας δυσκολίας καὶ ἀθυμίας
ἐσύραμεν, καὶ καθ' ἑκάστην σύρομεν, δὲν τὴν λανθάνουσι. Δεδωξασμένον
νὰ εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ὅπου ἠυδόκησε νὰ γείνη ἡ εἰρήνη, τὸ ἀδύνα-
τον καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομα· ὅμως ἡμεῖς ἐδῶ ἀκόμη τοὺς καρπούς αὐτῆς
δὲν τοὺς ἐγεύθημεν. Ὁ ἐλεήμων θεὸς, μὲ τὸ ἄπειρόν του ἔλεος, διὰ τῶν
ιερῶν εὐχῶν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, νὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ νὰ μᾶς
ἐξομαλίσῃ πάντα τὰ δυσχερῆ.

Διὰ τὴν διοίκησιν τῶν ἐνταῦθα αὐτῆς μοναστηρίων, καὶ διὰ τοὺς ἐν
αὐτοῖς πανοσιωτάτους ἡγουμένους, κατὰ τὸν διορισμὸν καὶ τὴν ἀρέσκειαν
τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔτι γίνονται ὅλα· ἐπειδὴ αὕτη εἶναι τέλειος
οἰκοκύρης εἰς τὰ ῥηθέντα ἅγια μοναστήρια, καὶ ἤρτηται ἡ διοίκησις τῶν
ἐκ τῆς ἐμφορεστιάτης αὐτῆς βουλήσεως, εἰς τὴν ὅποιαν συντρέχομεν καὶ
ἡμεῖς ὀλοψύγως.

Διὰ τὸν πανοσιώτατον ἀρχιμανδρίτην κὺρ Παῖσιον ἐκδεχόμεθα τὴν
συγκατάθεσιν τῆς εἰς τὴν μετ' εὐλαβείας υἱικῆν μας ἀξίωσιν. Τὸν νέον
Μπουρνόδοσκ μετ' εὐλαβείας τὸν ἐδέχθημεν, καὶ ἀνέλαβε τὴν ἐπιστα-
σίαν τῆς ἀγίας ἐκείνης μονῆς. Ἐδέχθημεν καὶ τὰ πεμφθέντα μοσχο-
σάπουνα καὶ ἡδύσματα, καὶ εὐχαριστοῦμεν αὐτῇ.

Παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν πάντοτε τὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα, μετὰ
τῆς ἀγγελίας τῆς ἀγαθῆς καὶ πολυποθήτου υἱείας τῆς, καὶ τὰς ἱερὰς
αὐτῆς εὐχάς. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴψαν θεόθεν
πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ
καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

1712 ἀπριλίου 26.

Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα μετ' εὐλαβείας προσαγορεύομεν καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ νὰ τὴν διαφυλάττῃ εἰς τὸν ἀγιώτατον πατριαρχικὸν αὐτῆς θρόνον ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀδιασείσῳ ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ μετὰ μακροβιότητος.

Δύο ἱερὰ αὐτῆς γράμματα ἐλάβομεν, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀγαθῆς καὶ ἐφευτάτης αὐτῆς ὑγιείας λίαν ἐχάρημεν· ἐδέχθημεν μετ' εὐλαβείας καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς, καὶ εὐχαριστοῦμεν αὐτῇ. Ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα.

Εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὅπου ἐδέχθη τὴν παράκλησίν μας καὶ μᾶς ἐτίμησε καὶ ἔλαβε τὸν κόπον καὶ ἀνεδέχθη εἰς τὸ ἱερὸν βάπτισμα τὸν υἱὸν μας. Ὁ πανάγαθος θεὸς νὰ τὴν διαφυλάττῃ μέχρι γῆρως βαθυτάτου καὶ νὰ ἀξιώσῃ καὶ ἡμᾶς πάλιν νὰ τὴν παρακαλέσωμεν νὰ βαστάσῃ καὶ τὰ στέφανά του. Τὸ υἱικὸν θάρρος μᾶς ἐπαρακίνησε νὰ τὴν δώσωμεν βάρος, καὶ ἡμεῖς ἃς μὴν ἀμφιβάλλῃ ὅτι ἐξηρτήμεθα ὅλως τῶν πατρικῶν τῆς ἐπιταγμάτων, καὶ εἵμεσθεν πρόθυμοι εἰς τοὺς ὁρισμούς τῆς καὶ ἔτοιμοι εἰς τὴν δουλειάν της.

Ἐπεὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὅπου ἐσυγκατένευσε καὶ τὸν προεδρισμὸν τοῦ πανοσιωτάτου ἀρχιεπισκόπου κυρ Παΐσιου εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα· ὅμως ἐπειδὴ ὀρίζει ὅτι τὸ νὰ χειροτονηθῇ ἡ αὐτοῦ ἡ ἐδῶ δὲν τὸ συγχωροῦσιν αἱ διαταγαὶ καὶ οἱ κανόνες τοῦ ἀγιωτάτου αὐτοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου, ἀλλὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, μάλιστα εἰς τὸ δεύτερον αὐτῆς ἱερὸν γράμμα ὀρίζει ὅτι, κατὰ τὸ παρὸν, δὲν συμφέρει νὰ ἀποδημήσῃ τῶν ὧδε, τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἔτι τὸ ἐστοχάσθημεν μὲ τὴν πανοσιότητά του, καὶ λοιπὸν ὅταν ὀρίξῃ καὶ κατὰ τὴν ἀρέσκειάν της, ἔτι θέλει γίνῃ. Ἡ ἀλήθεια αὕτη εἶναι ὅτι ὁ ρηθεὶς κυρ Παῖσιος εἶναι καλὸς οἰκονόμος, καὶ πολλὰ ἐπιμελεῖται καὶ φροντίζει διὰ τὰ ἱερὰ μοναστήρια. Εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι καὶ διὰ τὰς πατρικὰς παραινέσεις ὅπου μᾶς δίδει, νὰ φέρωμεν δηλαδὴ γενναίως τὰ τοῦ φέροντος χρόνου, καὶ νὰ ἀφίνωμεν νὰ γίνωνται τὰ πράγματα κατὰ τοὺς καιρούς. Ὅμως, σεβασμιώτατε πάτερ, ταῦτα εἶναι φυσικὰ ἰδιώματα, καὶ ὅτι μὲν καὶ ἄχοντες φερόμεθα, ἂν καὶ λυπούμεθα εἰς τὰ λύπης πρόξενά· τοῦτο εἶναι τῆς ἀνωθεν βοηθείας, ἣν ὁ πανάγαθος θεὸς διὰ τῶν ἱερῶν τῆς εὐχῶν νὰ ἐπιβραβεύῃ καὶ βοηθῇ τὴν καρδίαν μας, καὶ

νὰ ἀνακουρίζη τὰ βάρη ἐπιχορηγῶν ῥαυτέραν κυδέρνησιν καὶ ἐξομ-
λύνων τὰ δυσχερῆ.

Ὁ ὑπέρτατος ἐπίτροπος ἄς εἶναι πολύχρονος! βέβαια, καθὼς ὀρίζει
ἡ ὑμετέρα μακαριότης, ὁ θεὸς ἠδύκνησεν εἰς τοὺς παρόντας δυσκόλους
καιροὺς νὰ φανῇ τοιοῦτος ἱλαρὸς καὶ εὐμενὴς αὐθέντης καὶ πρὸς ἡμᾶς·
ὁ θεὸς νὰ τὸν στερεόνῃ! Ἡμεῖς πρὸς τὴν ὑψηλότητά του προλαβοῦσες
δούλευσες δὲν ἐκάμαμεν· ὁ ἐλεήμων θεὸς ἠθέλησε νὰ νεύσῃ πρὸς τὴν
καρδίαν του νὰ δείχνῃ πρὸς ἡμᾶς τόσον οἶκτον, καὶ νὰ παρηγορώμεθα
κατὰ τοῦτο. Ἐξεύρομεν ἐξ ἀρχῆς πόσῃ ξεχωριστὴν εὐνοιαν ἔχει πρὸς
τὴν ὑμετέραν σεβασμιότητα· ὀρίζει ὅτι δείχνει πολλὴν εὐσπλαγχνίαν
καὶ πρὸς ἅπαν τὸ δυστυχὲς ἡμῶν γένος· καὶ λοιπὸν ἐκ καρδίας πρέπει
νὰ λέγωμεν τὸ « ὁ θεὸς νὰ τὸν στερεόνῃ! »

Περὶ δὲ τῆς κληρονομίας τοῦ ἀποθανόντος Διαμαντῆ πραγματευτοῦ,
ὁ ἡγούμενος τοῦ ἁγίου Γεωργίου οὔτε εἶχεν οὔτε ἔχει κάμμιαν ἐνόχλησιν
ἀπὸ τινος· ὁμοίως οὔτε διὰ τὰ πράγματα ὅπου ἐχάθησαν εἰς τὸν καιρὸν
τοῦ πολέμου· ἀλλὰ ἔχει παρ' ἡμῶν τὴν δυνατὴν ἐπίσκεψιν καὶ ἡ πανο-
σιότης του καὶ οἱ λοιποὶ ἡγούμενοι· καὶ ἀγαποῦμεν καὶ ὅλη ψυχῇ προ-
θυμούμεθα τὴν ἀγαθὴν τῶν ἁγίων μοναστηρίων κατάστασιν, καὶ τοῦτο
τὸ γνωρίζομεν ἡμέτερον χρέος χριστιανικόν, καὶ εἰς αὐτὸ ἄς ἔχῃ πλη-
ροφορίαν ἡ ὑμετέρα μακαριότης. Παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν πάντοτε τὰ
ιερά αὐτῆς γράμματα μετὰ τῆς ἀγγελίας τῆς ἀγαθῆς καὶ πολυποθῆτου
αὐτῆς υἱείας καὶ τὰς ἱεράς αὐτῆς εὐχάς. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας
μακαριότητος εἶσαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας
μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1712 μαΐου 26.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

Δύο ἱερά γράμματα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἐλάβομεν, καὶ ὑπὲρ
τῆς ἀγαθῆς καὶ ἐφετωτάτης αὐτῆς υἱείας λίαν ἐχάρημεν· ἐδέχθημεν

εὐλαβῶς καὶ τὰς ἱεράς αὐτῆς εὐχάς, καὶ εὐχαριστοῦμεν αὐτῇ. Ἔγνω-
μεν καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα.

Εὐχαριστοῦμεν κατὰ πολλὰ τῇ ὑμετέρα σεβασμιότητι ὅπου ὀρίζει ὅτι ἀγωνίζεται μὲ πᾶσαν ἐπιμέλειαν νὰ ἔλθουν εἰς ἔκβασιν τὰ παρ' ἡμῶν σημειούμενα, καὶ ὅτι εὐθὺς μάλιστα, πρὸ τοῦ νὰ λάβῃ τὸ γράμμα μας, ἔγραψε συντόμως καὶ ἐσκεμμένως τῷ ἀγαπητῷ ἡμῶν πατρὶ ἐκλαμπροτάτῳ Βασσαράβα βοεβόδα, καὶ μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἐλπίζει ἀναμφιβόλως καρπὸν ἀγαθόν, καὶ βλάστημα εἰλικρινοῦς καὶ ἀδόλου φιλίας· καὶ ὅτι ἐν ὧσιν εὐρίσκεται πλησίον ἡ ὑμετέρα μακαριότης, δὲν ἐλπίζει ποτὲ νὰ ἰσχύσῃ τις νὰ προξενήσῃ διχόνοιαν μεταξὺ ἡμῶν, μόνον νὰ ἔχωμεν ὑπομονήν. Ἡμεῖς, σεβασμιώτατε πάτερ, καθὼς καὶ ἕως τώρα ἔτι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς φυλάττομεν ἀπαρχαράκτως καὶ εἰλικρινῶς τὰ καθήκοντα τῆς φιλίας, καὶ οὔτε ἐδώσαμεν, οὔτε θέλομεν δώσῃ αἰτίαν τῇ ἐκλαμπρότητι τοῦ ψυχρότητος. Ἀλλὰ καὶ πάλιν παρακαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, πνευματικῶς θάρρει χρωμένη νὰ μεσολαβήσῃ νὰ γένῃ ἀναμεταξὺ ἡμῶν μόνιμος καὶ ἀληθὴς φίλι· καὶ περιμένομεν ὥραν τὴν ὥραν τὴν ἀπόκρισιν παρὰ τῆς ὑμετέρας σεβασμιότητος μὲ τὴν ἐλπιζομένην καρποφορίαν.

Τὸν Ἰωαννάκην τοῦ μακαρίτου Ἀριστάρχου καὶ ἕως τώρα τὸν εἶχαμεν εἰς τὴν ἐπίσκεψίν μας, καὶ εἶχε τὴν χορηγίαν τῶν χρειωδῶν, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλει ἔχῃ περισσοτέραν ἐπίσκεψιν, ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς τὴν ἀξίωσιν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος τὴν τιμῶμεν καὶ τὴν εὐλαβοῦμεθα, καὶ συμπονοῦμεν καὶ τὸ σπίτι τους.

Παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν πάντοτε τὸ ἱερώτατον αὐτῆς γράμμα, μετὰ τῆς ἀγγελίας τῆς ἀγαθῆς καὶ πολυποθήτου ὑγείας της, καὶ τὰς ἱεράς αὐτῆς εὐχάς. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεέθεν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1712 ἰουνίου 30.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΩΤΑΡΑ

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετὰ τῆς προσηκούσης εὐλαθείας ἐδέχθημεν, ὑπερβαλλόντως ὁμῶς ἐλυτρήθημεν ὅπου εὐρίσκεται ὅλον ἐν ἀδυναμίᾳ καὶ ἀτονίᾳ, καὶ παρακαλοῦμεν τὸν δοτῆρα τῶν ἀγαθῶν θεὸν νὰ ἐπιχορηγήσῃ τῇ ὑμετέρᾳ σεβασμιότητι τελείαν ὑγίειαν καὶ εὐρωστίαν, καὶ νὰ τὴν διαφυλάττῃ ἀκλόνητον· ὅτι ἡ ζωὴ τῆς καὶ ἡ ὑγίεια τῆς εἶναι πρῶτος πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀναγκασιότατη παντὶ τῷ χριστιανῷ πληρώματι, καὶ μάλιστα ἡμῖν, τοῖς ὅλως ἐξηρητημένοις καὶ ἀρραγεστάτῳ δεσμῷ εἰλικρινοῦς υἱικῆς ἀγάπης καὶ διαπύρου εὐλαθείας προστετηκόσιν αὐτῇ.

Ἐγνώμεν, μακαριώτατε δέσποτα, καὶ τὰ ἐφεξῆς σημειούμενα. Ὅρῃζει ὅτι μετεχειρίσθη ὅλα τὰ δραστικά φάρμακα διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς ἔκθεσιν ἡ πρὸς αὐτὴν παράκλησίς μας διὰ τὴν ἐπανάκαμψιν τῶν ἡμετέρων ἀρχόντων, καὶ ὅτι ὁ ἀγαπητός μας πατὴρ ἐκλαμπρότατος Βασσαράβα βοεβόδας ὅλως διόλου θέλει τὴν μεθ' ἡμῶν φιλίαν καὶ ἀγάπην, καὶ ὅτι ἐλπίζει ἡ ὑμετέρα μακαριότης νὰ ἔχῃ τὸ μόνιμον καὶ εἰλικρινές ἢ μεταξὺ ἡμῶν φιλία. Ἀποκρινόμενοι λοιπὸν, ἐν πρώτοις λέγομεν τό· ἃς εἶναι πολύχρονος ἡ ὑμετέρα σεβασμιότης. Ὑπερευχαριστοῦμεν τῇ πατρικῇ αὐτῆς ἀγάπῃ καὶ κηδεμονίᾳ, ὅπου προθύμως ἐδέχθη τὴν παράκλησίν μας, καὶ ἐπροσπάθησε καὶ τὴν ἔφερε εἰς ἔκθεσιν ἀγαθὴν, καὶ εἶδομεν τοὺς καρποὺς τῆς κηδεμονίας τῆς. Ἐπειδὴ ἔχει μόνον οἱ ἡμέτεροι ἄρχοντες, ὃ τε βέρνικος Λούπουλος καὶ ὁ Ἀντίσχος χάτμανος ἦλθον εἰς τὴν πατρίδα τους, ἀλλὰ καὶ ἐπληροφόρηθημεν τὴν εἰλικρινῆ καὶ καθαρὰν ἀγάπην τοῦ ἀγαπητοῦ μας πατρὸς Βασσαράβα βοεβόδα, τὴν ὅποιαν ἐφίεμεθα, καὶ πολλοῦ λόγου ἄξιαν κρίνομεν, καὶ τιμῶμεν καὶ ἐνστερνιζόμεθα· καὶ θέλομεν πασχίζῃ παντὶ τρόπῳ νὰ φυλάττεται ἀπαρχάρακτος. Τὸ ὅμοιον ἐλπίζομεν νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ἐκ μέρους τῆς ἐκλαμπρότητός του, πληροφορούμενοι καὶ ἐκ τῶν σημειουμένων ἐν τῷ πρὸς αὐτὴν τιμῷ πιττακίῳ, καὶ ἐκ τῶν πρὸς ἡμᾶς γραφομένων, καὶ ἐκ τῶν ἔργοις αὐτοῖς διατρανουμένων σημείων τῆς πρὸς ἡμᾶς πατρικῆς ἀγάπης. Ὁ θεὸς νὰ διαφυλάττῃ τὴν ἐκλαμπρότητά του νὰ

τὸν ἔχωμεν ἀγαπητὸν πατέρα. Παρακαλοῦμεν δὲ καὶ πάλιν τὴν ὑμετέραν σεβασμιότητα νὰ συντρέχῃ πάντοτε εἰς τὴν διαμονὴν καὶ αὐξησιν τῆς μεταξὺ ἡμῶν ἀνθούσης ἀγάπης, ὅπου ποτὲ νὰ μὴ παρεμπέσῃ μήτε σμικροτάτῃ ψυχρότητι, ἀλλ' ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ νὰ ἐπιδίδωσιν εἰς τὸ κρεῖττον· καὶ τοῦτο βέβαια εἶναι καὶ τῷ θεῷ ἀρεστὸν, καὶ πολλῶν ἐπαίνων ἄξιον.

Ἔγνωμεν δὲ καὶ τὰ ὅσα ἐφεξῆς γράφει ἡ ἐκλαμπρότης τοῦ περὶ τοῦ Λουπούλου βορνίκου. Ἡμεῖς, καθὼς ἐγγράφως ἀμφοτέρους τοὺς ἐπληροφόρησαμεν, ἐκπληροῦντες τὰς ὑποσχέσεις μας, προσέτι δὲ καὶ διὰ τὴν μεσιτείαν τῆς ἐκλαμπρότητός του, καὶ ὡς ἄν γέροντας ἄρχοντας τῆς τζάρας τοὺς ἐδέχθημεν προσηνέστατα καὶ μετὰ πάσης φιλοφροσύνης· μάλιστα τὸν Λούπουλον βόρνικον, διὰ νὰ μὴ τὸν μείνῃ καμμία ἀφορμὴ δυσφημίας, τὸν ἐτιμήσαμεν καὶ μὲ τὴν ἀρχοντίαν τῆς μεγάλης βορνιτζίας. Καὶ περιμένομεν καὶ τοὺς ἄλλους νὰ ἔλθουν ἀπὸ Ἑρδελίαν, καθὼς μᾶς γράφουσι, καὶ παραδίδοντες τῇ λήθῃ ὅλα τὰ παρελθόντα, πρὸς ἅπαντας θέλομεν δεῖξῃ τὴν προσήκουσαν ἀγάπην καὶ ἐπίσχεψιν. Ὁ δὲ θεὸς, διὰ τῶν θεοπειθῶν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εὐχῶν, νὰ φωτίσῃ καὶ τὴν ἐντιμότητά τους νὰ ἀνανήψουν, νὰ ἡσυχάσουν, καὶ νὰ συμπονέσουν τὸν τρόπον τους.

Ὅριζι προσέτι ἡ ὑμετέρα σεβασμιότης ὅτι τῆς ἐγίνε σφοδρὰ προσταγὴ παρὰ τοῦ ὑπερτάτου ἐπιτρόπου διὰ νὰ μὴν ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν βασιλεύουσιν, ἂν δὲν ἐξομαλισθοῦν τὰ τῆς εἰρήνης. Ἄς μᾶς πιστεῦσῃ ὅτι ἡ εἰς τὰ ὧδε ἐπιφοίτησις αὐτῆς ἤθελε προξενήσῃ μεγαλωτάτῃ ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνῃ καὶ χαρὰν πνευματικὴν, ἀλλὰ μάλιστα καὶ ὠφέλειαν καὶ παρηγορίαν εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν. Καὶ ἀφίνοντες τὰ ἄλλα, ἡ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων κατάστασις ἐδῶ εἰς τὴν τζάραν μας, καθὼς δὲν τὴν λανθάνει, μεγάλως χρήζει πατρικῆς ἐπισκέψεως καὶ διορθώσεως· καὶ διὰ τοῦτο καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἐννοικοῦντας ἤθελεν εἶσθαι πολλῶν ἀγαθῶν πρόξενος ὁ ἐρχομός της, καὶ ἡμῖν χορηγὸς μεγίστης χαρᾶς. Καὶ βέβαια ἂν δὲν ἐσυνεικάζαμεν ὅτι αἱ ἀνωμαλῖαι τοῦ καιροῦ δὲν συγχωροῦν νὰ δεχθῇ τὴν παράκλησίν μας, θερμῶς καὶ χωρὶς ἀναβολῆν καιροῦ ἠθέλομεν δεηθῇ τὴν πατρικὴν τῆς ἀγάπην νὰ μᾶς χαροποιήσῃ, καὶ νὰ μᾶς ζωογονήσῃ μὲ τὸν ἐφετώτατόν της ἐρχομόν. Τώρα δὲ καὶ ἄκοντες ἀπαχόμεθα τὸν δεῦτερον πλοῦν, καὶ τὴν παρακαλοῦμεν νοερῶς νὰ μᾶς

ἐπισκίπτηται, καὶ νὰ ἐξίλεῃ ὑπὲρ τοῦ πολυπικθοῦς τούτου τόπου τὸν παν-
οικτίρμονα θεόν· ὅπως, ἐξομολῶν τὰ δυσχερῆ, καὶ ἀποκρούων τὰ θεινὰ,
χορηγήσῃ ἡμῖν βραύτεραν κατὰστασιν, καὶ γαλήνην πραγμάτων· ἥς ἐπι-
τυχόντες, ἐλπίζομεν παρὰ τῆς πατρικῆς αὐτῆς καλοκαγαθίας νὰ μὴν ἀπο-
τύχωμεν καὶ τοῦ περισπουδάστου αὐτῆς ἐρχομοῦ. Προσέτι τὴν παρκα-
λοῦμεν νὰ ἔχωμεν τὴν τιμὴν τῶν σεβασμίων τῆς ἐπιταγμάτων, οἷς ἐνα-
θρονόμεθα ὡς οὐδενὶ ἄλλῳ.

Πρὸς τὸν προηγούμενον Μπουρνόδσκη ἐγίνε καὶ τώρα πάλιν σφοδρὰ
προσταγή, ἀφίνοντας πᾶσαν πρόφασιν, νὰ κινήσῃ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν προσκύ-
νησιν καὶ δούλευσιν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος.

Ὅριζι διὰ τὸν ὑπέρτατον ἐπίτροπον ὅτι ἔκαμε χάτι σερίφι διὰ νὰ ἐμπο-
δίζωνται αἱ ἀδικίαι, ὅπου ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει κάμνουν οἱ ἐξουσιασταί, καὶ
ὅτι ἡ ὑψηλότης του ἔχει εὐσπλαγχνίαν πρὸς ὅλον τὸ ὑπῆκοον, καὶ ξεχω-
ριστὴν εὐνοίαν πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα. Ὁ θεὸς νὰ τὸν πολυετῇ.
Καὶ πρὸς ἡμᾶς, ἐξ ἰδίας φιλανθρωπίας, χωρὶς κάμμιν προλαβοῦσαν
ἡμῶν δούλευσιν, δείχνει μεγάλην εὐσπλαγχνίαν καὶ συγκατάθεσιν.

Παρκαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν καὶ πάλιν τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα εἰς δι-
λωσιν τῆς ἀγαθῆς καὶ ἐφετῆς ὑγιείας τῆς. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας
μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας
μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1712 αὐγούστου 17.

Ἰω. Νικόλαος βοεδόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΓΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μὲ τὸ νὰ ἔρχεται ὁ παρὼν ἡγούμενος πρῶτην Μπουρνόδσκη κύρ Ἰου-
στίνος εἰς προσκύνησιν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος κατὰ τὴν ἐπιταγὴν τῆς,
δὲν ἐλείψαμεν νὰ γράψωμεν τὸ παρὸν πρὸς αὐτήν, καὶ νὰ ἀποδώσωμεν
τὴν προσήκουσαν μετ' εὐλαθείας προσπαγέρευσιν, ὡς πρὸς ἐν Χριστῷ
σεβασμιώτατον πατέρα· παρκαλοῦντές τὴν καὶ διὰ τὸν βηθέντα κύρ
Ἰουστίνον ἐρχόμενον νὰ μὴ τὸν ἐργισθῇ, ἀλλὰ τὸν δεχθῇ εὐμενῶς καὶ νὰ

τὸν συγχωρήσῃ, καὶ νὰ τὸν ἔχῃ πάλιν εἰς τὴν εὐνοίαν της, ὡς καὶ πρότερον· ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἐδόξλεψε τὸν πανάγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον, καὶ τὴν ὑμετέρῃ μακαριότητα μὲ πᾶσαν προθυμίαν, καὶ ἔχει σκοπὸν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ τὴν δουλεύῃ. Τὸ σφάλμα τοῦ τὸ ἐγνώρισε, καὶ δέεται συγχωρήσεως. Εἶναι ἄνθρωπος ἐπιτήδειος καὶ ἄξιος. Καὶ λοιπὸν διὰ τὴν μεσιτείαν μας παρακαλοῦμεν νὰ τὸν συγχωρήσῃ. Νὰ ἔχωμεν δὲ πάντοτε τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα εἰς δέλωσιν τῆς ἀγαθῆς καὶ ἐφετῆς ὑγείας της.

Οἱ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς, καὶ αἱ ἅγιαι αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν. Τῆς σῆς μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1712 σепτεμβρίου 14.

Ἰω. Νικόλαος Μαυροκορδάτος.

55

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Δύο γράμματα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν ἀγαθὴν καὶ ἐφετὴν αὐτῆς ὑγίειαν λίαν ἐχάρημεν· ἐδέχθημεν μετ' εὐλαβείας καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχάς, καὶ εὐχαριστοῦμεν αὐτῇ. Ἐργωμεν καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα.

Ὁ πανάγαθος θεὸς διὰ τῶν εὐχῶν τῆς ὑμετέρας σεβασμιότητος νὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ νὰ κυβερνήσωμεν εἰς τούτους τοὺς δυσκόλους καιρούς. Ἡ ἀδυναμία τοῦ τόπου εἶναι μεγάλη· μόνον τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ θεοῦ νὰ προφθάσῃ. Εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῆς μοναστήρια οὔτε ἔλειψεν οὔτε θέλει λείψῃ ἡ δυνατὴ ἐκ μέρους μας ἐπίσκεψις· μόνον παρακαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, εἰς τὰς ἱερὰς αὐτῆς πρὸς θεὸν ἐντεύξεις, ἀδιαλείπτως νὰ μᾶς ἐνθυμῇται· ἐπειδὴ καὶ γνωρίζει τὴν θερμὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἄκραν εὐλάβειαν ὅπου ἔχομεν πρὸς αὐτὴν, ὡς πρὸς ἐν Χριστῷ σεβασμιώτατόν μας πατέρα.

Παρακαλοῦμεν καὶ πάλιν νὰ ἔχωμεν τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα, εἰς δέλωσιν τῆς ἀγαθῆς καὶ ἐφετῆς ὑγείας της, καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχάς. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ παν-

ευτυχείς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ἔλως εἰς τοὺς ἔρισμούς.

1712 νοεμβρίου 17.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἁγιώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρῦσανθε ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσαγορεύοντες, τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ νὰ τὴν διαφυλάττῃ ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ μετὰ μακροβιότητος.

Προλαβόντως ἐγράψαμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ἀποκρινόμενοι εἰς τὸ παρ' αὐτῆς προπεμφθὲν ἡμῖν ἱερὸν γράμμα, καὶ τῶρα πάλιν μὲ τὸ νὰ ἐπλησίασαν αἱ παροῦσι ἅγιαι ἑορταί, δὲν ἐλείψαμεν γράφοντες νὰ ἀποδώσωμεν αὐτῇ τὴν υἱϊκὴν μετ' εὐλαβείας προσαγόρευσιν ὃ ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου ὑπερφυῶς γεννηθεὶς Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν νὰ ἀξιώσῃ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ ἑορτάσῃ καὶ νὰ πανηγυρίσῃ φαιδρῶς καὶ τὴν γενέθλιον ταύτην ἡμέραν καὶ τὴν Περιτομὴν καὶ τὰ ἅγια Θεοφάνεια καὶ ἐφέτος καὶ εἰς χρόνους πολλοὺς μὲ ὑγείαν, εὐδαιμονίαν καὶ ἐπιτυχίαν πάντων τῶν καταθυμίων· νὰ ἀξιώσῃ δὲ καὶ ἡμᾶς διὰ τῶν ἱερῶν εὐχῶν τῆς ὑμετέρας σεβασμιότητος πρὸς ἀγαθὴν κυβέρνησιν καὶ εἰρηνικὴν κατὰστασιν. Παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα εἰς δῆλωσιν τῆς ἀγαθῆς καὶ ἐφετῆς ὑγείας τῆς, καὶ τὰς ἱεράς τῆς εὐχάς. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ἔλως εἰς τοὺς ἔρισμούς.

1712 δεκεμβρίου 12.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΩ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΔΡΥΣΤΡΑΣ
ΚΥΡΙΩ ΙΕΡΟΘΕΩ

Σιγήν ἡμῖν ἐγκαλεῖ τὰ ἄρτι φοιτήσαντα ἱερὰ γράμματα τῆς ὑμετέρας πανιερότητος, καὶ φιλίας καλαιῶς ἀναμνησκοντα οὐ μόνον ἐς τὸ γράφειν παροτρύνει, ἀλλὰ καὶ τὰ αὐτῇ ἀπαντήσαντα σκαιὰ καὶ ἀντίξοα ἐκτραγωδοῦντα παραμυθίαν καὶ ἐπικούφισιν τῶν δεινῶν ἐξαιτεῖται. Καὶ ἡμεῖς μὲν, ὦ φίλη καὶ ἱερὰ κεφαλὴ, οὐκ ἀντεπιστείλαντες αὐτῇ, μικρὰ δὲ χρησάμενοι σιωπῇ ἅτε τῶν ἐταιρείᾳ καθηκόντων ἡμεληκότες οὐκ ἔξω μώμου εἴημεν ἄν. Ἀλλὰ τὰ ἄλλεπάλληλα δεινὰ, ἃ πανταχόθεν ἐνέσκηψε τῇ δυστήνῃ καὶ πολυστόνῃ Μολδαβίᾳ, τοσούτῳ φροντίζων ἡμᾶς ἐνέβαλεν ὄγλῳ, καὶ μονοῦ εἰς ἀμηχανίαν συνήλασεν, ὥστε πολλάκις καὶ αὐτὴν ἡμᾶς ἀπολέγεσθαι τὴν ψυχὴν. Καὶ εἰ μὴ ἡ δικαίᾳ ψήφῳ πρὸς ὑμετέραν παιδαγωγίαν ἀνεγείρεσθαι συγχωροῦσα τοὺς τοιούτους τυφῶνας καὶ λαίλαπας τοῦ κρείττονος πρόνοια περὶ ἡμᾶς φιλανθρωπευομένη ἀδιελπίτως ἐν μέσῳ κυμάτων ἐπεστήριζε καὶ ἀνθρώπου, καὶ εἰς ὑπομονὴν ἤλειφε τὴν ὑμετέραν ἀσθένειαν, πολλοῦ γε δεῖ ἡμεῖς, οἱ ἀδρανὲς περιεκείμενοι σῶμα καὶ χαμαιζήλους ἔχοντες ψυχὰς, ἀντισχεῖν εἵχομεν καὶ καρτερῆσαι. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ πάλοι γεννᾶσαι, οὓς ὁ πρὶν χρόνος ἐξύμνησεν, ἐς γόνυ κάμψαντες κατὰ πρόσωπον αἰσχυρῶς ἔπесον ἄν. Ταῦτά τοι, ὦ θεσπεσία κεφαλὴ, κατέσεισε καὶ τῆς ψυχῆς τὸ ὅπως οὖν γενναῖον, καὶ τοῦ νοῦς τὴν ἀκμὴν ἡμῶν, καὶ τὴν γλῶτταν ἐπέβησε καὶ σιγᾶν ἐπέταξεν, ἵνα μὴ γράφοντες καὶ ἐκτραγωδοῦντες τὰ καθ' ἡμᾶς, ὁδύνης καὶ λύπης κοινωνοὺς τοὺς φιλοῦντας ἀπεργαζώμεθα. Γνόντες δὲ ἤδη οὐδὲ τὰ κατ' αὐτὴν εἶναι βελτίῳ, μέσῃ δεδήγμεθα τὴν καρδίαν. Τῇ γὰρ ἀναπολήσει τῆς ἀγαθῆς τῶν ἐταίρων καταστάσεως ὁποιοῦν ὕφεςιν τῶν δεινῶν προσδοκῶντες, ἐκείνων οὐ καλῶς χωρῶντων διπλῶς ἀνιώμεθα. Ἀλλ' οὐδ' οὕτως ἀπαρηγόρητα τὰ τῆς ἀνίας, οὐδὲ προΐεμεθα τὴν τῶν κρειττόνων ἐλπίδα. Τοῦτο μηδέποτε γένοιτο· μηδὲ κατισχύσειε ποτε τοσοῦτον ἡ τό γε νῦν ἔχον, θεοῦ παρχωροῦντος, κυκῶσα τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην σκαιὰ χρόνου φορὰ, ὥστε τῆς τῶν χρηστοτέρων προσδοκίας ἡμᾶς παρακροῦσαι, καὶ εἰς ἀπόγνωσιν ὠθῆσαι τοὺς Χριστοῦ λάτρας, τοὺς εὐσεβεῖς σεμνυνομένους, τοὺς

μεμαθηκότας ὑποκλίνειν τὸν αὐχένα τῷ θεῷ βουλῆματι. Οὐ διαλείπομεν ἄρα ψυχαγωγούντες ἑαυτοὺς ἡπιωτέροις λογισμοῖς. Καὶ εὐέλπιδές ἐσμεν ὡς διαδέξεται καὶ τοῦτον τὸν χειμῶνα θυμηρέστερον ἔαρ, καὶ τοῦ τυφῶνος κατευνασθέντος, ἐπανθήσει αὖθις γαλήνη καὶ νηνεμία· καὶ ὁψόμεθα ἡμέρας ἀναψύξεως, ἴλεω τῷ ἔμματα τοῦ θεοῦ προσδλέψαντος, διὰ τῶν εὐπροσδέκτων ὑμῶν εὐχῶν καὶ ἐντεύξεων.

1712 δεκεμβρίου 15.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Τῷ ΠΑΤΡΙΑΡΧῃ ΠΡΩΗΝ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΥΡΙῷ ΓΕΡΑΣΙΜῷ

Συγγνώμην αἰτησόμενος ἦκω τῆς μέχρι δεῦρο σιωπῆς, μακαριώτατε πάτερ, καὶ εὐελπίς εἰμι ἐπιχορηγηθῆσεσθαι μοι παρὰ τῆς ὑμετέρας φιλανθρωπίας· οὐδὲ γὰρ ὑπὸ λήθης ἢ βραθυμίας οὐκ ἀποδεδώκαμεν τὰς ὀφειλμένας προσρήσεις τῇ ὑμέτερα σεβασμῷ κεφαλῇ, ἣν ἀνέκαθεν γεραίροντες διατελοῦμεν, καὶ τὴν ἀξιοτίμητον καὶ ἀξιάγαστον αὐτῆς εἰκόνα τῷ κρατίστῳ τῆς ψυχῆς ἐγκολάψαντες μέρει, ὅσαι ἡμέραι καὶ ὅσαι ὥραι τοὺς νοεροὺς ὀφθαλμοὺς ἐς αὐτὴν ἀπερειδομεν καὶ προσεδρεύομεν, καὶ προσλιπαροῦμεν τῇ ἀναπολήσει τῶν θείων χαρκτηρίων, οἷς ἡ ὑμέτερα μακαρία τῷ ὄντι ψυχῇ κατηγλάισται, καὶ τῶν κατ' αὐτὴν ὑπέρκειται, ποικίλαις ἀρεταῖς καθωραϊζομένη, ἐν αἷς οὐκ ἔχει μέλινα χώραν τὸ πρῶτον καὶ ἐπιεικὲς καὶ φιλάνθρωπον. Καὶ τούτῳ δὴ τῷ μέρει οὕτως ἀφειδῶς καὶ ἀφθόνως εἴωθε χρῆσθαι, ὥστε καὶ αὐτοῖς τοῖς μεγάλως ἐπταικόσιν οὐ μόνον ἐπανιέναι τὰς ποινάς, ἀλλ' οὐδὲ ταῖς μέχρι λόγων ψιλῶν ἐπιτιμήσεσι τούτων καθάπτεσθαι, πολλάκις δὲ οὐδ' ἐνταῦθα ἴστασθαι, ἀλλὰ πρόσω χωροῦσθαι, φιλοφροσύναις καὶ εὐποιαῖς ἀμείβεσθαι τοὺς προσκεκρουκότας. Οὕτως ἄρα γνώμης ἔχουσα, τῇ διαστάσει τῶν τόπων, καὶ τῇ ἀπορίᾳ τῶν γραμματοφόρων, καὶ ταῖς μυρίαῖς ἀσχολίαις αἷς ἐμπεριελήμμεθα, ἀναγράφει τὴν μακρὰν ταυτηνὴν σιγὴν· καὶ οὐ μόνον ἡμᾶς ἀπολύσει αἰτίας ἀπάσης καὶ μέμψεως, ἀλλὰ καὶ συναρεῖται φιλοστόργως, καὶ πάνυ τοι εὐμενῶς παραμυθήσεται γνοῦσα τὴν ἀνωμαλίαν τῶν κατ' ἡμᾶς πραγμάτων, καὶ ὁποίοις

δεινοῖς καὶ χαλεποῖς προσπαλαίωμεν. Καὶ ἵνα χρόνιον σιωπὴν ἐκτενεία λόγων ἀντιστηκώσωμεν, ἐξέστω ἡμῖν ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἐπελθεῖν τὰ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ συμβάντα, ἀφ' οὗτου ἐνεχειρίσθημεν τὸ δεύτερον τῆς Μολδαβίας τὴν ἡγεμονίαν· οὐδὲ γὰρ ἔκτοτε ἐπεστάλκαμεν ὅλως τῇ ὑμετέρᾳ σεβασμιότητι.

Καὶ δὴ, λόγοις εἰς οἶδε τὸ θεῖον, τῇ 25 τοῦ κατὰ τὸ 1711 Σεπτεμβρίου μηνός, κοινῇ ψήφῳ τοῦ ἡμετέρου αὐτοκράτορος καὶ τοῦ παραδυναστού, καὶ πάντων τῶν ἐπὶ τῇ διοικήσει ὄντων, αὐθις τῇ ἡγεμονίᾳ κεκοσμήμεθα, καὶ μετὰ πολλῆς πομπῆς εἰς τὰ βασιλεῖα μεταπεμφθέντες κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐνεφανίσθημεν τῷ αὐτοκράτορι. Καὶ ἡμεῖς μὲν τὴν προσήκουσαν αὐτῷ ὑπόκλινιν καὶ προσκύνησιν ἀποδεδώκαμεν· ὁ δὲ βασιλικὴν φιλοφροσύνην ἐπεδείξατο, καὶ τὰ τῆς ἡγεμονίας ἐπιδαψιλευσάμενος ὡς ἔθος παράστημα, λόγων τε μετέδωκε· καὶ τὴν ἐς τὸ μέλλον περὶ τὸ ὑπήκοον καὶ περὶ ἡμᾶς φιλάνθρωπίαν διατρανώσας καὶ βεβαιωσάμενος, καὶ χρησταῖς ἐλπίσιν ἀναθαρρύνας, ἄνευ ἀναβολῆς τὴν εὐθὺ τῆς Μολδαβίας πορείαν ἐπέταξεν ἡμᾶς ἐπιταχύναι. Καὶ ἡμῖν δὲ ἄξυμφόρου οὔσης τῆς ἐν τῇ βασιλευούσῃ πλείονος διατριβῆς, τῇ διευθετήσει τῶν οἴκοι καὶ τῇ δεούσῃ παρασκευῇ πέντε μόνας πρὸς ταῖς δέκα ἐπιμετρήσαντες ἡμέρας, τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξήλθομεν, καὶ μακροτέροις σταθμοῖς ἐχρησάμεθα, καίπερ οὐχ ὑγιῶς ἔχοντες τὸ σῶμα, ἀλλὰ τοῦτο μὲν τῇ συνήθει ἐπιρροῇ τοῦ φλέγματος, τοῦτο δὲ ὑπὸ τῶν περὶ τὰ νεφρὰ πόνων ὀχλούμενοι.

Ὅπηνίκα δὲ πλησίον τῆς Ἀδριανοῦ γεγόναμεν, τὴν ὅσον οὕτω τοῦ παραδυναστού ἐκείσε ἀφίξιν παρὰ τῶν κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπαντώντων εἰληφότες, ἵνα μὴ ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει τὴν ξυντυχίαν ποιήσαντες, καὶ τὰ συνήθη δῶρα αὐτῷ τε καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν προτενεχόντες, πλείονά τε χρόνον ἐμπαραιμείναντες, οὐ μόνον τὴν ἐκ τῶν δαπανῶν ζημίαν ὑποστησώμεθα, ἀλλὰ καὶ παρὰ τὰ ἡμῖν ἐπιταχθέντα ποιεῖν δόξαντες προσκρούσωμεν τῷ βασιλεῖ, τοὺς πλείους μὲν τῶν περὶ ἡμᾶς καὶ πᾶσαν τὴν σκευὴν κατόπιν ἀπελίπομεν, μετ' ὀλίγων δ' ὑπηρετῶν, ταχυτάτῳ χρησάμενοι δρόμῳ, ἀπηντήσαμεν τῷ παραδυναστῇ ἤδη διαβαλόντι τὸ ἔρος τοῦ Αἰῆμου, καὶ ξυνετύχομεν ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῷ τε καὶ τῷ βασιλεῖ τῶν Σκυθῶν τῷ Δεβλετγισαῖῳ, παρ' ἀμφοτέρων πολλῆς φιλοφροσύνης ἀπολαύσαντες. Ὁ μὲν γὰρ παραδυναστής πάλαι εὖνους ἦν τοῦ τε αἰοιδίμου γεννήτορος καὶ ἡμῶν· ὁ δὲ Σκύθης αἰτιώτατος γενόμενος τοῦ ἡμᾶς μὲν

ἀφαιρεθῆναι τὴν ἡγεμονίαν ἐγκρατῇ δὲ γενέσθαι ταύτης τὸν Καντεμίρην, καὶ διὰ τὴν ἀποστασίαν ἐκείνου οὐδὲν ἀπονάμενος εἰ μὴ τὴν παρὰ πάντων μέμψιν, τῇ ἀφρονίᾳ τῆς φιλοφροσύνης ἀποκρύψαι θέλων τὴν προτέραν βλάβην, πολλὴν εὖνοιαν ἡμῖν ἐπεδείκνυτο. Τιμῆς τοίνυν καὶ ἐπείνων, καὶ παντοδαπῆς φιλανθρωπίας καὶ εὐμενείας ἐπιτετευχότες, οὐδ' ὅποιον δὲ δαπανήσαντες, ἅτε τῆς καθ' ὁδὸν αὐτοσχέδιου ξυντυχίας ἱκανῶς ἀφοσιωμένης τὴν ἔλλειψιν, ἀγαθαῖς μόνον ὑποσχέσεσιν ἐθεραπεύσαμεν τὴν ἐκείνων πλεονεξίαν καὶ τὸ περὶ τὰ λήμματα λαίμαργον.

Καὶ οἱ μὲν μετὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν τὴν Ἀδριανοῦ κατέλαβον, ὅπη ὀλίγων παραδραμουσῶν ἡμερῶν ὁ παραδυναστής Μεχμέτ τὴν βασιλικὴν ἀφαιρεῖται σφραγίδα, καὶ δήμευσιν ὑποστάς τῆς οὐσίας εἰρκτὴν ἀπάγεται, ἐν μεγίστῳ καταστάς κινδύνῳ καὶ αὐτὸ ζήμιωθῆναι τὸ ζῆν. Ὁ γὰρ τῶν Σδέκων βασιλεὺς καὶ ὁ τῶν Σκυθῶν σουλτάνος, ὁ μὲν ἅτε παρημελημένος καὶ ἀποκεκλεισμένος τῶν ἐν Κουσίῳ μετὰ τῶν Μόσχων ξυμβάσεων ὁ Σδέκος, ὁ δὲ δυσχεραίνων τῇ εἰρήνῃ, καὶ τῷ ἐκπεπτωκέναι τῶν ἐκ τοῦ πολέμου προσόδων λίαν ἀσχάλλων, ἀμφοτέροι ἄρα μιᾷ βουλῇ καὶ μιᾷ συμποσίᾳ πάντα κεκινήκασιν· λίθον, ὅπως, ἀνερθείσαντες ἐς ὄργην τὸν αὐτάρχη, τὸν παραδυναστὴν ὑποσκέλισωσι. Καὶ δὴ συγκροτοῦσι κατ' αὐτοῦ μυρίας διαβολάς· καὶ ἐν στενῷ ὄντων, φασί, τῶν Μόσχων, ὥστε οὐ μόνον τὴν κατὰ κράτος νίκην οἱ πρόχειρον γεγονέναι, ἀλλὰ καὶ τὸν μονάρχην αὐτῶν ζωγρήσαντα ἐς θρίαμβον ἀπαγαγεῖν δεδυνημένον, χρημάτων πολλῶν λήψαι τὴν νίκην καταπρόσθαι, καὶ προδοῦναι τὸ τοῦ βασιλέως κλέος, ἐς ἀτίμους κατὰ γε τὴν δαψίλειαν τῆς τύχης συνθήκας χωρήσαντα. Καὶ ὅττι αὐτοὶ μὲν οὕτω δεινῶς ἐνδείκνυνται τὸν παραδυναστὴν. Μεταξὺ δὲ καὶ τῶν Μόσχων ἐλιννούντων, καὶ ἀναβολὰς κλωθόντων περὶ τὴν ἀπόδοσιν (ὡς ξυνέκειτο) τοῦ κατὰ τὰς ἐς τὴν Μαιώτιδα τοῦ Ταναΐδος ἐκβολὰς κειμένου φρουρίου, ᾧ Ἀζόφιόν ὄνομα, βριθὸς καὶ ἔγκον λαμβάνουσιν αἱ διαβολαί, καὶ πείθουσι τὸν βασιλέα καὶ παροξύνουσιν ἐς τοσοῦτον, ὥστε ἄς ἐφθίμεν εἰπόντες ἐπιτίψασθαι ποίνας τῷ δυστήνῳ παραδυναστῇ.

Ἡμεῖς δ' ἐν τοσούτῳ τῇ ἄνωθεν εὐμενείᾳ τὴν ὁδοιπορίαν ἀνύσαντες, καὶ τὸν Δανούδιον ποταμὸν διαδάντες, τῆς πολυστόνου Μολδαβίας ἐπέβημεν, καὶ δάκρυσι τὸ ἔδαφος κατερραντίσαμεν· ἦν γὰρ ἀνθοῦσαν πρὸ ἐνός που ἔτους ἀπολελοῖπαμεν, ἄμωρον ἤδη καὶ κατηφῆ κατελάβομεν, πολλῆς ἐρημίας τὴν πρὶν πολυανθρωπίαν διαδεχμένης· τὰς εἰκίας, ἃς μὲν ἄνευ

οίκητόρων, ἃς δὲ τῷ πυρὶ δεδαπνημένους καὶ ἐς τέφραν συνιζήκυιαι εἵ-
 δομεν· τοὺς τε θεῖους ναοὺς τοὺς γε πλείους ἄρδην ἀνεσκαμμένους, καὶ
 σκυθικῆς λύσσης γεγονότας παρανάλωμα. Ποδαπῶς οἶει ἡμᾶς διατεθῆ-
 ναι, μακαριώτατε πάτερ, ἐφ' οὕτω πικροτάτῃ θείᾳ; Μέσσην διερράγημεν
 τὴν καρδίαν, μονοῦ τοῖς δάκρυσι καταδεδαπνίσμεθα, τῇ λύπῃ κατεμε-
 ριζώμεθα, ἔνθεν μὲν τοὺς φονευθέντας καὶ τοὺς ἐξηνδραποδισμένους κατε-
 λεοῦντες, ἔνθεν δ' ἐκείνους κατοικιζόμενοι, οἱ τῶν ἀλλεπαλλήλων συμ-
 φροῶν ἀποσωθέντες, ὥσπερ ἐκ σημάτων ἐκ τῶν χαμαιζήλων οἰκιῶν
 ὠγροὶ καὶ ἡμιθνηεῖς ἄνθρωποι, ἐλεεινὰ λείψανα τοῦ ἄρτι πεπαυμένου κλύ-
 θωνος, ὥσπερ φορτίον τὴν ἀθλίαν ζωὴν ἐπισυρόμενοι· ἅτε οἱ μὲν αὐτῶν
 ἀφρηγμένοι τὰ σπλάγχνα, γυναικῶν καὶ παίδων ἐστερημένοι, οἱ δὲ κατὰ
 τι μέλος ἀνέπηροι. πάντες ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ, οὐ μόνον ἐσθήτων ἀμειροῦν-
 τες, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπὶ μιᾷς ἡμέρας τροφῶν. Κατηλεοῦμεν δὲ καὶ ἐαυ-
 τοὺς, ἥδη ἐξ αὐτῶν προοιμίων τῆς ψυχῆς προμηντευσμένης τὰ δυσχερῆ
 ὅποσα ἡμῖν ἐς τὸ μετέπειτα ἐμελλεν ἀπαντᾶν· ἅπερ εἴθε τὸ θεῖον στήσειε,
 καὶ κρείττω φอรὰν πραγμάτων ἐς τοῦπιόν χορηγήσῃ τῆς εὐαγέσις ὑμῶν
 ἐντεύξει. Παραμυθησάμενοι δὴτα ὥς εἴχομεν δυνάμειος τὸ καθ' ὁδὸν
 ἀπαντῶν ὑπέρχον, καὶ κατὰ τὸ ἐγγωροῦν τῆς ῥαυτέρως αὐτῶν καταστά-
 σεως προνοησάμενοι, ἐχωροῦμεν ἐς τὰ πρόσω κατηρείας ἀνάπλοισι,
 λύπης ἀνάμειστοι, οὐδ' ὁπωσοῦν ἐαυτοὺς ἀναλαβεῖν δυνάμενοι.

Ἄλλ' ἡ ἄνωθεν εὐμένεια τὴν κατέχουσαν ὀδύνην ἐξ ὑπογυίου διεσκε-
 δάσατο. Ὁ γὰρ φιλάτος ἡμῶν ἀδελφός, ὅς τῷ τῆς γενικῆς ἐρμηνείας
 ἀξιόματι κοσμούμενος παρακολουθεῖ τῷ παραδυναστή, ἐξ ἐπιταγῆς ἐκεί-
 νου ἐν Μολδαβίᾳ ἤδη διατελῶν, καὶ τῶν ἐκεῖ πραγμάτων φροντίζων ἔστ'
 ἂν ἡμεῖς ἀφιζώμεθα, τὴν ἡμετέραν ἀφιξίν φθάσει προθυμησάμενος καθ'
 ὁδὸν ἡμῖν ἀπαντᾶ, καὶ τὴν ἐπιπολάζουσαν ὀδύνην ἀποσοθήσας τῇ παρου-
 σίᾳ, πολλῆς ἡμᾶς ἐμπίπλησι θυμηδίας καὶ εὐφροσύνης τῇ γλυκυτάτῃ συν-
 τυγίᾳ. Καὶ δὴ ἀμφοτέροι τῶν ἵππων ἀποδάντες, καὶ ἀλλήλους περιπτυ-
 ξάμενοι, καὶ μονοῦ προστακέντες, δάκρυα τῶν ὀμμάτων ἀπολείβομεν·
 καὶ τῇ διαχύσει τῆς καρδίας τῆς φωνῆς ἀνακοπτομένης, μάλιστα λύομεν
 τὴν σιγὴν ἐς αἰσιωτάτας ἐκχευόμενοι προσρήσεις, καὶ ἀδελφοῖς πρεπού-
 σαις δεξιώσεσι καὶ φιλοτιμίαις, ἐκάτερος θάτερον ὑπερβαλεῖν σπουδάζον-
 τες, ἀμφιλαφεῖ ὀμιλίᾳ καὶ εἰλικρινείᾳ μεστῇ λόγων κοινωνίᾳ τὰς ἐκ τῆς
 ἀθυμίας μεμαρσμένους ἀμφοῖν ἡμῶν καρδίας ἀρδεύομεν. Καὶ τῶν ἵππων

πάλιν ἐπιδάντες ἡδυτάτοις λόγοις τὸ λοιπὸν τῆς ὁδοῦ κατακτλοῦμεν ἑαυτοὺς, καὶ μόλις ἐν τῷ καταλύματι τῆς ἀμοιβαίας φιλοφροσύνης τὴν ἄμιλλαν καταλύομεν.

Τὴν δὲ μητρόπολιν καταλαβόντες, καὶ μετὰ παραδρομὴν ὀλίγων ἡμερῶν τὸν ἀδελφὸν εἰς τὴν βασιλίδαν οὐκ ἀδακρυτὶ προπέμψαντες, τῆς ἐκ ναυαγίου περισωθείσης ἀρχῆς τοὺς οἵακας αὐθις μετὰ χεῖρας ἀναλαμβάνομεν, θεοῦ συναιρουμένου, καὶ ἐπιδίδομεν ἑαυτοὺς τῇ διοικήσει, ἥς τὰ πρωτόλεια αἱ πρὸς θεὸν ἐκτενεῖς εὐχαὶ καὶ ἡ τῶν περισωθέντων λειψάνων περιποίησις. Αὐτίκα ἄρα συχνὰς ἐκπέμπομεν ἐπιστολάς πρὸς τοὺς εἰ γεγονότας καὶ λογάδας τῶν οἰκητόρων, οἷς μέτεστι τῆς τῶν πραγμάτων διοικήσεως, καὶ ὧν ἀπόντων σκάζει τὰ τῆς ἀρχῆς, παρεδρευόντων δὲ καὶ εὐνοούντων τῷ ἡγεμόνι, οὐ μόνον γὰρ τὸ λοιπὸν ὑπήκουον πανταχόθεν συρρεῖ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς ἡγεμονίας καλῶς προβαίνει, βουλῇ καὶ πολυχειρίᾳ τῶν μετὰ χεῖρας κατορθουμένων καὶ τῶν ἐμπιπτόντων δυσχερῶν ἐξομαλιζομένων. Ὁ δὲ νοῦς τῶν γραμμάτων εὐνοίας πλήρης παραμυθία ἔνεκα τῶν προλαβόντων δεινῶν, βεβαίωσις ἀμνηστίας τῶν πεπλημμελημένων εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἰς ἡμᾶς, ἐνόμωτος ὑπόσχεσις ἀσφαλείας, δαψιλεῖς πίστεις φιланθρωπίας ἀνυποκρίτου καὶ ἀνυπούλου, ἀκέραιος ἐπιδειξις ἀφειδῶς χορηγηθησομένης πατρικῆς φιλοφροσύνης. Πειπειράμενοι τοίνυν καὶ πρότερον τῆς ἡμετέρας γνώμης τὸ περὶ τὰς ὑποσχέσεις ἀραρὸς καὶ βέβαιον, ἐλπιδῶν χρηστῶν ἐμπίπλυνται καὶ ἀναπτεροῦνται τοῖς γράμμασι· καὶ ὥσπερ πρόβατα λύκων ἐφορμησάντων διασπαρέντα, τοῦ ποιμένος προστηνῶς αὐλήσαντος ἀγεληδὸν ἀθροίζονται περὶ αὐτὸν, οὕτω πάντες πανταχόθεν ἡ τάχους εἶχον φοιτῶσι, καὶ τοῖς λόγοις καὶ τῷ σχήματι πᾶσαν εὐπείθειαν ἐπιδείκνυνται. Ἡμεῖς δὲ ἅπερ ἔφθην ἐπιστελλαντες εἰς ἔργον ἄγομεν· ἀναπετάννυμεν τὰς ἀγκάλας, πάντας ἐνστερνίζομεθα, ἅπασι μετὰ πολλῆς προσφερόμεθα ἐπεικίας, καὶ τὸ μὲν δέος τῶν στηθῶν ἀποσκορακίζομεν, ἐλπίδος δὲ καὶ θάρρους ἐμπίπλαμεν. Καὶ οὕς μὲν τιμαῖς καὶ γέρασιν, οὕς δὲ προσόδοις, ἄλλους ἀνείσφορίᾳ, τοὺς δὲ φιλοδωρήμασι, πάντας λόγων κοινωνῶν καὶ πολλῇ φιλοφροσύνῃ ἐξοικειωσάμενοι, τοῖς ἄλλοις τραύμασιν, ἅπερ ἀνεφαίνοντο πολλαχρῶς, καὶ μονοῦ φωνῆν ἀφιέντα τὰ παρ' ἡμῶν ἐπεζήτηι βοηθήματα, πολλὴν ἡμῖν συνειδότες τὴν ἀσθένειαν τὴν ἐξ ὕψους ἐπεζητοῦμεν ἴασιν, ἐν τῷ μέρει καὶ τὴν παρ' ἡμῶν ἐπιμέλειαν συνεισφέροντες.

Προυργιαιπερον δὲ τῶν ἄλλων ἡγούμενοι τῶν ἐξανδραποδισθέντων τὴν ἀπολύτρωσιν, καὶ τὴν ἀνακοπὴν καὶ ἐπίσχεσιν τῶν σκυθικῶν ἐπιδρομῶν, ἤδη ἐπανήκοντες τοῦ βασιλέως αὐτῶν, τοὺς δεησομένους καὶ ἐκμειλίζοντας ὡς αὐτὸν ἐκπέμπομεν ὅτι τάχιστα, ταῖς διὰ γραμμάτων καὶ ταῖς ἀπὸ στόματος δεήσεσιν ἀδρά προσεπιθέντες δῶρα, καὶ πάσῃ μηχανῇ δυσωπούμενοι τὸ γαῦρον αὐτοῦ καὶ ἐπηρμένον. Τῇ γάρ τοῦ ἀντιπάλου παραδυναστου καταβολῇ, καὶ ταῖς θαυσιεστάταις καὶ λαμπροτάταις δεξιώσεσι τοῦ βασιλέως ὀγκωθεῖς, οὐ μόνον ἡμῖν τοῖς ἅπασι τῆς πικρίας τῶν ἐκείνου βελῶν πεπειραμένοις, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τέλει, καὶ αὐτοῖς τοῖς γειτνιωσι τῇ ὀθωμανικῇ λήξει μονάρχαις φοβερός ἦν· καὶ συχναὶ παρὰ πάντων ἐφοίτων ὡς αὐτὸν πρεσβεῖται καὶ δῶρα, καὶ πάντες αὐτὸν ἐκμαλάξαι καὶ εἰς εὖνοιαν ἐλκύσαι, καὶ τὰς ὑπονοουμένας ζημίας ἀποστῆσαι ὅση δύναμις ἐπειρῶντο. Ἀλλὰ τοῦ θεοῦ· περὶ ἡμᾶς φιλανθρωπευομένου, ἐς οἶκτον ἐπικλᾶται ἡ τούτου καρδιά, καὶ εὐμενῶς προσιέται τοὺς παρ' ἡμῶν ἀποσταλέντας, καὶ τοὺς δεινοπαθοῦντας ἐπὶ τοῖς χαλεποῖς ἀπολυιδῶς ἐπετρίψαντο οἱ ἔμποροι Σκύθαι ἵλαως ἐπακούει· καὶ εἰς οἶκτον ἐπικαμφθεῖς ἐφ' ὅπως τῶν ἡμετέρων αἰτημάτων, οὐκ ἀνανεύει, ἀλλὰ προσταγὰς ἐκδίδωσιν ὅτι σφοδροτάτας ἐπιτελούσας τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἐν δουλείᾳ κατεχομένων Μολδάβων, καὶ ἐπισκηπτύσας τοῖς Σκύθαις ἐμμένειν τοῖς ἰδίαις ὅροις, καὶ μήτε ταῖς ἐπεκδρομαῖς κατατρυχοῦν τὰ ὧδε, μηδ' ἐώλους δίκας ἀναικιστοῦντας πράγματα παρέχειν τῷ ὑπηκόῳ. Καὶ ταύτῃ μὲν ἡμεῖς πεπληροῦσθα, καὶ τοὺς ὑφ' ἡμᾶς παρεμυθησάμεθα λαγῶν βίον βιῶντας τὸ πρῖν, καὶ οὕτω κατεπτηχότας τοὺς Σκύθας, ὥστε τὴν ἐν τῷ φανερῷ διατριβὴν ἀποκλίναντας, ἐν ἔρεσι καὶ λόγμαις βαθύαις περιποιεῖσθαι ἑαυτοῖς τοῦ ζῆν τὴν ἀσφάλειαν, τὸ συνδιατᾶσθαι τοῖς θηρίοις τοῦ ἐκκαῖσθαι ταῖς ἐκείνων ἐπιδρομαῖς καὶ ἀνδραποδίσεσι προαιρούμενοι.

Κατὰ τοῦτο ἄρα τὸ μέρος τὴν ὁπωσοῦν ἀσφάλειαν τῷ κατηκόῳ περιποιησάμενοι, τῶν Ἀγαρηνῶν ἐμπόρων τὴν ἐκ τῆς πρῖν ἀποστασίας (ἡ μυρίων αὐτοῖς ζημιῶν ἐγεγόνει πρόξενος) κατὰ τῶν Μολδάβων ὁρμὴν κατευνάσαι καὶ καταστεῖλαι προθυμούμενοι, τὴν ἀνάγκην τοῦ πράγματος δηλοῦμεν τῷ βασιλεῖ. Καὶ τῆς ἐκείνου φιλανθρωπίας ἰσχυρὰς προσταγὰς ἐπιχωρηγησάσης, ὅλῳ σθένει τῶν οἰκητόρων προῖστάμεθα, καὶ ἐμποδῶν γιγνόμεθα τοῖς χρεῶν καὶ τόκων καὶ τῶν ἐν τῷ τοῦ πολέμου χρόνῳ διαρπαγέντων πραγμάτων ἀπαιτήσεσι διογλοῦσι καὶ βαρέως ἐπικειμένοις,

τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ἔγγραφα προδεικνύμενοι, καὶ τῇ ἐκείνου φιλανθρωπίᾳ λήθη πραδεδόσθαι φάσκοντες ὅποσα ζέοντος τοῦ πολέμου συμβέβηκε. Καὶ οἱ μὲν διαπρίονται καὶ πολλὰς ἀπειλὰς διατείνονται· ἡμεῖς δ' οὐδ' ἑτιοῦν ὑπενδίδομεν, οὔτε φιλοψυχία καταπροϊέμεθα τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὑπηκόων, ἀλλὰ τῇ θεῇ προνοίᾳ ἀνατιθέντες τὰ καθ' ἡμᾶς, τὰ ἐκείνων ὅλως φροντίζομεν.

Καὶ μέχρι τοῦδε μὲν ἐν τοῖς δεινοῖς διευτυχεῖν ἔδοκοῦμεν, τὴν τῶν χυλίων ὕφεσιν ἐν εὐκληρίᾳ μέρει λογιζόμενοι. Ἡ δὲ τῶν ὑπὸ τῷ ῥηγὶ τῆς Σβεκίας στρατευμάτων ἐν τῇ Μολδαβίᾳ διατριβὴ οὕτω δεινὴ καὶ δυσίατος καὶ μονοῦ καιρία πλήρη εἶναι δοκεῖ, ὥστε παρὰ μονῆς τῆς κραταιᾶς τοῦ θεοῦ χειρὸς προσδοκᾶν ἡμᾶς τὴν ἴσιν. Καὶ ἂ μὲν πράττοντες διατελοῦσι, τὰς ἀρπαγὰς, τὰς λεηλασίας, τοὺς φόβους, ἐπιλείψει με ἐπὶ λεπτοῦ διηγούμενον ὁ χρόνος. Πᾶν ἀπηλείας καὶ ἀπονοίας μέτρον ὑπερῆλαντο, τὴν σκυθικὴν ὁμότητα ὑπερηκοντήκασι, λεόντων εἰσὶν ἀγριώτεροι, λύκων βρώτεροι, ἱκτίνων ἀρπακτικώτεροι· ὥσπερ δορυαλώτοις ἀνδραπόδοις ἀποχρῶνται τοῖς δυστήνοις Μολδαβοῖς· τὰ ζῶα, τὰ χρήματα, τὰ ἐπιπλα, τὰς γυναῖκας, πολλοὶς δὲ καὶ αὐτὴν ἀφαιροῦσι τὴν ζωὴν. Οὐχ ὑπολαβέτω δὲ ἡ ὑμετέρα μακαρίστης ὑπὸ δειλίας καὶ φόβου σιγῇ ἡμᾶς στεγάζει· τὰς ὀλεθρίους ἐκείνων πράξεις· μηδέποτε τοῦτο θεὸς συγχωρήσειεν· ἀλλ' ἐν τῇ καλῇ προθέσει τὴν ὑμετέραν γνώμην στηρίζειεν, ὥστε διὰ παντὸς καὶ τῆς ζωῆς αὐτῆς ἡμᾶς κατολιγωρῆται ἕνεκα τῆς τῶν ὑπηκόων ἀσφαλείας. Πέμπομεν ἄρα γράμματα τῷ ῥηγὶ τῶν Σδέκων δεινοπαθείας ἔμπλεω, καὶ θερμῶς αὐτὸν παροτρύνομεν, ὅπως μαινόμενον καὶ λυσσῶντα στρατὸν ταῖς ἐπιβαλλούσαις παιδαίαις ἀνχαίτῃ καὶ σωφρονίῃ. Ὡς δὲ οὐδεμίαν εὐρισκόμεθα ἀπ' ἐκείνου θεραπείαν, ἀλλὰ κενῶν ὑποσχέσεων οὐδὲν πλείον λαμβάνομεν, τῷ ὑμετέρῳ βασιλεῖ φανερὰ καθιστῶμεν τὰ ἐνταῦθα πραττόμενα, ἐν οὐδενὶ ποιησάμενοι λόγῳ τὴν ἐντεῦθεν πάντως μέλλουσαν ἀναρχήσεσθαι καθ' ἡμῶν ἀπέχθειν καὶ δυσμένειν τοῦ τῆς Σβεκίας ῥηγός, ἢ πολλοῖς τῶν πρωτευόντων βεζιρίων ἐξωλείας ἐγεγόνει παραίτιος. Ἐπινεύει δὴτα ὡς εἴωθε φιλανθρώπως ὁ βασιλεὺς, καὶ πάνυ ἰσχυρὰς ἐντολὰς ἐκπέμπει, ἰδιοχείροις ἐπικρατύνας γράμμασι, καὶ βασιλικῶς ἐπιτάττων ὅπως ὁ ἐν Τεγίνᾳ βεζίριος ἀπαραιτήτως τῆς Μολδαβίας ἐκβάλῃ τοὺς ὑπὸ τῷ Σδέκῳ τελοῦντας.

Ἄμψ δὲ τῷ φοιτῆσαι τὰς τοιαύτας ἐπιταγὰς, ἐς ἀπέχθειν καὶ μῖσος

καθ' ἡμῶν ἀναφλέγονται οἱ τε τῶν Πολωνῶν ἄρχοντες καὶ οἱ ἐκείνων προκαπιζόντες Σδέκοι, καὶ μυρίας ἡμῖν ἀπειλὰς διατείνονται, καὶ πολλὰς διαβολὰς ἐξυφαίνουσιν, ἃς ἡ ἄνωθεν ἐπικουρία ἰστῶν ἀράχνης ἀδρανεστέρας ἀπεδείξατο. Καὶ ἀγαπητὸν μὲν ἦν ἡμῖν εἰ εὐπειθεῖς ἑαυτοὺς παρεσχηκότες τοῖς ἐπιτάγμασι τοῦ βασιλέως, τῆς κατὰ τῶν ὑπὸ τῶν ὕδρεως ἐπαύσαντο καὶ τὴν Μολδαβίαν κατέλιπον· ἀλλ' οἱ παλαμναῖοι ἀναβολαῖς καὶ μελλήσεσι τρίβουσι τὸν χρόνον, καὶ καθάπερ κῆρες μέχρις ἥρος περινοστήσαντες, οὐδένα τόπον ἀθέατον τῆς αὐτῶν ἐπηρείας ἀπολελοῦσι. Κατὰ δὲ τὴν ἐαρινὴν ὥραν ληστρικῶς ἐπιδραμόντες τὴν Πολωνίαν, κατὰ πρώτην μὲν ἔροδον ἀπαρασκευαίως προσβαλόντες, οὐκ ὀλίγην λείαν ἀπηνέγκαντο, πρόσω δὲ κεχωρηκότες, συχνοὶς Πολωνοὶς καὶ Μόσχοις καὶ Σάξοισιν ἐμπίπτουσι παρὰ τῷ Βιστούλα ποταμῷ, καὶ εἰς μάχην αὐτοῖς συμπλακέντες ἤττωνται. Καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ συμπλοκῇ πίπτουσιν, οἱ δὲ ζωγροῦνται, οἱ δὲ κακῶς ἀπαλλάττονται, φυγῇ τὴν σωτηρίαν πραγματούμενοι, καὶ πάλιν ἐνοσκήπτουσι τῇ Μολδαβίᾳ. Καὶ οἱ μὲν αὐτῶν οἷα κόρακες προσφύεντες κείρουσι τῶν δυστήνων οἰκητόρων τὸ ἦπαρ, οἱ δὲ τόπον ἀμείβουσιν ἐκ τόπου, πανταχοῦ ἔχγη πολλῆς ὠμότητος καὶ μεγάλης ἀπηνείας καταλιμπάνοντες.

Ἡμεῖς δ' ἐκ βάρους καρδίας στενάζομεν, καὶ δάκρυσι βρέχουμεν τὸ πρόσωπον, τὰς χεῖρας ἐς οὐρανὸν αἴροντες, καὶ παύλαν τῶν δεινῶν ἐξαίτούμενοι. Τοῦτο μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν προκατείληφτων χαλεπῶν, τοῦτο δὲ ταῖς τουτωνί τῶν παλαμναίων ἐπηρεαίς, πρὸς δὲ καὶ διὰ τὰ κατὰ παραχώρησιν θεοῦ ἐπεισφρήσαντα τῶν ἀκρίδων στρατόπεδα, καὶ ἤδη διὰ πέντε ἐτῶν δηρῶντα τὰ λήϊα, ἐς μεγίστην ἀπορίαν συνηλάθη τὸ ὑπὸ τῶν πόλεως, ὃν ἤδη δεῦτερον κατὰ τῶν Μόσχων ὠδίνουσιν οἱ Ὀθωμανοί, ἐπιτείνει τὴν αἰσθησιν τῶν ἀνιερῶν, καὶ μέσης διῖκνεῖται τῆς καρδίας. Καίτοι γὰρ τῶν Μόσχων παραχωρησάντων αὐτοῖς τοῦ φρουρίου τῆς Ἀζοβίας, ἀλλ' ἔτι τῶν τῆς Πολωνίας ὀρίων οὐκ ἐξεληθόντων, ἐμποδῶν δὲ γιγνομένων τῷ ῥηγὶ τῶν Σδέκων, καὶ οὐ ῥαδίαν παρεχομένων αὐτῷ τὴν ἐς τὰ οἴκοι ἐπάνοδον, ταύτῃ τε παραχχαρττόντων τὰ συγκείμενα, οὐκ ἀνεκτὸν ἡγησάμενος εἶναι ὁ βασιλεὺς, τοὺς τῶν Μόσχων ὁμήρους εἰς εἰρκτὴν ἐμβάλλει, καὶ μάλα γενναίως εἰς ἐκστρατεῖαν παρασκευάζεται, ἀνερθείζοντος αὐτὸν τοῦ τε τῶν Σκυθῶν βασιλέως καὶ τοῦ τῆς Σδεκίας ῥηγός. Καὶ ἤδη ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἵσταται τὰ πράγματα· ὥστε εἰ μὴ ἡ ἄνωθεν βοήθ

πάλιν κατευνάσῃ καὶ καταστροφήσῃ τὸν ἀνεγειρόμενον τοῦ πολέμου τυφῶνα, φεῦ ὀπίστων χαλεπῶν γευσόμεθα, οὐ μόνον ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῆς οἰκουμένης ἀπόμοιρα. Ἀλλὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ θεῇ κεῖται προνοίᾳ, καὶ κεῖθεν ἡ λύσιν τῶν δεινῶν ἐλπίζομεν, ἢ καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς καρτερίαν.

Οὕτως ἄρ', ὦ ἱερὰ κεφαλὴ, ἔχει τὰ ἡμέτερα · τοιοῦτοις δεινοῖς τρυχούμεθα καὶ τηρόμεθα. Ἀλλὰ καίτοι μυρία περιαντλούμενοι φροντίσιν, ὑποκλέπτομεν ἑαυτοὺς ἐνίοτε ταῖς ἡγεμονικαῖς ἀσχολίαις, καὶ μάλιστα τὴν χρόνου προσεπιμετροῦμεν τῇ μελέτῃ τῶν λόγων. Καὶ ὅτε μὲν ἡμᾶς ὁ θεὸς Πλάτων δαιμονίως παραπέμπεται τῶν λόγων ταῖς ἑνγύσι, ὅτε δὲ Ἀριστοτέλης περὶ τὰ ἥθη φιλοσοφῶν καταθέλγει · ἐνίοτε τῇ Πινδαρικῇ μούσῃ προστομιλούμεν, καὶ τῶν δακνουσῶν φροντίδων τὸν νοῦν ἀνιέντες, τοῖς ἡδυτάτοις ἐκείνοις νάμακιν ἐπάρδομεν. Ἔσθ' ὅτε καὶ ἡ ῥητορεία κατακταλεῖ, καὶ οἱ ἐπὶ λόγοις θυμολύζομενοι, ὧν ἀπὸ τῆς γλώττης οἱ χρυσοὶ πίδακες ἀναβλύζουσι καὶ δαιμονίως ἡμᾶς καταδημωγῶσιν · ὁ μὲν ἡμέτερος ὁ θεσπέσιος ἱεράρχης, τὸ σεμνολόγημα τῆς Ἀντιοχείας¹, θειότεροις ἰάμασι κατὰμυλάσων τὰ τῆς ψυχῆς τραύματα, καὶ ἐς καρτερίαν θαυμασίως παιδαγωγῶν · ἄτερος δὲ ὁ Δίων², ἐξαισιῶν νοσημάτων ἐς ἥθη καὶ πολιτείας τεινόντων χορηγὶς τὸν νοῦν ψυχγωγῶν ἅμα καὶ κατακαλλύνων. Ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν μολδραβικὴν ἱστορίαν οὐκ ἀηδῶς ἐπερχόμεθα (συνετὴ γὰρ ἡμῖν ἦδη καὶ ἡ ἐπιχώριος γλῶσσα) · ἥτις τῶν πρὸ ἡμῶν ἡγεμόνων τοὺς βίους καὶ τὰς τύχας ζωγραφίζουσα, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ πραγμάτων τὸ ἄστατον ὑπ' ὄψιν τιθεῖσα, πρέχεται ἡμῖν οὐ τὴν τυχοῦσαν ὠφέλειαν.

Ἀλλ' ἡμεῖς, ὦ θεσπεσία κεφαλὴ, λαθόντες ἑαυτοὺς ἐς ἀπεραντολογίαν ἐξωκεῖλαμεν, καὶ ἦν ἐν προοιμίῳ τῆς μακρᾶς ἔνεκα σιωπῆς ἐξηγησάμεθα συγγνώμην, νῦν διὰ τὴν τῶν λόγων πλημμύραν οὐκ ἀπεικόντως δεησάμεθα · ἴσως δὲ καὶ ταύτῃ πεπλημμελήκαμεν, ὅτι οὐδὲν δέον τὰ κατ' αὐτοὺς διέξιμεν, οὐκ ἔξω ὑπονοίας ὄντες κλέος ἑαυτοῖς ἐντεῦθεν προμνηστεύεσθαι. Ἀλλ' ὁ πολὺς Κικέρων ἐξαιρεῖται καὶ ἡμᾶς τῆς αἰτίας · καὶ κεῖνος γὰρ τὰς σελίδας τῶν αὐτοῦ λόγων τοῖς περὶ αὐτὸν ἐμπλήρσιν ἐπαίνοις, καὶ ἀπανταχοῦ τὰ τῆς ὑπατείας κατορθώματα, καὶ ἡ κατάλυσις τῆς Κατιλίνης στάσεως, καὶ ἡ πολιτικὴ περινοία περιποιηθεῖσα τῇ πολιτεῖα Ῥωμαίων ἀσφάλεια.

1. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐγεννήθη ἐν Ἀντιοχείᾳ.

2. Δίων ὁ Χρυσόστομος.

Ἐρρώσθω ἐπιμήκιστον ἡ ὑμετέρα μακαριότης, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ὅλως αὐτῆς ἡρτημένων θερμῶς εὐχομένη.

1712 δεκεμβρίου 20.

59

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΩ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩ ΚΥΡ ΙΑΚΩΒΩ

Ὅτι φίλα τῇ σῇ λογιότητι τὰ παρ' ἡμῶν φοιτῶντα γράμματα ἤκιστ' ἀμφιγνοοῦμεν · πῶς γὰρ ἀμφιγνοῆσαιμεν, πάνυ καλῶς ἐπιστάμενοι τὸ διακαὲς φίλτρον ὅπερ ἀνέκαθεν περὶ ἡμᾶς ἐπιδειξαμένη, οἷα φιλόστοργος πατήρ περιέχεσθαι τε καὶ φροντίζειν τῶν ἡμετέρων οὐδέποτε διαλέλοιπε. Τῶν γὰρ αὐτῆς μονορῶν ἐπιλελησμένη τὰ καθ' ἡμᾶς ὅλως ἀναπολεῖ, πόθω τε καὶ φόβῳ τὴν ψυχὴν ἐς αἰεὶ μερίζεται · καὶ κατὰ ῥοῦν μὲν ἡμῶν τῶν πραγμάτων χωρούντων, γέγηθε καὶ διακέχεται, σκαίως δ' ἔχειν ὑφορωμένη, πτοία κάτοχος ἀγωνιᾷ καὶ ἀσγάλλει.

Νῦν δὲ τῆς διαπτύσεως ἤδη φήμης πολυειδῶς θρυλλούσης τὰ ἐν Μολδαβίᾳ καὶ ἐν τῇ γείτονι Τεργίᾳ χωρήσαντα, οὐδ' ἀχραιφνῶς ἐξηγουμένης τὰ γεγονότα, ἀλλ' ὥς αὐτῇ φίλον ἃ μὲν περιαιρούσης ἃ δὲ προσαναπλαττούσης, καὶ τὴν ὑμετέραν ἐμμέλειαν οἶμαι διαφέρεισθαι ταῖς ἐννοίαις καὶ ὑπονοίαις, οὐκ ἔχουσιν δ' ἐφ' ὁπότερα τράπηται ἐπέχειν τὴν ἐπὶ τοῖς θρυλλουμένοις ψῆφον · ἴσως δὲ νεανιευομένου τοῦ φίλτρον καὶ πλεῖον ἀπονέμουςαν τῷ περὶ τὸν φιλούμενον δέει, ὑποτοπάζειν ὅσα ἀντίξοα καὶ ὅσα ἀπαίσια. Καὶ διὰ τοῦτ' ἄρα, καίπερ οὕτω πεπαυμένου τοῦ ἄρτι ἀναρραγέντος τυφῶνος, ἀλλ' ἔτι τῶν πραγμάτων κυμαινομένων, οὐδέον ἔγνωμεν σιωπῶντες ἐν ἀγώνῃ καταλιπεῖν ψυχὴν οὕτω περιπαθῶς ἡμῶν ἐξηρτημένην, καὶ ἐπὶ τῇ ὑμετέρα τύχῃ σαλεύουσιν. Ἴνα δὲ μὴ ἐπὶ πολὺ παρεάσωμεν αὐτὴν δέει συνεχομένην, ἐν αὐτοῖς προοιμίαις εὐαγγελιζόμεθα τῇ σῇ τιμιότητι, θεοῦ ἐλέει καλῶς ἔχειν τὰ περὶ ἡμᾶς ὥς γε ἐν χειμῶνι καὶ ἐν μέσῳ πελάγει ἐπὶ σιθρᾷ καὶ πεπονηκυίας ὁλκάδος. Καίτοι γάρ, μετὰ πολλῆς τῆς ῥύμης τῶν πνευμάτων φερομένων, μικροῦ δεῖν διερράγη ἡμῶν τὰ ἱστία, τό τε σκάφος, ἀλλεπαλλήλοις τοῖς κύμασι περιαντλούμενον, μονονουχὶ καταβεβύθισται, ἀλλὰ τῆς ἄνωθεν κραταιᾶς

χειρὸς τῶν οἰάκων ἐπειλημμένης καὶ διακυβερνώσης τὰ ἡμέτερα, ἀσυνεῖς μέχρι δεῦρο περιγεγόναμεν καὶ τῶν ἀπαντώντων δεινῶν ἐκρατήσαμεν· καὶ ἐς τοῦπιόν δέ, θεοῦ συναιρουμένου, κρατήσειν ἐλπίζομεν. Ταύτη τοίνυν ἡμῖν πεπροσιμάσθω, ἴσως δὲ μακρότερον ἢ ξυγχωρεῖ νόμος ἐπιστολῆς.

Μεταβῶμεν δ' ἤδη ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν τῶν πεπραγμένων, καὶ τὰς ἀμφοῖν τοῦ τε τῆς Σβεκίας καὶ τοῦ τῆς Πολωνίας βασιλέως τύχας ἐκτραγώδησωμεν. Καίπερ γὰρ πολλὰ δεινὰ καὶ χαλεπὰ ἡμεῖς τε πεπονθότες καὶ τὸ ὕφ' ἡμᾶς ὑπήκοον παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Σβεκίας καὶ τῶν Πολωνῶν, τῶν χειμαδίων προσφάσει ἀπηνῶς λίαν καὶ ἀπανθρώπως τῇ Μολδαβίᾳ προσφυνέντων, καὶ διὰ τσοούτων ἐτῶν κειράντων αὐτῇ, καὶ λείαν Σκυθῶν ποιησαμένων, τὸ δὴ λεγόμενον, διὰ ταῦτα οὐκ ἐφηδόμεθα (μὴ γένοιτο) τῷ τούτων πτώματι, οὐδ' ἐπεμβαίνομεν τῷ νεκρῷ· ἐπειδὴ πόρρω τοῦτο φιλοσοφία πρέποντος ἥθους, καὶ διαθέσει ψυχῆς Χριστῷ τετελεσμένης ἀπαθὼν, ἣ ἐπιτέτακται τοῖς ἐπτακσίσιν ἀφιέναι τὴν μῆνιν, καὶ κλαίειν τοῖς κλαίουσιν.

Τοῦ βασιλέως ἄρα τῆς Σβεκίας καὶ τοῦ σουλτάνου τῶν Σκυθῶν ἐπὶ τῇ ἀνανεώσει τῶν μετὰ τοῦ αὐτάρχου τῶν Μόσχων συνθηκῶν πάνυ δυσχεραίνοντων, καὶ τὰς ἐκείνων πράξεις διαβαλλόντων παρὰ τῷ ἡμετέρῳ βασιλεῖ, καὶ ὅλω σθένει μηχανωμένων τῆς εἰρήνης τὴν διάλυσιν, Γιουσούφ δὲ τοῦ παραδυνάστου στερρῶς ταῖς ἐκείνων προσβολαῖς ἀντιτείνοντος, καὶ ὅση δύναμις τὴν ἐν Πολωνίᾳ τῶν Μόσχων τριβὴν ἐπηλυγάζοντος, καὶ προασπίζοντος τῆς εἰρήνης, μέχρι μὲν τοῦ παρελθόντος ὀκτωβρίου μηνὸς ἐν ἀμφιβολίᾳ ἦν τὰ πράγματα, τῇ ἑκατέρωθεν ἀντολκῇ ταλαντευόμενα. Ἀλλὰ τοῦ τῶν Ὀθωμανῶν βασιλέως τὴν μετὰ τιμῆς ἐπάνοδον τοῦ Σβέκου προθυμουμένου, καὶ πολὺ ἐντεῦθεν οἱ κλέος ἀπαντήσειν οἰόμενου, οὐδ' εὐνοοῦντος τῷ παραδυνάστῃ Γιουσούφ διὰ τινὰς ἐνδομύχους ὑπονοίας, προσέτι δὲ, κατὰ τὸ ἀνέκαθεν τῶν Ὀθωμανῶν ἔθος, οὐκ ἀνυπόπτου οὔσης αὐτῷ τῆς ἐν τῇ βασιλευούσῃ προσεδρείας, ἔνθεν τε καὶ ὠδίνοντος πρὸ πολλοῦ τὴν εἰς Ἀδριανοῦ ἐκδημίαν, ἐς πέρας ἄγουσιν ὁ Σβέκος καὶ ὁ Σκύθης τὸ σκοπούμενον, καὶ πείθουσιν, ὡς οἶσθα, τὸν βασιλέα λῦσαι τὰς μετὰ τῶν Μόσχων σπονδὰς καὶ παραλῦσαι τῆς ἀρχῆς τὸν παραδυνάστην, ἅμα δὲ ὅτι τάχιστα εἰς τὴν Ἀδριανοῦ ἐκφοιτῆσαι. μὲν καὶ ἄλλαις μηχαναῖς χρησάμενοι, ὅπως πάλιν ὁ πόλεμος

ἀναρραχέει, ἀλλὰ τὸ κεφάλαιον καὶ οἷον ὁ Ἀχιλλεὺς τῶν λόγων ἦν αὐτοῖς προσήκον εἶναι τῷ βασιλεῖ τὰ ἤδη ὑπεσχημένα τῷ Σδέκῳ τελεσιουργῆσαι, καὶ παρασκευάσασθαι αὐτῷ κατὰ τὸν ἐκιστάμενον ἤδη χειμῶνα μετὰ σκυθικῶν στρατευμάτων τὴν εἰς τὰ ἴδια διὰ τῆς Πολωνίας ἐπάνοδον· ἐπὶ ταύτῃ τε τῇ κρηπίδι ἐπωκοδομεῖτο αὐτοῖς τὸ ἐγχείρημα.

Ὁ βασιλεὺς δὴτα περιδοξὸν ἅμα καὶ βῆδ' ἰαν παρασκευάσαι βουλόμενος τὴν ἐκστρατεῖαν τῷ Σδέκῳ, αὐτίκα πολλὰ χρυσοῦ τέλαντα, ἵππους, ἀμάξας, πάντα τὰ κατὰ τὴν ὁδὸν ἀναγκαῖα ἀφθόνως ἐπιχορηγεῖ· καὶ γράμματα ἐκπέμπει τῷ τε τῶν Σκυθῶν σουλτάνῳ καὶ τῷ ἐν Τεγίνα βεζίρῳ, ὃ Ἰσμαήλ ὄνομα, ὅπως ὁ μὲν ἐν τάχει τοὺς Σκύθας ἐκ τῆς Ταυρικῆς χειρρονήσου μεταπέμψῃται, ὁ δὲ τὰ καθ' ὁδὸν ἀναγκαῖα παρασκευάσῃ, καὶ ἀμφότεροι ἅμα τῷ βασιλεῖ τῶν Σδέκων τὴν εὐθὺς Πομερανίας πορεῖαν ἐνστήσωσιν. Καὶ εἰ μὲν ἀκώλυτα αὐτοῖς γένοιτο τὰ τῆς ὁδοῦ, ἐπιτάττει φείσασθαι τῶν Πολωνῶν, μηδαμῶς ἐφιέντας τῷ στρατῷ ληΐζεσθαι ἢ δηρὸν τὴν χώραν· εἰ δ' ἀντισταῖεν ἢ Πολωνοὶ ἢ Μόσχοι, ἐξὸν αὐτοῖς εἴη ὡς πολεμίοις ἐκατέροις ἀποχρήσασθαι, καὶ ἐς χεῖρας ἔρχεσθαι ὅπη παρέρχοι, βῆδ' ἰαν καὶ ἀπαραπόδιστον ἐπιχωρῶν τρόπῳ τῷ Σδέκῳ προνοούμενους τὴν πρόοδον. Ἄγουσι δὴ ἐς ἔργον ὁ τε Σκύθης καὶ ὁ βεζίριος τὰ προσταττόμενα, ὅσα γε ἐς παρασκευὴν τείνει. Καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον πολυάριθμος Σκυθῶν στρατὸς τὸν Ὑπανιν καὶ τὸν Τύραν τοὺς ποταμοὺς περαιωθέντες, ἐν τοῖς περὶ Τεγίναν χωρίοις διασκηδάννυνται.

Ὁ δὲ ἡμέτερος βασιλεὺς, ἤδη ἀρχομένου χειμῶνος, αὐτοσχέδιον ποιησάμενος τὴν ἀπὸ τῆς βασιλευσύσης ἀνάξουζιν, λάβρων τε ὑετῶν καταφερομένων, πολλὰ κακοπαθήσας καθ' ὁδὸν, καὶ διὰ τὴν τῶν ὑδάτων πλημμύραν ἀνθρώπων καὶ ὑποζυγίων οὐκ ὀλίγων φθαρέντων, τὴν Ἀδριανοῦ ἤδη κατελήφει· ὅπη φοιτῶσιν αὐτίκα παρὰ τοῦ Δεδλετιγίρ' αἰ, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Σκυθῶν, γράμματα οὐκ ἐπιλίγδην τοῦ Σδέκου καταπτόμενα· ὅτι δηλαδὴ βασιλικὴ δαψιλεία καὶ μεγαλοδωρία πάντων αὐτῷ χορηγημένων, καὶ τοῦ σκυθικοῦ στρατοῦ κατὰ χειμέριον ὥραν τὰ οἴκοι καταλιπόντος καὶ μακρὰν πορεῖαν στείλαμένου, αὐτὸς ἐλιννύει καὶ καινὰς μαστεύει προφάσεις, ὅπως ἀναβολαῖς καὶ ὑπερθέσει τρίψας τὸν χρόνον, πάλιν ἐν τῇ Τεγίνα διαμείνῃ. Εἴτε δὴ τοῖς τοῦ Σκύθου γράμμασιν παροξυνθεὶς ὁ βασιλεὺς, εἴτε καὶ πρὸ τῶν γραμμάτων (ὥς τισι δοκεῖ) ἀπαρέ-

σκεσθαι τοῖς πεπραγμένοις τοὺς πλείους τῶν Ὀθωμανῶν, οὐ μόνον τοῦ βουλευτικοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ, καὶ εἰ μὴ ἔτι τάχιστα ἐπαγάγη τὴν θεραπείαν ἴσως οὐκ ἀνεξομένους, ἀλλ' ὡς ἔθος αὐτοῖς τὰ πολλὰ ἀτόποις ἔργοις ἐπιχειρῶντας ὑπονοησάμενος· ἅμα δὲ καὶ τὸν Σδέκον φωράσας ταῖς τοιαύταις μηχαναῖς οὐδὲν ἄλλο εἰ μὴ τὰ αὐτῷ συνοίσοντα θηρώμενον, πολλὴν προστρέβεσθαι τῷ κοινῷ τῶν Ὀθωμανῶν τὴν ζημίαν· ὁπότε δ' αὐτῷ ξυμφέρον εἴη ἐς τὰς μετὰ Μόσχων ξυμβάσεις ἐτοίμως χωρήσαι (Ἡ γὰρ φήμη τὴν παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τῶν Σδέκων Στάϊμπσιν ἐν Μεκλεμπούργῳ μετὰ τῶν Μόσχων καὶ Σαξόνων ἄρτι γεγονυῖαν δεκαπενθήμερον ἀναχωρῆν ἐτράνωσε, διΐσχυριζομένη πρόδρομον εἶναι τῆς ὅσον οὕτω γενησομένης εἰρήνης). Ἐνθεν ἐτέρῳ ὁδῶν τρέπεται ὁ ἡμέτερος βασιλεὺς καὶ διὰ ταυταὶ τὰς αἰτίας καὶ δι' ἄλλας, ἃς ἔς γε τὸ παρὸν οὐ τοί γε γράφειν, ἀλλὰ καὶ ὅλως ἐξικέσθαι πᾶν δυσχερές, ἴσως δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐξυδερκεστάτους λανθάνουσιν. Αἱ γὰρ βασιλέων καρδίαι βαθὺ φρέαρ εἰσιν, ὥστε καὶ Δηλῶ κολυμβητῇ οὐ ῥάδιον εἶναι διερευνᾶσθαι τὰ ὅτι ἐνδοτάτω κείμενα· χρόνος δὲ μόνος ὁ μετέπειτα τὰ τοιαῦτα διαιτᾷ, καὶ ἐς φῶς προάγει μετὰ τὰς πράξεις τὰς καταρχικὰς τούτων αἰτίας. Τοῦτο δὲ χαρακτηρίζει καὶ ἐξαίρει τὴν τοῦ βασιλέως φρόνησιν, τὸ ἀποκρούσθαι τῇ κατὰ βαθμὸν προόδῳ τὸ ἀθρόον τῆς μεταβολῆς· καὶ τῶν τὰ τοιαῦτα παρατηρούντων, καὶ τὰς αἰτίας τῆς αἰφνιδίου μεταβολῆς ἀνερυνώντων τὴν περιέργειαν ἀποκρούμενον, ἀκροβολισμοῖς τὸ πρῶτον χρήσασθαι, διὰ γραμμάτων τῷ Σδέκῳ δηλώσαντα πρὸς θυμῷ οἱ καθεστηκέναι τὴν κατὰ τὰ ἤδη ξυγκείμενα ἐς τὰ οἴκοι αὐτοῦ διὰ τῆς Πολωνίας ἐπάνοδον, ἀξύνμορον τε εἶναι τὴν ἐπὶ πλεῖον μέλλησιν. Ἀλλ' ὁ Σδέκος πολλάκις πεπειραμένος τῆς τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτὸν εὐμενείας καὶ εὐχερείας, καὶ οὕτε ταύτην τὴν ἐπιταγὴν ἀπαραίτητον ἡγησάμενος, τὴν μὲν ἐκστρατεῖαν φανερώς οὐκ ἀπαναίνεται, μυρίας δὲ προσχεταὶ προφάσεις, καὶ μακροτέρου χρόνου δεῖσθαι φησι τὰ τῆς παρασκευῆς, ταύτη τε μηχανᾶται δυσωπήσασθαι τὴν τοῦ βασιλέως γνώμην.

Τῷ δὲ βασιλεῖ ἐγνωσμένον ἦν ἤδη εἴτε ἐκόντα εἴτε καὶ ἄκοντα ὑπὸ χεῖρα αὐτὸν ποιήσασθαι· καὶ μετὰ τὴν πρώτην ἀνάνευσιν τοῦ Σδέκου προφανῶς ἤδη ἐς ὀργὴν ἀναφλέγεται, καὶ τοὺς οἰκαιοτάτους ἐκπέμπει τὸν πρωτοκόμητα τοῦ βασιλικοῦ σταύλου καὶ τὸν ἄρχοντα τῶν τζαουσίων· γράμματά τε ἐγχαράττει τῷ τε Σδέκῳ καὶ τῷ ἡγεμόνι τῶν Σκυθῶν

ἀποτόμως καὶ βασιλικῶς ἐπιτάττων, ὅπως εἰ μὴ πειθαρχοίη τοῖς αὐτοκρατορικαῖς προστάγμασιν ὁ Σδέκος, ἀλλὰ χεῖρας ἀνταίροι, τὰ τῆς ἐπιξενίσεως παραχαράττων καθήκοντα, ὁποιῶν τρόπῳ καὶ ὁποιῶν μηχανῇ τὴν αὐτοῦ ἐπήρειαν ἀποκρούσωνται, καὶ ζωγρήσαντες ἐκπέμψωσιν ὅποι βασιλεῖ φίλον. Φοιτησάντων ἄρα τῶν βασιλικῶν ἐνταλμάτων, πάλιν ἀπόπειραν ποιοῦνται τῆς τοῦ Σδέκου γνώμης. Ὡς δὲ τὸ ἔμμονον καὶ ἀκράδαντον τῆς ἐκείνου ψυχῆς ξυνήκασιν, αὐτίκα περικαθίζουσι τοὺς Σκύθας καὶ τοὺς ἐν Τεγίνα ἱππεῖς, καὶ ἐν στενῷ καθείργουσιν αὐτόν τε καὶ τοὺς περὶ αὐτόν, ἐς τοσοῦτόν τε πιέζουσιν, ὥστε καὶ ὕδατος μεταλαβεῖν ἀπὸ τοῦ παραρρέοντος ἀπείργουσι ποταμοῦ. Ὑποτοπάζοντες δὲ ὁ τε σουλτάνος καὶ ὁ βεζίριος θυμῷ ζέοντος τοῦ βασιλέως ἐκφοιτῆσαι τὰς οὕτω σφοδρὰς προσταγὰς, κοινή βουλῇ αὐθις ἀναπυνθάνονται εἴ γε πάντως βουλομένῳ εἴη τῷ αὐτοκράτορι μὴ πειθόμενον τὸν Σδέκον ὁποιῶν τρόπῳ καταδαλεῖν καὶ καταστρέψασθαι ἴσα πολεμίῳ χρησαμένους.

Παραρρυσίων τοίνυν ὀλίγων ἡμερῶν καὶ ἕτερα φοιτᾷ γράμματα, κυρίαν εἶναι δηλοῦντα τὴν ἤδη ἐκδοθεῖσαν ψήφον, καὶ ἐντελλόμενα ὅτι τάχιστα καταστρέψασθαι τὸν Σδέκον, καὶ δίκας ἀχαριστίας εἰσπράξασθαι, καὶ εἰ δυνατόν ζωγρήσαντας ἐκπέμψαι ὅποι τεταγμένον ἤδη ἦν. Τότε δὴ τὴν τελευταίαν τοῦ βασιλέως εἰληφότες γνώμην, τῷ τε σκυθικῷ καὶ τῷ ὀθωμανικῷ στρατῷ, τῷ ἱππικῷ καὶ τῷ πεζικῷ, τοῖς τῶν Σδέκων προσβάλλουσι καταλύμασι, καὶ προσαράσσουσιν αὐτοῖς τοῖς πυροβόλοις καὶ ταῖς ἐλεπόλεσι (ταῖς κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶσσαν βομβάρδαις καλουμέναις), ἐξ ὧν ἡ θειώδης κόνις καὶ τὰ σιδηρὰ σφαιρίδια, μετὰ πολλῆς τῆς ῥύμης ἐκτοξεύμενα, τῷ μὲν δούπῳ τὸν ἄερα παταγοῦσι, τὰ δὲ προσπίπτοντα ὅποια ποτ' ἂν ᾖ καταβάλλουσιν. Ὁ δὲ Σδέκος ἄδρσις φιλοδωρήμασι διὰ μακροῦ χρόνου τὴν τῶν πεζῶν στρατιωτῶν, οὓς γιανιτζάρους καλοῦσιν, εὖνοιαν ἑαυτῷ περιποιησάμενος, κατὰ ταυτηνὴ τὴν ἑφοδὸν τῶν εὐεργετημάτων αὐτοὺς ἀναμνησκει, καὶ ἐς στάσιν ἀναρριπίζει. Ἀλλ' ὁ βεζίριος ἀποκλίνει τὸν κίνδυνον, καὶ ἐς τὴν ἐπιούσαν ὑπερθέμενος τὴν ἑφοδὸν, τοὺς προέχοντας τοῦ στρατοῦ ὡς αὐτὸν μεταπέμπεται καὶ ὑποσχέσειν ἀναθερμάνει, τὴν τε τοῦ Σδέκου ὕπουλον γνώμην ἐκφαυλίζει· ὥστε ἀκείνων συνέντων ὡς οὐκ ἀσφαλὲς αὐτοῖς εἶη ἀντιβαίνειν τοῖς βασιλικαῖς προστάγμασι, κατὰ τὴν ἐπιούσαν πασσυδεῖ μετὰ πολλοῦ θυμοῦ καὶ ῥύμης ποιοῦνται τὴν ἑφοδὸν. Ὁ δὲ σουλτάνος καὶ

ὁ βεζίριος τῶν ἵππων ἐπιδάντες, ὁ μὲν φάρετραν ὁ δὲ ξίφος περιεζωσμένους, περιῖασι, καὶ τὸν στρατὸν λόγοις καὶ σχήμασι καὶ χρήμασιν ἀναθερμαίνουσιν ἐς τὸ ἔργον, καίπερ προθύμως ἤδη ἔχοντα καὶ τοῖς λαφύροις ἐπι-κεχηγνότες· πολλὰ γὰρ καὶ βαρύτιμα κειμήλια, πάντα παρὰ τῆς τοῦ βασιλέως μεγαλοδωρίας χορηγηθέντα, ἐναποκείμενα εἶχεν ὁ τε Σδέκος καὶ οἱ περὶ αὐτόν. Καὶ ἐς μὲν τὴν ἑπαυλιν, ἐν ἣ περιέπου τοὺς πεντακσίους Σδέκοι διηυλιζοντο, ἐκ ῥάστου ἐμβάντες, αὐτίκα χειροῦνται τοὺς Σδέκους καὶ τὴν ἔνδον ἀποσκευὴν διαρπάζουσιν· ἐξέλκουσι δὲ τοὺς τε ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας τὰς αὐτῶν παλλακίδας, ὧν τοὺς μὲν ἀνθισταμένους παύουσι καὶ κατακαίνουσι, τὰς δὲ ζωγοῦσιν.

Ὁ δὲ τῶν Σδέκων βασιλεὺς ἤκιστ' εἰησάμενος πρόσω χωρῆσαι τοὺς Ὀθωμανοὺς καὶ πολεμίων ἔργων ᾄψασθαι, εὐθὺς μὲν οὐ συγχωρεῖ τοῖς ὑπ' αὐτὸν χρῆσασθαι τοῖς ὅπλοις· ὥς δὲ ἐξήχετο ὅτι χωροίη αὐτοῖς τὸ ἐγγεῖρημα, ἐς τὸ ἐνδοτάτω ταμεῖον μεταχωρεῖ, καὶ τοὺς λογάδας τῶν Σδέκων περὶ αὐτὸν στήσας μεγάλην ἐνδείκνυται γενναιότητα. Ἐφορμώντων γὰρ τῶν στρατιωτῶν, αὐτοχειρὶ πολλὴν ἐργάζεται φόνον· ὥστε τοὺς Ὀθωμανοὺς ἀπαυδῆσαντας καὶ ἀνάμικτον ἑαυτοῖς πραγματευομένους τὴν νίκην ἐξ ἐπιταγῆς τοῦ βεζιρίου πῦρ ὑποβαλεῖν τῇ οἰκίᾳ. Καὶ τῆς μὲν ἤδη πυρπολουμένης, ἄπλετον ἀναδιδόσθαι φλόγα· τὸν δὲ γενναῖον βασιλέα ἴσταςθαι ἀκαμπεῖ τῷ φρονήματι, Ἄρεος πνέοντα, καὶ πολλῶν θυμῷ κατὰ τῶν ἐμπιπτόντων χωροῦντα. Ἀλλὰ τῶν Ὀθωμανῶν ζωγρῆσαι αὐτὸν προθυμομένων, καὶ πολλῶν μὲν φονευθέντων, ἐνὸς δὲ τῆς τοῦ βασιλέως χειρὸς ἐκκρουσαμένου τὸ ξίφος, καὶ Σδέκου πινὸς ἐπιστημῆναντος τὸ βασιλέως ὄνομα, ἐκ τοῦ παραχρημα πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν περιστοιχίσαντες ζῶντα ἀπάγουσι τὸν βασιλέα καὶ τῷ βεζιρίῳ προσφέρουσι, κατ' ἐπιπολὴν δύο πληγὰς εἰληφότα, τὴν μὲν ἐπὶ τῷ προσώπῳ τὴν δὲ ἐπὶ θατέρᾳ ταῖν χερσίν. Καὶ ὁ μὲν βεζίριος ὡς ἔρμαιον δέχεται τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ καίπερ αἵμασιν ὑποδρύχιος, οὐδ' ὀπωσοῦν παρηλλαγμένῳ ἀλλὰ μειδιῶντι τῷ προσώπῳ· « Εὖγε, εὖγε! » φησί· μονονουχὶ λέγων· « Οὕτως ὑμεῖς φιλοφρονεῖσθε ἐπιξενιζόμενον βασιλέα; » Ἐκείνος δὲ οὐ ξυνιείς τὴν εἰρωνείαν, ἀκχείροις καὶ ἀνστήτοις δεξιώσσει καὶ φιλοφροσύναις ἐπιχειρεῖ παραμυθῆσασθαι τὸν ὑπὸ χεῖρα.

Οὕτω δὲ ὁ φοδερὸς καὶ αὐτοῖς τοῖς Ὀθωμανοῖς τῆς Σδεκίας βασιλεὺς, ἄνευ προφανοῦς αἰτίας κύβου, φασί, μετατραπέντος, ὑπόθεσις γέγονε

τραγωδίας, οὕτω πολυειδοῦς καὶ παραδόξου, ὥστε ποικίλοις πάθεσι καταπεπληχθαι τοὺς ἀκούοντας οὐδὲν μείον ἢ τοὺς αὐτόπτας γεγονότας τοῦ δράματος. Ἐνθεν γὰρ θάμβος ὑπείκει διὰ τὸ ἐκείνου πέρα τοῦ μετρίου στερρὸν καὶ ἀντιπίπτον οὐ μόναις ταῖς ἀπὸ τῆς τύχης προσβολαῖς, ὁ γενναίας ψυχῆς ἐπίσημος ὢν χαρακτήρ ἐπαινεῖται καὶ ἐκθειάζεται, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἐμφρόνεστάταις τῶν εὐνοούντων βουλαῖς ἀντιβαῖνον καὶ ἀντιτεῖνον οἷς τὸ λελογισμένον ὑπαγορεύει, καὶ ὁ καιρὸς ἐπιτάττει, καὶ ἡ τῶν πραγμάτων ἐπιβάλλει κατάστασις. Ἐνθεν δὲ οἶκτος ἄπλετος καὶ ἀθυμία πολλὴ καταχεῖται τῆς ψυχῆς, ἐν βραχεὶ χρόνῳ ἀθρόαν οὕτως μεταβολὴν πραγμάτων καὶ τύχης περιπέτειαν ὁρώσης· καὶ ἐν ἄρτι ὁ τῶν Ὀθωμανῶν αὐτοκράτωρ διὰ πολλῆς εἶχε τιμῆς, καὶ προθύμως ἐπένευε τοῖς αὐτοῦ βουλῆμασι καὶ αἰτήμασιν, ὥστε πάντας τοὺς ἐν τέλει καὶ αὐτοὺς τοὺς βεζιρίους, ἐξαισῶν κατελιγμένους δέει, προθύμως ὑπουργοῦντας αὐτῷ διατελεῖν, ἐκείνον ἤδη καταβεβλημένον ἀθρόουσης, καὶ μονονουχὶ σκυθικῆς λύττης γεγονότα παρανάλωμα. Καὶ οὐδέπω δῆλον πῇ στήσεται ἡ τοιαύτη τῶν πραγμάτων ῥύμη. Ἐς τὸ παρὸν γὰρ τέτταρας μόνας ἡμέρας παρὰ τῷ βεζιρίῳ διατρίψας, καὶ τινὰς τῶν ἐξηνδραποδισμένων Σδέκων ἀνερευνησάμενος καὶ ἐς αὐτὸν μετακαλεσάμενος ἐπιστάσης τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔμελλεν ἀναζευξαι, ἐπικαλυψάμενος ἑαυτὸν, φοράδην ἐπιτίθεται τῷ ὀχήματι. Καὶ προπέψαντος τοῦ ἐν Τεγίνᾳ βεζιρίου μέχρι τῶν προαστείων, ἐκεῖθεν δὲ ἐπανακάμψαντος, ἕτερος πασᾶς, ὃ Μουσταφᾶς ἔνομα, κατὰ πρόσταγμα βασιλικὸν ἐς Θεσσαλονίκην, ὥς γε οἱ πλείους φασίν, ὑπερόριον αὐτὸν ἀπάγεται.

Καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν Σδέκον οὕτω πως συμβέβηκεν. Ὁ δὲ τῶν Σκυθῶν σουλτάνος καὶ ὁ ἐν Τεγίνᾳ βεζίριος, οὐ τοσοῦτον προνοοῖα τῆς δυστήνου Μολδαβίας, ἀλλὰ μᾶλλον δειλὴν, μὴ καὶ τῶν πολωνικῶν στρατευμάτων περὶ τὸν Σδέκον συναυλισθέντων, οὐκ ἐκ ῥάστου χωρήσῃ ἡ ἐκείνου καταστροφή, πέμπουσι πρὸς ἡμᾶς γράμματα καὶ στρατιώτας, τὴν ἔξωσιν τῶν ἐν τῇ Μολδαβίᾳ Πολωνῶν ἐπιτάττοντες, καὶ εἰ ἀντισταῖεν παῖειν καὶ φονεύειν κελεύοντες. Ἀλλ' ἡμεῖς τὸν νοῦν τῆς ἐπιταγῆς συνιέντες, καὶ τὸ ἄσφατον καὶ ἐκ ῥάστου μεταβαλλόμενον τῆς γνώμης τῶν Ὀθωμανῶν οὐκ ἄγνοοῦντες, οὐ μέχρι φόνου καὶ αἵματος χωροῦμεν, ἱππεῖς δὲ καὶ πεζοὺς περίπου τοὺς δισχιλίους μετὰ τῶν σκυθικῶν καὶ ὀθωμανικῶν ἱππέων ἐκπέμπομεν, καὶ παραγγέλλομεν αὐτοῖς οὐχ ἐμόσε χωρῆσαι,

οὐδὲ φόνῳ καὶ αἵματι τὴν ἔξωσιν τῶν Πολωνῶν κατορθώσασθαι, ἀλλὰ στρατηγήμασι χρησαμένους ἀναιμῶτι ἐς ἔργον ἀγαγεῖν τὸ προσταττόμενον. Καὶ πολλὴ χάρις τῷ κρείττονι· ἄνευ γὰρ μάχης καὶ φόνων οἱ Πολωνοὶ ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας τελούντες, τοῦτο μὲν ἀπειλαῖς, τοῦτο δὲ ὑποσχέσεσι, σχιζονται τὰς γνώμας καὶ διασκεδάννυνται. Καὶ οἱ μὲν εἰς Πολωνίαν δραπέται ὥχοντο, οἱ δὲ προσεχώρησαν τῷ βασιλεῖ Σκυθῶν· ὅποσοι δὲ αὐτόχθονες ἦσαν ἐκ Μολδαβίας, καταθέντες τὰ ὅπλα ὑποκλίνουσι τὸν αὐχένα, καὶ συγγνώμην αἰτοῦνται παρ' ἡμῶν, καὶ ἐπιτυγχάνουσι. Θεοῦ τοίνυν φιλανθρωπευσαμένου περὶ ἡμᾶς καὶ περὶ τοὺς δυστήνους Μολδάβους, τοῖς τε ἀπὸ σπλάγχχνων δάκρυσιν ἐπινενευκότος, ἀπηλλάγμεν ὁπωσοῦν, τό γε νῦν ἔχον, τῆς τῶν Πολωνῶν ἐπηρείας· εἴθε δὲ καὶ παντάπασιν ἀπαλλαγείμεν. Οἱ γὰρ ὑποκύψαντες τῷ Σκύθῃ τὴν Μολδαβίαν ἔτι περιέρχονται, καὶ τῇ ἐκείνου τεθαρρηκότες ὑπερασπίσει, τροφὰς πάλιν ἐπιζητοῦσι παρὰ τῶν δυστήνων οἰκητόρων.

Τῶν δὲ πραγμάτων ἓν τε τῇ Τεγίνα καὶ ἐνταῦθα ὡς ἐφθήμεν εἰπόντες κυμαινομένων, Στανίσλαος ὁ βασιλεὺς Πολωνίας, ὀφφικιαλίου ὑποδὺς σχῆμα, καὶ τῆς Πομερανίας ἀπάρας τὴν εὐθὺ Τεγίνας στέλλεται, τῷ βασιλεῖ τῆς Σδεκίας σπεύδων ἑαυτὸν προσκολλησάι, ὅπως τὰ κατ' αὐτοὺς ἀνακoinωσάμενοι, μιᾷ βουλῇ καὶ συμποσίᾳ κατὰ τοῦ βασιλέως Αὐγούστου διερεθίσωσι τοὺς Ὀθωμανούς, καὶ τῇ ἐκείνων ξυμμαχίᾳ ἀνακτῆσονται τὴν τῆς Πολωνίας βασιλείαν. Ἄλλ' ἐς Μολδαβίαν ἐλθὼν, καὶ οὕτω τεταραγμένοις ἐμπεσὼν τοῖς πράγμασιν, ἑαυτὸν ἡμῖν ἀνακαλύπτει, καὶ γράμματα ἐκπέμπει τῷ τε σουλτάνῳ καὶ τῷ παραδυναστή τὴν εἰς τὰ ὧδε ἀφίξιν αὐτοῦ μηνύων, καὶ τὴν διὰ τῆς ὀθωμανικῆς συμμαχίας ἐς τὴν Πολωνίαν ἀποκατάστασιν ποτνιώμενος. Ἄλλ' ὁ τῶν Σκυθῶν σουλτάνος, ἤδη ἐς προφανὲς ἔχθος κατὰ τοῦ Σδέκου χωρήσας, καὶ τὴν ἐκείνου καταστρεφὴν μηχανώμενος, βαρέως φέρει τὴν ἀφίξιν τοῦ Στανισλάου, καὶ δεδιὼς μὴ παρατρέψῃ τὰ μετὰ χεῖρας, καὶ ἐς κίνδυνον αὐτὸν ἐμβάλλῃ, κοινωσάμενος τὸ πρᾶγμα τῷ ἐν Τεγίνα βεζιρίῳ, ἐκπέμπουσιν αὐτίκα τοὺς ἀπάζοντας τὸν Στανίσλαον ἐς τὴν παρὰ τῷ Εὐξείνῳ Μπιαλογρόδαν, ἣ παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν Ἀκκερμὰν καλεῖται. Ἄλλ' ἡμεῖς εἰληφόρες τὰ τούτων γράμματα, καὶ οὔτε δίκαιον οὔτ' ἀσφαλὲς ἡγησάμενοι χριστιανὸν βασιλέα ἐς ὑπερορίαν ἐκπέμψαι, ἴσως δὲ καὶ μείζονι κινδύνῳ παραβλεῖν, ἀναβολαῖς τρίβομεν τὸν χρόνον καὶ τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως

ἐκδεχόμεθα πρόσταγμα, τὴν δυνατὴν ἐν τῷ μεταξὺ φιλοφροσύνην ἐπιδεικνύμενοι τῷ βασιλεῖ Στανισλάω, καὶ πᾶσαν τιμὴν ἀπονέμοντες, οὐκ ἀμελοῦντες δὲ καὶ τῶν περὶ τὴν φυλακὴν αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἐκεῖνος οὐκ ἐθέλων ἐπὶ πλεῖον λανθάνειν, ἀναπεῖσαι ἡμᾶς πειράται, ὅπως μὴ ἐμποδῶν γενόμενοι ξυγχωρήσωμεν καταθέντα τὸ προσωπεῖον ἀνακηρύξαι αὐτὸν Πολωνίας βασιλέα, καὶ συναγεῖραι τοὺς ὑπ' αὐτὸν Πολωνούς. Ὡς οὖν ἐγκείμενον ὀρώμεν, πρῶτον μὲν ἐκλιπαρήσεσι δυσωπῆσαι πειρώμεθα· ἀλλὰ μὴ καθυφέντι, ἀπροκαλύπτως ἀποκρινόμεθα, τὴν αὐτοῦ φανέρωσιν καὶ μετὰ βασιλικῆς τιμῆς ἀναστροφὴν καὶ πρόδοον τῆς τοῦ ἡμετέρου αὐτοκράτορος γνώμης ἡρτησθαι, οὔτε ἡμῖν ἐξὸν εἶναι προαρπάζειν ἃ μόνῳ προσήκει διδόναι τῷ βασιλεῖ· καὶ εἴ τι παραχαράξαιμεν, καὶ τῶν μὴ ἐξόντων κατατολμήσαιμεν, ἐς προὔπτον κίνδυνον ἡμᾶς ἐμβαλοῦμεν· ἔνθεν τε ἰδίᾳ μὲν ἀπονέμειν ἡμᾶς αὐτῷ τὴν ἐπιβάλλουσαν τιμὴν, καὶ προθυμεῖσθαι τὴν κρεῖττονα φερόντων κατ' αὐτὸν πραγμάτων, κοινῇ δὲ καὶ δημοσίᾳ ἕς γε τὸ παρὸν ἥκιστα δύνασθαι ἐς τὸ πρόσω χωρεῖν, ἀλλ' ἐντὸς συνείργεσθαι τῶν θριγκίων, ἅπερ αὐτὸς περὶ αὐτὸν τό γε νῦν ἔχον ἐπέβατο, λαθεῖν ἐθελήσας μέχρι καιροῦ καὶ κρύψαι τὸν βασιλικὸν χαρακτῆρα. Εἰ γὰρ προδεδηλωκώς εἴη τῷ ἡμετέρῳ βασιλεῖ τὴν ἀφίξιν, δι' ἐπιταγῆς ἐκείνου μέχρι τῶν τῆς Μολδαβίας ὁρίων προήλθομεν ἂν ἀπαντήσοντες αὐτῷ, καὶ μετὰ πολλῆς πομπείας προπέμψοντες. Τοιοῦτοις ἄρα λόγοις τὴν αὐτοῦ γνώμην ἐκμαλάσσοντες, καὶ τὰ ἐν πάσῃ πολιτεῖᾳ καὶ ἔθνει κρατοῦντα νόμιμα προῖσχύμεθα, καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς ἱστορίας παραδείγμασι τοὺς λόγους κρατύνομεν. Οὐδὲ γὰρ τῷ Βρετανῶν βασιλεῖ, ὦ, εἰ καλῶς μεμνήμεθα, Ριχάρδος ἐνομα, μετὰ τὴν ἐς τὴν ἁγίαν πόλιν ἐκστρατεῖαν διὰ τῆς Ἀουστρίας λαθραίως ἐς τὰ οἴκοι ἐπανακάμπτοντι, ἀκώλυτα ἦν τὰ τῆς πορείας· οὔτε τῷ αὐτοκράτορι Γερμανῶν Καρόλῳ, ὡς οἶμαι, τῷ πέμπτῳ ἐν εἰρήνης καιρῷ οὐ μετὰ βασιλικῆς παρασκευῆς, ἀλλ' ἐν ὁδίτου σχήματι ἐς Βέλγιον διὰ τῆς Γαλλίας εἰσβάλλοντι εὐπορα γέγονε τὰ τῆς διαβάσεως. Ὑπενδίδωσι δὴ τοῖς ἡμετέροις λόγοις καὶ ἡρεμεῖ ἐν Ἰασίῳ δύο πρὸς τὰς εἴκοσιν ἡμέρας, μέχρις οὗτο, τῆς κατεχούσης ταραχῆς ὅπως οὖν πεπαυμένης, ὁ τῆς Τεγίνας βεζίριος διὰ βασιλικῆς ἀδείας αὐτὸν μεταπέμπεται. Καὶ πολλὰς μὲν ἡμῖν ἀναχωρῶν ἐμολογεῖ διὰ στόματος χάριτας· εἰ δ' ἀντίφθογγος ἡ καρδία τῇ γλώσσῃ, ἡμεῖς μέντοι γε τὸ δέον οὐ παραλιπόντες, ἀλλ'

ἐκπεπληρωκότες κατὰ τὸ ἐγγωρῶν τὰ πρὸς αὐτὸν καθήκοντα, ἀνατιθέμεθα τὰ καθ' ἡμᾶς τῇ θεῇ πρόνοιᾳ, παρ' ἧς ἡρτῆνται αἱ τε ἀρχαὶ καὶ αἱ πρόοδοι, καὶ μάλιστα αἱ τῶν πραγμάτων ἀποβάσεις. Ἐρρωσο.

1713 φεβρουαρίου 20.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΙΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, θειώτατε καὶ ἀγιώτατέ μοι δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ταπεινοφρόνως προσκυνῶ καὶ ἀσπάζομαι τὴν ἀγιωτάτην αὐτῆς δεξιάν, δεόμενος τοῦ σωτήρος ἡμῶν νὰ τὴν διατηρῇ ἀσινῇ καὶ ἀλώδην μετὰ πάσης εὐθυμίας.

Πρὸ ἡμερῶν ἔγραψα τῇ ὑμετέρᾳ πατρικῇ εὐμενεῖς δηλοποιῶν καὶ ἐλίγα τινὰ ὅσα εἰς ἀκοὴν ὥτίσιν ἦλθον κατ' ἐκείνην τὴν τοῦ γράφειν ὥραν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ παρόντος φίλου κὺρ Εὐθυμίου, δὲν ἔλειψα νὰ προσφέρω τῇ καλοκαγαθίᾳ ὑμῶν τὴν ὑφειλομένην ὑποκλινῇ προσκύνησιν, σημειόνοντας καὶ τοῦτο περιεργείας χάριν ὅτι χθὲς ἦλθέ μοι ἐν γράμματι φίλου μου τινος, προσώπου ἀξιοπίστου πῶς οἱ Σφετζοὶ ἀκούοντες ὅτι ὁ στρατηγὸς αὐτῶν Σταϊμπέκ μετὰ τοῦ σὺν αὐτῷ στρατεύματος ὄντας περικυκλωμένος καὶ στενοχωρημένος καὶ ἀπὸ πείνων καὶ ἀπὸ ἄλλα χρειώδη ἡτοίμασαν μετὰ δυνάτην ταχύτητα μίαν ἀρκετὴν φλότταν, βάζοντες μέσα καὶ ἱκανὴν στρατιωτικὴν βοήθειαν καὶ ζαερεὶν καὶ ἄλλα χρήσιμα τοῦ πολέμου καὶ τὴν ἐστείλαν νὰ προφθάσῃ τὸν στρατηγὸν τοὺς πρὸς ἐπικουρίαν. Τὸ ὅποσον ἀκούσαντες οἱ Δανιμαρκέζοι, ἐφύλατταν ἐνεδρεύοντες τὰς κατὰ θάλασσαν ἐκεῖσε πορείας, ἵσως καὶ ἔλθουν εἰς συνάντησιν. Τὸ ὅποσον ἐγινεν, ὡς γράφει καὶ, πολέμου συγκροτηθέντος νὰ ἐνικήθῃ καὶ νὰ ἐσυντρίφῃ ἡ τῶν Σφεκῶν φλόττα, ὥστε νὰ μὴν ἔμεινεν εἰς ἐκείνους ἔτι σωτήριος ἐλπίς. Ἄν τοῦτο λοιπὸν βεβαιωθῇ ὡς ἀληθές, ἔπεται τὰ τῆς Πομερανίας νὰ ἔλθουν τοῦ λοιποῦ εἰς πέρας καὶ θέλομεν ἰδῇ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πρώην μὲν Μπεντέρ, νῦν δὲ Δυμότικῃ κράλῃ τί θέλει κάμῃ. Τοῦτο μόνον παρακαλῶ μετὰ θάρρους γὰρ μετὰ σημειώσῃ, ἂν εἶναι ἀληθινὸν τὸ ἀκουσθὲν ὅτι δηλαδὴ ὁ πρέσβυς τοῦ Φράντζας νὰ ἐζήτησε

θέλημα με ἀρτιζιγάλλει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Διδυμότειχον νὰ ἀπαντήσῃ τὸν ῥηθέντα κράλην· καὶ τοῦ ἐδόθη ἀπέκρισις με ἥατ σερίφι νὰ κάθηται νὰ κοιτάζῃ τὸ ἴδιόν του καὶ νὰ μὴν ἀνακατόνηται εἰς τοιαύτας ὑποθέσεις· τοῦτο εἰ οὕτως ἔχει, καλὰ τρέχουν οἱ δουλειές.

Τοῦτο καὶ εἴ τι ἄλλο ἤθελε γεννήσῃ ὁ καιρὸς, παρκαλῶ, εἰ κελεύει, νὰ μοῦ σημειωθῇ, διότι τώρα ὅπου εἶναι ὅλοι αὐτοῦ μαζωμένοι, καὶ τῶν πραγμάτων κινουμένων παρὰδόξως, ἀδύνατον νὰ μὴ φυτρώσῃ κατὰ τι καινοπρεπές, καὶ μάλιστα αὐτές οἱ πολλές καὶ συχνές ἐναλλαγές διαφόρων ἀξιωματικῶν προσώπων, φαίνονται νὰ πλησιάζουν εἰς τὰ λόγια τοῦ Ἀλῆ ἐφέντη ὅπου ἔλεγε « μπουναρὰ κιλίτζ », καὶ ἂν δώσῃ ὁ θεὸς ὑγίαν καὶ ζωὴν, ὅλο θέλομεν ἰδῆ καὶ ἀκούσῃ κάποια παράδοξα, μόνον ἡ ἀγαθαρχικὴ πρόνοια νὰ οἰκονομήσῃ τὰ πάντα πρὸς τὸ συμφέρον.

Εἶδον ἓνα γράμμα εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο καὶ τοῦτο σημειωμένον ὅτι ὁ πρέσβυς τοῦ Φράντζας νὰ ἔστειλε πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα με ἄνθρωπόν του λόγους φιλικούς καὶ περιποιητικούς. Καὶ, ἂν καλὰ καὶ οἱ Πετεινοὶ παλαιόθεν νὰ ἠξεύρωνται πῶς εἰς τὰ ἐπιχειρήματα, ἔργα καὶ λόγια τους νὰ εἶναι εὐσταθεῖς καὶ ἄδολοι, πλὴν ἡ ὑμετέρα σοφωτάτη καὶ φρονιμωτάτη ἀρχίνοια θέλει μεταχειρισθῇ τὸν παρόντα καιρὸν πρὸς τὸ συμφέρον, « τέχνη γάρ, τέχνη παίζει », ἕως οὔ νὰ ἴδωμεν με τὸν καιρὸν πῶς ἡ θεὰ πρόνοια ἐξοικονομεῖ τὰ πράγματα...

Ἀπαξάπασα ἡ ταπεινὴ μου οἰκία μετὰ τῶν υἱῶν μου καὶ δούλων αὐτῆς, ὁμοῦ καὶ τῶν ὑμετέρων ἐφφικιαλίων, τὴν δουλικὴν προσκύνουν σὺν τῷ Χριστῷ ἀνέστη ἐνθέρμως προσφέρουσιν. Αἱ πανάγια καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ εἶψαν μεθ' ἡμῶν διὰ βίου. Τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης μακαριότητος διὰ παντὸς εὐλαδέστατος καὶ ταπεινότατος δοῦλος.

1713 ἀπριλίου 8.

Κωνσταντῖνος Καντακουζηνός.

εὐλαδῶς προσκυνῶ καὶ τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παναγάθου θεοῦ ὅπως διαφυλάττει αὐτὴν ἄντισον, εὖθυμον, ὑγιᾶ καὶ ἀκωτέραν παντὸς ἐναντίου, οὗ τῇ χάριτι διὰ τῶν ἁγίων αὐτῆς εὐχῶν μέχρι τοῦ νῦν ὑγιαίνοντες διατελοῦμεν.

Ἐδέχθην τοὺς χαιρετισμοὺς τῆς ὑμετέρας μακαριότητος παρὰ τοῦ κυρίτζη Σπηλαιώτου καὶ εὐχαριστῶ διὰ τὴν μνήμην. Ἡξεύρω καλῶς πῶς δὲν ἀμφιδάλλει πόσον βαρεῖα καὶ δύσοιστος μᾶς ἐφάνη ἡ στέρνησις αὐτῆς, ἀλλ' ἡ ἐλπίς ὅτι, θεοῦ εὐδοκούντος, θέλομεν τὴν ἀπολαύσῃ πάλιν ὑγιᾶ καὶ εὖθυμον γίνεται οὐ παραμικρὰς παραμυθίας αἰτία καὶ κουφίζει τῆς ἀθυμίας τὸ ὑπερβάλλον. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μετὰ τοῦ Ἡρακλείδου τί λογῆς ἠκολούθησε καὶ εἰς τί ἀπεκατήνησεν, ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ κυρίτζη Σπηλαιώτου θέλει ἔχῃ λεπτομερῆ τὴν εἰδῆσιν, ὅθεν δὲν τὴν γράφω διὰ νὰ μὴν πολυλογῶ.

Παρακαλῶ δὲ νὰ μὴ μᾶς ἐθγάλη ἀπὸ τὴν μνήμην τῆς, ἀλλ' ἔσθ' ὅτε νὰ ἀξιούμεθα καὶ γραμμάτων δηλωτικῶν τῆς ποθεινοτάτης ἡμῖν ὑγείας αὐτῆς· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάντοτε εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1713 αὐγούστου 29.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΩ ΛΟΓΙΩΤΑΤΩ ΠΑΠᾳ ΚΥΡ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἡδέα μὲν αἶε καὶ τερπνὰ τὰ παρὰ τῶν φιλοῦντων γράμματα, εἴτ' εὐροῦσι καὶ εὖθυμοῦσιν, εἴτε σκαιαῖς φροντίσιν ἀποκνησιόμενοις, εἴτ' οἴκοι μένουσι καὶ γαλήνης ἀμφιλαφοῦς ἀπολαύουσιν, εἴθ' ὁδοιποροῦσιν ἢ στρατευομένοις ἡμῖν ἀπαντῶντα. Ἀλλὰ τὰ ἄρτι φοιτήσαντα παρὰ τῆς σῆς ἐμμελείας, ἅτε κατὰλληλα ὄντα τῇ παρουσίᾳ τοῦ χρόνου φορᾶ, καὶ πολλῶν ἐπηρεϊῶν ἔγκῃ ἐς γόνυ κάμπτουσαν καὶ μονοноῦ καταδαλλομένην ψυχὴν, τοῦτο μὲν αἰσίαις εὐχαῖς ταῖς ἀπὸ καρδίας ταῖς εἰλικρινεστάταις καὶ θερμοτάταις ῥωννύντα καὶ ἀνορθοῦντα, τοῦτο δὲ λόγοις ἀπὸ φιλοσοφίας ἔχουσι τὸ ἐχέγγυον καὶ χρηστοτέρας ἐλπίδας ὑποφαίνουσι παραμυ-

θούμενα, ναί μὴν καὶ τῇ ἐπανθούσῃ ἀνθρωπότητι καὶ γλαφυρότητι κηλοῦντα, δαιμονίως καταδεδημαγώγηκεν. Εὐγε τῆς περὶ τὸ θεῖον θερμῆς πεποιθήσεως! εὐγε τῆς περὶ ἡμᾶς φίλου γνώμης καὶ προθυμίας! Καὶ ἐς τοῦτιόν ἄρα μὴ κατόκνει εὐνοοῦση ψυχῇ, παντοδαπαῖς δυσχερεῖαις ἐμπεριειλημμένη, εὐχαῖς ἱεραῖς καὶ ἐντεῦξesi βρατέραν πραγμάτων φορὰν ἄνωθεν προμνηστεύεσθαι, καὶ γράμμασι περινοῖα καὶ ἀνθρωπότητι πεπυκνωμένοις ἐξαισιῶς ψυχαγωγεῖν μὴ διάλειπε.

1713 Σεπτεμβρίου 8.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαδῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιάν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ πανηγάρχου θεοῦ ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνοσον, εὖθυμον, ὑγιᾶ καὶ ἀνωτέραν παντὸς ἐναντίου· οὗ τῇ χάριτι διὰ τῶν ἀγίων αὐτῆς εὐχῶν μέχρι τοῦ νῦν ὑγιαίνοντες διατελοῦμεν.

Γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, ἐξ οὗ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγιάν μαθὼν, κύριον τὸν θεὸν ἐδόξασα· ἐγὼν δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸ κλόν τῆς κατευόδου εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ ὑπερεχάρην. Ὅριζει ἡ ὑμετέρα μακαριότης διὰ τὴν περὶ ἐμὲ πατρικὴν εὐνοίαν καὶ φιλόστοργον κλίσιν τοῦ εὐσεβεστάτου αὐθέντου Βασσαράβα βοεβόδα, διὰ τὴν ὁποίαν παντελῶς δὲν ἀμφιβάλλομεν, μάλιστα ὅπου τὴν ὑμετέρα μακαριότης καθὼς μεσίτης καὶ αἴτιος τοῦ μεταξὺ ἡμῶν συνδέσμου (καθὼς ἀκκουμπιζόμενος εἰς τὴν καλοκαγαθίαν αὐτῆς εἶμαι βέβαιος) δὲν θέλει παύη ἀπὸ τοῦ νὰ παραστήνῃ τῇ αὐτοῦ ὑψηλότητι τὴν ἄκραν εὐπείθειάν μου, τὴν υἱικὴν μου ὑπόκλινιν καὶ τὴν εἰς τὴν δουλεύειν προθυμίαν μου. Ὅς εἶναι βεβαία ἡ ὑμετέρα μακαριότης πῶς ἐγὼ γράφω, καὶ ὅς μὴ ἀποδίδῃ τὸ αἴτιον τοῦ μὴ γράφειν εἰς τὴν ἰδικὴν μου βραθυμίαν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1713 Σεπτεμβρίου 15.

Τυχούσης τινὸς χρείας τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, πιστεύω νὰ τὸ

γνωρίζῃ πῶς μὲ καθε ἐπιμέλειαν ὑπερμάχομαι νὰ λάβῃ τέλος, καὶ διὰ τὸ περάτι τοῦ κυρίτζη Σπηλαιώτου ἐσύντυχα τὸν δραγουμῆνον τοῦ Ἑγγλέζου, καὶ ἔγραφεν ἐκ μέρους μου τὸν ἐλτζήν, καὶ αὐτὲς τὲς ἡμέρες θέλει τοῦ δοθῇ.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Τῷ ΛΟΓΙΩΤΑΤῷ ΠΑΠᾶ
ΚΥΡ ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Τί ποτ', ὦ ἄγαθέ, οὕτω μακρὸν σεσίγηκας χρόνον, καὶ τῆς ἀπὸ τῶν λόγων ψυχγωγίας ἀκμὴν ἐπιδεομένους ἡμᾶς, οὔτε καὶ βραχυστίχοις γραμμασι παρακαλεῖς, οὔθ' ὅπως οὖν μεταδίδως τῆς ἀμβροσίας καὶ τοῦ νέκταρος, ὧν τανῦν τῷ ὄντι μονάζων καὶ ὅλως τῇ σπουδῇ καὶ τῇ μελέτῃ προσανακείμενος δαψιλῶς ἀπολαύεις; Ἡ ἄρα τῆς ἀπὸ φιλοσοφίας καὶ θεομουσίας γλυκύτητος κατακόρως ἐμφορηθεῖς, πάντων τῶν χαμαὶ κειμένων ἤδη περιπεφρόνηκας καὶ ὅλως ἐπιτέλῃσαι, καὶ καταγελαῖς ἴσως τῶν ἐμπεριειλημμένων πολιτικαῖς φροντίσι καὶ ἄνω καὶ κάτω φερομένων καὶ φυρομένων; Ἄλλ', ὦ φιλότῃς, τὸ οὕτω γνώμης ἔχειν οὐκ ἂν εἴῃ προσήκον φιλοσοφίας θιασώτῃ. Ἐκείνη γὰρ, ὡς οἶσθα, τοὺς αὐτῇ τελεσθέντας ἐς τὸ κοινωνικὸν καὶ φιλόανθρωπον ἐκπαιδεύει· οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀσχολουμένους μόνους τοὺς αὐτῆς ἐπαθεὺς ἀσυμβόλους καὶ ἀργοὺς ἀνέχεται ἐν τῷ βίῳ προΐεναι, ἀλλ' ἢ κοινωνοὺς εἶναι τῶν φροντίδων, ἢ καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν λόγων βοηθήμασιν ἀμωσγέπως ἀναρρωννύναι τοὺς ἐπ' ὥμων αἶροντας τὴν διοίκησιν τῶν κοινῶν πραγμάτων ἐπιτάττει. Οὐδὲ λέληθέ σε τοιοῦτους διατελοῦντας ὀφθῆναι Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλη, τὰ σὰ παιδικά· τὸν μὲν Διονυσίῳ ἐν Σικελίᾳ συνόντα, τὸν δὲ τῷ Μακεδόνι καὶ ἀπὸ στόματος καὶ διὰ γραμμάτων ὑποτιθέμενον τὰ συνοίσοντα. Ἡ τοίνυν φιλοσοφίαν μετιὼν τὰ φιλοσοφίας ἀφοσιῶ καθήκοντα, τό τε ἐπιβάλλον σύμβολον ἐς τὸ κοινὸν κατατίθεσο, καὶ ὧν μεταλαμβάνεις παρὰ τῆς φιλοσοφίας καλῶν ἀπόμοιράν τινα καὶ ἡμῖν διάπεμπε, ἢ πάντως γραφὴν ἐνστηρομένους ἡμᾶς ἐπίστασο παρὰ Φιλοσοφίᾳ καὶ Μούσαις, καὶ ὅσον οὕτω εἰσαγγελοῦντάς σε ἴσθι τῆς τσαύτης ἀμνημοσύνης. Καί

εἰ μὴ ὅτι τάχιστα τὴν πρὶν ῥαθυμίαν ἀποσεισάμενος ἐς ξυμβάσεις χωρή-
σοις, οὕτω πικρῶς ἐγκεισόμεθα, ὥστε καὶ παρ' αὐτῇ Φιλοσοφίᾳ παραγ-
κωνιστάμενοί σε τὸν ἤδη λίαν ὑπερσπτικὸν καὶ κομπάζοντα, τὴν φιλοφρο-
σύνην, ἣν παρ' αὐτῆς τό γε νῦν ἔχον ἀπολαύεις, ἐς ἡμᾶς μετοχετεύσαι
πειρασόμεθα. Καὶ ἴσως οὐκ ἀποτευξόμεθα· εἴπερ τάχα δόξειαν οὐδὲν
ἥττον φιλοσοφεῖν τῶν ἐπ' ἀμφιλαφεῖ τῇ ἡσυχίᾳ τὰς βίβλους μετιώντων,
καὶ ἀπὸ τῆς τῶν λόγων μελέτης ὅτι πλείστης ἡδονῆς ἐμπορουμένων,
ὁπόσοι τῶν κοινῶν προϊστάμενοι, τοῦτο μὲν τὴν τοῦ πολιτεύματος βελ-
τίωσιν, τοῦτο δὲ τῶν ἀναξυομένων δυσχερῶν τὴν ἀποτροπὴν καὶ μείωσιν
νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν προθυμοῦνται, ὅτι πλείστον φροντίζουσι,
πολλῶν ἀνέχονται· καί, ἵνα ξυνελὼν εἴπω, ἑαυτῶν μὲν ὀλιγωροῦσι, τὰ
δὲ κοινῇ ξυμφέροντα ὅλως ἀναπολοῦντες καὶ ἐπιτάττοντες καὶ διηνεκῶς
χειριζόμενοι, οὐκ ἀποκάμνουσιν. Ἐρρωτο.

1713 ὁκτωβρίου 15.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα
εὐλαβῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιάν ἀσπάζομαι, δεόμενος
τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνοσον, ὑγιᾶ καὶ ἀνωτέ-
ραν παντὸς ἐναντίου.

Γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, ἐξ οὗ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς
ὑγίειαν μαθὼν, τὸν θεὸν ἐδόξασα. Ἐλαβον πολλάκις καὶ τοὺς χαιρετι-
σμοὺς αὐτῆς παρὰ τοῦ κυρίτζη Σπηλαιώτου, καὶ εὐχαριστῶ τὴν ὑμετέραν
μακαριότητα ἐποῦ δὲν μᾶς ἔβγαλεν ἀπὸ τῆς μνήμης τῆς.

Ἐλαβε τέλος καὶ ἡ εἰρήνη μετὰξὺ τῆς κραταιᾶς Βασιλείας καὶ τοῦ
Τζάρη· ἀλλ' οἱ ἐλτζήδες μὲσχοβοὶ δὲν πηγαίνουν εἰς τὴν πατρίδα τοὺς
ὅσον νὰ κοποῦν τὰ σύνορα.

Μὲ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ μὲ δέκα ἢ δεκαπέντε ἡμέρας ἀπεφασίσθη νὰ

πηγαίνωμεν εἰς τὴν Πόλιν, μόνον ἄμποτε νὰ ἀπολαύσωμεν καὶ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καθὼς ἐπιποθεῖμεν ὑγιᾶ καὶ εὐθυμον.

Ἐκ τοῦ κυρίτζη Σπηλαιώτου θέλει μάθῃ ἡ ὑμετέρα μακαριότης τὴν ἔξωσιν ἀπὸ τὸν οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου, καὶ ὅτι ἠθέλησεν ὁ ὑπέρτατος ἐπίτροπος νὰ φορέσῃ καβάδι διὰ πατριάρχην τὸν ἅγιον Ἀδριανουπόλεως, ἀλλ' ἡ πανερότης του δὲν τὸ ἐδέχθη, προβάλλοντας πῶς δὲν εἶναι ἄξιος νὰ κυβερνήσῃ τὸν θρόνον. Διὰ τὴν ὥραν ἀκόμη δὲν ἀπεφασίσθη κανεὶς· ἡ χάρις μόνον τοῦ θεοῦ καὶ ἡ εὐχὴ τῆς ὑμετέρας μακαριότητος νὰ προξενήσῃ καλὴν ἔκβασιν καὶ γαλήνην εἰς τὴν ἀγίαν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν.

Ἀκουμπίζομαι εἰς τὴν καλοκαγαθίαν καὶ εἰς τὴν περὶ ἐμὲ αὐτῆς εὐνοίαν ὅτι δὲν θέλει λείψῃ ἀπὸ τὸ νὰ φανερόνῃ εἰς τὸν ὑψηλότετον αὐθέντην Βασσαράδα βοεβόδα τὸν πατέρα μας τὴν εἰλικρινότητα, ὑπόκλινιν καὶ προθυμίαν εἰς τὴν κατὰ δύναμιν δούλευσιν τῆς αὐτοῦ ὑψηλότητος.

Ἐλαβον καὶ τὴν προσταθεῖσάν μοι βοῦτκαν, καὶ εὐχαριστῶ. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάντοτε εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1713 ὁκτωμβρίου 27.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

Εὐχαριστῶ καὶ διὰ τὸν κόπον ἐποῦ ἔλαβεν εἰς τὸ νὰ πάρῃ τὰ ἄσπρα ἀπὸ τὸν ἅγιον Τournάδου, τὰ ὅποια τὰ ἔλαβε μὲ τὴν βοῦλλαν τῆς ἀπὸ τὸν κυρίτζη Σπηλαιώτην.

Σὺ μὲν, ὦ ἄγαθέ, οὐκ ἐθέλεις ἡμῖν ἀνακαλύψαι τὰ κατὰ σεαυτὸν, ἀλλὰ βαθεῖα σιωπῇ χρώμενος, καίπερ εὐνοοῦντας εἰδώς, λαθεῖν βούλει καὶ παρακρούσασθαι, ἐλπίζων ἵσως τὴν σὴν ζηλώσαντας καὶ ἡμᾶς σιωπῇ οὐδ' ἀναπυθέσθαι ὅλως τὰ κατὰ σέ, ἀλλὰ σιγῇ σιγὴν ἀμυνομένους, τῇ λήθῃ παραπέμψαι τὸν λαθεῖν σπουδάζοντα. Ἢ δὲ πολυπράγμων θεὸς

Φήμη, ἡ καὶ τὰ ὅτι ἐνδοτάτω κεκρυμμένα ἀνασκαλεύειν καὶ ἐκπομπεύειν εἰωθῆτα, πῶς ἂν τὰ προφανῆ σιωπήσεις; καὶ τὴν σὴν δῆτα χαυνότητη καὶ ἀνανδρίαν ταχυτάτῃ τῇ πτήσει διεθρύλησε, καὶ ἡμᾶς τοὺς σὲ φιλοῦντας ἀθυμεῖν παρεσκεύασεν, ὥσπερ ἐξ ἐναντίας ἐφῆδυσθαι τοὺς οὐκ εὐνοοῦντάς σοι. Καίπερ ἄρα μονονοῦχ ὑπὸ συμπαθείας ἐνεοὶ καὶ αὐτοὶ μέιναντες, ἀλλὰ τὸν ἐκ τῆς σιγῆς κίνδυνόν ἀναπολοῦντες, καὶ ἀναλογιζόμενοι οὐκ ἀφασίας οὐδ' ἀμύνης, λόγων δὲ καὶ φιλικῆς ἐπικουρίας εἶναι τὸν καιρὸν, ψυχὴν τὸ πρὶν μὲν κατὰ φιλοσοφίας νόμους ὅλως στείχουσιν, νῦν δ' ἄθρόα πρaxyμάτων ἐφόδῳ καὶ ἀπηνοῦς τύχης βλοσυρῷ βλέμματι μαλακῶς ὑπείξασιν καὶ ἐς γόνυ κάμψασιν, ἢ δυνάμεως ἔχοντες ἀναρρῶσαι καὶ ἀνορθῶσαι πειρασόμεθα, οὐ λόγων κομψεία καὶ ἐνθυμημάτων πυκνότητι χρώμενοι, ἀλλὰ τὸν ὑπὸ τῆς ἀθυμίας ἐπισκισθέντα πυρσὸν τῆς ἐμφύτου σοι γενναϊότητος ἀναρριπίζοντες.

Ὑπομνησχομέν σοι τοίνυν τὴν κοινὴν τῶν ἀνθρώπων κατάστασιν, ἥς ἡ κηδεμονεστάτη καὶ τοῦ κοινῆ συμφέροντος στοχαστικὴ καὶ διοικονομικὴ πρόνοια οὐθ' ἡγεμόνας οὔτε βασιλεῖς ἀπέκρινεν· ἀλλ' ἅπαντες ἐκ περιτροπῆς ἡδονῆς καὶ πικρίας· χαρᾶς καὶ λύπης, εὐτυχίας καὶ ἀτυχίας ἀπογεύονται. Τί δαί; ὅπου γε οὐκ ἐξ ἴσου οὐδὲ κατ' ἰσονομίαν· τὸ γὰρ τῆς ζωῆς πλεῖστον μέρος ἐπινέμεται τὰ ἀνιῶντα καὶ δάκνοντα· καὶ εἴ που πίδακές τινες εὐκλειρίας καὶ εὐθυμίας ἀναφαίνονται, οὐδ' ἐκεῖνοι γεμὴν ἀμιγεῖς βέουσι καὶ ἄκρατοι, ἀλλὰ τῇ ἰλῦϊ τῆς ἀνίας συμφυρέντες τεθόλωνται. Σὺ δὲ μένος πόθεν εὐτυχίας ἀπολαύειν ἡλπιπικας ἀκραιφνοῦς τε καὶ ἀκηράτου; Τί δήποτε κατὰ τὸν κοινὸν τῆς φύσεως νόμον διάγων, καὶ ὅτε μὲν εὐρωῶν, ὅτε δ' ἐναντίοις πνεύμασι χρώμενος δυσχεραίνεις καὶ ἀσχάλλεις, καὶ μονονοῦχ, ὡς ἡ φήμη φράζει, βλάσφημον γλῶτταν κατὰ τοῦ νομοθέτου κινεῖν ἀποτολμᾷς; Ἡ δὲ θεν οὐ καὶ σὺ κατὰ τὸν κοινὸν τῆς φύσεως νόμον εἶδες τὸ φῶς; ἡ οὐκ ἐνείλισαι σπαργάνους; ἡ οὐ παρὰ πῆλαυκας τῆς ἄλλης πλημμυλείας, ἢ ἐγκαταδεδίκασται ἅπαν τὸ ἡμέτερον γένος; ἡ τοὺς τῆς ἡλικίας χρόνους μετρῶν, οὐκ ἀνεμέτρησας πολυειδεῖς παιδεῖας καὶ μάστιγας; Ποῖός σοι ἄρα κακὴν καὶ τῷ λοιπῷ τῶν ἀνθρώπων ἀπηγορευμένην ὑπέσχετο ζωὴν; ἡ τίς δέδωκεν ἐχεγγύους πίστεις ἐξαίσιον τινὸς καὶ παρηλλαγμένης ἀναστροφῆς; Οὐχὶ καὶ αὐτὴ ἡ φιλοσοφία, ἐπηνίκα σε τοῖς θιασώταις ἐνεγράψατο, τὸ ἀνώμαλον, τὸ ἄστατον τῆς τύχης, τὸ ἀποστύφον, τὸ πικρὸν τοῦ βίου ὑπ' ὅψιν ἔθετο;

Οὐχί τοὺς βίους τῶν προγεγονότων ζωγραφίζουσα ἐς τὴν ὁμοίαν ὑπὲρ λειφε παλαίστραν; Τί ποτ' οὖν, ὦ φίλος, ἐμπλεως θυμοῦ ὡς γενναίως ἀθλήσων εἰς τὸ θέατρον προελθὼν, ἤδη καθάπερ ἐπὶ συβαριτικὴν τρυφὴν καὶ χλιδὴν παρακεκλημένος, πρὸς μὲν τὰ σκάμματα καὶ τὸν ἀγῶνα καὶ τοὺς ἰδρωτάς ἀποδυσπετεῖς, τοιαύτην δὲ βρασιώνην πραγμάτων ἐπιζητεῖς, ἣν οὐδ' ἀναπλάσαι τις ἔχει ἐν τῷ ἄλμυρῳ καὶ πολυκύμονι τοῦ βίου πελάγει; Ἴνα δὲ καὶ μᾶλλον ἐκφαυλίσω τὴν ὑπὸ φόβον καὶ ἐκπλήξεως τὰ ὄντα ἄλλως ἥπερ ἀληθῶς ἔχει κρίνουσαν φαντασίαν, συγγνώμην αἰτούμενος ἀναπνυθάνομαι τὴν σὴν ἐμμέλειαν· τί ἂν ἄλλο δεινὸν καὶ χαλεπὸν ἐπιτρέψασθαί σοι εἴη τὴν βάσκανον τύχην, εἰ μὴ τῶν ὑπαρχόντων τὴν ἀφαίρεσιν, τῆς τιμῆς τὴν στέρησιν, τὴν ἐκ τῆς ὀδύνης τοῦ σώματος κακουχίαν, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸ πάντων φοβερώτατον εἶναι δοκεῖν, τὴν λήξιν τῆς ἐπικήρου ζωῆς; Ταῦτα δ' οὐκ εἰσὶ τὰ κοινὰ τὰ εἰωθότα, τὰ ἀναγκαίως καθάπερ σκιά πᾶσι τοῖς σῶμα περιβεβλημένοις ἐπόμενα; Οὐ μέμνησαι τοῦ γενναίου ἀθλητοῦ λέγοντος « γυμνὸς ἐξήλθον, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι »; Εἰ δὲ πάντως γυμνὸς ἀπελεύσῃ, διατί μάτην τῶν ἀλλοτρίων ἐπιστρέφει; Τῆς δὲ τιμῆς τὸ μὲν γνήσιον καὶ βέβαιον καὶ ἀραρὸς ἐν τῇ ψυχῇ ἀνεξάλειπτον καὶ ἀδιάσπαστον διασώζεται· τὸ δ' ἐπιπόλαιον ἐφ' ἡμέρον καὶ ἐξίτηλον. Τὸ δ' ἀδρανὲς σῶμα εἰ διτηνεκῆς ὑγίεια καὶ εὐτυχία καὶ εὖροια στηρίζουσα ἄκαμπτον διατηρήσοι, ἀλλὰ τρυχώσει πάντως ἐν γήρει νόσος καὶ κατατρίψει. Ὁ δὲ θάνατος ὅτι καὶ ἀπαραίτητος, καὶ τῶν κακῶν λύσις, καὶ κρείττονος ζωῆς ἀρχὴ τοῖς εὖ βεβιωκόσιν, οὐδεὶς ἂν τῶν καλῶς φρονούντων ἔξαρνος γένοιτο. Ἑρρωσο.

1713 νοεμβρίου 11.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαδῶς προσκυνῶ καὶ τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιάν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττει αὐτὴν ἄνοσον, εὖθυμον, ὑγιᾶ καὶ ἀνωτέραν παντὸς ἐναντίας.

Δύο σεβάσματα γράμματα της ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, τὸ μὲν μὲ τὸν ἀνεψιὸν αὐτῆς, τὸ δὲ μὲ τὸν ἅγιον Τουρνόβου, ἐξ ὧν τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγίειαν μαθὼν χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σῶζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ. Ὅριζαι ἡ ὑμέτερα μακαριότης νὰ ἔχω τὴν ἐννοιαν τοῦ παναγίου Τάφου καὶ εἰς τοῦτο θέλω κάμῃ κατὰ τὸν ὀρισμὸν της· πλὴν πολλὰ μὲ βαρυφαίνεται ὁποῦ μὲ ἀναγκάζει εἰς αὐτὸ, ὁποῦ πιστεύω νὰ μὲ ἐγνώριζε πάντοτε πρόθυμον, καὶ χωρὶς τῆς ἀναγκάσεως δὲν θέλει λείψῃ ἡ κατὰ δύναμιν βοήθεια. Μὲ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δι' εὐχῶν της ἁγίων ἀπολαύσαμεν καὶ τῆς Πόλεως. Ἔως τῶρα λογιάζω νὰ ἐστηκώθῃ ἡ μακαριότης αὐτῆς ἀπὸ τὴν Βλαχίαν καὶ νὰ ἐκίνησῃ κατὰ τὸ Γιάσι· νὰ μᾶς ἀξιώσῃ ὁ θεὸς τὰ τὴν ἀπολαύσωμεν ὑγιᾶ καθὼς ἐπιποθοῦμεν. Ἐλαβον καὶ τὴν βοῦτκαν, καὶ εὐχαριστῶ· θέλομεν τὴν καταλύσῃ εἰς τὴν ὑγίειαν αὐτῆς, ἥς τὰ ἔτη εἴησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1713 δεκεμβρίου 2.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Τῷ ΔΙΔΑΣΚΑΛῳ ΚΥΡ ΙΑΚΩΒῳ

Ἡ μὲν χαρὰ λάλος ἐστίν· ὑπὸ δὲ λύπης καὶ καρδία συστέλλεται καὶ γλῶσσα δεσμεῖται. Οὐδὲν ἄρα θαυμαστὸν εἰ καὶ ἡμεῖς ὑπ' ἀνάγκης τοσοῦτον σεσιγήκαμεν χρόνον. Τὰς δὲ ταύτης ἀφορμὰς περιττόν ἐστι καὶ γράφειν καλῶς εἰδυῖα καὶ ἴσως ἡμῶν οὐδὲν ἔλαττον ἀνωμένη τῇ σῇ ἐμμελείᾳ. Πῶς γὰρ οὐκ ἂν ἀθύρως ἔχοιμεν παντοδαποῖς δεινοῖς πιεζομένην ὀρῶντες τὴν κατήκοον; ὑπὸ πολυειδῶν καὶ πολυαριθμῶν στρατευμάτων καταπαταυμένην, κειρομένην, σπαραττομένην, ποῖον δεινὸν οὐχὶ πάσχουσιν; Τῶν γὰρ δυστήνων οἰκητόρων οἱ μὲν καθ' ὁδὸν οἰκοῦντες οἱ πλείους, ἵνα μὴ σκυθικῆς χειρὸς γένοιτο πικρανάλωμα, καταλιπόντες τὰς τε οἰκίας καὶ τὰ ἐς ἀμνητὸν ἦδη προκαλούμενα λήϊα, ἐς τὰς πλησίον λόγχμας διαρρυέντες ὥχοντο· οἱ δὲ τὰς σιταγωγὰς ὀλκάδας διὰ τοῦ Ἱεράσου

Οὐχί τοὺς βίους τῶν προγεγονότων ζωγραφίζουσα ἐς τὴν ὁμοίαν ὑπὸ λειφε παλαιστραν ; Τί ποτ' οὖν, ὦ φίλος, ἐμπλεως θυμοῦ ὡς γενναίως ἀθλήσων εἰς τὸ θέατρον προελθὼν, ἤδη καθάπερ ἐπὶ συδαριτικὴν τρυφὴν καὶ χλιδὴν παρακεκλημένος, πρὸς μὲν τὰ σκάμματα καὶ τὸν ἄγωνα καὶ τοὺς ἰδρωτάς ἀποδυσπετεῖς, τριαύτην δὲ ῥαστώνην πραγμάτων ἐπιζητεῖς, ἦν οὐδ' ἀναπλάσαι τις ἔχει ἐν τῷ ἄλμυρῳ καὶ πολυκύμονι τοῦ βίου πελάγει ; Ἴνα δὲ καὶ μᾶλλον ἐκφαυλίσω τὴν ὑπὸ φόβου καὶ ἐκπλήξεως τὰ ὄντα ἄλλως ἢ περ ἄλλῳ ἔχει κρίνουσαν φαντασίαν, συγγνώμην αἰτούμενος ἀναπυνθάνομαι τὴν σὴν ἐμμέλειαν · τί ἂν ἄλλο δεινὸν καὶ χαλεπὸν ἐπιτρέψασθαί σοι οἶε τὴν βάσκανον τύχην, εἰ μὴ τῶν ὑπαρχόντων τὴν ἀφαίρεσιν, τῆς τιμῆς τὴν στέρησιν, τὴν ἐκ τῆς ὀδύνης τοῦ σώματος κακουχίαν, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸ πάντων φοβερώτατον εἶναι δοκοῦν, τὴν ληξὶν τῆς ἐπικήρου ζωῆς ; Ταῦτα δ' οὐκ εἰσὶ τὰ κοινὰ τὰ εἰωθότα, τὰ ἀναγκαίως καθάπερ σκιὰ πᾶσι τοῖς σῶμα περιβεβλημένοις ἐπόμενα ; Οὐ μέμνησαι τοῦ γενναίου ἀθλητοῦ λέγοντος « γυμνὸς ἐξῆλθον, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι » ; Εἰ δὲ πάντως γυμνὸς ἀπελεύσῃ, διατί μάτην τῶν ἄλλοτρίων ἐπιστρέφει ; Τῆς δὲ τιμῆς τὸ μὲν γνήσιον καὶ βέβαιον καὶ ἀραρὸς ἐν τῇ ψυχῇ ἀνεξάλειπτον καὶ ἀδιάσπαστον διασώζεται · τὸ δ' ἐπιπόλαιον ἐφήμερον καὶ ἐξίτηλον. Τὸ δ' ἀδρανὲς σῶμα εἰ διηνεκῆς ὑγίεια καὶ εὐτυχία καὶ εὖροια στηρίζουσα ἄκαμπτον διατηρήσοι, ἀλλὰ τρυχώσει πάντως ἐν γῆρει νόσος καὶ κατατρίψει. Ὁ δὲ θάνατος ὅτι καὶ ἀπαραίτητος, καὶ τῶν κακῶν λύσις, καὶ κρείττενος ζωῆς ἀρχὴ τοῖς εὖ βεβιωκόσιν, οὐδεὶς ἂν τῶν καλῶς φρονούντων ἔξαρνος γένοιτο. Ἑρρωσο.

1713 νοεμβρίου 11.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαδῶς προσκυνῶ καὶ τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ πνυτοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττει αὐτὴν ἄνωση, εὐθυμον, ὑγιᾶ καὶ ἀνωτέραν παντὸς ἐναντίου.

Δύο σεβάσματα γράμματα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, τὸ μὲν μὲ τὸν ἀνεψιὸν αὐτῆς, τὸ δὲ μὲ τὸν ἅγιον Τουρνόβου, ἐξ ὧν τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγίαν μαθὼν χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σφύζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ. Ὅρizei ἡ ὑμέτερα μακαριότης νὰ ἔχω τὴν ἐννοειαν τοῦ παναγίου Τάφου καὶ εἰς τοῦτο θέλω κάμῃ κατὰ τὸν ὀρισμὸν τῆς · πλὴν πολλὰ μὲ βαρυφαίνεται ὁποῦ μὲ ἀναγκάζει εἰς αὐτὸ, ὁποῦ πιστεύω νὰ μὲ ἐγνώριζε πάντοτε πρόθυμον, καὶ χωρὶς τῆς ἀναγκάσεως δὲν θέλει λείψῃ ἡ κατὰ δύναμιν βοήθεια. Μὲ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δι' εὐχῶν τῆς ἁγίων ἀπολαύσαμεν καὶ τῆς Πόλεως. Ἔως τῶρα λογιάζω νὰ ἐσηκώθῃ ἡ μακαριότης αὐτῆς ἀπὸ τὴν Βλαχίαν καὶ νὰ ἐκίνησῃ κατὰ τὸ Γιάσι · νὰ μᾶς ἀξιώσῃ ὁ θεὸς τὰ τὴν ἀπολαύσωμεν ὑγιᾶ καθὼς ἐπιποθοῦμεν. Ἐλαβον καὶ τὴν βοῦτκαν, καὶ εὐχαριστῶ · θέλομεν τὴν καταλύσῃ εἰς τὴν ὑγίαν αὐτῆς, ἥς τὰ ἔτη εἶσαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1713 δεκεμβρίου 2.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Τῷ ΔΙΔΑΣΚΑΛῳ ΚΥΡ ΙΑΚΩΒῳ

Ἡ μὲν χαρὰ λάλος ἐστίν · ὑπὸ δὲ λύπης καὶ καρδία συστέλλεται καὶ γλῶσσα δεσμεῖται. Οὐδὲν ἄρα θαυμαστὸν εἰ καὶ ἡμεῖς ὑπ' ἀνίας τοσοῦτον σεσιγήκαμεν χρόνον. Τὰς δὲ ταύτης ἀφορμὰς περιττόν ἐστι καὶ γράφειν καλῶς εἰδυῖα καὶ ἴσως ἡμῶν οὐδὲν ἔλαττον ἀνιωμένη τῇ σῇ ἐμμελείᾳ. Πῶς γὰρ οὐκ ἂν ἀθύμως ἔχοιμεν παντοδαποῖς δεινοῖς πιεζομένην ὁρῶντες τὴν κατήκοον; ὑπὸ πολυειδῶν καὶ πολυαριθμῶν στρατευμάτων καταπαττούμενην, κειρομένην, σπαραττομένην, ποῖον δεινὸν οὐχὶ πάσχουσιν; Τῶν γὰρ δυστήνων οἰκητόρων οἱ μὲν καθ' ὁδὸν οἰκοῦντες οἱ πλείους, ἵνα μὴ σκυθικῆς χειρὸς γένοιτο παρανάλωμα, καταλιπόντες τὰς τε οἰκίας καὶ τὰ ἐς ἀμνητὸν ἥδη προκαλούμενα λήϊα, ἐς τὰς πλησίον λόχμας διαρρυέντες ὥχοντο · οἱ δὲ τὰς σιταγωγὰς ὀλκάδας διὰ τοῦ Ἱεράσου

ποταμοῦ (ὃν ἡ ἐπιχώριος φωνὴ Προῦτον ὀνομάζει) μετὰ πόνου πολλοῦ νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον ἀνέλκοντες, τὰς παρακειμένας αὐτῶν οἰκίας ληϊζομένας μετὰ στεναγμῶν καὶ δακρύων ὁρῶσιν. Ἄλλοι δὲ ἐπὶ τῇ ἀνοικοδομῇ τοῦ παρὰ τῷ Τύρῃ ποταμῷ κειμένου φρουρίου, ᾧ Χότιμον ὄνομα, ἐξυπηρετεῖν ἀποτετάχονται, τῇ τομῇ τῶν ξύλων καὶ τῇ ἄλλῃ παρσκευῇ τῆς ἐπιδεύσεως ὕλης διηνεκῶς προσκείμενοι, οὐδ' ἀκαρῇ ἔχουσιν ἀναπνεῦσαι. Τὸ γὰρ στενὸν τοῦ χρόνου καὶ τὸ τραχὺ τῆς ὥρας καὶ ὁ ὑπὲρ κεφαλὴν χειμῶν ἅπαντας ἀναγκάζει καὶ συνῶθεϊ ἐς τὸ ἔργον. Καὶ οὐ μόνον τὸ ὑπηρετικόν, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς καὶ πάντες οἱ βεζίριοι καὶ αὐτὸς ὁ στρατοπεδάρχης ἄνω καὶ κάτω περιφερόμεθα, ἐαυτῶν τε μονοноὺκ ἀμνημονοῦντες, οὐδενὸς φειδόμεθα πόνου· ἀλλ' ὅλως ἐπικείμεθα τῷ ἔργῳ, ὅπως, πρὶν σφοδρότερος ὁ χειμῶν ἐπιπέσοι, καὶν τοῖς διὰ ξύλου παρπήγμασι καὶ ὀχυρώμασι περιφράξαντες καὶ τὰς ἐλεπόλεις ἐπιθέντες, καὶ τοὺς φύλακας ἐπιβιάσαντες, ἀφροσιώμεθα τὸ βασιλέως ἔνταλμα. Ἐν τοιούτοις δὲ ἀνιαιροῖς ὄντες, τὸν ἐπικουφισμὸν τῶν ἐπικειμένων δεινῶν διὰ τῆς ἀνωθεν ἀρωγῆς, ὅσον ἐφικτὸν, πορίζεσθαι πειρώμεθα· καὶ, τό γε νῦν ἔχον, θεοῦ συνεργούντος, σμικρὰν τινα παραμυθίαν καὶ ὕφαινον ἐν ταῖς δυσπραγίαις εὐρισκόμεθα, τὴν παρὰ τῶν κρατούντων εὐμένειαν μνῶμενοι τῇ κατηκόῳ Μολδαβίᾳ. Καὶ γὰρ ἐξαισίῳ προθυμία καὶ ἐτοιμότητι ὑποχωρηγήσαντες τὰ πρὸς τροφὴν στρατιώταις τε καὶ στρατηγοῖς, καὶ ἵπποις αὐτοῖς καὶ ὑπόζυγιοις, δώροις τε θεραπεύσαντες Ὀθωμανούς τε καὶ Σκύθας ἐξωκλειώσαμεθα, καὶ εἰς εὐνοίαν τὰς αὐτῶν ψυχὰς ἀνεθερμάνχμεν· ὥστε οὐ μόνον ἡμᾶς ὡς ἀφ' ἑνὸς στόματος ἐπαίνοις ἐξαίρειν καὶ οὐ τὴν τυχεῦσαν ἀπονέμειν τιμὴν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ὑπήκοον τὴν πρὶν ἀπέχθειαν, τὴν ἐκ τῆς ἀποστασίας τοῦ Καντεμῆρη ὥσπερ ὑπὸ τινος δηλητηρίου ῥίζης ἀναφύεισαν ἀποθέντας, ἡπιώτερον προσφέρεισθαι. Εἴθε δὲ καὶ ἐς τοῦτιδον ἡ ἀνωθεν βοήθῃ τὰς γνώμας αὐτῶν μαλάσσουσα καὶ τὰς ψυχὰς εἰς οἶκτον ὑποτρύνουσα τὴν ἐκ τῆς ἀνοικοδομῆς τουτοῦ τοῦ φρουρίου ὑπονοουμένην λύμην ἀποτρέψειεν. Ἐρρώσθω ἐπιμήχιστον.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΩ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩ ΚΥΡ ΙΑΚΩΒΩ

Ταῖς ὁσημέραι φροντίσι τρυγόμενοι, ἀπὸ δὲ τῶν αὐτόθεν φοιτώντων γραμματῶν ὁποιασοῦν παραμυθίαν εὔρεῖν ἡλπικότες παρὰ τῶν οἰκείων, οὐχ ὅπως ἐκπίπτομεν τῶν ἐλπιδῶν, ἀλλὰ καὶ προσθήκην λαμβάνει καὶ ἐπιδίδωσιν ἡ τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἀθυμία. Τὸ γὰρ ἐκκελυμένον καὶ χαῦνον τῶν πᾶσιν ὀφειλόντων κατατείνεσθαι σπουδὴν ὅπως καλῶς χωροῖη τὰ ἡμέτερα, ἀμύθητον ὅσον ἡμᾶς ἀποκναίει, καὶ ταύτῃ μᾶλλον λυπεῖ. Ἐπειδὴ καίπερ προσόδων ἱκανῶν ἀμοιροῦντες, καὶ ταῖς συχναῖς ἀπαιτήσεσι τὴν ἐς τὸ εὐεργετῆν δύναμιν περιαιρούμενοι, χρεῶν προσθήκη τὸ φειδωλὸν τῆς τύχης ἀναπληροῦν οὐ διαλελοίπαμεν, καὶ δαψιλῶς εὐποιοῦμεν τοὺς ἡμῖν ἐξυπηρετούμενους. Οἱ δὲ συντόνῳ προθυμία ἐκτελεῖν ὀφείλοντες τὰ προσταττόμενα, καὶ ὅλως ἀγρυπνεῖν ἐπὶ τῇ κατορθώσει τῶν δεόντων, οὐκ οἷδ' ὅπως ὑπιδέξουσι, καί, ὥς φασιν, οἰκουροῦσι τὰ πολλά· εἴ που δὲ καὶ τῶν καθηκόντων φροντίζοιεν, οὐχ ὥς δεῖ τοῦτο ποιοῦσιν, ἀλλ' ἐξ ἐπιπολῆς καὶ μόνον πρὸς ἀφροσύσιν, οὔθ' ἡμᾶς αἰδούμενοι, οὔτε τὴν θεῖαν δίκην τὴν ἀπηγῶς τοὺς ἀχαρίστους κολάζουσιν δυσωπούμενοι.

Ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ ἡ τοῦ ἡμετέρου υἱέος περὶ τὴν παιδείας ἐπίκτησιν ῥαθυμία καὶ ἀτονία μέσση τιτρώσκει τὴν καρδίαν. Τί γὰρ ἡμῖν ἐφετώτερον τῆς ἐκείνου προκοπῆς ἐν ᾧ πνέομεν, ἐν ᾧ ζῶμεν; Καὶ κατὰ γε τοῦτο οὐδ' ἡ ὑμετέρα λογιότης ἔξω μομφῆς καὶ αἰτίας. Οὐδὲ γὰρ ἔχομεν ἐπικαλύψασθαι τὴν λύπην ἢ συνεχόμεθα, ἅτε πόρρω ὄντες ὑποκρίσεως, οὔθ' ἱκανὴ πρόφασις ἡ ἐκείνου νωθρεία, καὶ τὸ οὐκ ἐθέλειν παιδείας ἀντιποιεῖσθαι. Τὸ γὰρ ἀπαλὸν τῆς ἡλικίας, τὸ εὐστροφόν, τὸ εὐάγωνον, τὸ ῥαδίως ὑπεῖχον ταῖς νοουθεσίαις ταῖς ἐπιπλήξεσι, τὸν μὲν ἀπάσης αἰτίας ἐξαιρεῖ, τὴν δ' ὑμετέραν ἐμμέλειαν ἔνοχον καθίστησιν· ἅτε νεάζουσιν ψυχὴν λιπαρεστέρα φροντίζει μὴ διαπλάττουσαν ἐπὶ τὸ κρεῖττον, οὐδὲ νύττουσαν ἐπὶ τὸ τῆς παιδείας στάδιον. Ἀλλὰ καὶ ἐς τοῦτον, ὃ φιλότης, τὸ πέρα τοῦ δέοντος ἦπιον καὶ πρᾶον πρὸς καιρὸν ἀποδυσχεμένη, βλοσυρῷ τῷ βλέμματι καὶ γεγωνότερα τῇ φωνῇ ἐπιπληττέτω, καὶ τὴν ὀκνηρίαν τοῦ παιδὸς ἀποπινασσέτω, κεντοῦσά τε καὶ ἄκοντα διανιστάτω εἰς μεταποίησιν ἀρετῆς· καὶ δεήσοι οὐδ' ἡ χεὶρ ἀργὴ μενέτω; καὶ δὴ ῥαπιζέσθω,

μόνον ἐς παιδείαν ποδηγετείσθω. Εἰ γὰρ (ὁ μὴ γένοιτο) ἐπὶ πλεῖον οὕτω χωροῖη τὰ κατ' αὐτὸν, οὐδὲ μιμητὴς γένοιτο τοῦ τε ἀοιδίμου πάππου καὶ τοῦ γεννήσαντος, ἀβίωτον ἡμῖν ἶσθι τὸν βίον ἔσεσθαι. Εἰ ἄρα μέλει σοι τῶν ἡμετέρων, μελήσει πάντως καὶ τοῦ υἱέος · οὐδὲ διὰ τοσούτων ἐτῶν πατρικὴν τῷ ὄντι περὶ ἡμᾶς ἐνδειξάμενος διάθεσιν, καιρῶς τανῦν ἀνιωμένους ἑάσεις. Ἐρρωσο, φίλη κεφαλὴ.

1714 ἰανουαρίου 1.

70

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Τῷ ΠΑΤΡΙΑΡΧῃ ΠΡΩΗΝ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΥΡΙῷ ΓΕΡΑΣΙΜῳ

Τὰ παρὰ τῆς ὑμετέρας μακαριότητος γράμματα μεθ' ὅσης πλετίσης αἰδοῦς περιπτυσσόμενοι, καὶ οὐ μόνον τοῖς χεῖλεσιν ἀλλὰ καὶ τῇ ψυχῇ αὐτοῖς προσφύεστες, τῶν ζωογονητικῶν τῷ ὄντι ἰκμάδων κατακόρως ἀπο-
λελεύκαμεν · οὐδ' ἐξισχύομεν ὁποιασοῦν ἀντιδοῦναι χάριτας τῆς τοσαύτης καὶ τηλικαύτης εὐεργεσίας. Τοῖς γὰρ πολυσχεδέσι μερίμναις καὶ μυρίαις πολιτικαῖς ἐπηρεαῖς καταπονουμένοις ἡμῖν καὶ ἤδη ἀπειρηκόσιν, ὑπὸ τῶν ἀλλεπαλλήλων δεινῶν καὶ χαλεπῶν ψυχὴν τε καὶ σῶμα κάμνουσι, πόλα ἂν μείζων ἀπαντήσειεν εὐποιῖα εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν πηγαζουσῶν ἀπὸ ψυχῆς ἱεράρχου, ὃς μυρίαις ἀρεταῖς οὐ κατὰ τὸν κοινὸν τῶν θνητῶν νόμον, ἀλλὰ μέχρι θαύματος καταστεφόμενος, νῦν οὐδὲν μείον ἢ τὸ πρὶν (ὁπνίκα τὸν ἀποστολικὸν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐκίσμηι θρόνον), καταγλαίζει ἅπασαν τὴν τῶν ὀρθοδόξων ληξιν, καὶ ἐν κεκμηκότῃ τῷ σώματι ζῶντι καὶ ζέοντι τῷ πνεύματι ἐξιλεοῖ καὶ ἐξευμενίζει τὸ θεῖον, τοῖς ἡμετέροις πλημμελή-
μασιν ἐς ὀργὴν κεκινημένον; περιέπει τε καὶ περιθάλλει τοὺς χαμαὶ συρο-
μένους ἡμᾶς, λόγῳ καὶ ὑποδείγματι ὅση δύναμις ἀνασπῶν τῆς ἰλύος.
Ἐκεῖνο δὲ μέσῃ νύττει τὴν ἡμέτεραν καρδίαν, ὅτι γήρει κεκμηκὸς τὸ ἔνθεον αὐτῆς σκῆνος, βαρεῖαν ἤδη παρασκευάζει καὶ ἀφόρητον τὴν ἐν ταυτῇ τῇ τοῦ κλαυθμῶνος κοιλάδι ἐπιδημίαν τῇ ὑμετέρᾳ θεοεστῇ ψυχῇ, ἧς ἅπαν τὸ χριστώνυμον πλήρωμα πάνυ τοι ἐπιδεῶς ἔχει. Καὶ διὰ τοῦτ' ἄρα καίπερ εὐέλπιδες ὄντες, ὁπνίκα θεοῦ καλοῦντος, τῶν ὧδε λυθεῖσα

δεσμῶν καὶ ἐς τὴν ἀνωτάτω χορείαν ἀποπτᾶσα, τῷ τρισσολαμπεῖ θρόνῳ παρασταίῃ, οὐκ ἀνεξομένην, τό γε αὐτῇ ἐπιβάλλον, ἀδοηθήτους ἡμᾶς ἀπολιπεῖν, ἀλλὰ σὺν τῷ λοιπῷ τῶν ἁγίων χορῷ τοῖς ὑπερανεστηκόσιν ὕμνοις τὰς ὑπὲρ ἡμῶν εὐχὰς φιλανθρώπως προσάψουσιν εὖ εἰδότες, οὐκ ἔξω δέους μέντοι γέ ἐσμεν, μὴ που ὑπὸ τοῦ τρισσολαμποῦς θεοῦ φωτὸς μονονουχί καταποθείσα, καὶ ὥσπερ κηρὸς ἐν πυρὶ καταναλωθείσα, τῷ χορτασμῷ τῆς ὑπὲρ νοῦν δόξης οὐ μόνον τῶν χαμαιζήλων ἡμῶν, τῶν σκωλήκων οὐδοποιῶν διεννησχότων, ἀλλὰ καὶ ἐαυτῆς ἐπιλήσμων γένοιτο. Ἐπευχόμεθα ἄρα τὴν ἐπὶ πλεῖον διαμονὴν ἐν τῷ ἐπικτήρῳ βίῳ τῆς μακαρίας αὐτῆς ψυχῆς, καὶ ἀπὸ μέσης καρδίας ἐπιποθοῦμεν ὅπως ἐπιμήκιστον παραμείνοι καὶ ἐν ἀδρανείᾳ καὶ κάμνοντι τῷ σκηνώματι. Ἰκανὴ γάρ, τῷ περιόντι καὶ ἀκμάζοντι τοῦ πνεύματος, αὐτό τε στηρίζαι καὶ ἡμᾶς, τοὺς ὅλως αὐτῆς περιεχομένους, περιθάλψαι, καὶ οὐ μόνον τῶν κατὰ τὸν βίον ἀνιερῶν κουφίσαι, ἀλλὰ καὶ ταῖς πρὸς θεὸν ἐντεύξεσιν ἐς τὸν σωτήριον προσορμίσαι λιμένα.

1714 ἰανουαρίου 11.

71

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνῶ καὶ τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιάν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνοσον, εὐθυμον, ὑγιᾶ καὶ ἀνωτέραν παντὸς ἐναντίου.

Σεδάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πρὸ ἡμερῶν ἔλαβον, ἐξ οὗ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγίαν μαθὼν χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σώζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ, ὁ ὁποῖος νὰ τὴν ἀξιώσει νὰ περάσῃ μὲ ὑγίαν καὶ εὐημερίαν τὴν ἁγίαν τεσσαρακονθήμερον νηστείαν καὶ νὰ ἐορτάσῃ τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ ἀνάστασιν ἐφέτω, καὶ εἰς ἔτη πάμπολλα. Ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπου τὲς περασμένες εἶχα σημειώσει μὲ τὸ μέσον τοῦ κυρίτζη Σπηλαιώτου τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, ἄλλο τίποτε νεώτερον ὅπου νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὰς ὑποθέσεις αὐτῆς δὲν συνέβη, ἀλλ' οὔτε ἀπὸ τοῦ ἐλτίζῃ τὸ μέρος ἐπρόβληθῇ τίποτε περὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ ἃς εἶναι βεβαία πῶς ἂν

συνέβη τίποτε θέλω τὴν δουλεύσῃ τὸ κατὰ δύναμιν καὶ θέλω ἔχῃ λεπτομερῆ εἰδῆσιν.

Ἄς εἶναι γνωστὸν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὅτι, θεοῦ εὐδοκοῦντος, ἔλαβε τέλος καὶ ἡ υπόθεσις τῶν Λεχῶν, καὶ τῇ ἐρχομένῃ τρίτῃ μελετῆται νὰ ἀνταμώσουν οἱ πρέσβεις τὸν κραταιότατον βασιλέα. Εὐχαριστίαν νὰ ἔχῃ ὁ πανάγαθος θεὸς ὅπου ἐτελείωσε καὶ αὐτό. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θέσθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάντοτε εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1714 φεβρουαρίου 13.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ σεβασμιώτατέ μοι δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα δουλικῶς προσκυνῶ καὶ ἀσπάζομαι τὴν ἱεράν σου δεξιάν· χάριτι Χριστοῦ καὶ δι' εὐχῶν τῆς ἁγίων καὶ ἐγὼ υἱαίνω. Παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ μὲ συγχωρήσῃ ὅπου ἕως τῶρα δὲν ἔκαμα τὸ χρέος μου νὰ τὴν προσκυνήσω, ἐπειδὴ καὶ εὐρίσκουμουν ἐμποδισμένους ἀπὸ κάποιες υπόθεσις, τὰς ὁποῖες ἐλπίζω νὰ τὰς ἀκούσετε· μ' ὅλον τοῦτο ἐλπίζω πῶς μὲ ἔχετε διὰ ἑνὸς σας πιστὸν καὶ παρὰμικρὸν δοῦλον, καὶ δὲν ἀποδλέπετε ἂν σὰς σφάλω καὶ κάμμιὰ φορά. Κατὰ τὸ παρὸν σὰς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε διὰ παρὰμικρὸν σημάδι τῆς εὐλαβείας μου τρεῖς ὀκτᾶδες αὐγοτάραχο καὶ ἓνα κουτί τζάι· καὶ πάλιν, ὅταν τύγῃ ὀκαζιόνει, δὲν θέλω λείψῃ νὰ κάμω ἐκεῖνο ὅπου ἤμπορῶ, ἔχι ἐκεῖνο ὅπου πρέπει. Τὸ σουρέτι τοῦ φερμανίου ὅπου εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν μὲ ἐδώσατε, τὸ ἀνέφερα τοῦ ὑψηλοτάτου καπετάνπασα· ὅμως μὲ τὸ νὰ εἶναι ἡ Μιτυλήνη μαλικιανὴς τοῦ νῦν βεζίραζέμη, δὲν θέλει νὰ δώσῃ κατὰ τὸ σουρέτι τοῦ φερμανίου μουσιγιορδὶ ὁ ὑψηλότατος καπετάνπασας· μόνον πρέπει νὰ ἔχωμε ὑπόμονή. Ταῦτα διὰ τοῦ παρόντος, αἱ δὲ ἅγιοι αὐτῆς εὐχαὶ ἔστωσαν μετ' ἐμοῦ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος δοῦλος.

Κωνσταντῖνος Βεντούρας.

22 φεβρουαρίου 1714.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΣΣΑΡΑΜΠΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαδῶς προσκυνοῦντες μετὰ πολλῆς ὁδύνης καὶ θλίψεως τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα.

Τί πρῶτον, τί δ' ὕστερον νὰ περιγράψωμεν τῇ μακαριότητι τῆς ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς, εἰ μὴ μόνον τὴν δυσπάλαιστον φορὰν τῆς ἀδίκου τύχης καὶ τὴν ἄμετρον λύπην καὶ ἀθυμίαν ἐποῦ παρ' ἐλπίδα μᾶς ἐσυνέβη. Ἡ πρωτότοκος ἡμῶν θυγάτηρ Στάνκα, οὕσα ὑγιῆς καὶ εὖρωστος μέχρι τῆς 9 τοῦ ἐνεστῶτος, ἤλθεν εἰς ἡμᾶς κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, καὶ ἔφαγε καὶ ἔπινε μεθ' ἡμῶν καὶ ἐκάθισε μετὰ τῶν οἰκιακῶν μας μέχρις ἐσπέρας, εἴτα ἀπελθοῦσα εἰς τὸ ἐσπίτιόν τῆς ἐξαπίνης κατέλαθεν αὐτὴν ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς βίγος καὶ ἀνατριχίλασμα δριμύτατον καὶ ἔρριψεν αὐτὴν μετὰ τοῦτο εἰς θέρμην μεγαλωτάτην καὶ ἀκατάπαυστον. Προϊούσης δὲ τῆς ἡμέρας περιέπεσε καὶ εἰς πάθος περιπνευμονίας καὶ ἤρξατο βήχειν, καὶ οὕτω κακοπαθήσασα μέχρι τῆς 15 τοῦ τρέχοντος, μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, παρελθούσης μιστῆς ὥρας τῆς νυκτὸς, παρέδωκε τὴν ψυχὴν αὐτῆς εἰς χεῖρας θεοῦ τοῦ ζῶντος καὶ ἄφησε χρόνους ὑγιεῖς τὴν μακαριότητά τῆς. Καὶ αὕτη μὲν ἡ παμφιλτάτη θυγάτηρ μας ἔδωσε τὸ κοινὸν χρέος καὶ ἐνταφιάσθη λαμπρῶς καὶ ἐντίμως μετὰ τῆς προσηκούσης χριστιανικῆς κηδεύσεως καὶ ὑμνολογίας· ἡμᾶς ὅμως τοὺς γεννήτοράς τῆς μᾶς ἄφησεν ἡ μακαρίτις ἀπαρηγορήτους καὶ πολλὰ τεθλιμμένους καὶ εἰς ἀναριθμήτους ταρχὰς ἀνιάτους. Διέρχεται γὰρ ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ὡς ὁ θεὸς οἶδεν, διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ παρηγορίαν δὲν ἔχομεν, καὶ τοῦτο κατὰ δίκαιον τρόπον ὅτι οὐ μόνον ἦτον ἡ πρωτότοκος ἡμῶν θυγάτηρ, ἀλλ' ἀκόμη, καθὼς τὴν ἠξεύρει καὶ ἡ μακαριότης τῆς, ἦτον συνετὴ, ἐλεήμων, φιλόξενός τε καὶ φιλάγαθος, καὶ πολλοὶ ξένοι καὶ ἐνδεεῖς ἐκυβερνῶντο καὶ ἐπέσκέπτοντο παρ' αὐτῆς, καὶ τώρα κακεῖνοι τὴν ὑστερήθησαν καὶ συνθλίβονται μεθ' ἡμῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ κύριος ἔδωκεν, ὁ κύριος ἀφείλετο, καὶ ὡς τῷ κυρίῳ ἔδοξεν οὕτω καὶ ἐποίησεν, Εὐχαριστοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸ ἅγιον αὐτοῦ θέλημα, δεόμεθα δὲ τοῦ ἀπείρου ἐλέους του ἐκείνην μὲν νὰ ἀναπαύσῃ ἐν κόλποις Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ἡμᾶς δὲ νὰ παρηγορήσῃ οἷς οἶδε τρόποις.

Ταύτην μας τὴν παρ' ἐλπίδα ἀπαρχμύθητον ὁδύνην θέλει τὴν δηλοποιήσῃ καὶ τῷ ἀγαπητῷ κοινῷ ἀδελφῷ, ὅτι ἡμεῖς δὲν τὴν ἐστημειώσαμεν τῇ ἐκλαμπρότητί του.

Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος μετὰ πολλῆς συνοχῆς τῆς καρδίας μας, καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς μεθ' ἡμῶν. Τῆς σῆς μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1714 μαρτίου 17.

Ἰω. Κωνσταντῖνος βοεβόδας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε δέσποτα τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαδῶς προσκυνοῦντες τὴν ἱεράν αὐτῆς δεξιάν ἀσπαζόμεθα.

Δὲν ἠξέυρομεν πῶς νὰ περιγράψωμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τὴν πρὸς ἡμᾶς γεγонуῖαν πρόνοιαν καὶ κηδεμονίαν τοῦ μεγάλου θεοῦ. Κατὰ τὴν 24 τοῦ τρέχοντος ἐλθὼν ἐνταῦθα ὁ Μουσταφᾶ ἀγᾶς ἀμπάρ ἐμίνης ἔφερε καὶ τὴν μαξιλίαν τοῦ ὑψηλοτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ μὲ σφοδρὰν προσταγὴν διὰ νὰ τὴν πηγαίνει καὶ εἰς τὴν βασιλεύουσαν μετὰ πάντων τῶν τέκνων καὶ γαμβρῶν του. Δι' ὅσον μᾶς ἐθρήνησε καὶ μᾶς ἐλύπησεν ἡ τοιαύτη ἔξωσις τῆς ὑψηλότητός του ἕνας θεὸς τὸ γινώσκει. Δὲν ἠξέυρομεν γὰρ πόθεν προήλθεν ἡ τοιαύτη ἐναντία μεταβολὴ καὶ εἰς ποίας χεῖρας θέλομεν περιπέσῃ. Κατὰ δὲ τὴν..... αὐτοῦ ἐλθὼν ὁ μέγας ἱμπροχόρης τοῦ κραταιοῦ ἡμῶν ἀνακτος καὶ, προσκαλεσάμενός πάντας ἡμᾶς μετὰ τῆς ἀρχιερατικῆς καὶ ἡγουμενικῆς ὁμηγύρεως, εἶπεν εἰς ἐπήκοον πάντων ὅτι εἶναι προσταγὴ βασιλικὴ νὰ ἐκλέξωμεν αὐθέντην μας ἐξ ἡμῶν. Ἡμεῖς καὶ κατὰ τὸ ὀφειλόμενον χρέος μας ἐκφωνοῦντες μιᾷ τῇ φωνῇ ὅτι τὸν αὐθέντην μας θέλομεν, καὶ ἡ τὴν ἐκλαμπρότητά του νὰ μᾶς ἀφήσῃ πάλιν ἢ ἀπαξάπαντες νὰ συναπέλθωμεν εἰς τὴν βασιλεύουσαν διὰ νὰ φανερώσωμεν τὸ ἀπταιστον καὶ ἀθῶον τοῦ ἡγεμόνος μας, εὐθὺς μετὰ μεγάλου θυμοῦ μᾶς ἀπεκρίθη ὅτι ἡ μεγάλη βασιλεῖα εὐσπλαγχνίᾳ κινουμένη θέλει

νὰ ἐκλέξῃ αὐθέντην ἐξ ὑμῶν διὰ τὴν σύστασιν καὶ κυβέρνησιν τοῦ βιλαγετίου σας, καὶ ὑμεῖς ἀντιτείνετε τῷ βασιλικῷ προστάγματι; Ἀναστάς εὐθέως ἐβγάλεν ἐκ τοῦ κόλπου του φερμάνιον διαλαμβάνον περὶ ἡμῶν νὰ μᾶς ἐνδύσῃ τὸ τῆς ἡγεμονίας καββάδιον, καὶ εὐθέως ἐρωτήσας· τίς σπαθάρης Στέφανος; μᾶς ἔσυραν οἱ λοιποὶ ἄρχοντες εἰς τὴν μέσσην καὶ μᾶς ἐπαράστησαν εἰς τὴν αὐτοῦ ἐνδοξότητα. Ἀντέστημεν ὅσον σθένος ἀνθρώποις, ἐσύρθημεν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐπροβάλλαμεν τὸ ἄωρον τῆς ἡλικίας μας καὶ τὴν ἐν τούτῳ ἀδυναμίαν μας, ἀλλ' εἰς κενὸν ἐκοπιάσαμεν. Ὅπου γὰρ προσταγὴ βασιλέως τοιούτου, τίς δύναται ἀντιστῆναι; Ὅθεν καὶ ἄκοντες ἀπεκρίθημεν καὶ ἐνεδύθημεν τὸ βασιλικὸν καββάδιον, καὶ ἤλθαμεν εἰς τὴν βασιλικὴν κούρτην· καὶ πόθεν αὕτη ἡ παρ' ἐλπίδα ἀναβάσας μας εἰς τὸν αὐθεντικὸν τοῦτον θρόνον, εἰ μὴ ἄνωθεν; Προσκυνοῦμεν λοιπὸν καὶ εὐχαριστοῦμεν τῷ ἁγίῳ θεῷ, τῷ περὶ ἡμᾶς τοιαύτην πρόνοιαν πεποιηκότι, οὕτινος καὶ ἐκτενῶς δεόμεθα διὰ τῶν ἱερῶν εὐχῶν τῆς μακαριότητός της νὰ μᾶς καθοδηγήσῃ, νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ κυβερνήσωμεν τὰ ἐπικείμενα ταῦτα δυσβάστακτα καὶ ἀνυπόφορα βάρη τούτου τοῦ τόπου, καὶ νὰ ἐξομαλίσωμεν πᾶσαν δυσχέρειαν καὶ ἀνομίαν. Δεύτερον ὑπερευχαριστοῦμεν καὶ τοῖς ἐλεήσασιν ἡμᾶς αὐθένταις, τῷ τε κραταιῷ ἀνακτι καὶ τῷ ὑπερτάτῳ ἐπιτρόπῳ· ὅς εἶναι πολύχρονοι καὶ μακρόβιοι. Παρακαλοῦμεν καὶ τὴν μακαριότητά της καθὼς μέχρι τοῦ νῦν ἔτι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἡ πρὸς ἡμᾶς πατρικὴ τῆς ἀγάπῃ καὶ ἀκραιφνῆς φιλίας νὰ διατηρηθῇ ἀμείωτος, ἀκαπλήλευτός τε καὶ πάντῃ ἀκίβδηλος, ὃν τρόπον φερόμεθα καὶ ἡμεῖς πρὸς τὴν μακαριότητά της μὲ ὑπόκλινιν υἱικὴν εὐλαβεστέραν τε καὶ αἰδουμιωτέραν.

Ἡ ἐκλαμπρότης τοῦ ὁ αὐθέντης σήμερον ἐκίνησε καὶ ἐδιόξῃ, ἐδιόζετο γὰρ ὑπὸ τῶν ἀγάδων· ἐλυπήθημεν τὰ μέγιστα, δεινὸν γὰρ ἐστὶ πρὸς κέντρα λακτίζειν. Ὁ ἅγιος θεὸς μόνον νὰ τὸν διαφυλάξῃ καὶ νὰ τὸν κυβερνήσῃ! Ἀς ἔχωμεν καὶ σεβάσμιόν της διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἀξιεράστῳ αὐτῆς ὑγιείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς εὐχαῖς, αἵτινες εἶψαν ἡμῖν ἐν βίῳ παντί. Τῆς σῆς μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα καὶ ἐτοιμότητος εἰς τὰς προσταγὰς αὐτῆς.

1714 μαρτίου 26.

Ἰω. Στέφανος βοεβόδας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνοῦντες τὴν ἱεράν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα.

Δύο τίμια καὶ σεβάσμια τῆς σῆς μακαριότητος ἀναπεπταμένη διανοίᾳ ἐλάβομεν, τὸ μὲν ἀπὸ 8, τὸ δὲ ἀπὸ 13 τοῦ ἐνεστῶτος γεγραμμένα, καὶ πληροφορηθέντες τὴν περιπόθητον ἡμῖν ὑγίειν τῆς δόξαν ἀνεπέμψαμεν τῷ σφύζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ. Ἐγνώμεν ἐν αὐτῇ καὶ τὰ σημειωθέντα. Καὶ εἰς μὲν τὸ πρῶτον οὐκ ἔχομεν ἀνταποκριθῆναι, ἐπειδὴ περιεῖχε μόνον εὐχὰς πατρικὰς καὶ εὐλογίας καὶ πρὸς τὸν ἐνδοξότατον ἄρχοντα πατέρα μου σεβάσμιόν τῆς· εἰς δὲ τὸ δεύτερον ἂν καλὰ βλέπωμεν ὅτι πολλὰ εἰσι τὰ ἀποκρίσεως δεόμενα, ὅμως διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν αὐτῆς καὶ πολλάκις γράφειν καὶ τοῦτο κατεκτάδην οὐ μόνον λογίζεται ὀχληρὸν καὶ περιττὸν καὶ βαρύνον μεν ματαιοπονοῦντες τὰς θεσπεσίους αὐτῆς ἀκοάς, ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἀπειρον χωροῦμεν καὶ κατὰ λῆξιν τοῦ λόγου οὐχ εὐρίσκομεν, ἔχι πῶς ἡμεῖς θέλομεν νὰ μεγαλύνωμεν τὴν ὑπόθεσιν κατὰ τὴν τῶν πολλῶν ὑπόνοιαν, ἀλλὰ διότι ἡ περιγραφή ταύτης τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἔξωσμοῦ τοῦ πρὸ ἡμῶν αὐθέντου Πραγκοδάνου αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν εἶναι διεξοδική καὶ πολυδιήγητος καὶ ἀνωτέρα παντὸς ἀνθρωπίνου λογισμοῦ, καὶ ἂν θελήσωμεν νὰ περιγράψωμεν τὰς ἀρχάς τῆς καὶ τὰ μέσα, οὐ μόνον εἶναι χρεῖα τετράδια νὰ γίνηται τὸ ἓνα μας γράμμα, ἀλλ' ἀναγκαίως ἔπεται νὰ ἀφήσωμεν καὶ νὰ ῥίψωμεν ἀπάνωθέν μας κάθε ἄλλην βιωτικὴν μέριμναν καὶ φροντίδα τῆς αὐθεντίας μας. Ὅθεν, διὰ νὰ μὴ πονοκεφαλοῦμεν τὴν μακαριότητά τῆς μετὰ περιγραφὰς ἀπεριγράπτους, τὴν παρακαλοῦμεν νὰ παύσῃ ἡ λογοτριβὴ τῆς καταπτώσεως τοῦ ἔξωσθέντος. Τοῦτο μόνον ἐν ἀληθείᾳ τῆς τὸ σημειόνον πῶς οὔτε εἰς τὸν νοῦν μας, οὔτε εἰς τὴν φαντασίαν μας ποτὲ εἶχομεν ἢ ἐμελετοῦσαμεν ἢ διὰ χρηματικῆς δόσεως ἐπασχίζαμεν, ὡς οἶδεν ὁ τῶν κρυφίων γνώστης θεὸς, ἢ περὶ τῆς ἐκείνου καταπτώσεως, εἴτε περὶ τῆς ἡμῶν ἀναρρήσεως, παρὰ μόνον εἶδομεν ὅτι ἀπὸ τὴν ἄβυσσον τῆς θεϊκῆς εὐσπλαγχνίας ἐδόθη νεύσις εἰς τὰς καρδίας τῶν αὐθέντων μας καὶ μετὰ μεγάλην ὁρμὴν, διὰ νὰ μὴν εἰποῦμεν καὶ ὁργὴν, τὸν Πραγκοδᾶνον μὲν ἔξωσαν

κατὰ τὸν τρόπον ὅπου περιεγράψαμεν, καὶ ἡμᾶς πρὸ ἐλπίδα ἀποκατέστησαν. Καὶ οὗτος εἶναι ὁ περιληπτικὸς λόγος ὅλης τῆς μεσολαβούσης μεταβολῆς. Καὶ δὲν κάμνει χρεια πλέον περαιτέρω τὸν λόγον μας νὰ ἐκτείνωμεν, παρὰ μόνον παρακαλοῦμεν τὸν ὕψιστον θεὸν, καθὼς οὗτος ὠκονόμησε τὰς ἀρχάς μας, οὕτω καὶ νὰ μᾶς καθοδηγήσῃ καὶ νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ καὶ καθεξῆς διὰ μακαρίων εὐχῶν τῆς νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ προφθάσωμεν τῷ καιρῷ τῷ προσήκοντι καὶ τὰς ἐπερχομένας ἡμῖν βασιλικὰς προσταγὰς, ὅπου νὰ εὐαρεστήσωμεν τοῖς αὐθένταις, νὰ κυβερνήσωμεν καὶ τοὺς τεθλιμμένους καὶ ἡπορημένους τούτους πτωχοὺς ἐντοπίους καὶ νὰ χαροποιήσωμεν πάντας τοὺς πιστοὺς καὶ ἀδόλους φίλους καὶ καλοθελήτας μας.

Περὶ δὲ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος τοῦ πατρός μου ἃς εἶναι εἰς εἰδησίν τῆς ὅτι, ἂν καλὰ ἀπὸ τὰς ἀκρεῖς μελαγχολίας του νὰ ἐφθασεν εἰς τὴν ἐσπερινὴν ὥραν τῆς ζωῆς του καὶ εἰς τὸν ἐσχατον δρόμον τῆς ἀνθρωπίνης ἀποκαταστάσεώς του, εὐχαριστοῦμεν ὅμως τῷ τῆς ζωῆς χορηγῷ, ὅπου μᾶς εὐσπλαγχνίσθη καὶ τοῦτο καὶ δὲν μᾶς ἐπλήγησε μὲ καιριωτέραν πληγὴν ἀλλ' ἐπεχορήγησεν αὐτῷ τὴν ἐπανάληψιν τῆς προτέρας ὑγείας του, ἂν καλὰ καὶ νὰ ἔμειναν τὰ λείψανα τῆς ἀσθενείας του καὶ νὰ εὐρίσκηται καθὸ γέρων εἰς μερικὴν ἀδυναμίαν· ὅμως ἐλπίζομεν εἰς τὸν ἅγιον θεὸν καὶ τοῦτο νὰ περάσῃ.

Ἐκαταλάβομεν καὶ τί δρίζει περὶ τῶν βιβλίων τοῦ μακαρίτου ἀγίου Σοφίας κύρ Αὐξεντίου· ἀλλὰ περὶ τριαύτης ὑποθέσεως, δέσποτά μου, κάμειν εἰδησιν δὲν ἔχομεν, οὔτε αἱ καιρικαὶ περιστάσεις μᾶς ἐσυγχωροῦσαν νὰ ἐξετάσωμεν. Τόσον μόνον πῶς ἔχει κάμῃ ὁ μακαρίτης διαθήκην ὑπογεγραμμένην ταῖς τῶν τυχόντων ἀρχιερέων σφραγίσιν, καὶ διετάξατο ἀπασαν τὴν αὐτοῦ παρευρεθεῖσαν οὐσίαν, καὶ ἐκεῖ θέλει εὐρίσκεται σεσημειωμένον ἂν ἄφησε τὰς βίβλους του εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ ἀγίου Σάββα, ἡ ὄχι. Κἂν οὕτως ὅμως, καὶ ἄλλως, ἡμεῖς ἐπροστάξαμεν νὰ στέκωνται τὰ πάντα ἐξησφαλισμένα εἰς τὸ κελλίον· καὶ μετὰ παραδρομὴν ἡμερῶν λαμβάνοντες ἄνεσιν τῶν ἐνοχλήσεών μας, θέλομεν ἰδῆ τί τοιοῦτον διατέτακται, καὶ, ἂν τὰ ἄφησε κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του, θέλει βαλθῶσιν εἰς τὸν διωρισμένον τόπον τους· εἰ δὲ μὴ, ὑπομονή, ὅτι δὲν ἀγαποῦμεν ἐκ φύσεως νὰ περιπλεκώμεθα εἰς ὑποθέσεις ἱερατικῶν προσώπων, οὔτινες ἐκ τοῦ προχείρου ἔχουσι καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς εὐλογίας.

Ἄν εὐδοκήσῃ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ τινὰς ἐκ τῶν υἱῶν μας καὶ δούλων της χρειασθῇ χάριν ἀναγνώσεως βιβλίου, ὥς εἶναι κατὰ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Μαρτζενίου καὶ τοῦ Χορζίου. Μακαρία ἡ ὥρα δι' εὐχῶν της ἀγίων νὰ ἔφθαναν εἰς τοιαύτην χρεῖαν, καὶ εὐκολον ἦτο νὰ ἔχωσι βιβλίου.

Ἡ δόμνα μας μετὰ τῶν τέκνων μας εὐλαδῶς προσκυνοῦν τὴν μακαριότητά της, καὶ ἀσπάζονται τὴν ἱερὰν δεξιάν της. Αἱ εὐχαὶ αὐτῆς εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ πνευ. Τῆς ὑμετέρης μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα καὶ ὅλως εἰς τὰ προστάγματα της.

1714 ἀπριλίου 18.

Ἰω. Στέφανος Καντακουζηνὸς βοεβόδας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαδῶς προσαγορεύοντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιάν ἀσπάζομεθα.

Ἡ αἰτία τοῦ πρὸς τὴν μακαριότητά της γράμματός μας ἄλλη δὲν εἶναι παρὰ πρῶτον μὲν, κατὰ τὸ ὀφειλόμενον ἡμῖν χρέος, νὰ τὴν προσκυνήσωμεν καὶ νὰ ἐρωτήσωμεν τὰ περὶ τῆς ἐφετῆς ἡμῖν ὑγείας της, καὶ δεύτερον νὰ δώσωμεν εἰδῆσιν ὅτι, εἰς τὰς 23 τοῦ τρέχοντος, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τῆς πνευγύρεως τοῦ ἀγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, παρεγένετο ἀπὸ βασιλευούσης ὁ ἐνδοξότατος χασεκή ἀγῶς τοῦ κραταίου ἡμῶν ἀνακτος προσκομίσας ἡμῖν τὸ βασιλικὸν μπεράτιον καὶ καθάδδιδον κατὰ τὴν συνήθειαν. Ὅθεν ἐξελθόντες καὶ ἡμεῖς εἰς προὑπάντησίν του μετὰ πάσης τῆς ἀρχοντολογίας μας καὶ λοιπῆς παρτάξεως, ἀπετέλεσεν ἡ ἐνδοξότης του πάντα τὰ εἰωθότα κατὰ τὴν βασιλικὴν ἐπιταγὴν, καὶ ἐπανακάμψαμεν ὁμοθυμαδὸν εἰς τὴν καθέδραν μας, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν οὕτως εὐδοκήσαντα ὑπὲρ ἡμῶν ἅγιον θεὸν δι' εὐχῶν της μακαρίων.

Ἡξεύροντες δὲ πῶς ἡ τοιαύτη εἰδήσις ἀναμφιδόλως θέλει χαροποιήσῃ καὶ τὴν σὴν μακαριότητα, ἰδοὺ ὁποῦ τὴν ἐστημειώσαμεν διὰ νὰ μᾶς συγχαρῇ καὶ νὰ μᾶς εὐχηθῇ τὰ εἰκότα καὶ θεοφιλή, ὥς φιλόστοργος πατήρ

ἡμῶν καὶ εὐχέτης διάκυρος. Ἀπὸ βασιλευούσης ἄλλην ἀξιολογωτέραν εἶδῃσιν εἰ μὴ μόνον ὅτι οἱ τῶν Λέχων, κατὰ τὴν 13^{ην} τοῦ ἐνεστῶτος, ἀπῆλθον καὶ εἰς ἐντάμωσιν τοῦ ἰδίου αὐτοκράτορος καὶ παρέλαβον τοὺς ναμέδες· ὅθεν καὶ ἐφημίζετο πῶς μετ' οὐ πολὺ θέλουσιν ἐπανακάμψῃ εἰς τὰ ἴδια, τὸ ὅποσον ὁ καιρὸς θέλει τὸ ἀποκαλύψῃ.

Ὁ ἐνδοξότατος ἄρχων πατήρ μου εὐλαβῶς προσκυνῶν τὴν μακαριότητα τῆς, ἰδοὺ τῆς πέμπει καὶ τὸ περιεχόμενον γράμμα του, ὃν ἀποκριτικὸν εἰς τὸ προσταλὲν αὐτῷ τίμιον τῆς σῆς μακαριότητος. Ἡ δόμνα μας μετὰ τῶν τέκνων μας εὐλαβῶς προσκυνοῦσι τὴν μακαριότητά τῆς καὶ τὴν ἱερὰν δεξιάν τῆς εὐλαβῶς ἀσπάζονται. Ἄς ἔχωμεν δὲ καὶ τίμιόν τῆς διὰ τὴν χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς τῆς εὐχαῖς, αἵτινες καὶ εἶψαν ἡμῖν ἐν βίῳ παντί. Τῆς σῆς μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα καὶ ὁλῶς εἰς τὰ προσταγμάτων.

1714 ἀπριλίου 25.

Ἰω. Στέφανος Καντακουζηνὸς βεβεδίας.

77

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιάν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνοσον, εὐθυμον, ὑγιᾶ καὶ ἀνωτέραν παντὸς ἐναντίου.

Δύο σεβάσμια γράμματα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον ἐξ ὧν τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγείαν μαθὼν, χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σώζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ.

Γράφουσα ἡ μακαριότης αὐτῆς διὰ τὸ λυπηρὸν σύμπτωμα τοῦ αὐθέντου Βασσαράβα (τοῦ ὁποίου ἡ τοιαύτη καταστροφή οὐ μετρίως μᾶς ἐλύπησεν) ὀρίκει καὶ παρακινεῖ ὅτι κατὰ τὸ δυνατόν νὰ βοηθήσω καὶ νὰ συνδράμω· ἀλλὰ ἡ βοήθεια τῆς ἐκλαμπρότητός του δὲν ἤρτηται ἄλλοθεν παρὰ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἑλεος, καὶ ὅντας ἔτζι, ἡ μακαριότης αὐτῆς (τῆς ὁποίας αἱ εὐχαὶ δὲν ἀμφιβάλλεται ὅτι εἶναι εὐπρόσδεκτοι εἰς τὸν θεόν)

ἡμπορεῖ νὰ βοηθήσῃ περισσότερον ἀπὸ καθένα. Μὲ ὅλον τοῦτο δὲν θέλω λείψῃ μὲ τρόπον καλὸν καὶ ἀκίνδυνον καὶ νὰ συνδράμω κατὰ τὸ δυνατόν σκεπτικῶς, καὶ ὁ πανάγαθος θεὸς (οὗ ἡ δύναμις ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται) νὰ βοηθήσῃ διὰ τῶν δραστηρίων εὐχῶν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, ἧς τὰ ἔτη εἴησαν θεέθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάντοτε εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1714 ἀπριλίου 29.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνῶ, ἧς τὴν ἀγίαν δεξιὰν ἀσπάζομαι.

Σεβάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, ἐξ οὗ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγιάν μαθὼν, χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σφύζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ. Ὅρῃζει ἡ μακαριότης αὐτῆς ὅτι παυσούσης τῆς ταραχῆς τοῦ Βουκουρεστίου, ἀπερχομένη εἰς τὰ ἐκεῖσε ὁ σκοπὸς τῆς εἶναι νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς τὰ ὧδε χωρὶς ἀργοπορίαν. Πολλὰ θαυμαστά καὶ φρονιμώτατα κάμνει ἡ συνεπικωτάτῃ αὐτῆς φρόνησις ὅπου προσμένει νὰ ἀκούσῃ τὸ τέλος τῶν ἐν Βουκουρεστίῳ ταραχῶν, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ κινήσῃ πρὸς τὰ ἐκεῖσε. Ὁ πανάγαθος θεὸς νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν ἐν βραχεῖ, καθὼς ἐφιέμεθα, καὶ νὰ μεθέξωμεν τῆς συνομιλίας τῆς, ἧς οὐδὲν μοι ἡδύτερον ἡ σημειόνουσα πρὸς τούτοις ἡ μακαριότης αὐτῆς τὴν φροντίδα ὅπου ἔχει ὁ ὑψηλότατος αὐθέντης ὑπὲρ τοῦ τόπου καὶ τῶν πτωχῶν, φανερόναι τὴν ἄκραν ἀδυναμίαν καὶ τὰς δυσχερίας ὅπου ἐπίκεινται, εἰς τὸ ὅποσον τί ἄλλο νὰ εἰπῶμεν παρὰ ἢ ἐξ ὕψους πρόνοια διὰ τῶν δραστηρίων αὐτῆς εὐχῶν νὰ ἐνδυναμόνῃ τὴν ὑψηλότητα αὐτοῦ ὅπου νὰ ἡμπορῇ νὰ ἀπαντᾷ εἰς τὰ τόσα ἀλλεπάλληλα βάρη;

Διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ τῆς ὑψηλότητος αὐτοῦ εὐνοίαν καὶ καθαράν ἀδελφικὴν στοργήν, παντελῶς δὲν ἀμφιβάλλω. Εἰς τοῦτο δὲ ὅπου δὲν ἔγινε τελεία ἡ ἀποπλήρωσις καὶ ἀποστολὴ τῶν ὀφειλομένων μοι ἀσπρων,

ἡμπορεῖ νὰ γένη ἡ διόρθωσις μὲ τὸ νὰ ἀναγκάσῃ ἡ μακαριότης αὐτῆς τὴν αὐτοῦ ὑψηλότητα νὰ κάμῃ ἐν βραχεὶ τὴν προμήθειαν τῶν ἐπιλοίπων. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ ὀρῖζει ἡ μακαριότης αὐτῆς νὰ συνδράμω, ἃς εἶναι βεβαία πῶς εἰς τόσους ὠφελίμους δὲν θέλει λείψῃ ἡ κατὰ τὸ δυνατόν συνδρομή, μὲ τρόπον ἐπιτήδειον καὶ ἐσκεμμένως φανερόνοντας ὅτι οἱ ἐναντίοι ὁποῦ διέβαλον καὶ ἐσυκοφάντησαν δὲν ἀπέβλεπον εἰς ἄλλο τέλος παρὰ εἰς τὸ νὰ φέρουν εἰς ἔκβασιν τὸν σκοπὸν τους. Τὴν φροντίδα τοῦ ἁγίου Τάφου ὅτι τὸ κρίνω διὰ χρέος ἀπαραίτητον τὸ νὰ τὴν ἔχω, δὲν κάνει χρεῖαν νὰ τὸ φανερώσω τὴν σύνεσιν αὐτῆς, διότι γνωρίζω πῶς δὲν τὴν λανθάνει. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ, καὶ αἱ ἄγιοι αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1714 μαΐου 20.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

Ὁ ἐνδοξότατος Ἐσὰδ ἐφέντης καὶ μουνετζίμπασης ἀκριδῶς χαιρετᾷ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα. Ἄς εἶναι εἰς εἴδησιν αὐτῆς ὅτι ὁ πανιερώτατος καὶ θεοσεβέστατος ἅγιος Χαλκηδόνης διὰ βασιλικοῦ ὀρισμοῦ ἐδιορίσθη νὰ πηγαίνῃ νὰ καθίσῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του. Ἐλαβον καὶ τὴν βοῦτκαν καὶ ὑπερευχαριστῶ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΒΟΕΒΟΔΑΣ ΕΛΕΦ ΘΕΟΥ
ΑΥΘΕΝΤΗΣ ΠΑΣΗΣ ΜΟΛΔΟΒΛΑΧΙΑΣ

Τὸ τῆς ἐλεημοσύνης θεϊότατον χρῆμα διὰ πάντων μὲν, ἐξαιρέτῳ δὲ τρόπῳ ἐν ἱεροῖς ναοῖς καὶ σεβασμιωτάτοις μοναστηρίοις σὺν καθαρῷ συνειδότι, εὐλαβεῖ τε καὶ δαψιλεῖ φρονήματι διενεργούμενον, ἀμύθητον ὅσῃ τὴν λυσιτέλειαν τοῖς ἡδέως καὶ ἐτοίμως περὶ τοῦτο διακειμένοις ἐπιμνηστεύεται, τὴν τε ὁδὸν τοῦ βίου διανύουσι καὶ τῶν τῇδε μεθισταμένοις· οὐδενὶ γὰρ τῶν πάντων, κατὰ τὴν θεολόγον φωνήν, οὕτως, ὡς ἐλέφ θεοῦ θεραπεύεται, ὅτι μὴδὲ οἰκειότερον ἄλλο τούτου θεῷ, οὗ ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύεται. Ἀμέλει τοι οἱ ἐπ' εὐσεβείᾳ σεμνυνόμενοι καὶ μάλιστα

οἱ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας θεόθεν ἐπιτετευχότες τοὺς τῆς εὐπορίας ρύακας πολλῶν δεομένων ταῖς δεξαμεναῖς ἀφειδῶς ὡς οἶόν τε ἐποχτετεύειν ὀφείλουσιν, ἵν' οὕτω τὸν θεὸν ἔλεον ἐπισπώμενοι φρουρὸν καὶ ὑπέρμαχον τὴν πανσθενεστάτην τοῦ θεοῦ κηδεμονίαν ἑαυτοῖς ἐπικτήσωνται. Τούτου γὰρ εἵνεκα καὶ οἱ ἱερεῖς, κατὰ τὸ παλαιόν, ἔλαιον ἐχρίοντο καὶ οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ προφῆται· σύμβολον καὶ γὰρ τῆς θείας φιλάνθρωπίας τὸ ἔλαιον ἔχοντες, ἐλέω τὸ θεῖον θεραπεύειν ὀφείλοντες διετέλουν. Διὸ δὴ καὶ ἡμεῖς ἐν πολλοῖς πολλάκις ἀπ' αὐτῶν, ὡς εἰπεῖν, τῶν σπαργάνων τῆς θείας εὐμενείας καὶ δωρεῶν παντοίων πειραθέντες, καὶ τῶν τῶν οἰάκων τῆς θεοφρουρήτου ἡγεμονίας τῆς Μολδαβίας ἄνωθεν ἐπειλημμένοι, πιστεσι καὶ ἐλεημοσύναις τὸν εὐεργέτην καὶ ἀγαθοπάροχον θεὸν γεραίρειν καὶ εὐχαριστεῖν περὶ πολλοῦ ποιούμεθα, καὶ πάνυ προθύμως ἔχομεν ὅπως θαρροῦντες τὴν ἄφεισιν τῶν πλημμελημάτων καὶ παραπτωμάτων ἡμῶν αἰτώμεθα καὶ τὴν αὐτοῦ ἀντίληψιν ἀδιαλείπτως ἐπιχορηγεῖσθαι ἐπικαλώμεθα.

Ἀναπολοῦντες τοίνυν κατὰ νοῦν τὴν τοῦ ἀγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου καὶ τῶν λοιπῶν ἐκεῖσε σεβασμιωτάτων τόπων χρεῖαν, ἔνδειαν καὶ ἀπορίαν διὰ τὰς κατεπειγούσας καιρικὰς περιστάσεις, καὶ ὅτι πᾶσα ψυχὴ εὐσεβεῖν αἰρουμένη σωτηρίας τε χρῆζουσα οὐ τὴν τυχοῦσαν σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν δεικνῦναι καὶ τὴν δυνατὴν χειραγωγίαν ἔργῳ τε καὶ λόγῳ προσάγειν ἐπάναγκες, ἅτε δὴ τὰ τῆς σωτηρίας ἡμῶν σπέρματα μυστηριωδῶς ἐκεῖσε γεωργηθέντα τῇ μετὰ σαρκὸς τοῦ λυτρωτοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρ' οὐσίας καὶ πᾶν ὅτιοῦν ἀγαθὸν ἐντεῦθεν ἀναβλύσαν καὶ πᾶσαν τὴν περίγειον λῆξιν ἐφαπλωθὲν, οὐχ ὅπως εὐλαβῶς περὶ τοὺς ἱεροὺς καὶ θεοβαδίστους ἐκείνους τόπους διακείμεθα, ἀλλ' ἐτοίμως ἔχομεν κατὰ τὸ ἐγγχωροῦν καὶ χεῖρα βοηθείας ὀρέγειν καὶ ἐπαρκεῖν ὅπωςδὴτως ταῖς κατεπειγούσαις ἀπορίαις καὶ ἀνάγκαις ταῖς ἀδιακόπως ἐπιφορτιζομέναις τοῖς τε ἐνθέοις ἐκείνοις ἐνδαιτηῖμασι καὶ τοῖς ἐν αὐτοῖς συνασκουμένοις καὶ μονάζουσιν αἰδεσιμωτάτοις καὶ ὁσίοις ἀνδράσιν ἐπὶ συντηρήσει καὶ φιλοκκλίᾳ τῶν ἀγιαστικῶν τοῖς εὐσεβέσι προσκυνημάτων. Οὐκ ἔνι γὰρ ἐκεῖνα ἄλλως σφύζεσθαι καὶ διαμένειν εἰ μὴ ταῖς ἐλεημοσύναις τῶν ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων.

Ὅθεν δεῖν ἔγνωμεν τὸν ὃν κεκτήμεθα σεβάσιμον ναὸν ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ κτητορικῶ δικαίῳ καὶ νομίμῳ πατρικῇ διαδοχῇ (παρὰ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ

λήξει ἐκκλημπρωτάτου, θεοσεβεστάτου, καὶ σοφωτάτου αὐθέντου Ἐξ ἀπορήτων τῆς κρατικῆς βασιλείας κυρίου Ἀλεξάνδρου, τοῦ καὶ ἡμῶν αὐθέντου καὶ γεννήτορος σεβασμιωτάτου καὶ γεραρωτάτου), ὡς διασαφῶσι τὰ κτητορικὰ περὶ τούτου γράμματα, προσηλῶσαι καὶ ἀφιερῶσαι μετὰ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ καὶ περὶ αὐτὸν τῷ ἁγίῳ καὶ ζωοδόχῳ Τάφῳ, πατριαρχικῷ καὶ ἀποστολικῷ θρόνῳ χρηματίζοντι, καὶ μητρὶ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν, διὰ μνημότυνον αἰώνιον καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν τε ἡμετέρων γεννητόρων καὶ ἡμῶν, καὶ ἀπόλαυσιν τινα καρποφορίας καὶ βραχὺν πόρον διακυβερνήσεως τῶν ἐν ἀνάγκαις καὶ ἐνδείκῃς ἁγίων ἐκείνων τόπων.

Τούτου χάριν, διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου αὐθεντικοῦ χρυσοδούλλου ἐπικυροῦντες ἀποφαινόμεθα ὅτι τὴν ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ διατελοῦσαν πατρικὴν ἡμῶν ἐκκλησίαν, κατὰ τὴν ἐνορίαν Ἀττικὴν λεγομένην καιμένην, τὴν καὶ ἄνω καὶ τοῦ Μπαλαρίνου ἐπονομαζομένην, καὶ ἐπ' ὀνόματι τιμωμένην τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Κυριακῆς, ὡς θεῶ ἐλέει τανῦν πρωτεύοντες ἡμεῖς ἐν ὅλῃ τῇ πατρικῇ ἡμῶν οἰκίᾳ κατὰ τὰ εἰωθέτα καὶ καθήκοντα τοῖς πρωτοτόκῃς προνόμια καὶ δίκαια τῆς πρωτοτοκίας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ περιδλέπτου ἄρχοντος μεγάλου λογοθέτου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ μεγάλου ἐρμηνέως τοῦ βασιλικοῦ κράτους κυρίου Ἰωάννου, τοῦ καὶ ἡμῶν παμφιλιτάτου καὶ ἀξιοπρεπεστάτου αὐταδέλφου, εἰς τοῦτο τὸ θεοφιλὲς ἔργον συναινούντος μεθ' ὅσης σπουδῆς καὶ προθυμίας, ἀνατιθέμεθα καὶ ἀφιερῶμεν τῷ ἁγίῳ καὶ ζωοδόχῳ Τάφῳ μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς αὐτῆς καὶ τῶν κελλίων καὶ ὀσπιτίων καὶ τῶν ὑποστατικῶν καὶ κτημάτων αὐτῆς, τῶν τε ἔνδον τῆς πόλεως καὶ τῶν ἔξωθεν, κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων, ὥστ' εἶναι τε καὶ διατελεῖν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἔξῃς ὑπὸ τὴν δεσποτεῖαν καὶ διοίκησιν τοῦ νῦν τε μακαριωτάτου, σοφωτάτου καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κυρίου κυρίου Χρυσάνθου, τοῦ σεβασμιωτάτου πατρὸς, καὶ πάντων τῶν καθεξῆς ἀλληλοδιαδόχως μακαριωτάτων πατριαρχῶν, μετόχιον τοῦ ἁγίου Τάφου καὶ ὃν καὶ ὀνομαζόμενον, καὶ ποιεῖν ἐν ἐκείνῳ ὡς ἂν δόξειεν τῇ αὐτοῦ μακαριότητι συμφέρον, ὡς κυρίῳ καὶ ἐξουσιαστῇ.

Ἡμεῖς δὲ καὶ ὁ ἐνδοξότατος καὶ περίδλεπτος ἀδελφὸς ἡμῶν μέγας λογοθέτης καὶ μέγας ἐρμηνεύς, καὶ οἱ υἱοὶ καὶ οἱ συγγενεῖς ἡμῶν καὶ πᾶς ὅστις οὖν ἀμωσγέπως οἰκείων καὶ ξένων οὐκ ἔχομεν οὐδ' ἡντιναοῦν μετο-

χὴν καὶ ἐξουσίαν οὕτε ἐν τῇ διαληφθείσῃ ταύτῃ ἡμῶν ἐκκλησίᾳ, οὕτε μὲν ἐν τοῖς κτήμασι καὶ ὑποστατικοῖς αὐτῆς, ἀλλ' ἀνέπαφα καὶ ἀνὰ πόσπαστα καὶ ἀκαταζήτητα ὑπάρχειν παρὰ παντὸς προσώπου, ἅτε δὴ ἅπαξ τῷ ἁγίῳ καὶ θεοδέγμονι Τάφῳ τοῦ κυρίου παρ' ἡμῶν ἐγκαρδίῳ πόθῳ καὶ εὐλαβεῖ διαθέσει προσηλωθέντα καὶ δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ, ἵνα μνημονεύονται τὰ ὀνόματα ἡμῶν καὶ τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἡμετέρων γεννητόρων, τοῦ τε ἐκλαμπροτάτου, ὡς εἴρηται, εὐσεβεστάτου καὶ σοφωτάτου αὐθέντου Ἐξ ἀπορρήτων τῆς κραταιᾶς βασιλείας κυρίου κυρίου Ἀλεξάνδρου, καὶ τῆς ἐκλαμπροτάτης καὶ θεοσεβεστάτης μητρὸς ἡμῶν καὶ αἰδεσίμου δεσποίνης κυρίας κυρίας Σουλτάνας, διὰ παντὸς ἐν πάσις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς ὅπως εὐρωμεν εὐκαιρον βοήθειαν παρὰ τοῦ ἐνδὸς τῇ φύσει ἐν τριάδι ὑποστάσει ἀσυγχύτως καὶ ἀμερίστως καὶ θεοσόφως προσκυνουμένου θεοῦ, καὶ παράκλησιν σωτήριον.

Ὅθεν ἀπελύθη καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον αὐθεντικὸν χρυσόβουλλον, ὑπογραφῇ καὶ σφραγίδι ἡμετέρᾳ βεβαιωθὲν, καὶ ἀπεδόθη τῷ μακαριωτάτῳ, σοφωτάτῳ καὶ ἁγιωτάτῳ ἡμῶν πατρὶ, σεβασμιωτάτῳ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων κυρίῳ κυρίῳ Χρυσάνθῳ εἰς διηνεχὴ τὴν ἀσφάλειαν.

Ἐν τῇ αὐθεντικῇ ἡμῶν καθέδρᾳ, ἥτοι ἐν Γίασίῳ, ἀψιδ', κατὰ μῆνα μᾶζιον.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνοῦντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν φιλοφρόνως ἀσπαζόμεθα.

Δύο τίμια καὶ σεβάσματα γράμματα τῆς μακαριότητός της ἐλάβομεν, τὸ μὲν παρὰ πινος Χατζῆ Ἀδάμ ρεῖζῃ ἀπὸ 18 παρελθόντος γεγραμμένον, τὸ δὲ ἀπὸ 24 τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀμφοτέρων πληροφορηθέντες τὴν πολυπόθητον ἡμῖν ὑγίειαν τῆς υπερβαλλόντως ἐχάρημεν, δοξάζοντες τὸν σῶζοντα καὶ διατηροῦντα αὐτὴν ἅγιον θεόν. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς σημειούμενα.

Καί εἰς μὲν τὸ πρῶτον ὀρίζει νὰ δώσωμεν θέλημα τῷ ῥηθέντι γραμματοκομιστῇ Ἀδὰμ ρεῖζῃ νὰ ἀγοράσῃ ἐδῶ εἰς τὸν τόπον ὅπου καὶ ἂν εὔρῃ μετὰ τῶν χρημάτων του σιτάριον καὶ κριθάριον · τὸ ὅποιον ὀρίζει πῶς δὲν θέλει ἔχῃ καὶ κάμμιαν δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ γίνῃ · καὶ βέβαια, δέσποτά μου, ἂν ἦτον ὡς καὶ ἄλλοτε, μηδένας δὲν τὸν ἐμπόδιζε νὰ ἀγοράσῃ ὅσον καὶ ἂν θέλῃ, μάλιστα ἠθέλαμεν τοῦ δώσῃ καὶ ἡμεῖς τὸ ἐδικὸν μας · ἀμὴ ἐφέτος, καθὼς δὲν τὴν λανθάνει, ὑπὸ τῆς πολλῆς ἀνυμβρίας κατεκάρησαν ὅλα καὶ σιτάρια καὶ κριθάρια, καὶ ἔγινε μία μεγαλωτάτη ξηραῖα. Ἀπέκει εἶναι καὶ ἄλλο μεγαλύτερον ἐμπόδιον ὅπου εἰς ὅλον τὸν Παραδουνάβιον ἐρρίφθησαν τόσοι καὶ τόσοι ἱστιρᾶδες καὶ ὑποπτευόμεθα μὴν τύχῃ καὶ ῥίψῃ καὶ ἐδῶ εἰς τὸν τόπον, καὶ τότε ἡ δυσκολία εἶναι διπλάσιος. Μ' ὅλον τοῦτο διὰ τὴν ἀγάπην τῆς μακαριότητός της καὶ διὰ νὰ μὴν ἐπιστρέψῃ ὁ φίλος της κενός, τοῦ ἐδώσαμεν ἡμέτερον αὐθεντικὸν γράμμα νὰ φορτώσῃ δύο χιλιάδας πεντακόσια κοιλὰ πολιτικά · καὶ ἔτι ἐμίσειεν ἀπ' ἐδῶ. Εἰς δὲ τὸ δευτέρον της μᾶς συγχάρεται καὶ μᾶς εὐχεται πατρικῶς διὰ τὴν προλαβοῦσαν ἀποδοχὴν τοῦ βασιλικοῦ μπερατίου, σντζακίου τε καὶ τουγίων · ὦν ἕνεκα καὶ πλείστα αὐτῇ ὁμολογοῦμεν τὰς χάριτας.

Περὶ δὲ τῶν ἐνταῦθα ἀγάδων ὅπου ὀρίζει πῶς ἐλπίζει πλέον νὰ σηκωθῶσιν ἐντεῦθεν καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ καθεξῆς ἡσυχία καὶ ἀνάπαυσις, ὁ θεὸς ὁ ἄγιος νὰ τὴν ἐπακούσῃ. Θέλει ἡξεύρῃ ὅμως πῶς καὶ ἡμεῖς τοιαύτην ἐλπίδα ἔχοντες παρηγορούμεθα οὐ μετρίως · ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἀξιοθῶμεν νὰ ἰδῶμεν τὴν τοιαύτην ἀποδημίαν των. Μάλιστα ἀκολουθεῖ καὶ μὲ τελείαν ἀποσιώπησιν, καὶ θαυμάζομεν εἰς τί ἔχει νὰ καταντήσῃ τὸ πρᾶγμα.

Εὐχαριστοῦμεν τῇ μακαριότητί της διὰ τὴν εἰδησιν ὅπου μᾶς ἔδωκε περὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου τζαουσλάρ ἐμίνῃ πῶς ἐπανεκάμψεν εἰς τὰ ἴδια · καὶ τοῦ ἐγράψαμεν καὶ ἡμεῖς φιλικὸν γράμμα μας.

Ὅριζι πῶς ἂν καλὰ καὶ ἡσυχάζει ἐν τῇ Τζετατζούῃ, ὅμως μὲ συνεχῇ μελέτῃ τῆς ἡμετέρας ἀπολαύσεως. Εἰς τοῦτο δὲν ἀμφιβάλλομεν, δέσποτά μου, τόσον μόνον καὶ ἡμεῖς τῆς λέγομεν πῶς, ὃν τρόπον οἱ Ἑβραῖοι περιμένουσι τὸν ἐδικὸν των μεσσίαν, καὶ ὡς ἔλαφος διψῶσα τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, μὲ πολλὰ εὐλαβέστερον τρόπον περιμένομεν καὶ ἡμεῖς ἀναπεπταμένη διανοίᾳ τὴν παναγίαν παρουσίαν της.

Διὰ τὸ προστάλὲν ἡμῖν λατινικὸν βιβλιάριον, θέλει γινώσκῃ ἡ μακα-

ριότης της ἔτι, ἂν καλὰ καὶ τὸ ἐδώσαμεν τῷ Νικολάῳ δὲ Πόρτα νὰ τὸ μεταφράσῃ, καθὼς καὶ τῆς τὸ προεγράψαμεν, ὅμως ἡσθένησεν ὁ πτωχὸς, καὶ ὑπὸ τῆς ἀδυναμίας του, ὅπου καὶ μέχρι τοῦ νῦν τὸν κατακρατεῖ, ἀμέλησε νὰ τὸ μεθερμηνεύσῃ· ἡμεῖς καὶ πάλιν ἀποβλέποντες εἰς τόσον μάκρος καιρὸν ὅπου ἀπέρασεν, ἰδοὺ τῆς τὸ πέμπομεν πάλιν ὀπίσω. Ὅμως μᾶς εἶπεν ὁ αὐτὸς δὲ Πόρτας πῶς εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Μαρτζενανίου εὐρίσκεται ἓνα παρόμοιον βιβλιάριον· καὶ θέλομεν πάρῃ ἐκεῖνο νὰ τοῦ τὸ δώσωμεν νὰ τὸ μεταγλωττίσῃ μεθ' ὑπόμονης, ὅπου, ὅταν εὐδοκήσῃ ὁ θεὸς τὴν ἐνταῦθα ἐφετὴν παρουσίαν της, νὰ τὸ εὖρῃ μεταγλωττισμένον καὶ ἑτοιμον.

Ὁ ἐνδοξότατος ἄρχων πατὴρ μου μετὰ τῆς δέμνας καὶ τῶν τέκνων μας ἐδέχθησαν εὐλαβῶς τὰς ἱεράς εὐχὰς καὶ εὐλογίας της, καὶ ταπεινῶς προσκυνοῦντες ἀσπάζονται τὴν ἱερὰν δεξιάν της. Ἀς ἔχωμεν καὶ αὐθις σεβάσμιόν της διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετῇ ἡμῖν ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἶψαν ἡμῖν ἄρωγαί ἐν βίῳ παντί. Τῆς σῆς μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα καὶ ὅλως εἰς τὰς προσταγὰς της.

1714 Ἰουλίου 4.

Ἰω. Στέφανος Καντακουζηνὸς βοεβόδας.

ΔΡΑΚΟΣ ΣΟΥΤΖΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΘΟΥ ΝΟΤΑΡΑΙ

Μακαριώτατε, σοφώτατε, καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιάν ταπεινῶς ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνοσον, εὐθυμον, ὑγιᾶ καὶ ἀνωτέραν παντὸς ἐναντίου. Ἡ αἰδῶ καὶ εὐλάβεια καὶ ὁ φόβος τοῦ νὰ μὴν περιβαρύνω δουλοπρεπῶς προσκυνῶντας μὲ ταπεινά μου γράμματα τὴν ὑμετέραν μακαριότητα πολλάκις ἀνεσείραζε τῆς γνώμης τὸ πρέθυμον καὶ ἐμπόδιζε τὴν χεῖρα μου εἰς γραφὴν κινουμένην, καὶ μὲ ὅλον ὅπου εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς σιωπῆς ἔτυχον μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ νεογάμβρου κυρίτζη Δημητράκη πολλὰ ἄξια ση-

μειώσεως καὶ ἱστορίας. Ἀλλὰ τώρα ἐπειδὴ δι' εὐχῶν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος τῇ ἐρχομένῃ κυριακῇ λαμβάνει τέλος ὁ ἄρραβὼν τοῦ δούλου τῆς μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος κυρίτζη Ἰωαννάκη Ρωσσέτου, τὸ ἀπαραίτητον χρέος ἐπικρατεῖ τοῦ φόβου καὶ ἀνθιστάμενον εἰς τὴν ἄκραν εὐλάβειαν μὲ ἀναγκάζει μετὰ τὴν δουλικὴν μου προσκύνησιν νὰ τὸ φανερώσω τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι καὶ νὰ ζητήσω ἐκ βάθους ψυχῆς τὰς ἀγίας αὐτῆς εὐχάς, αἱ ὁποῖαι καὶ τῶν ἀδυνάτων τὴν ἀδυναμίαν ὑποστηρίζουν καὶ τῶν δυνατῶν τὴν δύναμιν τὴν κάμνουν ἰσχυροτέραν· καὶ παρακαλῶ νὰ ἐπιτύχω τοῦ ποθομένου. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεέθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος δούλος ταπεινός.

1714 ἰουλίου 22.

Δράκος Σοῦτζος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατέ μοι δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα δουλοπρεπῶς προσκυνῶ καὶ πανευλαβῶς ἀσπάζομαι τὴν παναγιωτάτην αὐτῆς δεξιάν.

Σεβασμιώτατον γράμμα τῆς ὑμετέρας θεοφρουρήτου μακαριότητος κατὰ τὸ δέον ἀσπασάμενος ἔλαβον καὶ ἐδόξασα τὸν ἅγιον θεὸν διὰ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγίειαν· τὸ ὅποτον ἀναγνοὺς ἀκριβῶς ἔγνων τὰ περιεχόμενα εἰς ἀπόκρισιν ὄντα τοῦ προλαβόντος ταπεινοῦ μου καὶ πατρικὴν παραμυθίαν· περὶ τῶν ὁποίων ἄλλο δὲν ἔχω νὰ εἰπῶ, ἀλλὰ ὅτι τὸ παντέφορον ἔμμα τοῦ κρυφιογνώστου θεοῦ νὰ δώσῃ ἐν τοῖς τοιοῦτοις καιροῖς ἐνδυναμοῦσαν ἡμῖν χάριν καὶ καθαρὰν συνείδησιν, καὶ εἴ τι εἶναι τὸ θέλημα τοῦ τοῦ ἁγίου γεννηθήτω.

Οἱ ἰχνηλάται τῶν ματαίων θησαυρῶν, θεοῦ ἐλεοῦντος, ἀνεχώρησαν ἐντεῦθεν, πλὴν πολλὰ λείψανα τῶν τραυμάτων ἐναπέμειναν εἰς ἐτοῦτον τὸν δυστυχεστάτον τόπον, καὶ εὐκολα αἱ οὐλαὶ δὲν θεραπεύονται, ἐπειδὴ, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπον, διὰ τὰς κυβερνήσεις ἐκείνου τοῦ καλοτύχου πολλοὶ

ἐελάφθησαν, καὶ ὁ φόβος ἀκόμη εἰς πολλοὺς δὲν παύει· ἡ ζημία εἰς τὸν τόπον ἐπεφορτίσθη βαρεῖα καὶ σχεδὸν ἀνυπόφορος· διατὶ, ἔξω ἀπὸ τῆς ἄλλης μεγάλης ἐξοδὸς ὅπου ἠκολούθησαν, οἱ βασιλικοὶ ἐπιστάται ἐλογαρίασαν κάθε εἶδος ζώου τοῦ Κωνσταντίνου βόδα, τὰ κρασία καὶ ὅλα τὰ γεννήματα, καὶ τὰ περυσινὰ καὶ τὰ φετινὰ, ἕως καὶ τὰ φασούλια· καὶ ἃς μὴ γελᾷ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ τὰ ἐξετίμησαν καθὼς ἠθέλησαν. Καὶ τὰ ἄσπρα ἐδιώρισαν νὰ πληρωθοῦν ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ τόπου, παὶ εἶναι ἐγγὺς τῶν ἑκατὸν πουγγίων. Εἰς τοιαύτας ἀνάγκας καὶ ἄλλας περισσοτέρας περιέπεσεν ὁ τόπος, μόνον ἡ θεαρχικὴ πρόνοια νὰ ἐπιβλέψῃ ἰλέω τῷ ὄμματι καὶ διὰ τῶν ἡμετέρων εὐχῶν νὰ διασκεδάσῃ πάντα ταῦτα, ἴσως καὶ μὲ τὴν φθορὰν τῶν δεινῶν ἀκολουθήσῃ γέννησις τῶν κρειττόνων.

Ἀνέγων καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἰδερίας γράμματα, τὰ ὅποια δὲν ἔδωσαν τόσῃν παραμυθίᾳ διὰ τὴν κοινωνίαν τῶν συμφορῶν ὅσῃν ἐπρόσθεσαν λύπην εἰς τὴν λύπην. Στοχαζόμεθα ἡ ἀνθρωπίνη ἀσθένεια εἰς κάθε μέρος τοῦ κόσμου εἰς πόσα κακὰ καὶ ταλαιπωρίες εἶναι συμπεφυρμένη καὶ περιπλεγμένη.

Διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Μαρτζινανίου ὅπου ὀρίζει, ἡ προκαταρκτικὴ παντὸς ἀγαθοῦ θεῖα κηδεμονία νὰ εὐδοκίῃσῃ συνεργοῦσα εἰς ἐκεῖνο ὅπου ἤθελεν εἶσθαι συμπεριωτέρον. Καὶ ἐγὼ πάντοτε μένω εἰς τὴν ὑπόσχασίν μου μετὰ χαρᾶς, ἐπειδὴ καὶ εἰς αὐτὸ καὶ εἰς ἄλλο πολλὰ ἐσμεν ὀφειλέται.

Ἡ σύζυγός μου, ὁ ἀδελφὸς μου καὶ ὁ Χατζῆ Μιχάλης, καὶ ὁ υἱός μου Ῥαδουκάνος, εὐλαβῶς δεξάμενοι τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ εὐλογίας, δουλοπρεπῶς προσκυνοῦσι τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, ὁμοίως καὶ τὰ ἐγγόνιά μου καὶ πᾶσα ἡ ταπεινὴ μου οἰκία δουλικὴν προσκύνησιν ἀπονέμουσιν αὐτῇ· ἥς αἱ πανάγια καὶ θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἶσαν μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης μακαριότητος διὰ παντὸς εὐλαβέστατος καὶ ταπεινότατος δοῦλος.

1714 ἰουλίου 26.

Κωνσταντῖνος Καντακουζηνός.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαδῶς προσκυνοῦντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν φιλοφρόνως ἀσπαζόμεθα.

Τὸ ἀπὸ 26 τοῦ παρελθόντος γεγραμμένον τίμιον καὶ σεβάσμιον αὐτῆς γράμμα ἀσμένως ἐλάβαμεν καὶ πληροφορηθέντες τὴν ἀγαθὴν ὑγιάν της ἀπὸ βαθέων καρδίας ἐχάρημεν. Ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα καὶ τὴν ἀξίωσιν ὅπου μᾶς κάμνει, ἂν εὐρίσκειται ἔτι ἐνταῦθα ὁ ἐνδοξότατος βασιλικὸς μεγάλος ἱμπροχόραγας, νὰ συνομιλήσωμεν ἐπιμελῶς μετὰ τῆς ἐνδοξότητός του καὶ νὰ τὸν παρακαλέσωμεν ὅτι ἀπερχόμενος εἰς βασιλεύουσάν νὰ μὴν ἀναφέρῃ τελείως μὴτε περὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, μὴτε περὶ τοῦ ἁγίου Βηθλεὲμ, μὴτε περὶ τῆς μακαριότητός της, ἂν ἔτυχε νὰ ἀκούσῃ τίποτες ἐν λόγῳ παρακαταθήκης τοῦ καλοτύχου. Καὶ ὅσον μὲν περὶ τοῦ αὐτοῦ μεγάλου ἱμπροχόραγα ἐγράψαμεν τῇ μακαριότητί της τὸν καιρὸν καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἐντεῦθεν ἀποδημίας του καὶ ὅλον τὸν τρόπον καθ' ὃν τὸν ἐξεπρωδήσαμεν. Εἰ δὲ ἂν τὸν ἀναφέραμεν καὶ τὸν ἐπαρακαλέσαμεν θερμότερον καὶ ἐπιστατικώτερον διὰ τὰς ἀνωτέρω ὑποθέσεις, τοῦτο ἂν οἱ ἄνθρωποι τὸ σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κεκραῖονται. Ἄν ἴσως ἡμεῖς δὲν τὸν εἶχαμεν συντύχῃ τὰ εἰκότα καὶ ἐπωφελῇ καὶ περὶ αὐτῶν τῶν ὑποθέσεων καὶ περὶ ἄλλων διαφορῶν, ἄρα γε σὰν τί κινδυνώδη πράγματα καὶ ἐπιδεδεικνύμενα δὲν ἠθέλασι διατρέξῃ; καὶ ἄρα γε ἡ τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἡ ὁ πανιερώτατος ἅγιος Βηθλεὲμ ἢ ἄλλοι πολλοὶ χριστιανοὶ τῶν ἐνταῦθα ἔττι ἠθέλασι μείνῃ ἀνεπηρέαστοι εἰς τὸ παντελὲς καὶ ὅλως ἀκαταζήτητοι καὶ ἀκατανόητοι; Τοῦτο εἶναι πρόδηλον πῶς, ἂν ἡμεῖς δὲν ἠθέλαμεν κάμῃ τὴν προσήκουσαν οἰκονομίαν καὶ κυβέρνησιν, καὶ ἂν δὲν ἠθέλαμεν διευθετήσῃ ἀμφοτέρους τοὺς ἀγᾶδες, καθὼς τὸ ἀπαιτοῦσε τὸ χριστιανικὸν χρέος μας, βέβαια τοιαῦτα ὀλέθρια καὶ ἐπιζήμια πράγματα ἠθέλασι ὑποτρέξῃ, ὅπου νὰ φρίξῃ ὅλον τὸ ἐνταῦθα σύστημα, καὶ νὰ μείνωσιν οἱ πάντες ἐν ἐκστάσει καὶ ἀπορίᾳ μεγίστη. Μάρτυρα ἔχομεν τὸν ἐτάζοντα καρδίας καὶ νεφροῦς, καὶ τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπιστάμενον μέγαν θεόν, πῶς οὐ μόνον ἅπαξ καὶ δις καὶ τρίς ἀλλὰ καὶ πολλάκις καὶ μυριάκις ἀναφέραμεν τὰ ἐπωφελῇ καὶ τὰ εἰς ἀν-

αίρεσιν τῶν ἐναντίων περιστάσεων συντείνοντα, καὶ ἐνθέρμως ἐπαρακαλέσασμεν καὶ τοὺς ἐνταῦθα χάριν φιλλας τοῦ καλοτύχου πάσχοντας νὰ ἀφήσῃ ἀνενοχλήτους καὶ ἀκαταζήτητους (καθὼς καὶ ἔτιζι ἔγινε κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀξιῶσιν) καὶ ἐκεῖ ἀπερχόμενος, διὰ τὴν χάριν ὅπου ἠύραμεν ἐνώπιόν του, νὰ μὴ διαλείψῃ νὰ προβάλλῃ τοῖς αὐθένταις τὰ ὅσα συντείνουσιν εἰς ἀπάντησιν πάσης ἀντικειμένης περιστάσεως. Εἶναι ὅμως τὸ δύσκολον ὅπου τὰ μαρτυρηθέντα δὲν ἐμαρτυρήθησαν παρ' ἄλλοτρίων καὶ χαιρεκάκων, ὡς ὀρίζει ἡ μακαριότης της · ἀλλὰ, καθὼς μᾶς γράφουσιν οἱ ἐν τῇ βασιλευσούσῃ ἄρχοντές μας (τὰ ὅποια λογαριάζομεν πῶς τὰ περιγράφουσι καὶ τῇ μακαριότητι της οἱ ἄνθρωποι της), αὐτοὺς ὁ ἴδιος καλότηχος ἰδίῳ στόματι καὶ ἰδίᾳ χειρὶ ἐγγράφως ὑπὸ τῶν βασάνων φαίνεται βιαζόμενος τὰ ἀνέφερε καὶ τὰ ὡμολόγησεν αὐτῷ τῷ κραταίῳ ἡμῶν ἀνακτι καὶ τῷ ὑπερτάτῳ ἐπιτρόπῳ · καὶ τίς δύναται πλέον νὰ εἴπῃ τοῖς ῥηθεῖσιν ὅτι ἐψεύσθη ὁ καλότηχος; Ἡ χάρις μόνον τοῦ παναγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου ὠκονόμησεν ἕως τῶρα τὴν καλὴν διοίκησιν τῶν ὀλεθρίων τούτων ὑποθέσεων, καὶ τρόπον τινὰ ἐξωμαλύνθησαν τὰ προσδοκώμενα κακὰ, ἐλπίζομεν αὐτὴ καὶ πάλιν δι' εὐχῶν τῆς μακαριότητός της μέχρι τέλους νὰ προνοήσῃ καὶ τὸ ἀγαθὸν τέλος καὶ νὰ κατευασθῇ ἡ ἐνεστῶσα τρικυμία καὶ ζάλη.

Ἡμεῖς μὲ ὅλον τοῦτο καὶ τῶρα ὅπου ἐνεχειρίσθημεν τὸ σεβάσμιόν της, μὲ τὸ νὰ εἴχαμεν ἐτοιμοὺς καλαράστιδες διὰ νὰ κινήσωσιν εἰς βασιλεύουσιν, οὐ μόνον τὸ πρὸς τὸν τιμιώτατον ἄρχοντα καὶ γαμβρόν μας μέγαν λογοθέτην σεβάσμιόν της ὡς ἦτο τὸ ἐστελλόμεν, ἀλλὰ καὶ θερμότερα τὸν ἐγράψαμεν νὰ παραστηθῇ προθύμως, καὶ ὅσα ἐναντὶα πράγματα τύχουν νὰ μεσολαβήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τοῦ ἁγίου Τάφου καὶ μὲ κάθε τρόπον νὰ τὰ ἀποκρούσῃ · καὶ ἔτιζι θέλει κάμῃ βέβαια κατὰ τὴν προσταγὴν μας καὶ κατὰ τὴν ἀξιῶσιν τῆς μακαριότητός της.

Παρακαλοῦμεν δὲ ἀενάως τὸν ὑψιστόν καὶ ζῶντα θεὸν καὶ ἡμᾶς νὰ διαφυλάττῃ ὑπερκειμένους πάσης περιπετείας καὶ ἅπαν τὸ γένος τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, τοῖς δὲ χαιρεκάκοις νὰ ἀποδίδῃ κατὰ τὰ βουλευόμενα τῆς καρδίας των. Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς ἀπόκρισίν της · αἱ δὲ πανάγιοι καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ εἶησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί. Τῆς σῆς μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1714 αὐγούστου 1.

Ἰω. Στέφανος Καντακουζηνὸς βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΤΩ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩ ΚΥΡ ΙΑΚΩΒΩ

Ὁ φρενῶν! ὦ δεινότητος καὶ εὐμουσίας! Ταῦτα γὰρ μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας δι' ὅλου τοῦ λόγου διαλάμποντα οὐ μόνον καταυγάζει τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ τῇ εὐτεχνίᾳ καὶ περινοίᾳ, τῇ μεγαλονοίᾳ καὶ τῷ ὕψει καταπλήττοντα ποικίλοις πάθεσι κάτοχον καθίστησι τὸν ἐντυγχάνοντα τῷ λόγῳ. Ἡ δ' ἡμετέρα ψυχὴ πάντων μάλιστα τῷ ὕψει τοῦ λόγου, τῇ πυκνότητι τῶν νοημάτων, τῇ ἀφηγήσει τῶν ἔργων, τῷ βρίθει τῶν γνωμῶν, τῇ εὐρυθμίᾳ, τῇ γλαφυρότητι, τῷ κάλλει τῶν περιόδων, τῶν ἐνθυμημάτων, τῶν ἐνομάτων ὅλως ἀλοῦσα, καὶ σοὶ τῷ γενναίῳ νικητῇ καὶ τροπαιοῦχῳ ὑπογείριος γεγονυῖα ὑπὸ τῆς ἐκπλήξεως εἰς ἀφασίαν συστέλλεται καὶ λόγων πένεται, οἷς τοῦτο μὲν τὴν ὑπὸ τῆς αἰεὶ ζώσης καὶ ζεούσης μνήμης τοῦ ἀοιδίου καὶ σεβασμιωτάτου γεννήτορος ἐφεδρεύουσιν καὶ οὐδεπώποτε ἐξίτηλον γενησομένην λύπην ἐκδηλώσει, λόγοις λόγους προσθεῖσα καὶ προσεπιθεῖσα στεναγμούς ἀλλεπαλλήλους καὶ δακρύων κρουνοὺς ἐπιχύσασα· τοῦτο δὲ χάριτας ὁμολογήσει τῇ ὑμετέρᾳ σφωτάτῃ ψυχῇ τῆς περὶ ἡμᾶς εὐγνωμοσύνης καὶ καλοκἀγαθίας. Εἰ γὰρ ἐς τοιοῦτον ἀγῶνα ἐμβαλοῦμεν καὶ λόγοις ἐπαίρειν καὶ κοσμεῖν ἐπιχειρήσομεν, τὸν ὑπατον οὐδὲν μείον τῶν ρητόρων ἢ τῶν φιλοσόφων, τὸν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν Ἀθηναῖ καὶ Μούσαις συνδιαιτώμενον, τὸν βίου καθαρότητι καὶ τῷ ὑπερβάλλοντι πλούτῳ πασῶν τῶν ἀρετῶν κατὰ τε πράξιν καὶ θεωρίαν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς αἰῶνι οὐδενὸς δεύτερον, πολὺ κατόπιν ἀπολειφθέντες τοῦ ἐγχειρήματος οὐκ ἐσόμεθα ἔξω μομφῆς· ἀλλὰ καὶ τῷ πλήθει τῶν ἐπαίνων τῶν περὶ ἐμὲ μονονουχὶ κατακληθῆεις οὐχὶ ἐς λόγους καὶ χερτίων ὁμολογίας χωρῆσαι, ἀλλ' οὔτε διάραι τὸ στόμα δύναμαι. Καθὰ περ δὲ τὰ ἀλλεπάλληλα πάθη, ἃ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, τό γε νῦν ἔχον, περικάθηται, ἴσως ἐκινᾷ εἰς λόγων παραίτησιν, οὕτω καὶ τὴν ὑμετέραν ἐμμέλειαν ἢ περὶ τὸν τρόφιμον φιλοστοργία τῆς διὰ τὴν τῶν περὶ ἐμὲ ἐπαίνων ὑπερβολὴν αἰτίας ἀπαλλάξει. Ὁ δὲ θεὸς ἔρωσ, ᾧ ἀμφοτέρω τετελέσμεθα, τὸν ἐνάμιλλον τῆς εὐνοίας πυρσὸν, τὸν ἔς γε τὸ παρὸν ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ ὑπὸ συνοχῆς καὶ ἐκπλήξεως συνιζήσαντα, μετ' οὐ πολὺ δαιμονίως ἀναφλέξας, τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης νεανιευομένης, ἃ δέδρακε παθεῖν παρα-

σχευάσει τὴν ὑμετέραν λογιότητα· τὴν ἐπιμήκιστον ἐν εὐτυχίᾳ καὶ ῥώσῃ διατηροῖ ἢ ἐξ ὕψους εὐμένεια.

1714 αὐγούστου 15.

85

ΑΠΙΝΤΗΣΙΣ

Πέμψας μὲν τὸν πονηθέντα λόγον ἐν ἀγωνίᾳ ὧν πολλῇ διετέλουν καὶ δέος οὐ σμικρὸν με ὑπῆει, καὶ ἰδρῶτι πολλῷ (δεῖ γὰρ εἰπεῖν τάληθές) περιερρεόμεν, παρὰ τῆς ὑμετέρας ἀκριβεστάτης κρίσεως περιμένων τὴν ψήφον, καὶ παντοῖος ἐγενόμην τοῖς λογισμοῖς πότερον ἄρα τὴν μέλαιναν ἢ τὴν λευκὴν ἀπενέγκας εἶην, τῶν ἄλλων, εἴ τίς ἐστιν ἱκανὸς τὰ τοιαῦτα κρίνειν, ὀλίγον μοι μέλον, τῆς ὑμετέρας δοκιμασάσης τελειότητος. Ἐπεὶ δὲ ἡ κριτικωτάτη σύνεσις αὐτῆς οὐ μόνον τὸν λόγον ἀποδέχεσθαι δοκεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν πονήσαντα ἐμὲ τοῖς ἐπαίνοις δαψιλεύεται, καὶ ὡς ἀληθῶς παθεῖν ἂν δέδρακά με πεποίηκε, καὶ δωρεὰν ἄδραν καὶ ἀξίαν ἡγεμονικῆς δοῦναι χειρὸς προσεπιμετρεῖται, ἀνεθάρσυνσά με καὶ τοῦ δέους ἐμαυτὸν ἀνεκτῆσά μιν, καὶ πέπεισμαι τῇ ψήφῳ τῆς τοιαῦτα κρίνειν καὶ δοκιμάζειν καλῶς ἐπισταμένης ὑμετέρας ὑψηλότητος μὴ ἀδέκιμον γενέσθαι τὸ συντεθὲν ἐγκώμιον, εἰρωνεῖαν γὰρ οὐχ ὑποπτεύω. Καὶ χάριτας τοίνυν οὐ τὰς τυγχούσας ὁμολογῶ τῆς τε τοῦ λόγου ἀποδοχῆς καὶ τῶν ἐπαίνων τῶν περὶ ἐμὲ καὶ τῆς μεγαλοπρεποῦς φιλοτιμίας καὶ δωρεᾶς.

86

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν δεξιάν αὐτῆς ἀσπάζομαι, δέόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἀνοσόν, εὐθυμον, ὑγιᾶ, καὶ ἀνωτέραν παντὸς ἐναντίου.

Σεβάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον καὶ διὰ τὴν

ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγίειαν κύριον τὸν θεὸν ἐδόξασα. Μὲ τὸ νὰ εἶχα ἀκούσῃ πῶς εἶχε κινήσῃ κατὰ τὴν Βλαχίαν ἡ μακαριότης αὐτῆς, δὲν ἔγραψα κατὰ τὰς περασμένες· τῶρα ὅμως μὲ τὸ νὰ ἐκατάλαβα ἀπὸ τὸ γράμμα τῆς ὅτι μελετᾷ ἀκόμη νὰ καθίσῃ εἰς τὴν Προγδαλίαν (τὸ ὅποιον πολλὰ καλὰ τὸ κάμνει) δὲν ἔλειψα νὰ γράψω τὸ πρὸν εἰς προσκύνῃσιν αὐτῆς. Ἄς μὴν ἔχῃ κάμειαν φροντίδα ἡ μακαριότης αὐτῆς ἡ ἐννοια, ἐπειδὴ κατὰ τῆς ὑποψίας ὁ καιρὸς ἐπέρασε· μόνον ἄς εἶναι μὲ γενναίαν καὶ σταθεράν καρδίαν. Ἄς μὴν ἀμφιβάλλῃ πρὸς τοῦτοις ὅτι δὲν θέλω παρατρέξῃ ποτὲ κάμειαν ἀφορμὴν τοῦ νὰ δείξω τὴν ἄκραν μου πρὸς αὐτὴν εὐλόγειαν· μόνον παρακαλῶ νὰ ἔχω πάντοτε τὰς ἀγίας καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχὰς καὶ σεβάσματα γράμματα δηλωτικὰ τῆς ποθεινοτάτης μοι ὑγείας τῆς, ἧς τὰ ἔτη εἶσαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1714 αὐγούστου 30.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΔΡΑΚΟΣ ΣΟΥΤΖΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, σεβάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, ἐξ οὗ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγίειαν μαθὼν χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σώζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ. Τὴν χαρὰν ὅπου ὀρίζει πῶς ἐπῆρε διὰ τοὺς ἀρραβῶνας τοῦ δούλου τῆς, καὶ πριχοῦ νὰ λάβω τὸ σεβάσμιον αὐτῆς γράμμα, τὴν ἐγνώρισα, ἡξεύροντας τὴν πρὸς ἐμὲ τὸν δούλον τῆς εὐνοϊαν καὶ τὴν πνευματικὴν οἰκείωσιν ὅπου ἔχει μὲ τὸ ἐνδοξὸν ἀρχοντικὸν τῆς μεμνηστευμένης. Ἀναμεταξὺ εἰς τὰ πολλὰ ὅπου ἐστάθησαν αἵτια χαρᾶς εἰς τὸν δούλον τῆς δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν ἦτον τὸ μεγαλότερον ὅτι ἐσυλλογούμεν πῶς θέλει τὸ χαρῇ καὶ ἡ μακαριότης αὐτῆς· τὸ ὅποιον καὶ αὐτὸ τὸ ἐνίκησεν ἡ χαρὰ ὅπου ἔλαβα ὅταν εἶδα τὸ σεβάσμιον αὐτῆς γράμμα, ἐξ οὗ καὶ τὴν ποθεινοτάτην μοι ὑγίειαν τῆς ἔμαθα καὶ τὴν πρὸς τὸν δούλον τῆς καλὴν ὑπόληψιν ἐκατάλαβα, τῆς ὁποίας αἰτίαν δὲν γνωρίζω κάμειαν ἐδικὴν μου ἀρετὴν,

μόνον τὴν πρὸς πάντας ἐμφορὸν καλοκκλήθειν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, ἥς τὰ ἔτη εἶχον θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ καὶ αἱ ἄραι αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος δοῦλος ταπεινός.

Δράκος Σούτζος.

1714 αὐγούστου 3).

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαδῶς προσκυνῶντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομεθα.

Τὸ ἀπὸ 7 τοῦ τρέχοντος τίμιον καὶ σεβάσμιον αὐτῆς γράμμα ἀσμένως ἐλάττωμεν, καὶ πληροφορηθέντες τὴν ἐφετὴν ἡμῖν ὑγίειαν τῆς ὑπερβαλλόντως ἐχάρημεν. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα καὶ ἡνιάχημεν οὐ μετρίως· ἡμεῖς γὰρ κατὰ τὴν προσημειωθεῖσαν εἰδησὶν τῆς ὅτι εἰς τὰς 8 τοῦ παρόντος ἀνυπερθέτως ἦτο πλέον νὰ κινήσῃ αὐτόθεν καὶ νὰ ὀρίσῃ εἰς ἀπόλαυσιν ἡμετέρων οὐ μόνον ἀπὸ βαθείων καρδίας ὑπερεχάρημεν, ἀλλὰ καὶ εὐθείως ἐστείλαμεν εἰς προσκύνησιν καὶ προὔπαντήσιν τῆς καὶ ἄρχοντάς μας, τὸν τιμιώτατον μεγάλον στόλνικον καὶ ποστέλνικόν μας μετὰ καὶ μερικῶν σεγιμένηδων. Χρηστὰς δ' ἐλπίδας ἔχοντες, βλέπομεν τινῶν πολλὰ τῶν ἐλπιζομένων ἡμῖν ἀντιστρατευόμενα. Ὅριζι γὰρ πῶς ἀπεφάσιτε νὰ περιμένῃ ἀκόμη εἰς τὰ αὐτόθι· καὶ ἂν καλὰ καὶ τοῦτο νὰ μᾶς ἐλύπησεν, ἐπειδὴ ὅμως ἀγαπῶμεν νὰ γίνεταί τὸ θέλημα καὶ ἡ προσταγὴ τῆς μακαριότητός σου ἰδοὺ καὶ ἄκοντες ὑποτασσόμεθα.

Ὅριζι πῶς δὲν εἶχεν ἄλλο τι νεώτερον εἰ μὴ τὴν ἀποδημίαν τοῦ περιφανέστατου Ἀπτή πασιᾶ καὶ τὴν προὔπαντήσιν τούτου ἣν ἐποίησας ὁ ἐκλαμπρότατος καὶ φιλόχριστος ἡγεμὼν ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Νικόλαος βόδας. Ἐπαινετὰ, πρεπωδέστατα καὶ ἐμφορονέστατα διετέθη καὶ κατὰ τοῦτο ἡ ἐκλαμπρότης του· τὸ ἓνα ὅτι ἡ ὑψηλότης του ὁ Ἀπτή πασιᾶς ἐστάθη οὐ μόνον κοινὸς ἐφέντης, ἀλλ' ἦτον καὶ ἀρχαῖος φίλος· τὸ ἄλλο διατὶ διηλθεν ἀπὸ τὸν τύπον τῆς ἡγεμονίας του, καὶ ἔτι ἐπρεπε

νά τὸν ἀποδεχθῇ ὡς ἕνα μέγαν ἄνθρωπον. Ἐστείλαμεν καὶ ἡμεῖς εἰς προὔπαντησιν καὶ προσκύνησιν τοῦ ἑνα ἄρχοντα πέρα τοῦ Δουναβέως ὅπου τὸν τύχη.

Περὶ δὲ τῆς ἀποδημίας τῶν πρέσβων τῶν τε Λέχων καὶ Μοσχόβων καὶ ῥηγὸς Σδέκου, ἂν καλὰ καὶ ἐπρογράψαμεν τῇ μακαριότητι τῆς τὴν εἰδῆσιν τῶν τρεχόντων, ὅμως καὶ τώρα, ἐρχομένων καλαράσηδών μας ἀπὸ βασιλευούσης, τὰ ἴδια μᾶς γράφουσι πῶς ὁ μὲν τῶν Λέχων ἐκίνησε κατὰ τὴν 28 τοῦ παρελθόντος ὅστις λογαριάζομεν ἕως τώρα νὰ ἐπλησίασε καὶ εἰς τὰ αὐτὰ μέρη. Ὅθεν τὴν παρακαλοῦμεν κατὰ πολλὰ ὅ τι ἀξιόλογον ἤθελεν ἐνωτισθῇ ἀπὸ τοῦ περάσματος τούτου νὰ τὸ κοινοποιήσῃ καὶ ἡμῖν, καὶ θέλομεν τὴν εὐχαριστῇ. Οἱ δὲ τῶν Μοσχόβων, κατὰ τὴν 2 τοῦ ἐνεστῶτος ὅθεν καὶ περὶ τούτων ἀντιβολουμένον ἂν μάθῃ τι ἰδιαιτέρον νὰ μᾶς κάμῃ καὶ ἡμᾶς μεριβιον, καθὼς παρομοίως θέλομεν κάμῃ καὶ ἡμεῖς, διερχομένου ἐντεῦθεν τοῦ ῥηγὸς Σδέκου, ὅ τι ἀξιόλογον δηλαδὴ θέλομεν ἐνηχηθῇ ἀπὸ τὴν γαληνοτάτην ῥηγατικὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα, εὐθὺς θέλομεν τὸ κοινοποιήσῃ καὶ τῇ μακαριότητι τῆς.

Ἡ δόμνα μας μετὰ τῶν ὀφικιαλίων αὐχενοκλινῶς προσκυνοῦσι τὴν μακαριότητά τῆς, ἥς αἱ εὐχαὶ εἶησαν μεθ' ἡμῶν. Τῆς σῆς μακαριότητος κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ ὅλος εἰς τὰς προσταγὰς τῆς.

1714 σεπτεμβρίου 12.

Ἰω. Στέφανος Καντακουζηνὸς βοεβόδας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαδῶς προσκυνοῦντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν φιλοφρόνως ἀσπαζόμεθα.

Δύο τίμιχα καὶ σεβάσμια γράμματα τῆς σεβασμιότητός τῆς ἐλάβομεν ἀσμένως, τὸ μὲν ἀπὸ 27, τὸ δὲ ἀπὸ 31 τοῦ παρελθόντος γεγραμμένα, καὶ πληροφορηθέντες τὴν περιπόθητον ὑγίειαν τῆς υπερβαλλόντως ἐχάρημεν. Καὶ εἰς μὲν τὸ πρῶτον τίμιόν τῆς δὲν ἔχομεν δι' ἄλλο νὰ ἀποκριθῶμεν εἰ μὴ μόνον ὅτι τὸν πρὸς τὸν ἄγιον Βηθλεὲμ πλῆκον τῆς εὐθὺς

τὸν ἐγγχειρίσμεν, εἰς δὲ τὸ δευτέρον τῆς τίμιον, τὰ ὅσα ὀρίζει περὶ τοῦ ἐλεεινοῦ καὶ ἀξιοδακρύτου συμπεράσματος ἐκείνου τοῦ μακαρίτου καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ καὶ ἐκεῖνα καλῶς τὰ ἐπέγνωμεν· εἰς τὰ ὅποια τὸ βάρβιτον τῆς γλώττης μας δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ κἀνένα λόγον, ὡσὰν ὅπου ὁ τρόπος τοῦ τέλους καὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης τῆς ἐλεεινῆς τραγωδίας εἶναι ἄγνωστος παρ' ἀνθρώποις, καὶ μόνον ἡ θεία πρόνοια τὰ πάντα ἐπίσταται. Τίς οἶδε γὰρ νοῦν κυρίου ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; Ὡς τῷ κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐποίησεν. Ἡμεῖς καθὼς χριστιανοὶ τοῦτο ἔχομεν χρέος νὰ εἰποῦμεν ὅτι τοὺς μὲν πεφονευθέντας ὁ ἅγιος θεὸς νὰ συγχωρήσῃ, τὴν δὲ πτωχὴν καὶ τεθλιμμένην νέαν Ἐκάδην νὰ παρηγορήσῃ καὶ νὰ παραμυθῇ οἷς οἶδε τρόποις. Βέβαια τὸ τέλος τοῦτο τῆς ἀξιοδακρύτου καὶ ἐλεεινῆς ταύτης τραγωδίας οὐ μόνον εἰς συγγενεῖς καὶ φίλους ἐστάθη πρόξενον πολλῆς λύπης καὶ ἀθυμίας, ἀλλὰ, τολμοῦμεν εἰπεῖν, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἄλλοεθνεῖς, ἐπειδὴ καὶ ἐστάθη πρᾶγμα πολύδοξον καὶ ἀνήκουστον, καὶ οὔτε ὀφθαλμοφανῶς λογιζόμεν νὰ τὸ ἴδῃ τινὰς ἀποτελειούμενον, οὔτε εἰς τὰς ἱστορικὰς βίβλους νὰ τὸ ἀνέγνωνε σημειούμενον.

Πῶς ἀπεφάτισεν ἡ μακαριότης τῆς κατὰ τὴν 8 τοῦ ἐνεστῶτος νὰ κινήσῃ αὐτόθεν καὶ νὰ δεύσῃ πρὸς τὰ ἡμέτερα, πολλὰ τὸ ἐχάρημεν. Θέλομεν στείλῃ, κατὰ τὸ εἰωθὸς, καὶ εἰς προὔπαντήσιν τῆς μακαριότητός της, διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ ὑποδοχὴ τῆς με εὐλαβέστερον τρόπον. Ὅτι δὲ ἔχει σκοπὸν νὰ περιμείνῃ ὀλίγας ἡμέρας εἰς Φωξάνιον χάριν παραμικρᾶς βοηθείας τῶν ἐκεῖσε πρχματευτῶν, ἐπειδὴ ἡ αἴτησις οὐ μόνον εὐλογοφανὴς εἶναι, ἀλλὰ καὶ ψυχροσωτήριος, ὡσὰν ὅπου γίνεται ὑπὲρ τοῦ παναγίου καὶ ζωοδόχου τάφου, ἰδοὺ ἐγράψαμεν τῷ ἄρχοντι μας μεγάλῳ καπετάνῳ τῆς ἁκρῆς εἰς ὃ τι δύναται νὰ δουλεύσῃ τῇ μακαριότητι της, καὶ ἔτζι θέλει κάμῃ.

Ἡ δόμνα μας μετὰ τῶν ὀφφικιαλίων εὐλαβῶς προσκυνοῦντες αὐτὴν, τὴν ἱερὰν δεξιάν της ἀσπάζονται. Ἄς ἔχωμεν δὲ καὶ αὐθις τίμινόν της διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετῇ ἡμῖν ὑγιείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί. Τῆς σῆς μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα καὶ ὅλως εἰς τὰς προσταγὰς.

1714 Σεπτεμβρίου 6.

Ἰω. Στέφανος Καντακουζηνὸς βοεβόδας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνῶ καὶ τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνοσον, εὐθυμον, ὑγιᾶ, καὶ ἀνωτέραν παντός ἐναντίου.

Σεβάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, ἐξ οὗ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγίαν μαθὼν χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σφύζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν ἀγίῳ θεῷ. Ὅριζαι ἡ μακαριότης αὐτῆς ἐκεῖνο ὅπου καὶ πολλάκις ἔγραψε, δηλαδὴ νὰ ἔχω τὴν φροντίδα αὐτῆς τε καὶ τοῦ ἀγίου Τάφου· ὅθεν ἀποκρίνομαι καὶ ἐγὼ ἐκεῖνο ὅπου καὶ πολλάκις ἀπεκρίθην, ὅτι δηλαδὴ τὸ ἔχω διὰ χρέος ἀπαραίτητον τόσον καθὼς χριστιανὸς ὅσον καὶ καθὼς φίλος ἐξαίρετος τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, τὸ νὰ προσέχω καὶ, τυχεύσης τῆς χρείας, νὰ ὑπερμαχῶ τὸ κατὰ δύναμιν, καὶ ἂν τύχη νὰ ἀκούσθῃ τίποτε (τὸ ὅποσον δὲν τὸ ἐλπίζω) παρὰ τῶν ἐναντίων αὐτῆς, τῶν τὰ ψευδῆ πλαττόντων καὶ συκοφαντούντων, νὰ τὸ ἀποκρούσω. Ἡ μακαριότης αὐτῆς ἐπεριδομένη εἰς τὴν ἄκραν μου πρὸς αὐτὴν εὐλάβειαν, περὶ τούτου παντελῶς ἅς μὴν ἀμφιβάλλῃ καὶ ἅς μὴ μὲ ἀναγκάζῃ· μόνον ἅς μὲ γνωρίξῃ πάντοτε πρόθυμον εἰς κάθε τῆς χρείαν. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάντοτε εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1714 σепτεμβρίου 24.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαβῶς προσαγορεύοντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν φιλοφρόνως ἀσπάζομεθα.

Τὸ ἀπὸ 26 τοῦ παρελθόντος τίμιον καὶ σεβάσμιον αὐτῆς γράμμα πανεὐλαβῶς ἐδέχθημεν καὶ πληροφορηθέντες τὴν πολυπόθητον ἡμῖν ὑγίαν

της ἀπὸ βαθέων καρδίας ὑπερεχάρημεν. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γραφόμενα· καὶ περὶ μὲν τῆς ἐνταῦθα ἐφετῆς ἡμῖν παρουσίας της, ὅτι ἐκ μέρους μας περιμένει τὴν ἀπόφασιν καὶ τὸν καιρὸν, δέσποτά μου, ὅσον ἐκ μέρους μας χιλιάκις καὶ μυριάκις ἐκφωνοῦμεν τὸ καλῶς ὀρίσατε· εἰς δὲ τὸ νὰ διορίσωμεν καιρὸν, χρόνον καὶ ἡμέραν, τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν, παρὰ μόνον ὅταν θελήσῃ ἡ μακαριότης της νὰ ὀρίσῃ, ἐκεῖνος εἶναι ὁ προσδιορισμένος καιρὸς· καὶ περὶ τούτου ἄλλο τι δὲν ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν τῇ μακαριότητι της. Περὶ δὲ τῆς εἰς τὰ αὐτίθι εἰσόδου τοῦ πρέσβεως τῶν Λέχων περιμένομεν νὰ μᾶς σημειώσῃ καὶ τὰ μετὰ τὴν διάβασιν ἐκεῖνου ὑποτρίβαντα, καὶ θέλομεν τὴν εὐχαριστή.

Ἡμεῖς ἐντεῦθεν κἀνὲν ἄλλο ἀξιόλογον ἔχομεν νὰ τῇ γράψωμεν εἰ μὴ μόνον διὰ τὸ πέρασμα τοῦ γαληνοτάτου ῥηγὸς Σδέκου, πῶς προχθὲς τὴν παρασκευὴν, κατὰ τὴν πρώτην δηλαδὴ τοῦ ἐνεστῶτος, ἐφθασεν εἰς Οὐρουστζούκιον καὶ ἔκαμεν ἐκεῖ οὐτουράκιον χθὲς τὸ σάββατον. Σήμερον δὲ ἦτο νὰ περάσῃ εἰς Γκίργκεβον, ἀκχεῖθεν νὰ ἀκολουθήσῃ κατὰ τὸν ὁρισμὸν τῶν κονακίων ὅπου ἡμεῖς ἐδιωρίσαμεν. Ἄς ἡξεύρῃ ὅμως καὶ τοῦτο πῶς μᾶς ἦλθε προσταγὴ ὅτι νὰ μὴν ἀπέλθῃ ἡ γαληνότης του διὰ Τριγοσί-στου, οὔτε νὰ διέλθῃ Βουκουρεστήθεν, παρὰ μόνον ὅταν γνωρίζομεν ἡμεῖς τὴν πλέον εὐθυτέραν καὶ ὁμαλὴν ὁδὸν ἐκεῖθεν καὶ νὰ διαπεράσῃ. Εἶναι ὅμως ἄλλη δυσκολία ὅπου ἡ γαληνότης του ἐλογιάζεν ἕως τώρα νὰ εἶναι φθασμένοι οἱ ἐν Πεντερίῳ Σδέκοι διὰ νὰ συναπέλθωσιν ὁμοθυμαδὸν ἀπαξάπαντες. Ἡμεῖς καὶ κατὰ τὴν εἰδησιν ὅπου ἔχομεν, ἐκεῖνοι μόλις ἀντιμεθαύριον τῇ τετράδι νὰ φθάσωσιν εἰς Φοξάνιον, καὶ δὲν ἡξεύρομεν ἐκ τούτου ἐὰν ἀκολουθήσῃ κἀνὲν ἐμπόδιον τῆς ταχυτέρας ἐδοιπορίας τῆς αὐτοῦ γαληνότητος. Θέλομεν ἰδῇ ὅμως τί κυβέρνησιν θέλουσι κάμῃ εἰς τοῦτο οἱ συναπερχόμενοι μετ' αὐτοῦ ἀγᾶδες· ὅτι δὲν εἶναι μόνον ὁ ἐνδοξότατος καπιτζίμπασης Μουσταφᾶ ἀγᾶς, ὡς ἐπρογράψαμεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ὁ Ἰσμαήλ ἐφέντης, ὁ Ἰσοῦφ μπέης, υἱὸς τοῦ Σουλεϊμὰν πασᾶ, ὁ Χασάν ἀγᾶς, πρώην σαμψοντζής, καὶ ἄλλος Σαρὴ Μεχμέταγας. Ὅπως καὶ ἂν ἀκολουθήσουν ὅμως τὰ καθεξῆς, πάλιν δὲν θέλομεν λείψῃ νὰ τὰ κοινοποιήσωμεν καὶ τῇ μακαριότητι της.

Περὶ ἡμῶν δὲ ἄς γινώσκῃ ὅτι μᾶς ἦλθε καθαρὰ ἀπόφασις ἀπὸ βασιλευρύσης ὅτι, ἂν καλὰ καὶ ἀπερνᾷ ὁ γαληνότατος ῥήξ πλησίον τοῦ Βουκουρεστίου· καὶ ἔτι πλῆγίως πως ἔξωθεν, ἡμεῖς ὅμως νὰ μὴ μετασχεύ-

σωμεν καὶ νὰ μὴν ἐξέλθωμεν εἰς ὑπάντησιν, παρὰ μόνον καὶ τοὺς ἄρχοντας ὅπου ἐστελλαμεν, νὰ τοὺς προστάξωμεν νὰ ἐμφανίζωνται εἰς τὸν ἐνδοξότατον Μουσταφᾶ ἁγᾶν, καὶ ὅτι τοὺς προστάζει ἡ ἐνδοξότης του, ἐκεῖνο καὶ νὰ ἀκολουθοῦν· διὸ εὐχαριστοῦμεν καὶ κατὰ πολλὰ τοὺς πολυχρόνιους ἡμῶν αὐθέντας καὶ εὐεργέτας μας, ὅπου καὶ τοῦτο προνοοῦσι τὸ συμφέρον καὶ τὴν τιμὴν τῶν δούλων αὐτῶν.

Τὸ πρὸς τὸν ἐνδοξότατον ἄρχοντα πατέρα μου σεβάσμιον γράμμα της, τὸ ἐγγειρίσαμεν· ὅστις καὶ εὐλαβῶς προσκυνῶντας τὴν ἀσπάζεται τὴν σεβασμίαν δεξιάν της. Ὁμοίως καὶ ἡ δόμνα μας μετὰ τῶν ὀφφικιαλίων εὐλαβῶς τὴν προσκυνοῦσι καὶ ταπεινῶς τὴν ἱερὰν δεξιάν της ἀσπάζονται. Ἄς ἔχωμεν δὲ, παρακαλοῦμεν, καὶ αὐθις τὸ σεβάσμιόν της, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετῇ ἡμῖν ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς της εὐχαῖς, αἵτινες καὶ εἴησαν ἡμῖν ἄρωγαί ἐν βίῳ παντί. Τῆς σῆς μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τὰς προσταγὰς της.

1714 ἡατωμβρίου 3.

Ἰω. Στέφανος βσεβέδζας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνοῦντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν φιλοφρόνως ἀσπάζόμεθα.

Δύο τίμια καὶ σεβάσμια γράμματά της ἀπὸ 9 καὶ 10 τοῦ τρέχοντος γεγραμμένα ἀσμένως ἐλάβομεν, καὶ πληροφρονηθέντες τὴν ἐφετὴν ἡμῖν ὑγίαν της, δόξαν ἀνεπέμψαμεν τῷ σώζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν ἀγίῳ θεῷ. Πῶς βιαζομένη δὲ ἀπὸ τῶν σφοδρῶν πνευμάτων καὶ τοῦ ψύχους κατῆλθεν ἐκ τοῦ ἔρους τῶν Ἑλαιῶν καὶ ἐνοικεῖ ἐν τῇ ὑπωρείᾳ, ὁ ἅγιος θεὸς νὰ ἐπιβραβεύῃ τὴν μακαριότητι της αἰέποτε ῥῶσιν καὶ εὐεξίαν.

Ἡμεῖς ἐντεῦθεν δὲν ἔχομεν ἄλλο ἀξιολογώτερον νὰ σημειώσωμεν τῇ μακαριότητι της εἰ μὴ μόνον περὶ τοῦ γαληνοτάτου ῥηγὸς Σδέκου. Ἀφ' οὗ γὰρ ἐπέβη τοῦ ἀθλίου τούτου τόπου καὶ ἦλθεν ἕως εἰς ἓνα πολίχμιον Πιτέστιον καλούμενον, οὐκ οἶδαμεν τί διανοηθεῖς δὲν ἀπέδλεψεν εἰς τὸ νὰ

ἀκολουθήσῃ τὴν ὀδοποιίαν τοῦ κατὰ τὴν προσταγὴν καὶ τὸν διορισμὸν τῶν φερμανίων τῆς κραταιᾶς βασιλείας, ἥτοι εἰς ἑπτὰ ἡμέρας νὰ γίνη ἡ εἴσοδος καὶ ἔξοδος τοῦ ἔως εἰς τὰ σύνορα· ἀλλ' ἐξαπίνης φθάνοντας ἐκεῖ εἰς Πιτέστιον, ἔμεινεν ἀκίνητος καὶ ἀσάλευτος, ὁποῦ ἀπὸ ἐκεῖ ἔως εἰς τὰ σύνορα εἶναι δύο κονάκια, λέγοντας πῶς ἔτι θέλει νὰ καθίσῃ ὅσον θέλει· καὶ εἶναι σήμερον ὁκτὼ ἡμέραι ἀφ' ὅτου εὑρίσκεται ἐκεῖ μετὰ τοσούτου πλήθους. Ἡμεῖς καὶ προὔπαρχουσιν εἰδῆσιν τῆς τοιαύτης μεσολαβήσεως ἀργοπορίας τοῦ μὴν ἔχοντες, ἐκάμαμεν προετοιμασίαν τῶν ἐφοδίων τοῦ, κατὰ τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα, μόνον διὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἡ ὁκτὼ, καὶ ἡ τοιαύτη προσταγὴ τότε μόνον μᾶς ἤλθεν, ὅταν ἔφθασεν εἰς Γκίργκεβον ἡ γαληνότης τοῦ. Καὶ τώρα ἀπροσδοκῆτως διατρίβων ἐν Πιτεστίῳ, τί θλίψεις, τί στενοχωρίας, τί λεηλασίας καὶ ἀρπαγᾶς, τί θλεθρον καὶ ἀφανισμόν προξενεῖ εἰς τὸν δυστυχῆ καὶ τεθλιμμένον τοῦτον τόπον, ἀδύνατον τῇ γραφῇ παραδοῦναι. Ὅθεν εὑρισκόμεθα εἰς μεγάλην λύπην καὶ ἀθυμίαν, τὴν ἀμηχανίαν τοῦ πράγματος ἀφορῶντες. Εἶναι γὰρ τρία αἷτια τὰ ὅποια μᾶς κάμνουσιν νὰ εὑρισκώμεθα ἐν ἀπορίᾳ μεγίστῃ· τὸ ἓν ὁποῦ οἱ μετ' αὐτοῦ συναπερχόμενοι ἐπιστάται ἀγαθὰς δὲν ἡμποροῦσιν οὔτε νὰ τὸν συμβουλευσῶσιν, οὔτε νὰ τὸν ἐρωτήσωσιν, οὔτε νὰ τὸν ἀναγκάσωσιν νὰ μετασλεύσῃ καὶ νὰ μεταβῇ· δευτερον ὁποῦ τοῦτον τὸν χρόνον ὑπὸ τῆς πολλῆς ἀνδρομείας οὔτε σιτᾶριον γέγονεν ἐδῶ πρὸς αὐτάρκειαν, οὔτε κριθᾶριον, οὔτε χορτᾶριον, καὶ ἡ γαληνότης τοῦ αὐτὰ τὰ τρία ζητεῖ καθ' ἑκάστην διψιλεστέως καὶ ἀφθονεστέως, ὁποῦ ἕνας θεὸς ἡξέυρει τὴν ὅσῃν ἀνάγκην καὶ στενοχωρίαν ἔχουσιν οἱ εἰς ἐτοιμασίαν τῶν ἀναγκαίων τῆς ἀποσταλέντες ἄρχοντες μας· τρίτον προοῦμεθα μήπως, ἀργοπορῶντας ἡ γαληνότης τοῦ ἐδῶ, κατέλθωσιν ἐκτὸς καὶ βροχαὶ βραγδαῖαι, καὶ τότε τὰ βουνὰ τῶν συνόρων μας γίνωσιν ἀδιόδευτα καὶ δυσδιεξιτήτα· δὲν εἶναι γὰρ ὡσὰν τὰ βουνὰ τῆς Τόπριτζας ὁποῦ νὰ ἡμπορῶσιν οἱ στρατοκόποι νὰ ἀνέρχωνται καὶ νὰ κατέρχωνται ἐλευθέρως, ἀλλ' εἶναι ὄρη ὑπερνέφελα καὶ δύσβατα ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἄβατα· καὶ τὰ τοιαῦτα περιστατικὰ ἀναλαμβάνοντες κατὰ νοῦν εὑρισκόμεθα ἐννεοὶ καὶ ἐκστατικοί, καὶ περιλυποὶ ἕως θανάτου.

Ἐφθασαν καὶ οἱ λοιποὶ Σφέτζοι ὑπὲρ τοὺς χιλίους Πεντερήθην εἰς Τριγόνιστον, καὶ εἶναι τρεῖς τέσσαρες ἡμέραι ὁποῦ κάθονται ἐκεῖ καὶ ἐκείνοι μὲ τὸσον πολυάριθμον ἔξοδον, καὶ οὔτε ἔμπροσθεν καὶ οὔτε ἔπι-

σθεν μεταβαίνουσιν, δὲν ἡξεύρομεν σὰν τί λογῆς προσταγὴν τοῦ ῥηγός των περιμένοντες, ὥστε ἄλλη ἐλπίς δὲν ἔμεινεν παρὰ μόνον ὁ θεὸς ὁ ἅγιος οἷς οἶδε τρόποις νὰ προνοήσῃ τὴν ἀποδημίαν των, καὶ νὰ σηκώσῃ ἀπὸ τὴν ῥάχιν τῶν πτωχῶν ἐντοπίων αὐτὸ τὸ ὀλέθριον καὶ δυσδάστακτον βάρος. Τόσαῦτα καὶ τηλικαῦτα λοιπὸν πάσχοντες μετὰ πολλῆς συνοχῆς καὶ ἐδύνης τῆς καρδίας μας τὰ φανερόνομεν καὶ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὡς πρὸς πνευματικόν μας πατέρα. Αἱ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ εἶησαν μεθ' ἡμῶν ἐν βίῳ παντί. Τῆς ὑμετέρας θεοφρουρήτου μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα καὶ ὅλως εἰς τὰς προσταγὰς αὐτῆς.

1714 ὁκτωμβρίου 15.

Ἰω. Στέφανος Καντακουζηνὸς βοεβόδας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαδῶς προσκυνῶ καὶ τὴν δεξιάν αὐτῆς ἀσπάζομαι δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνυσεν, εὖθυμον, ὑγιᾶ καὶ ἀνωτέρων παντὸς ἐναντίου.

Σεβάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον ἐξ οὗ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγίειαν μαθὼν χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σῶζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ. Ἔγνων καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα. Ὁ πανάγαθος θεὸς νὰ τὴν φωτίσῃ νὰ κάμῃ τὸ καλλίτερον, καὶ ἡ σύνεσις αὐτῆς ἐλπίζω ὅτι δὲν θέλει τὴν ἀφήσῃ νὰ κάμῃ τι ἐπικίνδυνον καὶ ἐπιδλαβές. Κατὰ τὸ παρὸν, νέον τι νὰ σημειώσω δὲν ἔχω τῇ μακαριότητι αὐτῆς, ὅτι τὰ πράγματα εἶναι καθὼς ἦτον εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ κατὰστασιν. Ἀκόμῃ ὀλίγη ὑπομονὴ μὲ φαίνεται νὰ εἶναι ὠφελιμωτέρα, ὅπου αὐτοῦ ὅπου κάθεται εὐρίσκεται ἀκινδύνως.

Ὁ βαπτιστικὸς τῆς τῆν ἀγίαν αὐτῆς δεξιάν ἀσπάζεται, καὶ ὑπερευχαριστεῖ διὰ τὸ κουτὶ ὅπου τὸν ἔστειλεν · ἐκεῖνος δὲν ζητεῖ ἄλλο παρὰ θεοπειθεῖς τῆς εὐχᾶς.

Παρακαλῶ εἰς ὃ τι γνωρίζει πῶς ἡμπορῶ νὰ τὴν δουλεύσω ὡς υἱός
της, μὲ θάρρος νὰ μὲ προστάξῃ. Ἄς ἔχω δὲ πάλιν τὴν τιμὴν τῶν σεβα-
σμίων αὐτῆς γραμμάτων καὶ προσταγμάτων · τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας
μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας
μακαριότητος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1714 ὁκτωμβρίου 16.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ σεβασμιώτατε δέσποτα, τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα
εὐλαδῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ
παντοδυνάμου θεοῦ, ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἁνossen, εὖθυμον, ὑγιᾶ καὶ
ἀνωτέραν παντὸς ἐναντίου.

Δύο γράμματα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, ἐξ ὧν τὴν ἀγαθὴν
αὐτῆς ὑγίειαν μαθὼν, χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σώζοντι καὶ
διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ. Ἄν καλὰ καὶ τόσον ἀπὸ τοὺς πολλοὺς περισπα-
σμούς καὶ τὰς φροντίδας, ὅσον ἀκόμη καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχα τίποτε ἀξιο-
λογον νὰ σημειώσω τῇ μακαριότητι αὐτῆς, δὲν ἔκαμα τὴν ἀπόκρισιν · δὲν
ἔλειψα ὅμως νὰ γράψω τὴν προσήκουσαν αὐτῇ προσκύνησιν εἰς τὰ πρὸς
τὸν ὑψηλότεστον αὐθέντην γράμματά μου.

Τὰ κοινῶς ἀποφασισθέντα δὲν ἀμφιδάλλω πῶς τὰ ἔμαθεν ἡ μακαριότης
αὐτῆς ἀπὸ τὴν κοινὴν φήμην. Θέλουμεν ἰδῆ μετὰ μερικὲς ἡμέρας τί θέλει
ἀκολουθήσῃ · κατὰ τὸ παρὸν δὲ κἀνένα νεώτερον δὲν εἶναι. Τὰ δὲ ἔτη
τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς
ὑμετέρας μακαριότητος πάντοτε εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1714 δεκεμβρίου 6.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ θεοσεβέστατε δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παναγάθου θεοῦ ὅπως διαφυλάττει αὐτὴν ἄνοσον, εὖθυμον, ὑγιᾶ καὶ ἀνωτέραν παντὸς ἐναντίου.

Σεδάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, ἐξ οὗ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγίειαν μαθὼν χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σῶζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ. Εἰς αὐτὸ ἐποῦ ὀρίζει ἡ μακαριότης αὐτῆς ὅτι μελετᾷ νὰ συνεορτάσῃ μετὰ τοῦ ὑψηλοτάτου αὐθέντου τὰς ἀγίας ἐορτὰς τῶν τοῦ Χριστοῦ γενεθλίων, πολλὰ καλὰ τὸ κάμνει· νὰ τὴν ἀξιώσῃ ὁ ἅγιος θεὸς τοῦ χρόνου καὶ εἰς ἔτη ἀάπολλα νὰ συνεορτάσῃ καὶ μαζί μας μὲ κατὰστασιν ἡσυχον καὶ ἀτάραχον, περιρρεομένη παντὶ ἀγαθῷ, διὰ νὰ προστεθῇ εἰς τὴν ἐκ τῆς ἐορτῆς χαρὰν καὶ ἡ ἐκ τῆς παρουσίας τῆς ὑμετέρας μακαριότητος προσγενομένη ἡμῖν θυμηδία καὶ ἀγαλλίασις τελεία. Κατὰ τὸ πρὸν τίποτε νέον δὲν ἔχω νὰ σημειώσω τῇ μακαριότητι αὐτῆς· εἴ τι πρὸς εἰδῆσιν συμβάλλον, ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ ἀρχοντος πενθεροῦ μου θέλει καταλάβῃ. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν ἀάπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάντοτε εἰς τοὺς ἑρισμούς.

1714 δεκεμβρίου 14.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνοῦντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν φιλοφρόνως ἀσπαζόμεθα.

Τὸ ἀπὸ 19 τοῦ ἐνεστῶτος γεγραμμένον τίμιον καὶ σεδάσμιον αὐτῆς γράμμα μετὰ πλείστης αἰδοῦς καὶ ὑπέκτης εὐλαβείας ἐδέχθημεν, καὶ πλη-

ροφορηθέντες τὴν ἐφετὴν ἡμῖν ὑγίαν τῆς ἐχάρημεν. Ὑπερεχάρημεν ὅμως καὶ κατ' ἐξαίρετόν τινα ψυχικὴν θυμηδίαν διὰ τὴν ἐφιεμένην ἡμῖν ἀφιξίν τῆς εἰς τὰ ἐροθέσια τῆς ... πατρίδος καὶ παρὰ θεοῦ τανῦν αὐθεντίας μας.

Εὐχαριστοῦμεν τῇ μακαριότητι τῆς κατὰ πολλά καὶ διὰ τὴν πατρικὴν συνδρομὴν ὅπου ἔκαμεν δι' ἀγάπην μας πρὸς τοὺς ἐν Μολδαβίᾳ εὐρισκόμενους Καντακουζηνούς. Ἔχομεν χρηστὰς ἐλπίδας βέβαια ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας τῆς νὰ ἐπιτύχῃσι κάκεῖνοι οἱ δυστυχεῖς καὶ ἄθλις μερικῆς πινος ἀνέσεως καὶ κυβερνήσεως.

Εἰς προσκύνησιν καὶ προὑπάντησιν τῆς ἠθέλαμεν στείλῃ πᾶσαν μας σπεῖρην καὶ στρατιάν, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ ἐνθυμούμεθα τὴν προλαβοῦσαν τῆς δεσποτικῆς ἐπιταγῆς, ὅτι νὰ μὴ τολμήσωμέν τι τοιοῦτόν, ἀφίνομεν τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν κυβέρνησιν καὶ οἰκονομίαν τοῦ μεγάλου καπετάνου τῆς ἁκρῆς. Αἱ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ εἴησαν ἡμῖν ἄρωγαὶ ἐν βίῳ παντί. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα καὶ ὅλως εἰς τὰς προσταγὰς.

1715 ἰανουαρίου 22.

Ἰω. Στέφανος Καντακουζηνὸς βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἱερώτατόν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, καὶ ὑπὲρ τῆς ἐφετωτάτης αὐτῆς ὑγείας καὶ εὐημερίας ὕμνους εὐχαριστηρίους ἀπέπεμψα τῷ σφύζοντι αὐτὴν θεῷ · οὗ δέομαι νὰ τὴν διαφυλάξῃ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀκράδαντον καὶ ἀλύμαντον.

Ἔγνων καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα καὶ εὐχαριστῶ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὅτι, φιλοστέργως γράφουσα, σημειώνει καὶ ἐμοὶ τὴν ἀποδημίαν τῆς, ὅπως ἡξεύροντες τὸν τόπον, τυχούσης χρείας νὰ γράφωμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἡ ὑμετέρα μακαριότης ἡξεύρει τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν ἀγάπην ὅπου ἔχομεν πρὸς αὐτήν. Καὶ περὶ τῶν ὑποθέσεων τῶν ἀνηκουσῶν αὐτῇ, εἴτε τοῦ παναγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου, εἴτε τῶν ἰδίων αὐτῆς, φροντίζομεν ἀγρύπνως, καὶ φερόμεθα καθ' ὃν τρόπον καὶ πρότερον μετὰ

προθυμίας καὶ ἐπιμελείας. Καὶ λοιπὸν ὥς ἔχωμεν τὴν τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμάτων καὶ προσταγμάτων. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ πνευτυχεῖς, καὶ αἱ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1715 Ἰανουαρίου 27.

Ἰω. Νικόλαος Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχᾳ τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα προσκυνῶ, καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν εὐλαβῶς ἀσπάζομαι, δεόμενος κυρίου τοῦ θεοῦ, ὥπως σκέποι καὶ περιφρουροῖη αὐτὴν ἄνθρωπον, ἄτρωτον, ἄλυπον, ὑγιᾶ, μακρόβιον, καὶ παντὸς ἀνιάρου ἀμέτοχον, πρὸς σύστασιν καὶ καταρτισμὸν τοῦ χριστιανύμου πληρώματος.

Τὸ ἱερώτατον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετὰ τῆς προσήκουσας τιμῆς καὶ εὐλαβείας ἔλαβον καὶ ἀνέγνω, καὶ τὸ ὅποσον φανερόναι, τὴν μεθ' ὑγείας αὐτῆς ἄφιν εἰς τὴν Βλαχίαν, καὶ ἐχάρημεν· ἐλυπήθημεν ὅμως ὑπερβαλλόντως διὰ τὴν ἐνσκήψασαν αὐτῇ νόσον ἀπὸ τῶν ρευματικῶν, καὶ παρακαλοῦμεν τὸν ἀγαθὸν θεὸν νὰ ἀκούσωμεν πάλιν ἀγαθὰς ἀγγελίας περὶ τῆς ὑγείας καὶ ἀναρρώσεως αὐτῆς ὅτι ἡ ὑγεία τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶναι ἀνγκαία καὶ κοινωφελὴς παντὶ τῷ χριστιανύμῳ πληρώματι. Περὶ δὲ τῆς ἀγαθῆς ὑγείας καὶ εὐνοίας ὅπου ὀρίζει πῶς φέρει εἰς τοῦ λόγου μας κάμμιαν ἀμφισβόλιαν δὲν ἔχομεν, ὅτι καὶ ἡμεῖς φερόμεθα πρὸς τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ φιλίαν εἰλικρινῇ καὶ ἄδολον, τοῦτο μόνον παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν πάντοτε τὰς ἀγίας τῆς εὐχῆς, καὶ μάλιστα τώρα ὅπου εἵμεσθαι εἰς τὴν ἀποδημίαν τῆς ἐκστρατείας καὶ χρῆζομεν περισσοτέρως τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν νὰ μᾶς ἐνθυμῇται εἰς τὰς πρὸς θεὸν αὐτῆς ἐντεύξεις. Πρὸ ὀλίγων

ἡμερῶν ἄποιοι μαργέλοι ἤθελον νὰ ἐνοχλήσουν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, ὅμως διὰ τῆς συνεργείας τοῦ κάλφα ἀπεβλήθησαν.

Ὁ ἡγούμενος καὶ ὁ κυρίτζη Κωνσταντῖνος ἐσυγχύσθησαν, καὶ δὲν ἦτο πρᾶγμα ὅπου νὰ δώσῃ τέσση σύγχυσιν· πλὴν ὁ κυρίτζη Κωνσταντῖνος, ἡξεύρει ἡ ὑμέτερα μακαριότης ὅτι καὶ μὲ πολλὰ ὀλίγην ἀφορμὴν συγχύζεται.

Καὶ πάλιν ἄς ἔχωμεν τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα μετὰ τῶν προσταγμάτων αὐτῆς· οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμέτερας μακαριότητος εἴησαν θεῖθεν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς, καὶ αἱ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ εἴησαν μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμέτερας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ εἰς τοὺς ὀρίσμούς.

1715 μαρτίου 7.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὴν ἱερὰν δεξιὰν τῆς ὑμέτερας σεβασμιωτάτης μακαριότητος ταπεινοφρόνως καὶ μετὰ πολλῆς εὐλαθείας ἀσπάζομαι. Ἡ μακαριότης ὑμῶν ἔχει βάσιν καὶ κορωνίδα τῶν πολυετῶν ἀρετῶν καὶ τῆς σοφίας, ὅπου ἐξαίρουσι καὶ ἐκθειάζουσι τὴν παναγίαν αὐτῆς ψυχὴν, καὶ τῶν χαμαὶ ἐρπόντων καταστήνουσιν αὐτὴν ὑπερτέραν, τὴν δικαιοσύνην καὶ θεῖαν διάκρισιν.

Οἱ ἡγουμενεύοντες ἐδῶ εἰς τὴν τζάραν (μάλιστα ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Ναζαρίτ) μὲ ἰδίους γνωστοὺς σκοποὺς ἐβάλλθησαν νὰ ἀδικοῦν τὴν βεσιτρίαν, νὰ ἐνοχλοῦσι τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καὶ ἡμᾶς νὰ ζημιόνουσιν. Ἐγὼ, πάτερ σεβασμιώτατε, διὰ τὸν σεβάσμιον Τάφον τοῦ δεσπότη μου Χριστοῦ οὔτε αἵματος φοίδομαι· εἰς τὴν δούλευσιν τῆς ὑμέτερας μακαριότητος (τοῦ ἱεροῦ φοίνικος τοῦ γένους ἡμῶν) μετὰ ἐκκεχυμένης εὐλαθείας εἶμαι λόγους τε καὶ ἔργοις ὅλος προθυμία. Ὅμως τὸ νὰ ἀνατρέπουσι τὰ δίκαια τῶν βασιλικῶν εἰσοδημάτων ἀπὸ δυστροπίας κοινῶν κακοθελῶν, εἰς τοῦτο ἡ δικαιοτάτη αὐτῆς ψυχὴ μὴ γένοιτο νὰ συναινέσῃ· μὴ γένοιτο! ἀλλ' οὔτε ὁ ἐν Χριστῷ ταπεινὸς αὐτῆς υἱός.

Τὸ Συντέστι τὸ εἶχέ ποτε ὁ Παντελής, καὶ μὲ μυρίες εὐχαριστίες

ἐπλήρυνε τὴν βεστιάριον. Τὸ ἐζήτησεν ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Ναζαρέτ, διὰ προσθήκην εἰσοδημάτων · τοῦ ἐδόθη. Παίρνει τόσον εἰσόδημα τοῦ βασιλικοῦ χαρτζίου · οὔτε μέρος δὲν θέλει νὰ δώκῃ. Ὁ ἔχων τὴν ὠφέλειαν πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ τὸ βάρος. Ὅταν ἀφανισθῇ ἡ τζάρα, τί ὠφελοῦν ἢ τί ὠφελοῦνται τὰ ἐν αὐτῇ; Εἰς τὴν πάμπτωχον Μολδαβίαν ἐκάθισεν ὀλόκληρον χρόνον μὲ ἀμοιβάαν πνευματικὴν εὐφροσύνην ἡ ὑμέτερα μακαριότης · οὔτε ἐνοχλήθη οὔτε μᾶς ἠνόχλησε διὰ ταῦτα ἡ δι' ἄλλα. Ἐδῶ οἱ ἄλλοι κατηγοροῦμεν διὰ τὴν μετὰ τὴν προσθήκην εἰσοδημάτων, μὲ ἀναφορὰς ὅχι ἀληθεῖς νὰ διαταράττουσι τὰ πανάγια αὐτῆς ὦτα, καὶ ἡμᾶς εἰς τέτοιον καιρόν;

Παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν πατρικὴν αὐτῆς συγγνώμην ἂν ἐπολυλογήσῃμεν · ὅπως εἰς τοὺς ὀρισμοὺς τῆς εἵμεσθεν · « ἡμέραι δὲ ἐπίλοιποι μάρτυρες σοφώταται. » Παρὰ τῆς δικαιοσύνης αὐτῆς ψυχῆς δικαιοσύνην ζητοῦμεν κατὰ τῶν ἡγουμένων τῶν ἱερῶν μοναστηρίων, μάλιστα κατὰ τοῦ ἁγίου Ναζαρέτ, οὗ ὁ σκοπὸς εἶναι φανερώτατος · ὅμως ἐπὶ ματαίῳ κοπιᾷ, τοῦ θεοῦ βοηθοῦντος. Ἐν ὅσῳ πνέω τὸν ἀέρα ὅπως, ὅπως διόλου, ὅχι μὲ κενὰ λόγια, ἀλλὰ μὲ ἔργα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶμαι, καὶ ἐκκρεμῆς τῶν πατρικῶν τῆς νευμάτων.

Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶσαν ἀμύηλα καὶ πανευτυχῆ, καὶ αἱ πανάγια αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅπως εἰς τοὺς ὀρισμοὺς.

1715 ἀπριλίου 1.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνοῦντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν φιλοφρόνως ἀσπαζόμεθα.

Μὲ τὸ νὰ πέμπωμεν καὶ αὐθις καλαράσηδες εἰς τὰ αὐτόθι, δὲν ἐλείψαμεν καὶ διὰ τοῦ παρόντος νὰ ἀποδώσωμεν τῇ μακαριότητι τῆς τὴν ἐφειλομένην προσκύνῃσιν · ὁ τριήμερος ἀναστάς νὰ τὴν ἀξιώσῃ εἰς πολ-

λάς ἡλίου κυκλοφορίας ὑγιαίνουσιν καὶ ἀντικειμένης πάσης περιστάσεως ἀνωτέρων.

Ἐντεῦθεν κατὰ τὸ παρὸν νεώτερόν τι δὲν ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν εἰ μὴ μόνον πῶς ἔξω ἀπὸ τὰ προλαβόντα βάρη, ἐκεῖνα ὅπου ἤξεύρει ἡ μακαριότης τῆς ὅτι κρουνηδὸν καὶ σωρηδὸν μᾶς ἐπλάκωσαν, μᾶς ἦλθε καὶ ἓνας ἁγῶς ἀπὸ Χοτίνι παρὰ τῶν ἐκεῖσε ἐξουσιαστῶν μετὰ βασιλικοῦ φερμανίου διὰ νὰ στείλωμεν τὸ γρηγορώτερον καὶ εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ κάστρου ἐκείνου χιλίους σαλαχόρηδες καὶ 150 ἀμάξια. Ἐπὶ αὐτῇ τὴν ἀγγελίαν ἰδοὺ καὶ ἓνας μισθῶς μετὰ γραμμμάτων τοῦ τε Σκυθάρχου καὶ ἐνὸς σουλτάνου δηλοποιούντων πῶς, μὲ τὸ νὰ ἐδιωρίσθη παρὰ τῆς κραταιᾶς βασιλείας δέκα χιλιάδες σκυθικὸν στράτευμα διὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰ μέρη τῆς Μιόνας, νὰ εἶναι εἰς εἰδῆσίν μας ὅπου νὰ προνοήσωμεν τὰ ἀναγκαῖα τῆς ὑποδοχῆς των· τὸ δὲ πέρασμα των πόθεν εἶναι νὰ ἀκολουθήσῃ, δὲν μᾶς τὸ σαφηνίζουσιν. Ὅθεν τὰ τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα συμβεβηκότα τί καρδίαν μᾶς κάμνουν νὰ ἔχωμεν, ἀφίνομεν νὰ τὸ στοχασθῇ ἡ ἄκρα αὐτῆς σύνεσις· μόνον τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ μεγάλου θεοῦ νὰ ἐλεήσῃ αὐτὸν τὸν πολυπλοῦς τρόπον, ὅτι τὰς ἐλπίδας μας πλέον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τὰς ἐσηκώσαμεν. Αἱ εὐχαὶ αὐτῆς εἴησαν ἡμῖν ἄρωγαί ἐν βίῳ παντί. Τῆς σῆς μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα καὶ ὅλως εἰς τὰς προσταγὰς αὐτῆς.

1715 ἀπριλίου 20.

Ἰω. Στέφανος Καντακουζηνὸς βοεβέδας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΘ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχῃ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης ἐν Χριστῷ μοι πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν θεοτίμητον μακαριότητα προσκυνῶ καὶ τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Χριστοῦ τοῦ θεοῦ, ὅπως διαφυλάττῃ αὐτὴν ἄνοσον, ἄτρωτον, ἄλυπον, ὑγιᾶ, καὶ μακρόβιον πρὸς σύστασιν καὶ καταρτισμὸν τοῦ χριστιανύμου πληρώματος.

Ἰερώτατον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον ἐξ οὗ τὴν ἀγαθὴν τῆς ὑγείαν, καὶ τὴν ἐξ Ἀδριανοῦ ἀφίξιν μαθὼν λίαν ἐχάρην. Ἐλαβον καὶ τὰ ἴσα τῶν γραμμάτων διὰ μέσου τοῦ κυρίτζη Δημητράσκου Βλαστοῦ. Ἄς μὴν ἀμφιβάλλῃ ἡ ὑμετέρα μακαριότης ὅτι γίνεται κάθε λογῆς ἐπιμέλεια διὰ τὴν σύστασίν τῆς. Τὰ δύο πράσινα γράμματα ἐγγερίσθησαν κατὰ τὰς ἐπιγραφάς τους. Ἐλπίζω εἰς τὸν πανάγαθον θεὸν ὅτι ὅλαι αἱ βραδουργίαι νὰ εἶναι εἰς μάτην, ἐπειδὴ καὶ οἱ αὐθένται δὲν κάμνουν κανένα πρᾶγμα χωρὶς ἐξέτασιν καὶ ἔρευναν· καὶ ἐρευνῶντες οἱ φίλοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θέλουν εἰπῇ ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Τὰ ὅσα γράφει ἡ ὑμετέρα μακαριότης, δύο καὶ τρεῖς φορές τὰ ἐδιάβασα· διὰ ὅλα θέλω ἐξετάσῃ καὶ θέλει γίνῃ ἡ προσήκουσα κυβέρνησις. Μὲ τὸν παρόντα δὲν ἠμπορῶ νὰ τὴν ἀποκριθῶ, κατόπιν ὅμως θέλει ἔχῃ εἰς πλάτος ἀπέκρισιν· τοῦτο μόνον βεβαιῶνω τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, ὅτι δὲν θέλει ἔχῃ κάμμιναν πείραξιν, καὶ ἃς μὴν ἐνοχλῇται ματαίως. Πολλὰ φρόνιμα κάμνει ἡ ὑμετέρα μακαριότης ὅπου πηγαίνει εἰς τὴν Πόλιν, ἐδῶ δὲν κάμνει χρεῖα νὰ στείλῃ κανένα. Ἄς ἔχω δὲ πάλιν τὴν τιμὴν τῶν ἱερῶν τῆς γραμμάτων μετὰ τῶν ἀγίων αὐτῆς εὐχῶν. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴσχον θεόθεν πάμπολλοι καὶ πνευτουγαῖς Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος διόλου εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1715 ἀπριλίου 21.

Κατὰ τὸν ὀρισμὸν στέλλω καὶ τὸ γράμμα τοῦ ἡγουμένου.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχῃ τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης ἐν Χριστῷ μοι πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα προσκυνῶ, καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν εὐλαβῶς ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ὅπως διαφυλάττω αὐτὴν ἄνοσον, ἄτρωτον, ἄλυπον, ὑγιαινόνσαν μετὰ μακροβιότητος.

Ἐσύντυχα εἰς πλάτος μὲ τὸν μεγάλον τεσκερεντζή, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσα ἐκ μέρους τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐκλαμπροτάτου αὐθέντου καὶ ἐκ μέρους μας· ὑπεσχέθη πῶς θέλει ἔχει τὴν ἐννοιαν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος. Ἐσύντυχα καὶ μὲ τὸν ἐνδοξότατον τζαούσμπασην· τὸν ἐπαρεκάλεσα καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐκλαμπροτάτου αὐθέντου· ὑπεσχέθη ἡ ἐνδοξότης του πῶς ἂν τύχῃ καὶ δώσῃ τινὰς κἀνένα ἀρτζιχάλι, θέλει τὸν ἀποβάλῃ ἡ ἐνδοξότης του. Ἐχει μεγάλην ἐξουσίαν εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ διδανίου, καὶ ἐπειδὴ ὑπεσχέθη ἔτσι, ἃς ἔχει καλὴν καρδίαν ἡ ὑμετέρα μακαριότης καὶ ἃς μὴν ἐννοιάζεται.

Ἐξέτασα διὰ τὸν Σταμάτην, καὶ δὲν ἠμπόρεσα νὰ μάθω ἂν εἶναι ἐδῶ· δὲν θέλει εἶναι, ἐπειδὴ καὶ μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν τὸ ἐξέτασα, καὶ ἂν ἦτον, ἤθελα κατὰλάβῃ· καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἐκ μέρους μου ἡ προσήκουσα ἐπιμέλεια δὲν θέλει λείψῃ, καὶ λογίζω ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ πῶς δὲν θέλει γίνῃ τίποτε. Ἄς ἔχω δὲ ἱερόν της γράμμα μετὰ τῶν ἀγίων της εὐχῶν, ὅπου νὰ δηλοποιῇ τὴν ἀγαθὴν της ὑγίαν· οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶσαν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1715 ἀπριλίου 25.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα γονυκλινῶς προσκυνῶ καὶ τὴν ἱεράν καὶ σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν πανευλαδῶς καὶ ταπεινοφρόνως ἀσπάζομαι, ἐκτενῶς δεόμενος τοῦ παναγίου θεοῦ ἵνα διατηροῇ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἄνωστον, εὖθυμον, ὑγιᾶ, καὶ εἰς τὸν ἀγιώτατον ἀποστολικὸν καὶ πατριαρχικὸν θρόνον εἰς πολλῶν ἐτῶν περιόδους.

Τὴν ἱεράν καὶ σεβασμίαν ἐπιστολὴν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἀσπάζομενος ἔλαβον προσκυνητικῶς καὶ ὑπὲρ τῆς ποθεινοτάτης καὶ ἐφετωτάτης

αὐτῆς ὑγιείας χάριτας εὐχαριστηρίους ἀνέπεμψα τῷ σῶζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν θεῷ. Εὐχαριστῶ τῇ ἀνυπερβλήτῳ αὐτῆς μεγαλοδωρίᾳ καὶ διὰ τὰς πατρικὰς εὐχὰς ἐποῦ πλουσίως ἐπιδαψιλεύεται, ὁμοίως καὶ διὰ τὰς φιλοστοργίας πλήρεις παραινέσεις. Καὶ ὅσον στοχάζομαι τὸν ἑαυτὸν μου, δέσποτα σεβασμιώτατε, παντάπασιν ἀνάξιον τοσούτων εὐεργεσιῶν, τοσοῦτον ὁμολογῶ ὅτι εἶμαι προθυμότερος εἰς τοὺς ὀρισμούς της, καὶ ὅλως ἐξηρητημένος τῶν πατρικῶν αὐτῆς νευμάτων. Ἀπεδέχθην μετὰ πάσης εὐλαθείας καὶ χαρᾶς καὶ τοὺς πέντε γεωγραφικοὺς πίνακας, καὶ τοὺς δώδεκα Αὐτοκράτορας, καὶ ὑπερευχαριστῶ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι καὶ κατὰ τὴν ἱερὰν καὶ πατρικὴν αὐτῆς προσταγὴν θέλει γίνεσθαι ἐκ μέρους ἡ προσήκουσα μελέτη καὶ ἀσκησις τῇ ἀρώγῃ τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν· παρακαλῶ δὲ καὶ νὰ μὲ ἀξιοῖ τῶν ἱερῶν καὶ σεβασμίων αὐτῆς γραμμάτων μετὰ καὶ τῶν ἁγίων καὶ θεοπειθῶν εὐχῶν, κοσμοῦσα τὸν εὐτελεῖ της δοῦλον καὶ μὲ τὰ ἱερά της προσταγμάτων. Τὰ δὲ ἔτη της ὑμετέρας μακαριότητος πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ, αἱ δὲ ἅγιοι καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἐν Χριστῷ υἱὸς καὶ δοῦλος.

1715 ἀπριλίου.

Σκαρλάτος Μαυροκορδάτος.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε καὶ σοφώτατε δέσποτα, τὴν σὴν μακαριότητα εὐλαδῶς προσκυνοῦντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν φιλοφρόνως ἀσπαζόμεθα.

Ἴδου τανῦν, δέσποτά μου, τὴν ἐξ ὕψους θείαν βοήθειαν ἐπικαλούμενοι κατὰ τὴν πατρικὴν αὐτῆς συμβουλὴν ὅτι ὅταν εἶναι νὰ ἐπανακάμψῃ ὁ ὑπέρτατος ἐπίτροπος ἐκ τῆς Πελοποννήσου νὰ φροντίσωμεν νὰ ἐξαποστείλωμεν εἰς δοῦλευσιν τῆς ὑψηλοτάτης Πόρτας ἄλλους ἄρχοντάς μας, καλῶς τε καὶ ἐπιστατικώτερον συνδιασχεψάμενοι μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς, ἀρμοδιώτερον ἐφάνη νὰ πεμφθῶσιν οἱ τιμιώτατοι ἄρχοντές μας, ὃ τε μέγας ποστέλνικος κυρίτζη Γρηγοράσκος ὁ καὶ σύγγαμβρός μας, καὶ ὁ μέγας στόλνικος κύρ Μπάμπουλος γυναικάδελφός μας· τοὺς ὁποίους

καθωδηγήσασμεν καὶ ἐπαρχήσασμεν τίνι τρόπῳ νὰ φερθῶσι, κατευοδούμενοι σὺν θεῷ αὐτέθι. Ὅμως δεδῶκαμεν αὐτοῖς καὶ ταύτην τὴν κυριωτέραν καὶ πρώτην ἐντολήν μας, ὅτι τὴν μακαριότητά της νὰ τὴν γνωρίζουσιν οὐ μόνον πνευματικὸν πατέρα καὶ δεσπότην των, ἀλλὰ ὡσάν καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους· καὶ τὰς συμβουλάς καὶ παραινέσεις της νὰ δέχωνται ὡς πνευματικὰς ὑφηγήσεις καὶ πατερικὰ ἐντάλματα. Καὶ πολλὰ τὴν παρακλοῦμεν οὐ μόνον φιλοφρόνως καθὼ τέκνα της πνευματικὰ νὰ τοὺς ἀποδεχθῇ δι' ἀγάπην μας, ἀλλὰ νὰ μὴ διαλείπῃ ἀπὸ λόγου των ἡ σοφωτάτη αὐτῆς συμβουλὴ καὶ ἐμφρονεστάτη καθοδηγία. Περὶ ὧν ἀπάντων μένομεν ὀφειλέται οὐ μόνον διὰ παντός νὰ τὴν εὐχαριστοῦμεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ πάσης προθυμίας καὶ ἐτοιμότητος νὰ δουλεύσωμεν εἰς ὅλα αὐτῆς τὰ πατρικὰ προστάγματα. Αἱ εὐχαὶ αὐτῆς εἶψαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα ὢλως εἰς τὰς προσταγὰς αὐτῆς ἐτοιμότητος.

1715 ὁκτωμβρίου 25.

Ἰω. Στέφανος Καντακουζηνὸς βοεβόδας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ μοι σεβασμιώτατε πάτερ, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα προσκυνῶ καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν εὐλαβῶς ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ ἐν σπηλαίῳ γεννηθέντος Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἐν ἄκρᾳ ὑγίειᾳ, εἰρηνικῇ καταστάσει καὶ εὐτυχίᾳ εἰς ἔτη πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ μετὰ καὶ πάντων τῶν λοιπῶν καταθυμίων.

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον ἐξ οὗ τὴν καλὴν τῆς ὑγείαν μαθὼν ἐχάρην. Ἐγνων δὲ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γεγραμμένα. Ἐμεσολάβησεν ὀλίγη ἄργητα εἰς τὸ νὰ τὴν ἀποκριθῶ, μὲ τὸ νὰ ἐπρόσμενον νὰ λάβω τὸ φερμάνι, ὁποῦ ὑπεσχέθη νὰ κάμῃ ὁ Τζιλιγγαρζαδὲς, ἀπὸ τὸν ἑσπῆον ἀκόμη κάμμία ἐκβασίς τοῦ πράγματος δὲν ἔγινε· μόνον

δλοῦπόσχεται λέγοντας σήμερον αὔριον νὰ τὸ πάρῃ· καὶ ἂν γίνη, εἶναι πολλὰ καλὰ, καὶ τὸ στέλνομεν τὴν μακαριότητά της.

Αὐτὸ ὅπου ἡ ὑμετέρα μακαριότης προβάλλουσα τὴν ψυχρότητα καὶ τὴν θριμύτητα τοῦ χειμῶνος ἀναβάλλει τὸν καιρὸν διατρίβουσα ἐδῶ κοντὰ, πολλὰ καλὰ κάμνει.

Τὸ φερμάνι ὅπου εἶναι νὰ γίνη διὰ νὰ πηγαίῃ εἰς τὴν Ῥούμελην, σήμερον ἡ αὔριον πείρνοντάς το τὸ στέλνομεν αὐτὲς τὲς ἡμέρες, πέμποντας ἀκόμη μαζί με αὐτὸ καὶ τὸν γασσακτῆζην, διότι ὁ γενιτζαρχασὴ χωρὶς φερμάνι δὲν ἐδγάνει νὰ στείλῃ γενιτζαρχὴν ἔξω.

Προσέτι, ἐπειδὴ καὶ ἀρρήτοις λόγοις τῆς θείας προνοίας ὁ ὑψηλότατος αὐθέντης καὶ ἡμέτερος ἀδελφὸς προεβιδάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Οὐγγροβλαχίας, δὲν ἔλειψα νὰ τὸ εἰδοποιήσω τῇ ὑμέτερᾳ μακαριότητι ὡς πρὸς ἡμέτερον ἐν Χριστῷ πατέρα, καὶ νὰ τῆς δώσω ἀφορμὴν νὰ συγχαίρηται με τοῦ λόγου μας εἰς τὸν προβιδασμὸν τοῦ ὑψηλοτάτου αὐθέντου. Εἰς δὲ τὸν θρόνον τῆς Μολδαβίας προεβιδάσθη ὁ Μιχαήλ βέδας· τοῦτο πολλὰ τὸ ἐχάρημεν, μακαριώτατε δέσποτα, διότι ὁ Μιχαήλ βέδας εἰρηνεύει καὶ περνοῦμεν ἡσύχως· ἔτι φαίνεται νὰ ἔχῃ ἀγάπην πρὸς ἡμᾶς καὶ νὰ φυλάττεται μεταξὺ μας φιλία, διὰ τὸ ὅποτον ἄμετρον χαρὰν ἐλάβομεν, καὶ θαρρῶ με τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ νὰ περάσωμεν καλὰ. Ἡ μετὰθεσις τοῦ ὑψηλοτάτου αὐθέντου με τὸ νὰ ἐσυνέβη καὶ τὴν ἡμέραν Χριστοῦ γεννήσεως ἐλάβομεν διπλὴν τὴν χαρὰν. Ἄς ἔχωμεν δὲ πάλιν καὶ τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμάτων, ὃ δὲ πανάγαθος θεὸς νὰ ἀξιῶσῃ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ ἐορτάσῃ τὰς παρούσας ἐορτασίμους τῶν ἡμερῶν μετὰ δόξης καὶ εὐθυμίας εἰς ἔτη ἀάπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1715 δεκεμβρίου 27.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

Ἰερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης πάτερ σεβασμώτατε, τὴν θεοπρό-
βλητον αὐτῆς μακαριότητα προσκυνοῦντες τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιὰν εὐλα-
δῶς ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι κυρίου τοῦ θεοῦ ἵνα διέπῃ αὐτὴν διὰ παντὸς
ὕψαινονσαν.

Τὸ πανσεδάσμιον γράμμα της ἀσμένως ἐλάβαμεν δεξάμενοι τὰς δαψι-
λεῖς εὐχὰς καὶ εὐλογίας της, αἵτινες εἶησαν ἡμῖν φυλακτήριον ἐν βίῳ
παντί. Τὴν ἐφετὴν ἡμῖν ἀγαθὴν ὑγίαν της ἀναμαθόντες, ἐδοξάσαμεν
μεγάλως τὸν κύριον· τὴν ὁποῖαν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ της τὴν χαρὴν ὁ
πανάγαθος θεὸς συνεχῇ καὶ ἀδιάκοπον.

Εὐχαριστῶ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὁποῦ ἔγραψε καὶ συγχαίρει διὰ
τὴν νέαν ἡμῶν αὐθεντίαν ταύτην, περὶ οὗ καθὼς ὀρῖζει γινώσκωμεν χωρὶς
πινος ἀμφιβολίας, καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἐχάρη ἡ αὐτοῦ μακαριότης, ὡς
καλοθελήτης πνευματικὸς ἡμῶν πατήρ, καὶ ἐραστής της εὐτυχίας μας.
Τὸ πῶς δὲ καὶ ἡμεῖς ἀξιοπρεπῶς τὴν εὐλαβούμεθα καὶ τὴν ἀγαποῦμεν ὡς
ἀγάπης ἄξιον, εἴμεθα πεπληροφορημένοι πῶς τὸ γινώσκει ἀδιτάκτως.

Μᾶς ἔτυχε λοιπὸν πάλιν ὁ κληρὸς εἰς τὴν αὐθεντίαν της Μολδοβλα-
χίας, διότι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο τῆς θείας προνοίας· της ὁποίας τζάρας
ἡ κατάστασις καὶ ἡ ἀδυναμία εἶναι γνωστὴ εἰς τὴν μακαριότητά της, καὶ
δύσκολος φαίνεται νὰ γένη ἡ κυβέρνησις τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν ἐπιχει-
μένων ἡμῖν βαρέων· μόνον ἡ ἐξ ὕψους θεία δύναμις, εἰς ἣν ἐλπίζομεν,
νὰ μᾶς ἀξιώσῃ δι' εὐχῶν της σῆς μακαριότητος εἰς τὰς εὐημερημένas
ἡμέρας τῶν πολυχρονημένων αὐθεντῶν μας ἐξουσιαστῶν νὰ ἡμπορέσω-
μεν νὰ κάμωμεν πᾶσαν εὐάρεστον κυβέρνησιν. Ἡ δυνατὴ δὲ ἡμῶν βοή-
θεια πρὸς τὸν ἅγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον καὶ πρὸς τὰ εἰς τὴν τζάραν μας
ἱερὰ καὶ σεβάσμια αὐτοῦ μοναστήρια δὲν θέλει λείψῃ καθὼς καὶ δὲν
ἔλειψεν εἰς τὰς προτέρας ἡμῶν αὐθεντίας.

Ταῦτα μὲν κατὰ τὸ παρὸν, καὶ τὴν παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν τὰς
ἀγίας εὐχὰς καὶ εὐλογίας της· αὐτὸς δὲ ὁ τῶν ὅλων θεὸς διατηροῖ αὐ-
τὴν ἐρρωμένην, πανευφρόσυνον, ἀνωτέραν πάσης ἐπηρείας εἰς ἔτη παν-
ευτυχῇ καὶ ἀάπολλα. Τῆς ὑμετέρας θεοπροβλήτου μακαριότητος κατὰ
πνεῦμα υἱὸς καὶ εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1716 ἰανουαρίου 7.

Ἰω. Μιχαήλ βοεβόδας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης ἐν Χριστῷ μοι σεβασμιώτατε πάτερ, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα προσκυνῶ καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν εὐλαδῶς ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ, ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνωσον, ἄτρωτον, ἄλυπον, ὑγιᾶ, μακρόβιον καὶ παντὸς ἀνιάρου ἀμέτοχον.

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον καὶ διὰ τὴν ὑγιείαν τῆς ἐσχάτης ἐγγνων δὲ καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα. Συγχαίρεται ἡ μακαριότης αὐτῆς εἰς τὸν θεῖον ἐλέει προδιδοσμένον τοῦ ἡμετέρου ἀδελφοῦ· εἰς τοῦτο δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι χαίρεται καὶ ἀγαπᾷ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ὁπιτίου μας, φερόμενος πρὸς ἡμᾶς δίκην πατρὸς φιλοστόργου, καὶ εὐχαριστῶ τὴν μακαριότητά της.

Ὡς ἐρίζει, ἀνέγγων καὶ τὰ ἐν τῷ πιττακίῳ δις καὶ τρίς, ἐκατάλαβα καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα· ἐσυμβουλευθήκα καὶ μὲ τὸν Ἐσάδ ἐφέντην, καὶ ἡῦρομεν εὐλογον τῶρα νάποδημήσῃ εἰς τὰ μέρη τῆς Ρούμελης, καὶ νὰ διατρίψῃ εἰς τὰ ἐκεῖσε πεντέξι μῆνες, καὶ μετέπειτα ἐκεῖθεν νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἀνατολὴν διὰ τὰ Ἱεροσόλυμα· καὶ, ἂν ἐρίσῃ, πηγαίνει εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ· εἰ δὲ ἀργοπορεῖ ἱκανὸν καιρὸν καὶ εἰς τὰ μέρη τῆς ἀνατολῆς, ἂν πηγαίῃ εἰς τὸν Μωρέαν, ὕστερον μὲ δυσκολίαν ἐβγαίνει ἀπὸ ἐκεῖ· μόνον, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, ὅς διατρίψῃ ἱκανὸν καιρὸν εἰς τὴν Ρούμελην, καὶ ἐκεῖθεν μισεύγει εἰς τὴν ἀνατολὴν διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ. Τὸ φερμάνι διὰ νὰ πηγαίῃ εἰς τὴν Ρούμελην ἐγένεν πρὸ τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ ἀνθρώπου τῆς κῦρ Ἀνανίου· δὲν ἐστάλθη ὅμως μὲ τὸ νὰ ἔχωμεν φροντίδα νὰ γένῃ προμήθεια διὰ τὸν γιασακτζὴν καὶ ἔτσι νὰ σταλθῇ μαζί. Τώρα δὲ ἰδοὺ ποῦ στέλλομεν τὸ ῥηθὲν φερμάνι, στέλνεται ἀκόμη καὶ ὁ γενίτζαρης. Ὁ Τζιλιγγαρζαδὲς οὔτε ἔκαμε κανένα ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου τὴν ἔταξεν, οὔτε εἶναι ἐλπίς διὰ νὰ γίνῃ ἐκ μέρους του τίποτε· ἐπειδὴ καὶ δὲν φαίνεται κανένα σημάδι νὰ κατορθωθῇ τίποτε ἀπὸ λόγου του· αὐτὸς εἶναι καθὼς τῆς τὸ προείπον.

Διὰ τὸν Στεφάν βόδα τί ἐγένεν, ἀκόμη δὲν ἔχομεν καμίαν εἴδησιν· τὸ φερμάνι ὅμως ὅπου ἐστάλθη ἔγραφεν αὐτὸς μόνος νὰ ἔλθῃ· διὰ τὸν

πατέρα του δὲν ἔγραφε τίποτες, καὶ κατόπι τὸ τί θέλει ἀκολουθήσῃ δὲν τὸ ἡξεύρομεν· ὅ τι ὅμως καὶ ἂν συνέβῃ, θέλομεν τὸ δηλοποιήσῃ εἰς τὴν μακαριότητά της. Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ἔρισμούς.

1716 Ἰανουαρίου 14.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, Θεοσεβέστατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαδῶς προσκυνῶ καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνοσον, ἄτρωτον, ἄλυπον, ὑγιᾶ, μακρόβιον καὶ παντὸς ἀνιάρου ἀμέτοχον.

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον ἐξ οὗ τὴν καλὴν τῆς ὑγίαιαν μαθὼν ἐχάρην· ἔγνων καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γεγραμμένα. Σημειοὶ ἡ ὑμετέρα μακαριότης πῶς ἔχει γινώσκον τὸν καπετὰν παῖδαν, τὸ ὅποιον πολλὰ τὸ ἐχάρην, καὶ ἔγινε καλὰ ὅπου ἔγινε γνωστὸν καὶ εἰς τοῦ λόγου μου. Ἐπὶ γράφει πῶς ἀνταμώθη ἀπὸ τὸν Ἀράπην, ὁ ὅποιος μὲ χαιρετᾷ· ἂν τὸν ἀνταμώσῃ πάλιν ἡ μακαριότης αὐτῆς, ἃς τὸν προσκυνήσῃ ἐκ μέρους μου.

Τὴν 26 τοῦ παρόντος Ἰανουαρίου ἦλθον γράμματα ἀπὸ τὸν ἐκκλημπρότατον αὐθέντην καὶ ἀδελφόν μου· ἔγραψε καὶ πρὸς τὴν μακαριότητά της ἓνα γράμμα, τὸ ὅποιον ἰδοὺ ὅπου στέλνεται.

Ὁ Στεφάν βόδας ἔρχεται ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα του· ἐπλησίασαν καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας φθάνουσιν.

Ἡ κατάστασις τοῦ πατριάρχου εἶναι πολλὰ ἀχαμνά. Ὁ κυρίτζη Μανολάκης εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς φύλαξιν, καὶ ὁ Θεὸς νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Σήμερον ἤκουσα διὰ τοὺς Ῥωμαιοὺς Μωραίτας, τὸ ὅποιον λογιᾶζω νὰ τὸ ἤκουσε καὶ ἡ μακαριότης της, ὅτι πηγαίνοντες τάχα νὰ περάσουν εἰς

τὰ Καστέλλα, δὲν τοὺς ἄφησαν λέγοντές τους ὅτι προσταγὴ ἔγινε διὰ τοὺς Τούρκους καὶ πηγαίνουν εἰς τὸν Μωρέαν καὶ ὄχι διὰ τοὺς Ῥωμαίους, ἐσεῖς μὲ τίνας ὀρισμὸν ἐβγαίνετε; καὶ ἔτῃ τοὺς ἐγύρισαν ὀπίσω. Ἀπὸ τὸ ὁποῖον τοῦτο συνάγεται νὰ μὴν εἶναι τίποτες διὰ τοὺς Ῥωμαίους. Ὁ καιρὸς ὅμως θέλει τὸ φανερώσῃ πλατύτερον.

Εἶπα τῷ ὑμετέρῳ καθηγουμένῳ νὰ δώσῃ τῷ κάλφᾳ 40 γρόσια διὰ νὰ εἶναι εὐχαριστημένος, ἐπειδὴ καὶ τώρα ὁ καιρὸς εἶναι συγχυσμένος, καὶ κοιτάζονται τὰ μπεράτια τῶν καλογήρων εἰς τὸν τευτερδαρεφέντην· διὰ τοῦτο εἶπα νὰ δοθῶν τῷ κάλφᾳ σαράντα γρόσια διὰ νὰ εἶναι εὐχαριστημένος, καὶ ἀκόμη δὲν τὸν ἐδόθησαν· σήμερον αὔριον θέλουν τῷ δοθῇ. Εἰς κάθε ὑπόθεσίν της γίνεται ἐπιμέλεια.

Ἄς ἔχω πάλιν καὶ τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμάτων μετὰ τῶν ἀγίων της εὐχῶν· οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπαν πολλοὶ καὶ πανευχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1716 ἰανουαρίου 29.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης ἐν Χριστῷ μοι πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα προσκυνῶ, καὶ τὴν ἱεράν αὐτῆς δεξιάν εὐλαδῶς ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνσον, ἄτρωτον, ἄλυπον, ὑγιᾶ, μακρόβιον καὶ παντὸς ἀνιανοῦ ἀμέτοχον.

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβον, ἐξ οὗ τὴν καλὴν της ὑγιείαν μαθὼν ἐχάρην. Ἐγὼν καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα· ἐκατάλαβον καὶ τὸν εἰς τὴν Αἴνον πηγαιμὸν της· πολλὰ καλὰ κάμνει ἡ ὑμετέρα μακαριότης ὅπου κάμνει τοιαύτην διατριβήν. Ἄς ἔχω δὲ πάλιν τὴν τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμάτων ὅπου νὰ μὲ φανερόνῃ τὴν ἀγαθὴν της ὑγιείαν μετὰ καὶ εἴ τινας ἄλλου χρειώδους. Οἱ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότη-

τος εἶσαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ πανευτυχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1716 μαρτίου 14.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης ἐν Χριστῷ μοι σεβασμιώτατε πάτερ, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα προσκυνῶ, καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν εὐλαδῶς ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως σέποι καὶ διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνοσον, ἄτρωτον, ἄλυπον, ὑγιᾶ, μακρόβιον καὶ παντὸς ἀνιάρου ἀμέτοχον.

Χάριτι θεῆα, τῇ πέμπτῃ τοῦ νῦν τρέχοντος μαΐου ἤλθομεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ὑγίεις. Ἀξιόλογόν τι κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἔχω νὰ τὴν σημειώσω. Ὁ κύρ Ἀνανίας ἄνθρωπός της εὐρίσκεται ἐδῶ πέρα. Τὸν καινούργιον πρίσκοπον καλφασή, καθὼς προλαβόντως τὴν ἔγραψα, τὸν ἐσύντυχα τὰ ἀνήκοντα διὰ τὴν μακαριότητά της καὶ ἃς μὴν ἔχῃ ἔγνοιαν. Ἄς ἔχω δὲ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος δηλωτικὸν τῆς ἀγαθῆς καὶ ἐφετῆς μοι ὑγείας· ἥς τὰ ἔτη εἶσαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1716 μαΐου 6, ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως.

Καὶ τὸν παναγιώτατον ἐσύντυχα πολλὰ διὰ τὴν μακαριότητά της, καὶ μὲ φαίνεται νὰ εἶναι φίλος τῆς μακαριότητός της, καὶ νὰ ἀκούῃ καὶ λόγον. Ὁ κύρ Σωτήρης, προγονὸς τοῦ Καραμπόυζα, εἶναι καπικεχαγιάς τοῦ παναγιωτάτου· φαίνεται καὶ αὐτὸς νὰ ἀκούῃ συμβουλήν καὶ λόγον· ἂν ᾔθελε τὸν γράψῃ ἡ μακαριότης αὐτῆς κἀνένα γράμμα διὰ νὰ εὐρίσκηται εἰς τὴν δούλευσίν της, δὲν μὲ φαίνεται νὰ εἶναι περιττόν.

Υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης ἐν Χριστῷ μοι πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν σεβασμιωτάτην μακαριότητα προσκυνῶ καὶ τὴν ἱεράν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ ὅπως σκέποι καὶ διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνοσον, ἄτρωτον, ἄλυπον, ὑγιᾶ, μακρόδιον καὶ παντὸς ἀνιανοῦ ἀμέτοχον.

Πρὸ πολλοῦ γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος δὲν ἔλαβον καὶ θαυμάζομαι. Ἡμεῖς μὲ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τῶν μακαρίων καὶ θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν ὑγιαίνομεν μέχρι τοῦ νῦν. Κάνένα ἀξιόλογον δὲν ἔχω νὰ τὴν σημειώσω. Ἐχθὲς τῇ 4 τοῦ παρόντος ἰουνίου ἐκινήσαμεν ἀπὸ τὴν Φιλιππούπολιν καὶ πηγαίνομεν. Ὁ ἅγιος θεὸς νὰ εὐδοκήσῃ τὸ καλὸν καὶ ὠφέλιμον τῆς κραταιᾶς βασιλείας, ὅπου νὰ ἔχουν καὶ οἱ χριστιανοὶ τὸ σκέπος καὶ ἄνεσιν. Ἄν ἤθελε μὲ γράψῃ ὅπου νὰ λάβω τώρα γράμμα τῆς, πολλὰ ἤθελα τὸ χαρῇ, διότι ἀγαπῶ νὰ μαθάνω τὴν καλὴν καὶ ἐφετὴν μοι ὑγιείαν τῆς· οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλοι καὶ πανευχεῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1716 ἰουνίου 5.

Τὰ τῆς μακαριότητός τῆς ἀπὸ ἐδῶ τρέχουν ὅλα καλὰ καὶ ἔχω πάλιν τὴν ἐννοίαν.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ μοι πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα προσκυνῶ καὶ τὴν ἱεράν αὐτῆς δεξιὰν εὐλαβῶς

ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ, ὅπως σκέπει καὶ διαφυλάττοι αὐτὴν ἄνοσον, ἄλυπον, ἄτρωτον, ὑγιᾶ, μακρόβιον καὶ παντὶς ἀνιάρου ἀμέτοχον.

Τῇ ἐβδόμῃ τοῦ παρόντος αὐγούστου ἦλθεν ὁ χασανατάρης τοῦ μικροῦ ἱμροχόρη καὶ ἔφερεν εἰδῆσιν τῷ Χαλίλ πασᾶ πῶς τὸν ἔρχεται ἡ βοῦλλα μὲ τὸν μικρὸν ἱμροχόρη (Χαλίλ πασᾶ λέγω ἐκεῖνον ὅπου ἦτον μπισταντζήμπασης εἰς τὴν Πόλιν, ὅταν ἦτον ἐκεῖ ἡ μακαριότης αὐτῆς)· καὶ τῇ 8 τοῦ αὐτοῦ ἔστειλεν ὁ Χαλίλ πασᾶς τὸν κεχχιγιᾶν του καὶ ὅλον τὸ ταχίμι εἰς προῦπάντησιν τοῦ μικροῦ ἱμροχόρη· ὁ ὁποῖος ἦλθε μὲ ἀλλάγι, καὶ ἐνεχείρισε τὴν βοῦλλαν τῷ Χαλίλ πασᾶ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἄνθρωπος πολλὰ καλὸς καὶ παλαιὸς μου αὐθέντης, εἰς τοῦ ὁποῖου τὸν καιρὸν ἐλπίζομεν νὰ ἰδῶμεν ἔλεος. Ἄς εἶναι δεδοξασμένον τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ὅπου ἐπετράπη ἡ ἐξουσία εἰς τοιοῦτον καλὸν ἄνθρωπον. Ἄς εἶναι βεβαία ἡ μακαριότης αὐτῆς, ὅτι δὲν λείπω ὅπου νὰ προθυμεῖμαι καὶ φέρωμαι ἐπιμελῶς εἰς τὰ συντείνοντα αὐτῇ τε καὶ τῷ παναγίῳ Τάφῳ. Ἐλπίζω νὰ ἀνταμωθῶμεν μὲ τὴν μακαριότητά της εἰς Ἀδριανούπολιν, διότι ἡμεῖς πηγαίνομεν ὀγρήγορα. Ὁ κυρίτζη Σωτήρης καὶ κεχαγιᾶς τοῦ παναγιωτάτου εὐρίσκεται εἰς τὴν δούλευσίν της. Ἄς ἔχω δὲ τὴν τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμάτων καὶ προσταγμάτων μετὰ τῶν ἁγίων της εὐχῶν. Τὰ δὲ ἔτι της ὑμετέρας μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1716 αὐγούστου 10, ἀπὸ Πελιγράδι.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ σεβασμιώτατέ μοι αὐθέντα, τὴν σεβασμίαν ἐπιστολὴν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἔλαβα μετὰ καὶ τῶν μακαρίων αὐτῆς εὐχῶν· ἐκ τῆς ὁποίας τὴν ὑγείαν της μαθὼν τὸν θεὸν ἐδόξασα. Εἶδα καὶ ὅ τι εἰς αὐτὴν μὲ ἐπρόσταζε. Λοιπὸν, κατὰ τὴν προσταγὴν της,

ἰδοὺ ὁποῦ στέλλω τὸ μπουγιουρδὶ ὁποῦ ζητᾷ ἡ ὑμετέρα μακαριότης ἀπὸ τὸν ὑψηλότετον καὶ πολυχρόνιον αὐθέντην μου τὸν καπετὰν πασᾶ, ὁ ὁποῖος καὶ ἀκριβᾶ τὴν χαιρετᾷ. Παρακαλῶ ὅμως νὰ ἔχω συγγνώμην διὰ τὴν ἄργητα ὁποῦ ἠκολούθησε ἐν τῷ μεταξῷ, καὶ πάλιν νὰ μὲ προστάζῃ ὡς δοῦλον τῆς εἰς ὃ τι ἡμπορῶ νὰ τὴν δουλεύσω, διατὶ τὸ γνωρίζω διὰ τιμὴν. Ὁ πανιερώτατος καὶ λογιώτατος ἅγιος Ἄρτης εὐλαβῶς τὴν προσκυνᾷ καὶ ἀσπάζεται τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιάν, καὶ παρακαλεῖ νὰ τὸν ἀγαπᾷτε καὶ νὰ ἔχη τὸ σκέπο σας. Τὸ ὅμοιον παρακαλῶ καὶ ἐγώ· αἱ δὲ ἅγιάι τῆς εὐχαὶ ἔστωσαν μετ' ἐμοῦ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος δοῦλος.

Κωνσταντινούπολις, 1717 ἰανουαρίου 7.

Κωνσταντῖνος Βεντούρας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρύσανθε, σεβασμιώτατέ μοι πάτερ καὶ δέσποτα, τὴν ὑμετέραν θεοκόσμητον μακαριότητα πανευλαβῶς προσκυνῶ, τὴν παναγίαν αὐτῆς δεξιάν ἀσπαζόμενος. Ἐν-αγχος ἐδεξάμην προσκυνητῶς, θειότατε δέσποτα, τὰς σεβασμίας μοι συλλαβάς τῆς ὑμετέρας μακαριότητος. Ἐγνων εἰλικρινῶς ἐξ αὐτῶν τὰ πολλήν μοι τὴν ἡδονὴν προξενοῦντα, τὴν τε ὑγείαν δηλαδὴ τοῦ κεχαριτωμένου καὶ θεοσώστου σας τκήνους, καὶ τὴν τῆς ἱερᾶς σας ψυχῆς γαληνιάν κατὰστασιν, καὶ πρὸς τούτοις τὴν πατρικὴν στοργὴν ὁποῦ ἔχετε εἰς ἐμὲ τὸν προθυμότετόν σας δουλευτὴν, τὸ ὅποῖον τὸ λογιάζω κεφάλαιον εὐτυχίας ἀπάσης, ἐπειδὴ καὶ ἔχει τὴν δύναμιν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς οὐρανούς νὰ συσταίνῃ τὸν ἄνθρωπον, καὶ διὰ τοῦτο εἶμαι διηνεκῆς ὀφειλέτης εἰς τὸ νὰ ἐξυπηρετῶ, ὅση δύναμις, μὲ κάθε μου προθυμίαν τοῖς παρὰ τῶν ἁγίων σας χειλέων προσταττομένοις μοι. Εὐχαριστῶ πρὸς τούτοις τῇ σεβασμιωτάτῃ σας κορυφῇ διὰ τὴν ἀληθεστάτην ἀγάπην ὁποῦ ἔχετε εἰς τὸν πανιερώτατον δεσπότην ἅγιον Ἄρτης, καὶ μάλιστα ὁποῦ,

καθώς ὀρίζετε, προσθήκην ἔλαβε δι' ἐμὲ ἡ χριστομίμητός σας ἀγάπησις. Εἰς ἐκεῖνο ὅπου μὲ προστάζετε διὰ τὸν ὑψηλότετον αὐθέντην μου καπετάν πασᾶ, εἶμαι διόλου πρόθυμος νὰ σᾶς δουλεύσω. Ὁ Ἀπτουλκαντήρ ἐφέντης δὲν ἦλθεν ἀκόμη, καθὼς φαίνεται, ἐπειδὴ καὶ δὲν τὸν εἶδομεν ὅλως. Παρακαλῶ καὶ προσκυνῶ τὴν μακαριότητά σας νὰ μὲ ἀξιῶσῃ καὶ πάλιν τῶν ἱερῶν αὐτῆς συλλαβῶν, εἰδοποιουμένων μὲ τὰς ἀγίας καὶ θεοπροσδέκτους αὐτῆς εὐχὰς τε καὶ εὐλογίας, αἵτινες εἴησάν μοι διὰ παντός ἀρωγαὶ καὶ ποδηγέτιδες ἐν βίῳ παντί· ἀμήν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος δοῦλος.

1717 ἰανουαρίου 22.

Κωνσταντῖνος Βεντούρας.

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΠΡΑΚΛΕΙΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ 24 τοῦ παρόντος ἔγραψα πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα προσκυνητικῶς καὶ ἐφανέρωσα τὴν τε ἀποβίωσιν τοῦ μακαρίτου μεγάλου χαρτοφύλακος, καὶ τὴν συμπεράνσιν τὴν πρὸς τὸ ἅγιον φῶτισμα τοῦ βρέφους· ὅμως ὑπερίσχυσαν τὰ μυθώδη τῶν γραϊδίων λόγια, ὅτι δηλαδὴ, ἐὰν μὴ βαπτισθῇ τὸ βρέφος πρότερον, ὁ νεκρὸς οὐ δύναται ἐξελεθεῖν τῆς οἰκίας. Καί, διὰ τοῦτο, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μετὰ τὸ ἐσπερινὸν γέγονε τὰ τοῦ μυστηρίου κατὰ τὴν θείαν ὑμῶν κέλευσιν. Συνέβη δὲ καὶ τοῦτο ἐν τῷ βαπτίζεσθαι ὅτι ἡ μήτηρ τὸ αὐτὸ ἐζήτησεν ἔνομα, ὅποιον ἡ σὴ μακαριότης θεόθεν ἐμπνευσθεῖσα προσέταξεν. Ἐτυχε δὲ καὶ ἡ αἰτία τοῦ λειψάνου τοῦ μακαρίτου καὶ ἦν ἔμπλεος ἡ οἰκία τῇ αὐτῇ ὥρᾳ τῆς ἱερᾶς βαπτίσεως, ὥστε γεγονέναι πλείστους τοὺς μάρτυρας τοῦ βαπτιζομένου. Καὶ δὴ δι' εὐχῶν ὑμετέρων ἐβαπτίσθη καὶ ἐμυρώθη τότε· καὶ, σήμερον τῇ πέμπτῃ 31 ἰανουαρίου, ἀπελούσθη παρ' ἐμοὶ κατὰ τὸ σύνθηδες. Ὁ δὲ πατήρ τῶν φώτων δῶν αὐτῷ ζωὴν, ὑγίειαν καὶ μακροβιότητα, καὶ τέλος τὴν τῶν αἰώνων ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν.

Διὰ τὸν Κωνσταντῖνον εἶχα σᾶς γράψῃ τότε, καί, ἂν εἶναι ὀρισμός της, νὰ μὴν ἀποτύχη· εἰς μεγάλην ἀνάγκην εὐρίσκεται τὸ σπῆνι τους· μάλιστα

ἔφθασαν τὰ πρὸς τὴν ταφὴν τοῦ μακαρίτου · ὅλα 115 γρόσια τοῦ εὐρέ-
 θησαν. Ὁ θεὸς δι' εὐχῶν τῆς νᾶ τοὺς κυβερνήσῃ. Ταῦτα μὲν · αἱ δὲ θεο-
 πειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ εἶησαν μετ' ἐμοῦ. Εἰς τοὺς ὀρισμοὺς τῆς σῆς μάκα-
 ριότητος.

1717 ἰανουαρίου 31.

Καλλίνικος.

116

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡᾶ

Μακαριώτατε, σφώτατε καὶ σεβασμιώτατέ μοι πάτερ καὶ δέσποτα,
 προσκυνῶ πανευλαδῶς τὴν μακαρίαν σας κορυφὴν, τὴν ἱερὰν ὑμῶν δεξιὰν
 ἀσπαζόμενος.

Μὲ ὅλον ὁποῦ παρὰ πόδας ἀπήντησα εἰς τὴν προπεμφθεῖσάν μοι παρὰ
 τῆς ὑμετέρας μακαριότητος σεβασμίαν ἐπιστολήν, προῦλαβον ὅμως καὶ
 αἱ δεύτεραι ἤδη τῆς θειοτάτης σας ψυχῆς συλλαβάς, μεστὰς μὲν προη-
 γουμένως τῶν ἁγίων σας εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν, συντροφιασμένας δὲ πρὸς
 ταύταις καὶ μὲ τὸ τῆς πατρικῆς καὶ δεσποτικῆς σας ἀγάπης λουτροπο-
 κάμισον. Ἐγὼ, δέσποτά μου μακαριώτατε, εἶμαι ἐκ περιουσίας ἄρκετὸς
 εἰς τὰς μακαρίας σας εὐχὰς καὶ εὐλογίας, διὰ τὲς ὅποτες ἔχω χρέος
 ἀπαραίτητον νὰ εὐρίσκωμαι πρόθυμος δουλευτῆς, ὅση δύναμις, εἰς τὰς
 ἁγίας σας ἐπιταγὰς, μὲ ὅλον ὁποῦ δὲν θέλω ἡμπορέσῃ νὰ κατορθώσω
 οὔτε τὸ πολλοσστημόριον τῆς πνευματικῆς σας ταύτης χάριτος, ἀμὴ τί
 ἔκαμνε χρεῖα καὶ τὸ δῶρον τὸ αἰσθητόν ; πλὴν ἐνοῶ ἐκεῖνο ὁποῦ ἡ σοφω-
 τάτη σας κορυφή μοι ἠνίξατο, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ ἐπάγγελμα τῶν ἱερῶν
 ποιμένων τὸ νὰ περισκέπωσι τοὺς ἐντακέντας τῷ τῆς ἀμαρτίας φλογμῷ,
 ὅ, τι λογῆς περιτέλλει τοὺς τοῦ βλανείου ἐξερχομένους αὐτὸ τὸ λου-
 τροποκάμισον · καὶ λοιπὸν εὐχαριστῶ καὶ προσκυνῶ τῇ φιλοστοργιοτάτῃ
 σας κορυφῇ. Παρακαλῶ νὰ ἀξιούμαι συνεχῶς τῶν δηλωτικῶν τῆς τε
 ἐφετῆς μοι ὑγείας σας καὶ τῶν ὧν ἤθελε δεσποτικῶς ἐπιτάξῃ μοι. Ἐμοὶ
 δὲ αἱ μακάριοι καὶ θεοπειθεῖς σας εὐχαὶ εἶησαν φυλακτήριον ἐν βίῳ
 παντί· ἀμήν. Ὁ πανιερώτατος καὶ ἀγαπητός μας ἅγιος Ἄρτης εὐλαδῶς

προσκυνεῖ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος δοῦλος.

1717 φεβρουαρίου 1.

Κωνσταντῖνος Βεντούρας.

Τὸ μακάριον αὐτῆς γράμμα προσκυντηῶς ἐδέχθην καὶ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς καὶ ἐφετὴν ὑγίειαν πληροφορηθεῖσα ὑπερεχάρην· ἐγνων καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἐξῆς γεγραμμένα, καὶ πρῶτον διὰ τὴν χαρὰν ὅπου ἔλαβε μαθούσα τὴν πρὸς τὰ ἴδια ἡμῶν ἀφιξιν καὶ τὴν τῶν οἰκείων ἀπόλαυσιν, καὶ τὴν εὐχαριστοῦμεν... Λυποῦμαι ὅμως, δέσποτα μακαριώτατε, καὶ κατὰ τήκομαι τὴν καρδίαν ὡς μόνῃ τῇ φήμῃ εὐτυχοῦσα, τῇ δὲ ἀληθείᾳ πόρρω που τῆς εὐτυχίας ἀφισταμένη· τὴν αἰτίαν ὡς οὖσαν φανεράν δὲν τὴν σιμειύνω, γινώσκουσα καλῶς ὅτι δὲν τὴν λανθάνει.

Πρὸς τοῦτοις μᾶς σημειοῖ ὅτι πρέπει κατὰ τὴν ἀγάπην, σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν ὅπου ὁ ὑψηλότετος αὐθέντης ἐδειξε πρὸς ἡμᾶς, τῆς τε ὑπερ-ορίου ἐκείνης καὶ πολυστενάρτου ἐξορίας ἐλευθερώσας ἡμᾶς καὶ τῆς πολυποθήτου ἀξιώσας πατρίδος, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἀμοιβαίως νὰ δεῖξωμεν πρὸς τὴν ὑψηλότητά του· τὸ ὅποιον δὲν πρέπει νὰμφιδάλη συλλογισθεῖται ὅτι ὁ τόπος εἰς τί κατὰστασιν εὐρίσκατο, καὶ ὅτι ἐκινδύνευσε νὰ ἐρμηνωθῇ καὶ νὰ γίνῃ κακῶν Ἰλιᾶς, καὶ ἡμεῖς ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄρχοντας, μὲ ὅσῃ δύναμιν καὶ ἐπιμέλειαν σπουδάζαντες, ἰδοὺ πάλιν ὅπου κατ' ὀλίγον ἡ τζάρα ἐσυνάχθη καὶ ἦλθεν εἰς τὴν προτέραν τῆς κατὰστασιν· τὸ ὅποιον καὶ, εἴ τι ἠθέλαμεν γνωρίσῃ ὠφέλιμον καὶ συμπέραν πρὸς σύστασιν τοῦ τόπου, φανερόνόντες τὸ ὅσον τάχιστα καὶ χωρὶς ἀναβολῆς καιροῦ ἐτελειούτο· καὶ εἶμαι βεβαία ὅτι κυβερνουμένη τὸν αὐτὸν τρόπον χάριτι θεοῦ καὶ δι' εὐχῶν τῆς ἀγίων θέλει συσταθῇ καὶ στερεωθῇ εἰς τὸν ὑψηλότητάς της θρόνον εἰς ἔτη πάμπολλα.

Ἐκαταλάβαμεν καὶ τὴν ἀναδοχὴν αὐτῆς τοῦ ἐγγόνου ἡμῶν, καὶ ἐχάρημεν δεηθέντες τοῦ θεοῦ νὰ τοῦ δίδῃ ζωὴν καὶ προκοπὴν εἰς τὰ πρόσω.

Ἄλλὰ μᾶς σημειοὶ πρὸς τούτοις καὶ διὰ τὴν δομνίτζαν ὅτι, εὕρισκομένη εἰς μεγάλην ἔνδειαν, ἐπαρκαλέσσε τὴν μεγαλειότητά της νὰ μᾶς τὸ σημειώσῃ εἰς τὸ μακάριον αὐτῆς γράμμα διὰ νὰ τὴν βοηθήσωμεν. Καὶ πόθεν ; ὅπου ἡμεῖς εἰς τὸν τόπον μετὰ θεοῦ ἦτον ἡ ἐλπίς μας, καὶ τώρα ἐλθόντες ἐδῶ ἠύραμεν τὸν τόπον ἔρημον καὶ ἀφανισμένον, ἐγὼ εἰς κἀνένα μέρος δὲν ἔχω. Ἦτον μερικὰ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, καὶ τὰ ἤρ-
πασαν οἱ ἀπάνθρωποι καὶ ἀνελεήμονες, καὶ ἐγένοντο καὶ ἐκεῖνοι δεῦτεροι ἀφανίσται τοῦ ὀπιτίου μου. Ἄν ἴσως ἡ μακαριότης της ἡξεύρῃ εἰς ἄλλο κἀνὲν μέρος, ἃς μὲ τὸ φανερώσῃ νὰ λάβω καὶ ἐγὼ, νὰ κυβερνήσω καὶ αὐτὴν · ὀπωρῶ καὶ ἐγὼ, μακαριώτατε δέσποτα · τοῦτο ὅμως τὴν συμβου-
λεύω τὴν ἀνοιξὶν νὰ ἔλθῃ ἐδῶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους της, εἰς τὰ χωρία της, νὰ κυβερνηθῇ καὶ αὐτὴ ὡσὰν καὶ τὰς ἄλλας μου θυγατέρας.

Οἱ ἐντιμότατοι ἄρχοντες μετὰ τῆς νύμφης καὶ τοῦ ἐγγόνου μου, ὅλοι ἀπλῶς, γονυπετῶς τὴν προσκυνοῦν, καὶ τὴν ἀγίαν της δεξιὰν εὐλαδῶς κατασπάζονται. Ταῦτα. Αἱ δὲ ἄγιοι καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ εἶησαν μεθ' ἡμῶν.

1717 μαρτίου 4.

Μαρία δόμνα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τῷ μακαριωτάτῳ σοφωτάτῳ τε καὶ ἁγιωτάτῳ πατρὶ καὶ πατριάρχῃ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, τῷ ἐμῷ σεβασμιω-
τάτῳ πατρὶ καὶ δεσπότη κυρίῳ Χρυσάνθῳ τὴν εἰλικρινῇ ὀφειλομένην προσκύνησιν.

Πολλοῦ παριπεύσαντος χρόνου, μακαριώτατε δέσποτα, ἐς δεῦρο οὐκ ἀνεθάρρησα δι' ἐπιστολῆς τὴν ὀφειλομένην μοι αὐτῇ προσκύνησιν ἀπονεί-
μαι · τὸ δὲ ἦν ἀμνηχανία ὅ τι χρὴ λέγειν πορίσασθαι ἄνδρα κατὰ παιδείαν οὐ γινώριμον καὶ ἀττικῆς ἀμύητον χάριτος τῷ ἐπ' αὐτὴν φθάσαντι τῆς φιλοσοφίας ἀκρότητι, καὶ τὰ θεῖα διαφερόντως πεπαιδευμένῳ, ὃν δι' ὑπερβάλλουσαν ἀρετὴν καὶ ἡ τῆς σοφίας πηγὴ διδάσκαλον καὶ πατέρα

τῶν ὀρθοδόξων ἀπέφηνε. Τοὺς γὰρ πρὸς ἀνδρὸς ἀρετὴν καὶ μέλλοντας γράφειν, καὶ χρόνου μῆκος θέον ἐπιζητεῖν καὶ δύναμιν λόγου ἄξιαν εὐρεῖν. Κίνδυνος γὰρ οὐχ ὁ τυχὼν τοῖς τοιούτοις πρᾶγμασιν ἐγχειροῦσιν, ἀρ' ὧν καὶ τὰ τῆς προπετείας ἐλέγχεται, καὶ τὰ τῆς ἀρετῆς ἐκ τῆς μικρολογίας ὑβρίζεται. Τοῦτο τοίνυν τῆς ἀναβολῆς ἦν τὸ ὑπῆκτιον, δέσποτα, ὅπερ εἰδυῖα καὶ ἡ σοφωτάτη μοι κεφαλὴ οὐδ' ἐγκλημα ἡμῖν σιγῆς περιέθηκεν, ἀλλὰ φιλανθρωπίᾳ χρωμένη καὶ ἥθους χρηστότητι, ἅτε δὴ εἰς τὰ πάντα φύσιν ἀξιόχριστον καὶ εὐμενῇ κεκτημένη πρὸς τῇ παναγίᾳ αὐτῆς εὐλογίᾳ, ἦν μοι δι' ἐπιστολῆς σεβασμίας χαρίζεται θαψιλῶς, καὶ εὐεργεσίας βιβλίων ἡμῖν κατατίθεται, ὧ πατρικῆς φιλοστοργίας καὶ ἡπιότητος σεβασμίας, ὧ ἀρχιερατικῆς ἀρετῆς βασιανιστήριον ἀψευδέστατον. Πολλὴ ἡμῖν εὐτυχῶς ἡ παρὰ σοῦ στοργὴ καὶ φιλανθρωπία ὑπάρξει, σεβασμιώτατε δέσποτα· ὁμολογῶ τὴν εὐεργεσίαν καὶ κηρύττω τὴν χάριν. Ἐπεὶ δ' ὅμως καὶ τὰς χαριστηρίους ὁμολογίας, ὡς εὖ πέπονθα πρὸ αὐτῆς, οὐχ εὐρίσκω ἐπιτελέσαι, Χριστὸς ὁ θεὸς χάρισεται αὐτῇ ἐν τῷ νῦν μὲν αἰῶνι πολλὰς δεκάδας ἐνιαυτῶν· ἐκαίθην δὲ φυλάττοι ὅσα τὴν ἐνταῦθα φθορὰν ὑπερβέβηκεν, ἀκήρατον ζωὴν, ἀπέραντον τρυφὴν καὶ δόξαν αἰδίου, ἧς οὐκ ἔστιν ἀλλοίωσις. Γένοιτο δέ μοι μὴ ἐκπεσεῖν τῆς πατρικῆς σου εὐνοίας ποτὲ, ἀλλ' ἔχοιμι πρὸς αὐτῇ καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς εὐλογίαν φυλακτῆριον εἰς αἰῶνας. Ὁ ἐλάχιστος τῶν δούλων αὐτῆς.

1717 νοεμβρίου 13.

Ἰωάννης.

ΡΩΣΑΝΔΡΑ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΗ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐμοὶ δὲ ἐν Χριστῷ σεβασμιώτατε πάτερ καὶ δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνῶ καὶ τὴν μακαρίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι, δεομένη τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ, ἵνα διαφυλάττῃ αὐτὴν ἄνοσον, εὐθυμον, ὑγιᾶ καὶ μακρόβιον, μετὰ καὶ τῶν

λειπῶν τῆς καταθυμίων, οὗ τῷ θείῳ ἐλέει διὰ τῆς μεσιτείας τῶν μακαρίων τῆς εὐχῶν ὑγιαίνομεν.

Τοῦ παρόντος ἡ αἰτία, μετὰ τὴν χρεωστικὴν μετ' εὐλαβείας προσκύνησιν, εἶναι νὰ φανερώσω τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὅτι, τῇ θ' τοῦ τρέχοντος, ἐλάβομεν δι' αὐθεντικῶν πρὸς ἡμᾶς γραμμάτων τὴν χαρκοποιὸν ἀγγελίαν ὅτι δηλαδὴ τὸ ἐν Χριστῷ πνευματικὸν αὐτῆς τέκνον, ὁ φίλτατός μοι υἱὸς ὁ Ἀλέξανδρος, θεῖας συναντιλαμβανούσης συνδρομῆς, λαβὼν τὴν ἐλευθερίαν του, ἤλθε τῇ 28 τοῦ παρελθόντος εἰς τὸ Βουκουρέστι. Μὴν ἀμφιβάλλουσα δὲ ὅτι ἡ ὑμετέρᾳ μακαριότης ὡς πατὴρ ἐν κυρίῳ φιλοστοργότατος θέλει συγχαρῇ μεθ' ἡμῶν κατὰ πολλὰ εἰς τὴν γενομένην αὐτοῦ ἀπολύτρωσιν, δὲν ἔλειψα νὰ τὸ φανερώσω τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, καὶ ὅτι ἐλπίζω (καθὼς καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου του γράμματος πληροφοροῦμαι) εἰς ὀλίγας ἡμέρας νὰ τὸν ἀπολαύσωμεν ἐδῶ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος δι' εὐχῶν αὐτῆς ἁγίων νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ τὸν ἀπολαύσωμεν ὑγιαίνοντα τὸ συντομώτερον.

Ἄλλο τι νὰ σημειώσω τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἔχω. Παρκαλῶ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ μὲ ἀξιώσῃ τῆς τιμῆς τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμάτων καὶ μακαρίων προσταγμάτων ὡς δηλωτικῶν τῆς ἐφετωτάτης ὑγιείας αὐτῆς μετὰ καὶ τῶν μακαρίων καὶ θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν. Τὰ δὲ ἔτη αὐτῆς εἴησιν θεοθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ, καὶ αἱ μακάριαι καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ μετ' ἐμοῦ πάντοτε. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1718 ἰανουαρίου 6.

Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτη.

ΖΑΦΕΙΡΑ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ σεβασμιώτατε δέσποτα, πατριάρχᾳ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, τὴν μακαριότητά της εὐλαδῶς προσκυνῶ καὶ τὰς ἁγίας αὐτῆς χεῖρας ἀσπάζομαι.

Τίμιον αὐτῆς γράμμα ἐλαβον καὶ ὑπερεχάτην. Εὐχριστῶ διὰ τὴν

πατρικὴν εὐνοίαν. ὅπου εἶχε καὶ ἔχει πρὸς ἐμὲ καὶ τὰ ὄρφανὰ παιδάκια μου, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι εἶναι ἀπὸ καρδίας τὰ ὅσα γράφει, καὶ ὅτι δὲν θέλει λείπει καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἢ ἐκ μέρους τῆς βοήθειαι καὶ προσπάθειας εἰς ὅσα τείνουν πρὸς ωφέλειαν ἐμοῦ καὶ τῶν παιδίων μου (τὰ ὅποια τὴν προσκυνοῦν εὐλαβῶς).

Διὰ τὸ τίποτες τοῦ μακαρίτου βλέπω πῶς ἀφανίσθη καὶ λυποῦμαι κατὰ πολλά. Ἡ μακαριότης αὐτῆς σημειώνει πῶς νὰ ἔστειλε τάχα ὁ ὑψηλότατος αὐθέντης καὶ ἔγραψε τὰ ὅσα εὐρέθησαν εἰς τὸ Βουκουρέστι. Ἐγὼ δὲν ἔχω εἶδῃσιν οὔτε κατάστιχον. Εἶδα ὅπου ὀρῖζει ἡ μακαριότης αὐτῆς· καὶ ἄμποτε νὰ εἶναι ἱκανὰ νὰ πληρωθῇ τὸ χρέος, νὰ μὴν ἀδημονοῦν οἱ χρεωφειλέται, ὅτι παράξενον πρᾶγμα εἶναι κατὰ ἀλήθειαν νὰ γίνῃ τέτοια ἀρπαγὴ ἀπὸ ἑναν καὶ ἄλλον, καθὼς καὶ ἡ ὑψηλότης του σημειώνει, εἰς τὸ ὅποιον τί μὲ περνᾷ νὰ κάμω. Ἡ ὑψηλότης του ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ τὴν ἔρευναν, καθὼς ἔπρεπεν· ἐγὼ λυποῦμαι ὅπου ἀπέμειναν ἔτι τὰ ὄρφανὰ μου παιδία, καὶ δὲν ἤξεύρω πῶς ἔχομεν νὰ περάσωμεν· ἤξεύρω καλὸτάτα πῶς συμπονεῖ ἡ μακαριότης τῆς, καὶ ἄμποτε νὰ ἐλθὲν ὁ θεὸς νὰ εὐρίσκονταν τὸ τίποτές του διὰ νὰ ἔχουν κυβέρνησιν ἔπειτα τὰ ὄρφανὰ. Ὅσον διὰ τὸν στολισμὸν τῶν ἡθῶν τοὺς καὶ τὴν προκοπὴν τοὺς πάσχω ὅσον εἶναι τῆς δυνάμεώς μου καὶ ἐλπίζω νὰ προκόψουν κατὰ τοῦτο, διότι ἐξ ἀρχῆς τὰ εἶχε περιμαζωμένα.

Ὁ βαπτιστικὸς τῆς Μωραϊτάκης ἐξεκίνησε τώρα ὀλίγον, ὅπου πρῶτον ἦτο δύσους πολλά, καὶ τοῦτο εἶναι μὲ τὸ νὰ ἔχῃ ἄμιλλαν μὲ τὸν θεῖον του τὸν Κωστάκη, ὁ ὅποιος πανευλαβῶς προσκυνᾷ τὴν μακαριότητά τῆς καὶ καταφιλᾷ τοὺς ἁγίους τῆς πόδας. Ὁ πανάγαθος θεὸς νὰ τῆς τὰ ἀνταμείψῃ μυριοπλασίως καὶ νὰ τὴν πολυετῇ καὶ νὰ τὴν περίετῃ ἀνωτέραν παντὸς ἐναντίου.

1719 ἰουλίου 16.

Ὁ πατέρας μας καὶ ἡ μητέρα μου δουλικῶς προσκυνοῦν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καὶ καταφιλοῦν τὴν ἀγίαν τῆς δεξιάν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος δούλη εὐλαβής.

Ζαφεῖρα δόμνα.

ΖΑΦΕΙΡΑ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ σεβασμιώτατε δέσποτα, τὴν μακαριότητά της εὐλαβῶς προσκυνῶ, ἀσπαζομένη τὴν ἱεράν αὐτῆς δεξιάν. Κύριος ὁ θεὸς νὰ τὴν διαφυλάττῃ ἐν ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηγεσθῇ.

Δὲν ἦτο δυνατόν κατὰ τὸ παρὸν νὰ σταλθοῦν καὶ οἱ λαμπάδες μὲ τὸ ἀμάξι τοῦτο, ὅπου ἐκίνησε τώρα, ἐπειδὴ εἶναι πράγματα βρέα, ὅτι μὲ τὸ σεντούκι εἶναι ὑπὲρ τὰς ὀγδόντα ὀκάδας, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ μάρμαρον· τὰ ὅποια αὐτὰ τὰ ἔχομεν ἐτοιμασμένα πρὸ πολλοῦ, καὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι δύσκολον τὸ στάλισμόν τους, ἔγινεν ἀργοπορία. Μόνον κατὰ τὸ παρὸν ἰδοῦ ὅπου στέλνω τὴν ἀργυρᾶν κανδηλιαν διὰ νὰ κρεμασθῇ ἐπάνω εἰς τὸ μνημα τοῦ μακαρίτου ἀφεντός μου, καὶ παρακαλῶ τὴν μακαριότητά της νὰ κάμῃ ὥσάν πατέρας ἐκείνου τοῦ μακαρίτου, καὶ κατόπιν σὺν θεῷ στέλνονται καὶ οἱ λαμπάδες καὶ τὸ μάρμαρον μὲ τὸ καράβι. Δὲν ἀμφιβάλλω, μακαριώτατε δέσποτα, ὅτι ἡ μακαριότης της φροντίζει διὰ ὅσα συμφέρουν εἰς ἐμένα καὶ εἰς τὰ ὀρφανά μου παιδάκια, καὶ παρακαλῶ νὰ μὴν λείπῃ ἡ συνδρομή της καὶ εἰς τὸ ἐξῆς.

Κύριος ὁ θεὸς νὰ τὴν πολυχρονῇ καὶ νὰ τὴν διαφυλάττῃ, διὰ νὰ τὴν ἔχωμεν πάντοτε βοηθὸν καὶ ἀντιλήπτορα καὶ συνδρομητὴν παρὰ τῷ ὑψηλοτάτῳ ἡμῶν ἀθέντῃ εἰς ἔτη πολλὰ καὶ ἀγαθὰ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος δούλη εἰς τοὺς ὀρισμοὺς εὐπειθεστάτη.

1719 ὀκτωμβρίου 21.

Ζαφεῖρα δόμνα.

ΓΡΗΓΟΡΑΣΚΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐμοὶ δὲ ἐν Χριστῷ σεβασμιώτατε πάτερ καὶ δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνῶ καὶ τὴν μακαρίαν αὐτῆς δεξιάν ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ

ἵνα διαφυλάττῃ αὐτὴν ἄνυσον, ἄτρωτον, ἄλυπον, ὑγιᾶ, μακρόβιον καὶ ἄνωτέραν πάσης ἐναντίας περιστάσεως, μετ' ἐπιτυχίας πάντων τῶν ἀγαθῶν καὶ καταθυμίων της.

Προλαβόντως ἔγραψα εἰς πλάτος πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, καὶ τὴν ὥρα μὲ τὸ νᾶ ἦλθον οἱ ἐνδοξότατοί μπιμπασίρηδες δὲν ἔλειψα νᾶ τὴν προσκυνήσω μὲ τὸ παρὸν καὶ νᾶ τὴν φανερώσω τὸ ἀγαθὸν τέλος. Ἐδιδάσσα καὶ τὸ ἄρξι τοῦ κεσφίου, τὸ ὅποιον ἐγράφη καλῶς, καὶ τὸ ἐγχείρισα ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα γράμματα καὶ δευτέρῃ τῷ ἡγουμένῳ της. Μὲ τοὺς ἀγαθὰς ἀνταμώθην, οἱ ὅποιοι εὐχαριστοῦνται ἀπὸ τὸν ἐπίτροπόν της, καὶ μάλιστα ὁ Μουσταφᾶ ἀγᾶς. Ταῦτα μὲν ἐν συντομίᾳ· παρακαλῶ νᾶ μὴ μὲ λείπῃ σεβάσμιον αὐτῆς γράμμα προστακτικὸν καὶ δηλωτικὸν τῆς ἐφετῆς καὶ ἀγαθῆς μοι ὑγείας αὐτῆς. Τὰ δὲ ἔτη αὐτῆς εἴησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὅρισμούς.

1720 φεβρουαρίου 21.

Γρηγοράσκος Γκίκας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφιώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχῃ της ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρύσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσ-
αγορεύοντες, τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ παντο-
δυνάμου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐν
ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ μετὰ μακροδιότητος.

Τὸ ἱερὸν αὐτῆς γράμμα μετὰ πλείστης εὐλαβείας ἐλάβομεν καὶ πλη-
ροφορηθέντες τὴν ἐφετὴν αὐτῆς ὑγείαν ὑπερβαλλόντως ἐχάρημεν, ἣν
διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς
πατρικὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας καὶ τὴν εὐχαριστοῦμεν. Ἐγνώμεν
καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα, καὶ ἐπειδὴ ὀρίζει πῶς ἐτοιμάζεται πλέον διὰ
νᾶ κινήσῃ αὐτόθεν ἄλλο δὲν λέγομεν, εἰ μὴ μόνον δεόμεθα ἀπὸ καρδίας
τοῦ ἀγίου θεοῦ νᾶ τὴν περισκέπῃ καὶ νᾶ τὴν διαφυλάττῃ ἐν πάσῃς ταῖς

ὁδοῖς αὐτῆς ἀνωτέραν καὶ ὑπερκειμένην πάσης ἐπηρείας καὶ παντὸς ἀδουλήτου ἄγευστον, καὶ νὰ τὴν κατευοδώσῃ κατὰ τὸν ἔνθεον ζήλον αὐτῆς· καὶ καθὼς παρακαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, ὅπου καὶ ἂν εὕρισκεται, νὰ μὴ μᾶς ἀμνημονῇ, ἀλλὰ νὰ μᾶς ἐνθυμῇται εἰς τὰς καθημερινὰς πρὸς θεὸν προσευχὰς αὐτῆς, ἔτι τὴν παρακαλοῦμεν ἐνθέρμως καὶ ἐπὶ τούτοις νὰ μᾶς χαροποιῇ καὶ μὲ τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ πατρικὰ αὐτῆς προστάγματα, καὶ θέλει μᾶς εὕρισκῃ πάντοτε εἰς τοὺς ἐρισμοὺς αὐτῆς μετὰ πάσης προθυμίας καὶ ἐτοιμότητος.

Μᾶς ἐκαλοφάνη καὶ ἐχάρημεν περὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν Ἀρμενίων ὅτι ἔγινε κατὰ τὴν θέλησιν καὶ ἀρέσκειαν αὐτῆς. Ὁ ἅγιος θεὸς νὰ ἐξευμαρίξῃ καὶ πᾶσαν ἄλλην ὑπόθεσιν αὐτῆς διὰ νὰ χαίρωμεν.

Ἡ φιλάττη δόμνα μας καὶ τὰ παμφίλιτα τέκνα μας εὐλαβῶς προσκυνοῦσι τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν εὐλαβῶς ἀσπάζονται. Εἶψαν καὶ αἱ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν ἐν βίῳ παντί, τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν ἀάμπολλα καὶ πανευτυχῇ.

1721 αὐγούστου 31.

Δέσποτα μακαριώτατε, πάλιν καὶ πάλιν μετὰ θερμότητος εὐλαβείας σὺν τοῖς ἡμῖν φιλάτοις περιπτυσσόμεθα τὴν παναγίαν αὐτῆς δεξιάν, καὶ δεόμεθα νὰ μᾶς γνωρίζῃ εἴπερ ποτὲ ἐξηρτημένους ὅλως αὐτῆς καὶ διόλου εἰς τοὺς ἐρισμοὺς τῆς· τὸ ὅποιον ἀδιστάκτως ἐλπίζομεν ὅταν σὺν θεῷ τὴν ἀπολαύσωμεν ἐδῶ νὰ τὸ πληροφρηθῇ δι' ἔργων. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ἐρισμοὺς.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΝΟΤΑΡΑΣ ΤΟΙΣ ΚΛΗΡΙΚΟΙΣ, ΙΕΡΕΥΣΙ, ΚΕΧΑΓΙΑΣΙ
ΚΑΙ ΠΡΟΕΣΤΟΙΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΥΣΙ
ΤΩΝ ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΩΝ ΡΟΥΦΕΤΙΩΝ, ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙΣ
ΤΟΙΣ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΟΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΝ

Ἡ αἰτία τοῦ παρόντος, μετὰ τὰς συνήθεις εὐχὰς καὶ εὐλογίας, εἶναι νὰ φανερώσωμεν καὶ νὰ συμβουλευώμεν πατρικῶς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην

κατὰ τὸ χρέος τῆς πνευματικῆς διδασκαλίας ὅπου ἔχομεν εἰς ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ αὐτόθι φροντιστηρίου τῶν ἐλληνικῶν μαθημάτων, τὸ ὅποτον, καθὼς ἀκούομεν, κινδυνεύει ἢ νὰ χαλάσῃ τελείως ἢ νὰ ἀχρειωθῇ διὰ τὴν ἀμέλειαν, ἢ νὰ εἴπωμεν μικροπρέπειαν μερικῶν χριστιανῶν, ὅπου δὲν θέλουσι νὰ διδῇται ἡ ἐλεημοσύνη, καθὼς ἐδιωρίσθη καὶ εἰς τὰς ἐβδόλθῃ τότε εἰς τὴν ἀρχὴν μὲ ἐδικὴν μας ἐπιστάσιν καὶ παραινῆσιν καὶ τοῦ πανιερωτάτου καὶ λογιωτάτου μητροπολίτου καὶ πνευματικοῦ ὑμῶν.

Ἄλλα πρέπει νὰ ἡξεύρητε καλῶς ὅτι τὸ σχολεῖον καὶ ἡ διδασκαλία καὶ ἡ μάθησις τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν εἶναι ἓνα χάρισμα ὑψηλὸν καὶ μεγάλον ὅπου ἐδόθη παρὰ τοῦ θεοῦ εἰς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀσυγκρίτως τιμιώτερον καὶ ὑψηλότερον καὶ ὠφελιμώτερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα καλὰ ὅπου ἔχομεν εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν, ἐπειδὴ καὶ εἶναι στοχασμὸς αὐτῆς τῆς ψυχῆς καὶ γλώσσης τοῦ ἡμετέρου νοῦς, καὶ ἔχει δύναμιν νὰ κάμνῃ τὸν ἄνθρωπον ὅμοιον κατὰ τὸ δυνατόν μὲ τὸν θεόν, ὥσῃ ὅπου τοῦ χαρίζει τὴν γνῶσιν καὶ εἴδῃσιν τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων γραμμάτων. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ θεία γραφὴ λέγει· μακάριος ἄνθρωπος ὃς ἔχει σοφίαν καὶ θνητὸς ὃς οἶδε φρόνησιν. Καὶ τόσον καλὸν καὶ ὑψηλὸν πρᾶγμα εἶναι ἡ σοφία καὶ μάθησις τῶν γραμμάτων ὅπου σχεδὸν ἡμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι αὐτὴ μόνη κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἄνθρωπος καὶ νὰ ἐνεργῇ κατὰ λόγον, καὶ χωρὶς αὐτὴν ὀλίγην διαφορὰν ἔχει ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα· καὶ διὰ τοῦτο οἱ πλείον ἐπίσημοι καὶ μεγαλῖτεροι ἅγιοι καὶ πατέρες τῆς ἐκκλησίας μας τὴν ἐπείνεσαν μὲ πολλὰ ἐγκώμια καὶ μὲ πολλὴν ἀγάπην καὶ προθυμίαν καὶ μὲ κόπους πολλοὺς τὴν ἀπέκτησαν καὶ τὴν ἐδιδάχθησαν, καὶ μὲ αὐτὴν ἔγιναν φωστῆρες τῆς ἐκκλησίας καὶ κήρυκες, καὶ θεολόγοι τῆς εὐσεβείας. Καὶ ἂν ἴσως πάντοτε κατὰ διαφόρους καιροὺς ἦτον ἐπαινετὴ καὶ ὠφέλιμος ἡ διδασκαλία τῶν γραμμάτων, πολλὰ περισσότερον εἶναι εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς, εἰς τοὺς ὁποίους μὲ τὸ νὰ εὐρίσκηται τὸ γένος μας εἰς τὸν ζυγὸν τῆς ἀμαθείας καὶ ὑστερήθῃ καὶ ἔχασεν ὅλας τὰς παλαιὰς εὐτυχίας, πρέπει μὲ πολλὴν προθυμίαν νὰ ἐπιμελούμεθα τὰ σχολεῖα διὰ νὰ μὴν χάσωμεν καὶ αὐτὸ τὸ μεγαλῖτερον καλὸν καὶ καταντήσωμεν εἰς ἐσχάτην καὶ παντελῆ ἀτιμίαν καὶ ἀπάθειαν· τὰ ὅποια αὐτὰ στοχαζόμενοι καλῶς καὶ ἡ ὑμετέρα ἀγάπη, τὴν ὠφέλειαν δηλαδὴ καὶ τὸν στολισμὸν καὶ τὸ καύχημα ὅπου ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ τὸ γένος μας ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν

αὐτὴν καὶ μάθησιν τῶν γραμμάτων, καὶ ἐξ ἐναντίας τὴν ζημίαν καὶ βλάβην ὅπου ἀκολουθεῖ ἀπὸ τὴν στέρησιν τῶν τοιούτων καλῶν, ὑπακούσατε προθύμως εἰς αὐτὰ ὅπου σᾶς συμβουλευόμεν πικρικῶς διὰ τὰ ἐχῆτε τὴν εὐχὴν μας· καὶ καθὼς ἔγινε τότε ἡ συμφωνία καὶ ὁ διορισμὸς ὅταν εἴμεθα, ὡς εἴπομεν, καὶ ἡμεῖς παρόντες αὐτοῦ, ἔξω ἀπὸ τὰ ἑκατὸν πεντήκοντα γρόσια ὅπου δίδει ὁ συνάδελφος· ἡμῶν ἅγιος Ἀδριανουπόλεως, ὡς εἶναι γνωστὸν, τὰ πληρόνωνται ἀκόμῃ καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ τότε γεγονότος κοινοῦ συμφωνητικοῦ γράμματος, τὸ ὅποιον ἐδίδετο καὶ τῶρα διὰ ἀνάμνησιν. Νὰ φυλαχθῇ ἡ συμφωνία καὶ ὁ διορισμὸς καὶ τὰ δίδωνται ἀπαραιτήτως ἐκεῖνα τὰ ἑκατὸν γρόσια διὰ κυβέρνησιν ἱκανὴν τοῦ διδασκάλου, ἐπειδὴ καὶ δὲν εἶναι πολὺ πρᾶγμα καὶ βάρος, καὶ σχεδὸν τὸ οὐδὲν· τὰ πληρόνῃ τὴν ὀλίγην ποσότητα κάθε χρόνον μία τοιαύτη μεγαλοπρεπὴς πολιτεία καὶ τόσα περίφημα βουφεία. Καὶ τὸ μὲν δόσιμον αὐτὸ, καθὼς εἴπομεν, εἶναι πολλὰ ὀλίγον καὶ σχεδὸν ἀνεπαίσθητον, ἡ δὲ ὠφέλεια ὅπου προξενεῖται εἰς τὸ γένος εἶναι πολλὴ καὶ μεγάλη.

Καὶ λοιπὸν δὲν εἶναι πρέπον καὶ δίκαιον διὰ τὸσον ὀλίγον δόσιμον τὰ ζημιώσῃτε τὴν μεγάλην ζημίαν τὸ γένος μας, μάλιστα μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ ἀγάπην τὰ δίδῃτε διὰ τὰ ἐχῆτε καὶ μισθὸν παρὰ θεοῦ. Μὴν προφασίζεσθε δὲ ὅτι τὰ ἑκατὸν πεντήκοντα γρόσια ὅπου δίδει ὁ ἅγιος Ἀδριανουπόλεως εἶναι ἄρκετὰ διὰ πληρωμὴν διδασκάλου, καὶ πῶς ἡμπορεῖτε τὰ εὐρῆτε διδάσκαλον μὲ τὴν πληρωμὴν ἢ μὲ ὀλιγωτέρῃ, ἐπειδὴ καὶ κάθε διδάσκαλος δὲν ἡμπορεῖ τὰ κάμῃ ὠφέλειαν, καθὼς μῆτε κάθε μέλισσα μέλι, οὔτε κάθε λογῆς φυτὸν ἐδγάλλει καρπὸν. Ἀλλ' οὔτε ἡ ὑμετέρα ἀγάπη δὲν ἔχετε δύναμιν τὰ διακρίνετε τὸν ἄξιον διδάσκαλον καὶ ἐκεῖνον ὅπου ἡμπορεῖ τὰ καρποφορήσῃ καὶ τὰ ὠφελήσῃ τοὺς μαθητάς, ἐπειδὴ, ὡς λέγει τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, πολλοὶ εἶναι οἱ κλητοί, ἀμὴ ὀλίγοι εἶναι οἱ ἐκλεκτοί. Βέβαια πολλοὶ ἔχουσιν ὀνομασίαν διδασκάλου, καὶ πῶς ἐπαγγέλλονται καὶ πῶς διδάσκουσιν, ἀμὴ δὲν εἶναι ἱκανοὶ καὶ τὰ ὠφελήσουσιν· διότι ἡ διδασκαλία ὅπου θέλει τὰ ὠφελήσῃ χρειάζεται πολλὰ περιστατικά καὶ δύναμιν καὶ τελειότητα καὶ πρᾶξιν καλὴν, καὶ θεωρίαν καὶ φιλοπονίαν καὶ ἐπιμέλειαν τοῦ διδασκάλου· τὰ ὅποια ὅταν λείπουν, ἐκεῖνη ἡ διδασκαλία εἶναι νεκρὰ καὶ ἀνωφελὴς καὶ μταιοπονία.

Καὶ λοιπὸν πρέπει νὰ συγχωώμεθα καὶ νὰ ζητῶμεν διδάσκαλον ἱκανὸν καὶ νὰ τὸν ἀναπαύωμεν μὲ κυβέρνησιν καλὴν, καὶ ἔχει τὸν φτηνότερον ἐκείνον ὅπου ἀρκεῖται εἰς ὀλίγον μισθόν. Καὶ ἐπειδὴ καὶ οἱ καλοὶ καὶ ἄξιοι δὲν γίνονται φτηνοί, μὲ τὸ νὰ τοὺς ζητῶσι καὶ νὰ τοὺς τιμῶσι πανταχοῦ, λοιπὸν, ἀφίνοντας αὐτὰς τὰς προφάσεις, νὰ δίδητε ἐξάπαντος τὰ ἑκατὸν γρόσια, ὥστε ὁ μὲν διδάσκαλος νὰ παίρῃ σωστὰ διακρίσι, τὰ λοιπὰ πενήντα νὰ εἶναι εἰς ἀγορὰν βιβλίων καὶ ἄλλα χρειώδη πρὸς σύστασιν τῆς σχολῆς καὶ ὠφέλειαν τῶν μαθητῶν· τοῦ ὁποίου σχολείου ἡ σύστασις εἶναι καὶ ἐδική σας τιμὴ καὶ καύχημα τῆς πατρίδος σας, καὶ στολισμὸς τοῦ γένους· καὶ νὰ δοξάζητε τὸν θεὸν, ὅπου ἡδύοκῃσε νὰ εὐρίσκηται τέτοιον καλὸν εἰς τὴν πολιτείαν σας. Δὲν γράφομεν περισσότερα, διότι ὅλα τὰ ἀνγκυῖα τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως θέλετε τὰ διδασκῶν ζώσῃ φωνῇ παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἀγίου Ἀδριανουπόλεως, ὁ ὅποιος μὲ τὸ νὰ εἶναι τίμιος καὶ θεοσεβὴς καὶ ἐνάρετος ἀρχιερεὺς, σπουδαῖός τε καὶ πεπαιδευμένος καὶ λόγιος, καὶ γνωρίζοντας τὴν τιμὴν καὶ χάριν καὶ ὠφέλειαν τῆς σπουδῆς καὶ τῶν μαθημάτων, ἰδοὺ ὅπου ἀγωνίζεται κατὰ τὸ δυνατόν καὶ ἡ πανιερότης του εἰς τὴν σύστασιν τοῦ σχολείου αὐτοῦ, περιθάλλοντας ἐξ οἰκείων τοὺς διδασκάλους καὶ λόγοις καὶ ἔργοις, τὸ ὅποιον καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι ὀλίγη βοήθεια εἰς τοὺς βηθέντας διδασκάλους. Οὕτως αὖθις παρακαλοῦμεν νὰ κάμνητε, τέκνα ἐν κυρίῳ ἀγαπητὰ, ἵνα καὶ ἡ τοῦ θεοῦ χάρις καὶ ἡ εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, 1721.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΩ ΜΠΕΡΓΛΕΡΩ

Πάνυ τοι ἄσμενοι ἐκομισάμεθα τὰ ὑμέτερα γράμματα καὶ μετὰ πολλῆς θυμηδίας ἀνέγνωμεν. Εὐγε τῆς περὶ τὴν ἐλλάδα γλώτταν φιλοπονίας! εὐγε τῆς πρὸς ἡμᾶς εὐγνωμοσύνης! Συχνοὶ γάρ εἰσιν ἐν Εὐρώπῃ οἱ ταῖς Ἑλληνικαῖς βίβλιν προσκείμενοι, πάνυ δ' ὀλίγοι οἳ γε ἱκανοὶ γράφειν ὡς εἰκὸς τοὺς μιμουμένους παλαιῶν λόγων ἰδέαν. Ἐπαινοῦμεν ἄρα τὴν σὴν ἐμμέλειαν καὶ τῇ δεούσῃ φιλοφροσύνῃ περιέπειν οὐ διαλείπομεν φίλον

Ἑλλάδος καὶ φίλον ἡμέτερον. Καὶ χάριτας ὁμολογοῦμέν σοι ἐς τὴν Λατίων φωνὴν μετ' ἀπλέτου γλαφυρότητος μετενεγκόντι τὴν Περὶ Καθηκόντων βίβλον· ἦν οὐμένουν δοξαρίῳ ἐπιχεχηνυία, ἀλλὰ θεῶ προσηλωμένη ἐς τε τὴν ἐπ' ἀρετὴν ἐπίδοσιν τοῦ τῶν Ἑλλήνων γένους διατεινομένη ζήλου μεστῇ ψυχῇ εἰς φῶς προηγάγομεν· ναὶ μὴν καὶ τὸ πρόθυμον εἰς ὑπουργίαν, ὃ γε ἐν τοῖς σοῖς διαφρετράνωκας γράμμασιν, ἴσθι λίαν ἡμῖν κεχαρισμένον ἀπνητηκέναι. Ἐπὶ σοὶ δὴ βουλευμένῳ ἐστὶ μὴ μόνον ἐγγὺς ἡμῶν ὅσον οὕτω γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ θαυσιέστερον ἀπολαῦσαι τῆς παρ' ἡμῶν εὐνοίας. Ἄλλοι μὲν γὰρ ἄλλα φιλοῦντων τε καὶ τιμώντων· ἡμῖν δ' ἐξαίσιος ἔρως ἐντέτχεν ἀρετῆς καὶ σοφίας, τοὺς τ' ἐκείνης θιασώτας διὰ τιμῆς ἄγειν, τοῦτ' ἔργον ἡμέτερον. Ἐρρωσο.

1722 κατὰ μάρτιον.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡᾷ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχᾳ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρῦστανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαδῶς προσ-
αγορεύοντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζόμεθα, θεόμενοι τοῦ παντο-
δυνάμου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐν
ᾗ καὶ ὑγίεια καὶ εὐημερία διηνεκεῖ μετὰ μακροδιότητος.

Μὲ τὸ νῦν πέμπωμεν εἰς τὰ αὐτόθι μὲ ὑπηρεσίαν τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα κουπάρην Ἰωάννην, δὲν ἐλείψαμεν νῦν γράψωμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τὸ παρόν· τοῦτο μὲν διὰ νῦν ἀποδιώσωμεν αὐτῇ τὰς μετ' εὐλαθείας υἱικάς προσαγορεύσεις μας, τοῦτο δὲ καὶ διὰ νῦν ἐρωτήσωμεν περὶ τῆς ἐφετῆς αὐτῆς ὑγείας, ἣν διαφυλάττει ὁ κύριος καὶ εἰς αἰεὶ ἀμετάπτωτον. Καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ ζώσης φωνῆς τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντός μας ἐρωτώσα ἡ ὑμετέρα μακαριότης θέλει μάθῃ τὰ κατ' ἡμᾶς, δὲν βαρύνομεν μὲ περιττολογίαν τὰς σεβασμίας αὐτῆς ἀκοάς, παρὰ μόνον τὴν παρρηλοῦμεν νῦν ἔχωμεν ἱερὰ αὐτῆς γράμματα καὶ πατρικὰ προστάγματα, διὰ νῦν χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετῇ ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ

ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπόλλα καὶ πανευτυχῆ.

1723 ἰουλίου 14.

Ἰδοῦ, σεβασμιώτατε δέσποτα, ἐποῦ, θεοῦ συναιρομένου, διὰ τῶν παν-
αγίων αὐτῆς εὐχῶν, ἐτελειώθη καὶ ἡ περισχὴ τῆς ἱερᾶς μονῆς· τῶρα
παρκαλοῦμεν τὸν ἅγιον θεὸν νὰ μᾶς ἀξιώσῃ μετὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς
παρουσίαν νὰ τελειωθῇ μετὰ τὰ ἐγκαίνια. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς
ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

Ἰω. Νικόλαος βοεδόδας.

Τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα καὶ αὐθις εὐλαδῶς προσχγορεύομεν. Μετὰ
τὴν τελείωσιν τούτου τοῦ γράμματός μας ἐλάβομεν μετὰ τῆς συνήθους
εὐλαθείας καὶ ἕτερον ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος παρὰ
τοῦ ὁσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρ Γερασίμου, καὶ πάλιν ἐχάρην διὰ τὴν
ἐφετὴν αὐτῆς ὑγίαν, ἣν διαφυλάττει ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετά-
πτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας,
καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμέτερᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ
γραφόμενα, καὶ κατὰ τὸν ὁρισμὸν αὐτῆς τῷ μὲν κυρ Γερασίμῳ ἐπεκυρώ-
σαμεν τὸ ἡγουμενεῖον τοῦ ἁγίου Σάββα· τὸν δὲ πρὸ αὐτοῦ ἐπαργγεί-
λαμεν νὰ δείξῃ τὴν ὀφειλομένην ὑπόκλισιν καὶ εὐπείθειαν εἰς τὰ πράγ-
ματα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, καθὼς περὶ τούτου πλατυτέρως θὰ
καταλάβῃ ἀπὸ τῶν γραμμάτων τῶν πανιερωτάτων Βηθλεέμ καὶ Ναζαρέτ.

Ἐλάβομεν καὶ τὰ παρὰ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Καισαρείας
μοσχασάπουνα, καὶ εὐχαριστοῦμεν καὶ τῇ ὑμέτερᾳ μακαριότητι καὶ τῇ
πανιερότητι αὐτοῦ· καὶ ἰδοῦ ὅπου ἀπεκρίθημεν εἰς τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς
πανιερότητός του, πέμπομεν καὶ ἕνα χρυσὸν διὰ νὰ τοῦ κάμῃ ἱερὸν ἄμφιον
καὶ παρακαλοῦμεν νὰ τοῦ σταλθῇ.

Πρὸς τούτοις ἔστω εἰς εἰδῆσιν τῆς μακαριότητος αὐτῆς ὅτι ἐπειδὴ τὸ
Λεξικὸν τοῦ ἁγιοτάτου Κυρίλλου δὲν ἔτυχε νὰ βαλθῇ εἰς τύπον ἔως
τώρα εἰς τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης οὔτε ἄλλου, ἡμεῖς δι' ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν
εἰς δόξαν θεοῦ τώρα πρῶτην φορὰν ἐβάλαμεν καὶ τυπόμεται ἐδῶ εἰς
Βουκουρέστιον δι' οἰκείων ἀναλωμάτων, ὅτι ἔχομεν δύο χειρόγραφα, τὸ
ἐν εἰς μεμβράνας καὶ τὸ ἄλλο εἰς χάρτην· ὅθεν μετὰ τὸ νὰ ἡξεύρωμεν πῶς

τὸ τοιοῦτον λεξικὸν εὐρίσκεται καὶ ἐν τῇ πλουσιωτάτῃ βιβλιοθήκῃ τῆς μακαριότητος αὐτῆς, ἰδοὺ πέμπομεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τὴν πρώτην κόλλαν ὅπου ἐτυπώθη, τὸ μὲν διὰ νὰ στοχασθῇ τὸν τύπον, τὸ δὲ διὰ νὰ τὸ βάλλῃ νὰ τὸ παραβάλουν μὲ τὰ αὐτέθι χειρόγραφα, ὅπου ἂν εἶναι κατὰ τι ἑλλειπές νὰ ἀναπληρωθῇ καὶ αὐτὸ, καὶ νὰ διορθωθῇ· καὶ ἔτι πρᾶξα-
λοῦμεν νὰ γίνῃ στέλνοντάς τα μας, ἂν εἶναι ὀρισμός τῆς, τὸ πρωτότυπον ὅπου ἔχει, καὶ δὲν ἀμφισβάλλομεν ὅτι τελειούμενον σὺν θεῷ οὐ μόνον παρ' Εὐρωπαίοις καὶ παρ' ἄλλοις θέλει φανῇ ἀξιολογώτατον καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν ἅγιον εὐλάβειαν, καὶ ὅτι καὶ ἡ ὑμετέρα μακαριότης θέλει μας εὐχρηθῇ πατρικῶς καὶ θέλει μας ἐπαινέσῃ δι' αὐτό μας τὸ ἐπιχείρημα. Διορθωτῆς τοῦ βιβλίου εἶναι ἐκεῖνος ὅπου μετέφρασε τὴν ἡμετέραν Περὶ Καθηκόντων βίβλον εἰς τὴν λατινικὴν διάλεκτον, ὀνόματι Μπέργκλερ Στέφανος, τοσοῦτον ἔμπειρος τῆς ἐλληνικῆς διαλέκτου ὅπου ἄλλος αὐτῷ παρόμοιος εἰς πάσας τὰς τῆς Εὐρώπης ἀκαδημίας δὲν εὐρίσκεται.

Εἶδομεν ποῖαν συνομιλίαν κάμνει ἡ ὑμετέρα μακαριότης ἐν Νεοχωρίῳ μετὰ τοῦ ἱερέως τοῦ πρέσβεως τῶν Ἀγγλῶν. Ἔχομεν καὶ ἡμεῖς κορρε-
σπονδέντιζαν μετὰ τινος ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας ὀνόματι Βιλγέλμου, καὶ γράφομεν ἀλλήλοισ ἀμοιβαδόν· ὅστις εἶναι εἷς τῶν ἐκείσε προύχόν-
των καὶ μᾶς ἔστειλε μάλιστα καὶ μερικὰ βιβλία, καὶ φαίνεται ἐκ πολλῶν σημείων ὅτι εἶναι φιλέλλην.

Καὶ αὖθις αἱ ἅγιοι αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσ-
αγορεύοντες, τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ παντο-
δυνάμου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐν
ἅρᾳ ὑγείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ μετὰ μακροβιότητος.

Τὰ ἱερὰ γράμματα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετὰ πλείστης εὐλα-

δείας ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν ἐφετὴν αὐτῆς ὑγίειαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱεράς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς σημειούμενα, καὶ διὰ μὲν τὴν ἀσθένειαν τὴν ὁποῖαν ὑπέστη κατὰ τὰς παρελθούσας τυχτάς ἡμέρας πολλὰ μᾶς ἐκακοφάνη· ἐπειδὴ δ' ἐν τοῖς αὐτῆς ἱεροῖς γράμμασι μᾶς δηλοποιεῖ καὶ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐφετῆς ὑγείας αὐτῆς λίαν ἐχάρημεν. Ὁ ἅγιος θεὸς νὰ τὴν διαφυλάττῃ καὶ καθεξῆς ὑγιαῖ καὶ εὖρωστον. Περὶ δὲ τῆς ἐνταῦθα ἐφετῆς ἡμῖν ἐπιδημίας αὐτῆς ὅπου ἀπεφάσισε νὰ ἀκολουθήσῃ μετὰ τὸν ἐνεστῶτα σεπτέμβριον, εὐχαριστοῦμεν κατὰ πολλὰ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι καὶ τὸ ἐχάρημεν. Ὅθεν κάμνει χρεῖα περὶ τούτου νὰ συνομιλήσῃ ἡ ὑμετέρα μακαριότης μετὰ τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντός μας λογοθέτου κυρίτῃ Δημητράκῃ Ἰουλιανοῦ, καὶ νὰ μᾶς σημειώσῃ μὲ πρώτους καλαράστῃδες μας τὴν τελείαν ἀπόφασιν αὐτῆς διὰ νὰ ἐτοιμώσωμεν καὶ στείλωμεν τὰ τῇ ἐδοικερίᾳ συντείνοντα, βασιδάνιον δηλονότι καὶ σεγιμένῃδες εἰς κειρὸν ἀρμόδιον καὶ προτοῦ νὰ τὴν προσφθάσῃ ὁ χειμὼν αὐτοῦ, ὅτι ἀλλέως θέλει σᾶς ἀκολουθήσῃ δυσκολία· καὶ μόνον ὁ ἅγιος θεὸς νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν μὲ κατευδὸν, διὰ νὰ ἐμφορηθῶμεν καὶ αὐτοπροσώπως τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν καὶ πατρικῶν εὐλογιῶν. Βέβαια, μακαριώτατε δέσποτα, ἡ μετάδασις αὐτῆς καὶ ἡ τοῦ αἵματος ἀλλαγὴ, ἀποφεύγουσα καὶ τὸ ἐν Νεοχωρίῳ νοσῶδες οἴκημα, ὡς ὀρίζει, θέλει εἶσται εἰς συντήρησιν τῆς ἀκριβοῦς ὑγείας τῆς· καὶ ἃς ἔχωμεν μόνον, ὡς εἶπομεν, μὲ πρώτους γραμματοκομιστὰς μας τὴν καθαρὰν εἰδῆσιν.

Ἐλαβομεν καὶ τὸ λεξικὸν βιβλίον τοῦ ἀγίου Κυρίλλου ὅπου μᾶς ἔστειλε, καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι· καὶ θέλομεν τὸ παραβάλλῃ μὲ τὸ ἐδικὸν μας ὅπου ἔχομεν, τὸ ὅποιον τυπόμεται μὲ ὑπομονὴν πάλιν δι' ἐπιστάσις τοῦ παπᾶ κυρ Μητροφάνους εἰς μίαν κόλλαν· ὅτι τὸν ἄλλον μογιλάλον τυπογράφον ὅπου ἦλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸν ἀπεβάλαμεν διὰ τὴν πολλὴν του ἀχρείτητα, καὶ ἐδώσαμεν τὸ βιβλίον τῷ κυρ Μητροφάνει, καὶ ἐλπίζομεν, σὺν ὁρίσῃ σὺν θεῷ καὶ ἡ ὑμετέρα μακαριότης ἐδῶ, νὰ βαλθῇ ἡ τοῦ Λεξικοῦ ἐκτύπωσις εἰς βελτιωτέραν κατάστασιν. Θέλομεν κάμῃ ὅπου νὰ μᾶς ἔλθῃ καὶ τὸ ἄλλο Λεξικὸν ἀπὸ Βενετίας παρὰ τοῦ κυρίου Νικολοῦ Καραγιάννη.

*Ευχάρημεν πολλὰ καὶ διὰ τὰ νέα κτίρια ὅπου ἡγόρασεν ἡ μακαριότης τῆς ἐν Γιάφφα · ὁ ἅγιος θεὸς νὰ τὴν ἀξιώσῃ καὶ ἄλλας τοιαύτας παμπόλ-
λους ἀγαθοεργίας νὰ κάμῃ εἰς αὐξήσιν καὶ κυδέρνησιν τοῦ ἀγιωτάτου
αὐτῆς θρόνου.

*Ὡς ἔχωμεν καὶ πάλιν, παρακαλοῦμεν, ἱερὰ αὐτῆς γράμματα καὶ
πατρικὰ προστάγματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετῇ αὐτῆς ὑγείᾳ καὶ
ταῖς πατρικαῖς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί · τὰ δὲ
ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς
ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρίσμούς.

1723 Σεπτεμβρίου 8.

*Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΙΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΓΓΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὴν ὑμετέραν σεβασμιωτάτην μακαριότητα ταπεινοφρόνως προσαγο-
ρεύομεν, τὴν ἱεράν αὐτῆς δεξιάν ἀσπαζόμενοι.

Κατὰ πολλὰ ἐλυπήθημεν ὅπου ἐνωχλήθη ἀπὸ ἐλίγον πόνον · ἡμεῖς ἐξ
ἀρχῆς τὴν ἐπαρακαλέσαμεν νὰ κρατῇ ζεστὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ καὶ εἰς
τὸ ἐξῆς οὕτως ὥς γίνῃ, αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον ἱαμ. Στέλλομεν τῇ
ὑμετέρᾳ μακαριότητι δύο ἐκλεκτὰ τενζούγια μὲ πολὺ παντζέχρι κατα-
σκευασμένα. Εἰς τοιοῦτους πόνους εἶναι ἐξαίρετα · καὶ εὐθὺς ἀπόψε τὸ
ἐν θέλει φάγη καὶ τὸ ἄλλο αὔριον. Στέλνεται καὶ ἓνα ἐκλεκτὸν μπα-
τζούνι δοκιμασμένο εἰς τὸν ἑαυτὸν μας εἰς τὸ Κοτροτζάνι ὄντας. Στέλνεται
καὶ ἐκλεκτὴ ἀνούραια · ἄλλα ἰθρυτικὰ δὲν συμφέρουν, καὶ ὥς εἶναι προσ-
οχή. Στείλαμεν καὶ τὸν ἄρχοντα κυρίτζη Μανολάκη καὶ μίαν πρκατικὴν
γερόντισσαν ἀπελεύθερήν μας.

Τὴν πολυτίμητον ὑγείαν τῆς τὴν προτιμῶμεν ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας, ἣν
παρακαλοῦμεν τὸν ἅγιον θεὸν νὰ διαφυλάξῃ ἀδιάσειστον εἰς ἔτη πολλὰ.
Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρίσμούς.

*Ἀπὸ Βουκουρέστι, 1723 ὀκτωμβρίου 8 καὶ πρὸς ἐσπέρην.

*Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρύσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσ-
αγορεύοντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ παντο-
δυνάμου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα
ἐν ἅκρῃ ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηγεσθῆ μετὰ μακροβιότητος.

Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλει λυπηθῆ κατὰ πολλὰ ἡ ὑμετέρα μακα-
ριότης διὰ τὴν εἰς τὰς αἰωνίους σκηνὰς ἀποδημίαν τοῦ μακαρίτου πανιε-
ρωτάτου Βηθλεέμ, καθὼς ἐλυπήθημεν καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ καὶ τὸν εἴχαμεν
εἰς ξεχωριστὴν συμπάθειαν ἢ μᾶλλον εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην διὰ τὴν μετὰ
προθυμίας δούλευσιν πρὸς τε τὸν ἅγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον καὶ πρὸς τὴν
μακαριότητα αὐτῆς. Εἰς τὰ τοιαῦτα ὅμως τί ἄλλη θεραπεία χωρεῖ, παρὰ
μόνον νὰ εἰπῶμεν τὸν μὲν μακαρίτην ἐκείνον νὰ ἀναπαύσῃ ὁ κύριος καὶ
νὰ κατατάξῃ ἐν σκηναῖς δικαίων, τὴν δ' ὑμετέραν μακαριότητα νὰ διαφυ-
λάττῃ ὑγιᾶ εἰς χρόνους μακρούς ; Τὰ περὶ τῆς ἀσθενείας του θέλει περι-
γράψῃ αὐτῇ πλατυτέρως ὁ ἅγιος Ναζαρέτ · ἡμεῖς δὲ ὡς τόσον περιμέ-
νομεν εἰς τὸν τόπον τοῦ μακαρίτου νὰ διορίσῃ καὶ νὰ ἐξαποστείλῃ ἡ
ὑμετέρα μακαριότης ἄλλο πρόσωπον · καὶ ἐπειδὴ ἀρχιερεᾶ δὲν ἔχει νὰ
στείλῃ κατὰ τὸ παρὸν αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ τὸ ἀγαπούσαμεν διὰ τὸ ἐπί-
σημον τοῦ ἱεροῦ τούτου ναοῦ, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλει ἐκλέξῃ καὶ
στείλῃ κανένα ἄλλο ἀξιόλογον καὶ τίμιον πρόσωπον.

Ἄς ἔχωμεν τοίνυν καὶ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ
ἐφετῇ ὑγιείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις, αἵτινες
εἶησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί, τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος
θεόθεν ἀάπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν
Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσκυνοῦντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δέμενοι τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐν ἄκρῃ ὑγίειᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ μετὰ μακροβιότητος.

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετὰ πλείστης εὐλαβείας ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίειαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας, καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα. Δόξῃ τῷ ἁγίῳ θεῷ ὁποῦ ἐφθασεν ὑγίης εἰς Χίον μετὰ τόσῃ ἀξιάχαστον περιήγησιν· καὶ ὅτι μὲν διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς πατρικὴν ἀγάπην θέλει προσφέρει καὶ ἰδίως τῷ ἁγίῳ θεῷ ὑπὲρ ἡμῶν ἀναιμάρτους θυσίας καὶ ἱλαστηρίους προσευχὰς ἐν τῷ σεβασμῷ καὶ τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Κυριακῆς, ὑπερευχαριστοῦμεν καὶ κατὰ τοῦτο τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι καὶ μένομεν ὑπόχρεοι καὶ ἐτοιμάτατοι εἰς τὰ πατρικὰ αὐτῆς προστάγματα. Ὁ ἅγιος θεὸς νὰ τὴν διαφυλάττῃ διὰ νὰ ἐμφορούμεθα πάντοτε τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν καὶ πατρικῶν εὐλογιῶν.

Περὶ δὲ τοῦ πολιχνίου τοῦ νῦν Βουρλά ὀνομαζομένου ὅτι εἶναι ἡ πάλαι Κλαζομενῶν πολιτεία, εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὁποῦ ἐβεβαίωσε τὴν παρατήρησίν μας, ἣν οὐ πρὸ πολλοῦ καὶ τῷ λογισμῷ ἀνεψιῷ αὐτῆς δόκτωρι Δημητρίῳ ἐκοινοποιήσαμεν, καὶ εἰς τὰ Σύμμικτά μας πρὸς τοὺς ἄλλους ἐσημειώσαμεν.

Ὅτι δὲ καὶ ἡ Τέως, ἡ πατρίς τοῦ τῆίου ποιητοῦ Ἀνακρέοντος (καθὼς δὲν ἀμφιβάλλομεν πῶς ἐπαρτήρησε καὶ ἡ ὑμετέρα σοφωτάτη μακαριότης), ἂν δὲν εἶναι τὸ φρούριον τὸ ὀνομαζόμενον Τζεσμὲς ἀντικρὺ τῆς Χίου, εἶναι ἐκεῖ περίξ. Καὶ ἐπειδὴ εἰς τοὺς ἐνεστῶτας καιροὺς οὐδεὶς ἄλλος ἐστάθη νὰ κάμῃ τοιαύτην καὶ τοσαύτην σοφὴν περιήγησιν καθὼς ἡ ὑμετέρα μακαριότης, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ὅσα ἐπαρτήρησε θέλει νὰ

ἐκδώσῃ εἰς κοινὴν ὠφέλειαν, ἢ καὶ ἡμῖν τοῖς θαυμάζουσι καὶ διηγεκῶς γεραίρουσι τὸ πολύχουν τῆς σοφίας τῆς.

Εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι καὶ διὰ τὰ γλυκὰ καὶ ἄλλα ὅπου ὀρίζει πῶς μᾶς ἔστειλε χάριν εὐχῆς καὶ εὐλογίας. Τί ἐπειράχθη;

Περὶ δὲ τῶν ἐπιταττομένων τῷ πανιερωτάτῳ ἀγίῳ Ναζαρέτ, ἔχει καὶ παρ' ἡμῶν τὴν ἀδειαν νὰ φέβῃ εἰς ἐκβασιν τὰ προσταττόμενα.

Παρακαλοῦμεν δὲ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ ἔχωμεν καὶ καθεξῆς τὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα καὶ πατρικὰ προστάγματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετῇ ὑγιείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἄρω-γαὶ ἐν βίῳ παντὶ· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1725 ἰουλίου 14.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΡΩΞΑΝΔΡΑ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΗ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγνώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν μακαριότητά σας εὐλαβῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν μακαρίαν αὐτῆς δεξιάν ἀσπάζομαι, τοῦ ἀγίου θεοῦ δεομένη νὰ σᾶς διαφυλάττῃ ἐν ἄκρᾳ ὑγιείᾳ καὶ εἰρηνικῇ καταστάσει εἰς χρόνους πολλούς· οὔ τῳ ἀπείρῳ ἐλέει διὰ τῶν μεσιτειῶν τῶν μακαρίων καὶ ἀγίων σας εὐχῶν ὑγιαίνομεν.

Τὸ ἀπὸ Βουκουρεστίου σεβάσμιον γράμμα τῆς μακαριότητός σας μετὰ τῆς πρεπούσης αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας ἔλαβον, καὶ ἐχάρην κατὰ πολλὰ μανθάνουσα ἐξ αὐτοῦ τὸ καλὸν καὶ ὑγιὲς κατευόδιον εἰς τὸ Βουκουρέστι, καὶ ὅτι ὁ ὑψηλότατος αὐθέντης ἐμοὶ φίλτατος ἀδελφὸς ἐδέχθη τὴν μακαριότητά σας μὲ ἄκραν ἀγάπην καὶ μὲ τὴν πρέπουσαν περιποίησιν, ἀποδίδοντας τῇ μακαριότητι σας ὡς σεβασμιωτάτῳ ἡμῶν πατρὶ μεγάλῃν

δεξιῶσιν. Ὁ παντοδύναμος θεὸς τέλος πάντων νὰ τὴν κατευοδῶσῃ καὶ εἰς τὰ ὧδε ὅπου καθὼς ἐπιθυμοῦμεν νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν καὶ νὰ συγχαρῶμεν τὸν ποθητὸν σας ἐρχομέν. Ὑπερευχαριστῶ τῇ μακαριότητί σας ὅπου μὲ πληροφορεῖ καὶ διὰ τὴν ἀγάπην ὅπου ὁ ὑψηλότατος αὐθέντης καὶ εἰς ἐμὲ ἔχει, μὲ ὅλον ὅπου εἰς τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην τῆς ὑψηλότητός του ποτὲ δὲν ἀμφίβαλα, μήτε ἀμφιβάλλω.

Ἡ κόρη μου, ὁ γαμβρός μου μὲ τὴν ἐγγονήν μου, ὡς πνευματικὰ τέκνα τῆς μακαριότητός σας, εὐλαβῶς τὴν προσκυνοῦν καὶ ἀσπάζονται τὴν μακαρίαν αὐτῆς δεξιάν. Ἄς μὴ μὲ λείπουν τὰ μακάρια αὐτῆς γράμματα εἰς δῆλωσιν τῆς ἐφετῆς μοι ὑγιείας αὐτῆς μετὰ καὶ τῶν μακαρίων καὶ ἀγίων αὐτῆς εὐχῶν. Ἦς τὰ ἔτη εἶψαν θεόθεν ἀάπολλα καὶ εὐδαιμονέστατα. Τῆς μακαριότητός σας εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1725 σεπτεμβρίου 25.

Ῥωξάνδρα.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε δέσποτα, πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα πανευλαβῶς προσκυνοῦμεν καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιάν ἀσπαζόμεθα, καὶ δεόμεθα τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν αὐτὴν ὑγιαίνουσαν μετὰ μακροδιότητος καὶ εὐδαιμονοῦσαν διὰ βίου παντὸς σὺν πᾶσι τοῖς ἐφετοῖς καὶ καταθυμίαις.

Τοῦ θεοῦ τοῦ ἀγίου εὐδοκοῦντος καὶ δι' εὐχῶν αὐτῆς θεοπειθῶν κατευοδώθημεν καὶ ἤλθομεν ὑγιεῖς εἰς τὸ Γιάσιον κατὰ τὴν 17 τοῦ παρόντος, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν διὰ τῶν παναγίων αὐτῆς εὐχῶν ἦν ἐκ τῶν αὐτοῦ πλουσίων δωρεῶν ἐχαρίσατο ἡμῖν ἡγεμονίαν ἐπιστηρίζοι ἀκραδάντως εἰς ἔτη πολλὰ πρὸς ὄφελος τοῦ ὑπὸ χεῖρα ἡμῶν εὐσεβοῦς λαοῦ.

Πρὸς τὴν μακαριότητά της ὅμως ἀναγκασμένος ἀπὸ τὴν ἄκραν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην ὅπου ἔχομεν δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ μὴ γράψωμεν, ἂν

καλὰ καὶ ἐν συντόμῳ, κατὰ τὸ παρὸν, καὶ νὰ δώσωμεν τὴν εἰδῆσιν διὰ νὰ πληροφορηθῇ τῶν εὐχῶν τῆς τὸ ἔργον, καὶ νὰ χρηρῇ εἰς τὸ καλὸν μας κατευόδιον, καὶ τὸ πλέον διὰ νὰ παρίξωμεν ἀφορμὴν καὶ αἰτίαν νὰ μᾶς γράψῃ δημοποιῶσα τὴν θεοφρούρητον καὶ ἐρασμιωτάτην ἡμῖν ὑγίειαν καὶ διαπορθμευομένην ἡμῖν διὰ τῶν σεβασμίων αὐτῆς γραμμάτων ἀφθόνους τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ εὐλογίας, τὰς ὁποίας ὑπὲρ τι ἄλλο ἐπίπροσθεν ἄγειν ἐμολογοῦμεν. Ἐπιθυμούσαμεν δὲ ἀντὶ γραμμάτων νὰ ἔχωμεν τὴν αὐτοπρόσωπον παρουσίαν τῆς, καὶ ἀπολαύσωμεν τῆς μελισταχοῦς καὶ ἐπωφελεστάτης ὁμιλίας τῆς· ἀλλ' ἐπειδὴ ὅσον πρὸς τὸ παρὸν δὲν ἐνδέχεται, παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν καὶ ἀντίτυπα τῆς μακαριωτάτης αὐτῆς θεωρίας τὰ σεβάσιμα αὐτῆς γράμματα.

Οἱ ὁσιώτατοι καθηγούμενοι τῶν αὐτόθι ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ ἁγίου Τάφου ἤλθον κατὰ τὸ σύνθημα καὶ μᾶς ἀντάμωσαν, καὶ τοὺς ἐδέχθημεν μετὰ τῆς προστηκούσης εὐμενείας, καὶ τοὺς ἐνθαρρύνουμεν νὰ ἔχουν τὴν εἰσοδὸν διὰ κάθε τοὺς χρεῖαν νὰ μᾶς ἀναφέρουν, καὶ τοὺς ἐπαρτηγορήσαμεν φανερόντως τὴν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην ὅπου ἔχομεν εἰς τὴν μακαριότητά τῆς· ἦν ὁ κύριος διατηροῖ εἰς χρόνους πολλοὺς καὶ πανευδαίμονας. Αἱ δὲ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντός. Τῆς σῆς μακαριότητος ὁ κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1726 δεκεμβρίου 23.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΝΟΤΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΦ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΩ

Δηλοποιούσης οὖν ἡμῖν τῆς ὑμετέρας ὑψηλότητος τὴν περιήγησιν τῆς ἐν ἡ κατὰ τὸ παρὸν διατρίβομεν πόλεως ἦντινα ποιεῖται εἰς ἱστορικὰς βίβλους καὶ εἰς νομίσματα, τυχὸν μὲν καὶ δι' ἰδίαν ψυχγωγίαν τοῦ ὕψους αὐτῆς, τυχὸν δὲ καὶ διὰ χάριν μας, ἀφ' οὗ μάλιστα ἔγνω τὴν ἐνταῦθα ἐπιδημίαν, φθόνος οὐδεὶς, τρυφῶσης τῆς μεγαλονοίας ὑμῶν ἐν τοῖς αἰκείοις αὐτῇ παιδίσκοις καὶ συνήθεσι ψυχγωγίαις, μάλιστα καὶ χαιρόμεθα,

καὶ αἰτίοι πως καὶ ξεναγεί γεγόμενοι τῇ ὑμετέρᾳ ὑψηλότητι τῶν κατ' Ἰωνίαν καλῶν, τῶν τε περὶ ταύτης ἱστορουμένων καὶ ἀγομένων τοῖς πολλοῖς διὰ θαύματος, ὧν ἐστὶ καὶ ἡ τελετὴ καὶ πανήγυρις ἡ τῷ ἑλικωνείῳ τελούμενῃ Ποσειδῶνι, ἐνθα ἄγεσκον οἱ Ἴωνες ἐορτὴν τὰ Πανιώνια, κατὰ τὸν φιλόμυθον ἱστορικὸν Ἡρόδοτον. Ἡμεῖς δὲ οὐχ ἱστορικῶς, οὐδὲ διὰ φιλοσόφου θεωρίας, ἀλλὰ κατ' ἐπιδημίαν καὶ αὐτοψί ἐντροφῶμεν τῶν ἡδέων τῆς Ἰωνίας. Ἀρμόζει ὅμως καθ' ὥραν νὰ εἰποῦμεν τὸ πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι, ἐπειδὴ καὶ ἐφυλλορρήσαν καὶ ἐξίτηλα ἔγιναν ὅλα ἔσα ἄνω καὶ κάτω ἱστορικαὶ βίβλοι καὶ ρητόρων λόγοι περὶ Ἰωνίας καὶ Σμύρνης προσαφηγοῦνται γλαφυρῶς καὶ ἡδέως. Διότι βλέπομεν ἐνταῦθα οὔτε Ποσειδῶνος, οὔτε ἄλλου πινὸς ἀνθρώδους καὶ γενναϊοτάτου θεοῦ πανηγύρεις ἀγομένας ὑπὸ τῶν ἐφ' ἡμῖν ἐποίκων τῆς Ἰωνίας, ἀλλὰ νέα τινὰ πανιώνια ἢ πανσμύρνια τελούμενα τῷ Διονύσῳ· ἔς μόνος τῶν ἄλλων θεῶν τανῦν ὧδε τίμιος· καὶ συλλέγονται οὐχ οἱ τῶν πέριξ πόλεων ἢ μόνον ἐξ Ἀσίας καὶ οἱ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπὸ πάσης Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας, τῶν τε Κυκλάδων καὶ τῆς μεγάλης Ἠπείρου, καὶ ἅμα Γάλλοι καὶ Ὀλλανδοὶ καὶ Βενετοὶ, καὶ τούτων ὅσοι ἀλλετρίως ἔχουσι ταῖς σφόδρσι νύμφαις, οὔτοι μάλιστα φιλοχωρεῖν ἐνταῦθα εἰώθασι, συγκλυθὴν λεώς μετ' αὐτῶν καὶ τυμπάνων κορυβαντιῶντες καὶ μαίνόμενοι, ὡς τῇ μητρὶ ποτε τῶν θεῶν θρησκειούντες, περιέρχονται τὰς τῆς πόλεως στενωποὺς νύκτωρ τε καὶ ἄωρεϊ, ἡχοῦσι, κτυποῦσιν οὐ πόρρω τοῦ καταλύματος ἡμῶν, καὶ οὕτως ἅπασαν ἀφείλον ἡμῶν τὴν συνήθη μέριμναν τῶν ἐν οἷς οἶδεν ἡ ὑψηλότης αὐτῆς οὐκ ἀγαλλομένους ἀλλὰ καταγινομένους ἡμᾶς.

Πέθεν οὖν εὔροινο ἐνταῦθα ἄνδρες βοτανικοί; Οὐδεὶς ἕως ἄρτι προσῆλθεν ἡμῖν ταύτης μετέχων τῆς μεθόδου καὶ ἐμπειρίας, ἀλλ' οὐδὲ ἡμεῖς ἐσπουδάκαμεν περὶ ζητήσεως τῶν τοιούτων ἐν ὥρᾳ χειμαδῶ ἐπιδημήσαντες καὶ, ἀληθέστερον εἰπεῖν, ἀσχολούμενοι ἐτέραις κατεπειγούσαις χρείαις, αἱ πολλῶν ἡμᾶς καὶ ἄλλων ἀπάγουσι γνώσεως καὶ θεωρίας ἀξίων, καὶ ἅμα τῆς τῶν τοιούτων ἐπιστημόνων προσεταιρίσεως, οἷς ἐστὶ σύνθηες καὶ φίλον αἰεὶ δυνάσταις τισὶ καὶ πλούτῳ βαθεῖ κομῶσι προσεταιρίζεσθαι χάριν ἀδρῶν μισθώσεων καὶ ἐφέσει τιμῆς καὶ ὠφελείας τὴν καθ' ἡμᾶς δύναμιν καὶ τύχην ὑπερεχούσης. Τοῦτο δὲ ἔργον τῆς φιλοτιμίας τῶν κρατίστων ἡγεμόνων ἡγοῦμεθα, ἔταν καθ' ἡμᾶς ὥσι φιλομαθεῖς καὶ ἐν

τοῖς ἐπαινουμένοις ἐπιμελεῖς καὶ φιλοθεάμονες· ἀλλ' οἱ τῆς πόλεως ταύτης οἰκήτορες φροντίζειν κατεπείγονται τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀνγκαιῶν, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἔθνων ἐπήλυδες ἔμποροι καὶ οἱ τούτων κόνσολοι κεχῆνασι μόνον πρὸς τὸ κέρδος πρὸς δ' ἀφορᾷ ἅπαν ἐμπόρου βούλημά τε καὶ φρόνημα· οἱ τῶν ἐξουσίᾳ πανταχοῦ οἱ αὐτοὶ τρυφαῖς φυσικαῖς καὶ αὐτοσχεδρίοις χαίρουσι μᾶλλον ἢ τοῖς ἐκ τῆς σοφίας τερπνοῖς, καὶ ταῖς ἐντεῦθεν ὠφελείαις καὶ χάρισι.

Τοῦτο μόνον δηλώσειν ἔχομεν τῆς Ἰωνίας οἶόν τι ἦδυσμα καὶ ἀκοῆς οὐκ ἀνάξιον, ὅτι περ ἡ κατ' ἰδίαν εὐχὴν ἀποδενδρωθεῖσα τοῦ Θείαντος θυγάτηρ, καθὰ μυθεύεται, σφύζεσθαι φησι δένδρον ἔτι ὃν καὶ μύρρα τοῖς ἐπιχωρίοις καλούμενον, ἀφ' ἧς ἔσχε τὴν ἐπωνυμίαν ἡ πόλις Σμύρνα· καὶ εἰσέτι θρηνεῖσθαι ταῖς γυναιξὶ κατ' ἔθος ὑποδουμέναις τὴν τοῦ δένδρου σκιάν, ὥς τινες ἡμῖν προσαπήγγειλαν, παῖς παρὰ πατρός παραδεχθεὶς τὸ μυθολογούμενον, καὶ τοῦ φλοιοῦ φησὶ ταύτης διασχισθέντος τὸν δυστυχῆ τῆς Ἀφροδίτης ἑραστὴν, ὁ αὐτὸς φησὶ μῦθος, ἀποκυθηθῆναι τὸν Ἀδωνιν, ὃ γειτονοῦντες ἡμεῖς ἄρτι καὶ τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς μητρὸς αὐτοῦ πόλει ἐνδιαιτρίβοντες τρυγῶμεν καινὴν τινα μακαρίαν, οἷα γένοιτ' ἂν ἀπὸ τῶν κήπων τουτουῖ τοῦ Ἀδωνίδος, χοροῖς καὶ κώμοις καὶ ἀηδέσι τῶν οἶνοφλύγων ἄσμασιν ὅσημέραι τὰς ἀκοὰς καταυλούμενοι. Πλὴν, ἐπειδὴ τῇ ὑμετέρᾳ ὑψηλότητι ἐφάνη τὰ τῆς Ἰωνίας διὰ τὴν ἀρχαιότητα τίμια, ὥς ἐνδέχεται, ἐψυχαγωγήσαμεν αὐτὴν μὲ τὴν παροῦσαν μυθολογίαν.

Φροντίζομεν δὲ καὶ τῆς εὐρέσεως παλαιῶν τινων νομισμάτων, κατὰ τὸν ὀρισμὸν αὐτῆς, ἅτινα καὶ προσεπρόστελοῦμεν, ἵνα ἔχῃ ἐντρυφᾶν καὶ εὐφραίνεσθαι οὐ μόνον ἐν ἱστορίαις καὶ λόγοις μυθικοῖς τῶν Ἰώνων, ἀλλὰ πῶς καὶ εἰκόσι καὶ νομίσμασι τῶν ἀρχαίων, ἅτινα παρέχουσι τῶν κεκτημένων τῇ τε ἀκοῇ καὶ ὕψει ἡδονὴν καὶ τῇ ψυχῇ φιλοτιμίαν, ὥς ἔγνωσται, ὑπερβάλλουσιν.

Τὰ ἔτη τῆς ὑμετέρας ὑψηλότητος εἶψαν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ.

ΖΩΗ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχᾳ τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, κύριε κύριε Χρύσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν σὴν μακαριότητα πανευλαβῶς προσκυνοῦμεν καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, καὶ δεόμεθα τοῦ ἀγίου θεοῦ ἵνα διαφυλάττῃ αὐτὴν ἐν ἄκρᾳ ὑγίειᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ μετὰ μακροβιότητος καὶ ἐπιτυχίας τῶν καταθυμίων.

Σεβάσμιον αὐτῆς γράμμα εὐλαβῶς ἐλάβομεν καὶ τὴν ἀγαθωτάτην αὐτῆς ὑγίειαν ἐξ αὐτοῦ μαθόντες ἐχάρημεν· ἐλυπήθημεν ὅμως διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν αὐτῇ ἀσθένειαν, ἀλλὰ χάρις τῷ ἀγίῳ θεῷ ὁποῦ, ὡς γράφει, ἐχάρισε τὴν ὑγίειαν τῆς. Ἄμποτε εἰς τὸ ἐξῆς νὰ τὴν διαφυλάξῃ μὲ τελείαν ὑγίειαν. Ἐγνώμεν λοιπὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σημειούμενα καὶ εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ ἀγαθὰ προμνηύματα καὶ οἶον προδιαθέσεις τοῦ ἐρχομοῦ τῆς.

Γράφει ἡ μακαριότης σου ὅτι τὴν ἑλαφροτέραν φροντίδα ἐδιώρισε νὰ τὴν ἔχωμεν ἡμεῖς, πλὴν ὅς ἡξεύρῃ διὰ ἀναμφίβολον ἡ μακαριότης σου ὅτι καὶ ὁ ὑψηλότετος αὐθέντης καὶ ἡ ἐκλαμπροτάτη κυρία ἡ πενθερά μας, καὶ ἡμεῖς ἔχοντες πολλὰ καταθύμιον τὸν ἐρχομὸν τῆς καὶ τὴν ἀπόλαυσίν τῆς μετὰ χαρᾶς ἀποδεχόμεθα, καὶ πολλὰ ἐλαφρὰ μᾶς φαίνονται ὅσα διορίζει, μόνον ὁ ἅγιος θεὸς νὰ εὐδοκήσῃ νὰ ἔλθῃ ἐκεῖνη ἡ εὐλογημένη ὥρα νὰ ἀποφασίσῃ ἡ μακαριότης σου τὴν εἰς τὰ ἐνταῦθα ἄφιξιν αὐτῆς. Κατὰ τὸ παρὸν δὲ παρακαλοῦμεν αὐτὸν τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα κύριον ἡμῶν ἵνα ἀξιῶσῃ αὐτὴν ἐορτάσαι τὴν κοσμοσωτήριον αὐτοῦ ἀγίαν ἀνάστασιν λαμπρῶς καὶ θεοφιλῶς καὶ ἐφέτος καὶ εἰς ἔτη πάμπολλα. Τὰ παιδάκιά μας εὐλαβῶς ἀσπάζονται τὴν ἀγίαν τῆς δεξιὰν καὶ ἐξαιρέτως ὁ βαπτιστικός τῆς· αἱ δὲ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαί εἶψαν ἡμῖν διὰ βίου παντός. Τῆς σῆς μακαριότητος κατὰ πνεῦμα θυγάτηρ καὶ εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1727 μαρτίου 25.

Ζωὴ δόμνα.

Καὶ ἐγὼ ὁ δοῦλος σας δουλικῶς καὶ πανευλαβῶς προσκυνῶ τὴν μακαριότητα σας καὶ ἀσπάζομαι τὴν ἀγίαν δεξιὰν· καὶ τοῦ χρόνου τὸ ἅγιον πάσχα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Χριστὸς ἀνέστη!

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρῦσινθε ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαδῶς προσ-
αγορεύοντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐν ἀρχῇ ὑγείᾳ καὶ εὐτημερίᾳ διηγεκεί μετὰ μακροβιότητος.

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετ' εὐλαθείας πλείστης ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίειαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττει ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γραφόμενα δι' ὧν συγχαίρεται καὶ εὐχεταὶ ἡμῖν θερμῶς περὶ τῆς λαμπροφόρου ταύτης ἑορτῆς καὶ πανηγύρεως τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ὁ αὐτὸς κύριος νὰ καταξιώσῃ καὶ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καθὼς ἐφέτος οὕτω καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς ἐλευσομένους χρόνους νὰ τὴν ἑορτάζῃ φαιδρῶς καὶ θεοφιλῶς καὶ νὰ τὴν πανηγυρίξῃ χαρμωδῶς μετ' ἀπτώτου τε ὑγείας, πολυχρονίου καὶ ἀταράχου διαμονῆς εἰς τὸν ἀγιώτατον καὶ ἀποστολικὸν αὐτῆς θρόνον, διὰ δὲ τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν νὰ ἀξιωθῶμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καὶ ἐνταῦθα, διὰ νὰ ἐμφορηθῶμεν καὶ αὐτοπροσώπως τῶν πατρικῶν αὐτῆς εὐλογιῶν, ὅτι πόσον ἐφιέμεθα τὴν παρουσίαν αὐτῆς καὶ διὰ τῶν προτέρων γραμμάτων τὸ ἐδηλοποιήσαμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι καὶ περιμένομεν τὴν πατρικὴν αὐτῆς ἀπόφασιν.

Ὅποιον δὲ κυβέρνησιν ἔκαμεν καὶ ὁ πανιερώτατος Ναζαρέτ διὰ προσταγῆς καὶ ἀδείας τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μὲ τὸν ἡγούμενον τοῦ σεβασμίου μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου διὰ τὴν καλὴν κατάστασιν καὶ κυβέρνησιν τοῦ μοναστηρίου καὶ τὴν ὠφέλειαν τοῦ ζωοδόχου Τάφου. ἀφίνομεν εἰς τὸ νὰ καταλάβῃ ἀπὸ γραμμάτων τῆς πανιερότητος αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ παρὸν ἄλλο τι δὲν ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακα-

ριότητι παρά μόνον ὅτι, εἰς σημεῖον τῆς πρὸς αὐτὴν ἄκρας εὐλαβείας καὶ ἀγάπης μας, πέμπομεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι δύο χρυσᾶ, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ τὰ δεχθῇ ὡς ἀπὸ πνευματικοῦ αὐτῆς υἱοῦ καὶ νὰ τὰ μεταχειρισθῇ μὲ ἄκραν ὑγιείαν.

Ἄς ἔχωμεν τοίνυν, παρακαλοῦμεν, καὶ συχνὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα καὶ πατρικὰ αὐτῆς προστάγματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετῇ ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἶησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ.

1727 ἀπριλίου 5.

Σεβασμιώτατε δέσποτα, ὅπως εἵμεσθεν εἰς τοὺς ὁρισμούς της καὶ μὲ ἄκραν υἱικήν εὐλάβειαν μυριάκις λέγομεν τὸ καλῶς νὰ ὀρίσῃ εἰς τὰ ὧδε, καὶ μὲ τὴν σεβάσμιόν της παρουσίαν νὰ μᾶς τιμήσῃ, καὶ μὲ τὰς ἀγίας της εὐχὰς καὶ εὐλογίας της νὰ μᾶς ζωογονήσῃ πνευματικῶς, ὅτι εἵμεσθεν ὅπως διόλου εἰς τοὺς ὁρισμούς τῆς μακαριότητός της. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅπως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΖΩΗ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν σὴν μακαριότητα πανευλαβῶς προσκυνοῦμεν καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, καὶ δεόμεθα τοῦ ἀγίου θεοῦ ἵνα διαφυλάττῃ αὐτὴν ὑγιαίνουσιν μετὰ μακροβιότητος καὶ εὐδαιμονοῦσιν διὰ βίου παντός μετ' ἐπιτυχίας τῶν ἐν θεῷ αὐτῆς καταθυμίων.

Σεβάσμιον γράμμα τῆς σῆς μακαριότητος μετ' εὐλαβείας ἀπάσης καὶ τιμῆς ἐλάδομεν καὶ τὰ περὶ τῆς ἐφετινότητος ἡμῖν ὑγιε'ας δι' αὐτῆς μα-

θόντες ἐχάρημεν · ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐφεξῆς ἐν αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ πρὸ πάντων εὐχαριστοῦμεν ὅπου ἐπεύχεται ἡμῖν ἄνωθεν πολυχρόνιον καὶ πανευφρόσυνον τὴν κοσμοσωτήριον ἑορτὴν τῆς τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ ἡμῶν ἀναστάσεως, οὕτινος καὶ ἡμεῖς δεόμεθα νὰ ἀξιώσῃ καὶ τὴν σὴν μακαριότητα ἑορτάσαι αὐτὴν ὑγιῶς, θεοφιλῶς καὶ εὐθύμως εἰς ἔτη πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ.

Τὸ πῶς ἔχομεν πολὺν πόθον τὰ ἐμφορηθῶμεν καὶ διὰ ζώσης φωνῆς τῶν πατρικῶν αὐτῆς ἁγίων εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν, ὡς ὁμολογοῦμενον τὸ σιωποῦμεν · τόσον μόνον σημειόνομεν ὅτι μὲ πολλὴν χαρὰν καὶ εὐλάβειαν προσμένομεν τὴν μακαριότητά της · καὶ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος νὰ τὴν κατευοδώσῃ. Τὰ φίλατα ἡμῶν καὶ ἐξαιρέτως ὁ βαπτιστικὸς της εὐλαβῶς προσκυνοῦν αὐτὴν καὶ τὴν σεβασμίαν της δεξιὰν ἀσπάζονται. Οἱ χρόνοι τῆς σῆς μακαριότητος εἴησαν θεέθεν πλεῖστοι τε καὶ πανευτυχεῖς, αἱ δὲ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ εἴησαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος κατὰ πνεῦμα θυγάτηρ καὶ εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1727 ἀπριλίου 6.

Ζωὴ δόμνα.

Μακαριώτατε, ἁγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἡμέτερε σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ πάτερ, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα προσκυνοῦμεν καὶ τὴν μακαρίαν αὐτῆς δεξιὰν εὐλαβῶς ἀσπάζομεθα, δεόμενοι τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Χριστοῦ, ἵνα διαφυλάττῃ αὐτὴν ἐν ἄκρᾳ ὑγιείᾳ καὶ εἰρηνικῇ καταστάσει καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ εἰς ἔτη πάμπολλα.

Τὸ ἀπὸ 19 μαρτίου σεβάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἐλάβομεν ἐξ οὗ καὶ τὰς μακαρίας καὶ πατρικὰς αὐτῆς εὐχὰς δεχόμενοι ἐχάρημεν κατὰ πολλὰ καὶ τὴν ὑπερευχαριστοῦμεν. Τὸν εἰς τὰ ὧδε ἐρχομὸν αὐτῆς ποταπῶς τὸν ἐπιποθοῦμεν δὲν λανθάνει τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, καὶ ἂν ἴσως ἡ μακαριότης αὐτῆς ἔχει τιοῦτον σκοπὸν, μὲ

τὸν μπᾶς μπουλούκμπασην μας, ὅπου πρὸ ἡμερῶν ἐστείλαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐγράψαμεν τοὺς ἡμετέρους ἄρχοντας καπικεχαγιᾶδες, καὶ ἐδιωρίσαμεν τὸν ῥηθέντα ἡμέτερον μπᾶς μπουλούκμπασην νὰ συντροφεύσῃ καὶ νὰ εἶναι εἰς ὑπηρεσίαν τῆς μακαριότητός της. Εἰ δὲ πάλιν καὶ ἀπὸ κἀνένα περιστατικὸν ἐμποδισθῇ κατὰ τὸ παρὸν ὁ ἐρχομὸς αὐτῆς, ὁπότε εἶναι ὀρισμὸς της νὰ ὀρίσῃ νὰ ἔχωμεν προϋπάρχουσαν εἰδησιν, ὅπου νὰ στείλωμεν ἐντεῦθεν καὶ ἀνθρώπους καὶ εἴ τι ἄλλο χρειασθῇ. Ἄς ἔχωμεν λοιπὸν τὴν περὶ τούτου δηλώσιν διὰ τοῦ σεβασμίου αὐτῆς γράμματος δηλωτικῆς τῆς ἐφετινάτης ἡμῖν ἀγαθῆς αὐτῆς ὑγείας μετὰ καὶ τῶν μακαρίων καὶ θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν, ἧς τὰ ἔτη εἴησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1727 ἀπριλίου 10.

Τοῦ Χατζῆ Μουσταφᾶ ἐφέντη ἡ ἐρώτησις, μακαριώτατε πάτερ, δὲν εἶναι παράξενος· ἐπειδὴ ἡ ἐνδοξότης τοῦ μᾶς ἀγαπᾷ καὶ θέλει τὸν ἐρχομὸν της εἰς τὰ ὧδε, μάλιστα ὅπου ἡμεῖς εἵχαμεν φανερῶς τῇ ἐνδοξότητι τοῦ τὸν πόθον ὅπου ἔχομεν τῆς ἀπολαύσεώς του.

Ὁ γραμματικὸς μας ὄντας ὀλίγον ἄρρωστος, ἐξ ἀνάγκης ἔγραψεν ὁ λογοθέτης μας τὸ παρὸν, καιρὸν καὶ δὲν εἵχαμεν νὰ τὸν ὑπαγορεύσωμεν, καὶ ἄλλα τὸν εἵπαμεν καὶ ἄλλα ἔγραψεν. Ὅμως τὸ ζήτημα ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ νὰ ἔλθῃ καὶ καλὰ ἡ μακαριότης της.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσαγορεύοντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δεόμενσι τοῦ παντο-

δυνάμου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐν ἄκρῃ ὑγείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηγεσθαι μετὰ μακροβιότητος.

Μὲ τὸ νὰ πέμπωμεν εἰς τὰ αὐτόθι μὲ τὸ βασιλικὸν πεσκέσιον τοῦ βασι-
ραίου τὸν ἡμέτερον προσφιλέστατον ἀνεψιὸν καὶ βαπτιστικὸν τῆς ὑμετέ-
ρας μακαριότητος, ἐντιμότατον ἄρχοντα σλουτζιάρην κυρίτζην Μιχαλάκην
Ῥωσσέτον, δὲν ἐλείψαμεν καὶ ἀπὸ τοῦ νὰ γράψωμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακα-
ριότητι τὸ παρὸν διὰ νὰ ἐρωτήσωμεν περὶ τῆς ἐφετωτάτης αὐτῆς ὑγείας,
τὴν διαφυλάττοι ὁ κύριος διηγεκῶς ἀμετάπτωτον, ὅσον διὰ νὰ ἀποδώσωμεν
αὐτῇ καὶ αὐθὶς τὰς μετ' ἄκρας εὐλαβείας υἱϊκᾶς προσαγορεύσεις μας,
ἐπειδὴ καὶ ὡς σεβασμιώτατον πατέρα ὁποῦ τὴν ἔχομεν, ἐφιέμεθα κατὰ
πάντα καιρὸν καὶ τόπον νὰ ἐμφορούμεθα τῶν πατρικῶν αὐτῆς εὐχῶν, καὶ
διὰ τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐλογιῶν νὰ ὑποστηρίζωμεθα, ὅς μὲνομεν καὶ πάν-
τοτε ἐτοιμότατοι εἰς τὰ πατρικὰ αὐτῆς προστάγματα.

Ἄν εἵχαμεν νὰ εἰποῦμεν ἄλλο τι περισσότερον, ἀφίνομεν νὰ τὸ κατα-
λάβῃ διὰ ζώσης φωνῆς τοῦ διαληφθέντος ἄρχοντός μας· παρακαλοῦμεν
μόνον κατὰ πολλὰ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ μᾶς χροποιῇ συνεχῶς
διὰ τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμάτων δηλωτικῶν τῆς ἐφετωτάτης αὐτῆς ὑγείας
καὶ τῶν πατρικῶν αὐτῆς εὐχῶν αἵτινες εἶψαν ἡμῖν ἄρωγαὶ ἐν βίῳ παντὶ·
τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πνευτυχῇ.

1727 ἀπριλίου 14.

Μακαριώτατε καὶ σεβασμιώτατε πάτερ καὶ δέσποτα, κατὰ πολλὰ
ἐφιέμεθα τὴν σεβάσμιον αὐτῆς παρουσίαν καὶ ὁ ἅγιος θεὸς ἐν τάχει νὰ
μᾶς ἀξιῶσιν νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν μετὰ πάσης υἱϊκῆς εὐλαβείας. Τῆς
ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

Ἰω. Νικόλαος βοεδόδας.

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πολέως
Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἡμέτερε ἐν

Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαδῶς προσ-
αγορεύοντες, τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ παντο-
δυνάμου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐν
ἄκρᾳ ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ μετὰ μακροβιότητος.

Δύο γράμματα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, τὸ μὲν πρότερον τὸ δὲ
ὕστερον μεθ' ὅσας πλείστης εὐλαθείας ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην
αὐτῆς ὑγιεῖαν λῖαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς
ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλο-
γίας, καὶ εὐχαριστοῦμεν κατὰ πολλὰ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἔγνωμεν
καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς σημειούμενα καὶ εἰς ὅσον μὲν ᾤσαν ἀποκριτικὰ ἡμε-
τέρων προγεγραμμένων, δὲν βαρύνομεν καὶ αὐθις μὲ περιττολογίαν τὰς
σεβασμίους αὐτῆς ἀκοάς. Περὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς ὁμως πατρικῆς αὐτῆς
ἀγάπης καὶ φιλοστόργου διαθέσεως, λῖαν εὐχαριστοῦντες τῇ ὑμετέρᾳ
μακαριότητι μένομεν ὑπόχρεοι διὰ παντὸς εἰς τὴν δούλευσιν τῶν πατρικῶν
ἐπιταγμάτων αὐτῆς. Ὁ ἅγιος θεὸς νὰ περιφρουρῇ καὶ νὰ διαφυλάττῃ τὴν
ὑμετέραν μακαριότητα διηνεκῶς εἰρηνικὴν καὶ ἀκράδαντον ἐπὶ τὸν ἀγιώ-
τατον καὶ ἀποστολικὸν αὐτῆς θρόνον, διὰ νὰ τὴν ἔχωμεν καὶ εἰς τοῦπιόν
σεβασμιώτατον ἡμῶν πατέρα καὶ πρὸς κύριον εὐχέτην διάπυρον.

Ἡμεῖς, σεβασμιώτατε πάτερ, ἔχοντες πρὸ πολλοῦ οὐ μετρίαν ἔφεσιν
διὰ νὰ ἀπολαύσωμεν ἐνταῦθα καὶ σωματικῶς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα
καὶ νὰ ἐμφορηθῶμεν καὶ αὐτοπροσώπως τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν καὶ πα-
τρικῶν εὐλογιῶν, γνωρίζοντες δὲ καὶ ἀδιστάκτως ὅτι καὶ ἡ ὑμετέρα μακα-
ριότης διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς πατρικὴν αὐτῆς ἀγάπην τὴν αὐτὴν ἔφεσιν ἔχει
τῆς ἡμετέρας αὐτοπροσώπου ἀπολαύσεως, διὰ τοῦτο καὶ μετ' ἄκρας εὐλα-
θείας καὶ μετὰ πολλῆς τῆς θερμότητος ἐπροσκαλέσαμεν αὐτήν, διὸ καὶ
πλείστας ὁμολογοῦμεν τὰς εὐχαριστίας τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, ὅπου
μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη τὴν υἱικήν ταύτην πρόσκλησίν μας. Ὁ ἅγιος θεὸς
λοιπὸν νὰ εἶναι ἀντιλήπτωρ καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῆς εἰς πάσας τὰς
χρείας καὶ ὑποθέσεις τοῦ παναγίου Τάφου, καὶ ὅταν γνωρίσῃ ἡ ὑμετέρα
μακαριότης τὸν ἀρμόδιον καιρὸν τῆς ἐνταῦθα ἐφετῆς ἡμῖν παρουσίας
αὐτῆς. Παρκαλοῦμεν κατὰ πολλὰ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ μᾶς
δώσῃ πρὸ ἡμερῶν τὴν χαροποιὸν ταύτην εἴδωσιν, καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν
ἄκραν υἱικήν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην ὅπου ἀνέκαθεν πρὸς τὴν ὑμετέραν
μακαριότητα ἔχομεν, ὄντες ἀείποτε ἐτοιμότετοι εἰς πάντα τὰ νεύματα

καὶ πατρικὰ αὐτῆς προστάγματα, θέλομεν κάμῃ ἐντεῦθεν τὴν προσήκουσαν καὶ ἀναγκαίαν ἐτοιμασίαν τοῦ αὐτόθεν κινήματος αὐτῆς, ἐνεργοῦντες καὶ οἱ ἄρχοντες κακουκεχαγιᾶδες μας εἰς τὴν βασιλικὴν πόρταν τὰ δέοντα περὶ τῆς ἀδείας τῆς. Ἄς ἔχωμεν μόνον ἕως τόσον καὶ καθεξῆς συχνὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετιωτάτῃ ἡμῖν ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἄρωγαὶ ἐν βίῳ παντὶ· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν ἀμύρολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1727 μαῖου 5.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε δέσποτα, πατριάρχᾳ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ, κύριε κύριε Χρύσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν σὴν μακαριότητα μεθ' ὅσης πλείστης εὐλαθείας προσκυνοῦμεν, καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, καὶ δεόμεθα τοῦ ἁγίου θεοῦ τοῦ διατηρεῖν αὐτὴν ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ πάσῃ εὐημερίᾳ μετὰ μακροβιότητος καὶ ἐπιτυχίας τῶν ἐν θεῷ αὐτῆς καταθυμίων.

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν εὐλαδῶς ἐλάβομεν καὶ τὰ τῆς θεοπαρόχου ἡμῖν ὑγείας τῆς ἐνωτισθέντες, ἀπλέτου χαρᾶς ἐνεπλήσθημεν· ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σημειούμενα, καὶ ὅτι τὸν ἐρχόμενον μῆνα ἀπαραιτήτως μελετᾷ νὰ κινήσῃ διὰ τὴν Βλαχίαν. Εἴη δ' αὐτῇ θεὸς ἄρωγός καὶ τῆς δόξῃ καθηγούμενος· ἡμεῖς ἀπὸ τῆς ἀγαθῆς ἀγγελίας ταύτης ὅλαις ταῖς ἐλπίσιν ἀνεπτερώθημεν καὶ φανταζόμεθα ὅσον οὕτω νὰ τὴν ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ νὰ ἐμφορηθῶμεν τῆς μελισσταγοῦς ἐκείνης, σοφωτάτης καὶ ἐπωφελεστάτης αὐτῆς ὁμιλίας, ἧς ἡξιώθημεν ἐν τάχει παρὰ θεοῦ.

Περὶ δὲ τῶν αὐθεντικῶν χρυσοβούλλων ἐκείνων, ὧν γράφει ἡμῖν ἡ μακαριότης σου, αὐτὰ μὲν παρηγγεῖλαμεν νὰ ἀνανεωθῶσι καὶ νὰ ἐπικυρωθῶσι καὶ δι' ἡμετέρων αὐθεντικῶν χρυσοβούλλων. Ἦνπερ δὲ δια-

λαμβάνουσιν ἐτήσιον προσφοράν τῷ παναγίῳ Τάφῳ ἐδιωρίσμεν νὰ δοθῇ τοῖς ἐνταῦθα ὁσιωτάτοις καθηγουμένοις · ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ μὴν εὑρεθῇ τῶρα ὁ ἡγούμενος τοῦ Γαλατᾶ καὶ νὰ λείπῃ εἰς τὰ Γιαρμαρόκια, εἰς ὃν καὶ τὰ παρόντα χρυσόβουλλα εὐρίσκονται, δὲν ἀνενεώθησαν κατὰ τὸ παρόν · ὅταν δὲ ἔλθῃ, εὐθὺς λαμβάνουν τὸ προσήκον τέλος. Ἡ χάρις δὲ τοῦ ἀγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου καὶ ἡ σεβασμία εὐχὴ τῆς σῆς μακαριότητος νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ κάμωμεν καὶ ἐκ νέου ἄλλα χρυσόβουλλα καὶ φιλοτιμήματα πρὸς εὐχαρίστησιν τῆς ἄκρας ἡμῶν εὐλαβείας καὶ ἀγάπης ὅπου πρὸς αὐτὴν ἔχομεν · ἥς οἱ χρόνοι εἶψαν παρὰ θεοῦ πολλοί τε καὶ πανευτυχεῖς, αἱ δὲ πανάγια καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντός. Τῆς σῆς μακαριότητος ὁ κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1727 ἰουλίου 3.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβῶς προσ-
αγορεύοντες τὴν ἱεράν αὐτῆς δεξιὴν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ παντο-
δυνάμου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐν
ἄκρᾳ ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ μετὰ μακροβιότητος.

Μὲ τὸ νὰ πέμπωμεν εἰς προὔπαντησιν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος τὸν εὐγενέστατον ἄρχοντά μας τὸν μέγαν σλουτζιάρην κυρίτζην Μιχαλάκην Ῥωσσέτον, τὸν ἡμέτερον προσφιλέστατον ἀνεψιὸν, βαπτιστικόν τε καὶ δοῦλον αὐτῆς, δὲν ἐλείψαμεν νὰ γράψωμεν καὶ αὐθις τῇ ὑμετέρᾳ μακα-
ριότητι τὸ παρόν καὶ νὰ ἀποδώσωμεν αὐτῇ τὰς μετ' ἄκρας υἱότης εὐλα-
βείας προσαγορεύσεις μας, παρακαλοῦντες τὸν ἅγιον θεὸν νὰ διαφυλάττῃ
τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καὶ νὰ μᾶς καταξιώσῃ νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν
ἐν τάχει κατὰ τὴν πολλήν μας ἔφεσιν, διὰ νὰ ἐμφορηθῶμεν καὶ αὐτο-
προσώπως τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν καὶ πατρικῶν εὐλογιῶν, αἵτινες εἶψαν

ἄρωγαί ἡμῖν ἐν βίῳ παντί · τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1727 σεπτεμβρίου 9.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρυσάνθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα εὐλαδῶς προσγορεύοντες τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, δεόμενοι τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα ἐν ἄκρᾳ ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ μετὰ μακροδιότητος.

Τὸ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ πεμφθὲν ἡμῖν ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετὰ πλείστης εὐλαθείας ἐλάβδαμεν, καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίειαν λῖαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας, καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα. Ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα.

Μανθάνοντες σήμερον καὶ ἀπὸ γράμματος τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντός μας σλουτζιάρη κυρίτζη Μιχαλάκη Ρωσσέτου, τοῦ ἡμετέρου προσφιλεστάτου ἀνεψιῦ, ὅτι ἐπέρασεν σὺν θεῷ ἡ ὑμέτερα μακαριότης καὶ τὸν Δούναδιν, ἀφάτου χαρᾶς καὶ θυμηδίας πολλῆς ἐνεπλήσθημεν · καὶ ἐπειδὴ ὅσον οὕπω, θεοῦ συνανπλαμβάνοντος, περιμένομεν καὶ τὴν ἐνταῦθα ἐφετωτάτην ἡμῖν παρουσίαν τῆς, μὲ ἄλλο περισσότερον δὲν βαρύνομε τὰς σεβασμίους αὐτῆς ἀκροάσεις · παρὰ μόνον παρακαλοῦμεν τὸν ἅγιον θεὸν νὰ διαφυλάττῃ τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα καὶ νὰ μᾶς καταξιώσῃ νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν κατὰ τὸν πολὺν μας πόθον, καὶ νὰ ἐμφορηθῶμεν αὐτοπροσώπως τῶν παναγίων αὐτῆς εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἄρωγαί ἐν βίῳ παντί · τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμ-

πολλά καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1727 σепτεμβρίου 11.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

143

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε δέσποτα, πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν σὴν μακαριότητα πανευλαβῶς προσκυνοῦμεν καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα, καὶ δεόμεθα τοῦ ἁγίου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν αὐτὴν ἐν ἄκρῃ ὑγείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηγεσθῆ μετὰ μακροβιότητος καὶ τῶν ἐφετῶν ἐπιτυχίας.

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν μετὰ πολλῆς εὐλαθείας ἐλάβομεν· ὑπερήσθημεν δὲ διπλῇ, διὰ τε τὴν ἀγγελίαν τῆς θεοφρουρήτου καὶ ἡμῖν κατὰ πάντα ποθεινοτάτης ὑγείας τῆς, καὶ διὰ τὴν μεθ' ὑγείας εὐόδωσιν καὶ ἄφιξιν αὐτῆς εἰς τὰ αὐτόθι· ἥτις καὶ χρηστὰς ἡμῖν ἐλπίδας ὑποτίνει, ὥστε πλησιέστερον οὕσης τῆς μακαριότητός σου καὶ ἐκ γειτόνων παρσι-κούσης, τοῦ ὅσον οὕτω πρὸς ἡμᾶς ἐρχομοῦ τῆς, οὐπερ ἀξιωθείμεν παρὰ θεοῦ, καὶ ἐμφορηθείμεν τῆς μακαρίας θέας, σοφωτάτης τε καὶ ἐπωφελεστάτης σου ἐμιλίας, ἅμα τῇ ὡς ἐξ ἀφθόνου πηγῆς ψυχροσωτηρίῳ αὐτῆς πατριαρχικῇ εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ.

Περὶ δὲ τῆς ἀπλήτου ἡδονῆς καὶ θυμηδίας ἐκείνης ἣν ἔχει ἡ μακαριότης σου διὰ τὴν πατρικὴν πρὸς ἡμᾶς διάθεσιν καὶ ἄκραν ἀγάπην τοῦ ὑψηλοτάτου ἡγεμόνος καὶ ὡς πατρός ἡμῶν φιλοστοργεστάτου, εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, ἐποῦ καὶ συνήδεται τοῖς ἡμετέροις καταθυμίαις τὰ μάλιστα ἡμῖν ἐπιβάλλουσα καὶ ἀναγκαίαις, καὶ ἐπεύχεται τὸν σύνδεσμον αὐτὸν τῆς ἀγάπης ἀνωθεν διατηρῆναι ἀδιάσπαστον καὶ ἀδιάλυτον, ὥνπερ ἐλπίζομεν τῇ ἐξ ὕψους ἐπικουρίᾳ καὶ ταῖς ὑμετέραις εὐχαῖς ἐπιδιδόναι καὶ θάλλειν ἀεὶ ἐν ταῖς ἀμφοτέρων ἡμῶν καρδίαις.

Παρακαλοῦμεν δὲ καὶ αὐτοὺς καὶ πολλάκις νὰ ἔχωμεν τὰ σεβάσματα

αὐτῆς γράμματα καὶ πρὸς πληροφορίαν τῆς κατ' ἐξίρετον λόγον ἐπιπο-
θήτου ἡμῖν ὑγείας τῆς, καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν παναγίων τῆς εὐχῶν,
χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντός· τὰ δὲ ἔτη αὐτῆς εἴησαν πάμπολλα
καὶ πνευτυχή. Τῆς σῆς μακαριότητος κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ ὅλως εἰς
τοὺς ὀρισμούς.

1727 Σεπτεμβρίου 29.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΖΩΗ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, ἀγιώτατε καὶ σοφώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως
Ἱερουσαλήμ, κύριε κύριε Χρύσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβα-
σμιώτατε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα προσκυνῶ καὶ τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιάν
εὐλαδῶς ἀσπάζομαι, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος θεὸς με ἄρχαν ὑγίειν καὶ
εὐημερίαν καὶ μακροδιότητα.

Τὸ σεβάσμιόν μοι αὐτῆς τίμιον γράμμα ἔλαβον, διὰ τοῦ ὁποίου μαθεύσα
τὴν καλὴν, ἡμῖν δὲ ἐφετὴν ὑγίειν τῆς, ὁμοίως δὲ καὶ τὸν καλὸν ἐρχομὸν
τῆς εἰς τὴν γειτονίαν μας, ἐχέρην καθ' ὑπερβολὴν, καὶ χαιρόμεθα με τὴν
ἀπαντοχὴν τῆς τιμίας καὶ καλορριζικοῦ ἀπολαύσεώς τῆς, τῆς ὁποίας νὰ
μᾶς ἀξιώσῃ ὁ ἅγιος θεὸς χωρὶς ἄργητα. Περικαλῶ δὲ τὴν ὑμετέραν
μακαριότητα νὰ με συγχωρήσῃ ὅπου τοσοῦτον καιρὸν δὲν τῆς ἔγραψα·
καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴν τὴν πειράξω.

Τὰ φίλτατά μου εὐλαδῶς ἀσπάζονται τὴν σεβασμίαν δεξιάν τῆς· οἱ δὲ
χρόνοι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πολλοὶ καὶ ἀγαθοί. Τῆς ὑμετέρας θεο-
κοσμήτου μακαριότητος ἐν Χριστῷ θυγάτηρ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1727 Σεπτεμβρίου 29.

Ζωὴ δόμνα.

Κἀγὼ ὁ ἐλάχιστος δοῦλός σας ὁ Τζουκῆς εὐλαδῶς ἀσπάζομαι τὴν
παναγίαν δεξιάν σας, καὶ καλῶς ὀρίσετε· τὸ ὅποτον νὰ μᾶς ἀξιώσῃ ὁ ἅγιος
θεὸς νὰ τὸ εἰποῦμεν καὶ ἐδῶ εἰς τὴν εὐλογημένην ὥραν τῆς καλῆς παρου-
σίας σας χωρὶς ἄργητα.

145

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε δέσποτα, πατριάρχᾳ τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ, κύριε κύριε Χρύσανθε, ἡμέτερε ἐν Χριστῷ πάτερ σεβασμιώτατε, τὴν σὴν μακαριότητα πανευλαδῶς προσκυνούμεν, καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὴν ἀσπαζόμεθα, καὶ δεόμεθα τοῦ ἀγίου θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ περιφρουρεῖν αὐτὴν ὑγιαίνουσιν μετὰ μακροβιότητος, καὶ εὐδαιμονοῦσαν διὰ βίου παντὸς μετ' ἐπιτυχίας τῶν ἐν θεῷ αὐτῆς καταθυμίων.

Μὲ τὸ νὰ στέλλωμεν αὐτόθι τὸν ἡμέτερον τζοχαδάρην Γιαννάκη, δὲν ἐλείψαμεν νὰ γράψωμεν τὸ παρὸν τῇ μακαριότητί σου, ἐρωτῶντες περὶ τῆς θεοφρουρήτου ὑγείας τῆς, καὶ παρέχοντες αὐτῇ ἀφορμὴν μὴ ἀπαξιοῦν ἡμᾶς συνεχῶν σεβασμίων αὐτῆς γραμμάτων καὶ δι' αὐτῶν, ὡς ἐκ πηγῆς πολυχεύμονος, παρασχεῖν ἡμῖν ἀπολαῦσαι πατριαρχικῆς εὐλογίας καὶ τῶν πατρικῶν καὶ παναγίων αὐτῆς εὐχῶν· ὅτι εἶναι πληροφορημένη ἡ μακαριότης σου καὶ γνωρίζει καλῶς τὴν πολλὴν ἡμῶν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην καὶ ἄκραν εὐλάβειαν. Ὅθεν παρακαλοῦμεν νὰ μὴ μᾶς ὑστερῇ τοῦ τοιοῦτου ἐφετοῦ, ἀλλὰ νὰ μᾶς γράψῃ συνεχῶς καὶ πρὸς πληροφορίαν τῆς κατ' ἐξαίρετον λόγον ἐπιποθήτου ἡμῖν ὑγείας τῆς, καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν σεβασμίων καὶ θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν, αἵτινες χαρισθεῖσιν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος ὁ κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1727 ὀκτωμβρίου 7.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

146

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβάσμιον αὐτῆς γράμμα πανευλαδῶς ἐλάβομεν, ἐξ οὗ τὸ περὶ τῆς ἐφετωτάτης ἡμῖν ὑγείας τῆς ἐνωπισθέντες λίαν ἐχάρημεν. Ἐγνώμεν καὶ

τὰ ὅσα πατρικῶς σημειώνει, καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ σῇ μακαριότητι διὰ τὴν ἣν ἔχει πρὸς ἡμᾶς ἄκρην ἀγάπην καὶ πατρικὴν διάθεσιν· ὅφ' ἥσπερ κινουμένη καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς καὶ πατριαρχικαῖς εὐλογίαις σύμπαρον ἡμῖν καὶ προστάτιν τὴν θεῖαν ἐπικουρίαν ἐπιδαψιλευομένη καὶ εἰσηγουμένη τὰ δέοντα, καὶ ταῖς σοφωτάταις αὐτῆς νοουθεσίαις πρὸς τε τὰ περιστάτικα καὶ τὴν τοῦ καιροῦ γρίαν εὐεπιβούλως τὰ πρακτέα ὑποτιθεμένη βρατέραν ἡμῖν παρέχει καὶ ἀσφαλεστέραν τὴν τῶν πραγμάτων διοίκησιν. Παρακαλοῦμεν δὲ ἐνθέρμως τὴν σὴν μακαριότητα νὰ μὴ διαλείπῃ καὶ πάλιν καὶ πολλάκις ἴλεων ἡμῖν ἀπεργαζομένη τὸν δίκαιον κριτὴν καὶ ἐπευχομένη γαληνιάναν κατὰστασιν καὶ τῆς παρούσης Σκυθῶν ταραχῆς ἐν τάχει ἀπαλλαγὴν, καὶ βαθεῖαν εἰρήνην.

Ὅτι ὁ ὑψηλότετος ἡγεμὼν καὶ ὡς πατὴρ ἡμῶν φιλοστοργότατος τὰς εἰδήσεις ὅπου ἐντεῦθεν σημειόνομεν καὶ τὴν κατὰστασιν τῶν Σκυθῶν τὰ πάντα κοινολογεῖ μὲ τὴν ἄκρην καὶ σοφωτάτην αὐτοῦ σύνεσιν δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅθεν καὶ δὲν τὴν ἐνοχλοῦμεν ἡμεῖς περισσότερον. Αἱ δὲ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθεῖσαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος ὁ κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1727 νοεμβρίου (?).

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

Σεβασμὶν αὐτῆς ἐπιστολὴν μετὰ τῆς προσηκούσης εὐλαθείας ἐλάβομεν, καὶ τὴν θεοφροῦρητον καὶ ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγιάν ἐξ αὐτῆς μαθόντες ἐχάρημεν· ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σημειούμενα καὶ εὐχαριστοῦμεν καὶ αὖθις τῇ σῇ μακαριότητι διὰ τὴν ἄφθονον χορηγίαν τῶν πατρικῶν καὶ πατριαρχικῶν τῆς εὐχῶν, αἵσπερ καθωπλισμένοι ἐλπίζομεν ἐν τάχει τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταβολὴν καὶ τὴν ἐκ θείας συμμαχίας βαθεῖαν εἰρήνην ἀντὶ τῆς παρούσης ἀνωμαλίας καὶ περιστάσεως. Ὅντες δὲ καθ' ὅδον καὶ μὴ ἔχοντες καιρὸν νὰ γράψωμεν αὐτῇ πλατυτέρως τὰ περὶ ἡμᾶς, ἀφίνομεν νὰ τὰ μάθῃ ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν ὑψηλότετον ἡγεμόνα καὶ φιλοστοργότατον

ἡμῶν πατέρα ἡμετέρου γράμματος ὅτι καὶ ἡ ὑψηλότης του πεπεισμένος τὴν ἄκραν καὶ πατρικὴν αὐτῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην, τὴν πληροφορεῖ κάθε εἰδησιν περὶ ἡμῶν.

Οἱ ἡμέτεροι ἄρχοντες μετὰ πολλῆς εὐλαθείας ἐδέχθησαν τὰς πατρικὰς αὐτῆς εὐλογίας καὶ ἐχάρημεν κατὰ πολλὰ διὰ τὰς σφωτάτας καὶ ἐπωφελεσιτάτας πρὸς αὐτοὺς νοθεσίας της, καὶ μεγάλως εὐχαριστοῦμεν τῇ σῇ μακαριότητι ὅς ἔχουν τὴν εὐχὴν μας σχεδὸν πάντες. Οἱ μὲν δοκιμώτεροι καὶ πρακτικώτεροι τῇ βουλῇ, οἱ δὲ νεώτεροι καὶ δραστηριώτεροι ἔργῳ δεικνύουσι τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀνυπόκριτον πίστιν καὶ ὑποταγὴν, οἱ πλείους δὲ καὶ προκινδυνεύουσιν ἡμῶν. Ὅς ἔχουμεν καὶ πάλιν, παρακαλοῦμεν, τὰ σεβάσματα αὐτῆς γράμματα καὶ πρὸς πληροφορίαν τῆς ἐφετινότητος ἡμῶν ὑγείας της καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν πατρικῶν αὐτῆς εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν, αἵτινες χαρισθεῖσαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος δὲ κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1727 Δεκεμβρίου 11.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεδόδας.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Ἐχοντες εὐλόγον ἀφορμὴν τὰς πλησιαζούσας ἑορτὰς τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως καὶ τῶν Θεοφανείων, καὶ ἐπιθυμοῦντες καὶ πάλιν καὶ πολλάκις νὰ ἔχουμεν τὰ σεβάσματα ἀποκριτικὰ αὐτῆς γράμματα καὶ δι' αὐτῶν τὰς παναγίους της εὐχὰς καὶ εὐλογίας, δὲν ἐλείψαμεν καὶ αὐτὴς νὰ γράψωμεν καὶ νὰ συγχαρῶμεν αὐτῇ, ἐπευχόμενοι ἀξιῶσαι αὐτὴν ὃ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεῖς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεῖς ἀληθινὸς θεὸς ἡμῶν ὅπως ἑορτάσῃ τὰς πανσέπτους ταύτας ἑορτὰς γηθυσύνως, λαμπρῶς καὶ σωτηριωδῶς καὶ ἐφέτος καὶ καθεξῆς εἰς ἐτῶν πολλῶν περιόδους ἐν ἄκρῃ ὑγείᾳ καὶ τελείᾳ εὐδαιμονίᾳ· τό τε νέον ἔτος εἴῃ αὐτῇ πανευτυχὲς καὶ πανάριστον μετ' ἐπιτυχίας τῶν ἐφετῶν. Παρακαλοῦμεν νὰ ἔχουμεν συνεχῶς τὰ σεβάσματα αὐτῆς γράμματα, ὅτε δὴ παραστατικὰ τῆς θεοφρουρήτου ἡμῶν ὑγείας της καὶ παρεκτικὰ τῶν πατριαρχικῶν της εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν, αἵτινες χαρι-

σθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντός. Τῆς σῆς μακαριότητος ὁ κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1727 δεκεμβρίου 23.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Ἡ αἰτία τοῦ παρόντος μας ἄλλη δὲν εἶναι· πρὶν νὰ ἀποδώσωμεν αὐτῇ τὰς μετ' ἄκρας εὐλαθείας υἱϊκὰς προσαγορεύσεις μας καὶ νὰ ἐμφορηθῶμεν τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν καὶ πατρικῶν εὐλογιῶν. Δὲν ἀμφιβάλλομεν, σεβασμιώτατε ἡμῶν πάτερ, ὅτι ἔμαθεν ἡ ὑμετέρα μακαριότης τὰς χαρποιοὺς προσταγὰς ὅπου μᾶς ἤρθασιν ἀπὸ τῆς κραταιᾶς βασιλείας καὶ εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ καρδίας τῷ ἁγίῳ θεῷ τῷ εἰσακούσαντι τὰς ἱερὰς προσευχὰς τῆς ὑμετέρας μακαριότητος καὶ οὕτω τὰ καθ' ἡμᾶς οἰκονομήσαντι. Ὅς εἶναι πολύχρονοι καὶ οἱ αὐθένται μας ὅπου εἰσήκουσαν τὰς θερμὰς ἡμῶν δεήσεις. Ἡμεῖς ὄντες ὀλίγον ἀσθενεῖς δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐκτείνωμεν περαιτέρω τὸν λόγον, καὶ διὰ τοῦτο παρκαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ ἔχωμεν τὴν πατρικὴν αὐτῆς συγγνώμην, καὶ νὰ μὴ διαλείπη καὶ εἰς τὸ ἕξῃς νὰ μᾶς εὐχεται θερμῶς καὶ πατρικῶς, καὶ θέλωμεν εὐχαριστῇ κατὰ πολλὰ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, εὐρισκόμενοι διὰ παντός εἰς τοὺς ὁρισμούς αὐτῆς ἐτοιμότατοι.

Ὅς ἔχωμεν, παρκαλοῦμεν, καὶ τὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφειτωτάτῃ ὑγίειᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαί ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπόλλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1727 δεκεμβρίου 29.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετ' εὐλαθείας πλείστης ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας, καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σημειούμενα· καὶ ἐπειδὴ ἦσαν εἰς ἀπόκρισιν τῶν προγεγραμμένων μας, δὲν βαρύνομεν τὰς σεβασμίους αὐτῆς ἀκοὰς μὲ περιττολογίαν, παρὰ μόνον μὲ τὸ νὰ ἐφθασε καὶ αὐθις καὶ ἡ κυκλικὴ τοῦ νέου τούτου ἔτους περίοδος, παρακαλοῦμεν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ ἀξιόνη τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ διαπεράσῃ καὶ τὸ ἐνεστὸς καὶ ἄλλα πάμπολλα ἔτη μετ' ἄκρας ὑγείας καὶ εἰρηνικῆς καταστάσεως καὶ πολυχρονίου διαμονῆς ἐπὶ τὸν ἀγιώτατον καὶ ἀποστολικὸν θρόνον, διὰ νὰ ἀπολαμβάνωμεν καὶ ἡμεῖς ἀφθονοστέρως τὰς πατρικὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας.

Ἐδῆγχε καὶ ἡ ἐκλαμπρότης τοῦ ἕως δύο ὥρες καὶ ἦλθεν εἰς τόπον λεγόμενον Σάντα, καὶ, καθὼς μᾶς δημοποιεῖ, περιμένει ἡ ἐκλαμπρότης τοῦ προσταγῆν διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ, καὶ ὅτι ὁ ὑψηλότετος χάνης δὲν ἐφθασεν ἀκόμη εἰς τὴν Ὁζοῦν, καὶ ὅτι τὰ τῶν Τατάρων εἰρήνευσαν.

Οὔτε ἡ δόμνα τῆς ἐκλαμπρότητός του, οὔτε ἡ παμφιλτάτη ἀδελφή μας ἐγύρισεν εἰς τὸ Γιάσι· ἕως τώρα.

Σήμερον αὐριον εἶναι νὰ φθάσῃ ἐδῶ εἰς ἡμᾶς καὶ ὁ παρὰ τῆς κραταιᾶς βασιλείας ἀποσταλεῖς ἀγᾶς πρὸς τὸν ὑψηλότετον χάνην μὲ κλιτικαφτάνι· καὶ πάλιν ἐξοδα καὶ παγγέδα, καὶ πάλιν δῶρα, καὶ ποῦ δύναμις, σεβασμιώτατε πάτερ; καὶ πόθεν τὰ τόσα δῶρα; ὁ ἅγιος θεὸς μόνον νὰ ἐπιχορηγήσῃ ἡμῖν διὰ τῶν παναγίων αὐτῆς εὐχῶν ἐξ ἀπύρων πύρους, ὅπου νὰ ἡμποροῦμεν νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὰ τσιαῦτα καὶ νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν καὶ αὐθις εἰς τὰ αὐτόθι· ἐν τάχει διὰ νὰ ἐμφορηθῶμεν καὶ αὐτοπροσώπως τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1727 δεκεμβρίου 31.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετ' εὐλαθείας πλείστης ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίειαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γραφόμενα, δι' ὧν αὐθις συγχαίρεται ἡμῖν καὶ πατρικῶς ἐπεύχεται περὶ τε τοῦ νέου ἔτους καὶ τῆς κατὰ σάρκα περιτομῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, εὐρισκόμενοι διὰ παντὸς εἰς τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς ἐτοιμότατοι.

Αὐτὸς ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ καταξιώσῃ καὶ τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα νὰ διαπεράσῃ καὶ τοῦτο τὸ νέον ἔτος καὶ ἄλλα ἐλευσόμενα μετὰ πασῶν τῶν πανσέπτων καὶ ἀγίων δεσποτικῶν ἑορτῶν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ εὐημερίᾳ, πολυχρονίῳ τε καὶ ἀταράχῳ διαμονῇ ἐπὶ τὸν ἀγιώτατον καὶ ἀπостоλικὸν αὐτῆς θρόνον.

Ἐμάθομεν, σεβασμιώτατε ἡμῶν πάτερ, ὅτι ἡ ὑμέτερα μακαριότης νὰ εὐρίσκεται εἰς ἀχαμνοςύνην, καὶ πολλὰ μᾶς ἐκακοφάνη· καὶ διατί νὰ μὴ μᾶς δηλοποιῇ τὴν ἐφετωτάτην ὑγιᾶ κατάστασιν αὐτῆς; Παρακαλοῦμεν τοίνυν τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα νὰ ἔχωμεν καὶ αὐθις ἱερὰ αὐτῆς γράμματα διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετωτάτῃ ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 ἰανουαρίου 2.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἐν Χριστῷ

μοι πάτερ φιλοστοργότατε καὶ δέσποτα σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν θεο-
πρόβλητον μακαριότητα προσκυνῶ δουλικῶς καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς
δεξιὰν ταπεινῶς ἀσπάζομαι.

Τὸ σεβάσιμον καὶ προσκυνητὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος
μεθ' ὅσης πλείστης εὐλαθείας καὶ ὑποκλίσεως δεξιόμενος, καὶ πληροφο-
ρηθεὶς τὴν ὑπὲρ τι ἄλλο ἐφετωτάτην μοι αὐτῆς ὑγίειαν, ἀπὸ βαθέων
καρδίας ἐχάρην, δόξαν ἀναπέμψας τῷ σῶζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν ἀγίῳ
θεῷ. Ἐγνων καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα δι' ὧν ἐπεύχεται μοι τῷ δούλῳ
αὐτῆς θερμῶς τε ἅμα καὶ πατρικῶς περὶ τε τοῦ νέου τουτουῖ ἔτους καὶ
ἐτέρων ἐφετῶν καταθυμίῳ· οὗ ἕνεκα μὴν ὄντας ἱκανὸς διὰ οὐδένα τρόπον
διὰ γραφίδος νὰ ἀποδώσω τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τὴν προσήκουσαν καὶ
κατ' ἀξίαν εὐχαριστίαν, διὰ τε τὸ ὑπερβάλλον τῆς πρὸς ἐμὲ πατρικῆς
ἀγάπης καὶ δεσποτικῆς αὐτῆς εὐνοίας, καὶ τῆς ἐμῆς πρὸς τὴν ὑμετέραν
μακαριότητα ἄκρας υἱικῆς εὐλαθείας καὶ ὑποκλίσεως, δέομαι μόνον ἀπὸ
καρδίας αὐτοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ περιφρουρῇ καὶ νὰ
διαφυλάττῃ τὴν ὑμετέραν μεγίστην μακαριότητα ἀνωτέραν καὶ ὑπερχειμέ-
νην παντὸς ἀδουλήτου καὶ νὰ τὴν καταξιώσῃ νὰ διαπεράσῃ καὶ αὐτὸ τὸ
νέον ἔτος καὶ ἄλλα πλείστα ἐν ἅκρᾳ εὐεξίᾳ, ἀταράχῳ τε καὶ πολυχρονίῳ
διαμονῇ ἐπὶ τὸν ἀγιώτατον καὶ ἀποστολικὸν αὐτῆς θρόνον· διὰ δὲ τῶν
παναγίων καὶ θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν νὰ ἀξιῶσῃ καὶ ἐμὲ τὸν δούλον αὐτῆς
νὰ προσκυνήσω καὶ αὐτοπροσώπως ἐν τάχει τὸ ἔνθεον ὕψος τῆς ὑμετέρας
μακαριότητος, κατὰ τὸν πολλὸν καὶ ἀνήκουστον πόθον μου, εὐρισκόμενος
αἰέποτε εἰς τὰ πατρικὰ καὶ δεσποτικὰ αὐτῆς προστάγματα μετὰ πάσης
προθυμίας καὶ ἐτοιμότητος· ἥς αἱ πανάγιοι καὶ θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἴησάν
μοι ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί. Τῆς ὑμετέρας θεοπροβλήτου μακαριότητος
εὐλαβέστατος δοῦλος καὶ εἰς τοὺς ὀρισμοὺς ὅλως ἐτοιμότατος.

1728 ἰανουαρίου 2.

Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος.

Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρῦσανθε, ἐν Χριστῷ μοι πάτερ εὐμενέστατε καὶ δέστοτα σεβασμιώτατε, τὴν ὑμετέραν πάνσοφον μακαριότητα δουλοπρεπῶς προσκυνῶς ταπεινῶς τε καὶ πανευλαβῶς τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι.

Τὸ προσκυνητὸν καὶ σεβάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας θεοδοξάστου μακαριότητος ὑπὲρ αἰσ χερσὶ καὶ αὐχενοκλινῶς δεξιόμενος, καὶ πληροφρηθεὶς διὰ τὴν ἀκριβεστάτην καὶ ἐρασμιωτάτην μοι ὑγίαν αὐτῆς καὶ ῥῶσιν, ἀπὸ βαθέων καρδίας ὑπερεχάρην · ἦν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐγὼν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα δι' ὧν πατρικῶς καὶ δεσποτικῶς ἐπεύχεται μοι περὶ τοῦ νέου ἔτους καὶ πάσης ἄλλης ἐπιδόσεως · ὅθεν κλίνοντες τὸν αὐχένα καὶ νοερῶς τῶν σεβασμιῶν αὐτῆς κρασπέδων ἀπτόμενος, ἀπείρους ὅσας ἀνθομολογῶ τὰς εὐχαριστίας τῇ ὑμετέρᾳ πατριαρχεικῇ μεγαλειότητι, μένοντας εἰς πάσας τὰς δεσποτικὰς αὐτῆς προσταγὰς ἀείποτε προθυμότατος καὶ ἐτοιμότατος. Ὁ κύριός μου Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ περισκέπη καὶ τὴν μεγίστην αὐτῆς μακαριότητα, καὶ νὰ τὴν καταξιώσῃ καὶ τὸ παρὸν καὶ ἄλλα πολυάριθμα ἔτη νὰ διαπεράσῃ εὐτυχῶς, ὑγιῶς καὶ ἀδιασειστώως ἐπὶ τὸν ἀγιώτατον καὶ ἀποστολικὸν αὐτῆς θρόνον διὰ κοινὴν τοῦ γένους ἡμῶν εὐκλειαν καὶ τιμὴν. Διὰ δὲ τῶν θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν νὰ ἀξιωθῶ καὶ ἐγὼ ὁ δοῦλος αὐτῆς, κατὰ τὸν ἄφατον καὶ ἀμύθητον πόθον μου, νὰ προσφέρω αὐτοπροσώπως τῇ ὑμετέρᾳ πανσόφῳ μακαριότητι τὴν δουλικὴν καὶ εὐλαβητικὴν μου προσκύνησιν, ἧς αἱ πανάγιοι καὶ θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἴησάν μοι ἄρωγαί ἐν βίῳ παντί. Τῆς ὑμετέρας θεοπροβλήτου μακαριότητος εὐλαβέστατος δοῦλος καὶ εἰς τὰ δεσποτικὰ προστάγματα ἐτοιμότατος.

1728 Ἰανουαρίου 2.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

Τὸ μετὰ τοῦ ἐσιωτάτου δευτερεύοντος ἱεροδιακόνου αὐτῆς πεμφθὲν ἡμῖν ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετ' εὐλαβείας πλείστης

ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίειαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα περὶ τῆς ὁμοιοπαθείας μας καὶ ὅσα ἡμῖν ἰδίως ἐπεύχεται· καὶ πάλιν καὶ πολλάκις εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, εὐρισκόμενοι διὰ παντὸς εἰς τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς ἐτοιμότατοι.

Ὅρξει ἡ ὑμετέρα μακαριότης ὅτι ἂν δὲν ἦτον ἀσθενῆς (οὗ ἕνεκα καὶ κατὰ πολλὰ μᾶς κακοφαίνεται) ἤθελε λάβῃ τὸν κόπον νὰ ὀρίσῃ καὶ ἔως ἐδῶ νὰ μᾶς ἀπολαύσῃ· καὶ πῶς ἠθέλαμεν τὸ στέρξῃ, σεβασμιώτατε πάτερ, νὰ ἀφήσωμεν νὰ ἐνοχληθῇ ἔως τόνον; Ἡμεῖς καὶ διὰ τὸν πανιερώτατον ἄγιον Ναζαρέτ λέγομεν, διατὶ νὰ λάβῃ τὸν κόπον καὶ νὰ ὀρίσῃ ἔως ἐδῶ;

Καὶ λοιπὸν διὰ τὰ καθ' ἡμᾶς ἂν καλὰ καὶ νὰ ἐγράψαμεν ἐχθὲς τῇ φιλότατῃ μας δόμνᾳ διὰ νὰ μηνύσῃ καὶ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, καὶ λογαριάζομεν πλέον καὶ νὰ ἡξεύρῃ· μὲ ὅλον τοῦτο εἴπαμεν διὰ ζωῆς φωνῆς καὶ τῷ πανιερωτάτῳ ἀγίῳ Ναζαρέτ καὶ τῷ διαληφθέντι ἱεροδικόνῳ δευτερεύοντι καὶ θέλει τὰ ἀναφέρῃ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι· τὴν παρακαλοῦμεν μόνον νὰ μᾶς ἐνισχύῃ καὶ νὰ μᾶς ὑποστηρίξῃ διὰ τῶν ἱερῶν καὶ θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν, διὰ νὰ ἀξιώθωμεν ἐν τάχει νὰ ἀπολαύσωμεν κατὰ τὸν πόθον μας τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ὑγιαίνουσιν, εὐεκτοῦσιν, καὶ εὐθυμοῦσιν κατὰ πάντα. Ἄς ἔχωμεν, παρακαλοῦμεν, καὶ αὐθις ἱερὰ αὐτῆς γράμματα διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετωτάτῃ ὑγίειᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἶησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν ἀμύπολλα καὶ πανευτυχῆ.

1728 ἰανουαρίου 8.

Πάλιν καὶ πάλιν τὴν ἱεράν δεξιάν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εὐλαβῶς περιπτυσσόμεθα. Μὲ τὴν εὐχὴν τῆς τὴν ἀγίαν, ὅλα τὰ καθ' ἡμᾶς μὲ τιμὴν καὶ χαρὰν ἀκολουθοῦν ἀνυποκρίτως, μόνον ὁ ἅγιος θεὸς διὰ τῶν παναγίων αὐτῆς εὐχῶν νὰ εἶναι μέχρι τέλους βοηθός. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ εἰς τοὺς ὁρισμοὺς.

Ἰω. Νικέλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὴν ἱερὰν δεξιὰν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εὐλαβῶς ἀσπάζομαι. Εἶναι γνωστὸν τῇ μακαριότητι αὐτῆς ὅτι ἀπὸ πάσης ἀσθενείας βασανιζόμεθα... καὶ εἰς τὸ σημερινὸν κονάκι κακὰ καὶ ψυχρὰ εἵμεσθαι· ἀσθενεῖς εἴμεσθαι, οὔτε νὰ καθαλλιέψωμεν ἢμποροῦμεν, μήτε εἰς βατθάνι νὰ καθίσωμεν εἰς αὐτὰς τὰς ψυχρὰς καὶ μὲ αὐτὴν τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας μας. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν τὴν μακαριότητά της νὰ μᾶς δώσῃ ἐγγράτως μίαν ἀξιόπιστον μαρτυρίαν διὰ τὴν ἀσθενειάν μας, ἐπειδὴ καπικεχαγιᾶδες δὲν ἔχομεν, καὶ στέλλομεν σὺν θεῷ καὶ μὲ τὰς ἁγίας αὐτῆς εὐχὰς τὸν ἀνεψιόν μας ἄρχοντα σλουτζιάρην, τὸν δοῦλόν της, εἰς τὴν βασιλικὴν πόρταν· καὶ παρακαλοῦμεν, σεβασμιώτατε δέσποτα, τὸ δηλωτικὸν αὐτῆς ἱερὸν γράμμα ὁποῦ ζητοῦμεν νὰ τὸ ἔχωμεν αὐριον πολλὰ ταχὺ, καὶ θέλομεν εἶσθαι ὑπόχρεοι. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ, καὶ αἱ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ἑρισμούς.

1728 ἰανουαρίου 8.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετ' εὐλαβείας πλείστης ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας, καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα· καὶ διὰ μὲν τὰ καθ' ἡμᾶς θέλει ἡξεύρη ἡ ὑμετέρα μακαριότης ὅτι δι' ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν ἐφθάσαμεν σήμερον ἐδῶ εἰς τὸ Τζοράνι μὲ πολλοὺς κόπους, διὰ τὸ τελματῶδες τούτου τοῦ μέρους, καὶ ἃς εἰποῦμεν ὅτι εἵμεσθαι ὀλίγον καλύτερα.

Διὰ δὲ πρὸς τοὺς ἄρχοντάς μας καπoueχαγιᾶδες μας ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἂν καλὰ καὶ ὁ ἄρχοντάς μας σλουτζιάρης νὰ ἐμίσειε, μὲ ὅλον τοῦτο διὰ νὰ μὴν ὑποπτευθῇ ἡ ὑμετέρα σοφωτάτη καὶ ἀγιωτάτη κορυφή ὅτι κατὰ τι ἐδυσχερестήσαμεν, ὁ μὴ γένοιτο, ἰδοὺ ὅπου ἐπροστάξαμεν τὸν γραμματικὸν μας Πανxγιώτην καὶ ἐσχεδίασε τὸ περιεχόμενον τοῦτο σχέδιον, τὸ ὅποιον τὸ στέλνομεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, καὶ καθὼς εἶναι ὁ ὀρισμὸς αὐτῆς, ἔτῃ καὶ θέλει κάμῃ· παρακαλοῦμεν μόνον κατὰ πολλὰ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ μᾶς συμπαθήσῃ πατρικῶς ὅπου τὴν βάλλομεν εἰς τοιούτους κόπους· ἐπειδὴ καθὼς εἴμεσθεν ἡμεῖς ἀδύνατοι, ἔτῃ ἡξεύρομεν καὶ ἡ ὑμετέρα μακαριότης πὺς εἶναι ἀσθενής, καὶ μόνον ὁ ἅγιος θεὸς νὰ χάρισῃ ἐν τάχει τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίαν καὶ νὰ συγχαίρωμεθα αὐτῇ υἱικῶς. Ἄς ἔχωμεν τοῖνον, παρακαλοῦμεν, καὶ πάλιν ἱερὰ αὐτῆς γράμματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετωτάτῃ αὐτῆς ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς εὐχαῖς, αἵτινες εἴσαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 ἰανουαρίου 10.

Ἰω. Νικέλαος βοεδόδας.

ΡΩΞΑΝΔΡΑ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΗ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Χρῦσανθε, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα προσκυνῶ καὶ τὴν ἀγίαν τῆς δεξιᾶν εὐλαβῶς ἀσπάζομαι, δεομένη τοῦ ἀγίου θεοῦ νὰ τὴν διαφυλάττῃ ἐν ὑγείᾳ καὶ διηνεκεῖ εὐημερίᾳ μετὰ μακροβιότητος· οὗ τῷ θεῷ ἐλέει καὶ δι' εὐχῶν ἀγίων τῆς σῆς μακαριότητος καὶ ἡμεῖς ὑγιαίνομεν ἅπαντες, καὶ ἤλθαμεν ἐχθὲς εἰς τὸ Γιάσι καὶ εὐρισκόμεθα εἰς τὴν κούρτην· μόνον ὁ ὑψηλότατος καὶ πxμφιλιτατός μας υἱὸς εὐρίσκεται εἰς τὸν Κόδρον, καὶ δι' εὐχῶν τῆς ἀγίων τὸν προσμένομεν μετὰ δύο τρεῖς ἡμέρας νὰ ἔλθῃ.

Σεδάσμιον τῆς σῆς μακαριότητος γράμμα ἔλαβον, ἐξ οὗ μαθοῦσα τὴν ἐφετὴν μοι ὑγείαν τῆς λῆαν ἐχάρην. Ἐγνων καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γραφόμενα καλῶς καὶ εὐχαριστοῦμεν τὴν σὴν μακαριότητα ὅπου συνεχῶς μᾶς γράφει, καὶ χαιρόμεθα εἰς αὐτὸ, ἐπειδὴ καὶ τὸν ἔχομεν πνευματικόν μας πατέρα, καθὼς δὲν τὴν λανθάνει· καὶ διὰ τοῦτο τὴν παρακαλοῦμεν νὰ μὴ μᾶς λείπουν τὰ ἐφετὰ καὶ σεδάσμια αὐτῆς γράμματα. Ἡ δόμνα μας τὴν προσκυνᾷ καὶ εὐλαδῶς ἀσπάζεται τὴν ἁγίαν τῆς δεξιάν. Ταῦτα μὲν κατὰ τὸ παρὸν, αἱ δὲ ἅγιοι καὶ σεδάσμιοι αὐτῆς εὐχαὶ εἴησαν διὰ παντὸς μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 ἰανουαρίου 14.

Ῥωζάνδρα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετ' εὐλαβείας πλείστης ἐλάδομεν καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγείαν λῆαν ἐχάρημεν, τὴν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱεράς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα· ἐλάδομεν καὶ τὸ πρὸς τοὺς ἄρχοντας καπουκεχγιᾶδες μας ἱερὸν αὐτῆς γράμμα καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς συμπαθήσῃ ὅπου τὴν βάλλομεν εἰς τέτοιες πείραξεις· θέλομεν δουλεύσῃ καὶ ἡμεῖς τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, εὐρισκόμενοι εἰς τοὺς ὀρισμούς αὐτῆς διὰ παντὸς ἐτοιμότατοι.

Τὰ καθ' ἡμᾶς πάντα τί λογῆς τρέχουσιν, ἐμμέσως τὰ ἐδηλοποιήσαμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, καὶ σὺν θεῷ εὐδοῦνται, ὅθεν καὶ ἐλπίζομεν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν καὶ νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν κατὰ τὸν πόθον μας. Ἔως τόσον ὅμως παρακαλοῦμεν νὰ μὴ μᾶς λείπῃ ἡ πατρικὴ αὐτῆς συμβουλὴ διὰ τὰ πρακτέα, καὶ νὰ ἔχωμεν καὶ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετωτάτῃ αὐτῆς ὑγείᾳ καὶ τῆς πατρικῆς εὐχαίς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἄρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακα-

ριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 ἰανουαρίου 16.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μακαριώτατε, σοφώτατε καὶ σεβασμιώτατέ μοι δέσποτα, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα δουλικῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ὀλοψύχως ἀσπάζομαι, δεόμενος τοῦ παναγάθου θεοῦ ὅπως περισκέπη καὶ περιφρουρή τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ὑγιᾶ, μακρόβιον καὶ πανευδαίμονα πρὸς σύστασιν καὶ κατάρτισιν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Χάριτι Χριστοῦ καὶ ἐγὼ δι' εὐχῶν τῆς ὑμετέρας θεοφρουρήτου μακαριότητος πανοικί ὑγιαίνω.

Σεβασμίας ἐπιστολὰς τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱικῶς καὶ μετ' ἄκρας εὐλαθείας περιπτυσσόμενος ἔλαβον, καὶ ὑπερευχαριστῶ, δέσποτά μου, εἰς τὴν καὶ ἐγγράφως ἀκατάπαυστον μνήμην ἑμοῦ μετὰ τῶν φυλακτηρίων μοι θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν πρὸς πνευματικὸν τέκνον τῆς, καὶ ὁμολογῶ τὸ πταῖσμά μου ὅτι ἀπὸ διαφόρων περισπασμῶν, μάλιστα ἀπὸ τὰς τῶν Σκυθῶν ἀνωμαλίας ὄντας περιθορυδημένος δὲν ἐπρόσφερα κατὰ τὸ προσῆκον τὰ υἱικά μου γράμματα, ὅθεν θερμῶς παρακαλῶ νὰ συγχωρήσῃ καὶ αὐτὴν τὴν ἀμαρτίαν μου ὡς πνευματικὸς φιλόστοργος πατήρ, ὑποσχόμενος καθεξῆς νὰ μὴν τὴν πειράξω πλέον μὲ παρομοίαν συγχώρησιν, μὲ ὅλον ὁποῦ ἡξέυρω πῶς ἐδδομήκοντα ἐπτάκις χρεωστεῖτε νὰ μᾶς συγχωρήτε, δέσποτά μου. Καὶ πάλιν παρακαλῶ νὰ ἀξιοῦμαι εἰς τὸ ἐξῆς τῶν σεβασμιῶν αὐτῆς μὲ τὰς φιλοστόργους νοθεσίας· ἥς θεόθεν τὰ ἔτη εἶησαν μακρόβια καὶ πανευδαίμονα. Τῆς ὑμετέρας θεοφρουρήτου μακαριότητος υἱὸς κατὰ πνεῦμα.

1728 ἰανουαρίου 18.

Ἀλέξανδρος Γκίκας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ.

Με τὸ νὰ ἐπέρασαν ἱκαναὶ ἡμέραι ἀφ' οὗ δὲν ἐγράψαμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, δὲν ἐλείψαμεν τώρα μὲ τὸ παρὸν νὰ ἀποδώσωμεν αὐτῇ τὰς μετ' ἄκρας υἱικῆς εὐλαβείας προσαγορεύσεις μας καὶ νὰ ἐρωτήσωμεν διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίειαν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος ἐσαεὶ ἀμετάπτωτον. Ἡμεῖς δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ ὑμετέρα μακαριότης, ὡς σεβασμιώτατος ἡμῶν πατήρ δὲν διαλείπει πάντοτε ἀπὸ τὸ νὰ μᾶς ἐνθυμῆται εἰς τὰς πρὸς τὸν κύριον ἱεράς καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς προσευχάς, μὲ ὅλον τοῦτο καὶ νῦν παρακαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα οὕτω νὰ μᾶς εὐεργετῇ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς καὶ νὰ μᾶς ὑποστηρίξῃ διὰ τῶν ἱερῶν καὶ πατρικῶν αὐτῆς εὐχῶν, καὶ θέλομεν εὐχαριστῇ κατὰ πολλὰ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, εὐρισκόμενοι εἰς τοὺς ὀρισμοὺς αὐτῆς διηνεκῶς ἐτοιμότετοι.

Διὰ λόγου μας θέλει ἡξεύρη ἡ ὑμετέρα μακαριότης ὅτι κατὰ τὸ παρὸν εὐρισκόμεθα ἐδῶ εἰς τὸ Μαξινένι, καὶ ἐλπίζομεν διὰ τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν ἀπ' ἐδῶ νὰ ἔλθωμεν ἴσια εἰς τὸ Βουκουρέστι, καὶ ἄμποτες νὰ ἀξιοθῶμεν νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ εὐθυμίᾳ. Ἄς ἔχωμεν τοῖνον, παρακαλοῦμεν, ἕως τόσον καὶ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετωτάτῃ αὐτῆς ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν ἀάπολλα καὶ πανευτυχῇ.

1728 ἰανουαρίου 21.

Σεβασμιώτατε δέσποτα, ὅπως ἤρτημαι τῶν νευμάτων αὐτῆς, καὶ θερμότατα παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ μᾶς ὑποστηρίξῃ παντοίῳ τρόπῳ, καὶ συμβουλαῖς καὶ ἔργοις, καὶ λόγοις καὶ πατρικοῖς ἐπιτάγμασι, καὶ αὐτοῦ καὶ ἐδῶ, ὡς ἄλλος ἐγὼ, ὡς κηδεμών, ὡς πατήρ σεβασμιώτατος, καὶ ἐπὶ πᾶσι νὰ περιθαλπώμεθα ταῖς ἀγίαις αὐτῆς εὐχαῖς. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅπως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

Ἰω. Νικόλαος βσεβέδης.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Ἐπήκουσε κύριος Σαβαώθ τῶν πατριαρχικῶν τῆς εὐχῶν, καὶ διέλυσε τὸ σκοτεινὸν νέφος τῆς σκυθικῆς ἀλληλομαχίας καὶ ἀποστασίας, καὶ ὑπεδράβευσεν ἡμῖν εἰρήνην βαθεῖαν ἐπισκεψάμενος ἡμᾶς καὶ πάσης τῶν ἀντικειμένων περιπετείας διατηρήσας ἡμᾶς ἀνωτέρους, καὶ ἐπιχορηγίσας ἡμῖν τὴν εἰς τὸν ἡμέτερον αὐθεντικὸν θρόνον ἐπανάκαμψιν ὑγιᾶ, εὐθυμον καὶ γαλήνιον. Καὶ ἤλθομεν εἰς τὸ Γιάσι καὶ ἀπολαύσαμεν τὴν ἐκλαμπρότατην κυρίαν μητέρα μας καὶ τὴν ἡμετέραν δόμναν μετὰ τῶν φιλτάτων μας ὑγιεῖς καὶ ἐν πολλῇ χαρᾷ, καὶ εὐχαριστήριους ὧδας ἀναπέμποντες τῷ τῆς εἰρήνης καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν χορηγῷ θεῷ, συνεδοξάσαμεν τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα· καὶ ἤδη ἐπαναπαυόμεθα εἰς τὴν κούρτην μας ἀναλαμβάνοντες ὀλίγον ἀπὸ τὸν τόσον κόπον καὶ κακοπάθειαν ὅπου προὔξεν ἡμῖν ἡ ἐκστρατεία· καὶ παρακαλοῦμεν τὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἀγαθότητα ἵνα διαφυλάξῃ τὴν ἐπιχορηγηθεῖσαν ταύτῃ εἰρήνην, καὶ ἐπιβραβεύσῃ ἡμῖν τὴν γαληνίαν τῶν πραγμάτων κατὰστασιν πολυχρόνιον διὰ τῶν παναγίων τῆς εὐχῶν, καὶ ἀξιώσῃ ἡμᾶς ἀπολαῦσαι ὅσον τάχιον τῆς μακαρίας καὶ θέας καὶ ὁμιλίας τῆς καὶ ἐμφορηθῆναι ἀμέσως τῆς πατρικῆς εὐλογίας τῆς, διὰ τὴν γίνῃ ἐντελεστέρα ἐν εὐδαιμονίᾳ ἢ κατὰστασίς μας μετὰ τὴν ἀπόλαυσιν καὶ παρουσίαν τῆς σῆς μακαριότητος ἧς αἱ πανάγια καὶ θεοπειθεῖς εὐχαὶ χαρισθεῖσαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος ὁ κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ ὅλος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 φεβρουαρίου 1.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΡΩΣΑΝΔΡΑ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΗ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν μετ' εὐλαβείας ἐλάβομεν καὶ γνόντες ὅτι τῆς ἐπέραςαν τὰ χειραλγικά καὶ ποδαλγικά πάθη, καὶ τὴν ἐλέησεν ὁ

ἅγιος θεὸς τὴν ὑγίειαν τῆς, ἐχάρημεν κατὰ πολλὰ καὶ παρακαλοῦμεν τὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα νὰ τὴν διαφυλάττῃ εἰς τὸ ἐξῆς ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ παντὸς ἀβουλήτου ἄγευστον.

Εὐχαριστίαν νὰ ἔχῃ τὸ πολυύμνητον αὐτοῦ ὄνομα, ὁποῦ τὴν ἡξίωσε νὰ ὑποδεχθῇ καὶ τὸν ὑψηλότατον αὐθέντην καὶ παμφίλτατον ἡμῶν ἀδελφὸν μὲ ὑγιᾶ, εὖθυμον καὶ γαλήνιον ἐπάνοδον εἰς τὸν ἡγεμονικὸν αὐτοῦ θρόνον, καὶ μᾶς ἐχαροποίησε μὲ τὴν εἰρηνικὴν τῶν πραγμάτων κατὰστασιν.

- Ἀπελεύσαμεν καὶ ἡμεῖς τὸν ὑψηλότατον αὐθέντην καὶ παμφίλτατον ἡμῶν υἱὸν ὡς ἐπιθυμοῦσαμεν μετὰ πολλῆς χαρᾶς, καὶ ἡξιώθημεν αὐτὸς νὰ ἀσπασθοῦμεν καὶ νὰ βλέπωμεν τὸ τιμαλφέστατον καὶ εἰρηνικὸν πρόσωπον τῆς ὑψηλότητός του, καὶ ἐδοξάσαμεν τὸν ἐλεήμονα καὶ εἰρηνοποιὸν θεὸν διὰ τὸ μέγα καὶ πλούσιον αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ἔλεος.

Ἡ ἐκλαμπροτάτη δόμνα καὶ παμφιλτάτη ἡμῶν νύμφη προσκυνεῖ τὴν σὴν μακαριότητα, καὶ ἀσπάζεται τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιάν· ὁμοίως καὶ ἡ παμφιλτάτη ἡμῶν κόρη μετὰ τοῦ ἄρχοντός τῆς εὐλαβέστατα ἀσπάζεται τὴν ἀρίστην τῆς δεξιάν. Τὰ δὲ ἔτη τῆς σῆς μακαριότητος εἴησαν θεόθεν πλεῖστα τε καὶ εὐτυχέστατα· αἱ πανάγια αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθεῖσαν ἡμῖν πρὸς σωτηρίαν. Τῆς σῆς μακαριότητος ἡ κατὰ πνεῦμα θυγάτηρ καὶ εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 φεβρουαρίου 13.

Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὴν ἱερὰν δεξιάν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετὰ πολλῆς εὐλαβείας ἀσπάζομεθα.

Ὁ μακαρίτης αὐθέντης καὶ πατήρ μας ἔλεγεν ὅτι δὲν εἶναι ἄλλο φορτὶον βαρύτερον ἀπὸ τὸν λόγον. Καὶ σήμερον, σεβασμιώτατε πάτερ, αὐτὸ τὸ ἐδοκιμάσαμεν εἰς τὸν ἅγαν. Ἦλθε· τὸν ἐρωτήσαμεν τί ὥριζεν ἡ μακαριότης του. Μᾶς ἀπεκρίθη ὅτι καταδικάζει τὸν Γρηγόριον βέδαν, καὶ εἶπε πῶς πρέπει ὁ Νικολάη βέδας νὰ εἶναι καθὼς εἶναι χαῦνος καὶ

μαλακὸς καὶ ὄχι ἄλλο... Μὰ τὴν ἁγίαν τῆς εὐχῆς καὶ ἐν φόβῳ θεοῦ ἐκθαμβεῖ ἐμείναμεν. Μετὰ ὀλίγην ὥραν τὸν ἐξαναλαλήσαμεν, καὶ μὲ μεγάλον κόπον τὸν ἐκαταπέσαμεν καὶ μᾶς ἐδιηγήθη εἰς πλάτος τοὺς χρυσοὺς καὶ ἀγίους τῆς λόγους, τοὺς οἰκείους τῇ ἐμφύτῳ αὐτῆς φρονήσει καὶ περινοίᾳ, καὶ ἀρμύζοντας τῇ πρὸς ἡμᾶς (τὸν ὅλως αὐτῆς καὶ τῶν ἁγίων τῆς νευμάτων ἐξηρητημένον) ζεούσῃ ἀγάπῃ καὶ πατρικῇ φιλοστοργίᾳ καὶ συμπαθείᾳ, καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἰλεως ὁ θεός. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἀμύπολλα καὶ πανευτυχῆ, καὶ αἱ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 φεβρουαρίου 16.

Ἰω. Νικόλαος βρεβόδης.

ΖΩΗ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν μετ' εὐλαβείας προλαβόντως ὄντες εἰς Χοτίνιον ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν θεοφροῦρητον ὑγίειαν σας ἐχάρημεν· ἔγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ σῇ μακαριότητι καὶ διὰ τὴν ἀφθονον χορηγίαν τῶν πανηγύων τῆς εὐχῶν καὶ διὰ τὰς σοφωτάτας καὶ ἐπωφελεστάτας αὐτῆς παρηγορίας καὶ νοουθεσίας εἰς τὰ ἐπιπολήσαντα τότε περιστατικὰ πράγματα καὶ τὰς σκυθικὰς ταραχάς. Πῶς δὲν τὴν ἀπεκριθῆμεν δὲ τότε εὐθὺς, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι δὲν θέλει μᾶς συνερῆσθαι, ὅτε πληροφορημένη ἡ μακαριότης σου τὴν ἄκραν ἡμῶν πρὸς αὐτὴν εὐλάβειαν, καὶ γινώσκουσα καλῶς τὴν ἐκεῖσε πολυμέριμον καὶ κατώδυνον κατάστασιν μας ἐν οὕτως ἀνωμάλῳ τῶν πραγμάτων φορᾷ, ἥτις καὶ ἐστάθη αἰτία νὰ μὴ ἡμπορέσωμεν νὰ τὴν ἀποκριθῶμεν μέχρι τοῦδε, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς συγχώρησῃ· τώρα ὅμως δεδοξασμένον νὰ εἶναι τὸ πολυῦμνητον ὄνομα τοῦ εἰρηνοποιοῦ θεοῦ, ὅπου καὶ τὰ πράγματα ἔλαβον τέλος γαλήνιον καὶ εὐτυχές, καὶ τὸν ὑψηλότετον αὐθέντην ἀπελαύσαμεν ὡς ἐπιποθοῦσαμεν εὐθυμον καὶ ὑγιαίνοντα, ὃν περ ἄνωθεν περιέποι ὁ κύριος τοῦ λοιποῦ ἐν βαθείᾳ εἰρήνῃ καὶ πολυετεί στερεώσει.

ὑμετέροις θεοπεθέσιν εὐχαῖς, αἵτινες χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον.

1728 φεβρουαρίου 16.

Τὰ φίλτατα ἡμῶν καὶ ἐξαιρέτως ὁ βαπτιστικός της εὐλαβέστατα ἀσπάζονται τὴν ἁγίαν της δεξιάν. Τῆς σῆς μακαριότητος κατὰ πνεῦμα θυγάτηρ καὶ εἰς τοὺς ὁρισμούς.

Ζωὴ δόμνα.

ΡΩΞΑΝΔΡΑ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΗ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν πρὸς ἡμερῶν εὐλαβῶς ἐλάβομεν, καὶ ἐχάρημεν διὰ τε τὴν πληροφορίαν τῆς θεοφρουρήτου ὑγείας της, καὶ τὴν ἄφθονον χορηγίαν τῶν πατριαρχικῶν της εὐχῶν· ἀνθ' ὧν περ καὶ εὐχαριστοῦμεν τὰ μέγιστα. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐπειδὴ ἦτον ἀπόκρισις ἄλλου γράμματος ἡμετέρου, κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἔχομεν ἄλλο τι περισσότερον νὰ γράψωμεν αὐτῇ παρὰ μὲ τὸ νὰ πλησιάσῃ ἡ πάνσεπτος καὶ λαμπρὰ ἑορτὴ τῆς κοσμοσωτηρίου τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως, παρακαλοῦμεν αὐτὸν τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα κύριον ἡμῶν ὅπως ἀξιῶσῃ τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα πανηγυρίσαι λαμπρῶς καὶ πανευφροσύνως καὶ ἐφέτος καὶ καθεξῆς εἰς ἀμύπολλα ἔτη ἐν ἁγρᾷ ὑγείᾳ καὶ εὐθυμίᾳ διηνεκεῖ. Παρακαλοῦμεν δὲ καὶ πάλιν νὰ ἔχωμεν τὰ σεβάσματα αὐτῆς γράμματα καὶ πρὸς πληροφορίαν τῆς ἐφετῆς ἡμῖν ὑγείας της, καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν πατριαρχικῶν της εὐχῶν, αἵτινες χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἐν Χριστῷ τέκνον καὶ εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 ἀπριλίου 14.

Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτη.

166.

ΖΩΗ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν προλαβόντως μετὰ πολλῆς εὐλαθείας ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν θεοφροῦρητον ὑγίαν της ἐχάρημεν· ἔγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς πατριαρχικὰς της εὐχὰς καὶ εὐλογίας. Κατὰ τὸ παρὸν δὲ ἄλλο τι νὰ σημειώσωμεν αὐτῇ δὲν ἔχομεν, παρὰ μὲ τὸ νὰ ἐπλησίασεν ἡ λαμπρὰ τοῦ Πάσχα ἑορτὴ, παρακαλοῦμεν αὐτὸν τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα κύριον ἡμῶν ὅπως ἀξιώσῃ τὴν σὴν μακαριότητα ἑορτάσαι ὑγιεινῶς καὶ εὐθύμως, μετὰ πάντων τῶν ὧν ἐφίεται ἀγαθῶν, καὶ ἐφέτος καὶ καθεξῆς εἰς ἔτη πάμπολλα. Τὰ σεβάσμα αὐτῆς γράμματα καὶ αὐθις νὰ ἔχωμεν παρακαλοῦμεν πρὸς πληροφορίαν τῆς ἐφετωτάτης ἡμῖν ὑγείας της· ἥς οἱ χρόνοι εἴησαν πολλοὶ τε καὶ εὐτυχεῖς, αἱ δὲ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντός. Τῆς σῆς μακαριότητος ἐν κυρίῳ τέκνον καὶ εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 ἀπριλίου 14.

Ζωὴ δόμνα.

167.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν μετὰ πολλοῦ πόθου καὶ εὐλαθείας ἐλάβομεν, καὶ τὴν ἐφετωτάτην ἡμῖν ὑγίαν της δι' αὐτῆς μαθόντες ἀπλέτου χαρᾶς ἐνεφορτήθημεν· ἔγνωμεν δὲ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ πατρικῶς ἅμα καὶ πατριαρχικῶς ἐν εἰλικρινεῖ τῇ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπῃ σημειούμενα, καὶ εὐχαριστοῦμεν τὰ μέγιστα τῇ σῇ μακαριότητι, ἀνθ' ὧν περ συγχαίρεται ἡμῖν διὰ τὴν ἐκ θείας δίκης κατάπτωσιν τοῦ ἀντάρτου καὶ ἀποστάτου Δημητράσκου Ρακοβίτζα, τοῦ μυρίοις ἀχαριστίας τρόποις κακεντρεχῶς καὶ κακστρόπως ἀφηνιάσαντος, τοῦ ἐπιβούλου καὶ μιανοῦ ἀνθρωπαρίου, ὃν περ θεία δίκη τιμωρὸς παρέδωκεν εἰς χεῖρας μας παραδόξως καὶ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα, καὶ εἰς βέθρον ὃν εἰργάσατο ἐμπεσεῖν αὐτὸν παρεσκεύασεν. Ἀθανάτους δὲ ὁμο-

λογοῦμεν τὰς χάριτας διὰ τὰς χρηστὰς αὐτῆς ὑποθήκας καὶ συμβουλὰς, αἷς χριστιανικώτατα, ὅπως τε ἂν ἡμῖν τὸ θεῖον καὶ εἰς τὸ ἐξῆς συμμαχοίη καὶ τῆς τῶν ἀντικειμένων ἐπιρρείας ἀνωτέρους διατηροίη, ἡμῖν ὑποτίθῃσι· καὶ πρὸς τὸ συμπαθὲς καὶ ἀμνηστικάκον οὐ μόνον συμβουλεύει ἀλλὰ καὶ παροτρύνει καὶ παρακαλεῖ εὐμενέστατα, φροντίζουσα πατρικῶς τὴν τιμὴν καὶ ὠφέλειαν καὶ πάντα τὸ πρὸς ἡμᾶς συνοῖσον στοχαζομένη. Καὶ βέβαια δραστηκωτάτως ἐνήργησεν ἡ χριστιανικωτάτη αὐτῆς συμβουλή καὶ μεσιτεία καὶ, ἅμα τῆς ἐκ τοῦ ὑψηλοτάτου ἡγεμόνος καὶ φιλοστοργωτάτου ἡμῶν πατρὸς σοφωτάτως προγραφείσης ἡμῖν, καιρῶς καθήψατο τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ ἀντὶ παντὸς νόμου βασιλικοῦ καὶ πολιτικοῦ (οἵτινες μὲ ὅλον ὅπου ἀπαραιτήτως κολάζουσι τοὺς τοιούτους) ἔχομεν καὶ χρηστὰ καὶ χρυσὰ ὑμῶν παραγγέλματα· καὶ ἄμποτε, καθὼς ἔχομεν πληρεστάτην τὴν ἐξουσίαν νὰ τὸν παιδεύσωμεν θανατηφόρως πρὸς ἀξίαν τῶν μιαρῶν αὐτοῦ ἔργων, νὰ εἴχομεν τὴν ἄδειαν καὶ νὰ τὸν συγχωρήσωμεν· ὅτι οὗτος ὁ ἀσυνεῖδητος, ὁ παλαιὸς χαίτης, οὐ μόνον καθ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς βασιλείας αὐτῆς ἐκινήθη ἀφρόνως, καὶ ἤδη τὸν κατατρέχουν οἱ ὑψηλότατοι καὶ πολυχρόνιοι αὐθένται διὰ τὸ ἐπίσημον τῆς κακίας καὶ πονηρίας του· πρὸς οὓς καὶ τὴν εἶδῃσιν ταύτην, ὅτι δηλαδὴ θεῖα ἐπικουρία τὸν ἔχομεν εἰς χεῖρας μας, ἐδηλοποιήσαμεν, καὶ προσμένομεν τὴν ἐκείθεν ἀπόκρισιν.

Τὰ σεβάσματα αὐτῆς γράμματα νὰ ἔχωμεν καὶ πάλιν καὶ πολλάκις, παρακαλοῦμεν, καὶ πρὸς πληροφορίαν τῆς θεοφρουρήτου ὑγείας τῆς καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν παναγίων καὶ θεοπειθῶν τῆς εὐχῶν, αἵτινες χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος ὁ κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 μαΐου 19.

Ἰω. Γρηγόριος Γκιγκας βοεβόδας.

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν μετ' εὐλαθείας καὶ χαρᾶς ἀπλότητος ἐλάβομεν καὶ τὰ περὶ τῆς θεοφρουρήτου ὑγείας τῆς ἐνωτισθέντες, τὸν κύριον

ἐξοξάσαμεν. Ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ εὐχαριστοῦμεν τὰ μέγιστα τῇ σῇ μακαριότητι διὰ τὰς τέρπνας εἰδήσεις καὶ χαροκοιοὺς ἀγγελίας τῶν σὺν θεῷ τελεσθησομένων εὐκλεῶν γάμων τοῦ ἐκλαμπροτάτου μπετζαδὲ καὶ περιποθήτου πρωτεξαδέλφου μας, ἐν οἷς ἂν καλὰ καὶ (καθὼς καὶ ὁ ὑψηλότετος καὶ φιλοστοργότατος ἡμῶν πατὴρ ἐμελετοῦσεν, ὡς σημειοῖ ἡ μακαριότης σου) μεγάλην ἔφεσιν καὶ προθυμίαν εἶχομεν καὶ ἡμεῖς νὰ κοινωνήσωμεν τῆς τοιαύτης εὐφροσύνης, ὅχι μόνον δι' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς ὁμοίαι καὶ αὐτοπροσώπως· σὰν ὅμως ἡ ἄκρα σύνεσις τῆς ὑψηλότητός του μὲ τὴν σοφωτάτην συμβουλὴν τῆς σῆς μακαριότητος οὕτως ἐκρινεν εὐλογον δι' ὅσπερ προβάλλει αἰτίας ἡ μακαριότης σου, βέβαια τὸ ἐπαινοῦμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἀποφασίζομεν ὅτι οὕτως ἔπρεπε νὰ γίνη, καὶ ἐπευχόμεθα νὰ ἀξιῶσθαι ὁ ἅγιος θεὸς τὴν ὑψηλότητά του καὶ τῶν ἐπιλοίων του βλαστῶν νὰ ἀσπασθῇ τοὺς ἐνδόξους στεφάνους. Καὶ προσμένομεν λοιπὸν ἅμενοι νὰ μάθωμεν τὴν τελείωσιν τοῦ παρόντος τιμαλφεστάτου γάμου, ὅπου καὶ περὶ αὐτοῦ ἰδίᾳ νὰ εὐχηθῶμεν. Δὲν ἔχομεν ὅμως ὀλίγην χαρὰν ἀναλογιζόμενοι ὅτι δὲν ἔμεινε κανένα κωλύον ὅπου νὰ παρατείνῃ πλέον τὴν πρὸς ἡμᾶς εὐλογημένην ἀφίξιν τῆς σῆς μακαριότητος· ὅθεν ἐκατέρως τερπνότατοι καὶ καταθύμιοι μᾶς εἶναι οἱ τιμαλφεστάτοι οὗτοι γάμοι, ὡσὰν ὅπου καὶ αὐτοὶ ἀναγκαιῶς ἀπαιτοῦσαν τὴν παρουσίαν καὶ εὐλογίαν αὐτῆς. Ὡν ἤδη σὺν θεῷ ἀγίῳ τελεσθέντων, φανταζόμεθα ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ νὰ ἀπολαύσωμεν ἀμέσως τὰς πατρικὰς καὶ πατριαρχικὰς τῆς εὐχὰς, καὶ νὰ ἐμφορηθῶμεν τῆς μακαρίας καὶ θέας καὶ ὁμιλίας, τὴν ὁποίαν εἰς ὅσον ἐπιθυμοῦμεν δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι γνωρίζει ἡ σοφωτάτη αὐτῆς σύνεσις, ὡσὰν ὅπου ἂν οὐ μᾶς ἐλέησεν ὁ παμβασιλεὺς μὲ τὴν αὐθεντίαν, δὲν ἐπαύσαμεν ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν παρακαλῶμεν, καὶ δεόμεθα νὰ μᾶς δηλοποιήσῃ μόνον πότε εἶναι ὁρισμὸς τῆς καὶ ποίαν εὐλογημένην ἡμέραν διώρισεν νὰ κινήσῃ αὐτόθεν, ὅπου νὰ προστάξωμεν καὶ νὰ προσθῶμεν τὰ πρὸς ὑποδοχὴν ἀναγκαῖα εἰς τὸ Φωξάνι, καὶ ἀξιοπρεπῶς νὰ τὴν περιποιηθῶμεν ὡς ἐφιέμεθα· διὰ τὸ ὅποτον καὶ αὐθις τὴν παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν τὴν περὶ τούτου πληροφορητικὴν ἀπόκρισιν χωρὶς τινος ὑπερθέσεως.

Ἐχάρημεν δὲ ξεχωριστὰ καὶ διὰ τὴν μὲ τὰ λαμπρὰ στέφανα τῶν νεο-νύμφων πνευματικὴν συγγένειαν τῆς σῆς μακαριότητος πρὸς τὸν ὑψηλότετον καὶ φιλοστοργότατον ἡμῶν πατέρα, βέβαιοι περὶ τῆς ἄκρας ἀγάπης καὶ

ἐξαίρετου εὐλαβείας, ὅπου πρὸς αὐτὴν ἔχει ἡ ὑψηλότης τοῦ ἐπὶ τοῦ παρόν-
τος. Αἱ δὲ σεβάσμαι καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ εἴησαν ἡμῖν διὰ βίου
παντὸς φυλακτήριον. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ
ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 ἰουνίου 13.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν καὶ αὖθις μετ' εὐλαβείας ἐλάβομεν, καὶ
διὰ τὴν θεοφροῦρητον ὑγίειαν τῆς λῆαν ἐχάρημεν· ἐγνώμεν καὶ τὰ ὅσα
καθεξῆς σημειώνει ἡ μακαριότης σου, καὶ ὅτι ἐτελέσθησαν οἱ τίμιοι γάμοι
τοῦ ἐκλαμπροτάτου μπετχὰδὲ καὶ περιποθήτου πρωτεξαδέλφου μας, καὶ
ἐχάρημεν καὶ ἐπευχθήμεν τοῖς νεονύμφοις μακρότητα ἡμερῶν καὶ πᾶν
εἴ τι ἄγαθόν ἐν εὐζωίᾳ καὶ εὐτεχνίᾳ μετὰ πολυετοῦς στερεώσεως τοῦ ὑψη-
λοτάτου καὶ φιλοστοργοτάτου ἡμῶν πατρός. Εὐχαριστοῦμεν δὲ καὶ διὰ τὸ
γεμᾶτον ὅπου εἰς τὴν ὑγίειαν ἡμῶν ἐπιεν ἡ μακαριότης σου, ταῦτόν εἰπεῖν
διὰ τὰς πατρικὰς εὐχὰς καὶ πατριαρχικὰς εὐλογίας, ὥσπερ καὶ ἀμέσως
τοῦ λοιποῦ νὰ ἀπολαύσωμεν περιμένομεν, καὶ νὰ ἀξιοθῶμεν τῆς μακαρίας
θέας καὶ σοφωτάτης σου ὁμιλίας· καὶ, καθὼς προεγράψαμεν, ἀπεκδεχό-
μεθα ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ νὰ μᾶς δηλοποιήσῃ τὴν εὐλογημένην ἡμέραν, καθ'
ὣν ἀπεφάσισε νὰ κινήσῃ αὐτόθεν, ὅπου νὰ προφθάσωμεν εἰς τὸ Φωξάνι τὰ
πρὸς ὑποδοχὴν ἀναγκαῖα· αἱ δὲ σεβάσμαι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθεῖνσαν ἡμῖν
διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος ὁ κατὰ πνεῦμα υἱὸς
καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 ἰουνίου 17.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὴν ὁσὴν χαρὰν προεξένησεν ἡμῖν ἡ σεβασμία ἐπιστολὴ τῆς σῆς μακαριότητος καὶ διὰ τὴν θεοφρούρητον ὑγιείαν τῆς, καὶ διὰ τὸν εἰς τὰ ὧδε εὐλογημένον ἐρχομόν τῆς, ὅπου σημειοῖ ἡ μακαριότης σου, ἀνεφικτὸν εἶναι νὰ τὴν περιγράψωμεν· ἀρκεῖ ὅμως εἰς πληρεστάτην αὐτῆς πληροφορίαν ἡ πατρικὴ τῆς πρὸς ἡμᾶς στοργὴ καὶ ἡ κατ' ἐξαίρετον λόγον πρὸς αὐτὴν εὐλάβειά μας, καὶ ἐξ ἀρχῆς ἄκρα ἀγάπη καὶ ὑπερβολικὸς πόθος ὅπου ἡξεύρει πῶς ἔχομεν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ τοιούτου ἐφετοῦ.

Καὶ ἰδοὺ ὅπου μάλα προθύμως στέλλομεν τὸν ἐντιμότατον ἡμέτερον ἄρχοντα πρῶτον μέγαν παχάρνικον κύρ Γαβριήλ, διὰ νὰ ἐννοιασθῇ πάντα τὰ καθ' ὁδὸν χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα τῆς σῆς μακαριότητος, ὁ ὅποιος μὲ τὸ νὰ ἐπιστατήσῃ καὶ νὰ κοπιήσῃ εἰς τὰ κατὰ τὸν Γαλατᾶν νεοκτισθέντα ὁσπίτια, διὰ τὴν ἀνεσιν τῆς σῆς μακαριότητος ἐκρίναμεν εὐλογον νὰ ἀπολαύσῃ καὶ πρῶτος τῶν ἄλλων ἀρχόντων μας τὰς παρ' αὐτῆς πατριαρχικὰς εὐλογίας· μεθ' οὗ ἔδωκίσαμεν καὶ τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα δεύτερον κόμισσον διὰ τὴν φροντίδα καὶ μόνην τῆς ὁδοπορίας τῆς· ὁ ὅποιος, ἅτε πρακτικὸς περὶ τούτων, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἐπάγγελμα τῆς ὑπηρεσίας του, ἐλπίζομεν νὰ τὴν δουλεύσῃ· καὶ εἰ μὲν φανῶσι πρὸς τὴν ἐπάξιον ὑποδοχὴν τῆς σῆς μακαριότητος ἱκανοί, τῷ θεῷ χάρις· εἰ δέ γε πολὺ τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἡμῶν ἐφέσεως κατόπιν ἀπολειφθήσονται, παρακαλοῦμεν ἡ πρὸς ἡμᾶς πατρικὴ τῆς ἀγάπη νὰ κινήσῃ καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ τὰ ἐλλειπῆ, ἀντὶ πάντων ἐπιμετροῦσα τὸν πολὺν ἡμῶν πόθον καὶ τὴν ἄκραν εὐλάβειαν ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτήν.

Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος· εἴη δ' αὐτῇ θεὸς ἀρωγὸς καὶ τῆς ὁδοῦ καθηγούμενος, ἡμῖν δὲ παράσχοι καὶ τὴν τελειοτέραν χαρὰν τῆς αὐτοπροσώπου καὶ θεᾶς καὶ ὁμιλίας τῆς καὶ τὴν ἄμεσον ἀπόλαυσιν τῶν παναγίων τῆς εὐχῶν, αἵτινες χαρισθεῖσαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος ὁ κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 ἰουνίου 18.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Δὲν ἤμποροῦμεν νὰ περιγράψωμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι πόσον δυσφόρητος ἡμῖν ἀνεφάνη ἡ στέρησις, αὐτῆς, ὅτι ἀπολαμβάνοντες ὁσημέραι τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας, μεγάλην χαρὰν καὶ παραμυθίαν εἶχόμεν καὶ διὰ νὰ μὴ λογιᾶσθῃ ἡ ὑμετέρα μακαριότης ὅτι τὰ τοιαῦτα εἶναι τζερεμόνιες καὶ κολακείες, μὴτε ἐδύνετο τὸ στόμα μας νὰ ὑπαγορεύσῃ γράμματα πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, παρὰ μόνον ὅσον ὅπου ἐρωτούσαμεν ἂν ἴσως τὰ τῆς ὁδοπορίας αὐτῆς προβαίνουνσι κατ' εὐαρέστησιν αὐτῆς. Τώρα ὅμως ὅπου ἀπὸ βασιλευούσης μᾶς ἤλθοσι καλὰ ράσθηδες, μὲ τὸ νὰ ἔφεραν τὰ παρόντα γράμματα πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, δὲν ἐλέψαμεν καὶ ἡμεῖς νὰ γράψωμεν τὸ παρὸν, καὶ νὰ ἀποδώσωμεν αὐτῇ τὰς μετ' ἄκρας υἱικῆς εὐλαθείας προσαγορεύσεις μας, παρακαλοῦντες νὰ μὴ μᾶς ἀμνημονῇ εἰς πάσας τὰς πρὸς τὸν κύριον ἱεροπραξίας αὐτῆς, καὶ θέλομεν εὐχαριστῇ κατὰ πολλὰ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, εὐρισκόμενοι πάντοτε εἰς τὰ πατρικὰ αὐτῆς προστάγματα ἐτοιμότετοι.

Θέλει ἡξεύρῃ καὶ τοῦτο ἡ ὑμετέρα μακαριότης ὅτι τὸν καγιμέν ὅπου ἐγράψαμεν τῷ ἐνδοξοτάτῳ μεγαλικτῇ ἐφέντῃ, τὸν ἐδέχθη μετὰ πολλῆς χαρᾶς, καὶ εἶπε μυρίους ἐπαίνους καὶ ἐγκώμια διὰ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα.

Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος · ὁ δὲ ἅγιος θεὸς διὰ τῶν παναγίων αὐτῆς εὐχῶν νὰ μᾶς καταξιώσῃ νὰ ἀπολαύσωμεν καὶ αὐθις τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ὑγιᾶ καὶ εὐρωστον κατὰ τὸν ἀνείκαστον πόθον μας, διὰ νὰ ἐμφορούμεθα αὐτοπροσώπως τῶν ἱερῶν εὐχῶν καὶ πατρικῶν αὐτῆς εὐλογιῶν. Ἔως τόσον δὲ παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν συχνὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα, δηλωτικὰ τῆς ἐφετωτάτης αὐτῆς ὑγιείας καὶ τῶν πατρικῶν αὐτῆς εὐχῶν, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί · τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ.

1728 ἰουνίου 18.

Μακαριώτατε δέσποτα, μᾶς ἤλθε καὶ αὐτὴ ἡ εἰδησις · εἰς τὸ Σουβέρ

ἔκαμε νίκας ἢ κραταιὰ βασιλεία κατὰ τῶν Ἀράβων, καὶ ἐστερεώθη εἰς τὴν ἐπικράτειαν ἐκείνου τοῦ μέρους· καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι θέλει καλοφανεῖ αὐτὴ ἡ νίκη, καὶ μάλιστα ὅπου, ὅταν εἶναι καταδασμένοι οἱ ἐκ τῶν Ἀράβων σκληραύχενες, ἔχουσιν ἡσυχίαν καὶ τὰ περὶ τὴν ἁγίαν πόλιν.

Ἐμάθομεν ὅτι νὰ ἀπέθανε μὲ φυσικὸν θάνατον καὶ ὁ Ἀλτίλ Γκιράτ σουλτάνος, τοῦ ὁποίου καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα ὀλίγον δὲν μᾶς ἐφόβισε τὸν ἀπερασμένον χειμῶνα. Οἱ ἀποστιάται ὅτι ἔχουν κάκᾳ τέλος εἶναι ἀναντίρρητον.

Μὲ τὴν ἁγίαν τῆς εὐχῆν σχεδὸν ἀναιρέθη καὶ ἐξαλείφθη ὅχι χωρὶς ἐξοδα ὁ μαλικιανὲς τοῦ ἁλατος.

Διὰ πρᾶρτημα ὡς φανερῶσωμεν καὶ τοῦτο ὅτι ὁ γλυκύτατός μας υἱός, ὁ δοῦλος τῆς, Ἀλέξανδρος δὲν θέλει οὔτε νὰ ἀκούσῃ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Γεωργίου, καὶ βαρέως ἀναστενάζει διὰ τὴν ἀποδημίαν τῆς μακαριότητός τῆς· καὶ, διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσωμεν, δις τὴν ὥραν τὸν σχολάζομεν. Ἡ φιλάτῃ δόμνα μας εὐλαβῶς προσκυνεῖ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, μετὰ τῶν παμφιλτάτων τέκνων μας, καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ταπεινοφρόνως ἀσπάζονται. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν εὐλαβῶς ἐλάβομεν, καὶ βεβαιωθέντες δι' αὐτῆς χωρὶς πινος ἀμφιβολίας ὅτι ἡ ὑμετέρα μακαριότης ἐπέραςε τὸ ἐδῶθεν μέρος τοῦ Φωξανίου, καὶ ὅτι ὅσον οὕτω μέλλομεν νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν μακαρίαν αὐτῆς θέαν καὶ ὁμιλίαν, ἐχάρημεν θύσαντες τῷ θεῷ χαριστήρια. Ἠλπίζομεν ὁμῶς μὲ πολλὴν ἔφεσιν κατὰ τὴν παροῦσαν ἐορτὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων μὲ τὴν παρουσίαν τῆς σῆς μακαριότητος νὰ πανηγυρίσωμεν, ὡς ἔθος, καὶ νὰ εὐθυμῶμεν φαιδρότερον ἐν τῷ κατὰ τὴν Τζέτατζούγιαν μοναστηρίῳ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπετύχαμεν τοῦ σκοποῦ, ἀν-

εδάλαμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐν τῇ πανηγύρει ταύτῃ σηνήθη καὶ ἐτήσιον εὐθυμίαν νὰ γίνῃ μετὰ τὸν ἐρχομὸν τῆς μακαριότητός της, ἥτις ἐρχομένη σὺν θεῷ θέλει μεσολαβήσῃ, καὶ θέλει μᾶς ἀγαπήσῃ μετὰ τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους, ὥς εἶναι καὶ παρὰ γνώμην τους ἡ ἀναβολὴ αὐτῆς εἰς τιμὴν καὶ δόξαν αὐτῶν νενομισμένης εὐθυμίας.

Ἡ ἐκλαμπροτάτη καὶ φιλοστοργοτάτη ἡμῶν μήτηρ μετὰ τῆς καμφιλτάτης ἡμῶν θόμνας καὶ πάντων τῶν ἡμῶν φιλιτάτων μετ' εὐλαθείας ἀσπάζονται τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιάν, καὶ ἀπαξάπαντες μετὰ πολλοῦ πόθου ἀπεκδέχονται νὰ τὴν ἀπολαύσουν, ἐξαιρέτως δὲ ὁ βαπτιστικός της καὶ τὸ ἀλογόν του ἑτοίμασε πρὸς ἡμερῶν καὶ ὅλον πρὸς τὸ μέρος τοῦ Γαλατᾶ βλέπει, διὰ νὰ ἰδῇ καὶ νὰ μάθῃ τὸν ἐρχομὸν της, καὶ νὰ προσδράμῃ εἰς ἀπάντησιν καὶ προσκύνησιν της. Αἱ δὲ σεβάσμαι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθεῖσαν ἡμῖν διὰ βίου παντός φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος ὁ κατὰ πνεῦμα υἱὸς καὶ ὅλος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 Ἰουνίου 28.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Δύο ἱερὰ γράμματα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἀπὸ 26 καὶ 27 τοῦ παρελθόντος γεγραμμένα μετ' εὐλαθείας πλείστης ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίαν λίαν ἐχάρημεν· ἦν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱεράς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς σημειούμενα καὶ ὅτι, θεοῦ συναντιλαβάνοντος, κατευοδῶθῃ ἡ ὑμετέρα μακαριότης ἕως Φωξανίου μετὰ ἄκραν ὑγίαν καὶ εὐρωσίαν, καὶ ἐχάρημεν καὶ διὰ τοῦτο οὐ μετρίως, καὶ ἐδόξασαμεν τὸν διατηροῦντα καὶ κατευοδῶσαντα αὐτὴν ἅγιον θεόν, οὗτινος δεόμεθα ἵνα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς διαφυλάττῃ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἀνωτέραν πάσης ἀντικειμένης περικυτείας.

Τώρα περιμένομεν νὰ μάθωμεν καὶ τὸ εἰς Γιάσιον κατευόδιον αὐτῆς

διὰ τὰ χαρῶμεν ἐπιπλέον· παρακαλοῦμεν μόνον κατὰ πολλὰ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ὡς σεβασμιώτατον ἡμῶν πατέρα νὰ μᾶς ἔχη διηνεκῶς εἰς τὴν πατρικὴν αὐτῆς μνήμην, καὶ νὰ μᾶς ὑποστηρίξῃ συνεχῶς διὰ τῶν ἱερῶν καὶ θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν, καὶ θέλομεν εὐχαριστῆ κατὰ πολλὰ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, εὐρισκόμενοι διὰ παντὸς ἐτοιμότατοι εἰς τὰς πατρικὰς αὐτῆς προσταγὰς.

Καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἔχομεν τι νὰ γράψωμεν καὶ τῷ ἐκλαμπροτάτῳ Γρηγοράσκῳ βόδρα, τῷ ὡς υἱῷ μᾶς περιποθήτῳ, διὰ μέσου τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἀκριβῶς χαιρετοῦμεν καὶ πατρικῶς περιπτυσσόμεθα τὴν αὐτοῦ ἐκλαμπρότητα.

Ἡ φιλιτάτη δόμνα μας μετὰ τῶν καμφιλτάτων μας τέκνων εὐλαδῶς προσκυνοῦσι τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ταπεινοφρόνως ἀσπάζονται. Ἄλλο τι νεώτερον κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, παρὰ μόνον καὶ πάλιν τὴν παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν συχνὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφευτάτῃ ὑγιείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῃ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 ἰουλίου 3.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μὲ τὸ νὰ μὴ δύνωμαι, τό γε νῦν ἔχον, σεβασμιώτατέ μοι πάτερ καὶ δέσποτα, νὰ προσφέρω τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, κατὰ τὸ εἰωθὸς καὶ κατὰ τὸ χρέος μου τὸ ἀπαραίτητον, αὐτοπροσώπως τὴν μετ' ἄκρας υἱικῆς εὐλαβείας προσκύνησίν μου καὶ νὰ ἀπολαύσω τῆς σεβασμιωτάτης καὶ ἐρασμιωτάτης μοι αὐτῆς θέας, ναὶ μὴν καὶ νὰ ἐμφορηθῶ τῶν πατρικῶν εὐχῶν καὶ δεσποτικῶν αὐτῆς εὐλογιῶν, ἡναγκάσθην νὰ γράψω τὸ παρὸν ταπεινόν, ἀλλ' εὐλαβείας πληρὲς γράμμα μου, καὶ νοερῶς μετὰ πολλῆς ὑπο-

κλίσεως νὰ προσκυνήσω τὴν μεγίστην αὐτῆς μακαριότητα καὶ νὰ ἀσπασθῶ τὴν σεβασμίαν καὶ ἱεράν αὐτῆς δεξιάν, δέσμενος θερμῶς τῆς δεσποτικῆς αὐτῆς εὐμενείας νὰ μὲ ἔχη καὶ καθεξῆς εἰς τὴν πατρικὴν αὐτῆς ἀγάπην καὶ εὐνοίαν, καὶ νὰ μὲ προστάξῃ εἰς κάμμιαν δούλευσιν αὐτῆς, καὶ θέλει μὲ εὖρῃ ἐτοιμότατον καὶ προθυμότατον εἰς πάντα τὰ δεσποτικὰ αὐτῆς προστάγματα κατὰ τὸ ἐφικτόν μοι.

Ἡ παμφιλτάτη μοι σύζυγος καὶ ἐν Χριστῷ αὐτῆς θυγάτηρ πανευλαβῶς προσκυνεῖ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιάν ταπεινοφρόνως ἀσπάζεται. Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος πρὸς παραμικρὰν ἀπόδειξιν τῆς πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐλαβητικῆς ὑποκλίσεώς μου; αἱ δὲ πανάγιοι καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ εἰσράν μοι ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί. Ὑἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ εἰς τοὺς ὀρισμούς τῆς ταπεινότητος δούλος.

1728 Ἰουλίου 5.

Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος.

175

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἀπὸ τῆς 3 τοῦ ἐνεστῶτος γεγραμμένον ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετ' εὐλαβείας πλείστης ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν ἐφετιωτάτην αὐτῆς ὑγίαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱεράς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας, καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα, καὶ ὅτι, θεοῦ συναντιλαμβανομένου, κατευοδῶθῃ ἡ ὑμέτερα μακαριότης ὑγιῆς καὶ εὐθυμὸς εἰς Γιάσιον, καὶ τὴν ἐδέχθη ὁ ἐκλαμπρότατος Γρηγοράσκος βόδας, ὁ περιπόθητός μοι υἱὸς, μετ' ἄκρας υἱικῆς εὐλαβείας καὶ ἀγάπης καὶ μετὰ τῆς ὀφειλομένης αὐτῇ τιμῆς καὶ δεξιώσεως, καὶ ἐχάρημεν διὰ τοῦτο οὐ μετρίως, καὶ εὐχαριστήσαμεν ἐκ καρδίας τῷ διατηροῦντι καὶ κατευοδῶσαντι αὐτὴν ἀγίῳ θεῷ. Ταύτην τὴν χαροποιὸν ἀγγελίαν, τὴν ἐπληροφορήθημεν καὶ ἀπὸ τῶν τιμίων υἱικῶν γραμμάτων τῆς ἐκλαμπρότητός του, καὶ ὀλοφύχως

καὶ πατρικῶς τὸν εὐχήθημεν. Ἄς ἔχῃ καὶ ἡ ἐκλαμπρότης τοῦ τὰς ἱερὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας καὶ τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, τὰς ὁποίας παρακαλοῦμεν νὰ μὴν τὰς στερούμεθα καὶ ἡμεῖς, οἱ κατὰ πάντα καιρὸν καὶ τρόπον ἐτοιμότατοι εἰς τὰ δεσποτικὰ αὐτῆς νεύματα καὶ πατρικὰ προστάγματα, ὥσταν ὁποῦ ἀείποτε εἰσακούονται εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαώθ, καὶ θέλομεν εὐχαριστῆ κατὰ πολλὰ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι.

Ἡ φιλότιτῃ δόμνα μας μετὰ τῶν πρῶτων μας τέκνων εὐλαδῶς προσκυνοῦσι τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καὶ τὴν σεβασμὶν αὐτῆς δεξιὰν ταπεινοφρόνως ἀσπάζονται. Παρακαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ ἔχωμεν καὶ αὐθις συχνὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα καὶ πατρικὰ προστάγματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετωτάτῃ ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν διὰ παντὸς ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 ἰουλίου 8.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἀπὸ τῆς 9 τοῦ ἐνεστῶτος γεγραμμένον ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μεθ' ὅσης πλείστης ἀγαλλιάσεως ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγείαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς πλουσίας καὶ ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα, καὶ αὐθις εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, ὅπου περιγράφει κατεκτάδην καὶ ἐπὶ λεπτοῦ τό τε εἰς τὰ αὐτόθι σὺν θεῷ κατευόδιον αὐτῆς καὶ τὴν μετὰ τῆς προσσηκούσης υἱικῆς εὐλαδείας καὶ τιμῆς ἀποδοχὴν αὐτῆς παρὰ τοῦ ἐκλαμπροτάτου Γρηγοράσκου βόδα, τοῦ περιποθήτου μας υἱοῦ, καὶ ὥσταν νὰ εἵμεσθον συνοδοιπόροι τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, οὕτως ἀπὸ καρδίας ἐχάρημεν, καὶ χάρις τῷ ἁγίῳ θεῷ ὅπου ἠδύκνησε νὰ ἀκολουθήσουν πάντα κατὰ θέλησιν

καὶ ἀρέσκειαν αὐτῆς καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἔφειν. Ἄς ἔχῃ τὰς ἱεράς εὐχὰς τῆς ὑμετέρας μακαριότητος καὶ ὁ περιπόθητός μας υἱὸς δι' αὐτὴν ταύτην τὴν πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἄκραν υἱικήν εὐλάβειαν. Δὲν ἀμφιδάλλομεν ὅτι ἡ ἐκλαμπρότης αὐτοῦ καὶ διὰ τῶν σοφωτάτων παραινέσεων καὶ πατρικῶν συμβουλῶν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν θέλει φέρεται καὶ πρὸς ἡμᾶς μετὰ πλείονος καὶ θερμότερας υἱικῆς εὐλαβείας, καθὼς καὶ ἡμεῖς πρὸς τὴν αὐτοῦ ἐκλαμπρότητα μετὰ πάσης πατρικῆς φιλοστοργίας καὶ ἀγάπης φερόμεθα, οὗ ἕνεκα εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι.

Ἐχάρημεν κατὰ πολλὰ καὶ διὰ τὴν μελετωμένην σύστασιν τοῦ αὐτόθι σχολείου διὸ παρακαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ σταθῇ ἐπίμονος καὶ εἰς αὐτὸ τὸ κοινωφελὲς ἐπιχείρημα αὐτῆς διὰ νὰ κυρωθῇ μὲ πᾶσαν ἀσφάλειαν, καὶ θέλει μᾶς καλοφανεῖ.

Ἡ φιλότατη δόμνα μας μετὰ τῶν πρῶτων τέκνων μας εὐλαβῶς προσκυνοῦσι τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ταπεινοφρόνως ἀσπάζονται. Ἄς ἔχωμεν τοίνυν, παρακαλοῦμεν, καὶ καθεξῆς συχνὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα καὶ πατρικὰ προστάγματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετωτάτῃ αὐτῆς ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί. τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάμπόλλα καὶ πνευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 ἰουλίου 14.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ προσκυνητὸν καὶ σεβάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας μεγίστης μακαριότητος ἀνχενοκλινῶς καὶ χερσὶν ὑπταῖς δεξιόμενος, καὶ πληροφορηθεὶς τὴν τε ἀκριβεστάτην μοι ὑγείαν (ὣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ καθεξῆς ἀμετάπτωτος) καὶ εἰς τὸ αὐτόθι ἐπιθυμητὸν μοι αὐτῆς κατευόδιον ἀπὸ βαθύων καρδίας ὑπερεχάρημεν, καὶ τὸν διατηροῦντα καὶ κατευοδῶσαντα

αὐτὴν μέγαν θεὸν ἐδόξασα. Ἐγνων καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γραφόμενα ὄντα παρ-
ραστατικά τῆς πρὸς ἐμέ τὸν δοῦλον καὶ πνευματικὸν αὐτῆς υἱὸν πατρικῆς
ἀγάπης καὶ δεσποτικῆς εὐνοίας αὐτῆς· οὗ ἕνεκα μὴν ὄντας ἱκανὸς οὔτε
διὰ λόγου, οὔτε διὰ γραφίδος νὰ ἀποδώσω τὴν κατ' ἀξίαν εὐχαριστίαν τῇ
ὑμετέρᾳ σοφωτάτῃ μακαριότητι, δέομαι μόνον καὶ αὐθις ἐκτενῶς τοῦ ἁγίου
θεοῦ νὰ πολυετῇ καὶ νὰ διαφυλάττῃ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐν ἄρχῃ
ὑγιείᾳ καὶ πολυχρονίῳ διαμονῇ καὶ εἰρηνικῇ καταστάσει, διὰ νὰ ἀπολαμ-
βάνω πάντοτε τὰς τε παναγίους εὐχὰς καὶ εὐλογίας καὶ τὴν αὐτὴν δεσπο-
τικὴν αὐτῆς εὐνοίαν εὐρισκόμενος καὶ γὰρ κατὰ τὸ ἐφικτόν μοι αἰέποτε
ὑπόχρεως καὶ προθυμότατος δοῦλος εἰς πάσας τὰς δεσποτικὰς προσταγὰς
τῆς ὑμετέρας πανσόφου μακαριότητος, ἧς αἱ πανάγια καὶ θεοπειθεῖς
εὐχαὶ εἴησάν μοι ἄρωγαί ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μεγίστης
μακαριότητος πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας πανσόφου μα-
καριότητος ἐν Χριστῷ υἱὸς καὶ εὐλαβέστατος δοῦλος.

1728 ἰουλίου 14.

Καὶ κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶπα τοῦ ἄρχον-
τος ἄγα καὶ τοῦ ἄρχοντος γραμματικῷ ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀρχοντισσῶν
αὐτῶν τὰς ἁγίας εὐχὰς, καὶ δουλικῶς προσκυνοῦν τὴν μακαριότητά της
καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιᾷ ταπεινοφρόνως ἀσπάζονται.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μὲ τὸ νὰ ἔτυχε νὰ περάσῃ ἀπ' ἐδῶ ἓνας λιπκᾶνος τοῦ ἐκλαμπροτάτου
Γρηγοράσκου βόδα, τοῦ περιποθήτου μοι υἱοῦ, καὶ ἐγράψαμεν τῇ ἐκλαμ-
πρότητί του δὲν ἐλείψαμεν νὰ γράψωμεν καὶ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τὸ
παρὸν εὐλαθείας μεστὸν γράμμα μας, τὸ μὲν διὰ νὰ ἀποδώσωμεν αὐτῇ
τὰς ὀφειλομένας υἱϊκὰς προσαγαρεύσεις μας καὶ νὰ παραμυθίσωμεν τὴν
ἀθυμίαν τῆς καρδίας μου, ὅπου ἔχει διὰ τὴν στέρησιν τῆς αὐτοπροσώπου
σεβασμίας θέας καὶ ἡδυτάτης συνομιλίας τῆς ὑμετέρας μακαριότητος· τὸ

δὲ καὶ διὰ τὴν ἐρωτήσωμεν περὶ τῆς ἐφετωτάτης ὑγείας αὐτῆς, τὴν ὁποίαν νὰ διαφυλάττῃ ὁ κύριος διὰ παντὸς ἀμετάπτωτον. Παρακαλοῦμεν τοίνυν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ μᾶς δημοποιήσῃ τὰ περὶ τῆς ἐφετωτάτης αὐτῆς ὑγείας, καὶ ἂν ἴσως ἕως τῶρα ἡ συνήθης αὐτῇ ποδαλγία δὲν τῆς ἔδωκε κάμμιν ἐνόχλησιν, ὅτι εὕρισκόμεθα εἰς πολλὴν ἔννοιαν, καὶ κατὰ πολλὰ θέλομεν εὐχαριστῆ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, εὕρισκόμενοι πάντοτε εἰς τοὺς πατρικοὺς αὐτῆς ὀρισμοὺς ἐτοιμότατοι, ἧς αἱ πανάγια καὶ θεο-κτειθεὶς εὐχαὶ εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 Ἰουλίου 21.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΣΜΑΡΑΓΔΑ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ προσκυνητὸν καὶ σεβάσιμον γράμμα τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης μακαριότητος ἀσπασαμένη πανευλαβῶς ἐδέχθη, καὶ λίαν ἐχάρην διὰ τὴν ὑγίαν καὶ εἰς τὸ αὐτόθι σὺν θεῷ κατευδῖον τῆς ὑμετέρας μακαριότητος. Ὁ ἅγιος θεὸς νὰ πολυετῇ καὶ νὰ διαφυλάττῃ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα διὰ τὴν ἀπολαμβάνωμεν πάντοτε τὰς πλουσίας πατρικὰς εὐχὰς καὶ δαψιλεστάτας αὐτῆς εὐλογίας, ἐπειδὴ γνωρίζει καλότερα ἢ ὑμετέρα σοφωτάτη μακαριότης μὲ πόσῃ ἄκραν υἱικήν εὐλάβειν ὑπόκλιν' τε καὶ θερμὴν ἀγάπην φέρεται ἀνέκαθεν ὁ ὑψηλότατός μοι αὐθέντης πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εἰς τόσον ὅπου δὲν περνᾷ ἡμέρα, σεβασμιώτατε πάτερ, ὅπου νὰ μὴν ἐνθυμηθῇ ἡ αὐτοῦ ὑψηλότης τὸ σεβάσιμον καὶ περιχλεῖς ἔνομα καὶ τὴν σοφωτάτην ὁμιλίαν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος. Δι' ὅσα δὲ ἄλλα σημειοῖ ἢ ὑμετέρα μακαριότης ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς γράμματι, ἐπειδὴ πρόερχονται ἀπὸ μόνης τῆς ἐμφύτου καλοκαγαθίας, πατρικῆς τε ἀγάπης καὶ ἄκρας εὐμενείας ὅπου ἔχει ἡ ὑμετέρα μακαριότης πρὸς τὸν ὑψηλότερόν μοι αὐθέντην, ἄλλο δὲν λέγω παρὰ καὶ πάλιν ὅς εἶναι πολύχρονος ἡ ὑμετέρα μακαριότης. Τὰ παμφιλτατά μοι τέκνα δουλικῶς προσκυνεῖσι

τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ταπεινῶς ἀσπάζονται· ἥς αἱ πανάγιοι καὶ θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἴησάν μοι ἄρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεέθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης μακαριότητος ἐν Χριστῷ θυγάτηρ.

1728 ἰουλίου 21.

Σμπράγδα δόμνχ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετ' εὐλαθείας πλείστης ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγιάν λαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα, καὶ ὅτι διὰ τῆς πατρικῆς κηδεμονίας καὶ ἐπιμελείας τῆς ὑμετέρας μακαριότητος καὶ τῆς προηγουμένης μετὰ πολλῆς προθυμίας κλίσεως καὶ συγκατανεύσεως τοῦ περιποθήτου μας υἱοῦ ἐκλαμπροτάτου Γρηγοράσκου βόδα ἀπεφασίσθη καὶ ἦλθε σὺν θεῷ εἰς ἔκθασιν ἡ σύστασις τῶν αὐτόθι τριῶν σχολῶν, καὶ ἡ εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποκατάστασις καὶ ἀνανέωσις των, τῆς ἐλληνικῆς δηλονότι, σλαβονικῆς τε καὶ μολδαβικῆς· καὶ διὰ πάντα ὑπερβαλλόντως ἐχάρημεν, καὶ ὑπερεπαινέσαμεν καὶ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα διὰ τὴν τοιαύτην τῆς πατρικῆς συνδρομὴν ὑπὲρ τῆς ἐπιδόσεως καὶ κατ' ἀρετὴν προκοπῆς τῶν αὐτόθι χριστιανῶν, καὶ τὸν περιπόθητόν μας υἱόν, ὅπου κατ' ἔνθεον ζῆλον ἐκάματε ἔργον θεοφιλὲς καὶ κοινωφελὲς καὶ πολλῶν εὐφημιῶν πρόξενον, καὶ μᾶς ἐχαροποίησε καὶ ἡμᾶς οὐ μετρίως· ὧν ἕνεκα καὶ εὐχαριστοῦμεν κατὰ πολλὰ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι καὶ μένομεν διὰ παντὸς ὑπόχρεως εἰς τὰ πατρικὰ αὐτῆς προστάγματα. Ἄς ἔχῃ τὴν εὐχὴν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος καὶ τὴν εὐχὴν μας ὁ περιπόθητός μας υἱός.

Ἡμεῖς τοίνυν, κατὰ τὸν ὀρισμὸν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, οὐ μόνον ἄδειαν ἐδώσαμεν τῷ ἐνταῦθα διατρίβοντι λογιωτάτῳ κὺρ Ἀντωνίῳ

διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ αὐτόθι ἀπαραιτήτως· ἀλλὰ καὶ τὰ ἀναγκαῖα τῆς ὁδοιπορίας του τὸν ἐπρομηθεύσαμεν καὶ τὸν ἐκινήσαμεν· καὶ μόνον ὁ ἅγιος θεὸς δι' ἱερῶν εὐχῶν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος νὰ ἐπιχορηγῇ τῷ περιποθῆντι μας υἱῷ ἄκραν ὑγίειαν καὶ εὐτυχίαν, διὰ νὰ μείνῃ τοῦτο τὸ θεοφιλὲς ἔργον εἰς πολλὰς κυκλικὰς περιόδους μόνιμον καὶ ἀπερίτρεπτον.

Παρακαλοῦμεν τοίνυν κατὰ πολλὰ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ ἔχωμεν καὶ πάλιν συχνὰ ἱερὰ γράμματα καὶ πατρικὰ προστάγματα διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετιωτάτῃ ὑγίειᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγὰ ἐν βίῳ παντί, τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 ἰουλίου 30.

Ἰω. Νικόλαος βοεδέδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Ἡ αἰτία τοῦ παρόντος μου δὲν εἶναι ἄλλη παρὰ πρῶτον μὲν νὰ ἀποδώσωμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τὰς μετ' ἄκρας ὑγείας υἱϊκὰς προσγορεύσεις μας, καὶ νὰ ἐρωτήσωμεν τὰ περὶ τῆς ἐφετιωτάτης ἡμῖν ὑγείας, ἣν διαφυλάττει ὁ κύριος διὰ παντὸς ἀμετάπτωτον· δεύτερον δὲ νὰ δηλοποιήσωμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὅτι, ἐπειδὴ περὶ μιᾶς ὑποθέσεως ἐγράψαμεν τῷ περιποθῆντι μας υἱῷ ἐκλαμπροτάτῳ Γρηγοράσκῳ βόδα, ἐπάνω εἰς τὰ γχιούρα γκέντζιουμ¹, παρακαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ συνύχῃ μὲ τὴν ἐκλαμπρότητά του νὰ προστάξῃ νὰ λείπουν οἱ Μπογδάνοι ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀδικίας· καὶ, διὰ νὰ μὴν πονοκεφαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, ἰδοὺ ὁποῦ στέλνομεν τὸ ἴσον τοῦ γράμματός μας νὰ τὸ στοχασθῇ, καὶ νὰ ἔχωμεν τὴν πατρικὴν αὐτῆς συγγνώμην ὁποῦ τὴν ἐνοχλοῦμεν.

Ἄς ἔχωμεν τοίνυν, παρακαλοῦμεν, καὶ συχνὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα

1. *Jura gentium*.

καὶ πατρικὰ προστάγματα, διὰ τὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐρετωτάτῃ ὑγίειᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν ἀάπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 αὐγούστου 1.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδαξ.

182

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετὰ πλείστης εὐλαθείας ἐλάβεμεν, ἐξ οὗ γνόντες ὅτι ἠνοχλεῖτο πάλιν ἀπὸ τὰ ἀρθριτικὰ πάθη, ἀπὸ μὲν τὸ ἓνα μέρος ἐλυπήθημεν οὐ μετρίως, διότι ἡ ὑγίεια τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶναι ἀναγκασία καὶ κοινωφελὴς καὶ ἐξαιρέτως εἰς ἡμᾶς ἐρρασιμία καὶ περιπόθητος· ἀπὸ τὸ ἄλλο ὅμως, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐνόχλησις τοῦ τοιοῦτου πάθους εἶναι ἀπαραίτητος, ἐπαρηγορήθημεν ὅπου ἤλθε (ὡς σημειώνει) μὲ μετριότητα, καὶ χάρις τῷ ἁγίῳ θεῷ· πλὴν παρακαλοῦμεν, ἂν καὶ οἱ πόνοι εἶναι ὀλίγοι, νὰ μὴν ἐπιστατῇ ἡ ὑμετέρα μακαριότης εἰς τὰς οἰκοδομὰς καὶ ἄλλα κοπιαστικά, διότι κοπιᾶζοντας ἐνδεχόμενον εἶναι νὰ τὴν ἐνοχλήσουν καὶ περισσότερον. Ἐδέχθημεν εὐλαδῶς καὶ τὰς ἱερὰς καὶ πατρικὰς τῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, καὶ εὐχαριστοῦμεν κατὰ πολλὰ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι.

Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐφεξῆς ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς γράμματι σημειούμενα, ὅτι ὁ ἐκλαμπρότατος Γρηγόριος βόδας καὶ ἡμέτερος ἀνεψιὸς καὶ ὡς υἱὸς παμφιλτατος συντρέχει καὶ συνεργεῖ προθύμως εἰς τὰ πρὸς σύστασιν καὶ βοήθειαν τοῦ παναγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου, καὶ χαίρομεθα καὶ κατὰ τοῦτο· ἃς ἔχη καὶ ἡ ἐκλαμπρότης τοῦ τὰς ἱερὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, τὰς ὁποίας παρακαλοῦμεν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ἀπολαμβάνωμεν καὶ ἡμεῖς δαψιλῶς, ὡς παντὸς ἄλλου ἡμῖν ποθεινοτέρας καὶ ἐπὶ πρὸς θεὸν ἀγομένης.

Τὸ σεβάσιμον αὐτῆς διεξήλθομεν ἐσκεμμένως, περιορῶντες καὶ τὸ ἔπισθεν τοῦ φύλλου, πλὴν δὲν εἶδαμεν πούθεν νὰ σημειώῃ τὴν περιπέ-

θητον πρὸς ἡμᾶς ἐπάνοδον τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, ὅθεν παρακαλοῦμεν δι' ἐτέρου νὰ ἔχωμεν τὴν χαροποιὸν ταύτην εἰδῆσιν προηγουμένης τῆς ἄλλης, ἣτις ἐστὶν ἡ τῆς τελείας ἐπαναλήψεως τῆς ἀγαθῆς καὶ ἐφετωτάτης ἡμῖν ὑγείας αὐτῆς.

Ἐντεῦθεν νέον τι ἀξιόλογον νὰ σημειώσωμεν δὲν ἔχομεν. Ἡ φιλιότη δόμνα μας καὶ τὰ φιλιτάτα τέκνα μας εὐλαβῶς προσκυνοῦσι τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα καὶ ἀσπάζονται τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιάν, ἥς τὰ ἔτη εἴησαν θεόθεν ἀάμπολλα καὶ πανευτυχῆ· αἱ δὲ ἱεραὶ καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ ἄρωγαὶ ἡμῖν ἐν βίῳ παντί. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλος εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 αὐγούστου 9.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετ' εὐλαβείας πλείστης ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας, καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμέτερᾳ μακαριότητι.

Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα, καὶ δι' ὅσα μὲν ἦσαν εἰς ἀπόκρισιν ἡμετέρων προγεγραμμένων, δὲν βαρύνομεν τὰς σεβασμίους αὐτῆς ἀκοὰς καὶ αὐθις μὲ ταυτολογίαν. Δι' αὐτὸ δὲ ὁποῦ δρῖζει ὅτι μελετᾷ θεοῦ συναντιλαμβάνοντος πρὸς τὰ τέλη τοῦ ἐνεστώτος νὰ κινήσῃ αὐτόθεν ἡ ὑμέτερα μακαριότης, πόσον διψῶμεν τὸν ἐνταῦθα ἐρχομὸν καὶ τὴν ἐφετωτάτην ἡμῖν παρουσίαν τῆς! Ὁ ἅγιος θεὸς μόνον διὰ τῶν παναγίων τῆς εὐχῶν νὰ μᾶς καταξιώσῃ νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν ἐν τάχει ὑγιαίνουσιν καὶ εὐφραينوμένην. Παρακαλοῦμεν μόνον τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα νὰ μᾶς σημειώσῃ χωρὶς ἀργοπορίαν μίαν βεβαιωτέραν εἰδῆσιν διὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἔχει σκοπὸν νὰ ἀπαίρῃ αὐτόθεν, διὰ νὰ ἡξεύρωμεν νὰ στελιώμεν κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ αὐθις ἄρχοντά μας εἰς προσκύνῃσιν

καὶ προϋπάντησιν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετὰ πᾶσαν προσήκουσαν προετοιμασίαν.

Ἐχάρημεν ἐπὶ τούτοις καὶ διὰ τὰς χαροποιούς ἀγγελίας ὅπου ἔλαβεν ἀπὸ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, καὶ ἄμποτες νὰ εὐδοκήσῃ ὁ ἅγιος θεὸς τοιαῦτα πάντοτε χαροποιὰ μηνύματα νὰ τῆς ἔρχωνται. Παρακαλοῦμεν τοίνυν νὰ ἔχωμεν καὶ αὐθις ἱερὰ αὐτῆς γράμματα καὶ πατρικὰ προστάγματα διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετωτάτῃ ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἴησαν ἡμῖν ἀρωγὰ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 αὐγούστου 21.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετ' εὐλαβείας πλείστης ἐλάβομεν. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱερὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας, καὶ λίαν εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα, καὶ ὅτι πάλιν ἀπροσδοκῆτως καὶ μετὰ σφοδρότερας βώμης ἐπανεβήσαν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τὰ ρευματικά πάθη, καὶ εὐρίσκεται, τό γε νῦν ἔχον, κλινήρης· καὶ νὰ μᾶς πιστεύσῃ ἡ ὑμετέρα μακαριότης, σεβασμιώτατε πάτερ, ὅτι ἀμύθητον ἀθυμίαν καὶ λύπην ἀνείκαστον προῦξένῃσιν ἡμῖν ἡ τοιαύτη ἀνιαρὰ ἀγγελία, καὶ καιρίως τὴν καρδίαν ἐτρώθημεν, ἐπειδὴ ἄλλο ἐπεριμένναμεν νὰ ἀκούσωμεν, δηλονότι τὸ ἄνεν ἀργοπορίας αὐτόθεν κίνημα αὐτῆς κατὰ τὴν ὑμετέραν ἔφεσιν, καὶ ἄλλο τανῦν ἐμάθομεν. Ὅθεν εἰς τοιαῦτα μὴ δυνάμενος ἐκ τοσούτου διαστήματος μετ' ἄλλο τι νὰ συντρέξωμεν, καὶ τὰ φανερῶσωμεν ἐν ἔργοις τὴν ἄκραν υἱικὴν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην ὅπου ἔχομεν πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, παρακαλοῦμεν μόνον ἐκτενῶς καὶ ἀδιαλείπτως τὸν ἅγιον θεὸν, τὸν ὄντως ἱατρὸν, νὰ ἐπιχορηγήσῃ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ἐν τάχει τὴν ἐπανάληψιν τῆς τελείας καὶ ἡμῖν ἐφετωτάτης αὐτῆς ὑγείας, καὶ νὰ καταξιώσῃ καὶ

ἡμᾶς, διὰ τῶν παναγίων καὶ θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν, νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν ἐνταῦθα, κατὰ τὸν πολὺν πόθον μας, ἐρωμενεοστάτην καὶ εὐθυμον, διὰ νὰ ἐμφορηθῶμεν καὶ αὖθις τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν καὶ πατρικῶν εὐλογιῶν.

Κατὰ τὸ παρὸν, ἂν καλὰ καὶ νὰ πέμπωμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι μερικὸν ἀλκιμύζι καὶ μερικὸν διάρροδον καλῶς καὶ χρήσιμως κατεσκευασμένα, καὶ νὰ ἐπαγγείλαμεν καὶ τῷ λογιωτάτῳ ἄρχοντί μας ἱατρῷ κύρ Δημητρίῳ τὸ τί νὰ σημειώσῃ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι· μὲ ὅλον τοῦτο, καὶ διὰ τοῦ παρόντος μας παρακαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ὅσον τὸ δυνατόν νὰ περιέπῃ τὴν πολύτιμον αὐτῆς ὑγίειαν ἐπιπλέον, καὶ νὰ ἔχῃ τὴν διαίταν αὐτῆς ἐξηκριθωμένην, φυλαττομένην καὶ ἀπὸ ψύχραν καὶ ἀπὸ ὅσα ἄλλα ἐμποδίζουσι τὸν δρόμον τῆς ποδαλγίας εἰς τὰ ἄκρα τῶν μελῶν· καὶ ἐλπίζομεν ἀδιστακτικῶς εἰς τὸ ἔλεος τοῦ μεγάλου θεοῦ, ὅτι ταχέως θέλει χαρίσῃ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τὴν ὀλόκληρον αὐτῆς ἐφετωτάτην ὑγίειαν, καὶ ἡμᾶς θέλει χαροποιήσῃ οὐ μετρίως μὲ τὴν τοιαύτην πνευφρόσυνον ἀγγελίαν.

Ἡ φιλότιτη δόμνα μας ἐδέχθη μετὰ τῶν παμφιλτάτων τέκνων μας πανευλαβῶς τὰς πατρικὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ δεσποτικὰς εὐλογίας, καὶ ταπεινῶς προσκυνοῦντες τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζονται. Ἄς ἔχωμεν τοίνυν, παρακαλοῦμεν, καὶ αὖθις συχνὰ ἱερὰ αὐτῆς γράμματα καὶ πατρικὰ προστάγματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετωτάτῃ αὐτῆς ὑγίειᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς εὐχαῖς, αἵτινες εἶησαν ἡμῖν ἄρωγαι ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πνευτυχη. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 ἀυγούστου 31.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

Τὸ ἱερὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μετ' εὐλαβείας πλείους ἐλάμβομεν, καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίειαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν δια-

φυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς ἱεράς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας, καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα, καὶ δὲν ἤμποροῦμεν διὰ λόγων, σεβασμιώτατε πάτερ, νὰ παραστήσωμεν τὴν ὅσῃ ἀμύθητον χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἐλάβομεν, μαθόντες καὶ πληροφορηθέντες τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐφετωτάτης ὑγείας καὶ τὴν τελείαν ἀνάρρωσιν αὐτῆς· καὶ ἃς εἶναι δεδοξασμένον τὸ πολυύμνητον ὄνομα τοῦ ἁγίου θεοῦ, ὁποῦ μᾶς ἐχαρόποιήσε μὲ τὴν τοιαύτην πάντερπνον ἀγγελίαν. Ἐδιπλασιάσθη ἡ αὐτὴ ἀγαλλίασις τῆς καρδίας μας καὶ μὲ αὐτὸ ὁποῦ μᾶς σημειοῖ ὅτι, θεοῦ συναντιλαμβάνοντος, μετὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἀνυπερθέτως πλέον θέλει κινήσῃ αὐτόθεν, ὅθεν καὶ κατὰ τὴν ἀνέκαθεν πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἄκραν υἱικήν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην μας εὐθὺς ἐδιωρίσαμεν καὶ ἐστείλαμεν ἄρχοντά μας μετὰ τῆς προσηκούσης ἐτοιμασίας διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς προσκύνησιν καὶ προϋπάντησιν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος. Ὁ ἅγιος θεὸς μόνον τὴν μὲν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ κατευοδώσῃ, ἡμᾶς δὲ νὰ ἀξιώσῃ νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν ἐν τάχει· κατὰ τὴν πολλὴν ἐφελίαν μας ἐρρωμενεστάτην καὶ εὐθυμον, διὰ νὰ ἐμφορηθῶμεν αὐτοπροσώπως καὶ αὐθις τῶν θεοπειθῶν εὐχῶν καὶ πατρικῶν αὐτῆς εὐλογιῶν, αἵτινες εἶησαν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ.

1728 Σεπτεμβρίου 18.

Ἡ φιλάττη δόμνα μας μετὰ τῶν παμφιλτάτων μας τέκνων εὐλαβῶς προσκυνοῦσι τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ταπεινοφρόνως ἀσπάζονται. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν πανευλαβῶς ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν θεο-

φρούρητον ὑγίειαν της τὸν κύριον ἐδοξάσαμεν· ἐχάρημεν καὶ διὰ τὸ κατευδίδόν της εἰς τὸ Φωξάνι. Ὁ ἅγιος θεὸς νὰ τὴν κατευοδώσῃ ἐν ἄκρα ὑγίειᾳ καὶ πάσῃ εὐθυμίᾳ νὰ ἀπολαύσῃ τὸν ὑψηλότετον αὐθέντην καὶ παμφιλιτατόν μας ἀδελφὸν, κατ' ἔφεσιν καὶ σκοπὸν καὶ τῶν δύο μερῶν.

Ἡ ἀγάπη καὶ ἄκρα εὐλάβεια ἦν ἐξ ἀρχῆς φυλάττομεν πρὸς τὴν αὐτοῦ μακαριότητα, ἃν καλὰ καὶ ὑπερβολικῇ, ἔλαβεν ὅμως τὴν τὴν αὐξήσιν μὲ τὴν πίνσοφον παρουσίαν της ἐν ὧσιν μᾶς ἐλέησεν ὁ ἅγιος θεὸς νὰ τὴν ἔχωμεν ἐδῶ, ὅπου παρακαλοῦμεν νὰ τὴν γνωρίσῃ καὶ μὲ τὴν συνέχειαν τῶν σεβασμίων της γραμμάτων νὰ παρηγορήσῃ τὴν ἀθυμίαν ὅπου μᾶς προύξένησεν ἡ ἀπουσία της.

Ἡ φιλότιμη ἡμῶν κόρη μετὰ τοῦ γαμβροῦ μας καὶ τῶν φιλιτάτων αὐτῶν εὐλαβῶς προσκυνοῦν καὶ ἀσπάζονται τὴν σεβασμίαν της δεξιάν. Αἱ δὲ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθεῖσαν ἡμῖν πρὸς σωτηρίαν. Τῆς σῆς μακαριότητος τέκνον ἐν Χριστῷ καὶ εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 ὁκτωμβρίου 19.

Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτη.

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν διὰ τοῦ ἡμετέρου ἀρχοντος μεγάλου κόμισου ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην ἡμῖν ὑγίειαν της καὶ τὸ καλὸν της κατευοδίων μέχρι τῶν ἡμετέρων ὁρίων ἀπὸ καρδίας ἡσθημεν, καὶ τὸν σφύζοντα αὐτὴν θεὸν ἐδοξάσαμεν, ὅστις καὶ δεόμεθα νὰ μᾶς χαροποιήσῃ καὶ μὲ τὴν εἰς τὸ Βουκουρέστιον ὑγιεινὴν καὶ εὐθυμον εἴσοδον αὐτῆς, καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τὸν ὑψηλότετον αὐθέντην καὶ φιλοστοργότατον ἡμῶν πατέρα κατ' ἔφεσιν τε καὶ βούλησιν αὐτῆς.

Ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ μακαριότητι της διὰ τὰς ἱεράς της πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ καρδίας εὐχάς, ὥσπερ πάντων ὧν ἐρ τις ἂν εἴποι καλῶν ἐπίπροσθεν ἄγειν ὁμολογοῦμεν. Τὴν δὲ παραγγελεῖσαν ὑπόθεσιν τῷ ῤηθέντι ἀρχοντὶ μας διὰ νὰ μᾶς εἴπῃ καὶ ἡκούσαμεν καὶ

παρηγγελιαμεν τῷ ἄρχοντί μας ἄγα νὰ τὴν ἐνεργῇ κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς σῆς μακαριότητος.

Περὶ δὲ τοῦ ψευδοῖατροῦ ἐκείνου κακοσαχάτη, ἂν καλὰ καὶ ἡμεῖς ἐγράψαμεν προλαβόντως τὰ δεόντα τῷ παμφιλτάτῳ μοι ἀδελφῷ ἐνδοξοτάτῳ ἄρχοντι μεγάλῳ δραγομάνῳ, καὶ παρηγγελιαμεν νὰ ἐνεργήσῃ προθύμως τὰ παρὰ τῆς σῆς μακαριότητος προσταττόμενα, καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν πῶς προσμένει μόνον τὴν προσταγὴν τῆς ἡ ἐνδοξότης του διὰ νὰ κινηθῇ κατ' αὐτοῦ · ἡμεῖς ὅμως, στοχάζόμενοι τὴν κακίαν τοῦ μαροῦ τούτου ἀνθρωπαρίου καὶ τὴν εἴσοδον ὅπου ἔλαβε κόντὰ εἰς ἓνα τοιοῦτον μέγαν ἀνθρωπον, εὐρίσκομεν εὐλογον ἢ νὰ τὸν ὑποποιηθῇ ἡ μακαριότης τῆς καὶ νὰ τὸν κάμῃ ἐδικόν τῆς (μὲ ὅλον ὅπου εἰς τοὺς πολυχρονίους αὐθέντας μας δὲν εἰσακούονται οἱ κακοὶ, καὶ ὁ περιφανέστατος σέιχ οὐλ ἰσλάμ ἐφέντης εἶναι καλότερος ἀνθρωπος), ἢ νὰ τὸν κατατρέξῃ καὶ νὰ λείψῃ ἀπὸ ἐκεῖ, ὅτι τὸ πρᾶγμα θέλει κάποιαν πρόληψιν, καὶ δυσὶν θάτερον ἀναγκαίως ἀπαιτεῖται νὰ γίνῃ. Ἡ ἄκρα δὲ αὐτῆς σύνεσις ἃς ἀποφασίῃ τὸ ποιητέον καὶ ἃς γράψῃ τῷ παμφιλτάτῳ μας ἀδελφῷ, καὶ θέλει τὸν εὖρῃ μετὰ πάσης προθυμίας καὶ ἐτοιμότητος εἰς ταῦτα.

Τὰ παρόντα γράμματα ἦλθον ἐκ τῆς βασιλευούσης, καὶ μᾶς φαίνεται νὰ διαλαμβάνουν τὸν θάνατον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ ὄρους.

Νὰ ἔχωμεν καὶ πάλιν, παρακαλοῦμεν, τὰ σεβάσματα αὐτῆς γράμματα πρὸς δῆλωσιν τῆς ἐπιποθέτου ἡμῖν ὑγείας τῆς · ἥς τὰ ἔτη εἶησαν θεόθεν πολλὰ τε καὶ εὐτυχῇ, αἱ δὲ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτῆριον. Τῆς σῆς μακαριότητος τέκνον ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 ὁκτωμβρίου 19.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν μετὰ πάσης εὐλαβείας ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν θεοφροῦρητον ὑγιείαν τῆς τὸν κύριον ἐδοξάσαμεν, καὶ ἐχάρημεν διὰ

τὸ καλὸν τῆς κατευδίου εἰς τὸ Φωξάνι, διότι ἐννοιαζόμεθα καὶ διὰ τὴν κακοκαιρίαν ὅπου ἀκολούθησε, καὶ διὰ τὴν ἀδυναμίαν ὅπου εἶχεν ἡ μακαριότης τῆς, καὶ ἄμποτε νὰ μᾶς ἀξιῶσῃ ὁ κύριος νὰ ἀκούσωμεν πῶς κατευοδῶθη μεθ' ὑγείας, καὶ ἀπέλαυσε τὸν ὑψηλότετον αὐθέντην καὶ ὡς πατέρα ἡμῶν φιλοστοργότατον κατὰ τὴν πολλὴν ἔφεσιν τῆς μακαριότητός τῆς. Τῆς πολλῆς ἡμῶν πρὸς αὐτὴν ἀγάπης καὶ ἄκρας εὐλαβείας ὅτι ἔχει πληροφρίαν ἡ μακαριότης τῆς δὲν ἀμφιδάλλομεν· τόσον μόνον παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν συχνὰ τὰ σεβάσματα αὐτῆς γράμματα, ὅπου δι' αὐτῶν καὶ τὴν ὑγίειαν τῆς νὰ πληροφορούμεθα καὶ τὰς παναγίους τῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας νὰ ἀπολαμβάνωμεν. Τὰ φιλιτάτα ἡμῶν (καὶ ἐξαιρέτως ὁ βαπτιστικὸς τῆς) μετ' εὐλαβείας ἀσπάζονται τὴν σεβασμίαν τῆς δεξιάν. Αἱ σεβάσμαι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντός. Τῆς σῆς μακαριότητος τέκνον ἐν Χριστῷ εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 ὁκτωμβρίου 19.

Ζωὴ δέμα.

189

ΡΩΞΑΝΔΡΑ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΗ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν εὐλαβῶς ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην ἡμῖν ὑγίειαν τῆς λίαν ἐχάρημεν. Ἐγνώμεν καὶ τὸ καλὸν αὐτῆς εἰς τὰ αὐτόθι κατευδίου, καὶ ὅτι ἀπῆλαυσε τὸν ὑψηλότετον αὐθέντην καὶ παμφιλιτάτον ἡμῶν ἀδελφὸν μετ' ἄκρας ὑγείας καὶ εὐθυμίας. Ὅστις καὶ φιλοφρόνως καὶ χριστιανικῶς μετὰ πάσης υἱικῆς εὐλαβείας καὶ ἄκρας χαρᾶς καὶ πολλῆς ἀγάπης ἦν ἀνέκαθεν ἔχει πρὸς αὐτὴν, ἀπεδέχθη τὴν μακαριότητά τῆς καὶ ἐδοξάσαμεν τὸν ἅγιον θεὸν, ὅστις καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εἶη περιφρουρῶν αὐτὴν ἐν ἀμεταπτώτῳ ὑγείᾳ, διὰ νὰ ἐμφορούμεθα τῶν παναγίων τῆς εὐχῶν. Εὐχαριστοῦμεν δὲ τῇ μακαριότητί τῆς διὰ τὴν πληροφρίαν τῆς ἀδελφικῆς φιλοστοργίας πρὸς ἡμᾶς τοῦ ὑψηλοτάτου καὶ παμφιλτάτου μας ἀδελφοῦ. Βέβαια καὶ ἡμεῖς ἄλλο δὲν εἴμεθα πρὸς τὴν αὐτοῦ ὑψηλότητα παρὰ ὅλως ἀγάπῃ καὶ εἰλικρινεστάτῃ σύμπνοια.

Ἡμεῖς ὅλον ἐνοχλοῦμεθα ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ, ὅστις καὶ πολλὰ μᾶς

εδάμασε, καὶ μόνον ὁ ἅγιος θεὸς διὰ τῶν σεβασμίων αὐτῆς εὐχῶν νὰ δώσῃ τὴν ὑγιάν μας.

Παρακαλοῦμεν νὰ μὴ μᾶς λείψουν καὶ πάλιν τὰ σεβάσματα αὐτῆς γράμματα πρὸς πληροφορίαν τῆς ἐφετῆς ἡμῶν ὑγείας τῆς · ἥς τὰ ἔτη εἴησαν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ · αἱ δὲ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος τέκνον ἐν Χριστῷ καὶ εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1728 νοεμβρίου 11.

Ῥωξάνδρα Μαυροκορδάτη.

ΔΡΑΚΟΣ ΣΟΥΤΖΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβάσιμον αὐτῆς γράμμα ἔλαβον, ἐξ οὗ τὴν ἀγαθὴν τῆς ὑγιάν μαθὼν κύριον τὸν θεὸν ἐδόξασα. Ἐγὼν καὶ τὰ ἐφεξῆς γραφόμενα. Ἐπρόσφερα τὰς φιλικὰς αὐτῆς προσαγορεύσεις καὶ εἰς τοὺς δύο τῆς φίλους, τὸν ἐνδοξότατον δηλαδὴ Ἐσάτ' ἐφέντην καὶ δοκτὸρ Φονσέκαν, τὸν ὁποῖον τὸν ἐγαροποίησα λέγοντάς τον πῶς ἡ ὑμετέρα μακαριότης τὸν ἐδιώρισε τόπον εἰς τὸν παράδεισον. Ἄς εἶναι πολύχρονος ἡ μακαριότης τῆς ὁποῦ τεθλιμμένοι ὄντα τὸν παρηγορεῖ, καὶ μάλιστα εἰς ὑπόθεσιν ὁποῦ κατὰκαρδὰ τὸν ἐγγίζει. Τὸν ἠνάγκασα καὶ ἐγὼ νὰ εἶναι ἀναπαυμένος καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα τῶν ἀκηράτων ἀγαθῶν νὰ κουφίζωνται κατὰ μέρος τὰ ἀλγεινὰ τοῦ παρόντος αἰῶνος. Ἄς εἶναι ὅμως καὶ τοῦτο γνωστὸν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, πῶς δὲν τὸν ἄρесе τόσον αὐτὸ ὁποῦ τὸν διορίζει εἰς ἄλλον τόπον παρὰ ὁποῦ εὐρίσκεται ὁ Πιλάτος, εἰς τὸν ὁποῖον καταλαμβάνω νὰ ἔχῃ ἡ λογίότης του καλὴν ὑπόληψιν καὶ κάποιον ξεχωριστὸν πόνον, καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἀγάπη φαίνεται πῶς τὸν ἀναγκάζει νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους πῶς τάχα εὐρίσκεται ὁ ῥηθεὶς εἰς τὸν ἄδην ἢ εἰς τὸν παράδεισον · καὶ περὶ τούτου ὅταν σὺν θεῷ τὴν προσκυνήσῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἢ θέλει τὴν εὐχαριστήσῃ ἢ θέλει τὴν παρακαλέσῃ νὰ διατάξῃ ἀλλέως τὰ πράγματα.

Ἦκουσα ἀπὸ τὸν πανοσιώτατον ἡγούμενον πῶς ἐρχομένη ἡ μακαριότης τῆς σὺν θεῷ εἰς τὴν Πόλιν, ἐντρεῖται νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ μετόχιον διὰ

τὰ μολέματα ὅπου ἔγιναν. Ὅθεν τοὺς σεβασμίους τῆς πόδας δουλικῶς ἀσπαζόμενος παρακαλῶ νὰ καταδεχθῇ νὰ καθίσῃ ὅσον καιρὸν ὀρίζει εἰς τὸ πτωχικόν μου· τὰ ἐπάνω ὀσπίτια εἶναι μοναχὰ, κἀνείς δὲν κάθεται, δὲν ἔχουν καὶ κάμμιαν ἀνακάτωσιν μὲ τὰ μεσέα· ὅμως ἂν μήτε εἰς τὰ μεσέα δὲν μὲ θέλει, πηγαίνω μὲ ἄκραν χαρὰν καὶ συγκατοικῶ μὲ τὴν ἐνδοξοτάτην ἀρχόντισσαν πενθεράν μου, ὅσον καιρὸν ὀρίζει ἡ μακαριότης τῆς νὰ καθίσῃ εἰς τὸ πτωχικόν μου. Θέλει τὸ γνωρίζῃ καὶ ἡ ἐνδοξότης τῆς (ἡ ὁποία τὴν σεβασμίαν τῆς δεξιὰν εὐλαδῶς ἀσπάζεται) μεγάλην χάριν, ἐπειδὴ, πηγαίνοντας ἐγὼ εἰς τὸ ἀρχοντικόν τῆς, ἔχει παρηγορίαν εἰς τὴν μοναξίαν τῆς. Ἡ δούλη τῆς Μαριώρα, Σουλτάνα καὶ ὁ βαπτιστικός τῆς τὰ ἔχνη τῶν ποδῶν τῆς ἀσπάζονται. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος εἶψαν θεῖθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ, καὶ αἱ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν.

1728 νοεμβρίου 16.

Ἐνεχέρισα καὶ τὰ πρὸς τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην καὶ πρὸς τὸν πανοσιώτατον ἡγούμενον σεβάσμιά τῆς γράμματα· ἔδωσα καὶ ἀποκριτικὰ τῶν ῥηθέντων τοῖς ἐντιμοτάτοις ἄρχουσι καπιχεχαγῖσι τῆς ὑψηλότητός του. Τῆς σῆς μακαριότητος δούλος εὐτελής.

Δράκος Σοῦτζος.

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν μετὰ πάσης εὐλαβείας ἐλάβομεν, καὶ ἐχάρημεν μαθόντες δι' αὐτῆς τὴν θεοφροῦρητον ὑγίειαν τῆς, ἔγνωμεν καὶ τὸ καλὸν αὐτῆς εἰς τὰ αὐτόθι κατευόδιον, καὶ ὅτι ἀπέλαυσε τὸν ὑψηλότατον αὐθέντην καὶ ὡς πατέρα ἡμῶν φιλοστοργότατον μεθ' ὑγείας καὶ εὐθυμίας καὶ ἐδοξάσαμεν τὸν ἅγιον θεὸν, οὔπινος καὶ δεόμεθα νὰ σκέπῃ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὴν αὐτοῦ μακαριότητα ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ εὐθυμίᾳ. Περὶ δὲ τῆς πρὸς ἡμᾶς πατρικῆς φιλοστοργίας τῆς αὐτοῦ ὑψηλότητος καὶ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης τῆς ἐκλαμπροτάτης δόμνης, εὐχαριστοῦμεν τὰ μέγιστα τῇ μακαριότητι τῆς διὰ τὴν πληροφορίαν, καὶ ἃς εἶναι πολύχρονος ὅπου καὶ

τὴν ἡμετέραν ἄκραν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν αὐτοῦ ὑψηλότητα ἐφανερώσεν. Τὰ φίλτατα ἡμῶν πανευλαβῶς ἀσπάζονται τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιάν, καὶ ἐξαιρέτως ὁ βαπτιστικὸς τῆς. Ἄς ἔχωμεν καὶ πάλιν, παρακαλοῦμεν, τὰ σεβάσματα πατρικὰ αὐτῆς γράμματα πρὸς δῆλωσιν τῆς ἐφετιωτάτης ἡμῖν ὑγείας τῆς, καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ἱερῶν τῆς εὐχῶν, αἵτινες χαρισθεῖσιν ἡμῖν διὰ βίου παντός. Τῆς σῆς μακαριότητος τέκνον ἐν Χριστῷ καὶ εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1728 νοεμβρίου 18.

Ζωὴ δόμνα.

192

ΖΩΗ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν πανευλαβῶς ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν θεοφροῦρητον ὑγίαν τῆς λίαν ἐχάρημεν, καὶ τὸν σφύζοντα καὶ διατηροῦντα αὐτὴν ἅγιον θεὸν ἐδοξάσαμεν. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καθεξῆς γεγενημένα, καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ πανσόφῳ μακαριότητι διὰ τὰς πρὸς ἡμᾶς εὐχετικὰς αὐτῆς προσαγορεύσεις ἕνεκεν τῆς ἐνεστηκυίας ἤδη τεσσαρακονθήμερου νηστείας, ἥς ὅσον οὕτω συμπληρουμένης καὶ πλησιαζουσῶν τῶν ἁγίων ἑορτῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως καὶ τῶν Θεοφανείων, δεόμεθα καὶ ἡμεῖς αὐτοῦ τοῦ ἐκ παρθένου τεχθέντος κυρίου ἡμῶν ὅπως ἀξιώσῃ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐορτάσαι ταύτας πανευφροσύνως καὶ πανευτυχῶς ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ πάσῃ εὐδαιμονίᾳ καὶ ἐφέτος καὶ καθεξῆς καὶ εἰς ἔτη πολλὰ μετὰ πάντων τῶν ἐφετῶν.

Τὰ παιδάκιά μας πανευλαβῶς ἀσπάζονται τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιάν, καὶ ἐξαιρέτως ὁ βαπτιστικὸς τῆς, ὅστις καὶ δι' εὐχῶν αὐτῆς ὑγιαίνει καὶ ῥωμαλέως ἔχει. Ἄς ἔχωμεν καὶ πάλιν τὰ σεβάσματα αὐτῆς γράμματα πρὸς πληροφορίαν τῆς θεοφροῦρητου ὑγείας τῆς ἥς τὰ ἔτη εἴησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῆ· αἱ δὲ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθεῖσιν ἡμῖν διὰ βίου παντός. Τῆς σῆς μακαριότητος τέκνον ἐν Χριστῷ καὶ εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1729 δεκεμβρίου 13.

Ζωὴ δόμνα.

ΣΜΑΡΑΓΔΑ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ σεβάσιμον γράμμα τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης μακαριότητος ἀσπασμένη πανευλαβῶς ἐδέχθην, καὶ ἐχάρην διὰ τὴν ὑγίειαν καὶ εὐτυχίαν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος. Ἐγνων καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα δι' ὧν συγγαίρεται καὶ ἐπεύχεται μοι πατρικῶς διὰ τὰς παρελθούσας σεβασμίας δεσποτικὰς ἐορτὰς τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ κατὰ πολλὰ εὐχαριστῶ τῇ ὑμετέρᾳ σοφωτάτῃ μακαριότητι. Ὁ αὐτὸς κύριος νὰ πολυετῇ καὶ νὰ διαφυλάττῃ τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα, καὶ νὰ τὴν καταξιώσῃ νὰ τὰς ἐορτάσῃ φαιδρῶς καὶ νὰ τὰς πανηγυρίξῃ θεοφιλῶς καὶ καθεξῆς εἰς πολλῶν ἐτῶν περιόδους ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ πολυχρονίᾳ καὶ ἀταράχῃ διαμονῇ ἐπὶ τὸν ἀγιώτατον καὶ ἀποστολικὸν αὐτῆς θρόνον, διὰ νὰ ἀπολαμβάνωμεν πάντοτε τὰς πατρικὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας. Τὰ καμφοίτατά μας τέκνα δουλικῶς προσκυνοῦσι τὴν ὑμέτεραν μακαριότητα καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ταπεινοφρόνως ἀσπάζονται, ἧς αἱ πανάγιοι καὶ θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἶησάν μοι ἄρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν ἀμύπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης μακαριότητος ἐν Χριστῷ θυγάτηρ.

1730 ἰανουαρίου 4.

Σμαράγδα δόμνα.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Ἄν καλὰ καὶ ὁ εὐγενέστατος ἡμέτερος ἄρχων χάτμανος διὰ ζώσης αὐτοῦ φωνῆς ὥσάν ἀπὸ πλατυτάτης καὶ ἀκριβεστάτης ἐπιστολῆς θέλει πληροφόρησιν τὴν μακαριότητά της κάθε κατάστασιν μας καὶ μάλιστα τῆς ὑγείας μου, οὐκ ἀπᾶν ἐκρίναμεν, ἀφίνοντες τὰ ἄλλα πάντα νὰ μάθῃ διὰ τῆς εὐγενείας του, νὰ δηλοποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς ἀμέσως τὴν ὑγίειαν μας, τὴν ὅποιαν, χάριτι θεῆς καὶ δι' εὐχῶν αὐτῆς θεοπειθῶν, ἔχομεν

τελεωτέραν κατὰ τὸ παρὸν, καὶ νὰ δώσωμεν ἀφορμὴν τῇ μακαριότητι τῆς νὰ μᾶς γράφῃ συνεχέστερον καὶ πρὸς πληροφориάν τῆς θεοφρουρήτου καὶ ἐπιποθήτου ἡμῖν ὑγείας τῆς καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν πατριαρχικῶν αὐτῆς εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν, αἵτινες χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον.

1730 ἰανουαρίου 10.

Εὐχαριστοῦμεν τὰ μέγιστα τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι διὰ τὴν ὅσῃν πατρικὴν ἀγάπην ὁποῦ δεικνύει εἰς ἡμᾶς, καὶ ἐπαραινέθη νὰ μᾶς γράφῃ πατρικῶς διὰ τὸν παμφιλτάτον μας ἀδελφόν. Καὶ ἀληθινὰ πολλὰ μᾶς ἐκαλοφάνη καὶ κατὰ τὴν πατρικὴν τῆς συμβουλὴν. Κατὰ τὸ παρὸν ἐκάμαμεν τὴν δυνατὴν συνδρομὴν πρὸς τὴν ἐνδοξότητά του, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θέλει λείψῃ, ἔχοντες παρὰ θεοῦ δι' εὐχῶν τῆς ἁγίων ζωὴν καὶ στερέωσιν. Τῆς σῆς μακαριότητος τέκνον ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΣΜΑΡΑΓΔΑ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

*Ἄν καλὰ, σεβασμιώτατέ μοι πάτερ, οὐκ ἤξιώθην ἰδίως σεβασμίου γράμματος τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης μακαριότητος, ἀλλ' ἀπὸ τὸ πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἀρχόντισσαν κυρίτζαν Σμαράγδαν καὶ ὑμετέραν παμφιλτάτην [πενθεράν (?)] πανευλαβῶς δεχθεῖσα τὰς ἱεράς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας δὲν ἔλειψα διὰ τοῦ παρόντος μοι νὰ προσκυνήσω μετ' ἄκρας εὐλαβείας τὴν ὑμετέραν σοφωτάτην μακαριότητα καὶ, ὡς τὸ εἶδος, νὰ τὴν εὐχαριστήσω, δεομένη τοῦ παναγάρχου θεοῦ νὰ πολυετῇ καὶ νὰ διαφυλάττῃ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα καὶ νὰ καταξιώσῃ καὶ αὐτὴν νὰ διέλθῃ τὸ στάδιον τῆς τεσσαραχονθήμερου τρύτης νηστείας εὐμαρῶς καὶ θεοφιλῶς, καὶ καθεξῆς νὰ ἐορτάσῃ φαιδρῶς καὶ νὰ πανηγυρίσῃ πανευκλεῶς καὶ τὴν λαμπροφόρον ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν αὐτοῦ μετ' ἄκρας ὑγείας καὶ πολυχρονίου στερεώσεως εἰς τὸν ἀγιώτατον καὶ ἀποστολικὸν αὐτῆς θρόνον. Τὰ παμφιλτάτά μου τέκνα δουλικῶς προσ-

κυνούσι τὴν ὑμετέραν σοφωτάτην μακαριότητα, καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν ταπεινοφρόνως ἀσπάζονται. Εἰς σημεῖον δὲ τῆς πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἄκρας εὐλαβείας μου, μετὰ τὸ νὰ πέμπω αὐτὴν ἐν μοχθηρῷ λίκιον, παρακαλῶ νὰ τὸ δεχθῇ εὐμενῶς καὶ νὰ ἔχω τὴν πατρικὴν αὐτῆς συγγνώμην, ἥς αἱ πατρικαὶ καὶ θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἴησάν μοι ἄρωγχι ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευδαίμονα. Τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης μακαριότητος ἐν Χριστῷ θυγάτηρ εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1730 μαρτίου 10.

Σμαράγδα δόμνα.

Σεβάσμιον αὐτῆς γράμμα πανευλαδῶς ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν θεοφροῦρητον ὑγίειαν τῆς λίαν ἐχάρημεν· ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ μακαριότητί σας διὰ τὰς πρὸς ἡμᾶς πατρικὰς καὶ πατριαρχικὰς τῆς εὐχας, ὥσπερ εἰς ὅσον ἐπιποθοῦμεν νὰ ἀπολαμβάνωμεν συνεχέστερον διὰ τὴν ἄκραν πρὸς ὑμᾶς εὐλάβειάν μας δὲν ἀμφιβάλλομεν πῶς γνωρίζει καλότερα ἢ μακαριότητος τῆς, ἅτε πεπληροφορημένη τὴν ἀνέκαθεν πρὸς αὐτὴν εὐνοίαν καὶ ἀγάπην μας. Ὅθεν καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μὴ μᾶς ὑστερήῃ καὶ πάλιν καὶ πολλάκις τῆς τοιαύτης τῶν σεβασμίων τῆς εὐχῶν ἀπλέτου χαρᾶς. Ἐπεὶ δ' οὖν κατὰ τὸ παρὸν πλησιάζει καὶ ἡ πάνσεπτος ἑορτὴ τῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἐγέρσεως, ἐκλιπαροῦμεν αὐτὸν τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα ὅπως ἀξιῶσιν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἑορτάσαι ταύτην ἐν ἄκρῃ ὑγίειᾳ καὶ πάσῃ εὐδαιμονίᾳ, καὶ πανηγυρίσαι λαμπρῶς καὶ πανευκλεῶς νῦν τε καὶ εἰς ἔτη πολλὰ μετ' ἐπιτυχίας πάντων τῶν ἀγαθῶν. Τὰ φιλιτάτα ἡμῶν καὶ ἐξαίρετως ὁ βαπτιστικὸς τῆς πανευλαδῶς ἀσπάζονται τὴν πάνσεπτον αὐτῆς δεξιάν. Αἱ δὲ σεβάσμιαι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντός. Τῆς σῆς μακαριότητος τέκνον ἐν Χριστῷ καὶ εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1730 μαρτίου 12.

Ζωὴ δόμνα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ μετὰ τοῦ πανιερωτάτου ἀγίου μητροπολίτου Βηθλεὲμ πεμφθὲν ἡμῖν γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, μετ' εὐλαβείας πλείστης τὸ ἐλάβομεν, καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγείαν λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττει ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν δὲ καὶ τὰς ἱεράς αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας, καὶ εὐχαριστοῦμεν κατὰ πολλὰ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα. Καὶ περὶ μὲν τοῦ πανιερωτάτου Βηθλεὲμ, διδομεν εἰδῆσιν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι ὅτι καὶ τὸν ἐδέχθημεν μετὰ τῆς προσηκούσης φιλοφροσύνης· καὶ, κατὰ τὸν διορισμὸν αὐτῆς, τὸν κατεστήσαμεν καὶ ἡμεῖς σὺν θεῷ ἡγούμενον τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου Βακαρεστίου, καὶ τὸν ἐπαγαγγείλαμεν τὰ δέοντα καὶ συντείνοντα εἰς τὴν ἐπωφελεῖ καὶ ἐπαινετὴν κυβέρνησιν τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῷ ἐπιστάσεως, μὲ ὅλον ὁποῦ ἡξεύρομεν ὅτι ἀρκεταὶ εἰσιν αἱ σοφώταται παραγγελίαι καὶ παραινέσεις τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πρὸς τὴν αὐτοῦ πανιερότητα· διὸ καὶ χρηστὰς ἐλπιδας ἔχομεν ὅτι ὡς ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἀνατραφεῖς εἰς τὴν δούλευσιν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, καὶ πάντως θεοῦ συναϊρουμένου, καὶ διὰ τῶν ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν θέλει φανῇ καὶ ἄξιος οἰκονόμος καὶ πιστὸς θεράπων τοῦ τε παναγίου Τάφου καὶ τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, ἔχοντας καὶ ἐκ μέρους μας πᾶσαν ἐπίσκεψιν καὶ εὐνοίαν. Μᾶς ἐκαλοφάνη δὲ κατὰ πολλὰ ὁποῦ ἀποκατεστάθῃ καὶ αὖθις εἰς τοῦτο τὸ σεβάσμιον μοναστήριον ἀρχιερεὺς, καθὼς ἦτο καὶ ἐξ ἀρχῆς, καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, εὐρισκόμενος καὶ ἡμεῖς διὰ παντὸς εἰς τὰ πατρικὰ αὐτῆς νεύματα καὶ προστάγματα ἐτοιμότατοι.

Περὶ δὲ τοῦ δσιωτάτου προηγούμενου τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, καθὼς δρῖζει καὶ ἡ ὑμετέρα μακαριότης οὕτω καὶ ἡμεῖς τὸν ἐπαγαγγείλαμεν νὰ κάμῃ καὶ ἔτι θέλει γένῃ, ἐπειδὴ καὶ οἱ τοιοῦτοι εἶναι ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος. Τὸ ὅμοιον θέλει ἀκολουθήσῃ καὶ περὶ τοῦ δσιωτάτου ἀρχιμανδρίτου καὶ καθηγουμένου τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τοῦ ἀγίου Γεωργίου· ὅμως θέλει ἡξεύρῃ ἡ ὑμετέρα μακαριότης, ὅτι ἡ πανοσιότης του τώρα δὲν εἶναι ἀσθενής, καθὼς τινες τῆς τὸ ἐπαράδωσαν.

ἀλλὰ, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ καὶ δι' ἱερῶν αὐτῆς εὐχῶν, ἐπανάλαβε τὴν ὑγιείαν του καὶ εἶναι καλὰ, καὶ ἦλθε καὶ εἰς τὴν κοῦρτην εἰς ἀντίμωσίν μας· καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ καὶ ἦτο καὶ ἀσθενῆς, πάλιν ἐφάνη ἄξιος κυβερνήτης καὶ οἰκονόμος φρόνιμος· ὅθεν μᾶς φαίνεται εὐλογον, καὶ τὴν παρακαλοῦμεν ἔαν εἶναι ὁρισμὸς αὐτῆς, νὰ μὴν ἀλλαχθῇ, ὅτι αἱ συχναὶ ἀλλαγαὶ τῶν ἡγουμένων δὲν κάμνουσιν ἄλλο εἰς τὰ μοναστήρια παρὰ μόνον βλάβην ἢ ζημίαν. Μὲ ὅλον τοῦτο πάλιν λέγομεν· καθὼς ὀρίζει ἔξω καὶ θέλει κάμῃ.

Μεγαλωτάτην χαρὰν ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν σὺν θεῷ ἀποτελείωσιν τῆς τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς μετοχίου οἰκοδομῆς· ὁ ἅγιος θεὸς νὰ διαφυλάττῃ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα διὰ νὰ εὐφραίνεται εἰς τοὺς τοσοῦτους κόπους αὐτῆς καὶ ἀγῶνας. Ἰδοὺ τοίνυν καὶ ἡμεῖς, σεβασμιώτατε πάτερ, πέμπόμεν ἐξ ἰδίων βοήθειαν εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην οἰκοδομὴν δύο χιλιάδας γρόσια διὰ μνημόσυνον τῶν τε ἀειδύμων γονέων μας καὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλοῦμεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ τὰ δεχθῇ, ὅτι γνωρίζει τὰ ὅσα ἔξοδα ὑποτρέξαι καὶ εἰς ἡμᾶς, τόσον εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ὁσπιτοῦ μας ὅσον καὶ εἰς ἄλλα καὶ ἄλλα μέρη· ὁ δὲ ἅγιος θεὸς νὰ ἐπιχορηγήσῃ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τέλειον ἀνακουφισμὸν καὶ τούτου τοῦ βάρους. Εἶδομεν ὁποῖον ζῆλον ἔνθεον καὶ προθυμίαν ἐδειξαν καὶ οἱ αὐτόθι πάντες εὐσεβεῖς χριστιανοὶ εἰς τὰς οἰκοδομὰς πασῶν τῶν ἀγίων ἐκκλησιῶν, καὶ τοὺς μακαρίζομεν καὶ τοὺς εὐφημοῦμεν καὶ διὰ ἀγίους τοὺς ἔχομεν. Ὁ ἅγιος θεὸς διὰ τῶν θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν νὰ δεχθῇ τοὺς κόπους των καὶ νὰ αὐξάνῃ τὰ ὑπάρχοντά των.

Τὸ περὶ τῆς ἀσυλίας τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τοῦ Βακαρεστίου πατριαρχικὸν σιγίλλιδες αὐτῆς γράμμα κατὰ τὸν ὁρισμὸν αὐτῆς θέλει ἐνεργηθῇ. Παρακαλοῦμεν μόνον τὴν ὑμετέραν μακαριότητα νὰ ἔχωμεν καὶ εἰς τὸ ἔξῃς συχνὰ αὐτῆς ἱερὰ γράμματα, διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετωτάτῃ ὑγείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἶπεν ἡμῖν ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχῇ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1730 ἰουνίου 28.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ μετὰ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου ἁγίου Βηθλεὲμ πεμφθέν μοι προσκυνητὸν καὶ σεβάσμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ὑπταίς χερσὶ καὶ μετὰ πάσης εὐλαβητικῆς καὶ δουλικῆς ὑποκλίσεως ἐδέχθην, καὶ πληροφορηθεὶς τὴν ὑπὲρ τι ἄλλο ποθεινοτάτην καὶ ἐφελκυστικὴν μοι αὐτῆς ὑγίαν ἀπὸ καρδίας ἐδόξασα τὸν περιφρουροῦντα καὶ διαφυλάττοντα αὐτὴν ἅγιον θεόν, οὕτινος ἐκτενῶς δέομαι ἵνα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς διαφυλάττῃ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἐν ὁλοκλήρῳ ὑγίαι καὶ μακροβιότητι, διὰ τὴν ἀπολαμβάνω καὶ ἐγὼ ὁ εὐλαβὴς αὐτῆς δοῦλος πάντοτε τὰς πατρικὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ δεσποτικὰς εὐλογίας. Ἐγνων καὶ τὰ ἐφεξῆς σημειούμενα. Καὶ περὶ μὲν τῆς πρὸς ἐμὲ τσαύτης πατρικῆς αὐτῆς ἀγάπης καὶ δεσποτικῆς εὐνοίας (ἥς οὐδὲν ἐμοὶ τιμιώτερον καὶ ἐρασμιώτερον), μεγάλας ἐμολογῶ τὰς χάριτας. Περὶ δὲ τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Βηθλεὲμ, ἃς μὴν ἀμφιδάλλῃ ἡ ὑμετέρα μακαριότης ὅτι κατὰ τὸ ἀπαραίτητόν μου χρέος τὸν ἐδέχθην μετ' ἄκρας εὐλαβείας καὶ ἀγάπης, καὶ θέλω εἶσθαι πρόθυμος πάντοτε εἰς πᾶσαν ἀξίωσιν τῆς πανιερότητος αὐτοῦ, μὲ ὅλον ὅτι ἀπῆλause παρὰ τοῦ ὑψηλοτάτου μου αὐθέντου καὶ φιλοστοργοτάτου μου πατρὸς πᾶσαν τιμὴν καὶ δεξίωσιν μετὰ πολλῆς τῆς εὐμενείας καὶ εὐνοίας τῆς αὐτοῦ ὑψηλότητος.

Δέομαι δὲ τῆς δεσποτικῆς αὐτῆς ἐπιεικείας νὰ μὴ μὲ ὑστερεῇ καὶ καθέξῃς τῶν σεβασμίων γραμμάτων καὶ δεσποτικῶν αὐτῆς ἐπιταγμάτων, καὶ θέλω εἶσθαι διὰ παντὸς προθυμότατος αὐτῆς δοῦλος· ἥς αἱ πανάγια καὶ θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἴησάν μοι ἀρωγαὶ ἐν βίῳ παντί. Τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ εἰς τὰς πατρικὰς αὐτῆς προσταγὰς ταπεινότατός δοῦλος.

1730 ἰουνίου 28.

Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὸ μετὰ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου ἁγίου Βηθλεὲμ πεμφθέν μοι προσκυνητὸν καὶ ἅγιον γράμμα τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης μακαριότητος ὑπταίς χερσὶ καὶ μετ' εὐλαβείας ἀπλέτου ἐδέχθην, καὶ πληροφορηθεὶς τόσον ἐξ αὐτοῦ ὅσον καὶ ἀπὸ ζώσης φωνῆς τοῦ πανιερωτάτου Βηθλεὲμ τὴν ἀκριβεστάτην μοὶ καὶ τιμαλφεστάτην αὐτῆς ὑγίειαν καὶ εὐεξίαν, ἀπὸ βαθέων καρδίας ἐχάρην, καὶ τὸν διατηροῦντα καὶ σφύζοντα αὐτὴν ἅγιον Θεὸν ἐδόξασα· οὕτινος δέομαι ἐκτενῶς ἵνα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς διαφυλάττοι τὴν ὑμετέραν σοφωτάτην μακαριότητα ἐν ἀκροτάτῃ ὑγίειᾳ καὶ ἀκλονήτῳ διαμονῇ. Ἐγνων καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα, καὶ ἀθανάτους ὁμολογῶ τὰς εὐχαριστίας τῇ ὑμετέρᾳ πανσόφῳ μακαριότητι, τόσον δι' ὅσα καὶ αὐθις ἐπεύχεται μοι πατρικῶς ὅσον καὶ δι' ὅσα με παραινεῖ καὶ μὲ συμβουλεύει δεσποτικῶς, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν τοῦ δούλου αὐτῆς προκοπὴν καὶ ἐπίδοσιν. Ὁ ἅγιος Θεὸς νὰ πολυετῇ καὶ νὰ διαφυλάττῃ τὸ ἔνθεον αὐτῆς ὕψος, διὰ νὰ ἀπολαμβάνω καὶ εἰς τοῦτιδὸν τὰς τριαύτας σοφωτάτας καὶ πατρικὰς νοουθεσίας καὶ παραινέσεις αὐτῆς, τὰς ὁποίας καὶ τὰς ἐδέχθην ἀνυπεροκλινῶς καὶ τὰς ἀνεχάραξα εἰς τὴν πλάκην τῆς καρδίας μου, καὶ μένω διὰ παντὸς ὑπόχρεως δούλος τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, ἥς αἱ πανάγιοι καὶ θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἴησάν μοι ἄρωγαὶ ἐν βίῳ παντί. Τῆς ὑμετέρας πανσόφου μακαριότητος δούλος καὶ εἰς τὰ πατρικὰ προστάγματα ἐτοιμότατος.

1730 ἰουλίου 8.

Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὰ ἱερὰ γράμματα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μεθ' ὅσης πλείστης εὐλαβείας ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην αὐτῆς ὑγίειαν λίαν ἐχάρημεν.

ἦν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐδέχθημεν καὶ τὰς δαψιλεστάτας αὐτῆς εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας, καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς σημειούμενα, καὶ ἐπειδὴ μερικὰ ἦσαν εἰς ἀπόκρισιν προγεγραμμένων ἡμετέρων, δὲν βαρύνομεν καὶ αὐθις τὰς σεβασμίας αὐτῆς ἀκοὰς μὲ ταυτολογίαν, παρὰ μόνον εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι κατὰ πολλὰ διὰ τὴν τοιαύτην πρὸς ἡμᾶς πατρικὴν αὐτῆς ἀγάπην, καὶ μένομεν καὶ εἰς τοῦτιον ἐτοιμότατοι καὶ εἰς πάντα τὰ πατρικὰ αὐτῆς νεύματα καὶ προστάγματα.

Περὶ δὲ τοῦ ὁσιωτάτου ἀρχιμανδρίτου καὶ καθηγουμένου τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τοῦτο καὶ πάλιν λέγομεν ὅτι εἵμεσθεν ἐτοιμοὶ ἡμεῖς νὰ κάμωμεν κατὰ τὸν δεσποτικὸν αὐτῆς ὀρισμὸν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ὑμετέρα μακαριότης πληροφορηθεῖσα τὴν ὑγιεινὴν αὐτοῦ κατάστασιν καὶ τὴν καλὴν του κυβέρνησιν, ἀπεφάσισε μὲ τὴν ἄκραν αὐτῆς φρόνησιν νὰ μείνῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐπιστάσιαν του, καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ ἡγουμενεύῃ, ἰδοὺ ἐγινε κατὰ τὴν πρόσταγὴν αὐτῆς, καὶ δὲν θέλει τοῦ λείψῃ καὶ ἐκ μέρους μας πάντοτε ἡ εὐνοία καὶ ἡ ἐπίσκεψίς μας.

Τὸ αὐτὸ λέγομεν καὶ περὶ τοῦ πρὸς ἡγουμένου τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου Βακαρεστίου, ὅτι θέλει γένῃ κατὰ τὸν ὀρισμὸν αὐτῆς· ὅμως μὲ τὸ νὰ μὴν ἐθεωρήθῃ ἀκόμη ὁ λογαριασμὸς του ἀπὸ τὰς ἐνεστώσας ἀλλεπαλλήλους φροντίδας ὅπου ἔχομεν εἰς τόπον, ὅπου νὰ ἀναπνεύσωμεν δὲν ἡμποροῦμεν, οὔτε ἡμεῖς, οὔτε οἱ ἄρχοντές μας, οὔτε οἱ ἐπίτροποι, διὰ τοῦτο ἐμεσολάβησε καὶ ἡ τόση ἀργόπορία τοῦ ἐντεῦθεν κινήματός του.

Ἐλάβομεν καὶ τὰ χάριν εὐχῆς πεμφθέντα ἡμῖν μοσχοσάπουνα, καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι· τί ἐπειράχθη; Ἡμεῖς, σεβασμιώτατε πάτερ, διὰ τὴν ἄκραν υἱϊκὴν μας εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην ὅπου ἀνέκαθεν ἔχομεν πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, τοῦτο τὴν παρακαλοῦμεν θερμῶς ὅτι νὰ ἔχωμεν καὶ εἰς τοῦτιον τὴν τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς γραμμάτων διὰ νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ ἐφετιωτάτῃ ὑγιείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς αὐτῆς εὐχαῖς, αἵτινες εἶησαν ἡμῖν ἄρωγαὶ ἐν βίῳ παντί· τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας μακαριότητος θεόθεν εἶησαν ἀάπολλα καὶ πανευτυχῆ. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1730 ἰουλίου 30.

Ἰω. Νικόλαος βοεβόδας.

ΖΩΗ ΔΟΜΝΑ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΝΟΤΑΡΑ

Σεβάσμιον γράμμα τῆς σῆς πινσόφου μακαριότητος πανευλαβῶς ἐλά-
βομεν, καὶ τῷ σώζοντι καὶ διατηροῦντι αὐτὴν ἀγίῳ θεῷ ὕμνους εὐχαρι-
στηρίους ἀνεπέμψαμεν· ἔγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καθέξης γεγραμμένα.
Καὶ διὰ μὲν τὸν πρὸς ἡμᾶς ἀκρότατον βαθμὸν τῆς πατρικῆς τῆς ἀγάπης
εὐχαριστοῦμεν τὰ μέγιστα, μάλιστα διὰ τὴν ἀφθονον χορηγίαν τῶν πα-
τριαρχικῶν τῆς ἀπὸ βαθέων καρδίας ἐγκλῶν· ὥσπερ ὅτι ἀντὶ πολλοῦ καὶ
τιμῶμεν καὶ ἐπιποθοῦμεν, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι γνωρίζει ἡ μακαριότης
τῆς, ὅτε πεπληροφορημένη τὴν ἄκραν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην ὅπου ἀν-
έκαθεν φέρομεν πρὸς αὐτήν. Διὰ δὲ τὴν βραδύτητα τῶν πρὸς αὐτὴν
γραμμάτων μας, ἄλλο δὲν εἶναι τὸ αἴτιον παρὰ ὅτι εὐλαβοῦμεθα χωρὶς
πινος ἀξιολόγου ὕλης νὰ βαρύνωμεν τὰς πατριαρχικὰς αὐτῆς ἀκοάς.

Τὰ φιλιτάτα ἡμῶν εὐλαδέστατα ἀσπάζονται τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δε-
ξιάν, καὶ ἐξαιρέτως ὁ βαπτιστικὸς τῆς. Ἄς ἔχωμεν καὶ πάλιν, παρακα-
λοῦμεν, τὰ σεβάσματα πατριαρχικὰ αὐτῆς γράμματα πρὸς δῆλωσιν τῆς
θεοφρουρήτου ὑγιείας τῆς· ἥς οἱ χρόνοι θεόθεν πάμπολλοι καὶ πανευ-
δαιμονέστατοι, αἱ δὲ πανάγιοι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθεῖσαν ἡμῖν διὰ βίου
παντὸς φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος τέκνον ἐν Χριστῷ καὶ εἰς
τοὺς ὁρισμούς.

1730 ἰουλίου 31.

Ζωὴ δόμνα.

Καὶ ἡμεῖς εὐλαβῶς καὶ υἱικῶς ἀσπαζόμεθα τὴν ἀγίαν τῆς δεξιάν καὶ
παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς συγχωρήσῃ ὅπου κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἡδυνήθημεν
νὰ τὴν ἀποκριθῶμεν εἰς τὰ σεβάσματα γράμματά τῆς, καὶ κατόπιν θέλομεν
κάμῃ τὸ ἰδικόν μας χρέος. Τανῦν δὲ τὴν παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ παρ-
όντος διὰ ἓνα στασίδι νὰ ἐκλέξῃ διὰ τὴν φιλιτάτην μας δόμναν εἰς τὸ
νεόκτιστον καὶ νεοφώτιστον μετόχιόν τῆς· ἡ ὁποία δόμνα μας μᾶς ἀγκά-
ρευsen νὰ μεσιτεύσωμεν ἡμεῖς εἰς τοῦτο, καὶ καθὼς ὀρῖζει ἡ μακαριότης
τῆς ὡς κάμῃ.

Γρηγόριος Γκίλιας.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΩ ΝΟΤΑΡΑ

Δύο καὶ τρία σεβάσματα τῆς ὑμετέρας μακαριότητος μεθ' ὅσης πλείστης εὐλαβείας ἐλάβομεν, καὶ τὰ τῆς θεοπαρόχου ὑγείας τῆς δι' αὐτῶν ἐνωτισθέντες λίαν ἐχάρημεν, ἣν διαφυλάττοι ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς γεγραμμένα, ἀλλὰ πρὸ τοῦ νὰ ἀποκριθῶμεν τὰ δέοντα, παρκαλοῦμεν νὰ μὴ μᾶς συνερισθῇ καὶ νὰ μᾶς συγχωρήσῃ διὰ τὴν ἄργητα τῶν πρὸς αὐτὴν γραμμάτων μας, ἐπειδὴ καὶ πεπληροφορημένη ἡ μακαριότης σου τὴν ἄκραν εὐλάβειαν καὶ υἱικήν μου ἀγάπην ὅπου πρὸς αὐτὴν φέρομεν, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλει ἀποφασίσῃ πῶς νὰ προήλθεν οὐχὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας, μὴ γένοιτο, παρὰ μόνον ἀπὸ τὸν πολλὸν ὄχλον τῶν περὶ ἡμᾶς φροντίζων καὶ περιστάσεων, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν παρόντα τῆς βασιλικῆς ἐκστρατείας καιρὸν ὅπου ἐπεφορτίσθημεν μὲ ἀλλεπαλλήλους προσταγὰς καὶ ἀπαιτήσεις εἰς τὸ νὰ συνεισφέρωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐκ τῆς δυστυχοῦς ταυτησὶ τζάρας ἐπιβάλλουσαν βοήθειαν, καὶ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος διὰ τῶν παναγιῶν τῆς εὐχῶν νὰ μᾶς δώσῃ ἐξαρκοῦσαν δύναμιν νὰ τὰς ἀπαντήσωμεν.

Ἵπερβαλλόντως ἐχάρημεν διὰ τὴν τελείωσιν τῆς οἰκοδομῆς πασῶν τῶν πυρποληθεισῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν, καὶ μάλιστα τοῦ μετοχίου τῆς σῆς μακαριότητος · οὕτινος ὁ θεὸς ναὸς ἄτε γεγονώς, ὡς σημειοὶ καὶ ἡ μακαριότης τῆς καὶ μᾶς εἶπον καὶ οἱ αὐτόθι ἐλθόντες ἄρχοντές μας, ὑπερμεγέθης καὶ ὑπερθαύματος τῷ τε κάλλει καὶ τῷ φωτὶ, θέλει μείνῃ κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα ἀναστήματα τῶν κτημάτων τοῦ ζωοδόχου Τάφου ὅπου ἔκαμεν ἡ μακαριότης τῆς εἰς διηνεκῇ μνημόσυνον καὶ θαῦμα τῶν μεταγενεστέρων · καὶ μόνον ὁ ἅγιος θεὸς νὰ χάρισῃ αὐτῇ ἄκραν ὑγείαν καὶ μακροβιότητα διὰ νὰ τὸν χεῖρεται καὶ νὰ ἐπιχορηγήσῃ ἐκ τοῦ πλουσιοπαρόχου ἐλέους αὐτοῦ ἄνεσιν καὶ ἐλάφρωσιν τοῦ βάρους καὶ τῆς ἐπικειμένης αὐτῇ ἐνοχλῆς διὰ τὴν γεγонуῖαν οἰκοδομήν.

Τοῖς ὁσιωτάτοις προηγούμενοις τῷ τε παπᾶ Ἀζαρίᾳ καὶ κὺρ Γερσαίμω, κατὰ τὸν ὁρισμὸν τῆς σῆς μακαριότητος, ἐδόθη πρὸ πολλοῦ ἄδεια καὶ προσταγὴ νὰ διαβῶσιν ἐντεῦθεν καὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς προσκύνησιν αὐτῆς, καθὼς δὲν ἀμφιβάλλομεν πλατύτερον προλαβόντως νὰ ἐσημείωσε τῇ μακαριότητι τῆς ὁ ἡμέτερος ἄρχων μέγας ἀρμάσης.

Τὸν δὲ πανοσιώτατον παπᾶ κὺρ Σωφρόνιον ὑποδεχθέντες εὐμενῶς ἀπεκαταστήσαμεν, καθὼς καὶ ἡ μακαριότης τῆς τὸν ἐδιώρισεν, ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ πρὸς ὃ, τι περ ἂν χρήζῃ τῆς ἡμῶν ἀντιλήψεως πρὸς κρείττονα κατάστασιν τοῦ ἱεροῦ τούτου μοναστηρίου τὸν ἐνθαρρύναμεν, ἐπειδὴ, καθὼς δὲν λανθάνει τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, σκοπὸν ἔνθεον ἔχει ἡ καρδία μας εἰς τὸ νὰ φανῶμεν νέοι κτίτορες αὐτοῦ, καὶ ἄμποτε δι' εὐχῶν αὐτῆς πατρικῶν νὰ τὸ εὐδοκήσῃ ὁ κύριος ἐν καιρῷ προσήκοντι.

Τὸν μεπεγῆαδὲν Ἰωαννίτζαν τοῦ μακαρίτου Ἀντιόχου βοεβόδα, καὶ διὰ νὰ κάμωμεν τὴν προσταγὴν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος καὶ διὰ τὸ νόμιμον καὶ δίκαιον, καὶ μὲ ἀπειλὰς καὶ ὑποσχέσεις, τὸν ἐπέισαμεν νὰ κινήσῃ καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἀρχοντικόν του, καὶ τῶρα εὐρίσκεται εἰς ἐτοιμασίαν τῶν πρὸς ὁδοιπορίαν ἀναγκαίων του.

Ἐλάβομεν καὶ τὰ εἰς σημεῖον εὐχῆς καὶ πατρικῆς εὐλογίας σταλέντα ἡμῖν, καὶ εὐχαριστοῦμεν. Ἄς ἔχωμεν καὶ πάλιν, παρακαλοῦμεν, τὰ σεβάσματα αὐτῆς γράμματα ὡς ἀμέσως δηλωτικὰ τῆς ἐφετῆς ὑγείας τῆς, ἥς τὰ ἔτη εἴησαν θεόθεν πάμπολλα καὶ πανευτυχέστατα· αἱ δὲ σεβάσμαι αὐτῆς εὐχαὶ χαρισθείησαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς ὑμετέρας μακαριότητος τέκνον ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμούς.

1730 αὐγούστου 8.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

Δύο σεβάσματα γράμματα τῆς ὑμετέρας πανσόφου μακαριότητος ἐλάβομεν καὶ διὰ τὴν ἐφετωτάτην ἡμῖν ὑγίαν τῆς τὸν σφύζοντα αὐτὴν ἁγίον θεὸν ἐδοξάσαμεν. Ἐγνώμεν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς καθεξῆς γραφόμενα, καὶ τὴν αὐτῆς συγγνώμην καὶ ἡμεῖς παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν διὰ τὴν βραδύτητα τῶν πρὸς αὐτὴν γραμμάτων μας, ἐπειδὴ καὶ τῆς τόσαύτης σιωπῆς μας αἴτια ἐστάθησαν τὰ προλαβόντα περιστατικὰ, μάλιστα τὸ δεινὸν νέφος τῆς ἀρετῆς ὁποῦ μᾶς ἡκολούθησεν, εἰς τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν ὅσῃν λύπην

αἰσθάνθη ἡ πρὸς ἡμᾶς πατρικὴ τῆς ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ἐξ ἐναντίας πολλὴν χάριν ἔλαβε διὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς ἔλεος τῆς κραταιᾶς βασιλείας, καὶ τὴν ὑπεράσπισιν ὅπου ἔδειξαν οἱ εὐμενέστατοι αὐθένται μας. Καὶ μῆτε ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ ὑμετέρα πάνσοφος μακαριότης, διὰ τὸν ἀκρότατον βαθμὸν τῆς πρὸς ἡμᾶς πατρικῆς στοργῆς, συμπάσχει καὶ συναλγεῖ ἡμῖν ἐν τοῖς ἀβουλήτοις, καθὼς καὶ συνήδεται ἐν τοῖς κατ' εὐχὴν τε καὶ βούλησιν· οὗ ἕνεκα καὶ ἀνεξαλείπτως ὁμολογοῦμεν τὰς χάριτας καὶ κηρύττομεν τὸ ἐνεργὸν καὶ δραστήριον τῶν ἀπὸ βαθέων καρδίας παναγίων καὶ θεοπειθῶν τῆς εὐχῶν, αἵσπερ καὶ ἀνωρθώθημεν, καὶ ὁποιασοῦν ἐπηρείας ἐλυτρώθημεν, συναντιλαμβανομένης ἡμῖν ἄνωθεν τῆς πανηχεστάτης τοῦ ὑψίστου δεξιᾶς, οὗτινος τὸ πολυύμνητον ὄνομα εἴη δεδοξασμένον εἰς αἰῶνας αἰώνων.

Τὸ νὰ μὴ λυπούμεθα δὲ, κατὰ τὴν πάνσοφον αὐτῆς συμβουλὴν, εἰς τὰ ὑπέρογκα βάρη καὶ ἔξοδα ὅπου μᾶς ἠκολούθησαν, καὶ ἡμεῖς γνωρίζομεν ὅτι εἰς τὰ τοιαῦτα περιστατικὰ ἡ φροντίς καὶ μέριμνα ὠφελεῖ, καὶ ὅχι ἡ λύπη· ἀλλ' ὅταν ὑπερβαίνουν τοὺς ὅρους κάθε προμηθείας, τότε ἡ ἀμηχανία τοῦ λογισμοῦ δένει τὴν καρδίαν, καὶ ἡ λύπη εἶναι ἀναπόδραστος· ἀλλ' εἴη ἴλεως ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει θεοῦ καὶ δι' εὐχῶν αὐτῆς νὰ μᾶς δώσῃ ἐξ ἀπύρου πόρον καὶ νὰ μᾶς ἐλαφρύνῃ τὸ βάρος καὶ τὴν ἐνοχλήν τῶν τοιούτων ὑπὲρ δυνάμιν μας ἐξόδων ὅπου εἰς τὴν ἐπίθεσιν τοῦ καταράτου ἐκείνου ἠκολούθησαν. Ἄς ἔχωμεν καὶ πάλιν, παρακαλοῦμεν, τὰ σεβάσματα αὐτῆς γράμματα πρὸς ἄμεσον πληροφορίαν τῆς ἐπιποθήτου ἡμῖν ὑγείας τῆς, καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν παναγίων τῆς εὐχῶν, αἵτινες χαρίσθησαν ἡμῖν διὰ βίου παντὸς φυλακτήριον. Τῆς σῆς μακαριότητος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς.

1730 νοεμβρίου 23.

Ἰω. Γρηγόριος Γκίκας βοεβόδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΥΠΑΡΙΣΣΑ

διήγησις τῶν συμβάντων ἐν Μολδαβίᾳ κατὰ τὸ 1716 ἔτος ἐπὶ τῆς τρίτης ἡγεμονίας
τοῦ ὑψηλοτάτου, γαληνοτάτου καὶ θεοφρουρήτου
αὐθέντου καὶ ἡγεμόνος πάσης Μολδοβλαχίας κυρίου κυρίου

ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΡΑΚΟΒΙΤΖΑ ΒΟΕΒΟΔΑ

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1716, πολέμου γενομένου μεταξὺ Τουρκῶν τε καὶ Γερμανῶν, οἱ Γερμανοὶ εὐτύχησαν κυριεύσαντες καὶ τὸ κάστρον τὸ καλουμένον Τιμισβάρι· οἷπνες, διὰ τὴν νίκην ταύτην τὰς ὁφρὺς ἐπάραντες, οὐ μόνον κατὰ τῶν Τουρκῶν ἐχθρωδῶς ἐφέροντο, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτοῖς χριστιανῶν.

Καὶ πρῶτον μὲν εἰς τὴν Βλαχίαν προσβολὴν ποιήσαντες, τὸν αὐτῆς αὐθέντην καὶ ἡγεμόνα κύριον Νικόλαον Μαυροκορδάτον πανοικί ἤρπασαν, καὶ τὸν ὑπῆξαν εἰς τὴν Ἑρδελλίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐβάλθησαν νὰ πειράξουν καὶ τὴν Μπογδανίαν. Ὅθεν ὁ γενεράλης τοῦ Μπρασοβοῦ, ὀνόματι Τίγχε, ὄντας ἄνθρωπος φιλάργυρος, οὐδὲν εἰς νοῦν θέμενος εἰ μὴ τὸ μερικὸν κέρδος ἔπερ ἀντιτίθετο τῷ κοινῷ, ἐπιθυμῶντας τὰ κούρση, ἐδιώρισε μερικοὺς στρατιώτας νέμτζους μαζὶ μὲ οὐγγροὺς κατάνους, δίδοντάς τοὺς πέντε φλάμπουρα γερμανικά, καὶ τοὺς ἔστειλεν εἰς τὴν Μπογδανίαν, παραγγέλλοντάς τοὺς νὰ διαγουμεῖζουν τὰ πράγματα τῶν Μπογδάνων, ἄλσχα, ζῶα, καὶ εἴ τι ἄλλο εὔρουν, καὶ νὰ τὰ πηγαίνουν τῷ γενεράλῃ.

Ἦλθον λοιπὸν τοῦτοι, καὶ πρῶτον, διὰ νὰ ἔχουν τόπον καταφυγῆς, ἐμβῆκαν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ λεγόμενον Κάσινον, εἰς τὰ βουνά ὅπου χωρίζουν τὴν Οὐγγρίαν ἀπὸ τὴν Μπογδανίαν, ὅπερ προσήκει τῇ Μπογδανίᾳ· καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἔστειλλον μερικοὺς στρατιώτας, καὶ συνεχῶς ἔκλεπτον τὰ πράγματα τῆς Μπογδανίας. Ἐπειτα ἐπήγαινον ποτὲ μὲν εἰς τοῦτο, ποτὲ δὲ εἰς ἐκεῖνο τὸ χωρίον, καὶ ἤρπαζον Τούρκους· τοὺς δὲ Μπογδάνους

ἐχθρωδῶς τοὺς ἐγύμνοναν, καὶ ἔπαιρναν τὰ ὑπάρχοντά τους, καὶ τοὺς ἄφιναν γυμνοῦς.

Τῶν δὲ Μπογδάνων ὅσοι κακότεργοι ἐφυγον πρὸς αὐτοὺς, ὁμοίως καὶ τινες τῶν ἀρχόντων, ἦγουν ὁ Τζαοῦρος, ὁ Μυρώνης, ὁ Βελίσκος, ὁ Κοντζέσκουλος, καὶ ἄλλοι ὅμοιοι τούτων ἄνθρωποι χρεωμένοι καὶ ἀχρεῖοι, οἱ ὅποιοι ἐπιθυμῶντες τὸν χαλασμόν τῆς πατρίδος των, ἐλπίζοντες νὰ γλυτώσουν μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τὰ χρέη των, ἔδειχναν τοῖς Γερμανοῖς τὸν τρόπον τοῦ κουρσεύειν. Ὑστερον δὲ ἦλθον ἀπὸ τὸ βῆθὲν Κάσινον καὶ ἐπίασαν ἓνα κάστρον παλαιόν, 16 ὥρας μακρὰν τοῦ Γιασίου, Νέμτζον λεγόμενον. Καὶ ἐμβαίνοντες μέσα ἐσύναξαν ζωοτροφήματα πολλὰ ἀπὸ τοὺς Μπογδάνους καὶ πολλὰ κακὰ ἔκαμναν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Μπογδανίας, πάνυ ἐχθρωδῶς τε καὶ ἀντιπάλως φερόμενοι κατὰ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ γαληνοτάτου αὐθέντου καὶ ἡγεμόνος Μολδοβλαχίας κυρίου Ἰωάννου Μιχαήλ Ῥακοβίτζα βοεβόδα, ἐπαπειλοῦντες καὶ φοβερίζοντες ὅτι νὰ τὸν πάρουν καὶ ζωντανόν, καθὼς ἐπίασαν καὶ τὸν ἡγεμόνα Οὐγγροβλαχίας· καὶ ἐζήτουν ἀπ' αὐτὸν χαρίσματα. Ὅμως ὁ ὑψηλότατος ἡγεμὼν, τὰ ζητήματά των σταθερῶς ἀποβάλλοντας, τοὺς ἔλεγε νὰ ἀφήσουν μὲ καλὸν τρόπον τὸν τόπον ὅπου κάμμιαν βλάβην δὲν τοὺς ἐπροξένησε, καὶ νὰ παύσουν ἀπὸ τὰς ἀρπαγὰς. Ἀμὴ δ' γενεράλης Τίγε, ἀπὸ τὴν λαιμαργίαν του νικηθεὶς, καὶ μὴ θέλων μὲ τοὺς χριστιανοὺς χριστιανικῶς νὰ πολιτευθῇ, χειρότερα ἐπεισμάτονεν εἰς τὰ ζητήματά του· καὶ δὲν ἐντράπη νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν αὐθέντην χαράτζι παράλογον. Ὅμως ὁ ὑψηλότατος ἡγεμὼν εἰς τὰ παράλογα ζητήματα τοῦ γενεράλη μὴ συγκατανεύοντας, αὐτὸς περισσότερον ἐμίσει τὸν αὐθέντην καὶ τὸν κατέτρεχε· διὰ τὸ ὅποιον ἐφάνη μοι νὰ γράψω τὴν ἐπιστολὴν ὅπου αὐτὸς εἶχε πέμψῃ τῷ ἡγεμόνι ζητῶντας χαράτζι, διὰ νὰ ἰδοῦν οἱ πολιτικοὶ καὶ ἄξιοι ἀναγνώσται.

Ἐπιστολῆς Ἰσον ἥνπερ ἐπεμψεν ὁ γενεράλης τοῦ Μπρασοβου τῷ ἡγεμόνι Μολδοβλαχίας.

Εἰς ὅσον μὲν τὸ θεῖον ἔδωκε χεῖρα βοηθείας τοῖς χριστιανοῖς καὶ τὰ ὅπλα τοῦ γαληνοτάτου καίσαρός μας εὐτύχησαν, καλῶς τὸ γινώσκει ἡ ὑψηλότης σου. Δὲν θέλω λοιπὸν νὰ βαρύνω τὰς ἀκοάς της, ἀλλ' ἐν βραχυλογίᾳ νὰ τῆς φανερώσω τὴν γνώμην τοῦ ἐξοχωτάτου γενεράλη τοῦ κομμυχνάντε κυρίου κόντε Δὲ Σταινβίλλε· τουτέστι θέλει ἡ ἐξοχότης

του ἔτι ἡ ὑψηλότης σας νὰ φθειαςθῇ νὰ διδῇ διὰ τὸν γαληνότατον βασιλέα μας μερικὸν χαράτζι· καὶ μὴ πρὸς βάρος. Εἰ δὲ καὶ κάμῃ ἀλλέως, θέλει σηκώσῃ ἡ ἐξοχότης του τὴν φιλίαν τῆς γειτονίας ἀπὸ τὴν ὑψηλότητά σας καὶ ἀπὸ τὸν τόπον· καὶ θέλει στείλῃ νὰ χαλάσῃ τὸν τόπον μὲ φωτίαν καὶ μὲ σπαθί. Ἐλπίζω ὅτι θέλει στοχασθῇ αὐτὰ καὶ θέλει ἐκλέξῃ τὸ συμφέρον εἰς τὸ κοινόν. Ταῦτα. Ἡ δὲ τοῦ θεοῦ σκέπη εἴη μετὰ τῆς ὑψηλότητός σας.

1717 ἰανουαρίου 2.

Τῆς ὑψηλότητός σας ταπεινὸς δοῦλος,

Τίγε.

Ὅταν ὁ ἡγεμὼν ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην καὶ τὴν ἐδιάβασε, καὶ τὴν ἐγνώρισεν οὐδεμιᾶς ἀποκρίσεως ἀξίαν, ἐσιώπησεν. Ὅθεν ὁ γενεράλης περισσοτέρως θυμωθεὶς ἐβουλήθη νὰ ἀρπάσῃ τὸν αὐθέντην καὶ νὰ τὸν σκλαβώσῃ. Καὶ εὐθὺς ἐπρόσταξε τῷ ρηθέντι καπετάνῳ Φράντζα, ὃς ἦν προεστὼς εἰς τὸ ρηθὲν κάστρον Νέμτζου νὰ ὑπάγῃ μὲ τὸ φουσσᾶτον του εἰς τὸ Γιάσι νὰ ἀρπάσῃ τὸν αὐθέντην. Ὁ ὁποῖος, ὡς ἔλαβε τὴν προσταγὴν, ἄρχισε νὰ ἐτοιμάζεται· καὶ μίαν ἡμέραν ἦλθεν εἰς ἓνα χωρίον ὀκτὼ ὥρες μακρὰν τοῦ Γιασίου, Τιργφρουμὸς λεγόμενον, μὲ μερικοὺς στρατιώτας του· καὶ ἐκεῖ εὗρὼν τοὺς αὐθεντικούς ἀνθρώπους ὁποῦ ἐφύλαττον ἔντας ὀλίγους, τοὺς ἐπλάκωσεν αἰφνιδίως· καὶ δὲν ἐφθασε πῶς τοὺς ἐγδυσεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐφόνευσεν. Ἀπ' αὐτοῦ ἐφάνη ἡ κακὴ του γνώμη· τί ἤθελε κάμῃ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς.

Καθὼς ὑπῆγεν ἡ εἰδησις εἰς τὸν ὑψηλότατον ἡγεμόνα, ἐθαύμασε πολλὰ εἰς τὴν σκληρὰν καὶ βάρβαρον γνώμην αὐτοῦ. Ὅστις δὲν ἄργησε νὰ βάλῃ εἰς ἔργον τὸν σκοπὸν του· ἀλλὰ, τῇ δεκάτῃ τοῦ ἰανουαρίου, μὲ ὅσους στρατιώτας εἶχε νέμτζους καὶ κατάνους καὶ κλέπτας μπουγδάνους, τοὺς ὁποῖους εἶχεν ἐλκύσῃ εἰς τὸ μέρος του, ἦλθεν εἰς τὸ Γιάσι ὥρα ὀγδόῃ τῆς ἡμέρας, διὰ νὰ ἀρπάσῃ τὸν αὐθέντην ἐξαίφνης μετὰ τὸ γεῦμα κοιμώμενον.

Ἐπειδὴ ἡ ὑψηλότης του ἐπῆρεν εἰδῆσιν πῶς ἐδῆχαν ἀπὸ τὸ κάστρον Νέμτζου, ὅμως μὴν ἠξέυροντας εἰς τί μέρος ἔχουν σκοπὸν νὰ πηγαίνουν, ἐπῆρε τὸ φουσσᾶτον του καὶ ἐπῆγε τὸ ταχὺ ἕως δύο ὥρας στράταν μακρὰν τοῦ Γιασίου εἰς τὴν ὁδὸν ὁποῦ πηγαίνει πρὸς τὸ κάστρον τοῦ Νέμτζου·

καὶ μὴν εὐρίσκοντας ἐχθροὺς, καὶ μὲ τὸ νὰ ἦτον καὶ παγετὸς μέγας, ἐγύρισε πάλιν εἰς τὸ Γιάσι, ἀφίνοντας ἓνα καπετᾶνον μὲ πενήντα ὀνομάτους πρὸς φύλαξιν. Καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὸ Γιάσι ἐκάθισεν εἰς τὸ τραπέζι· καὶ, μετὰ τὸ γεῦμα, ἔπεσε νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον, καὶ παρήγγειλε καὶ τὰ στρατεύματά του νὰ μὴ σκορπισθοῦν. Ὅμως, μὲ τὸ νὰ ἦτον κρύον μεγάλον, ἐσκορπίσθησαν καὶ οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰ σπίτια τοῦ Γιασίου διὰ νὰ ἀναπαυθοῦν ὀλίγον· καὶ μέσα εἰς τὴν κούρτην ἔμεινε μόνον ἡ πεζοῦρα, οἱ σειμένηδες, καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς κούρτης, καὶ τὰ ἱτζογλάνια, καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἡγεμόνος ὁ ἄρχων χάτμανος Δημητράσκος καὶ ὁ μέγας βόρνικος Δόνιτζες. Οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐρχόμενοι ἐπλάκωσαν αἰφνιδίως τὸν καπετᾶνον μὲ τοὺς ἀνθρώπους ὅπου ἦτον εἰς φύλαξιν διωρισμένοι. Καί, μὲ τὸ νὰ ἦτον κρύον, ἐμπήκαν μέσα εἰς ἓνα σπίτι καὶ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ καθαλλικεύσουν. Ὅσοι δὲ ἐπρόφθασαν καὶ ἐκαθαλλίκευσαν, κυνηγώντας τοὺς οἱ κατᾶνοι τὸ κατόπιν, ἦλθον μαζὶ εἰς τὸ Γιάσι.

Εὐθὺς δὲ ὅπου ἔλαβεν ὁ ἡγεμὼν εἶδῃσιν, ἐκαθαλλίκευσε μὲ ὄσους εὐρέθησαν εἰς τὴν κούρτην· καὶ συναπαντήσας τοὺς Γερμανοὺς, πολεμῶν μετ' αὐτῶν ἐξέφυγε τὰς χεῖρας των (ἐκεῖ ἐσκοτώθησαν τέσσαρα ἱτζογλάνια ὅπου ἦσαν κοντὰ του) καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ μοναστήρι τὸ καλούμενον Τζετατζούγια, τὸ ὅποιον εἶναι ἐπάνω εἰς μίαν κορυφὴν λόφου, μακρὰν ἀπέχον τοῦ Γιασίου ἕως μισὴν ὥραν. Καὶ ἐμπήκε καὶ ἐκλείσθη ἐκεῖ, ἕως οὗ νὰ μαζωχθοῦν οἱ στρατιῶται, οἱ ὅποιοι τότε ἦσαν διεσπαρμένοι. Οἱ δὲ Γερμανοὶ ἀφέντες τὸ Γιάσι ἐδίωξαν τὸν ἡγεμόνα ἕως εἰς τὸ ῥηθὲν μοναστήριον, ἔνθα περικυκλόνοντάς τον ἔρριπτον τουφέκια διὰ νὰ παραδοθῇ. Ἀλλ' ὁ ὑψηλότατος ἡγεμὼν πρὸ ἡμερῶν εἶχε στελεῖν εἰς τὸ Μπουτζάκι διὰ νὰ ἔλθουν Τατάροι μὲ προσταγὴν τῆς μεγάλης βασιλείας εἰς φύλαξιν τῆς Μπογδανίας. Οἱ ὅποιοι ἔφθασαν καὶ ἐκεῖνοι κοντὰ εἰς τὸ Γιάσι εἰς τὸ μοναστήρι τοῦ Ἀαρώνβοδα· καὶ στέλλοντας ὁ ἡγεμὼν εἶδῃσιν τῶν Τατάρων διὰ νὰ φθάσουν τὸ γληγορώτερον, ἔφθασαν μετὰ δύο ὥρας. Οἱ δὲ Γερμανοὶ βλέποντες τοὺς Τατάρους κατ' αὐτῶν ἐρχομένους, ἀφέντες τὸ μοναστήριον ἐκατέβησαν εἰς τὸν κάμπον. Οἱ δὲ Τατάροι κατὰ τὴν συνήθειάν τοὺς φωνάζοντες τὸ ἀλλὰχ ἀλλὰχ περιεκύκλωσαν τοὺς Γερμανοὺς. Τότε καὶ ὁ ὑψηλότατος ἡγεμὼν μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἐβγαίνοντας ἀπὸ τὸ μοναστήρι, καὶ παίρνοντας μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς συναχθέντας στρατιώτας (οὔτινες σκορπισμένοι ὄντες συνήχθησαν τότε) ἔτρεξε κατὰ

των Γερμανῶν. Καί ἄρχισεν ὁ πόλεμος εἰς τὲς δέκα ὥρες καὶ ἐδάστασεν ἕως τὲς πέντε ὥρες τῆς νυκτός· ἡ δὲ ἄργητα τοῦ πολέμου ἦτον ἕως οὗ ἔφθασαν οἱ σείμενῆδες καὶ οἱ κυνηγοὶ τοῦ αὐθεντός. Οἱ Γερμανοὶ δὲ κατ-εσφαγμένοι καὶ τετοξευμένοι ἐκοίτοντο νενεκρωμένοι· ὅσοι δὲ ἐξ αὐτῶν ἔμειναν ζῶντες, μὴ εὐρίσκοντες δρόμον τοῦ φυγεῖν, ἔπεσαν εἰς ἓνα χάσμα ἕνας ἐπάνω εἰς τὸν ἄλλον· καὶ ὅσοι δὲν ἐσκοτώθησαν, ἐπιάσθησαν ζωντανοί. Μόλις ἐγλύτωσαν εἴκοσι καὶ ἔφυγαν καὶ αὐτοὶ λαβωμένοι, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὸ Μπρασοδὸν ἀναφέροντες τῷ γενεράλῃ τὰ θυμασία καὶ τὴν νίκην τοῦ ἡγεμόνος. Ἐτὶ ἀπωλέσθη τὸ ἄθροισμα τῶν μαρῶν τούτων ἀνδρῶν, ὅπου ἐδασάνισαν τὸν τόπον τῆς Μπογδανίας χωρὶς νὰ τοὺς πταίῃ ἢ νὰ τοὺς γένη αἰτία βλάβης, καὶ ἔλαβον τὰς πρεπούσας αὐτοῖς ἀμοιβάς· ὅτι χωρὶς δίκαιον, μόνον διὰ τὴν ἀπληστίαν τοῦ γενεράλῃ, ἐφέροντο ὡμῶς κατὰ τῶν χριστιανῶν.

Ὁ δὲ ὑψηλότετος ἡγεμὼν, γυρίζοντας ἀπὸ τὸν πόλεμον, ἐκοιμήθη εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Τζετατζούγιας. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐκατέβη εἰς τὸ Γιάσι, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν κούρτην ἔκραξε τοὺς ἀρχηγούς τῶν Τατάρων καὶ τοὺς εἶπε πῶς νὰ εἶναι ἔτοιμοι αὐριον διὰ νὰ κινήσουν εἰς τὸ κάστρον τοῦ Νέμτζου. Καὶ ἐξέτασε διὰ τὸν καπετάνιον Φράντζαν, καὶ τὸν εὔρεν εἰς τὰ χέρια τῶν Τατάρων. Διδοντας δὲ διακόσια γρόσια, τὸν ἀγόρασεν ἀπὸ τοὺς Τατάρους, καὶ τὸν ἤφεραν ἔμπροσθεν τῆς ὑψηλότητός του. Ὁ δὲ ἡγεμὼν τὸν ἠρώτησε λέγων· « τί ἐγύρευες, καπετάνε, καὶ ἦλθες εἰς τὸν τόπον νὰ κάμῃς τόσῃν φθοράν; » Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη· « διὰ προσταγῆς τοῦ αὐθεντός μου γενεράλῃ ἦλθον, ὄντας προσταγμένος παρ' αὐτοῦ νὰ σὲ πάρω, καὶ πάλιν μὲ τιμὴν αὐθεντικὴν καὶ ὡσὰν αὐθέντην νὰ σὲ πάγω εἰς τὸ Μπρασοδόν. » Ὁ δὲ ὑψηλότετος ἡγεμὼν θυμωθεὶς ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον του καὶ τὸν ἐπῆρεν ἀπὸ τὰ μαλλία κτυπῶντας τὸν πέντε ἐξ ῥαπίσματα, καὶ ἐν τῷ ᾧμα ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν· καὶ τὸν ἐθάλαν ἕξω τῆς κούρτης καὶ τὸν ἀποκεφάλισαν. Δὲν ἤθελε τὸν φονεύσῃ ὁ ἡγεμὼν, ἀν δὲν ἤθελε φονεύσῃ καὶ αὐτὸς ὅσους ἀνθρώπους τοῦ ἡγεμόνος ἐπίασε, διὰτὶ ἦτον ἄνθρωπος ἀνελεήμων καὶ σκληρὸς καὶ αἰμοδόρος· διότι ὁ ἡγεμὼν ἄλλους ὅσους ἐπίασεν ἀπὸ Γερμανοὺς καὶ Οὐγγρους κἀνένα δὲν ἐσκότωσε· μόνον Μπογδάνους ἀποστάτας ὅσους ἐπίασεν, ἄλλους ἐκρέμασεν, ἄλλους ἐπαλούκωσε καὶ ἄλλους ἔβαλεν εἰς φωτίαν. Ἐπῆραν καὶ τὰ φλάμπουρά τους καὶ τὰ τύμπανά τους· πέντε

φλάμπουρα ἦσαν μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ καίσαρος, καὶ ἓνα φλάμπουρον ἦτον τῶν κλεπτῶν.

Τῇ δὲ 13 τοῦ ἰανουαρίου ἐκίνησεν ὁ ὑψηλότετος ἡγεμὼν παίρνοντας καὶ τοὺς Τατάρους μαζί, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ ῥηθὲν κάστρον Νέμτζου. Ὅμως ὁ πρῶτος τῶν κακούργων Βελίσκος, βοηθεῖα τοῦ προδότου Ἰούδα γλυτόνοντας μὲ μερικοὺς, εὐθὺς ἔβραμεν εἰς τὸ κάστρον καὶ ἀνέφερε τοῖς ἐκεῖσε τὰ συμβάντα. Οἷτινες ἦσαν τριάντα ὀνομαῖοι ὅπου ἀνέμειναν εἰς τὸ κάστρον, καὶ παρὰ χρῆμα ἀφέντες τὸ κάστρον ἔφυγον καὶ ἄφησαν πολλὰς τροφὰς ἃς εἶχον συνηγμένας ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀδικίας. Φθάνοντας δὲ ὁ ἡγεμὼν εἰς τὸ ῥηθὲν κάστρον, τὸ ἦρεν εὐκαιρον· καὶ ἔβαλε φωτίαν καὶ ἔκαυσε καὶ τὰς τροφὰς καὶ τὰς οἰκοδομὰς, καὶ ἔτζι ἐγύρυσεν εἰς τὸ Γιάσι.

Οἱ δὲ Τατάροι ἐπανελθόντες ἄρχισαν, κατὰ τὴν συνήθειάν τους, νὰ σκλαβόνουν τὸν τόπον δι' αἰτίαν τῶν Γερμανῶν, καὶ ἐσκλάβωσαν τοὺς Μπογδάνους· τῶν ὁποίων τὸ κρίμα νὰ εἶναι ἐπάνω εἰς τὸν γενεράλην Τίγε καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ. Ἐβόγηκε δὲ ὁ ἡγεμὼν ἐμπροσθὰ τους· καὶ ὅσους ἦρε καὶ ὅσους ἡμπόρεσεν ἔδγαλεν ἀπὸ τὰ χερίά τους, ὅμως πάλιν περισσοὺς σκλάβους ἐπῆραν.

Εἶναι διὰ νὰ θαυμάσῃ πινὰς ἀληθινὰ τὴν πολιτικὴν διαγωγὴν τοῦ γενεράλη· ὅστις ἐτόλμησε νὰ γυρεύσῃ χαράτζι ἀπὸ ἓνα τόπον τὸν ὅποιον ἀκόμη δὲν ἐκυρίευσεν, μήτε νὰ τὸν φυλάξῃ ἡμποροῦσεν. Ἀλλ' ἐκ τούτου φαίνεται πῶς ἦτον ἄγνωστος ἄνθρωπος καὶ γυμνὸς πάσης πολιτικῆς εἰδησεως· ὅς εἰς τοσοῦτον ἀφροσύνης ἦλθεν ὅτι καὶ κατὰ τῶν γυναικῶν ἐκινεῖτο μὲ μανίαν· ἐπειδὴ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὅπου ἔστειλε προσταγὴν εἰς τὸν καπετᾶνον Φράντζαν διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Γιάσι, ἔστειλε καὶ εἰς τὸν Τζαούρον εὐρισκόμενον εἰς τὸ Κάσινον καὶ τὸν παρήγγειλε νὰ ὑπάγῃ νὰ σκλαδώσῃ τὴν ἀδελφὴν τοῦ αὐθεντός. Ὅστις, κατὰ τὴν προσταγὴν, ἐσηκώθη μὲ 150 στρατιώτας καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ σπῖτι τῆς ἀδελφῆς τοῦ αὐθεντός καὶ, ἀπόντος τοῦ ἀνδρός τῆς, τὴν ἤρπασε μοναχὴν, ἀφίνοντας τὰ βρέφη τῆς εἰς τὸ σπῖτι τῆς· καὶ μὲ τόσῃν ἀτιμίᾳ τὴν εὐγενεστάτην ἀρχόντισσαν τὴν ἐπῆγαν εἰς τὸ Μπρασοβὸν καὶ τὴν ἔδαλαν εἰς φύλαξιν· ἥτις ὡς ἔμψρων τὴν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μιμηθεῖσα ἀνδρείαν, ἔκαμε τρόπον ὡς ἀνὴρ ἀνδρειόφρων καὶ ἔφυγε, καὶ ἐπέρασε περὶ τὰ βουνὰ τῆς Οὐγγρίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Μπογδανίαν πρὸς τὸν θεοσεδέστατον ἡγεμόνα τὸν αὐτῆς ἀδελφόν.

Ἐλεγον οἱ εὐρεθέντες τότε εἰς τὸ Μπρασοδὸν πῶς εἰς τὴν κούρτην τοῦ γενεράλη ἐγένετο καθ' ἑκάστην παζάρι, καὶ ἐπωλοῦντο ὑποκάμισα γυναικῶν καὶ φουτᾶδες καὶ μερτζάνα καὶ ἄλλα βούχα καὶ στολές γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, καὶ ζῶα · τὰ ὅποια εἶχαν κλέψῃ οἱ στρατιῶται τοῦ ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς Μπογδάνους, καὶ τὰ εἶχαν ὑπάγῃ πρὸς αὐτόν, διὰ νὰ χορτάσουν τὴν ἀπληστίαν του.

Ὁ δὲ ὑψηλότερος ἡγεμὼν ἐπρόσταξε νὰ μαζωχθοῦν τὰ σώματα τῶν πεφονευμένων Γερμανῶν εἰς ἓνα τόπον · καὶ βρίπτοντας ἐπάνω εἰς αὐτὰ χῶμα, ἔκαμαν μοβίλαν, ἤγγουν βῶλον μέγαν · ὅστις ὑπάρχει εἰς τὴν στράταν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀντικρὺ τοῦ τόπου ὅπου ἔγινεν ὁ πόλεμος · καὶ ἔκαμε καὶ τζαρδάκι θαυμαστὸν μὲ σταυρὸν πέτρινον καὶ μὲ ἐπιτάφιον εἰς ἀθάνατον μνήμην τοῦ πράγματος.

Ὅμως εἰς τὸν τόπον τῆς Μπογδανίας, ἤγγουν εἰς τὸ Κάσινον, ἦταν Νέμτζοι καὶ κατᾶνοι, τοὺς ὁποίους ἔκαμνε χρεῖα διὰ νὰ διώξῃ καὶ αὐτοὺς ἀπὸ τὸν τόπον, ὅπου νὰ ἡμπορέσῃ νὰ ἡσυχάσῃ ἡ ὑψηλότης του. Καὶ ἔτζι πάλιν ἔστειλε καὶ ἐμήνυσε νὰ ἔλθουν Τατάροι. Καὶ ἔγραψε καὶ γράμματα κρυφίως καὶ ἔστειλεν εἰς τοὺς πέραν τοῦ Σιρετίου Μπογδάνους, λέγοντάς τους πῶς νὰ περάσουν ὅλοι πρὸς τὸ ἐνθάδε τοῦ Σιρετίου μέρος, διατὶ μέλλει νὰ καθαλλικεύσῃ ἡ ὑψηλότης τοῦ ἔχοντος μαζί του καὶ Τατάρους, καὶ νὰ πηγαίνῃ εἰς τοὺς ἐναντίους ὅπου εὐρίσκονται κατὰ τὸ Κάσινον · διότι ὅσοι εὐρεθοῦν πέραν τοῦ Σιρετίου, ἐνδέχεται νὰ τοὺς σκλάβώσουν οἱ Τατάροι λέγοντάς τους πῶς εἶναι χαϊνήδες, καθὼς καὶ ἔγινεν.

Ὅμως οἱ Μπογδᾶνοι δὲν ἐψήφησαν τὴν προσταγὴν τοῦ αὐθεντοῦς, θαρροῦντες πῶς οἱ κλέπται ὅπου εὐρίσκονται εἰς τὸ Κάσινον ἡμποροῦν νὰ τοὺς διαυθεντεύσουν · καὶ ἔτζι ἦλθον οἱ Τατάροι. Ὅμως ἦσαν πολλοὶ ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδας τὸν ἀριθμὸν, τοὺς ὁποίους βλέποντας ὁ ἡγεμὼν εἶπε πρὸς τοὺς μιντζᾶδες · « ἐγὼ ἐμήνυσα νὰ ἔλθουν μόνον δύο χιλιάδες, καὶ διατὶ ἦλθετε τόσοι; » Εἶπε καὶ πρὸς τοὺς πρώτους τοῦ στρατεύματος τὸν Ἀρσλᾶν μιντζᾶ καὶ τὸν Μπέγ μιντζᾶ · « πῶς ἐφέρατε μαζί σας τόσον πλῆθος Τατάρων, ὅπου ἐνδέχεται νὰ παρατραποῦν ἀπὸ τοῦ λόγου σας νὰ κάμουν κάμμιαν αἰχμαλωσίαν εἰς τὸν τόπον κατὰ τὴν συνήθειάν τους, καὶ ὕστερον δὲν ἡμπορεῖτε καὶ ἀτοί σας νὰ δώσητε λόγον τῇ βασιλείᾳ; Ἐπειδὴ βασιλικὴ προσταγὴ δὲν εἶναι νὰ πειραχθῇ ὁ βασιῆς, ἀλλὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τοὺς ἐναντίους. » Καὶ ἔτζι αὐτοὶ ἔμασαν ὅλους τοὺς μιντζᾶ-

δες εἰς ἓνα τόπον, λέγοντας πῶς ὁ Μπογδάνμπεγης δὲν θέλει τόσον στράτευμα· ὅθεν τυχαίνει νὰ γυρίσετε ὀπίσω. » Οἱ δὲ Τατάροι ἀπεκρίθησαν· « ἡμεῖς ἐπειδὴ ἤλθομεν ἐδῶ, τώρα πηγαίνομεν μαζί του· καὶ καίμειαν πείραξιν δὲν θέλομεν κάμῃ, εἰς τὸν τόπον. » Ὡσὰν τὸ εἶπον τοῦ ἡγεμόνος, ὁ ἡγεμὼν τοὺς εἶπε· « δὲν πιστεύω νὰ μὴν κάμουν βλάβην εἰς τὸν τόπον. » Καὶ ἔτι πάλιν οἱ ῥηθέντες δύο μιρζάδες μετὰ τῶν λοιπῶν μιρζάδων ἔκαμαν μίαν ὁμολογίαν ἔγγραφον πῶς νὰ μὴ κάμουν καίμειαν πείραξιν εἰς τὸν τόπον καὶ εἰς τὸν βασιᾶν, καὶ τὴν ἐνεχείρισαν τῷ ἡγεμόνι.

Καὶ οὕτω δὴ τῇ 13 τοῦ φεβρουαρίου ἐκίνησεν ὁ ἡγεμὼν ἀπὸ τὸ Γιάσι, παίρνοντας μαζί του καὶ τοὺς Τατάρους. Καὶ πηγαίνοντας πρὸς τὸ Κάσινον, ὅσους Κατάνους εὗρηκαν, ἄλλους μὲν ἐσκότωσαν, ἄλλους δὲ ἐπίασαν ζωντανούς· ἐπίασαν καὶ τὸν Ἀνδρέαν τὸν καπετᾶνον· καὶ μετὰ ταῦτα ὑπῆγαν εἰς τὸ Κάσινον. Οἱ δὲ ἐναντίοι ἐκλείσθησαν μέσα εἰς τὸ Κάσινον ἔχοντες καὶ τζακαλότζι· εἰς τὸ ὅποσον μέσα ἦτον καὶ ὁ Τζαούρος. Ὁ δὲ ἡγεμὼν μὲ τὸ στράτευμά του ἐπεριτργύρισε τὸ Κάσινον, προστάζοντας τὸ στράτευμά του νὰ κόψουν ξύλα νὰ κάμουν σκάλες διὰ νὰ κάμουν γιουρούσι, ἐπειδὴ τὸ τειχίον τοῦ κάστρου εἶναι ὑψηλὸν καὶ δυνατόν.

Οἱ δὲ Τατάροι ὡς εἶδαν πῶς ἐκλείσθησαν οἱ ἐναντίοι μέσα καὶ ἄρχισαν νὰ ῥίχνουν τουφέκια καὶ τζακαλότζια, ἐτραβίχθησαν ὀπίσω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔχοντας τὸ κάστρον περικυκλωμένον ἔστειλε νὰ ἰδῇ ποῦ εἶναι οἱ Τατάροι. Ἦλθον δὲ οἱ ἀποσταλέντες καὶ εἶπον τῷ ἡγεμόνι πῶς οἱ Τατάροι διεισπράσθησαν εἰς δύο καὶ πᾶν νὰ σκλαβώσουν τὸν τόπον. Ὅθεν εὐθὺς ὁ ἡγεμὼν ἄφησε τὸ Κάσινον καὶ ἐκαθαλλίκευσε μὲ τὸ στράτευμά του, καὶ ἐγύρισεν ὀπίσω διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς Τατάρους ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν. Μ' ὅλον τοῦτο οἱ Τατάροι ἔκαμαν μεγάλην αἰχμαλωσίαν εἰς τὸν τόπον τῆς Μπογδανίας. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ὅσους σκλάβους ἤϋρεν ἐμπροσθὰ του τοὺς ἔβγαλεν ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Τατάρων, δέρνοντας καὶ τοὺς Τατάρους, καὶ ἐγύρισεν εἰς τὸ Γιάσι. Μεγάλην φθοράν καὶ ἀφανισμόν ἔκαμαν οἱ Τατάροι εἰς τὸν τόπον τῆς Μπογδανίας, ὅπου δὲν ἔμεινε μήτε χωρίον μήτε μοναστήρι ἀπ' ὅσα ἦταν πέραν τοῦ Σιρετίου ὅπου νὰ μὴν ἐκουρσεύθῃ. Ὅμως μὲ τὸ νὰ μὴν ἤκουσαν τὴν προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, ὅπου τοὺς ἔγραψε νὰ περάσουν εἰς τὸ ὧδε μέρος τοῦ Σιρετίου, ὅτι εἶναι νὰ περάσῃ ἡ ὑψηλότης του μαζί μὲ Τατάρους κατὰ τῶν ἐχθρῶν, διὸ καὶ αὐτοί, ὡς

παραδάντες τὴν προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, ἡχμαλωτίσθησαν ὑπὸ τῶν Τατάρων.

Ἐλθὼν δὲ ὁ ἡγεμὼν εἰς τὸ Γιασι, ἐκρέμασεν ἀπὸ τοὺς πόδας τὸν ῥηθέντα καπετᾶνον Ἀνδρέαν, τρυπῶντας τοὺς ἀστραγάλους τῶν ποδῶν του· ὅστις ἐστάθη ἔωθεν μέχρις ἐσπέρας ζῶν καὶ φωνάζων μεγάλως. Καὶ τότε δὴ πρὸς ἐσπέραν ἔβαλεν ὁ ἡγεμὼν καὶ τὸν ἐτουφεκίσαν κρεμᾶμενον.

Διὰ δὲ τὴν αἰχμαλωσίαν ὅπου ἐγένετο εἰς τὸν τόπον τῆς Μολδαβίας, ἔγραψεν ὁ ἡγεμὼν πρὸς τὴν κραταίαν βασιλείαν πῶς οἱ Τατάροι ἔκαμαν μεγάλην φθορὰν εἰς τὸν τόπον. Ὅθεν ἡ κραταία βασιλεία ἔδωκε φερμάνια καὶ ἔστειλε καὶ ἀγγεῖδες εἰς τὸ Μπουτζάκι, διὰ νὰ ἐβγάλουν τοὺς ῥηθέντας αἰχμαλώτους Μπογδάνους· καὶ ἔβγαλαν ὅσους ἠμπόρεσαν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Τατάρων. Ὅμως οἱ περισσότεροι ἀνέμειναν, κρύπτοντάς τους οἱ Τατάροι. Ὑστερον ὁμοῦς ὁ ἡγεμὼν ἐξετάζοντας καὶ περὶ ἐκείνων, ἔβγαλε τοὺς πλείονας.

Ἐν ἔτει δὲ τῷ αὐτῷ 1717, μὴν παύοντας πάλιν οἱ ἐχθροὶ τοῦ λεηλατεῖν καὶ πολλὰ κακὰ ποιεῖν ἐν τῷ τόπῳ τῆς Μολδαβίας, θέλων ὁ θεοσεβὴς ἡγεμὼν νὰ λυτρώσῃ τὸν τόπον τοῦ τῆς ἐκείνων κακεντρεχείας καὶ βλάβης καὶ ζημίας, καὶ παροτρυνόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος μεγάλου ποστelnίκου τοῦ κυρίου Κωνσταντίνου τοῦ Βυζαντίου, ἔβγαλε τὰ τούγιά του, μαίου πρώτη, προστάζοντας νὰ συναχθοῦν περὶ αὐτὸν πανταχόθεν τὰ στρατεύματά του. Πρὸς τούτοις ἐμήνυσε καὶ τῷ σουλτάνῳ ὅς ἦν σερασκέρης εἰς τὸ Μπουτζάκι, καὶ ἔπεμψε τῇ ὑψηλότητι τοῦ τετρακοσίου Τατάρους. Καὶ οὕτω δὴ, μαίου εἰκοστῇ, ἐμίσευσεν ὁ ἡγεμὼν σὺν θεῷ πανστρατὶ κατὰ τῶν ἀντικειμένων, λαμβάνοντας σὺν ἑαυτῷ καὶ τινὰς τῶν ἐνδοξοτάτων ἀρχόντων τοῦ παλατίου του, τὸν ἄρχοντα μέγαν βόρνικον Δόνιτζε, καὶ τὸν ἄρχοντα μέγαν ποστelnικον Κωνσταντῖνον, καὶ τὸν ἄρχοντα μέγαν κόμισον Γεωργάκην Καντακουζηνὸν, παίρνοντας μαζί καὶ τόπια ξί καὶ τζεπχανέν. Ὅταν δὲ ἐτοιμάζονταν διὰ νὰ κινήσῃ, ἦλθε καὶ προσταγὴ ἀπὸ τὴν βασιλείαν καὶ τζοχαδάρης τοῦ ὑπερτάτου ἐπιτρόπου διὰ τοὺς ἐχθροὺς ὅπου εὕρισκονταν εἰς τὰ Μύρα, Κάσινον καὶ Φωξάνι· τοὺς ὁποίους ἔγραψαν ἄλλοι καὶ ἐφανέρωσαν εἰς τὴν βασιλείαν πῶς εἶναι εἰς τὰ Μύρα πέντε χιλιάδες, καὶ δύο χιλιάδες εἰς τὸ Κάσινον, καὶ ἑπτακόσιοι εἰς τὸ Φωξάνι· καὶ πῶς κάμνουν καὶ παλάγκαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Μπογδανίας. Ἀκούοντας δὲ ὁ ἡγεμὼν αὐτὰ ὅπου ἔγραψεν ἡ βασιλεία

εἰς τοῦ λόγου του, ἀναγκαζόμενος μίαν ὥραν πρότερον, ἔκαμε τὴν ἐτοιμασίαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν· καὶ ἐκίνησαν ἀπὸ τὸ Γιάσι εἰς τὲς 20 τοῦ μαΐου. Καὶ ἔστειλεν ἐμπροσθὰ τριακοσίους Μπογδάνους καὶ τοὺς ῥηθέντας τετρακοσίους Τατάρους μαζί με τὸν Κρουπέντζκην, διὰ νὰ πιάσουν γλῶσσαν. Καὶ ἔτι φθάνοντας ὁ ἡγεμὼν εἰς τὸ Μπουρλάδι, ἐγύρισε καὶ ὁ Κρουπέντζκης με τοὺς Τατάρους, οἵτινες ἔφερον καὶ ἕως πενήντα κατάνους· τὸν δὲ καπετᾶνον τοὺς τὸν ἐσχότωσαν.

Καὶ ἐκάθισεν ὁ ἡγεμὼν εἰς τὸ Μπουρλάδι μίαν ἡμέραν. Τὴν δὲ δευτέρην ἡμέραν ἐκίνησεν ἀπ' ἐκεῖ με τοὺς Τατάρους καὶ πηγαίνοντας ἕως οὗ ἔμειναν πέντε ὥραι ἕως εἰς τὸ Σιρέτι, ἐδιώρισεν ἀπὸ τὸ στράτευμά του καβάλλαν ἕως χιλίους ὀκτακοσίους, ὁμοῦ καὶ τοὺς Τατάρους. Καὶ ἐδιώρισεν ἀρχηγὸν ἐπάνω εἰς τὸ στράτευμα τὸν ἄρχοντα μέγαν ποστέλνικόν του Κωνσταντῖνον καὶ τοὺς ἔστειλε διὰ νὰ πηγαίνουν ἐμπροσθὰ νὰ κτυπήσουν τοὺς ἐχθροὺς ὅπου εὕρισκονταν εἰς τὰ Μῦρα τριγύρω. Κινῶντας λοιπὸν ὁ μέγας ποστέλνικος μετὰ τοῦ στράτευμα, καὶ φθάνοντας πρὸς ἐσπέραν εἰς τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Σιρέτι, ἐπεχειρίσθη νὰ περάσῃ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκεῖνη τὸν ποταμὸν μετὰ πολλῶν τῶν περὶ αὐτόν· καὶ πλέοντας μετὰ ἄλογόν του, μετὰ νὰ ἦτον ἡ νύξ ἀφεγγής καὶ τὸ πέραμα ἀφανές, ἐκινδύνευσε νὰ πνιγῇ. Ὅμως θεοῦ εὐμενείᾳ ἐπέρασε εἰς τὸ πέραν μέρος ἀσπίνης. Ἦτον δὲ σκοπὸς νὰ ὁδοιπορήσουν πρὸς τὰ Μῦρα ὀλονυκτίς, διὰ νὰ πατάξουν τὸ πρῶτ' αἰφνιδίως τοὺς ἐκεῖσε εὕρισκομένους τῶν δυσμενῶν. Ὅμως ἔμειναν ἐκεῖ εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Σιρετίου περιμένοντες καὶ τοὺς λοιποὺς, ἐπειδὴ τῶν Τατάρων οἱ πλείους ἔμειναν εἰς τὸ ἄλλο μέρος φοβούμενοι νὰ πλεύσουν τὸν ποταμὸν ἐν νυκτὶ. Ἡμέρας δὲ γεγνουίας ἐκίνησαν ἐκεῖθεν ἅπαντες εἰς τὸ Ὀτοπέστι· ἐνθα καλόμενον τινα εὐρηκότες ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ τῶν κατάνων ποῦ εὕρισκονται. Ὅστις, μετὰ νὰ ἦτον τῆς αἰτίας καὶ ἀπεσταλμένος παρ' ἐκείνων νὰ κατασκοπεύσῃ, δὲν εἶπε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ κατεψεύσθη λέγων πῶς οἱ κατᾶνοι ὅσοι ὑπάρχον εἰς τὰ Μῦρα καὶ εἰς τὸ Φωξάνι, ὑπάγουν εἰς τὸ Κάσινον. Καὶ ἔτι ἐστάθη ὁ ἄρχων μέγας ποστέλνικος καὶ ἐλάλησε τοὺς καπετανεὺς ὅπου ἦσαν μαζί του, κάμνοντας συμβουλὴν τί νὰ κάμουν, καὶ ἦσαν εὐλογον «ἐπειδὴ ἤλθαμεν ἕως ἐδῶ, ὥς πᾶμεν καὶ ἕως τὰ Μῦρα νὰ ἰδοῦμεν.» Καὶ ἔτι ἐκίνησαν. Τὸν δὲ καλόμερον ἄφησαν εὐλαβούμενοι εἰς τὸ σχῆμα. Πηγαίνοντας δὲ ὀλίγον ἦσαν ἕνα γέροντα τὸν ὁποῖον ἠρώτησαν

διὰ τοὺς κατάνους εἰς τί μέρος εὐρίσκονται. Καὶ τοὺς εἶπε πῶς εἶναι εἰς τὰ Μῦρα. Ἐτὶ φθάνοντας εἰς τὸ Ὀτοπέστι, οἱ κατᾶνοι ἦταν κάτω εἰς τὰ σπίτια εἰς τὸ μέρος τῆς Μπογδανίας καὶ τῆς Βλαχίας. Ὅμως οἱ περισσότεροι ἦταν εἰς τὸ πέραν μέρος ἕως διακόσιοι ὀνομάτοι διὰ φύλαξιν τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ Μύρα. Καὶ ἔτι αἰφνιδίως τοὺς ἐπλάκωσαν καὶ ἄλλους ἐπίασαν, καὶ ἄλλους ἐσκότωσαν, καὶ πολλοὶ ὀλίγοι ἂν ἔφυγαν· τοὺς ὁποίους κυνηγῶντας τὸ κατόπιν, ἐκείνοι ὅπου ἔφυγαν ἐμπροσθὰ ἔδωσαν λόγον τοῖς ἐν τῇ Μύρα κατάνοις, καὶ ἐβγήκαν ὅλοι τους ἀπὸ τὰ Μῦρα ἐδῶθεν ἕως μιστῆν ὥραν· καὶ ἐκεῖ ἀντικρύθησαν μετὰ τοὺς Μπογδάνους ὅπου ἐπήγαιναν ἐμπροσθὰ. Τοὺς δὲ κατάνους ὅπου ἐπίασαν εἰς τὸ Ὀτοπέστι, τοὺς ἠρώτησαν πόσοι εἶναι εἰς τὰ Μῦρα. Καὶ εἶπαν· « δύο χιλιάδες. » Καὶ ἔτι, σὺν ἀνταμώθησαν μετὰ τοὺς κατάνους ὅπου ἐβγήκαν ἀπὸ τὰ Μῦρα, ἐπολεμοῦσαν ἕως οὗ ἔφθασαν ὅλοι. Καὶ ὡς ἐφθασαν, ἐδάστασεν ὁ πόλεμος τοὺς ἕως δύο ὥρες· καὶ ἔτι τοὺς ἐχάλασαν· καὶ ἄρχισαν νὰ φεύγουν. Καὶ κυνηγῶντας τοὺς οἱ Μπογδᾶνοι, ἄλλους μὲν ἐφόνευσαν, ἄλλους δὲ ἐπίασαν, καὶ ἄλλοι ἀπὸ αὐτοὺς ἄφιναν τὰ ἄλογά τους καὶ ἔφευγαν εἰς τοὺς λόγκους, καὶ πολλὰ ὀλίγοι ἐγλύτωσαν. Καὶ κυνηγῶντας τοὺς, δὲν ἐπρόφθασαν ἀπὸ τὸν φόβον τοὺς νὰ ἔμπουν εἰς τὰ Μῦρα, ἀλλ' ἔφευγαν εἰς τὰ βουνά. Τὸν δὲ Ῥανίτην, ὅπου ἦτον προεστὼς ἐπάνω εἰς ὅλους τοὺς τῶν κατάνων καπετάνους, τὸν ἐκυνήγησαν ἕως μίαν ὥραν φεύγοντα ἀπὸ τὰ Μῦρα μέσα εἰς τὰ βουνά. Ὅστις μόλις ἐλυτρώθη ἕως μετὰ τριάντα ὀνομάτους.

Ὁ δὲ ἄρχων ποστέλνικος ἐλθὼν εἰς τὰ Μῦρα, τὰ ἤρην ἐτοιμασμένα διὰ τὸν πόλεμον μετὰ τζαρχφελέκια καὶ τροφὰς ἀρκετάς καὶ τζακαλόζια ἐξ, καὶ τὴν πόρταν μαζὶ τοῦ μοναστηρίου τὴν εἶχαν σιδηρᾶν, καὶ ἐξωθεν ἐτέραν ξυλίνην μετὰ τζαρχφελέκια. Καὶ ἔτι, μετὰ τὸ νὰ ἦτον ὥρα τοῦ κεντιοῦ, ἔδωκαν φωτίαν τὰ τζαρχφελέκια καὶ τὰς πόρτες, καὶ τὰ ἔκαυσαν, καὶ ἐπῆραν καὶ τὰ τζακαλόζια. Ἦσαν καὶ δύο βαρέλλια μπαρούτι, καὶ καίοντάς τα ἐγύρισαν βράδῃ εἰς τὸ Ὀτοπέστι, καὶ ἔστειλαν λόγον τῷ ὑψηλοτάτῳ ἡγεμόνι. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφθασε τὸ ταχὺ εἰς τὸ Ὀτοπέστι.

Ἀμὴ ἕως οὗ ἦσαν οἱ Μπογδᾶνοι εἰς τὰ Μῦρα, οἱ Τατάροι ἐπῆγαν καὶ ἐπάτησαν τὸ Φωξάνι, κυνηγῶντας τοὺς κατάνους ὅπου ἦταν ἕως ἐγδοήντα. Καὶ οἱ Τατάροι μετὰ αἰτίαν τῶν κατάνων εἰς τὸ Φωξάνι ἄρχισαν καὶ ἐσκέλῃσαν καὶ Βλάχους βαγιάδες. Οἷτινες ἐπίασαν καὶ τὸν μέγαν τοῦ Φωξανίου

καπετᾶνον, καὶ τὸν ἔφεραν εἰς Ὀτοπέστι μαζί με τὰ μπαϊράκιά του. Ὅμως γυρίζοντας ὁ ἄρχων μέγας ποστέλνικος ἀπὸ τὰ Μῦρα, καὶ βλέποντας τὴν σκλαβίαν ὅπου ἔκαμαν οἱ Τατάροι, ἐστάθη καὶ ἐβγαλεν ὅλους τοὺς Βλάχους ὅπου οἱ Τατάροι εἶχαν σκλαβώσῃ ὁμοῦ καὶ τὰ πράγματά τους, ἔτι δὲ καὶ τὸν καπετᾶνον τοῦ Φωξανίου, καὶ τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸ Φωξάνι στέλλοντας καὶ ἓνα μιλζᾶν με πέντε Τατάρους νὰ φυλάξουν τὸ Φωξάνι ἀπὸ τοὺς Τατάρους.

Εἰς τὰς 30 τοῦ μαΐου ἐγένεν ὁ πόλεμος εἰς τὰ Μῦρα, ἐν ἡμέρᾳ τῆς Ἀναλήψεως. Τὸ δὲ ταχὺ ἐλθὼν ὁ ἡγεμὼν ἐπῆγε μετὰ τὰ στρατεύματά του πεζικά καὶ καθάλλαν ἐν μελουργία σκαλπίγγων καὶ τυμπάνων εἰς τὰ Μῦρα. Καὶ ἔτι, κατὰ τὴν προσταγὴν βασιλικὴν, ὅπου ἦτον νὰ χαλάσουν τὸ τοιχόκαστρον τῆς Μύρας, ἔβαλε καὶ τὸ ἐχάλασαν. Καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ δύο ἡμέρες καὶ ἔστειλε τὰ στρατεύματά του εἰς τὰ βουνὰ κατὰ τῶν κατάνων, καὶ τοὺς ἐμάζονεν ὅπου τοὺς εὕρισκαν.

Καὶ ἔτι ἐγύρισεν ἀπὸ τὰ Μῦρα καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Ὀτοπέστι καὶ ἐκάθισε μετὰ τὰ τζαντιρία του τρεῖς ἡμέρες. Καὶ ἔστειλε τὰ στρατεύματά του ὅπου εὔρεθον κατάνοι πρὸς τὸ μέρος εἴτε τῆς Μπογδανίας, εἴτε τῆς Βλαχίας καὶ τοὺς ἐπίαναν καὶ τοὺς ἔφεραν. Καὶ τοὺς μὲν Οὐγγρους ἐκρατοῦσε τοὺς δὲ Μπογδάνους καὶ Βλάχους, ἄλλους μὲν ἐκρεμοῦσεν, ἄλλους δὲ ἐκοπτεν πρὸς σωφρονισμόν τῶν λοιπῶν.

Τὰ δὲ σπῆτια τοῦ Ῥανίτη ὅπου ἦσαν εἰς τὸ μέρος τῆς Βλαχίας, περνώντας ἀπ' ἐκεῖ ὁ ἡγεμὼν ἔβαλε καὶ τὰ ἔκαυσαν καὶ τοὺς μύλους του. Ἐνα τοῦ δὲ ἀμπέλι, ὅπου ἦτον πάλιν εἰς τὸ μέρος τῆς Βλαχίας, ἔβαλε τοὺς στρατιώτας του πεζοὺς μετὰ τὰ σπαθία καὶ τὸ ἐχάλασαν.

Ἦλθε καὶ ὁ μέγας καπετᾶνος τοῦ Φωξανίου τῆς Βλαχίας, καὶ ἐπροσκύνησε τὸν ἡγεμόνα, παρακαλῶντας τον νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς Τατάρους καὶ τὰ στρατεύματά του νὰ μὴν κάμουν εἰς τὴν Βλαχίαν ζημίαν. Ὁ δὲ ἡγεμὼν τὸν ἀπεκρίθη· « ἐγὼ ἐπρόσταξα νὰ μὴν γένῃ κάμμία ζημία εἰς τὴν Βλαχίαν· ἀμὴ νὰ πιάσουν τοὺς κακοὺς καὶ ἐναντίους νὰ μοῦ τοὺς φέρουν. » Οἱ δὲ Τατάροι ἠγανάκτουν μεγάλως κατὰ τοῦ ἡγεμόνος ὅπου ποσῶς δὲν ἔστεργε νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ αἰχμαλωτίσουν τὸ μέρος τῆς Βλαχίας· ὅστις ἀντιφερόμενος πρὸς αὐτοὺς ἔλεγε νὰ ἀκούουν ὃ, τι τοὺς διορίσῃ καὶ ὃ, τι τοὺς λέγῃ· εἰ δὲ καὶ ἀκούσῃ νὰ κάμουν ἄρπαγές εἰς τὸ μέρος τῆς Βλαχίας, πῶς τοὺς τοιοῦτους θέλει τοὺς κακοποιήσῃ διώκοντάς τους ἕως εἰς

τὸ Μπουτζάκι. Καὶ ἔτι καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι δὲν ἔκαμαν κάμμιαν ἀρπαγὴν εἰς τῆς Βλαχίας τὸ μέρος. Τὸ δὲ αἷτιον ὅπου ἐφοβοῦντο καὶ ἐπείθοντο τῷ ἡγεμόνι ἦτον μὲ τὸ νὰ ἦταν ὀλίγοι.

Μετὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν, δηλαδή τῇ 4, ἐκίνησεν ἀπὸ τὸ 'Οτοπέστι μὲ τὰ στρατεύματά του νὰ πηγαίνει εἰς τὸ Κάσινον· καὶ πάλιν ἐδιώρισεν ἀπὸ τὰ φουσσᾶτα του τὴν καβάλλαν καὶ πεζοῦραν καὶ τοὺς Τατάρους μαζὶ διὰ νὰ πηγαίνουν ἐμπροσθὰ· τὴν μὲν πεζοῦραν ἀπὸ τὰ βουνά, ἀπὸ τὸ στενωτέρον μέρος, τὴν δὲ καβάλλαν ἀπὸ τὴν πλατεῖαν ὁδὸν, διὰ νὰ πᾶν ἐξαφνικὰ νὰ πατήσουν τοὺς ἐχθροὺς ὅπου ἦσαν εἰς τὸ Κάσινον. Καὶ ἐδιώρισε πάλιν τὸν μέγαν ποστέλνικον ἀρχηγὸν εἰς τὰ στρατεύματα. Πηγαίνοντες δὲ εἰς τὸ Κάσινον, τὸ ἦσαν εὐκαιρον· ἐπειδὴ οἱ ἐχθροὶ, μαθόντες περὶ τῶν ἐν τῇ Μύρᾳ πῶς ἐχαλάσθησαν, ἔφυγαν. Καὶ ἔτι, μὴν εὐρίσκοντες τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὸ Κάσινον, ἐπῆγαν κατὰ τὸ Οὔτουζι, γυρεύοντες τοὺς ἐχθροὺς. Καὶ ἐπῆγαν ἕως εἰς τὸ σύνορον τῆς Οὐγγρίας· καὶ, μὴν εὐρίσκοντες τοὺς ἐχθροὺς, ἐγύρισαν ὀπίσω εἰς τὸ Κάσινον καὶ ἀνταμώθησαν μὲ τὸν ἡγεμόνα. Καὶ ἔβαλεν ὁ ἡγεμὼν εἰς τὸ τοιχόκαστρον εἰς δύο μέρη λαγοῦμι, καὶ τὸ ἐγκρέμισεν ἀπὸ τὰ ῥηθέντα δύο μέρη.

Καὶ ἔτι ἐγύρισεν ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸ Γιασι, καὶ ἐδιώρισεν εἰς τὲς ἄκρες καὶ ἄφησε στρατεύματα, καὶ ἐγύρισε νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος.

Ἀπὸ τὰ στρατεύματα ὅπου ἄφησεν εἰς τὲς ἄκρες, ἐκεῖνα ὅπου ἦσαν πρὸς τὸ μέρος τῆς Ὀκνας ἐπῆγαν καὶ ἐμπῆχαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Οὐγγρίας καὶ εἰς τὸ πρῶτον χωρίον τῆς Οὐγγρίας. Καὶ ἐπῆραν ἕως δύο χιλιάδες πρόβατα ὅπου ἦσαν ἐκεῖ, καὶ κατάνους ὅσους ἦσαν τοὺς ἐπάσαν καὶ τοὺς ἔφεραν.

Μετέπειτα δὲ περνῶντας ὀλίγες ἡμέρες, ἦλθε προσταγὴ ἀπὸ τὴν κραταίαν βασιλείαν διὰ νὰ πηγαίνει ὁ ἡγεμὼν εἰς τὴν Οὐγγρίαν μετὰ τοῦ σουλτάνου Ἀζαμέτ Γκιρέη, καὶ μετὰ τοῦ Κολτζάκ ἁγᾶ, καὶ μετὰ τοῦ Ἀσδερχᾶζ γενεράλη. Καὶ ἔτι ἦλθε δευτέρα προσταγὴ, καὶ ἐκίνησεν εἰς τὴν πρώτην τοῦ αὐγούστου, παίρνοντας καὶ ἀπὸ τοὺς ἐνδοξοτάτους ἄρχοντάς του τὸν ἄρχοντα μέγαν βόρνικον Δόνιτζε, καὶ τὸν ἄρχοντα μέγαν ποστέλνικον Κωνσταντῖνον, καὶ τὸν ἄρχοντα μπᾶνον, καὶ τὸν ἄρχοντα βεσιάρην Κωνσταντῖνον Γαβριλίτζην, καὶ τὸν ἄρχοντα μέγαν κόμισσον Γεωργάκην Καντακουζηνόν. Ἐρχόμενος δὲ καὶ ὁ σουλτᾶνος, ἀνταμώθησαν εἰς τὴν Τζοτζόραν· καὶ ἐκίνησαν καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ Μπο-

τεσάνι, ἔνθα ἀντάμωσαν καὶ τὸν Κολτζάκ ἀγᾶν, ὅπου εἶχεν ἔλθῃ ἀπὸ τὸ Χοτίνι. Εἶχεν ὁ σουλτᾶνος ἕως ἐννέα χιλιάδες Τατάρους· εἶχε καὶ ὁ Κολτζάκης ἕως ἐπτακοσίους· εἶχε δὲ καὶ ὁ ὑψηλότατος ἡγεμὼν τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑξακοσίους. Καὶ ἀνταμωθέντες μὲ τὸν Κολτζάκην, ἡρώτησε καὶ διὰ τὸν Ἀσδερχάζ γενεράλη· καὶ εἶπε πῶς ἦτον νὰ κινήσῃ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ Χοτίνι.

Ὅμως κάμνοντας συμβούλην ἀνάμεσόν τους, δὲν τὸ ἤϊραν εὖλογον νὰ καθίσουν νὰ ἀργοπορήσουν, διὰ νὰ μὴν πάρουν εἰδησιν οἱ ἐχθροί. Καὶ ἔτσι ἐκίνησαν καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ Κουμπουλούγκι· καὶ ἐκεῖ ἐσυμβουλευθέντες τὴν λογῆς νὰ βαλθοῦν τὰ στρατεύματα εἰς ἀράδην διὰ νὰ ἔμπουν εἰς τὴν Οὐγγρίαν, καὶ ἐβάλθησαν εἰς τοιαύτην τάξιν· ἤγουν ἡ πεζοῦρα τοῦ ἡγεμόνος ἐμπροσθὰ, ἕνα μὲν διὰ νὰ ἀνοίγῃ στράταν, ἄλλο δὲ μὲ τὸ νὰ εἶναι βουνά, νὰ εἶναι ἡ πεζοῦρα καὶ ἐκ τῶν δύο μερῶν πρὸς φύλαξιν· καὶ κατόπιν ἀπὸ τὴν πεζοῦραν ὁ Κολτζάκης μὲ τοὺς ἀνθρώπους του· καὶ κατόπιν ἀπὸ τὸν Κολτζάκην ὁ ἡγεμὼν μὲ τὰ στρατεύματά του· καὶ κατόπιν ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα ὁ σουλτᾶνος ἔχοντας κοντά του καὶ τριακοσίους Ζαποροβάνους Καζάκους. Καὶ ἔτσι ἐκίνησαν μὲ τοιαύτην τάξιν κατὰ τῆς Οὐγγρίας.

Καὶ ἐκίνησαν ἀπὸ τὸ Κουμπουλούγκι, καὶ ἐπέρασαν τὸ βουνὸν Μαστ-κανέσι, περνῶντας τὸ νερὸν τὴν Μπίστριτζαν. Καὶ ἔκαμαν τὸ πρῶτον κονάκι εἰς τὸ βουνὸν τὸ λεγόμενον Σοχάρδο. Καὶ ἐκίνησαν τὴν δεύτερην ἡμέραν, καὶ ἐπέρασαν τὴν Κιόσαν τὸ νερὸν, ὅπου εἶναι σύνορον τῶν βουνῶν τῆς Μπογδανίας καὶ τῆς Οὐγγρίας. Καὶ ἐπέρασαν εἰς τὸ βουνὸν ὅπου ἦτον ἡ βίγλα τῶν Οὐγγρων· ἥτις ἦτον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ ἔχοντας καὶ τζαρδάκι ὑψηλόν. Ὅμως ἐδιώρισαν ἐμπροσθὰ ἀπὸ τὰ στρατεύματα τοῦ ἡγεμόνος καὶ τοῦ Κολτζάκη ἕως τριακοσίους ὀνομάτους, διὰ νὰ πιάσουν ἐκείνους ὅπου ἦσαν εἰς τὴν στράταν. Ὅμως, μὲ τὸ νὰ ἦτον βουνὸν ὑψηλόν, τοὺς εἶδαν μακρόθεν καὶ ἔφυγον· καὶ, ὁ τόπος μὲ τὸ νὰ ἦτον δύσβατος, δὲν ἠμπόρεσαν νὰ ταχυδρομήσουν νὰ προλάβουν νὰ τοὺς πιάσουν. Ἀλλὰ, φθάνοντας ἐκεῖ ἤϊραν τὰ ἀγγεῖα τους μὲ τὸ μαγεῖρευμα εἰς τὴν φωτίαν. Καὶ ἔτσι ἐπῆγαν οἱ βιγλάτορες ἐκεῖνοι, καὶ ἔδωκαν λόγον εἰς τὸ πρῶτον χωρίον τὸ καλούμενον Ρόδνιν· τὸ ὅποιον εἶχεν ἀπὸ τὸ ἕνα τὸ βουνὸν ἕως τὸ ἄλλο παρκάνια· καὶ ἦταν καὶ ἑκατὸν κατᾶνοι ὅπου ἐφύλαγαν μὲ ἕνα καπετᾶνον. Παίρνοντας δὲ εἰδησιν οἱ

κατᾶνοι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ὅπου ἐφύλαγαν εἰς τὸ βουνὸν, ἐσηκώθησαν καὶ οἱ κατᾶνοι, καὶ ὅστις ἐπρόφθασε καὶ ἔφυγαν. Τὸ χωρίον δὲ ἦτον μέγα ἕως διακόσια σπίτια καὶ παράνω. Οἱ δὲ τριακόσιοι ἄνθρωποι ὅπου ὑπῆγαν βλέποντες πῶς οἱ βιγλάτορες ἔφυγαν, ἔπεσαν κατόπιν τοὺς καὶ ἔφθασαν τὸ βράδυ εἰς τὸ ῥηθὲν χωρίον, ἤγουν τὴν Ῥόδαν. Καὶ βλέποντες πῶς οἱ ἄνθρωποι ἔφυγαν, ἀπέμειναν ἐκεῖ. Καὶ ἦσαν μόνον ἕως εἴκοσι ἀνθρώπων ἐκεῖ καὶ τοὺς ἐπίασαν.

Ὁ δὲ ἡγεμὼν μὲ τὸν σουλτᾶνον καὶ μὲ τὸν Κολτζάκην, μὲ τὸ νὰ ἦσαν τὰ βουνὰ μεγάλα καὶ δύσβατα καὶ τόπος δυσδιόδευτος, δὲν ἐπρόφθασαν εἰς τὴν Ῥόδαν· ἀλλὰ περνώντας τὸν τόπον ὅπου ἦτον ἡ οὐγγρική βίγλα, ἀνέμειναν εἰς τὰ βουνά. Τὴν δὲ δεύτερην ἡμέραν πρὸς μεσημβρίαν ἔφθασε καὶ ὁ ἡγεμὼν μὲ τὸν Κολτζάκην, καὶ ἐκατέβη εἰς τὸ πρῶτον χωρίον τῆς Οὐγγρίας τὴν Ῥόδαν, καὶ ἐκόνευσαν ἐκεῖ καὶ ἔδωκαν τῷ χωρίῳ φωτῖαν, καὶ ἔκαυσαν καὶ τὰ παρκάνια. Καὶ ἐκάθισαν ἐκείνην τὴν ἡμέραν καρτεροῦντες καὶ τὴν Ἐλευσιν τῶν Τατάρων· οὔτινες ἄργησαν, μὲ τὸ νὰ ἦτον ὁ τόπος δύσβατος. Ἀπὸ δὲ τοὺς Τατάρους ὅπου ἦσαν μετὰ τοῦ Ἀζαμέτ Γκιρέη σουλτάνου ὡς δύο χιλιάδες, βλέποντες πῶς ὁ τόπος εἶναι δύσβατος καὶ βουνὰ μεγάλα, ἐγύρισαν ὀπίσω χωρὶς εἰδήσιν τοῦ σουλτάνου.

Ὅντες δὲ εἰς τὴν Ῥόδαν, ὑπῆγαν πέντε ἄνθρωποι τοῦ Κολτζάκη ἕως μισὴν ὥραν μακρὰν ἀπὸ τὰ στρατεύματα γυρεύοντας κἀνὲν εὕρημα. Καὶ ἔτι μέσα ἀπὸ τὸ βουνὸν ἔρριψαν τουφέκια ἐπάνω τοὺς· καὶ ἓνα μὲν ἐσκότωσαν, ἄλλον δὲ ἐλάβωσαν, καὶ ἔφυγαν καὶ ἤλθον ὀπίσω καὶ ἔδωκαν εἰδήσιν τὸν Κολτζάκην. Ὅστις ἐκαβαλλίχευσε καὶ ἤλθεν εἰς τὸν ἡγεμόνα λέγοντας πῶς εἶναι ἓνα τάμπουρον ἐμπροσθὰ καὶ εἶναι ὅλοι Οὐγγροι καὶ κατᾶνοι μαζωμένοι ἐκεῖ καὶ οἱ ἄνθρωποι ὅπου ἔφυγαν ἀπὸ τὰ χωρία· καὶ πρέπει νὰ διορίσῃ στράτευμά του καὶ νὰ ὑπάγουν νὰ τοὺς κτυπήσουν. Ἐπῆγεν ὁ Κολτζάκης καὶ τὸ εἶπε καὶ τὸν σουλτᾶνον· ὁ δὲ σουλτᾶνος δὲν ἐδιώρισεν ἀπὸ τὸ στράτευμά του, λέγοντας πῶς οἱ Τατάροι δὲν εἶναι διὰ βουνά, ἀλλὰ ὁ Μπογδάνμπεγης ἅς στείλῃ ἀπὸ τὸ στράτευμά του. Καὶ ἔτι ὁ ἡγεμὼν ἐν τῷ ἅμα ἔβαλε καὶ ἐλάλησαν οἱ τρουμπέττες νὰ ἐτοιμασθοῦν τὰ στρατεύματά του, καὶ ἐδιώρισε πεζοῦραν καὶ καβάλλαν χιλίους πεντακοσίους ἀνθρώπους ὅλους τουφεκλήδες, διορίζοντας τὸν ἄρχοντα ποστέλνικον στρατάρχην, καὶ ἐκίνησε μὲ τὰ στρατεύματά του. Ἐστεῖλε καὶ ὁ Κολτζάκης διακοσίους ἀνθρώπους, καὶ ὑπῆγαν καὶ ἐπερι-

πάτησαν εἰς τὰ βουνὰ πέντε ὥρες γυρεύοντας τοὺς ἐχθροὺς. Ὅμως οἱ ἐχθροὶ ἔφυγαν, καὶ δὲν εὗρηκαν τινὰν, καὶ ἐγύρισεν ὁ ἄρχων μέγας ποστέλνικος, καὶ ἦλθε μὲ τὰ στρατεύματα εἰς τὸν ἡγεμόνα.

Τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν ἐκίνησαν παίρνοντας τὴν στρατὸν κατὰ τὸ κάστρον Μπίστριτζαν. Τὰ δὲ χωρία δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν στρατὸν, οἱ Τατάροι καὶ οἱ Λιπκᾶνοι ὁποῦ ἦσαν μὲ τὸν Κολτζάκην ὅλα εἰς φωτίαν τὰ ἔδωκαν, χωρία μεγαλῶτατα καὶ σπίτια μεγάλα. Τὲς δὲ γυναῖκες τὲς γερόντισσες καὶ γέροντας καὶ βρέφη, τὰ ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὸ σπαθί.

Τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν ὁποῦ ἐκίνησαν ἀπὸ τὴν Ρόδναν, ὥρα μεσημερίου, ἐβγήκαν ἐμπροσθὰ ἑκατὸν πενήντα Νέμτζοι καὶ ἑκατὸν κατᾶνοι, διὰ νὰ πάρουν γλῶσσαν καὶ νὰ ἴδουν τί εἶναι. Μαζὶ ἦτον καὶ ὁ μέγας καπετᾶνος τῆς Μπίστριτζας ὀνόματι Φράντζας. Τοὺς ὁποίους καθὼς τοὺς ἤϊραν εἰς ἓνα στενὸν τόπον ἐν ταύτῃ τοὺς ἐχάλασαν· καὶ ἄλλους μὲν ἐσκότωσαν, ἄλλους δὲ ἐπίασαν ὁμοῦ καὶ τὸν καπετᾶνον, καὶ τὸν χάτμανον ὅστις ἐστὶ δεύτερος τοῦ καπετάνου, καὶ ἄλλους πολλοὺς. Καὶ πολλὰ ὀλίγοι ἐγλύτωσαν φεύγοντες εἰς τὰ βουνὰ, καὶ ἔφυγαν καὶ ἔδωκαν λόγον εἰς τὸ κάστρον.

Τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ, μικρὸν πρὸ μεσημβρίας, ἔφθασαν εἰς τὸ κάστρον τῆς Μπίστριτζας, καὶ ἔλαμνεν ὁ ἡγεμὼν ἀλάγι τὸ ἀσκέρι του, ὁμοῦ καὶ ὁ Κολτζάκ ἀγᾶς, καὶ ἐπεριτριγύρισαν τὸ ἓνα μέρος τοῦ κάστρου· τὸ δὲ ἄλλο μέρος ἦτον ὁ σουλτᾶνος μὲ τοὺς Τατάρους. Τὸ δὲ κάστρον τῆς Μπίστριτζας εἶναι μέγαν· ὅμως τόπια δὲν εἶχε, μόνον τζακαλόζια· καὶ εἶχε Νέμτζους ἕως ἑξακοσίους, ξεχωριστὰ οἱ κατᾶνοι καὶ ξεχωριστὰ οἱ νεμεσῆδες οἱ ὁποῖοι λογοῦνται ἄρχοντες τῆς Οὐγγρίας· οἵτινες ἐμαζώχθησαν ὅλοι εἰς τὸ κάστρον ἀπὸ τὰ χωρία. Καὶ μετὰ τρεῖς ὥρας ἔδωκεν ὁ ἡγεμὼν καὶ ἐλάλησαν οἱ τρουμπέττες διὰ νὰ ἔβγουν ἀπὸ τὸ κάστρον νὰ προσκυνήσουν. Καὶ, βλέποντας πῶς δὲν προσκυνοῦν, ἐπρόσταξε νὰ δώσουν εἰς τὸ βρούσι τοῦ κάστρου φωτίαν. Καὶ ἔτσι ἔδωκεν φωτίαν τῶν σπιτίων τοῦ βαρουσίου, τὰ ὁποῖα ἦσαν μεγάλα καὶ εὐμορφα. Καὶ καίοντάς τα ἐμήνυσε τῷ σουλτάνῳ νὰ κάμουν γιουρούσι εἰς τὸ κάστρον. Ὁ δὲ σουλτᾶνος καὶ οἱ μιρζᾶδες ἀπεκρίθησαν πῶς οἱ Τατάροι εἰς κάστρον γιουρούσι δὲν κάμουν. Καὶ ἐτραβίχθησαν οἱ Τατάροι ὀπίσω ἕως μίαν ὥραν μακρὰν τοῦ κάστρου. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ὁμοῦ μὲ τὸν Κολτζάκην ἀνέμεινεν ὑποκάτωθεν τοῦ κάστρου, καὶ ἔρριχναν ἐνδοθεν τοῦ κάστρου τζακαλόζια καὶ

τουφέκια. Ὅμοιως καὶ ἀπέβω ἀπὸ τὸ κάστρον τοῦ ἡγεμόνος τὰ φουσσάτα καὶ τοῦ Κολτζάκη, ἕως οὗ ἐβραδίασε.

Βλέποντας δὲ ὁ ἡγεμὼν πῶς οἱ Τατάροι ἐτραβίχθησαν ὀπίσω, ἐλάλησε τὸν Κολτζάκη, καὶ ἔκαμαν συμβούλιον, λέγοντας ὁ ἡγεμὼν πρὸς τὸν Κολτζάκ ἄγᾶν πῶς ἰδοὺ ὁ σουλτᾶνος μὲ τοὺς Τατάρους ἐτραβίχθη ὀπίσω, καὶ μᾶς ἄφησεν ἡμᾶς. Κάμνει χρεῖα λοιπὸν νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν τί σκοπὸν ἔχουν. Καὶ ἐκαβαλλίκευσεν ὁ Κολτζάκ ἄγᾶς, καὶ ἔστειλε καὶ ὁ ἡγεμὼν τὸν ἄρχοντα ποστέλνικόν του, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὸν σουλτᾶνον. Καὶ ὁ ποστέλνικος ἐχαίρετῃσεν ἐκ μέρους τοῦ αὐθεντός του τὸν σουλτᾶνον λέγοντας· « ὁ ἡγεμὼν σᾶς χαιρετᾷ καὶ ἐρωτᾷ τί εἶναι ὁ ὀρισμός σας, καὶ τί σκοπὸν ἔχετε; » Ἀπεκρίθη ὁ σουλτᾶνος μὲ τὴν συμβουλὴν τῶν μιρζάδων πῶς « αὐριοὺν τὸ πουργὸν νὰ κινήσωμεν πρὸς τὸ Μαραμόροσι, καὶ νὰ κινήσῃ καὶ ὁ μπέγης μαζί μας. » Καὶ ἔτι ἐγύρισαν ὁ Κολτζάκ ἄγᾶς καὶ ὁ ἄρχων μέγας ποστέλνικος καὶ ἦλθον εἰς τὸν ἡγεμόνα. Τοῦ δὲ ἡγεμόνος οἱ ἄνθρωποι ἐπίασαν ἕνα κάτανον τὴν νύκτα, τὸν ὁποῖον τὸν ἔστειλαν ἀπὸ τὸ κάστρον νὰ δώσῃ λόγον τῷ γενεράλῃ τοῦ Σιμπινίου, καὶ ἐδιάβασαν τὸ γράμμα ὅπου ἔγραφε πρὸς τὸν γενεράλῃν οὕτω·

« Σήμερον τὸ ταχὺ ἐλάβομεν τὸ χαροποιὸν σου γράμμα, εἰς τὸ ὁποῖον
« μᾶς γράφεις πῶς τὰ χριστιανικὰ ὅπλα ἐτρόπωσαν τοὺς Τούρκους, καὶ
« πῶς ἐπάρθη τὸ Μπελιγράδι, καὶ ἐχάρημεν. Ὅμως μετὰ τρεῖς ὥρας
« μᾶς ἦλθε μεγάλη ζάλη, καὶ εὐρισκόμεσθαι ὅλοι εἰς τὸν θάνατον καὶ εἰς
« τὴν σκλαβίαν· ἐπειδὴ ἐξαίφνης εἶδαμεν Τατάρους καὶ Τούρκους καὶ τὸν
« πρίντζιπε τῆς Μπογδανίας μὲ πεζοῦραν καὶ καβάλλαν· οἱ ὅποιοι μᾶς
« ἐπεριτριγύρισαν τὸ κάστρον· καὶ, ἂν δὲν φθάσῃ ἡ βοήθειά σου, αὐριοὺν
« εἵμεσθαι ὅλοι μας χαμένοι. »

Διὰ τὸ τοῦτο τὸ γράμμα ὁ ἡγεμὼν εἶπε πρὸς τὸν Κολτζάκ ἄγᾶν·
« τοῦ βασιλέως μας τὸ τάμπουρον ἐχαλάσθη, καὶ τὸ μεῖδάνι ἀνέμεινεν
εἰς τοὺς Νέμτζους. Λοιπὸν πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ κάμωμεν κυβέρνησιν.
Τὰ δὲ λόγια τοῦ σουλτᾶνου καὶ τῶν μιρζάδων ὅπου λέγουν νὰ πηγαίνου
κατὰ τὸ Μαραμόροσι, δὲν εἶναι καλὴ συμβουλὴ· διότι τοῦ Μαραμοροσίου
ἡ στράτα ἐδγαίνει πρὸς τὴν Λεχίαν· ἡ δὲ βασιλεῖα ἔχει ἀγάπην μὲ τοὺς
Λέχους· ὅθεν ἐγὼ δὲν πηγαίνω νὰ πατήσω τὸν λέχικον τόπον. Σὺ δὲ, ἂν
θέλῃς νὰ πηγαίνῃς μαζί μὲ τοὺς Τατάρους, πάγαινε· ἐγὼ δὲν πηγαίνω. »

Εἶπε καὶ ὁ Κολτζάκ ἀγᾶς πρὸς τὸν ἡγεμόνα· « ἐκεῖ ὅπου πηγαίνεις, πηγαίνω καὶ ἐγώ. »

Καὶ ἔτῃ πάλιν, εἰς τὰς πέντε ὥρες τῆς νυκτὸς, ἔστειλεν ὁ ἡγεμὼν τὸν μέγαν ποστέλνικόν του, καὶ ἔστειλε καὶ ὁ Κολτζάκ ἀγᾶς ἓνα τοῦ ἀγᾶν πρὸς τὸν σουλτᾶνον, λέγοντας ὁ ἡγεμὼν τὸν ποστέλνικόν του νὰ εἰπῇ τῷ σουλτάνῳ καὶ τοῖς μιρζάδαις πῶς ἡ στράτα τοῦ Μαραμοροσίου ἐβγαίνει εἰς τὴν Λεχίαν, καὶ ἡ βασιλεία ἔχει ἀγάπην μὲ τοὺς Λέχους, καὶ δὲν πρέπει νὰ πηγαίνωμεν ἀπ' ἐκεῖ, μόνον νὰ πηγαίνωμεν κατὰ τοῦ Μπρασοβοῦ τὴν στράταν. Καὶ ὅταν εἶναι νὰ ἐβγῶμεν ἀπὸ τὴν Οὐγγρίαν, νὰ ἐβγῶμεν ἀπὸ τὸ μογαζὶ τοῦ 'Οϊτουζίου· ἡ ὁποία εἶναι καλλίτερη στράτα παρὰ αὐτὴ ὅπου ἤλθομεν. Εἰ δὲ καὶ θέλουν πάλιν νὰ ἐβγῶμεν ἀπ' αὐτὴν τὴν στράταν ὅπου ἤλθομεν, νὰ στείλῃ τὴν πεζοῦραν μου νὰ φυλάξῃ τὸ στόμιον, καὶ νὰ ἀφῆσωμεν καὶ τὸ κόσουρον, ἤγουν τὰ ἀγριλίκιά μας, εἰς τὸ στόμιον, καὶ ἔτῃ νὰ δώσωμεν ὁρμὴν πρὸς αἰχμαλωσίαν τοῦ τόπου τῆς Οὐγγρίας. Καὶ ὅταν μὲν φανῇ εὐλογον, τότε νὰ ἐβγῶμεν ἀπὸ τὴν Οὐγγρίαν. Εἰ δὲ καὶ δὲν μὲ ἀκούσουν, καὶ γυρεύσουν νὰ πηγαίνουν ἀπὸ τὸ Μαραμόροσι, ἐγὼ δὲν πηγαίνω, καὶ ἄς πηγαίνουν ὅπου θέλουν. »

Ἐτῇ ἐπῆγεν ὁ μέγας ποστέλνικος καὶ εἶπε τὰς ἀποκρίσεις τοῦ ἡγεμόνος τῷ σουλτάνῳ. Ὁ δὲ σουλτᾶνος ἀπεκρίθη· « βλέπω πῶς ἡ συμβουλὴ καὶ τὰ λόγια τοῦ μπέγη εἶναι καλὰ· μόνον οἱ μιρζᾶδες καὶ οἱ Τατάροι δὲν στέργουν, ἐπειδὴ καὶ λέγουν ἔτῃ πῶς πηγαίνοντας κατὰ τὴν στράταν τοῦ Μπρασοβοῦ δὲν εὐρίσκουν τογιόμι πολὺ, ἐπειδὴ ὁ κόσμος ἔμαθε πῶς ἐμπήκαμεν εἰς τὴν Οὐγγρίαν, καὶ ἔφυγαν εἰς τὰ κάστρα. Ἀμὴ, ὥσάν ὑπάγῳμεν κατὰ τὸ Μαραμόροσι, εὐρίσκομεν πολλοὺς νὰ αἰχμαλωτίζωμεν· καὶ οἱ Λέχοι ὄντες φίλοι μας, μήτε τοὺς πειράζομεν, μήτε μᾶς πειράζουν, καὶ περνοῦμεν ἀπὸ τὸ σύνορόν τους, καὶ δὲν κίνομεν ζημίαν. » Ἀπεκρίθη ὁ ἄρχων ποστέλνικος καὶ εἶπεν· « ὁ μπέγης λέγει πῶς πρέπει νὰ κάμωμεν ἀνδραγαθίαν, νὰ δεῖξωμεν καὶ δουλεύειν τῆς βασιλείας, καὶ ὅχι νὰ κοιτάζωμεν μόνον εἰς τὴν διαρπαγὴν. » Ἀπεκρίθησαν ὅλοι οἱ μιρζᾶδες· « ἡμεῖς διὰ κούρσῃ ἤλθομεν καὶ κούρσῃ γυρεύομεν· καὶ ἂν θέλῃ ὁ μπέγης νὰ ἔλθῃ μαζί μας, καλὰ· εἰ δὲ καὶ μὴ, ἡμεῖς πηγαίνομεν κατὰ τὸ Μαραμόροσι. » Καὶ ἔτῃ ἐγύρισεν ὁ μέγας ποστέλνικος καὶ ἤλθεν εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ ἐδήλωσεν αὐτῷ τὰ ὅσα ὁ σουλτᾶνος καὶ οἱ μιρζᾶδες ἐλάλησαν.

Ὁ ἡγεμὼν δὲ μὲ μεγάλην καρδίαν καὶ ἀνδρείαν ἐστέκετο ἐπάνω εἰς τὰ ποδάρια παννύχιον (ἤγουν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς) χωρὶς ἀνάπαυσιν ὁμοῦ καὶ ὅλον του τὸ φουσαῖτον, ἔχοντες τριγυρισμένον τὸ κάστρον. Τὴν δὲ νύκτα ἔπαυσαν τὰ τουφέκια καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο. Τὸ δὲ ταχὺ ἔστειλεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἰδῇ τί κάμνουν οἱ Τατάροι· καὶ ὑπῆγαν καὶ δὲν ἤρραν κἀνέναν, ἐπειδὴ καὶ ἐμίσευσαν. Ἀκούσας δὲ ὁ ἡγεμὼν πῶς ὁ σουλτᾶνος ἐκίνησε μὲ τοὺς Τατάρους καὶ ἐδιάβη, εἶπε πρὸς τὸν Κολτζάκην· « ἐπειδὴ οἱ Τατάροι ἐδιάβηκαν, πρέπει νὰ γυρίσωμεν καὶ ἡμεῖς ὀπίσω. » Καὶ ἔτι ἐκίνησαν καὶ ἐγύρισαν ὀπίσω, παίρνοντας ἄλλην στράταν, ἣ ὁποία πάλιν εἰς τὴν Ῥόδαν ἐβγαίνει καὶ αὐτή. Καὶ ἔτι πάλιν τὰ ὅσα χωρία ἦσαν δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ὅλα εἰς φωτίαν τὰ ἔβαλαν. Ὁ δὲ ἡγεμὼν εἶχε προσταγὴν εἰς τὸ στράτευμά του Νέμτζους καὶ κατάνους νὰ σκοτόνουν καὶ νὰ σκλαβόνουν· ἀμὴ Μπογδάνους νὰ μὴ σκλαβόνουν (Μπογδάνους ὅπου λέγω εἶναι ἔχι Μπογδᾶνοι τῆς Μπογδανίας, ἀμὴ Μπογδᾶνοι χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι γέννημα καὶ θρέμμα εἰς τὴν Οὐγγρίαν), ἀλλὰ νὰ τοὺς κρύπτουν, νὰ μὴν τοὺς πάρουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Κολτζάκη, ἂν καλὰ καὶ πολλοὺς ἐπῆραν. Καί, ὡσὰν ἐπῆγαν εἰς τὸ χωρίον Ῥόδαν, ἀπέμειναν τὸ βράδυ ἐκεῖ, προστάζοντας ὁ ἡγεμὼν καὶ βάλλοντας μεγάλες φύλαξες.

Τὸ πουργὸ δὲ ἐκίνησαν καὶ ὑπῆγαν τὸ βράδυ καὶ ἐπέρασαν τὸ νερὸν Κόσναν. Καὶ ἐκεῖ ἀντάμωσεν ὁ ἡγεμὼν καὶ τὸν Ἀσδερχάτζ γενεράλην· ὁ ὁποῖος εἶχε καθάλλαν καὶ πεζοὺς ἑκατὸν εἴκοσι ἀνθρώπους· τὸν ὁποῖον ἠρώτησεν ὁ ἡγεμὼν, διατί ἔκαμε τόσην ἄργητα. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη πῶς δὲν ἦτον ἔτοιμος. Τὸ βράδυ δὲ ἀνέμεινεν ἐκεῖ· τὸ δὲ ταχὺ ἐκίνησαν ὅλοι ὁμοῦ, καὶ ἔφθασαν τὸ βράδυ εἰς τὸ Κουμπουλούγκι.

Ἐχάρη δὲ ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ ἄρχοντές του πῶς ἐγύρισαν νικηταί καὶ μὲ καλὸν κατευόδιον εἰς τὸν τόπον τῆς Μπογδανίας. Τὸ ταχὺ δὲ ἦλθεν ἐλάκης εἰς τὸν ἡγεμόνα ἀπὸ τοὺς καϊμακάμηδες ἐποῦ ἄφησεν εἰς τὸν θρόνον του, καὶ τὸν ἔγραφان πῶς κατᾶνοι καὶ Νέμτζοι πολλοὶ ἐμπῆχαν εἰς τὸν τόπον τῆς Μπογδανίας ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ὀκνας καὶ νὰ προφθάσῃ τὸ γληγορώτερον νὰ μὴν ἔλθουν καὶ κτυπήσουν τὸ Γιάσι. Ἀκούοντας δὲ ταῦτα ὁ ἡγεμὼν ἐσυγχύσθη, καὶ εἶπε νὰ λαλήσουν οἱ τρουμπέττες νὰ κινήσουν. Καὶ ἔτι ἐκίνησεν ὁ ἡγεμὼν μὲ βίαν· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἔφθασεν εἰς τὸ Γιάσι εἰς τὸν θρόνον του.

Καὶ μανθάνοντας πῶς οἱ ἐχθροὶ ἤλθον ἕως εἰς τὸ Φωξάνι, μὲ τὸ νὰ ἦταν τὰ φουσσᾶτα του κουρασμένα, δὲν ἦτον μῶδος νὰ πηγαίνει ἀπάνω τους ἕως οὗ νὰ ἐτοιμασθῇ, ἐπειδὴ ἡ καθάλλα του ἀπέμεινε πεζή, διότι τὰ ἄλογά τους ἐγάλασαν εἰς τὰ δύσβατα βουνὰ τῆς Οὐγγρίας· ἡ δὲ πεζοῦρα του ἦτον ἀποσταμένη. Ὅθεν συλλογισθεὶς ὅτι ἕως οὗ νὰ ἐτοιμασθῇ νὰ μὴν τύχῃ οἱ ἐχθροὶ καὶ ἔλθουν εἰς τὸ Γιάσι, εἶπε τοῖς ἄρχουσι καὶ τοῖς πραγματευταῖς νὰ πάρουν τὰς γυναῖκας των καὶ τὰ παῖδιά των νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν Τζοτζόραν, καὶ ἔτσι ἐπῆγαν ὅλοι εἰς αὐτήν. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἦτον εἰς τὸν κάμπον τοῦ Γιασίου, εὐρισκόμενος πάντοτε καθαλλάρης φυλάγοντας καὶ τὸ Γιασί καὶ τὴν Τζοτζόραν, καὶ ἡτοίμαζε τὰ φουσσᾶτα του. Ἔστειλε δὲ καπετανέους εἰς τὸ πέραν μέρος τοῦ Σιρετίου, ἕνα μὲν πρὸς φύλαξιν, ἄλλο δὲ διὰ προσταγὴν εἰς τὸν τόπον νὰ μαζωχθοῦν ὅλοι ἐκεῖ, καὶ πῶς ἐτοιμάζεται καὶ ἡ ὑψηλότης του· καὶ ὅταν κινήσῃ νὰ εἶναι καὶ ἐκεῖνοι ἔτοιμοι. Οἱ δὲ ἐχθροὶ μανθάνοντας πῶς ἐγύρισεν ὁ ἡγεμὼν ἀπὸ τὴν Οὐγγρίαν, καὶ πῶς ἤλθεν εἰς τὸ Γιασί καὶ ἐτοιμάζεται νὰ στρατεύσῃ κατ' αὐτῶν, ἐφοβήθησαν καὶ ἐγύρισαν ὀπίσω· οἱ ὅποιοι ἐπῆρυν πολλὰ πράγματα ἀπὸ τὸν τόπον, ἀγελάδια καὶ πρόβατα. Ὁ δὲ ἡγεμὼν μανθάνοντας πῶς οἱ ἐχθροὶ ἐγύρισαν ὀπίσω, ἔστειλεν εἰς τὰ στρατεύματα ὅπου ἐμαζώχθησαν εἰς τὸ Σιρέτι προστάζοντάς τους νὰ ὑπάγουν τὸ κατῳπιν τους κυνηγῶντας τους. Καὶ ἔτσι ἐπῆγαν καὶ τοὺς ἔφθασαν εἰς τὸ μπογάζι, ἦγουν εἰς τὸ σύνορον. Οἱ ἐχθροὶ δὲ ἀπὸ τὸν φόβον τους ἄφησαν τὰ πράγματα ὅσα ἐπῆρυν ἀπὸ τὸν τόπον τῆς Μπογδανίας καὶ ἐφυγαν. Οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῦ ἡγεμόνος ἐπῆρυν τὰ πράγματα καὶ ἐγύρισαν ὀπίσω. Καὶ ἐδιώρισεν ὁ ἡγεμὼν πεντακοσίους ἀνθρώπους νὰ φυλάγουν τὰ δύο μπογάζια τὸ Οἰτούζι καὶ τὸ Τετρούσι.

Καὶ ἔτσι ἤλθεν εἰς τὸν θρόνον του εἰς τὸ Γιασί· καὶ ἤλθαν καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πραγματευταὶ εἰς τὰ σπῖτιά τους· καὶ μετὰ δέκα ἡμέρας ἤλθεν ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος ἀπὸ τοὺς γενεράληδες Μπρασοβοῦ τε καὶ Σιμπινίου, λέγοντας πρὸς τὸν ἡγεμόνα πῶς « οἱ γενεράληδες σὲ χαιρετοῦν καὶ τὴν φίλιν σου ἀγαποῦν, καὶ πῶς ἀπὸ τώρα καὶ ἐμπρὸς νὰ περάσετε εἰρηνικὰ καὶ ὡς ἄν γείτονες. » Ἀπεκρίθη καὶ ὁ ἡγεμὼν πῶς « ἡ αἰτία δὲν εἶναι ἀπὸ λόγου μου, ἀλλ' ἀπὸ λόγου τους καὶ ἔγινε τόση φθορὰ καὶ ἀφανισμὸς εἰς τὸν τόπον τῆς Μπογδανίας· ἂν καλὰ καὶ ἐγὼ ἀναγκασόμενος ἐμπῆκα εἰς τὸν τόπον τους καὶ εἶδαν τί φθορὰ καὶ ἀφανισμὸς

τοὺς ἔγινε· καὶ εἶναι ἀπὸ αἰτίαν ἐδικήν τοὺς, διότι ἂν δὲν μ' ἐπείραζαν, μήτ' ἐγὼ δὲν τοὺς ἐπείραζα. Ὅμως ἐπειδὴ τῶρα θέλουν τὴν φίλιαν μου, θέλω καὶ ἐγὼ τὴν ἐδικήν τοὺς φίλιαν· καὶ νὰ περάσωμεν εἰρηνικὰ ὡσάν γειτόνοι, καὶ νὰ μὴν στέλλουν κατάνους νὰ πατοῦν τὸν τόπον τῆς Μπογ-δανίας· εἰ δὲ πάλιν καὶ στείλουν κατάνους, νὰ ἡξεύρουν πῶς ἡ κραταιὰ βασιλεία μὲ ἔδωσε φερμάνια καὶ ἐξουσίαν πῶς ὁπότε μὴνύσω ὅσους Τατάρους θέλω, νὰ ἔλθουν, οἱ ὅποιοι εἶναι καὶ ἔτοιμοι καὶ παρακαλοῦν· καὶ ἄλλο φερμάνι εἰς τὰ Παραδούναβα, ὁπότεν μὴνύσω τοὺς σπαχῆδες, νὰ ἔλθουν καὶ αὐτοί. Καὶ ἄλλοι πολλοὶ εἶναι ὅπου μὲ παρακαλοῦν νὰ ἔλθουν μετ' ἐμοῦ· καὶ ὡσάν τοὺς φέρω, τοὺς παίρνω καὶ ἔρχομαι καὶ ἐμπάινω εἰς τὸν τόπον σας· καὶ ὡσάν ἔμπω, δὲν θέλω ἔβγη γρήγορα· καὶ συλλογισθῆτε τὰ ὑστερινὰ πῶς θέλουν γένῃ χεῖρονα τῶν προτέρων. Ὅμως, ἂν βαστάξετε τὴν φίλιαν, τὴν βαστῶ καὶ γώ, καὶ δὲν θέλετε ἔχη καμμίαν ζημίαν ἀπὸ λόγου μου. »

Ἀπεκρίθη καὶ ὁ ἀπεσταλμένος· « τὴν φίλιαν σου θέλομεν καὶ ἀγαπῶμεν. » Καὶ ἔτι ἐμίσεισε πρὸς τὴν Οὐγγρίαν καὶ εἶπε τὰς ἀποκρίσεις τοῦ ἡγεμόνος. Ἐπειτα πλέον ἄρχισεν ὁ γενεράλης τοῦ Μπρασσοβοῦ νὰ στέλλῃ γράμματα φιλικὰ πρὸς τὸν ἡγεμόνα· ὁμοίως καὶ ὁ ἡγεμὼν ἔστειλεν ἀνθρώπους τοῦ εἰς τὸ Μπρασβόν, καὶ ἡγόραζαν ἐκεῖνα ὅπου τὸν ἐχρειάζονταν· καὶ ἔτι ἐπέρασαν εἰρηνικὰ.

Ὁ δὲ σουλτάνος καὶ οἱ Τατάροι ὅπου ἐπῆγαν κατὰ τὸ Μαραμόροσι, ἐπῆγαν ἕως εἰς τὴν Μπάγιαν, καὶ τὰ ὅσα χωρία ἦσαν δεξιὰ τε καὶ ἀριστερὰ ὅλα τὰ ἐπυρπόλησαν, καὶ ἔκαμαν μέγα κοῦρσος καὶ μεγάλην σκλαβίαν καὶ ἐφορτώθησαν. Καὶ μὴν ἔχοντες τί νὰ κάμουν, ἐγύρισαν ἀπὸ τὸ Μαραμόροσι νὰ ἐβγουν ἔξω, μαθαίνοντες πῶς οἱ Λέχοι εἰς τὸ σύνορον θέλουν τοὺς ἐμποδίσῃ νὰ μὴν τοὺς ἀφήσουν νὰ περάσουν ἀπὸ τὸν τόπον τοὺς. Ὅμως περνῶντας τὰ δύσβατα βουνὰ τοῦ Μαραμοροσίου, ἐβγήκαν ἐνδοθεν τῶν βουνῶν τινες κατᾶνοι ἐμπροσθέν τοὺς· οἵτινες εἰς στενοὺς τόπους ὄντες ἔδωκαν φωτίαν κατ' αὐτῶν αἰφνιδίως. Τότε οἱ Τατάροι ἔρριψαν τὸ κοῦρσος ὅπου εἶχαν καὶ τᾶλογά τοὺς, σκοτένοντες καὶ τοὺς σκλάβους· καὶ, ἀφίνοντες τοὺς σκοτωμένους ὁμοῦ καὶ τὰ κούρση ἐκεῖ εἰς τὴν στενοῦραν, ἔφυγαν· ἐπειδὴ οἱ Τατάροι τόπους στενοὺς καὶ βουνὰ καὶ τουφέκια δὲν ἀγαποῦν. Καί, μὲ τὸ νὰ ἦσαν βουνὰ μεγάλα καὶ δύσβατα, οἱ περισσότεροι ἄφησαν καὶ τᾶλογά τοὺς, καὶ ἐπέρασαν πεζοί. Καὶ ἔτι ἐπέρασαν

ἀπ' ἐκεῖνα τὰ βουνὰ καὶ ἐβγήκην πάλιν εἰς τὸ Κουμπουλούγκι. Σκλαβίαν καὶ κοῦρσος ἔβγαλαν ὀλίγον, ἐπειδὴ τοὺς περισσοτέρους ἐσκότοναν καὶ τοὺς ἄφησαν ὅτι εἶχαν πολλοὺς, ὁ καθεὶς Τατάρης ἀπὸ πέντε ἕξ. Καὶ ἔτι ἐβγήκεν ὁ σουλτᾶνος μὲ τοὺς Τατάρους πρὸς τὴν Μπογδανίαν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ Μπουτζάκι.

Πολλὰ ὀδυνηραὶ καὶ θλιβεραὶ ἔτυχον ἐν Μολδαβίᾳ αἱ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ συμφοραί. Μ' ὅλον τοῦτο ὁ εὐσεβέστατος αὐτὸς ἡγεμὼν κύριος Ἰωάννης Μιχαήλ Ρακοβίτζας βοεβόδας, ὁ παντάγαθος καὶ ὄντως ἐσθλὸς καί, ἐν ὁμηρικῶς εἶπω, ἰσόθεος φῶς, κυβερνήσας τὰ πράγματα ἐμφρόνως τε καὶ ἀνδρειοφρόνως, πολλῶν ἀγαθῶν σὺν θεῷ αὐτῷ τε καὶ τοῖς ὑπὸ χεῖρα ἐγένετο πρόξενος. Ἡ γὰρ αὐτοῦ ὑψηλότης ὄντας ἡγεμῶν ἀγαθὸς, πρὸς δὲ καὶ ῥωμαλέος, ὄντας λέγω ἀμφοτέρων ἡγεμῶν τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής, ἐστάθη ἀντίπαλος τοῖς ἀντιπάλοις καὶ πολέμιος τοῖς πολεμίοις καὶ κατέβαλεν, ὡς ἄλλος Ἡρακλῆς μεγαλόψυχος, τὴν σοβαρὰν καὶ ἐπηρμένην ὄφρυν τῶν δυσμενῶν. Οἵτινες, ὅταν ἦλθον εἰς Γιάσιον διὰ νὰ ἀρπάσουν τὸν καλὸν τοῦτον ἡγεμόνα ἀπὸ τὸν θρόνον του, ἂν ἴσως ἡ ὑψηλότης του δι' ἀνανδρίαν καὶ τῶν πολεμικῶν ἀπειρίαν ἤθελε γίνῃ ὑπ' αὐτῶν δορυάλωτος, ἤθελαν προξενήσῃ πάντως τῇ Μολδαβίᾳ τὴν ἐσχάτην αὐτῆς ἀπώλειαν καὶ ἐρήμωσιν. Ἐπειδὴ οἱ Τατάροι, ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ Γιάσι, ἂν τὸ εὗρισκαν χωρὶς ἡγεμόνα, ἤθελαν αἰχμαλωτίσῃ οὐ μόνον τὰ πέριξ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ δηλαδὴ τὸ Γιάσιον, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν τὴν Μολδαβίαν ὀλόκληρον. Ἀλλ' ἡ πάντα πρὸς τὸ συμφέρον οἰκονομοῦσα τοῦ θεοῦ πρόνοια, διὰ νὰ μὴν ἐπακολουθήσῃ τῷ τόπῳ ὁ παντελὴς αὐτοῦ ὄλεθρος, φαίνεται βέβαια πῶς εἶχε προωρισμένην τὴν αὐτοῦ ὑψηλότητα εἰς τὸ νὰ εὗρεθῇ εἰς τοιοῦτους ταραχώδεις τε καὶ κινδυνώδεις καιροὺς ἡγεμὼν ἐν Μολδαβίᾳ ὡς ἄλλος λαμπροπυρσόμορφος ἥλιος ὅστις, καθὼς ἔσθ' ὅτε ἐπιπροσθούμενος ὑπὸ τοῦ σεληνιακοῦ σώματος ἐκλείπει, καὶ γίνεται σκοτία εἰς τὸν ὑπὸ σελήνην τοῦτον κόσμον, μ' ὅλον τοῦτο εἰς τέλος ἀποστάντος αὐτοῦ πάλιν προβάλλει τὰς αὐτοῦ λαμπηδόνας καὶ καταφωτίζει καὶ θάλλει πᾶσαν τὴν περίγειον λήξιν τὸν ὅμοιον τρόπον καὶ ἡ αὐτοῦ ἐκλαμπρότης εἰ καὶ ναυαγίοις πολλοῖς περιέπεσεν, εἰ καὶ τρικυμῖαις πολλαῖς προσεπάλαισεν, εἰ καὶ πάντα τὰ δεινὰ καὶ οἱ κίνδυνοι εἰς τὸν καιρὸν του (χρίμασιν οἷς οἶδε κύριος) εἵπερ ποτὲ συμβεβήκασιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φρόνησίν του, καὶ διὰ τὰ ἡρωϊκά του ἔργα καὶ

ἐνδοξα κατορθώματα, σύμπαχον ἔχων τὸν θεόν, καὶ ἑαυτὸν τῶν κινδύνων ἐλύτρωσε, καὶ τὸν τόπον τοῦ ἀπὸ τὸν παντελῆ ἀφανισμὸν ἡλευθέρωσε, καὶ κατὰ τῶν ἀντιπάλων ἠρίστευσε (τουτέστιν ἠνδραγάθησε) καὶ τοὺς ἀπώλεσεν.

Αἱ ἀρεταὶ τοῦ θεοδοξάστου τούτου ἡγεμόνος καὶ ἥρωος ἐκατασκευάσαν πολὺγλωττον τὴν φήμην· καὶ θέλουσιν αὐταὶ κηρύττει τὰς ἡρωϊκὰς του πράξεις,

ἔς τ' ἂν ὕδωρ τε ῥέοι καὶ δένδρεα μακρὰ τετῆλοι,
ἥελιός τ' ἀνιὼν λάμποι, λαμπρὰ τε σελήνη.

Εἰς τούτου τὸν θρόνον λέγουσιν ὅτι ἐναπενθίζοντάς τινας ἤθελε τὸν ἴδιον πάντως περικυκλωμένον ἀπὸ τὴν φρόνησιν, ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην, ἀπὸ τὴν εὐσπλαγχνίαν, καὶ ἀπὸ τὸ ἐπίλοιπον πλῆθος τῶν ἀρετῶν ὅπου ἀκολουθοῦσιν ὡς ἀρχηγὸν τὴν εὐσέβειαν· καὶ ἤθελεν ἐννοήσῃ μὲ θάμβος πῶς ἐκατάσθησε δύσβατον τὸ ὕψος εἰς τὸ ὅποιον εὐρίσκετο. Μόνῃ γὰρ ἡ αὐτοῦ ὑψηλότης κατ' ἐξαίρετον λόγον ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ᾗθηε ὡς ῥόδον, ἔστιλθεν ὡς ἄστρον, κατηύγαζεν ὡς ἥλιος ἐν μέσῳ τῶν ἡγεμόνων· ὥστε διὰ τὰ ἡρωϊκὰ αὐτοῦ κατορθώματα καὶ ἀξία ἐπαίνων ἀνδραγαθήματα, καὶ διὰ τὰς τοσαύτας καὶ τηλικαύτας αὐτοῦ ἀρετὰς μόνις ὁ μεγαλοφρονότατος τῶν ποιητῶν Ὅμηρος ἤθελεν εἶσθαι ἱκανὸς νὰ ἐγκωμιάσῃ ἀξίως καὶ ἀπερχρόντως τὴν αὐτοῦ γαληνότητα, λέγων πρὸς τοῖς ἄλλοις τῶν ἐγκωμίων καὶ τοῦτο « οὐ τί σε ἀνδρὸς θνητοῦ κáιν ἐμμεναι δίομαι, ἀλλὰ θεοῖο. »

Ὁ θεοφρούρητος οὗτος ἡγεμὼν ὡς θεοσεβὴς καὶ χριστοτερπής, καὶ πάντων, ὡς ὑπὸ πάντων θρυλλεῖται, τῶν καλῶν ἐραστής δὲν ἔλειπε νὰ ἔχῃ περὶ αὐτὸν καὶ ἄρχοντας εὐγενεῖς τοῦ ἐλληνικοῦ γένους λογίους τε καὶ πεπαιδευμένους. Ἐξ ὧν εἰς ὑπῆρχε καὶ ὁ ἐνδοξολογιώτατος ἄρχων μέγας ποστέλνικος αὐτοῦ κύριος Κωνσταντῖνος ὁ Βυζάντιος· οὗτινος τὰ παρὰ τῆς τύχης ἀγαθὰ καὶ τὰ σωματικὰ αὐτοῦ προτερήματα ἀφίνω νὰ τὰ ἐπαινοῦσι καὶ νὰ τὰ ἐκθειάζουσιν ἄλλοι· ἐγὼ δ' ἐκεῖνα μόνον τῶν αὐτοῦ ὑπεράγαμαι ὅσα τῆς οἰκείας ἡρτητο προαιρέσεως, τὸ φιλοδίκαιον, τὸ μεγαλόψυχον, τὸ ἀκαπῆλευτον τῆς πρὸς πάντας καθαρᾶς καὶ εἰλικρινοῦς εὐνοίας τε καὶ ἀγάπης, τὴν ἐν πᾶσιν ἐπανθοῦσαν εὐγένειαν, καὶ ὅσοις ἄλλοις ὁμοίως τὸ ἐν πᾶσιν ἄριστον περιγράφεται ἦθος· ἅτινα πάντα καὶ τὰ τούτοις συγγενῇ τε καὶ παρὰπλήσει εἰς ἓν συνέδραμον, τὴν θεσεύελον

αὐτοῦ ἐνδοξότῃτα. Ἄνθ' ὧν ἀπάντων καὶ ὁ ὑψηλότατος ἐκεῖνος ἡγεμὼν γνωρίζοντας αὐτὸν πιστότατον καὶ ἀξιωτάτον εἰς ἐκπλήρωσιν πάντων τῶν ἑαυτοῦ προσταγμάτων, τὸν εἶχε μεταχειρισθῇ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ εἰς τὰς κατὰ τῶν πολεμίων ἐφόδους, καθὼς εἰς τὴν παρούσαν φαίνεται ἱστορίαν, ὁποῦ τὸν εἶχε στρατάρχην κατὰ τῶν δυσμενῶν · ὅστις ὡς ἄνδρεῖος καὶ μεγαλόψυχος ἔρριπτεν ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον, καὶ ἐπήγαινεν ἀνδρειοφρόνως ἐμπροσθὰ μὲ τὸ στράτευμα εἰς ἀντιπαράταξιν τῶν ἀντιπάλων, μὴ ψηφῶντας οὐδόλως τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του, μόνον διὰ νὰ σταθῇ πιστὸς καὶ εὐάρεστος εἰς τοιοῦτον ἡγεμόνα ἡρωϊκώτατον καὶ συνετώτατον. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεὸς, βλέποντας τὸ φίλτρον καὶ τὴν ἐγκάρδιον ἀγάπην ὁποῦ πρὸς τὸν φιλόχριστον αὐτὸν ἡγεμόνα ἢ αὐτοῦ ἐνδοξότης προσέφερε πάντοτε, τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ ὅλους ἐκείνους τοὺς κινδύνους καὶ τὸν διεφύλαξε καὶ ἐν τοῖς εἰσέπειτα χρόνοις ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ὀρθοδοξοτάτου ἡγεμόνος ἐκεῖνου · ὄντινα ἢ παντέφορος καὶ παντεπίσκοπος τοῦ θεοῦ πρόνοιᾳ καὶ κηδεμονίᾳ συντηροῦσα καὶ περιέπουσα ἐστερέωσεν εἰς τὸν ὑψηλότατον καὶ θεοδράβευτον αὐτοῦ θρόνον μὲ εὐζωίαν, εὐπραγίαν καὶ εἰρηνικὴν κατὰστασιν, εἰς σύστασιν καὶ καταρτισμὸν τοῦ θεόθεν ἐμπιστευθέντος αὐτῷ χριστωνύμου πληρώματος καὶ εἰς εὐκλειαν καὶ καύχημα παντὸς τοῦ γένους τῶν ὀρθοδόξων, εἰς ἔτη πάμπολλα καὶ πανευδαίμονα.

NOTES

(Les chiffres renvoient au numéro des lettres.)

1. Publiée d'après une copie fournie par N. B. Chrysanthidis.
- 2-5. D'après le manuscrit B.
6. D'après une copie fournie par N. B. Chrysanthidis. — Le volume que cette lettre accompagnait était l'ouvrage de Nicolas Comnène Papadopoli intitulé *Prænotiones mystagogicæ ex jure canonico* (Padoue, 1697, in-folio).
7. D'après une copie fournie par N. B. Chrysanthidis.
8. D'après une copie fournie par Manuel Gédéon.
9. D'après le manuscrit B.
10. D'après le manuscrit B. — L'opuscule dont il est question dans cette lettre n'est pas autrement connu. On ne saurait le confondre avec celui que Georges Maïotas publia sur le même sujet deux ans plus tard (Rimnic, 1706, in-8 de 52 feuillets) et qui est également dédié au patriarche Dosithée. Il ne faut pas oublier pourtant que Georges Maïotas était précepteur des enfants de Constantin Brancovan et qu'il a pu contribuer pour sa part à la composition du discours sur la Passion.
- 11-12. D'après le manuscrit B.
- 13-14. D'après une copie fournie par N. B. Chrysanthidis.
- 15-19. D'après le manuscrit B.
20. D'après une copie fournie par N. B. Chrysanthidis. Déjà publiée par M^{sr} Nicolas Catramis dans ses *Φιλολογικά ἀνάλεκτα Ζακύνθου* (Zante, 1880, in-8), p. 330.
21. D'après le manuscrit B.
22. D'après le manuscrit B.

23. D'après le manuscrit B.
24. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 273.
25. D'après une copie du temps, appartenant à M. le prince Georges Maurocordato.
26. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 274.
27. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis.
28. D'après le manuscrit B.
29. D'après le manuscrit B.
30. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 274.
31. D'après une copie fournie par N. B. Chrysanthidis. Déjà publiée par feu M^{sr} Nicolas Catramis dans ses *Φιλολογικά ἀνάλεκτα Ζακύνθου* (Zante, 1880, in-8), p. 331.
32. D'après le manuscrit B.
33. D'après le manuscrit B.
34. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 275.
35. D'après le manuscrit B.
36. D'après le manuscrit B.
37. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis.
38. D'après le manuscrit B.
39. D'après le manuscrit A. — Ne figure pas dans l'*Ἐπιστολάριον* de 1804.
40. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 277.
41. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 285.
42. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 280.
43. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 286.
44. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 286.
45. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 289.
46. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 289.
47. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 290.
48. D'après le manuscrit B et deux autres copies qui sont en ma possession.
49. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 290.
50. D'après le manuscrit B.
51. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis. Dans cette copie la date manque.

52. D'après le manuscrit B.
53. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis, laquelle est incomplète des trois derniers alinéas et de la date.
54. D'après le manuscrit B.
55. D'après le manuscrit B.
56. D'après le manuscrit B.
57. D'après le manuscrit A. — Cf. 'Επιστολάριον de 1804, p. 291.
58. D'après le manuscrit A. Cette lettre ne figure pas dans l' 'Επιστολάριον de 1804.
59. D'après le manuscrit A. Ne se trouve pas dans l' 'Επιστολάριον de 1804.
60. D'après le manuscrit B.
61. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis.
62. D'après le manuscrit A. — Cf. 'Επιστολάριον de 1804, p. 292.
63. D'après le manuscrit B.
64. D'après le manuscrit A. — Cf. 'Επιστολάριον de 1804, p. 293.
65. D'après le manuscrit B.
66. D'après le manuscrit A. — Cf. 'Επιστολάριον de 1804, p. 294.
67. D'après le manuscrit B.
68. D'après le manuscrit A. — Cf. 'Επιστολάριον de 1804, p. 296.
69. D'après le manuscrit A. — Cf. 'Επιστολάριον de 1804, p. 299.
70. D'après le manuscrit A. — Cf. 'Επιστολάριον de 1804, p. 298.
71. D'après le manuscrit B.
72. D'après une copie fournie par Manuel Gédéon.
73. D'après le manuscrit B.
74. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis.
75. D'après le manuscrit B.
76. D'après le manuscrit B.
77. D'après le manuscrit B.
78. D'après le manuscrit B et une copie fournie par Manuel Gédéon.
79. D'après une copie appartenant à M. le prince Georges Maurocordato et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis.
80. D'après le manuscrit B.

81. D'après une copie fournie par Manuel Gédéon.
82. D'après le manuscrit B.
83. D'après le manuscrit B.
84. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 302.
85. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 303.
86. D'après le manuscrit B.
87. D'après le manuscrit B et une copie fournie par Manuel Gédéon.
88. D'après le manuscrit B.
89. D'après le manuscrit B.
90. D'après le manuscrit B.
91. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis.
92. D'après le manuscrit B.
93. D'après le manuscrit B.
94. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis.
95. D'après le manuscrit B.
96. D'après le manuscrit B et une autre copie qui se trouve en ma possession.
97. D'après le manuscrit B.
98. D'après le manuscrit B.
99. D'après le manuscrit B.
100. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis.
101. D'après le manuscrit B.
102. D'après le manuscrit B.
103. D'après le manuscrit B et trois autres copies, dont l'une communiquée par Manuel Gédéon, l'autre par N. B. Chrysanthidis, et la troisième en ma possession.
104. D'après le manuscrit B.
105. D'après le manuscrit B.
106. D'après le manuscrit B.
107. D'après le manuscrit B.
108. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis, laquelle est incomplète des deux derniers alinéas.
109. D'après le manuscrit B.

110. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis, laquelle est incomplète du post-scriptum.

111. D'après le manuscrit B.

112. D'après le manuscrit B.

113. D'après une copie fournie par Manuel Gédéon.

114. D'après une copie fournie par N. B. Chrysanthidis, et une autre copie communiquée par Manuel Gédéon, cette dernière sans date.

115. D'après une copie fournie par M. Eugène Rangabé, lieutenant dans l'armée hellénique.

116. D'après une copie fournie par Manuel Gédéon.

117. D'après une copie fournie par M. Eugène Rangabé.

118. D'après le manuscrit B.

119. D'après le manuscrit B.

120. D'après le manuscrit B.

121. D'après le manuscrit B et une copie, sans date, fournie par N. B. Chrysanthidis.

122. D'après le manuscrit B.

123. D'après le manuscrit B.

124. D'après une copie fournie par N. B. Chrysanthidis.

125. D'après le manuscrit A. — Cf. *Ἐπιστολάριον* de 1804, p. 303.

126. D'après le manuscrit B.

127. D'après le manuscrit B.

128. D'après le manuscrit B.

129. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis.

130. D'après le manuscrit B.

131. D'après le manuscrit B.

132. D'après le manuscrit B.

133. D'après une copie fournie par N. B. Chrysanthidis.

134. D'après le manuscrit B.

135. D'après le manuscrit B.

136. D'après le manuscrit B.

137. D'après le manuscrit B.

138. D'après le manuscrit B.

139. D'après le manuscrit B.

140. D'après le manuscrit B.

141. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis.

142. D'après le manuscrit B.

143. D'après le manuscrit B.

144. D'après le manuscrit B et une copie, incomplète de date, fournie par Manuel Gédéon.

145. D'après le manuscrit B.

146. D'après le manuscrit B.

147. D'après le manuscrit B.

148. D'après le manuscrit B et une copie fournie par Manuel Gédéon.

149. D'après le manuscrit B.

150. D'après le manuscrit B et une copie fournie par N. B. Chrysanthidis, laquelle portait cette annotation en marge : ἀντέγραφα τήνδε τὴν ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ αὐτογράφου, τῇ 20 ἰουνίου 1880. N. B. Χρυσανθίδης.

151-190. D'après le manuscrit B.

191. D'après le manuscrit B et une autre copie fournie par N. B. Chrysanthidis.

192-198. D'après le manuscrit B.

199. D'après le manuscrit B.

200. D'après le manuscrit B et une copie fournie par Manuel Gédéon.

201. D'après le manuscrit B.

202. D'après le manuscrit B.

203. D'après le manuscrit B, une copie fournie par N. B. Chrysanthidis et une copie en ma possession.

204. D'après une copie du temps, acquise par nous à Constantinople, en 1879, et formant un petit volume in-4 de 22 feuillets. Une autre copie de ce récit, *mais sans nom d'auteur*, se trouve dans la bibliothèque du Métoque du Saint-Sépulcre de Constantinople, sous le n° 545.

INDEX GREC

(Les chiffres renvoient aux pages.)

- Ἄζαμὲτ Γκιρέης. 265. 267.
Ἀθανάσιος (ὁ γέρων). 50.
Ἀλέξανδρος Ἀφροδισιεύς. 10.
Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών. 98.
Ἀνακρέων. 177.
Ἀναίας (ὁ κύρ). 151. 154.
Ἀνδρέας, καπετάνιος. 260. 261.
Ἀντίοχος, χάτμανος. 70.
Ἀντώνιος, γραμματικός. 39.
Ἀντώνιος (ὁ κύρ). 227.
Ἀπτή πασᾶς. 130.
Ἀπτουλχαντήρ ἐφέντης. 158.
Ἀράπης. 152.
Ἀριστάρχης (Ἰωαννάκης). 69.
Ἀριστοτέλης. 10. 84. 98.
Ἀρσλᾶν μιρζᾶς. 259.
Ἄρτης (ὁ ἅγιος). 157. 159.
Ἀσδερχᾶζ, γενεράλης. 265. 266. 271.
Αὔγουστος βασιλεύς. 92.
Λύξέντιος, ἅγιος Σοφίας. 113.
Ἀφεντούλης (ἀπὸ τὰ Θεραπεῖα). 39.
- Ἀχιλλεύς. 87.
Ἀχμέτης (ὁ σουλτάνος). 53.
Βασσαράδας (Κωνσταντῖνος). 5. 6. 8. 21. 22. 23. 24. 27. 30. 49. 69. 70. 97. 100. 109. 110. 111. 112. 115. 124.
Βασσαράδα (Στάνκα, θυγάτηρ Κωνσταντίνου). 109.
Βέλσκος, 254. 258.
Βεντούρας (Κωνσταντῖνος). 108. 156. 157. 158. 159. 160.
Βηθλεέμ (ὁ ἅγιος). 125. 131. 172. 176.
Βιλχέλμους, ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας. 173.
Βλαστός (Δημητράσκος). 145.
Βραγκοδάνος. Voir Βασσαράδας.
Βυζάντιος (Κωνσταντῖνος ὁ). Voir Κωνσταντῖνος ὁ Βυζάντιος.
Γαβριήλ, παχάρνικος. 217.

- Γαβριλίτζης (Κωνσταντῖνος). 265.
 Γαλατᾶ (ὁ ἡγούμενος τοῦ). 24.
 40. 191.
 Γεράσιμος, ἡγούμενος τοῦ ἁγίου
 Σάββα. 172.
 Γεράσιμος, πατριάρχης Ἀλεξαν-
 δρείας. 33. 76. 106.
 Γεωργίου (ὁ ἡγούμενος τοῦ ἁγίου).
 68.
 Γικνάνκης, τζοχαδόρης. 195.
 Γιουσούφ, μέγας βεζίρης. 86.
 Γκίκας (Ἀλέξανδρος). 163. 207.
 Γκίκας (Γρηγοράσκος). 25. 26.
 165.
 Γκίκας (Γρηγόριος). 179. 180.
 186. 187. 190. 191. 193
 et suivantes.
 Γρηγοράς (Μητροφάνης). 174.
 Γρηγοράσκος, μέγας ποστέλνικος.
 147.
 Γρηγόριος (ἄγιος), ὁ θεολόγος.
 34.
 Γρηγόριος, ιερομόναχος. 1.
 Δεβλετιγιάκιος. 53. 77. 87.
 Δημητράκης, γαμβρὸς Δράκου
 Σούτζου. 122.
 Δημητράσκος, χάτημανος. 256.
 Δημήτριος. 64.
 Δημήτριος, ἱατρός. 177. 232.
 Διαμαντής, πραγματευτής. 68.
 Διονύσιος ὁ τύραννος. 98.
 Διονύσιος, πατριάρχης Κωνσταν-
 τινουπόλεως. 3.
 Δίων ὁ γρυσότομος. 84.
 Δόνιτζες, μέγας βόρνηκος. 256.
 261. 265.
 Δοσίθεος, πατριάρχης Ἱεροσολύ-
 μων. 6. 8. 11. 12. 15. 17.
 18. 19. 22. 26. 43.
 Δούκας βοεβόδας. 4.
 Ἐκάβη. 132.
 Ἐπίκτητος. 1.
 Ἐσὰδ ἐφέντης. 117. 151. 237.
 Εὐθύμιος (ὁ κὺρ). 94.
 Ζαφείρα δόμνα, σύζυγος Ἰωάννου
 Μαυροκορδάτου. 163. 164.
 165.
 Ζωή δόμνα, σύζυγος Γρηγορίου
 Γκίκας. 183. 185. 186. 194.
 211. 212. 213. 235. 236.
 238. 239.
 Ἡρακλείας ἀρχιερεὺς. 35. 96.
 Ἡρακλῆς. 274.
 Θωμάς. 30.
 Ἰάκωβος (ὁ διδάσκαλος κὺρ). 37.
 40. 57. 60. 62. 85. 103.
 105. 127. 128.
 Ἰάκωβος, πατριάρχης ΚΠ. 3.
 Ἰερέθεος, μητροπολίτης Δρύ-
 στρας. 85. 78.
 Ἰουλιανὸς (Δημητράκης), λογος-
 θέτης. 174.

- Ἰουστίνος, ἡγούμενος Μπουρνόδ-
 σκη. 72.
 Ἰσμαήλ, βεζίρης Τεγίνας. 87.
 Ἰσμαήλ ἐφέντης. 134.
 Ἰσοῦφ μπέης. 134.
 Ἰωάννης, κουπάρης. 171.
 Ἰωάννης ὁ χρυσόστομος. 84.
 Ἰωαννίκιος, ἐπίσκοπος. 6.
 Ἰωσήφ, πατριάρχης. 10.

 Καισαρείας (ὁ μητροπολίτης). 172.
 Καλλίνικος Ἡρακλείας. 158.
 159.
 Καντακουζηνός (Γεωργάκης).
 261. 265.
 Καντακουζηνός (Κωνσταντῖνος).
 9. 94. 95. 123. 124.
 Καντακουζηνός (Ῥαδουχάνος).
 11. 124.
 Καντακουζηνός (Σερβάνος), ἡγε-
 μών. 2. 3. 4. 5.
 Καντακουζηνός (Σερβάνος), μέ-
 γας λογοθέτης. 19. 20.
 Καντακουζηνός (Στέφανος). 110.
 111. 112. 113. 114. 115.
 120. 122. 125. 126. 130.
 131. 132. 133. 135. 137.
 139. 140. 143. 144. 147.
 148. 151. 152.
 Καντεμίρης (Ἀντίοχος). 15. 16.
 20. 21. 24. 25.
 Καντεμίρης (Δημήτριος). 53. 54.
 78. 104.
 Καρχιάννης (Νικολός). 175.

 Καραμπούζας (Σωτήρης). 154.
 156.
 Κάρολος, Γερμανῶν αὐτοκράτωρ.
 93.
 Κάρολος ὁ δωδέκατος. Voyez
 Σδέκων βασιλεύς.
 Καρυοφύλλης. 27.
 Κατιλίνας. 84.
 Κικέρων. 84.
 Κλήμης (μητροπολ. Ἀδρ.). 5.
 Κολτζάκ ἀγᾶς. 265. 266. 267.
 268. 269. 270. 271.
 Κοντζέσκουλος. 254.
 Κρουπέντζκης. 262.
 Κυμινήτης. Voyez Τραπεζούν-
 τιος (Σεβαστός).
 Κυπαρισυᾶς (Νικόλαος). 254.
 Κυρίλλου (λεξικὸν τοῦ ἀγιοτάτου).
 172. 174.
 Κύριλλος, πατριάρχης ΚΠ. 100.
 Κωνσταντῖνος. 158.
 Κωνσταντῖνος ὁ Βυζάντιος. 261.
 262. 265. 275.
 Κωνσταντῖνος (ὁ κυρίτζης). 142.
 Κωστάκης. 164.

 Λούπουλος, βόρνηκος. 70. 71.

 Μακρής (Βησσαρίων). 42.
 Μανολάκης (ὁ κυρίτζης). 152.
 175.
 Μάνος (Ἰάκωβος). Voy. Ἰάκωβος
 (ὁ διδάσκαλος κύρ).
 Μάξιμος Πελοποννήσιος. 27. 42.

- Μαρία δόμνα, σύζυγος Κωνσταντίνου Μπραγκοβάνου, 14. 15. 160. 161.
- Μαυροκορδάτη (Ρωξάνδρα), σύζυγος Ματθαίου Γκίκα. 162. 163. 178. 179. 205. 206. 209. 210. 212. 233. 234. 236. 237.
- Μαυροκορδάτος ('Αλέξανδρος), ἐξ ἀπορρήτων. 17. 18. 19. 34. 119. 120.
- Μαυροκορδάτος ('Αλέξανδρος Νικολάου). 219.
- Μαυροκορδάτος ('Ιωάννης 'Αλεξάνδρου), *passim*.
- Μαυροκορδάτος ('Ιωάννης Νικολάου). 201. 202. 224. 225.
- Μαυροκορδάτος (Κωνσταντίνος Νικολάου). 200. 201. 221. 222.
- Μαυροκορδάτος (Νικόλαος 'Αλεξάνδρου), *passim*.
- Μαυροκορδάτος (Σκαρλάτος Νικολάου). 86. 146. 147.
- Μεχμέτ πασᾶς, μέγας βεζίρης. 44. 78.
- Μιχάλης βόδας. 38.
- Μερώνης (Μεθόδιος), πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. 43.
- Μουσταφᾶ ἀγᾶς. 110. 134. 135. 166.
- Μουσταφᾶ πασᾶς. 91.
- Μπάρμπουλος, μέγας στόλνικος. 147.
- Μπασαράμπας. V. Βασσαράδας.
- Μπέγ μινζᾶς. 259.
- Μπεργλέρος (Στέφανος). 170. 173.
- Μπραγκοβάνος (Ράδουλος). 14. 15.
- Μπραγκοβάνος (Στέφανος). 30.
- Μυρώνης. 254.
- Μωραϊτάκης, βαπτιστικός Χρυσάνθου Νοταρᾶ. 164.
- Ναζαρέτ (ὁ μητροπολίτης). 142. 143. 172. 176. 178. 184. 202.
- Νεκτάριος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων. 27.
- Νικομηδείας ἀρχιερεὺς. 35.
- Νοταρᾶς (Νεόφυτος). 2. 18.
- Νοταρᾶς (Χρυσάνθος), *passim*.
- Παῖσιος, ἀρχιμανδρίτης. 64. 66. 67.
- Παναγιώτης, γραμματικός. 205.
- Παντελής. 142.
- Παπαδόπουλος (Νικόλαος Κομνηνός). 8. 9. 11. 12. 27.
- Πιλάτος. 237.
- Πλάτων. 11. 84. 98.
- Πέρτα (Νικόλαος δὲ). 122.
- Πυθαγόρας. 11.
- Ῥακοβίτζας (Μιχαήλ), ἡγεμὼν Μολδαβίας. 149. 150. 254. 274.

- Ῥανίτης, προεστὼς εἰς τοὺς καπε-
 τάνους τῶν κατάνων. 263. 264.
 Ῥιχάρδος, Βρεττανῶν βασιλεὺς. 93.
 Ῥωστέος (Ἀντώνιος). 30.
 Ῥωστέος (Γεωργάκης). 30.
 Ῥωστέος (Ἰωαννάκης). 123.
 Ῥωστέος (Μιχαλάκης). 188.
 192.
 Σαρή Μεχμέταγας. 134.
 Σδέκων βασιλεὺς (Κάρολος ὁ
 δωδέκατος). 78. 82 et suiv.
 Σεραφεῖμ (ὁ παπᾶς κὺρ). 96. 98.
 Σερβάν βόδας. 30.
 Σμαράγδα δόμνα, σύζυγος Νικο-
 λάου Μαυροκορδάτου. 226.
 227. 240.
 Σουλεϊμάν πασᾶς. 134.
 Σουλτάνα, σύζυγος Ἀλεξάνδρου
 Μαυροκορδάτου ἐξ ἀπορρήτων.
 120.
 Σουμμάκιος (Ἄγγελος). 26. 27.
 42. 43.
 Σουμμάκιος (Κωνσταντῖνος). 27.
 43.
 Σουμμάκιος (Μιχαήλ). 27. 42.
 Σούτζος (Δράκος). 122. 129.
 130. 237. 238.
 Σούτζου (Μαριώρα, θυγάτηρ
 Δράκου). 238.
 Σούτζου (Σουλτάνα, θυγάτηρ
 Δράκου). 238.
 Σπηλαιώτης (ὁ κυρίτζης). 96..99.
 100. 107.
 Στάϊμποκ, στρατηγὸς τῶν Σδέκων.
 88. 94.
 Σταινβίλλε (Δέ). 254.
 Σταμάτης. 146.
 Στανίσλαος, βασιλεὺς Πολωνίας.
 92. 93.
 Συμεὼν Θεσσαλονίκης. 27.
 Συρίγος (Μελέπιος). 27.
 Τζαούρος. 254. 258. 260.
 Τζελεπής. 31.
 Τζιλιγγαρζαδές. 148. 151.
 Τζουκῆς. 194.
 Τίγε (ὁ γενεράλης). 254. 255.
 Τραπεζούνιος (Σεβαστὸς). 1. 2.
 9. 10. 27.
 Φονσέκας, ἱατρός. 237.
 Φράντζας, καπετᾶνος. 257. 258.
 269.
 Χαλίλ πασᾶς. 156.
 Χασάν ἀγᾶς, πρώην σμψοντζής.
 134.
 Χπιτζή Ἀδὰμ βεϊζης. 120. 121.
 Χατζή Μιχάλης. 124.
 Χατζή Μουσταφᾶ ἐφέντης. 187.
 Χουρμούζης, μέγας ἐκκλησιάρ-
 χης. 62.

ΤΟ ΑΝΑ ΧΕΙΡΑΣ ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΤΥΠΩΘΗ ΕΝ ΑΝΔΕΓΑΓΟΙΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΝ Α. ΒΥΡΔΙΝΟΝ,
ΦΙΛΟΤΙΜΩΙ ΔΑΠΑΝΗ ΤΟΥ ΗΓΕΜΟΝΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ ·
ΠΕΡΑΣ Δ' ΕΙΛΗΦΕ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΙΛΙΟΣΤΟΝ
ΟΚΤΑΚΟΣΙΟΣΤΟΝ ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΟΝ
ΟΓΔΟΟΝ ΕΤΟΣ,
ΜΗΝΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΔΕΚΑΤΗ,
ΗΜΕΡΑΙ ΤΡΙΤΗ ΤΗΣ
ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ.

JUN 30 1925

BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE

TOME IV

ÉPISTOLAIRE GREC

OU

RECUEIL DE LETTRES ADRESSÉES POUR LA PLUPART

CHRYSANTHE NOTARAS

PATRIARCHE DE JÉRUSALEM

PAR LES PRINCES DE VALACHIE ET DE MOLDAVIE

ETC., ETC., ETC.

PUBLIÉ PAR

ÉMILE LEGRAND

PROFESSEUR A L'ÉCOLE NATIONALE DES LANGUES ORIENTALES

PARIS

MAISONNEUVE ET CH. LECLERC, LIBRAIRES-ÉDITEURS

25, QUAI VOLTAIRE, 25

—
1888

OUVRAGES POUR L'ÉTUDE DE LA LANGUE GRECQUE

PUBLIÉS PAR MAISONNEUVE ET Ce. LECLERC

- AHN (D. T.). Νέα μέθοδος πρὸς ταχέως καὶ εὐχολον ἐκμάθησιν τῆς γαλλικῆς γλώσσης. Nouvelle méthode pour apprendre la langue française. Constantinople, 1871, in-12, br., 184 pages. 3 fr.
- New practical and easy Method applied on the English Language (in modern greek) by Condimionci. Constantinople, 1871, in-12, br., 124 pages. 3 fr.
- ANNUAIRE de l'Association pour l'encouragement des Études grecques en France. (Reconnue établissement d'utilité publique par décret du 7 juillet 1869). Paris, 1869 à 1885, 16 vol. in-8, br. 98 fr.
- On vend séparément : 3e année 1869, 3 fr. 50. — 4e, 1870, 3 fr. 50. — 5e, 1871, 3 fr. 50. — 6e, 1872, 8 fr. — 7e, 1873, 6 fr. 50. — 8e, 1874, 9 fr. — 9e, 1875, 8 fr. — 10e, 1876, 6 fr. — 11e, 1877, 6 fr. — 12e, 1878, 6 fr. — 13e, 1879, 6 fr. — 14e, 1880, 6 fr. — 15e, 1882, 6 fr. — 16e, 1883, 6 fr. — 17e, 1883, 6 fr. — 18e, 1884, 6 fr. — 19e, 1885, 8 fr.
- BENLOEW (L.). La Grèce avant les Grecs. Étude linguistique et ethnographique. Pélasges, Lélôges, Sémites et Ioniens. Paris, 1877, in-8, br., 264 pages. 5 fr.
- BEZOLLES (R.). Science des Religions. Le Baptême (chez les Grecs et les Latins). Avec une préface par E. Buxnouf. Paris, 1875, in-8, br., 228 pages et 7 pl. 7 fr. 50
- BIKÉLAS (D.). Les Grecs au moyen Age. Étude historique traduite du grec moderne en français par E. LEKAXO. Paris, 1878, in-12, br. 2 fr. 50
- BURNOUNF (E.), directeur honoraire de l'École française d'Athènes. La légende athénienne. Étude de mythologie comparée. Paris, 1872, in-8, br., pl. 6 fr.
- De Neptuno ejusque cultu praesertim in Peloponneso. Paris, 1850, in-8, br., 80 pages. 2 fr. 50
- Mémoires sur l'antiquité. Temps préhistoriques et Grèce (L'âge de bronze. — Troie. — Santorin. — Délos. — Mycènes. — Le Parthénon. — Les Courbes. — Les Propylées. — Un faubourg d'Athènes). Paris, 1879, in-8, br., de 339 pages et 4 pl. 7 fr. 50
- La Ville et l'Acropole d'Athènes aux diverses époques. Paris, 1877, in-8, broché, 216 pages et 21 planches. 10 fr.
- COLUTHUS. L'Enlèvement d'Hélène, poème de Coluthus, traduit en français par STANISLAS JULIEN, accompagné d'une version latine, de notes philologiques, de trois index et d'un fac-simile entier des deux mss. de la Bibliothèque et suivi de quatre versions en italien, en anglais, en espagnol et en allemand. Paris, 1823, in-8, br. (15 fr.) 5 fr.
- DEHEQUE (F. D.). Dictionnaire grec moderne français contenant les diverses acceptions des mots, leur étymologie ancienne ou moderne et tous les temps irréguliers des verbes. Paris, in-18, de 700 pp. à 2 colonnes, cart. toile. 6 fr.
- GIDEL (Ch.), professeur du lycée Louis-le-Grand. Nouvelles études sur la littérature grecque moderne. Paris, 1878, in-8, br., de viii et 616 p. 10 fr.
- HIGNARD (H.). Des Hymnes homériques. Paris, 1864, in-8, br., 300 pages. 4 fr.
- LAAS D'AGUEN. Nouveau dictionnaire français-grec moderne. Troisième édition. Paris, 1885, un beau vol. in-12, toile, de 950 pp. à 2 col. 10 fr.
- Nuova guida della conversazione italiana e greca. Seconda edizione. Parigi, 1880, in-18, cart. toile, 140 pages. 2 fr.
- New guide to english and modern greek conversation. Second edition. Paris, 1880, in-18, cart. toile, 137 pages. 2 fr.
- Nouveau guide de la conversation français et grec moderne. Quatrième édition. Paris, 1883, in-18, cart. toile, 160 pages. 2 fr.

- LAIR (J.) et LEGRAND (É.). Documents grecs inédits sur l'histoire de la Révolution française. Paris, 1872, in-8, br., 132 pages. 5 fr.
- LAMBROS (Spyridion P.). Collection de romans grecs en langue vulgaire et en vers, publiés pour la première fois d'après les manuscrits de Leyde et d'Oxford. Paris, 1880, un vol. gr. in-8, br., de cxxv et 373 pages, avec quatre fac-similés. 20 fr.
- LEGRAND (Émile), professeur à l'École des langues orientales. Grammaire grecque moderne, suivie du Panorama de la Grèce d'ALEXANDRE Soutsos. Paris, 1878, in-8, br., de LI et 320 pages. 8 fr.
- Bibliothèque grecque vulgaire. Tome I. Paris, 1880, in-8, br., de xxxv et 338 pages. 20 fr.
- Bibliothèque grecque vulgaire. Tome II. Paris, 1881, in-8, br., de cvii et 399 pp. 20 fr.
- Bibliothèque grecque vulgaire. Tome III. Paris, 1881, in-8, br., de xlviii et 448 pp. 20 fr.
- Chansons populaires grecques, publiées avec une introduction française et des commentaires historiques et littéraires. Paris, 1876, in-8, br., 72 pages. 4 fr.
- Collection de monuments pour servir à l'étude de la langue néo-hellénique. PREMIÈRE SÉRIE. Paris, 1870-72, 19 fasc. in-8, br. 125 fr.
- Collection de monuments pour servir à l'étude de la langue néo-hellénique. DEUXIÈME SÉRIE. Paris, 1874-75, 7 vol. in-8, br. 64 fr. 50
- On vend séparément :
1. Recueil de chansons populaires grecques, publiées et traduites pour la première fois. Paris, 1874, un magnifique volume in-8, br., de xliii et 376 pages. Tiré à petit nombre sur papier de Hollande. 20 fr.
 2. NICOLAS SOPHIANOS. Grammaire du grec vulgaire et traduction du grec vulgaire du traité de PLUTARQUE sur l'Éducation des enfants. Deuxième édition. Paris, 1874, in-8, br., 123 pages. 7 fr. 50
 3. Histoire de Imbérios et Margarona; imitation grecque du roman français : *Pierre de Provence et la belle Maguelone*, publiée pour la première fois d'après un manuscrit de la Bibliothèque de Vienne par G. WAGNER. Paris, 1874, in-8, br., 63 pages. 6 fr.
 4. Histoire de Tagiapiera, surcomite vénitien. Poème grec en vers trochaïques rimés par J. TRIVOLIS. Publié avec une traduction française, une introduction, des notes et un glossaire, par E. LEGRAND. Troisième édition. Paris, 1875, in-8, br., 63 pages. 6 fr.
 5. Les Oracles de LÉON LE SAGE. — La Bataille de Varna. — La Prise de Constantinople. Poèmes en grec vulgaire, publiés pour la première fois d'après les manuscrits de la Bibliothèque, par E. LEGRAND. Paris, 1875, in-8, br., 112 pages. 6 fr.
 6. Βασίλειος Διγενής Ἀκρίτης. Les Exploits de Digénis Akritas. Épopée byzantine du xe siècle, publiée pour la première fois d'après le manuscrit unique de Trébizonde, par C. SATHAS et E. LEGRAND. Paris, 1876, in-8, br., de clii et 300 pages. Texte grec, traduction française en regard, notes et glossaire. 15 fr.
 7. Trois poèmes en grec vulgaire de THÉODORE PRODROME, publiés pour la première fois, avec introduction française, par Ém. MILLER et E. LEGRAND. Paris, 1875, in-8, br., 43 pages. 4 fr.
- LENORMANT (F.). Monnaies royales de la Lydie. Paris, 1876, gr. in-8, br., fig. 2 fr. 50
- MARCELLUS (le comte). Chants du peuple en Grèce, texte et traduction. Paris, 1851, 2 vol. in-8, br., xx-924 pages. 15 fr.

